

ఆంధ్ర క్రియా స్వరూప
మణి దీపిక

Acc. No. 3901

ప్రచురణ :

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమి
తిలక్ రోడ్ : : హైదరాబాదు.

సర్వస్వామ్యసంకలితము

1962

మ దృ ణ :

రసతరంగిణీ ముద్రాశాల,

విజయవాడ-2.

తొలి పలుకు

ఎకాడెమీ సమావేశములలో నొకసారి శ్రీ బెజవాడ గోపాల రెడ్డిగారు కొన్ని యాంధ్రక్రియలను జూపి “తెలుగులో నిట్టి క్రియ లెన్నో కలవు, వాడుకలో నెన్నియో కలవు, వాడుకలోనున్న యెన్నో క్రియలు నిఘంటువులలోఁ గనిపించవు, ఈ క్రియలన్నింటిని గలిపి యొక నిఘంటువుగా సమకూర్చినచో బాగుగానుండు” నన్నారు. ఆంధ్ర భాషాక్రియలయందుఁ గొంత మామకారము నాకును గలదు. ఆ యభిమానమును వెల్లడించితిని. ఈపనిచేయుటకు ఎకాడెమీ యా సమావేశములోననే నిర్ణయించినది. ఒకనిఘంటు వనినతోడనే యెంతో శ్రమపడవలసియుండును. ఎంతయందిచేతనో పనిగొనవలయును. వాడుకలోనున్న క్రియలను మాత్రమే స్వీకరించి నిఘంటువులలోనివి వదల రాదు. నిఘంటువులలో భిన్నరూపములు కన్పించును. అచ్చతో మొదలిడిన కొన్ని క్రియలు వ్రాణ్యనిఘంటువులో హల్లుతో మొదలిడి యున్నవి. ఏది స్వీకార్యము, ఏదికాదు? కొన్ని యర్థభేదములు కలవు. ఈ యాంధ్రభాషయందలి ధాతువైచిత్రి యనంతము. ‘గీతగోవిందము పాడుచున్నాడు.’ ఇదియొక క్రియ. ధాతుస్వరూపముకాదు. నానుడిలో నిట్టివి వందలుకలవు. ఇట్టివికాక దేశీయములైన ధాతువులయుఁ గ్రియలయు రూపములు పెక్కులు కలవు. గాలించుట - వెదకుట యని యర్థము. తెలంగాణములో గోలించుట యన్న ధాతువు కలదు. సెన గలు మొదలైనవానిని వేయించుట యని దీని కర్థము. తెలుగులోఁ గొన్ని ధాతువులకు ‘కొను, వేయు, పెట్టు. పడు,’ మొదలైనవి చేర్చినచో నొక్కొక్క ధాతువునకుఁ బదిరూపములు గలుగుచున్నవి. పలు చోట్ల నర్థభేదములు గలుగుచున్నవి. వాడుకలోఁ గలుగు నర్థచ్ఛాయలలోని సూక్ష్మభేదము పరమనుకుమారముగా నుండుచున్నది. ఒకటే ధాతువున కొక ప్రాంతమునం దొక యర్థము, మఱియొక ప్రాంతమునం దొక యర్థముగా నున్నది.

ఇన్ని కారణములచేతఁ దొలుత నిఘంటువులలోని ధాతువుల నన్నిటి నొకచోట సేకరించి భిన్న భిన్న ప్రాంతములవారితో సమావేశమై వారు చెప్పినక్రియలను దీనిలోనికిఁ బొదిపికొని, మఱల మఱల సమావేశమగుచు, మఱలమఱలఁ గ్రొత్తగ్రొత్త క్రియలను దెలిసికొనుటయుఁ జేర్చికొనుటయుఁ జేయవలసి వచ్చెను. ఎంతచేసియుఁ బనికొనవడియే యుండెను.

అప్పుడు ఏకాడమియొక్క కార్యనిర్వాహక వర్గము వేతె యొక కమిటీ నేర్పాటుచేసిరి. ఒక్కొక్క జిల్లానుండి యొక్కొక్క పండితుని నియామకముచేసి వారినుండి యా ప్రాంతముల యంశలి వాడుకలోని క్రియలను ధాతువులను దెలిసికొని యీ నిఘంటువు నందుఁ జేర్చవలయునని నిశ్చయించిరి.

ఈ సమావేశములో నెల్లూరిజిల్లానుండి వచ్చిన శ్రీ మరుపూరి కోదండరామ రెడ్డిగారును, తెలంగాణములో వాడుకలోనున్న క్రియలను జెప్పటకు నియమింపఁబడిన, హైదరాబాదు స్త్రీల కళాశాలలో నువన్యాసకురాలుగానున్న శ్రీమతి యశోదారెడ్డి ఎం. ఏ. గారును సమకూర్చి యిచ్చిన ధాతువులయుఁ గ్రియాస్వరూపములయు సంఖ్య యెంతో కలదు. ఈ నిఘంటువునకు వారుచేసిన సాహాయ్యము మిక్కిలి గొప్పది. కోదండ రామరెడ్డిగారికి నెల్లూరుజిల్లాలోని ధాతువులతోఁ గల పరిచయము, యశోదారెడ్డిగారికి తెలంగాణపు ధాతువులతోనున్న పరిచయమునకు దీతైనది. ఏ ప్రాంతమందైనను నా ప్రాంతమునందలి ధాతువులతో నంత పరిచయమున్న భాషాభిమానులుగాని పండితులు గాని యుండుట కష్టము. తమభాషయన్నచో నెంతో యనురాగము గల వ్యక్తులకు గాని యీ కార్యమందు మనస్సింత చొరఁబడి యుండదు.

నిఘంటు వనినంతనే యీనాడు శ్రీ నిడదవోలు వేంకటరావు గారి సాయములేకుండ నెవ్వరును నిర్వర్తించలేని పని. ఆయన సాహా

య్యము తప్పని సరియైనది. శ్రీ వేంకటరావు గారితో మాటాడుచుఁ బూర్వకాన్యములలోని యే క్రియను గూర్చియన్నను, వెంటనే వా రా క్రియ ప్రయోగింపఁబడియున్న పద్యమును జదివి, యా గ్రంథము పేరుచెప్పి, యా యాశ్వాసములో నున్నదని, యాపద్యసంఖ్య చెప్ప దురు. ఈ విషయో వారు నిష్ణాతులు. వాడుకలోనున్న క్రియలను వదలిపెట్టి గ్రాంథికమైన యే ధాతు నైననుసరే, యే మాటుమూల క్రియయైనను సరే, శ్రీ వేంకటరావుగారు పద్యము చదివి యిచ్చట నున్నదని చూపించలేని దుండదు.

చినరి కీ నిఘంటువునకు సంపూర్ణ రూప మిచ్చినది వారు; ప్రెస్సు కాపీ తయారుచేసినది వారు.

అయినను నిట్టిపనిలో నెప్పటికప్పుటికిఁ గొఱతలు కనిపించుచునే యుండును. వానిని సద్దుకొనవలసి వచ్చుచునే యుండును. ఇది పండి తులు చేయవలసిన పనిగాని సామాన్యులు చేయలేరు. ఎప్పటి కప్పుటికి ధనమును వెచ్చింపవలసి వచ్చెను.

ఇదియంతయు నొకయెత్తు. అచ్చువేయుట యొకయెత్తు. తప్పలు లేకుండ నిట్టి గ్రంథ ముచ్చొత్తించవలయు నన్నచో మువ్వరు నలువురు పండితుల నిత్యసాహాయ్యము కావలసివచ్చెను. వ్రాతప్రతి వ్రాసిన వాని తాత్పర్య మెఱుంగక యచ్చువేయించినచో లాభములేదు. ఎప్పటికప్పుడు పరిశీలన చేయవలయును. ఇది యింత కష్టమైన పని.

ఇంత చేసినతరువాతఁగూడఁ బూర్తిగాఁ జేయఁబడినదన్న తృప్తిలేదు. శ్రీ కోదండరామరెడ్డి, శ్రీమతి యశోదారెడ్డిగార్ల వంటి వారు ప్రతి జిల్లానుండియు నొక్కొక్కరు దొరకినచో నప్పటికిఁ గొంత తృప్తి కలుగును.

ఇట్టి నిఘంటువు పూర్వము తెలుఁగులో లేదు. దీని స్వరూపము క్రొత్తది. రెండువిధముల నిది క్రొత్తది. ఒకటి క్రియానిఘంటు వగుట చేతఁ గొత్తది-రెండవది వాడుకలోనున్న యనేకక్రియాస్వరూప ముల నెత్తికొనుటచేతఁ గ్రొత్తది.

అచ్చముగా నిందులో ధాతువులులేవు. 'వరకాయించిచూచుట': ఇది ధాతువనుటకు వీలులేదు. ఇది యొక క్రియాస్వరూపము. అందుచే దీనికి ధాతునిఘంటు వని పేరుపెట్టక 'ఆంధ్రక్రియాస్వరూప మణిదీపిక' యన్న పేరు పెట్టబడినది.

ఇట్టిపేరును సూచించినది శ్రీ అబ్బూరి రామకృష్ణారావుగారు.

కష్టపడి యీపని చేసితిమి. ఆంధ్ర క్రియాస్వరూపమతులకు నీ గ్రంథము సంతోషము కలిగించునని యాశ. ఎంతచేసినను మెచ్చనివారుండవచ్చును. కాని యిట్టి కార్యమువలన లాభముపొందెడి యాంధ్రుల సంఖ్యయే యధికముగా నుండునని మా విశ్వాసము. సహృదయులుచితములైన మార్పులను సూచించినచో మఱియొక ముద్రణమునందు వానిని దప్పకుండఁ జేర్పవలయుట యీ గ్రంథమునకే యవసరము.

ఇదియొక మహాకార్య మనుకొనవచ్చును. ఇది శ్రీ గోపాల రెడ్డి యుపజ్ఞకము.

సంపాదకుడు,

విశ్వనాథ సత్యనారాయణ.

అం ద్రక్రియా స్వరూప మణి దీపిక.

అ ఆలు వచ్చు: దే. స. క్రి. అక్షరాభ్యాసమున అచ్చులు వచ్చు.
(వ్యవ) నాకు అచ్చులు వచ్చినవి, కాఖాలు చెప్ప
కొనుచున్నాను.

అంకన (లు) సేయు: ఉభ. స. క్రి. స్తోత్రముచేయు.

అంకనములు వ్రాయు: ఉభ. స. క్రి. నామావళులు వ్రాయు,
శిశునంకనములు వ్రాసిన పుస్తకంబు. పండి. దీక్షా.

అంకము సే (చే)యు: ఉభ. స. క్రి. తప్పలెంచు; ఆక్షేపించు.
ఉ.....సభాస్థలిఁ బ్రాథమిక్కు నిశ్చంకఁ
జరించుచును కవిసంఘము పల్కుల మెచ్చ కూరకే
యంకము సేయవచ్చు. మైరా. 1ఆ

అంకారించు: దే. అ.క్రి. ఓడ తెరచాపనెత్తి త్రాటితో కట్టియుంచు.

అంకించు: ఉభ. దే. అ క్రి.

1. ప్రకాశించు, ఉల్లసిల్లు.
2. ఒప్పు వసు. 4ఆ
3. ఊహించు పండి. దీక్షా
4. భావనసేయు, భావించు భాగ. 7 స్కం
- స. క్రి.
1. పట్టుకొను, తాల్చు అచ్చ. రా. ఆర. కృ. శకుం 3 ఆ.
2. ఆడించు
3. జళిపించు భార. ద్రోణ. 3 ఆ
4. త్రిప్పు నిర్వ. 8 ఆ
5. వశపఱచుకొను; స్వాధీనము చేసికొను.

అంకించు: సం. స. క్రి.

1. స్తుతించు. పండి. పర్వ. భాగ. 8 స్కం
2. పఠించు. పండి. దీక్షా.
3. పేరుపెట్టు.
4. గుర్తుపట్టు.

అంకితమగు: సం. అ. క్రి. సమర్పితమగు

అంకితము గొను (కొను): ఉభ. స. క్రి. కృతనిగొను

అంకితము సేయు (చేయు): ఉభ. స. క్రి. కృతి సమర్పణ చేయు

అంకితమొనర్చు: సం. అ. క్రి. అంకితము సేయు

అంకిలి నొక్కు: దే. అ. క్రి. దవడలు నొక్కు

అంకిలిపడు: దే. అ. క్రి.

1. అడ్డుపడు. భోజ. 6 ఆ
2. తక్కువయగు, పండి. మహిమ.

అంకిలిపెట్టు: దే. స. క్రి.

1. అడగించు.
2. నిరోధించు.

అంకిలి సెప్పు: దే. స. క్రి. అభ్యంతరము చెప్పు. అభ్యంతరపెట్టు

అంకిలి సేయు: దే. స. క్రి. అంకిలి పొందు. ఆటంకపెట్టు

అంకిలెఱుగు: దే. అ. క్రి. కీలు తెలిసికొను; మర్మము నెఱుగు

అంకు: దే. అ. క్రి. విజ. వి. 1 ఆ

1. లభించు; అందు. వాడు చేతి కంకిన దంతయు పట్టు కొనిపోయెను.

2. నొరకు. వాడు అంకకుండగ పొటిపోయెను.

అంకు (కూ) రించు: సం. అ. క్రి. మొలచు; మొలకెత్తు

అంకురిల్లు: సం. అ. క్రి. అంకూరించు.

అంకెకు దార్చు: దే. అ. క్రి. వశముచేయు

అంకెకు వచ్చు: దే. స. క్రి.

1. వశమగు
2. గణనకువచ్చు
3. లెక్కకువచ్చు

అంకెగొను: ద్వ. స. క్రి. (అంకె + కొను)

1. వశము చేసికొను
2. ఆక్రమించు; క్రమ్ము

రావి. 3 ఆ

అంకెవేయు: ద్వ. స. క్రి. ఎద్దు కాడికి తొలగెను

అంకెవేసికొను: ద్వ. స. క్రి. ఎద్దు కాడికి అంకె వేసికొను.

అంగగొను: ద్వ. స. క్రి. 1 ముందుకు బోవు,

బస. 1 ఆ

2. ముందుకు నడచు.

అంగడి కెక్కు: దే. అ క్రి.

1. వీధికెక్కు
2. పదిమందికి తెలియు.
3. వ్యభిచారిణి యగు

కవిక. 5 ఆ

అంగడిఁ బెట్టు: దే. స. క్రి. 1. పీఠిఁ బెట్టు

2. బయలుపఱచు.

కునల. 3 ఆ

3. పిల్లలు మారాముచేయు.

అంగద పడు: దే. అ క్రి. 1. దుఃఖించు

2. ఆశలీ పొందు

అంగలార్పు: దే. అ. క్రి. (అంగలారు)

1. ఆపద వలన దుఃఖించు.

కాశీ. 7 ఆ

2. భీతిచే నటచు.

ఆము. 3 ఆ

అంగలారుచు: అంగలార్పు

అంగలించు: దే. స. క్రి. భేదించు.

అంగలు గొను: దే. స. క్రి. వేగముగా పోవుటకై కాళ్ళు చాచివేయు

అంగలు వేయు: దే. స. క్రి. కాళ్ళు చాచివేయు

అంగవింశతి: దే. అ. క్రి. ఉత్పాదించు నైష. 7 ఆ

“నే..... నింగినేలయుఁ దాటింప సంగవింశతి పరిది.”

స. క్రి. అతిక్రమించు. నైష. 5 ఆ

అంగితమగు: దే. అ. క్రి. చిహ్నితమగు

అంగీకరమగు: సం. అ. క్రి. అంగీకారమగు రుక్మా. 1 ఆ

అంగీకరించు: సం. స. క్రి. సమ్మతించు; ఒప్పుకొను.

అంగుళి స్ఫోటనముచేయు: సం. స. క్రి. చిటికలువేయు. హర. 1 ఆ

అంచనవేయు: అంచనావేయు, ఊహించు భల్లా 2 ఆ, శ. ర

అంచనకట్టు: దే. అ. క్రి. అంచించు; పరిమాణము నిర్ణయించు.

అంచించు: దే. అ. క్రి. ఫలపరిమితిని ఉజ్జాయింపుగాఁజెప్ప.

అంచుచు: దే. అ. క్రి. అనుమతించి పంపు.

అంచు: యు. దే. స. క్రి. అరుగు ధా. ప్రే. అరుగు శేయు
పుచ్చు, పంపు, భార. అశ్వ. 1. ఆ. దశ. 6 ఆ.

అంచుపొంచులేకుండు. దే. అ. క్రి. పొలకునయే (జాడ) లేకుండు

అంచుముట్టు: దే. అ. క్రి. తుదముట్టు.

అంచులుమోయు: దే. అ. క్రి. వెలితిలేకుండ చేయు

అంజగొను: దే. అ. క్రి. అడుగువేయు

అంజనముచూడు: దే. స. క్రి. మందుపెట్టు.

అంజనముపెట్టు: దే. స. క్రి. మోసగించు

అంజనమువేయు: దే. స. క్రి. ధనాదులు లభించుటకు, నిధులను తెలిసి
కొనుటకు కూర్చుండి కంటికి కాటుక మంత్రించి పెట్టి
చూచు.

అంజలిండు:

అంజలిచేయు: } సం. అ. క్రి. దోయిలించు, దోసిలిపట్టు.
అంజలియెత్తు: } అంజలి చేయు

అంజాయిండు: దే. అ. క్రి. సందేహించు

అంజు: దే. అ. క్రి. భయపడు ఉ. హరి .1. ఆ

అంటగట్టు: దే. స. క్రి. 1. అంటునట్లు కట్టు. 2. ఆరోపించు, సంబంధింపజేయు, బలవంతమునఁగాని మోసమునఁ గాని చేర్చు—, నలుగురు ఆ పిల్లను వాని కంటఁగట్టిరి.— ఆ ఖర్చంతయు వాని కంటఁగట్టిరి.

అంటగు: దే. అ. క్రి. 1. అపవిత్రమగు, మైలయగు, అశుచియగు-ఇట్లు అంతయు అంటయినది. 2. బహిష్కరయగు, ముక్తమతి యగు,

అంటగొట్టు: దే. స. క్రి. మేకులు మొ. పైకి లేవకుండఁగొట్టు.

అంటగ్రాగు: దే. అ. క్రి. ఆశ్రయించుకొని తిరుగు, అధిక కామముతో ప్రవర్తించు.

అంటజెఱచు: దే. అ. క్రి. అదురంటఁ గొట్టు

అంటచాకు: దే. స. క్రి. అంటుకొను కు. సం. 12-127

అంట దణుము: దే. స. క్రి. వెన్నంటితణుము.

అంటపొడుచు: దే. స. క్రి. గట్టిగా కుట్టు. ఉదా. తేలు అంటపొడిచెను.

అంటబట్టు: దే. స. క్రి. కలియబట్టు, నొక్కిపట్టు.

అంటలు గట్టు: దే. అ. క్రి. గుంపులుకట్టు, జడలు కట్టు.

అంటసిలు:

అంటసిలు:

అంటసిలబడు:

} దే. అ. క్రి. తాచు, తగులు, నేలఁగూలు.

భార. ద్రోణ. 5. ఆ. ఉ. హరి 4. ఆ.

అంటించు: దే. స. క్రి. 1. సంబంధము కలుగజేయు. 2. నాటు. ఉదా: అరటి పిలక అంటించెను. 3. (తేలు) కుట్టు,

అంటించు: దే. స. క్రి. (అంటు ప్రే.) అంటునట్లు జేయు, అంటజేయు. పుస్తకములకుఁ గాగితములు అంటించినాడు. వాడు భార్యకు రోగములు అంటించినాడు. (తగిలించు) వాడు కొంపనంటించినాడు. (తగులఁబెట్టు) ప్రోయ్యిలో

నిష్ప అంటించినది. (రగుల్కొల్పు, వేయు), (కొట్టు) -
వానిని నాలు అంటించెను. (నలుమూలల వ్యాపింపఁ
జేయు) - వా డూరంతయు అంటించినాడు.

అంటికొను: దే. అ. క్రి. లగ్నమగు. (బట్టకొంగు ముళ్ళకు అంటు
కొన్నది.) స. క్రి. తగులుకొను, కామించు,
వాడు దానిని అంటుకొన్నాడు.

అంటిపెట్టుకొని తిరుగు: దే. అ. క్రి. విడువకుండ కలసి సంచరించు
అంటిపెట్టుకొనియుండు: దే. అ. క్రి. విడువకుండ కలసి యుండు.
అంటిముట్టనట్లుండు: దే. అ. క్రి. వేని యందు జోక్యము కలుగజేసే
కొనకయుండు.

అంటు: దే. స. క్రి. 1. తాను, స్పృశించు, ముట్టుకొను
2. రతియందుఁగల యు, తగులుకొను. సారం. 2 అ. 3.
(నూనె) రాచు, కళా 7 అ.
అ. క్రి. 1. సక్తమగు, లగ్నమగు, అంటుకొను,
ముఖమున బొట్టు అంటలేదు. అక్షరములు బాగుగ
అంటలేదు. బట్టకు రంగు అంటినది.
2. అలవడు. అబ్బు, వానికి విద్య అంటలేదు. ఎంత
దొర్లినను విశ్వర్యమంటదు. 3. మొలుచు. నారు
బాగుగా అంటలేదు.

అంటుకైకొను: దే. అ. క్రి. రజస్వలయగు.

అంటుకొనిపోవు: దే. అ. క్రి. మిక్కిలి అంటుకొను. వ్రేళ్ళు విడ
కుండగనే ఒకదాని నొకటి యంటుకొని పోయినవి.
మాడిపోవు- కాళ్ళంటుకొని పోయినవి.

స. క్రి. 1. అపహరించుకొను

2. తగుల్కొను, వాడు దానిని అంటుకొని
పోయినాడు.

అంటుకొను: దే. అ. క్రి. అంటురోగాలు మొ॥ తగులు, నిష్ప దరి
కొను, మండు- కొంపలంటుకొన్నవి. లోపలకు అణగి

పోవు- చాడలు అంటుకొన్నవి. ప్రే. అంటుకొలుపు
అంటుద్రొక్కు: దే. స. క్రి. చెట్లకొమ్మలను వేరు వచ్చునట్లు
మట్టిలో పెట్టు.

అంటుపడు: } ద్వ. అ. క్రి. అశుచియగు, ఋతుమతియగు, సంబంధపడు.
అంటుపడు: }

అంటువేయు: దే. స. క్రి. ఒకజాతి చెట్టుకొమ్మతో సామాన్యమైన
మొక్కను కట్టి ఆ జాతి మొక్కగాజేయు.

అంటునేయు: దే. స. క్రి. పాల్గుడుచు. ద్వి. పరమ. 151 పా.

అంటులువాయు: దే. అ. క్రి. చిక్కువీడు.

అంటొత్తు: దే. స. క్రి. అంటు కట్టు.

అంటుకడుగు: దే. అ. క్రి. వంటపాత్రలు శుభ్రము చేయు.

అంటుతీయు: } దే. అ. క్రి. భోజనముల తర్వాత ఎంగిలితీసి శుద్ధిపెట్టు
అంటుతుడుచు: }

అండగొట్టు: దే. అ. క్రి. (అండ + కొట్టు). వెనుదీయు, వెనుకాడు. పర. 1. ఆ
ఆలస్యముచేయు, శ. ర.

అండగొను: దే. అ. క్రి. వెనుబడు, వెనుదీయు, మార్కం. 1. ఆ.
స. క్రి. ఆశ్రయముగొను, ఆశ్రయించు. భార. ఉద్యో.
ఆలస్యముచేయు [4 ఆ. 208.]

అండగొలుపు : దే. స. క్రి. ఆధారముగాజేసికొను.

అండచూచుకొను: దే. స. క్రి. ఇతరుల బలమును ఆధారముజేసికొను

అండజేయు : దే. స. క్రి. ఆశ్రయమిచ్చు

అండజేరు: దే. స. క్రి. అండజేసికొను, ఆశ్రయించు

అండుపడు: } దే. అ. క్రి. తెలం : 1. ఆకలితీరుటకు ఆహారమేదియైన
అండుచేయు: } స్వీకరించు. 2. భోజనముచేయు.

అండెముగట్టు : దే. స. క్రి. తెలం: చింతపండు, మిఠపకాయలు మొ||
వానిని చాపలో పెట్టి చుట్టు

అంతరించు : సం. అ. క్రి. 1. అదృశ్యమగు

2. మరణించు, జై. 8 ఆ.

3. చెడు. నష్టమగు భార. ఆది. 3. ఆ.

స. క్రి. నడచు, అతిక్రమించు జై. 5 ఆ.

అంతర్ధానము నేయు: సం. అ. క్రి. (అంతర్ధానము పొందు)

అదృశ్యమగు, భా. ఉద్యో. 3. ఆ

అంతర్నిఖాతమగు: సం. అ. క్రి. మనస్సులో నాటు, రాధా. 287

అంతర్భవించు: సం. అ. క్రి. లోపలనుండు, లోనచొచ్చు, ఇముడు.

అంతవిధింజేయు: సం. స. క్రి. లయింపజేయు

అంతమునొందించు: సం. స. క్రి. చంపు

అంతముచూడు: సం. స. క్రి. 1. పగ సాధించు

2. తుదముట్టచూచు

అంతలునేయు: దే. అ. క్రి. 1. విష్ణురముగాఁ బ్రవర్తించు

2. అనవసరముగా నధికమునేయు.

అంతకనుగొను: } దే. స. క్రి. పారమ్యముచూచు, పాడుచేయు

అంత తెలిసికొను: } 1. లోతుల నరయు

అంత తెల్పుకొను: } 2. చావుచూడు

3. రహస్యము కనుగొను

అంతపట్టు: దే. అ. క్రి. లోతు తెలియు

స. క్రి. తుదికనుగొను

అంతదొరకు: దే. అ. క్రి. పట్టా తెలియు

అందంబుగూడుకొను: దే. అ. క్రి. ఇష్టములేకున్నను పైకి ఇష్ట

మున్నట్లు కనబడు;- మీఁదఁ గార్యంబుగల మాకు

దేనిం గాదనఁబనిలేదని యందంబు గూడుకొని ఛందో

వర్తనఁడై ఆము. 6. ఆ. ఆము 5. ఆ. ఇట కలసికొను

శ. ర వ్యాఖ్య. కలిపికొను - వేదమువారివ్యాఖ్య.

అందగించు: దే. అ. క్రి. శోభిల్లు, రమ్యమగు

అందపడు: వై. అ. క్రి. (అందము + పడు) రమ్యనుగు
(ప్రే). అందపఱచు

అందము సేయు: దే. స. క్రి. చక్కదనము కల్పించు. షోడశ. 5. ఆ.

అందవు చేయు: అన్యదే. స. క్రి. ఓడల తెరచాపలకు అడుగు
చిన్న గుడ్డకట్టు

అందించు: } దే. స. క్రి. (అందు + ఇచ్చు) అందునటు ఇచ్చు
అందిచ్చు: } భార. విరా. 4 ఆ. బ. స. 4 ఆ.

అందుకొనియిచ్చు, చేతికిచ్చు, ఉ. హరి. 143.

అందిచ్చు : దే. స. క్రి. 1. ధనమును ఇతరులకు తెలియకుండ చేర
వేయు

2. కావలసినది యిచ్చి సహాయపడు.

అందియిచ్చు: } దే. స. క్రి. పొందు. భార. ఆర. 2 ఆ
అందు : } 2. కైకొను, పుచ్చుకొను, పట్టుకొను, మార్క. 5
3. చేరు కాశీ. 2. ఆ. 4.

4. అవలంబించు, పూను, కళా. 6. ఆ.

అ. క్రి. లభ్యమగు, దొరకు, ప్రాప్తమగు, విజ. 3. ఆ.
సాటియగు, సమానమగు, సరిపడు- దానిజుట్టు కత్తిరిం
చుటచేత ముడివేయుట కందదు.

అందుకొను. } దే. స. క్రి. ప్రతిగ్రహించు, పుచ్చుకొను,
అందికొను: } ఆము. 7. ఆ. భాగ. 10. ఆ.
2. పట్టుకొను, కళా. 3. ఆ. బండి అందుకో.
3. స్పృశించు, అంటు. జై. 6. ఆ. పైదూలము
అందుకో చూతము.

4. కలియు, కూడు.

5. ఉపక్రమించు, పూను, కకు. 2 ఆ.

ఆలంబమగు, చేరు. ఉదా. నీ పరుగు అందుకొను.

అందెవేయు : దే. అ. క్రి. ప్రావీణ్యము నొందు.

అంపించు : దే. స. క్రి. ప్రే. చూ. అంచు.

అంపించుకొను : దే. అ. క్రి. ప్రే. అనుజ్ఞ తీసికొను

అంపు : దే. స. క్రి. (అంపకాలు) నూతనవివాహితను కో
నకు పంపు. రూ. అనువు, అనుచు, అంచు

1. ఆజ్ఞాపించు

2. పంపు

అంబటికోసము కుదురు : దే. అ. క్రి. తెలం. జీతము కీ
లేక తీసికొనక అన్నముతిని సేవచేయు.

అంబటికిపడియుండు : దే. అ. క్రి. కేవలము కూటి కానపడి

అందాడు : దే. అ. క్రి. పాతాడు.

అకటావికటముచేయు : దే. స. క్రి. తాటుమాటుసేయు

అక్కజపడు : } వై. అ. క్రి. (అక్కజము + పడు)
అక్కజంపడు : } ఆశ్చర్యపడు

అక్కటపడు : దే. అ. క్రి. ఆశ్చర్యపడు, దుఃఖపడు.

అక్కటపించు : దే. స. క్రి. కనికరించు

అక్కటగొను : దే. స. క్రి. అపేక్షించు; ప్రయోజనపడు.

అక్కటకు వచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. పనికివచ్చు

2. అనసరము వచ్చు.

3. సహాయపడు.

అక్కటపడు : దే. అ. క్రి. అక్కటగొను, అనపడు

అక్కలు : } దే. స. క్రి. ఉబ్బించు

అక్కల్లు : } ముడుగుతో మృక్కలఁ జేసి

అక్కళించు : దే. అ. క్రి. ఆకలి మొ॥ వాని చేత కడుపు,
పోవు; దించుకొనిపోవు. సంకుచితమగు, స్త్రా
నీ కడుపు అక్కళించు

అక్కిలఁజేయు : దే. స. క్రి. కలఁచు. (రూ. అక్కిలిపఱచు

అక్కిల్లు : దే. అ. క్రి. అక్కళించు.

అక్కిలిపడు : ద్వ. అ. క్రి.

1. కలతపడు

భాగ. 7. స్కం

2. చెడు, నశించు,

పండి. పురా.

అక్కెత్తుకొను : దే. అ. క్రి. తొమ్ము ఎత్తుకొను, కు. సం. 5. ఆ.

అక్షయమగు : సం. స. క్రి. ఎప్పుడు వట్టి పోకుండు.

నాశనము నందకుండు.

పోడశ. 5.

అగడాడు : దే. స. క్రి. నిందించు

అగడుపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. దూఱుపడు, నిందపడు, విప్ర. 3. ఆ.

2. తొట్టుపడు, దురాశపడు, కలతనొందు. వసు. 6. ఆ.

అగడు పఱచు : దే. అ. (అల్లరిపెట్టు) నిందపాలుచేయు.

అగడు సేయు : దే. స. క్రి. నిందించు. పంచ. నా. 4. ఆ.

2. నిరాకరించు, నిరసించు

నై. 7. ఆ.

అగదగులు : దే. అ. క్రి. 1. సమావేశమగు, కలియు, తటస్థమగు, 2. కనపడు.

అగపడు : ద్వ. అ. క్రి. (అగము + పడు)

1. అధీనమగు, లోనగు బస. 2. ఆ భార. విరా. 2. ఆ.

భార. శాం. 3. ఆ.

2. లభించు, అందు, దొరకు భార. ద్రో 1. ఆ.

3. కనబడు, గోచరమగు, భార. విరా. 2. ఆ. బస. 1. ఆ.

4. సంభవించు, కలుగు, చేటగుపడు.

అచ్చురా. ఆర.

అగలగొట్టు : దే. స. క్రి. భేదించు

అగలు : దే. అ. పగులు.

అగల్పు : దే. ప్రే. 1. భేదించు

జై. 6. ఆ

2. పెలగించు.

సీ. .... అంగదగొని మొదలు అగల్పికొనుచు.

భార. ప్రీ. 2. ఆ

అగాడిపిగాడిచేయు: అన్య దే. స. క్రి. అశ్వాదుల నదపులో పెట్టు.
ముందట మున్నూరు వెనుక యేనూరు పట్టు
పగముతో నగాడిపిగాడి చేసి దానికి దానా పాణి
పెట్టిరనుచున్నారు. కు. రా.

అగాదుచేయు : అన్య దే. స. క్రి. (ఫిరంగి మొ॥ వానిని) పేల్చు

అగాధమగు : సం. అ. క్రి. (నె. జి.) 1. పూర్తిగాచెడిపోవు.
2. అల్లరిపడు.
3. లోతగు

అగావగు : అన్య. దే. అ. క్రి. కనబడకుండఁ బోవు

అగు : దే. అ. క్రి. విధేయ విశేషణమునకు, అనగా విశేష్యమునకు
తరువాత నుపయోగించెడి విశేషణమునకు అన్వయ
సంపూర్తికి నుపయోగించు క్రియ- వాడు సదాచారు
డయ్యె.

విశేషణమునకు, విశేష్యమునకు అన్వయము కలు
పుటకై యుపయోగించుకొను- ధర్మపరుండగు రాజు

3. పరిణమించు, మాటు. శివ. మా 3. ఆ.

4. తగు, అర్హమగు, ఆవశ్యకమగు

భార. అశ్వ. 1. ఆ. నై. 3. ఆ

5. కలవాడగు.

భార. ఆం. 6. ఆ.

అభిప్రాయమై యుండు=అభిప్రాయము కలవాడై
యుండు. ఇట్టిచోట సకర్మక క్రియగాను అన్వయింప
వచ్చును. 6. నెఱవేటు. సిద్ధించు. భార. ఆను. 2. ఆ.

7. సిద్ధమగు.

ఆము. 4. ఆ

8. సంపూర్ణమగు పుస్తకము వ్రాతయైనది. భోజనము
లయినవి.

9. ఓపు, సమర్థుడగు, చాలు. భార. ఉ. 1. ఆ

10. ఉండు. జీవించియుండు, భార. కర్. 2. ఆ.

11. జరుగు. వారింట పెండ్లి యగుచున్నది.

స. క్రి. 1. కలుగు, ఉ.హరి 4. ఆ. (ఇట్టిచోట కలవాడగు అని అ. క్రి. గాను అన్వయింపవచ్చును)

2. పొందు, ప్రాపించు

12 స్వస్థితిని చెప్పు. ఉదా:-వాడు మనిసియైపుట్టినాడు,
(మనుష్యుడని యర్థము)

అగుడుపడు : దే. అ. క్రి. అపహాసముపడు, చులకనగు

అగుదెంచు : దే. అ. క్రి. (అగు + తెంచు) అగు. నిర్వ. 6. ఆ. (అగుదెంచె పాఠాంతరము) భార. విరా. 4. ఆ. (ఇట స్వార్థమున తెంచు)

2. కావచ్చినది యగు, కానున్నది యగు;
భార. విరా. 4. ఆ.

అగుభుగుల్ కొను: దే. అ. క్రి. ఆర్భాటముచేయు, ఫెళపెళ నార్చుచు
బృద్ధి కంపింప నార్భాటముల్ చేసె నగుభుగుల్
కొనగ జడిసి పగతురగుండె జల్లని పగుల, కా.క.

అగ్గజమగు: దే. అ. క్రి. 1. వలసినదాని కన్న మఱియు పెద్దదగు
2. దుర్భరమగు.

అగ్గపడు : దే. అ. క్రి. అగపడు

అగ్గమగు : దే. అ. క్రి. అధికమగు, లోబడు.

అగ్గమునేయు : దే. స. క్రి. ఒప్పగించు

అగ్గరించు : తెలం. దే. స. క్రి. అధికముగా నున్న భాగమును దీసి
సరిచేయు

అగ్గలించు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు, పూను, ఉత్సహించు,
భార. విరా. 5. ఆ

అగ్గించు :
అగ్గించుకొను: } వై. స. క్రి. పొగడు, స్తుతించు,

అగ్గిరాజు : దే. స. క్రి. మంటలెత్తు, ఉడుకు,
అగ్గిరాజుచు, వింతనుండు నా యతివమదిని మించు.

అగ్నియిచ్చు : సం. స. క్రి. దహనముచేయు, అగ్నిసంస్కారము
చేయు - పురపురఁ బొక్కుచు ఒకసతి కరంకముందేరఁ
బనిచి గారవమున నెయ్యిరుఁ దానును సగ్నియిచ్చి.
భా. శాంతి. 3. ఆ

అఘటించు : సం. స. క్రి. చెడఁగొట్టు, విడఁగొట్టు, నై. ప. 2. ఆ.

అఘోరించు : } దే. అ. క్రి. (వ్యవ) - ఏడ్చు, వ్యర్థమగు పనిచేయు-
అహోరించు : } [పెద్దలు పిన్నలయెడ ప్రేమతో పల్కుదురు.]

అచలించు : దే. అ. క్రి. ఆగ్రహించు.

అచ్చగు : దే. అ. క్రి. గ్రంథము ముద్రితమగు

అచ్చనగాయలాడు : దే. స. క్రి. (తెలం)- ఇష్టము వచ్చినట్లు ఆడించు

అచ్చనపుచ్చు : దే. స. క్రి. ఊడబెలుకు, ఆటలో అచ్చనగాయ తీసి
నట్లు తీయు. కు. సం. 2. ఆ.

అచ్చనలాడు : దే. అ. క్రి. గంతులు వేయు. జై. 1. ఆ.

అచ్చరవడు : వై. అ. క్రి. అచ్చెరువు పడు. కు. సం. 1. ఆ.

అచ్చలించు : దే. అ. క్రి. పట్టుదల నొందు, పట్టుపట్టు, ఆగ్రహించు.

అచ్చు : దే. అ. క్రి. నష్టపరిహారము గట్టు, అప్పుపడు, ఋణపడు,
ఋణస్థుడగు, బాకీయుండు. హరిశ్చంద్ర. 2. ఆ.
స. క్రి. 1. ఇచ్చు. ఉ. హ. 5. ఆ.

2. దండుగగా చెల్లించు, విజ్ఞా. ప్రా. కాం.

అచ్చికబుచ్చికలాడు : దే. అ. క్రి. 1. ఇచ్చకములాడు.

2. కలుపుగోలుతనము ప్రకటించు.

అచ్చివచ్చు : దే. అ. క్రి. కలిసివచ్చు, అనుకూలమగు. శుభకరమగు

అచ్చుకట్టు : ద్వ. స. క్రి. 1. వేటువేటుగాఁజేయు, ఏర్పఱచు.
లక్ష్మీ. 5. ఆ.
2. మళ్ళుమళ్ళుగఁజేయు వై. 1. ఆ

అచ్చకట్టు కట్టు : } దే. స. క్రి. సాగుచేయు, అచ్చకట్టు.
 అచ్చకట్టు చేయు : } క్రొత్తగా భూమిని మాగాణిచేసి గనిమలువేసి
 అచ్చకట్టుతీయు } కయ్యలుచేయు.
 అచ్చకట్టునవరించు }

అచ్చకొను: దే. అ. క్రి. ఒకరీయవలసిన ఋణమును తానిచ్చుటకు
 ఒప్పుకొను, అవాల్తీపడు, -నేను వాని యప్పు నచ్చు
 కొన్నాను.

అచ్చనిలుపు : దే. అ. క్రి. దృష్టాంతము చూపు కు. సం.

అచ్చపడు : నై. అ. క్రి. అంకితమగు. ఉదా-భావజాకేళియచ్చపడి.

1. ఉపయోగపడు.

2. ముద్రితమగు

3. మూర్తీభవించు, రూపమొందు. భార. ఆర. 7. ఆ

4. సార్థకమగు. భార. విరా. 5 ఆ.

5. నిరూపితమగు. ఏర్పడు. భార. శాం. 1. ఆ.

6. సుప్రసన్నమగు. భార. శల్య. 1ఆ.

7. స్వాధీనపడు.

8. పూటవడు.

అచ్చపడు : దే. అ. క్రి. అనుకూలమగు కు. సం. 8-158

అచ్చపఱచు: నై. స. క్రి. ఏర్పఱచు. నియమించు, భార. విరా. 4 ఆ.

అచ్చపోయు: దే. స. క్రి. కరువున పోయు, మూసపోయు,

2. వృషోత్సర్జనము చేయు.

అచ్చబోసి విడుచు : దే. స. క్రి. స్వేచ్ఛగా వదలు

అచ్చలు పెట్టు: దే. అ. క్రి. గుర్తులు పెట్టు కు. సం. 411.

అచ్చలొత్తు : దే. స. క్రి. ముద్రలువేయు

అచ్చవోయు (రూ) చేయు: దే. స. క్రి. ఆబోతును చిహ్నముగా
 ముద్రించి విడుచు

అచ్చవేయు : } ద్వ. స. క్రి. ముద్రించు, అచ్చొత్తించు.
 అచ్చొత్తు : }
 అచ్చెరువడు : దే. అ. క్రి. ఆశ్చర్యపడు.
 అచ్చెరువందు : దే. అ. క్రి. ఆశ్చర్యము పొందు
 అజకువేయు : దే. స. క్రి. తరలించుకొనిపోవు. రా. బాల. కాం.
 అజినేయు : దే. అ. క్రి. మొండికెత్తు
 అజ్జడించు : దే. స. క్రి. ఆజ్ఞాపించు, సమయముచేయు
 అజ్జాయించు : దే. అ. క్రి. 1. నిదానించు

2. అంచనావేయు

అజ్జోడించు : దే. అ. క్రి. ఆలస్యము చేయకుండ పనిచేయు
 అజ్జోరించు : దే. అ. క్రి. మాటుపలుకకుండు రంగా 219
 అట్టకాపులుచేయు : } దే. స. క్రి. అడగించు, బలాత్కారముగా
 అట్టకాయించు : } నిరోధించు
 అట్టమటపడు : దే. అ. క్రి. దుఃఖపడు
 అట్టమటించు : దే. స. క్రి. ధిక్కరించు, మించు, స్వా. 5. ఆ.
 1. చలించు, స్వా. 5. ఆ. అని. శ. ర. ఈ పాఠము
 ఈ అర్థమును ప్రామాదికములు.
 2. నంచించు విజయ. 3. ఆ.
 3. అపహరించు లేక దాచు వి. పు. 6. ఆ.

అట్టవట్టిలు : దే. అ. క్రి. తపించు
 అటుంచు : దే. స. క్రి. ప్రక్కనఁ బెట్టు
 అటుపెట్టు : దే. స. క్రి. అటువెట్టు, ఎడగానుంచు;
 అట్టకట్టు : దే. అ. క్రి. అట్టగా నేర్పడు (రూ) అట్టలుగట్టు,
 అంటలుగట్టు

అట్టహాసముచేయు : సం. అ. క్రి. 1. అనవసరముగా పెను ప్రయ
 త్నము చేయు
 2. ఆర్భాటము చేయు
 3. హడావిడి చేయు
 4. పెద్దగా నవ్వు

అట్టిట సేయు : దే. స. క్రి. తలక్రిందులుసేయు

అట్టిటగు : దే. అ. క్రి. తారుమారగు

అట్టిటపడు : దే. అ. క్రి. తారుమారుపడు

అట్టిపెట్టుకొను : దే. అ. క్రి. ఉంచుకొను

అట్టుడుకునట్టుడుకు : దే. అ. క్రి. 1. తహతహపడు,

2. బాగుగా తప్తమగు

3. అందరు అదే చెప్పకొను.

4. ఒకేసారిచలించు

అట్టెపెట్టు : దే. స. క్రి. ఉంచు

అడక తెరలోపడు : } దే. అ. క్రి. 1. కష్టములలోచిక్కు.

అడకొత్తనపడు : } 2. క్లిష్టమగు సమస్యలలో నిఱుకుకొను,

3. ఇద్దఱనుధ్య సతమతమగు.

అడకించు : దే. స. క్రి. ఉల్లసమాడు, ఉడికించు. ప్రభా. 3. ఆ
వంచించు, మోసపుచ్చు భా. 6. ఆ

అడకు : దే. స. క్రి. దాచు.

అడఁగఁగొట్టు : దే. స. క్రి. తగ్గించు.

అడఁగఁద్రొక్కు : } దే. స. క్రి. అడగునట్లుత్రొక్కు, నిందించు

అడఁగఁద్రొక్కు : } దే. అ. క్రి. 1. అడఁగు 2. ఉపశమిల్లు. తగు
అడఁగారు : } 3. క్రుంగు, అడుగంటు, నశించు.

అడఁగఁద్రొక్కు : } దే. స. క్రి. అడఁగఁగొట్టు

అడఁగు : దే. అ. క్రి. 1. తగు,
2. ఉపశమిల్లు.

3. నశించు. భార. ఉద్యో. 1 ఆ.

4. లోబడు, విధేయమగు, లొంగు

అడగు :

5. నమ్రమగు
6. ఇముడు
7. నిరుద్ధమగు
8. మాయమగు
9. దాగికొను
10. మరణించు

అడగొను : దే. అ. క్రి. అడకట్టు, ముద్దకట్టు.
 స.క్రి. ముద్దగాఁజేయు, ప్రోగుజేయు. కు. సం. 11 ఆ.
 సాంద్రమగు-అడగొనియున్న శోకాటవిఁ జిక్కునడిన
 రాముని జూచి పాయంగ లేక సామిత్రి యుండె.
 కుశ. పాం.

అడగోలుకొను : దే. స. క్రి. వశము చేసికొను, వశపఱచుకొను.
 దశ. 5. ఆ.

2. అపహరించు భో. 9. ఆ.

అడచివడు : దే. అ. క్రి. ఎగిరివడు, గర్వింపు, కాశీ. 5. ఆ.

అడచు : దే. ప్రే. 1. అడఁగఁ జేయు, అడగించు
 2. అడఁగునట్లు చేయు
 3. అపహరించు భార. ఆర. 4. ఆ.

అడజడిపెట్టు : దే. స. క్రి. దుఃఖిపెట్టు మార్క. 1. ఆ.

అడవు : దే. స. క్రి. అణచు

అడరు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు, హెచ్చు,
 భార. విరా. 1. ఆ.

2. విజృంభించు, వీర. 4. ఆ.

3. వర్షిల్లు, రామా. 1. ఆ.

4. వ్యాపించు, ప్రసరించు భార. కర్ణ. 2. ఆ.

5. కలుగు భార. ఆర. 6. ఆ.

6. పూను భార. ఆను. 3. ఆ.

7. తాకు, పైబడు భార. భీష్మ. 3. ఆ.

- అడరుదెంచు : దే. అ. క్రి. అడరు, అతిశయించు
- అడరుపడు : దే. అ. క్రి. విజృంభించు ఉ. రా. 4. ఆ.
- అడరించు : దే. ప్రే. 1. అడరఁజేయు
2. బాణాదులు ప్రయోగించు భార. ద్రో. 2. ఆ.
అడరుచ్చు : దే. ప్రే. అడరించు జై. 7. ఆ.
- అడలడిపోవు : దే. అ. క్రి. భయము నశించు
“అడలడినో మేలందెడు.” మించు.
- అడలించు : ప్రే. భయపెట్టు
- అడలిపోవు : దే. అ. క్రి. భయపడు
- అడలు : దే. అ. క్రి. 1. ఏడ్చు, విలపించు. భార. విరా. 2. ఆ.
2. శోకించు భార. భీష్మ. 1. ఆ.
3. భయపడు
- అడలుకొను : దే. అ. క్రి. అడలు, శోకించు. అచ్చ. అయో.
- అడవి పట్టు : దే. అ. క్రి. అడవిపాలగు
- అడవియగు : దే. అ. క్రి. పాడగు 2. స్వేచ్ఛానున ర్తియగు
- అడిగికొను : దే. స. క్రి. అడుగుకొను
1. ప్రార్థించు వి. పు. 6. ఆ.
2. యాచించు,
- వా డూరూర అడిగికొని పదివేలు గడించినాడు
3. ముష్టి యెత్తికొను, యాయవారము చేయు
- అడిగిపుచ్చు : దే. స. క్రి. (యజ్ఞార్థమై) పంచ (అడిగిపుచ్చితి నేను నైదు గ్రామములు) ద్వి. భా. 5. ఆ.
- అడిచిపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. తమకించు, త్వరపడు. భార. శాంతి. 3. ఆ.
2. కోపగర్వాదులనలన నెగిరిపడు,
భార. కర్. 3. ఆ భార. సౌప్తి. 1. ఆ.
3. మండిపడు నై. 4. ఆ.
(రూ) అడచిపడు

- అడితిచేయు : దే. అ. క్రి. కమిషన్ వ్యాపారముచేయు
- అడిత్రాగుడగు : దే. అ. క్రి. అధికదాహమగు, నీరు లేమి యగు
“అడిత్రాగుడైన, నటదల యెడనైనను” మించు.
- అడిపెట్టు : దే. స. క్రి. తనభాషెట్టు, ఆదిపెట్టు, కుమనపెట్టు
- అడుకు : దే. స. క్రి. దొంతరగా జేర్చు, ఒకదానిపై నొకటి
పెట్టు.
- అడుక్కొను : దే. అ. క్రి. అడుగుకొను హంస. 3.
- అడుగంటు : దే. అ. క్రి. అడుగున మాడు. ఇగురునట్టు, మొదలు
తాకు, మొదలు నశించు
- అడుగిడు : దే. అ. క్రి. అడుగు వేయు
- అడుగు : దే. స. క్రి. స్త్రీని కనయగోరు భా. విరాట.
1. ప్రశ్నించు
2. యాచించు
3. కావలెనని చెప్పు
4. కావలెనని కోరు,
- వాడు పుస్తకము నన్నడిగి తీసికొనినాడు
- అడుగుకొను : దే. అ. క్రి. బిచ్చమెత్తుకొను
- అడుగుతప్పు : దే. అ. క్రి. దారితప్పు
- అడుగుతాటించు : ద్వ. స. క్రి. కాళ్ళతోఁ దన్ను సాం. మా.
(బాధచే) కాళ్ళు తన్నుకొను, కాళ్ళు కొట్టుకొను.
- అడుగుదాటు : దే. అ. క్రి. పెట్టిన యడుగును మీటు, జనదాటు,
- అడుగుదీయు : దే. అ. క్రి. అడుగెత్తు
- అడుగుద్రొక్కు : దే. అ. క్రి. 1. పెండ్లాడు, వసు.
2. కాలుత్రొక్కు
- అడుగుపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. క్రిందగు
- అడుగుపడు : } 2. అధమమగు

- అడుగుపజుచు : దే. స. క్రి. తిరక్కరించు, తక్కువచేయు
ప్రే. అడుగుపడఁజేయు చంద్రా: 5. ఆ.
- అడుగుపెట్టు : ద్వ. అ. క్రి. 1. పాదముంచు
2. ప్రవేశించు
3. గిన్నె (మొలవానికి) అడుగుభాగము నమచ్చు
- అడుగుమాలిపోవు: దే. అ. క్రి. నిర్మూలమగు
2. మొదటికి నశించు భార. ఉద్యో. 3. ఆ.
- అడుగుముట్టు : దే. అ. క్రి. 1. నిర్మూలమగు
2. అట్టడుగు తాళు, అడుగంటు
నసు. 4. ఆ.
- అడుగులఱచుడు : దే. అ. క్రి. నమస్కరించు, కాలికి బంధమగు
- అడుచు : దే. స. క్రి. కొట్టు, భార. ఆది. 1. ఆ. ఆను. 1. ఆ.
- అడువు : దే. స. క్రి. అడుగు
- అడుగ్గ : దే. స. క్రి. అడుగు. పండి. పర్వత. పు.
- అడుగువట్టు : దే. అ. క్రి. 1. అడుగంటు, శూన్యమగు,
2. పాదముపట్టు
- అడుమానముపెట్టు: } దే. స. క్రి. కుదునపెట్టు
అయికముపెట్టు : }
అడ్డకట్టు దే. స. క్రి. (అడ్డము + కట్టు) అడ్డగించు, నిరోధించు
అరికట్టు. పర. 4. ఆ
- అడ్డగించు : దే. స. క్రి. అడ్డుపడు, నిరోధించు,
- అడ్డగోలుచేయు : దే. స. క్రి. ఒకవిధానము ననుసరింపక చేయు
2. ఎగుడుదిగుడుచేయు
- అడ్డపట్టు : దే. స. క్రి. (అడ్డ + పట్టు) (శిశువును) చేతుల
మీద అడ్డముగా పట్టు. సా. 2. భా.

- అడ్డపడు : ద్వ. అ. క్రి. (అడ్డముగా నిలబడు) కార్యమునకు
అడ్డునచ్చు. విఘ్నముచేయు
2. కష్టము మొ॥ వాని బారిఁబడకుండ నడ్డముగ
నిల్చు, రక్షించు. భార. ఉద్యో. 3. ఆ.
- అడ్డపెట్టు : } దే. స. క్రి. (అడ్డము + పెట్టు) అడ్డుకట్టు, నిరోధించు
అడ్డవెట్టు : } కాశీ. 1 ఆ.
- అడ్డమాడు : దే. స. క్రి. ఎదురు చెప్పన.
- అడ్డముతగులు : దే. స. క్రి. అడ్డపడు, నిరోధించు. తనకు నచ్చు లాభా
దులను మఱి మొకరు మధ్యలో నుపయోగించుకొను
- అడ్డముపడు : దే. అ. క్రి. వ్యాధిచే మంచమును బట్టు.
- అడ్డాలుపడు : దే. అ. క్రి. నిరోధించు, పసిపిల్లలు తల్లిదండ్రుల నెత్తు
కొనుమని నిరోధించు
(అడ్డాలపుడే బిడ్డలు కాని గడ్డాలపుడు గాదు.)
- అడ్డిపడు : ద్వ. అ. క్రి. ఆఁగిపోవు, నిలిచిపోవు
- అడ్డిపెట్టు : దే. అ. క్రి. బోడెలో నీళ్ళు నిలుచునట్లు కట్టవేయు.
(అడ్డి - అడ్డుకట్టు)
- అడ్డిపోవు : దే. అ. క్రి. ఆఁగిపోవు, నిలిచిపోవు.
- అడ్డిసేయు : దే. స. క్రి. అడ్డగించు, ఎదురుచెప్పన-
- తన్ను మఱిలింప నర్థించి వినయసూక్తులు నల్క-
విప్రులంగూడి, అడ్డిసేయక రాము నరికట్టఁదలచి,
అడ్డంబునచ్చెనాయనఁడగుల్ నిండి- రా. అయోధ్య.
- అడ్డు : దే. స. క్రి. అడ్డగించు నీలా. 1. ఆ
- అడ్డుకొట్టు : దే. స. క్రి. మధ్యలో అటకాయించు
- అడ్డుకొను : దే. స. క్రి. అడ్డుగొను (నిరోధించు)
- అడ్డుగొను : దే. అ. క్రి. (అడ్డు + కొను) అడ్డపడు.
అచ్చరా. యు. కాం.

అడ్డునపడు : (తెలం.) దే. అ. క్రి. 1. లేవలేని స్థితియం దుండు.

2. పేదయగు

3. మఱుగుప.ను

4. మఱపునందు.

అడ్డుపడు : దే. స. క్రి. రక్షించు, అభ్యంతరపెట్టు

అణకించు : దే. స. క్రి. అడకించు - భాగ. 1 స్కం. శ. ర.

అణగారిపోవు : దే. అ. క్రి. తగ్గిపోవు, లోబడిపోవు, సశించిపోవు,
నొక్కుపడిపోవు

అణగారు : దే. అ. క్రి. 1. అడగారు 2. ఉపశమిల్లు

అణగిమణియుండు : దే. అ. క్రి. నింపాదిగ నుండు

అణగు : దే. అ. క్రి. 1. తగ్గు

2. ఉపశమిల్లు

3. నమ్రమగు

4. నశించు

5. లోబడు

అణచు : దే. స. క్రి. అడచు

అతకడచు : దే. స. క్రి. అతకరించు, దాటు

అతకరించు : నై. స. క్రి. 1. క్రించు పఱచు, మించు, అధికరించు
హరి. పూ. 4. ఆ.

2. ఉల్లంఘించు

లక్ష్మీ. 4. ఆ.

అతలకుతలమగు : దే. అ. క్రి. 1. కుదుపుపడు, 2. నలగబడు

అతికించు : దే. స. క్రి. కరిపించు, కలుపు

అతిక్రమించు : సం. స. క్రి. మీఱు

అతితెలివిపోవు : దే. అ. క్రి. (వ్యా) కుత్సితము నెఱపు, విపరీతముగా
ప్రవర్తించు

అతివర్తించు : సం. స. క్రి. మించు, మీఱు. భార. శాంతి. 5. ఆ.

అతిశయించు : సం. స. అ. క్రి. హెచ్చు

- అతిశయిలు : సం. అ. క్రి. అతిశయించు, అగ్గించు
 అత్తుకు : దే. అ. క్రి. 1. అంటుకొను, అత్తుకొను
 2. అత్తుకు, అనుకూలమగు, సరిపడు, కలియు
- అత్తమిలు . సం. క్రి. అని శర. అతికించు, కలిసిపోవునట్లు చేయు
 వై. సం. క్రి. కూడుకొను, - పతి సతి యత్తమిలుచు మించు
 భార. ఆను. ఉద్వో. 3. ఆ.
- అ. క్రి. 1. అస్తమించు, క్రుంకు. కాశీ. 1, ఆ,
 2. ఒకగు, అననతమగు స్వా. 2. ఆ,
 3. వ్యాపించు, క్రమ్ము జై. 2. ఆ,
 4. పరుండు, శయనించు. అచ్చ. నాల,
 5. ఉపశమించు
 6. నశించు, అంతరించు
- అత్తు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు, పంచ నా. 1. ఆ.
 2. కలసిమెలసియుండు
 3. ఏకీభవించు. భార. స్త్రీ. 2. ఆ.
 విజ్ఞా. న్య. కాం.
- అత్తుకొను : దే. అ. క్రి. అత్తు
- అదమాయించు : దే. సం. క్రి. ఆజ్ఞ పెట్టు, తనచేతనుసమర్థించు (నె.జి.)
- అదరగట్టు : దే. సం. క్రి. ఓడ కదలకుండునట్లు చేయు
- అదరగొట్టు : దే. సం. క్రి. చలించునట్లు సేయు, భయపెట్టు, బుకా
 యింపులతో తనమాట నెగ్గించుకొను
- అదరజూచు : దే. అ. క్రి. భయపడునట్లు చూచు
- అదరవులేకుండు : దే. అ. క్రి. ఆధారము లేకుండు
- అదరవైచు : దే. సం. క్రి. అదలించు, గద్దించు. ప్రభా. 3. ఆ.
- అదరించు : దే. సం. క్రి. భయపెట్టు

- అవరవ్రేయు : దే. స. క్రి. అదురునట్లు కొట్టు
- అవరిపడు : ద్వ. అ. క్రి. ఉలికిపడు, త్రుళ్ళిపడు, ఎగిరిపడు
భార. ఆది. 5. ఆ.
- అవరు : దే. అ. క్రి. 1. చలించు, 2. భయామలవలన
సంభ్రమమునొందు, త్రుళ్ళు. భార. విరా. 5. ఆ.
- అదురులువాలు : దే. అ. క్రి. భయము పొందు. జ్వలించు
- అదలించు : (తెలఁ) దే. స. క్రి. ఎదుటివానిని చులుకనగా
తీసివేయు, (చూ) అదలించికొట్టు
- అదలు : 1. భయపెట్టు 2. సరకుగొనకపోవు, ఎడ్లనుతోలు
దే. అ. క్రి. భయపడు, బెదరు
- అదలుచు : దే. ప్రే. అదలించు, (చూ) అదల్చు
- అదల్చు : దే. ప్రే. 1. అదలించు, భయపెట్టు 2. ధిక్కరించు
3. బెదరించు. భార. కర్. 2. ఆ.
- అదవదవడు : ద్వ. అ. క్రి. కలతపడు, తొట్టుపడు, రామా. 4. ఆ.
- అదవెట్టు : దే. అ. క్రి. మొఱపెట్టు [హం. విం.
- అదసీయబగు : సం. అ. క్రి. దీని సంబంధమైనదియగు. శివరా. 245.
- అదిగదీయను : } దే. అ. క్రి. మెచ్చుకొను
- అదిగవను : }
- అదిరిపడు : ద్వ. అ. క్రి. అదరిపడు భార. ఆది. 1. ఆ.
- అదిశించు : వై. స. క్రి. అతిక్రమించు
- అదుకు : దే. స. క్రి. అదుకు
- అదుకుగొను : దే. అ. క్రి. (స్వార్థమునకొను) అంటుకొను
- అదుము : దే. స. క్రి. అదుచు భార. ఆశ్ర. 2. ఆ.
నొక్కు.
- అదురు : దే. అ. క్రి. చలించు, కదలు
- అదురుకొను : దే. అ. క్రి. భయపడు

అమరుచు : }
 అమరుచు : }
 అద్దతో గిద్దవేయు: దే. అ. క్రి. చలించు (చూ) అమరుచు, అమరుచు
 అదరుచు భార. ద్రో. 5. ఆ

అద్దతో గిద్దవేయు: దే. అ. క్రి. 1. సహజమగు
 2. సులభమగు
 3. సామాన్యమగు

అద్దళించు : దే. స. క్రి. మర్దించు, చేతులతో మెదపు,
 - కఠినంపు ముద్దపాకంబుగా నద్దళించి ధ. వి.
 అద్దించు : దే. స. క్రి. 1. ఊహించు

2. ఫలపరిమితి నూహించు
 3. రంగువేయునట్లు చేయు

అద్దికొను : దే. స. క్రి. హత్తుకొను
 అద్దు : దే. స. క్రి. 1. తోచు, తోగజేయు, ముంచు
 భార. శాం. 3. ఆ. బస. 5. ఆ.

2. రంగువేయు
 3. నీరు, సిరా, మొ॥ గుడ్డ, కాగితము
 మొ॥వానిచే పీల్చుకొనునట్లుచేయు.
 -ఆమె అంగవస్త్రముతోనీరు అద్దినది.
 అద్దుకాగితముతో సిరా అద్దితిని

అద్దెడుగిద్దెడగు : దే. అ. క్రి. 1. అధికమగు

2. కెట్టింపగు

అమ్రుచు : దే. స. క్రి. అమరుచు, ఇందలి 'అ' కారము లఘువు.
 భార. ఆది. 5. భీష్మ. 2. ఉ. హరి. 4.

అధఃకరించు : సం. స. క్రి. క్రిందుచేయు, అతకరించు, తక్కువ
 చేయు, కొంచెపఱచు

అధికరించు : సం. స. క్రి. 1. చదువు

2. సంపాదించు, నేర్పు హర. 7. ఆ.

3. ఉద్దేశించు, మించు

అధిక్షేపించు : సం. స. క్రి. 1. దూఱు

2. బెడరించు

అధిగమించు : సం. స. క్రి. అతిక్రమించు, పొందు

అధిరోహణము నేయు: సం. స. క్రి. ఎక్కు

అధిరోహించు : సం. స. క్రి. ఎక్కు, ఆరోహించు శివత. 244.

అధివసించు :

అధివాసించు :

సం. అ. క్రి. నివసించు, ఉండు.

కాశీ. 6. ఆ.

అధిష్ఠించు :

సం. స. క్రి. 1. ఆశ్రయించు

అ. క్రి. 2. కూర్చుండు

అధీనముతప్ప : సం. అ. క్రి. 1. (స్త్రీ) భర్తృవిహీనయగు.

2. స్వాధీనము తప్ప

అధ్యక్షించు : సం. స. క్రి. పాలించు, ఏలు, సభకు అగ్రాసనాధి
పత్యము వహించు

అధ్యయనించు : సం. స. క్రి. అధ్యయనము నేయు

అధ్యాసించు : సం. స. క్రి. ఆరోపించు

అధ్యాహరించు : సం. స. క్రి. ఊహించు

అద్భుతంపడు : సం. అ. క్రి. ఆశ్చర్యము చెందు

హర. 1.

అద్భుతమందు : సం. అ. క్రి. ఆశ్చర్యమందు

అనఁగు : దే. అ. క్రి. కలయు

అనఁబట్టు : దే. అ. క్రి. అనఁదగు

కు. సం.

అనకొన(గొన)లేకుండు: దే. అ. క్రి. మొదలు తుదలు ఏర్పడకుండు,
అంతలేకుండు

అనగి పెనఁగు : దే. అ. క్రి. కలసిమెలసి యుండు

అనచిపుచ్చు : దే. స. క్రి. పంపు

భార. శాం. 3. ఆ.

అననురూపములగు: సం. అ. క్రి. తగనివియగు. భార. విరా. 4-103.

అనబట్టి : దే. స. క్రి. 1. విమర్శించుటకుఁబూను
2. నిందించుటకు పూనుకొను

అనలద్రావితమగు: సం. అ. క్రి. నీఱుగాచేయబడినది యగు,

ఉ. నా. 1-97

అనలుగొనలుపాటు : దే. అ. క్రి. విస్తరించు

అనవట్టిలు : దే. అ. క్రి. అన్నము పక్వమై చల్లారు

అనారిలు : దే. అ. క్రి. తోచు

అనిపించు : దే. అ. క్రి. అనిపించు

కళా. 3. 20

అనిపించుకొను: దే. అ. క్రి. 1. అనుభవము చేసికొను

2. ఒప్పించుకొను

3. తిట్టించుకొను

4. పంపించుకొను

5. పొన్నునిచెప్పించుకొను

అప్పించు : దే. అ. క్రి. సెలవుకొను.

ప్రభా. 4. అ.

అనుకల్ప చేసికొను

అను : దే. స. క్రి. చెప్ప

భార. ఆది. 8. ఆ.

2. అని చెప్ప

భార. ఆది 4. ఆ.

3. అని తలచు

4. నిందించు

భార. ఆది. 5 ఆ.

5. అని ప్రసాదింపఁడు, ప్రసాదింపఁడు భార. ఆర. 4 ఆ.

6. చదువు: పద్యము మొదల నవి చదువు

7. పాడు-అనగ ననగ రాగ ముఖ్యములును నుండు,

8. ఉచ్చరించు -

రామ రామ అంటే ముక్తిపొందుదువు.

9. అని యడుగు

భార. ఆది. 2. ఆ

అనుకనుకగు : దే. అ. క్రి. జనజవలాడు

అనుకరించు : సం. స. క్రి. అనుకరణము చేయు, ఒకరు చేయునట్లు
చేయు, పోలు

అనుకీర్తిసేయు : సం. స. క్రి. కీర్తించు

అనుకు : దే. అ. క్రి. గతిపెజారుగా పలుచనగు -
(అనుకుం బాసెము)

అనుకూలించు : సం. అ. క్రి. అనుకూలమగు, ప్రతికూలము
కానిదగు, ఉపయోగించు

అనుకొను : దే. అ. క్రి. తలచు

అనుగమించు : సం. స. క్రి. అనుసరించు, వెంటబడించు
2. అనుకరించు, పోలు, భార. సభా. 1. ఆ.
భార. ఆర. 5. ఆ.

అనుగరించు : దే. అ. క్రి. ఇట్టవేడు

అనుగ్రహించు : సం. స. క్రి. 1. (అనుగ్రహము చూపు) కనికరించు
2. పోషించు

అనుచరించు : సం. స. క్రి. అనుసరించు భార. విరా. 1. ఆ.

అనుచు : దే. స. క్రి. వంపు (నూ) అంచు

అనుతాపించు : సం. అ. క్రి. పరితపించు

అనునయించు : సం. స. క్రి. బుజ్జగించు, సాంత్యసముచేయు

అనునాయించు : సం. స. క్రి. 1. ఊరడించు. భార. ఉద్యో. 3. ఆ.
2. గౌరవించు భార. ఉద్యో. 3. ఆ.

అనుపు : }
అన్ను : } దే. స. క్రి. చూ. అంచు
అనుచు : }

అనుపుదిద్దు : దే. స. క్రి. పేర్చు

అనుపువఱచు : దే. స. క్రి. బలపఱచు

అనుపుపెట్టు : దే. స. క్రి. తోడుపంపు

అనుబంధించు : సం. అ. క్రి. ఎడతెగకకల్లు, అనుసూతమగు,

అనుబంధినడవు : సం. స. క్రి. బంధుత్వము నెఱపు

అనుబలమగు : సం. అ. క్రి. సహాయమగు.

కు. సం 1.

అనుభవించు : సం. స. క్రి. అనుభవమునొందు, ప్రత్యక్షజ్ఞానము నొందు.

2. సుఖదుఃఖానుల నొందు, సుకృత దుష్కృతములనొందు. భార. ఉద్యో.

3. భుజించు, భార. అను. 3 ఆ.

అనుభోగించు : సం. స. క్రి. భోగించు

అనుమతించు : సం. స. క్రి. సమ్మతించు, ఒడబడు

అనుమానపడు : మి. అ. క్రి. 1. సందేహించు

2. అనుకొను

3. ఊహచేయు

అనుమానించు : సం. అ. క్రి. 1. ఊహించు

2. సందేహించు. భార. ఉద్యో. 2. ఆ.

3. స్త్రీనిషయికముగా దుచూహించు

అనుమోదించు : సం. అ. క్రి. 1. సంతోషించు

2. సమ్మతించు

అనుమోదిల్లు : సం. అ. క్రి. సంతోషించు

అనురంజిల్లు : సం. అ. క్రి. ప్రకాశించు

అనురాగించు : సం. అ. క్రి. అనురాగము పొందు

భార. భీష్మ. 4. ఆ.

అనురాగిల్లు : సం. అ. క్రి. అనురాగము పొందు

అనురోధించు : సం. స. క్రి. అనుసరించు

అనులాపించు : సం. అ. క్రి. మాటిమాటికి చెప్ప

అనువగు(వ్యవ): డే. అ. క్రి. లోకువగు.

ఉ. ఇంత అనువైపోయానా నీకు?

అనుసంధించు: సం. స. క్రి. 1. నియమించు, ఏర్పాటుచు.

భార. ద్రోణ. 2 ఆ.

2. భోధపాటచుకొను. భార. భీష్మ. 1. ఆ.
కూర్పు, సంఘటింపజేయు.

అనుసరించు: సం. స. క్రి. 1. వెంటబోవు, వెంటబడించు.

2. అనుకరించు, ఒకరుచేయునట్లుచేయు.

అనుస్మరించు: సం. స. క్రి. స్మరించు.

అనుమాదించు: సం. స. క్రి. తర్జునచేయు, అనుసరించిచెప్పు.

అన్ను : దే. ప్రే. చూ. అంచు.

అన్ను : దే. అ. క్రి. మదించు

ప. పీ.

అనునయించు: సం. స. క్రి. గౌరవించు, పూజించు.

అనునముగజేయు: సం. స. క్రి. తక్కువకాకుండచేయు. షోడశ. 5.

అన్యధాకరించు: సం. స. క్రి. వేరుసేయు, మఱియొక విధముగాచేయు,
వ్యతిరేకముజేయు, భార. ఆది. 7 ఆ. నై. 7 ఆ.

అన్నియుండు : దే. స. క్రి. నిండుగా నుండు, కొంత లేకుండు
“అన్ని యున్నయట్టి యగ్రహారంబులొ.” మించు.

అన్నికొను : దే. అ. క్రి. మత్తెక్కు

అన్నికొలుపు : ప్రే. అన్నికొనజేయు

అన్నెక్కు : దే. అ. క్రి. మత్తెక్కు, అందగించు

అన్వయించు : సం. అ. క్రి. 1. ప్రవర్తించు, సరిపడు, కుదురు, పొసగు
ఆ సూత్ర మిక్కడ అన్వయింపదు. ఆ ధర్మశాస్త్ర
వాక్యము వీ విషయమున అన్వయింపవు.

2. భోధపడు, తెలియు.

- ఆ శ్లోకము నాకు అన్వయింపలేదు.

స. క్రి. (1) భావానుకూలముగ పదములను కూర్పు.

(2) భావమును వివరించు - ఈపద్యమును అన్వయింపుము.

అన్వేషించు : సం. స. క్రి. వెదకు

భార. విరా. 3 ఆ.

అన్వేషించు : సం. స. క్రి. చుట్టుకొను.

అపకరించు : సం. స. క్రి. అపకారము సేయు

అపకరించు : సం. అ. క్రి. వెనుకకు లాగు

అపక్రమించు : సం. అ. క్రి. యుద్ధమునలనఁ గాటిపోవు.

2. తొలగిపోవు.

అపచయించు : సం. స. క్రి. పుస్తకములతోయు, చిదుము.

అపచరించు : సం. స. క్రి. అపచారము చేయు.

అపసయించు : సం. స. క్రి. 1. తొలగించు, భార. ఆర. 1 ఆ.

2. నివారించు

నైష. 1 ఆ.

అపప్రథయగు : సం. అ. క్రి. అపకీర్తిపాలగు.

భాజ. 7.156.

అపలిపించు : సం. స. క్రి. కప్పిపుచ్చు.

అపలాపించు : సం. స. క్రి. 1. నిరసించు.

2. తక్కువపఱచు. భార. ఆర. 5 ఆ.

3. కప్పిపుచ్చి చెప్ప.

అపవాదించు : సం. స. క్రి. అపవాదముచేయు.

అపవరించు : సం. స. క్రి. నులుగుపెట్టు.

అపసరిల్లు : సం. స. క్రి. 1. (ధనాదులను) దొంగిలించు,

2. మోసపుచ్చి తీసికొనిపోవు.

3. పోగొట్టు, తీయజేయు,

అ. క్రి. 4. తొలగెగు [భార. ఆను. 4. ఆ.

అపహసించు : సం. అ. క్రి. కంట నీరు క్రమ్మునట్లు నవ్వు.

స. క్రి. గేలిచేయు, పరియోచకముచేయు,

భార. ఆర. 5 ఆ.

అపహ్నవించు : సం. స. క్రి. మఱుగు పఱచు.

అపకరించు : సం. స. క్రి. దూరముచేయు, వర్జించు.

అపార్థముచేయు: సం. స. క్రి. అపహాసముచేయు.

అపాహరించు: సం. స. క్రి. అపహరించు.

అపేక్షించు: సం. స. క్రి. ఆశించు, కోరు, వేడు. భార. ఆది. 3. ఆ.
భార. ఆది. 1. ఆ.

అపోహపడు: మి. అ. క్రి. అపార్థముచేసికొను (అపోహముపడు)
భ్రాంతిపడు.

అపోహముపుచ్చు: మి. స. క్రి. భ్రంశముచేయు. పాడుచేయు.
కు. సం. 7. ఆ.

అప్పగించు: వై. స. క్రి. 1. ఒప్పగించు,
2. సురక్షితముగ నుంచుటకై యిచ్చు.
భార. విరా. 1. ఆ.
3. కై ననము సేయు.

అప్పజెప్పు: దే. స. క్రి. అధీనములోనుంచు.
“బూదల నమ్మల కప్పజెప్పి” మించు.

అప్పనగొను: దే. స. క్రి. కాన్క గ్రహించు, అనుమతిపుచ్చుకొను.

అప్పనమగు: } దే. స. క్రి. అర్పించు
అప్పనసేయు: }

అప్పనముగొను: దే. స. క్రి. పన్నుగా, బుచ్చుకొను.

అప్పనముచేయు: దే. స. క్రి. భక్షించు

అప్పశించు: వై. అ. క్రి. 1. యత్నించు, పూను.
భార. విరా. 2. ఆ.

2. అభిలషించు, కోరు. నైష. 1. ఆ.

స. క్రి. 1. ఆస్థాలనముచేయు, చాచు.

2. మోడుకొను (ఉదరము)

కొట్టుకొను. భార. విరా. 3. ఆ.

3. అదుము, నొక్కు బస. 1. ఆ.

ఆక్రమించు. భార. విరా. 2. ఆ.

అప్పశించు :

4. కప్పు. స్వా. 5. ఆ.
 5. గ్రహించు. నై. 6. ఆ.
 6. తుడుచు, ఉ. రా. 6 ఆ.
 7. మెత్తు, నై. 2. ఆ.
 8. స్పృశించు, హరి. పూ. 8. ఆ.
 9. విప్పకొను, (తెలం).
 10. వికాసమును పొందు (తెలం).

అప్ప(లు)బొడుచు: దే. న. క్రి. అప్పచేయు.

అప్పవడు: ద్య. అ. క్రి. ఋణపడు, బాకీపడు (అప్పవడు)

అబిందరగు: దే. అ. క్రి. క్రమము చెను.

అబేనుచేయు: అన్య. దే. తెరచాపలను పైకెత్తు.

అబ్బగించు: దే. అ. క్రి. సహించు, తాళు, ఓర్పు,

కు. సం. 2. ఆ. 12. ఆ.

అబ్బనెంచు: దే. న. క్రి. తిట్టు.

అబ్బాయను: దే. అ. క్రి. బాధపడు.

అబ్బాలాడు: దే. అ. క్రి. సంభ్రమించు. 2. తడబడు.

అబ్బు: నై. అ. క్రి. 1. దొరుకు, లభించు. భార. శాం. 5. ఆ.

-వానికి చదు నబ్బలేదు. భార. శాంతి. 6 ఆ.

2. సిద్ధించు, ఈజేరు. నై. 4. ఆ.

అబ్బుకొను: దే. అ. క్రి. కైవసము చేసికొను,

2. కాగిలించుకొను.

3. చుట్టుకొను.

అబ్బురపడు: నై. అ. క్రి. వెలుగుపడు; ఆశ్చర్యపడు.

అబ్బోయను: దే. అ. క్రి. ఆశ్చర్యపోవు.

అబ్రవడు: నై. అ. క్రి. ఆశ్చర్యపడు.

అబ్రహ్మణ్యముపేట్టు: సం. అ. క్రి. చంపవలదని మొఱపెట్టు.

స్వా. 3. 102. దశ. 2. 399.

అభిగమించు: సం. స. క్రి. ప్రత్యుత్థానముచేయు.

అభిఘరించు: సం. స. క్రి. సంస్కారార్థము కొంచెము నేయివేయు
కాశీ. 7. ఆ.

అభిఘరించు: } సం. స. క్రి. అభిఘరించు.
అభిఘరము చేయు: }

అభిచరించు: సం. అ. క్రి. 1. చుట్టుచుతిసుగు.
2. సంచరించు.

అభిదర్శించు: సం. స. క్రి. చూచు.

అభినందించు: సం. అ. క్రి. సంతోషించు స. క్రి. స్తుతించు.

అభినయించు: సం. అ. క్రి. అభినయము సేయు. మృషానర్తనముచేయు.

అభినవించు: సం. అ. క్రి. నాట్యముచేయు. కు. కం-
ఇచట రసాలతీరు నూతనముగాకలిగిప
జేయునన్న యర్థముకూడ పోనగును.
క్రొత్తగాఁగలుగు.

అభినిర్మించు: సం. స. క్రి. నిర్మించు.

అభినుతియించు: సం. స. క్రి. అభినుతియించు. నరా. 10-86.

అభిభవించు: సం. స. క్రి. 1. తిరస్కరించు, తెగడు,
2. జయించు.

అభిభాషించు: సం. స. క్రి. భాషించు.

అభిమంత్రించు: సం. స. క్రి. 1. పిలుచు. 2. మంత్రముచేసంస్కరించు.
భార. ఆది. 5 ఆ. భార. ద్రో. 1 ఆ.

అభిమర్శించు: సం. స. క్రి. 1. స్పృశించు, తాకు,
2. తడవు.
3. పొందు, అనుభవించు. కాశీ. 3 ఆ.

అభిమానపడు: మి. అ. క్రి. మర్యాద పోవునని బాధపడు,
ఒకమర్యాదను నిలబెట్టుకొను.
2. ఆత్మగౌరవమును లెక్కించు.

అభిమానించు : సం. స. క్రి. 1. సమ్మానించు, గౌరవించు.
 2. తనది అను భావముతో పూనుకొను,
 - నీవు అభిమానించినగాని యీపని
 నెఱవేఱదు.

అభియోగించు : సం. స. క్రి. ఎదుర్కొను, శత్రువు నెదిరించు.
 అభిరమించు : సం. అ. క్రి. రమించు.
 అభిలషించు : సం. స. క్రి. కోరు.
 అభివర్ణించు : సం. స. క్రి. కొనియాడు, వివరించు.
 అభివర్ణింపు : సం. అ. క్రి. వర్ణించు.
 అభివర్ణించు; సం. అ. క్రి. వర్ణించు.
 అభివినుతించు : సం. స. క్రి. మిక్కిలి పొగడు మా. పు. 2
 అభివీక్షించు : సం. స. క్రి. వీక్షించు.
 అభివేష్టించు : సం. స. క్రి. చుట్టుకొను.
 అభివ్యాపించు : సం. స. క్రి. వ్యాపించు.
 అభిశంసించు : సం. స. క్రి. నిందించు, నిరసించు.
 అభిషేకమాడు : సం. స. క్రి. స్నానముచేయు. పాండు. 1. 2.
 అభిషేకించు : సం. స. క్రి. 1. స్నానము చేయించు.
 2. రాజ్యమునకు పట్టము కట్టినపుడు
 స్నానముచేయించు,
 3. పట్టాభిషేకముచేయు.
 అభిష్టుత్యమగు : సం. అ. క్రి. మిక్కిలి పొగడ్తకక్కు.
 భార. శాం. 6.74.
 అభిసంరక్షితమగు : సం. అ. క్రి. చక్కగా రక్షింపబడినదియగు.
 భార. ఆది. 5-3.
 అభిసరించు : సం. స. క్రి. 1. ప్రియు లొకరి నొకరు ఉద్దేశించు.
 2. ప్రియుల నుద్దేశించి సంకేతమునకుపోవు.
 అభ్యర్షించు : సం. స. క్రి. పూజించు, అర్పించు.

అభ్యర్థించు : సం. స. క్రి. 1. కోరు. 2. వేడు. భార. ద్రో. 5 ఆ.

అభ్యవహరించు : సం. స. క్రి. ఆహరించు, ఆరగించు. నై. 6 ఆ.

అభ్యసించు : సం. స. క్రి. 1. చేసినపని ధ్రువపడుటకై మఱలఁజేయు.

2. విద్యాసులు నశమగుటకై మఱల
మఱలఁ జదువు.

3. అలవాటు చేయు.

4. నేర్చుకొను.

అభ్యాసించు : సం. స. క్రి. అభ్యసించు. శివ. రా. 3. ఆ.

అభ్యుత్థానమగు:

అభ్యుత్థానము సేయు: } సం. స. క్రి. లేచి యెదురువచ్చు. కు. సం. 974

అభ్యుదయించు: సం. స. క్రి. ఉదయించునట్లు చేయు.

అభ్యుద్ధరించు: సం. స. క్రి. పైకెత్తు.

అభ్యుపగమించు: సం. స. క్రి. 1. అంగీకరించు, ఒప్పుకొను.

2. తెలిసికొను. కాశీ. 2. ఆ.

అమయు : దే. అ. క్రి. ఉపయుక్తమగు. 2. సిద్ధమగు. (తెలం.)

అమరకమిచ్చు : దే. స. క్రి. కవులిచ్చు.

అమరారు : దే. అ. క్రి. ఒప్పు.

అమరించు : దే. స. క్రి. అమరు. ప్రే.

అమరు : దే. అ. క్రి. ఒప్పు, పాండు. 1. ఆ. 2. కురుకు.

3. పొందికపడు, సరిపడు, భార. భీష్మ. 2. ఆ.

4. సిద్ధమగు, ఉ. హరి. 6. ఆ. 5. సిద్ధించు, ఫలించు.
అచ్చ. బాల. 6. పొందుగా కుదురు (తెలం).

అమరుచు : దే. స. ప్రే. 1. అమరఁజేయు

2. చేయు, భార. ఆది. 6. ఆ.

3. ఏర్పఱచు. 4. పెట్టు 5. సిద్ధపఱచు.

అమలగు : దే. అ. క్రి. 1. అధికార మాచరితమగు. (తెలం)
ఆచరణ యోగ్యమగు.

2. ఆచరణయం దుంచబడు,

అమలులోనుండు: అన్య. దే. అ. క్రి. ఆచరణలోనుండు.

అమలుచేయు: అన్య. దే. అ. క్రి. రాజాజ్ఞ నాచరణలోబెట్టు
(గూ) అమలులో పెట్టు.

అములుచేయు: అన్య. దే. అ. క్రి. దురధికారముచేయు.

అముద్రితమగు: సం. అ. క్రి. విడిగానుండు, ముద్రవేయకుండనుండు
జై. 1-74.

అమ్మ : దే. స. క్రి. వెలకిచ్చు, విక్రయించు.

అమ్మకొను: దే. స. క్రి. విక్రయించుకొను, వెలకిచ్చు.

అ. క్రి. అమ్ముడుపోవు, వెలకు నీయబడు,
అమ్మకమగు. వరా. 11 ఆ.

అమ్ముడగు: దే. అ. క్రి. అమ్ముడుపోవు, విక్రయింపబడు.

2. మణికనికి బానిసనలె ప్రవర్తించు.

అమ్ముడుకడచు: దే. అ. క్రి. కాపురమునకు పోవు. పా. మ. 3. ఆ.

అమ్ముడుపడు: దే. అ. క్రి. విక్రయమునుపొందు, చెలామణీయగు

అమ్ముడుపెట్టు: దే. స. క్రి. విక్రయించు, వై. జ. 3-82.

అమ్ముడుపోవు: దే. అ. క్రి. (తెలం) - ఇతరులకు స్వాధీనమగు,
లగ్నమగు, (నె. జి.)- లంచము తిని చెప్పిన పని
చేయు.

అయజియలుపెట్టు: దే. స. క్రి. ప్రశంసించు.

అయిదుపదిసేయు: దే. స. క్రి. నమస్కరించు, యుద్ధపరాజ్ఞులుండగు

అయిపోవు : దే. అ. క్రి. పూర్తియగు, మిక్కిలి పేదనడు.

అయిరకొను: దే. అ. క్రి. ఐరకొను, చక్కబడు, వర్ధిల్లు.

అయిరగు : దే. అ. క్రి. కండ్లకలక వచ్చినపుడు కండ్లయందు
పుండగు.

అయిరానపడు: }
 హైరానపడు: } -హిం- అ. క్రి. ఆయానపడు.

అయివచ్చు: దే. అ. క్రి. అచ్చినచ్చు.

అరకాలనేలరాచు: దే. స. క్రి. ద్వేషముతో హింసించు

అరకాలరాచు: దే. స. క్రి. నాశనముచేయు

అరకొను: దే. అ. క్రి. అరకొను

అరకొరగాచేయు: దే. అ. క్రి. ముక్కలు ముక్కలుగా చేయు

అరగలిగొను: ద్వ. అ. క్రి. (అరగలి+గొను) (అసంపూర్తిగా) సందేహించు
 బస. 4. ఆ. బస. 3. ఆ.

అరగొనికాలు: దే. స. క్రి. వేగముగాకాలు.

అరగొను: దే. స. క్రి. నేగిరవడు, సందేహించు.

అరగొరలాడు: దే. అ. క్రి. అస్పష్టముగా చేయు

అరచావుచచ్చు: దే. అ. క్రి. మృతప్రాయమగు

అరచేటులిడు: దే. అ. క్రి. అధికప్రమాదము నివారించుటకు అల్ప ప్రయత్నముచేయు

అరణమిచ్చు: దే. స. క్రి. ధనాదికము వఘావరుల కిచ్చు
 కు. సం. 736

అరపు: దే. స. క్రి. అనుచ్చు, నితంబావృత్తి యరపి. ప్ర. 5. ఆ

అరమరపడు: దే. అ. క్రి. 1. సంశయించు.

2. జంకు.

3. కపటవర్తనము కలిగియుండు.

అరమోడ్చు: దే. స. క్రి. కన్ను మొ|| నవి సగము ముడుచు

అరయు: దే. స. క్రి. 1. విచారించు 2. నెడకు 3. తెలిసికొను

హరి. ఉ. 7. ఆ.

4. రక్షించు.

అరలు: దే. అ. క్రి. వికసించు భార. ద్రో. 2. ఆ

- అరలేకిచ్చు : దే. స. క్రి. కొఱతలేకుండ ఇచ్చు. పూర్తిగా
సంతోషపెట్టు. చా. మ.
- అరవరయగు : దే. అ. క్రి. క్రోధాదులచే డుబ్బడగు, కలతనొందు
- అరవాయిగొను : ద్వ. అ. క్రి. (అరవాయి + కొను) సంకోచించు
భార. ఉద్యో. 1. ఆ. కర్. 3. ఆ.
- అరవెట్టు : దే. స. క్రి. ప్రక్కకు పెట్టు, దాచు, వ్రాల్చు
- అరసేయు : దే. స. క్రి. మోసగించు
- అరాబువరపించు : అన్య. దే. అ. క్రి. మందు పఱపించు (బా. కా)
- అర్ధాన్నమగు : దే. అ. క్రి. పాడడిసోవు
- అరికట్టు : దే. స. క్రి. 1. చుట్టముట్టికొను, నిరోధించు,
నిర్వ. 3. ఆ
2. పరివేషించు. చుట్టువారుకొను
భార. ఆర. 5. ఆ. భాగ. 5. స్కం. 2. ఆ.
- అరికట్టుకొను : దే. స. క్రి. అరికట్టు వరా. 9. ఆ.
- అరిగించు : దే. స. క్రి. అరుగునట్లుచేయు
- అరిగావువెట్టు : దే. అ. క్రి. కావలిపెట్టు
- అరిగొను : దే. అ. క్రి. (అరి + కొను,) అడ్డుపడు. వీరచరిత్రము
కప్పముగొను. శ. ర.
- అరిణిపెట్టు : దే. స. క్రి. నీళ్లు పారించుటకు దోన తీయు
- అరిపడు : ద్వ. అ. క్రి. అడ్డుపడు భాగ. 3. స్కం.
- అరివోయు : దే. స. క్రి. అల్లెతొటిని బిగించు, బాణము సంధించు
- అరివెట్టు : దే. అ. క్రి. కప్పము చెల్లించు
- అరుగు : దే. అ. క్రి. పోవు, గమించు
- అరుగుదెంచు : దే. అ. క్రి. (అరుగు + తెంచు)
1. వచ్చు. భార. ఆది. 7. ఆ. ఆర. 3. ఆ
2. పోవు. జై. 4. ఆ.
(ఈ అర్థము ప్రాయశము గాదు.)

- అనుశాసనము . సం. అ. క్రి. ఎజ్జనగు ద్వీ. భా
అనుచు : దే. అ. క్రి. ఆశ్చర్యమగు, అపురూపమగు.
అనుచు : ద్వీ. అ. క్రి. ఆశ్చర్యపడు
అనుచు : దే. అ. క్రి. (అనుగు + తెంచు) 1. నచ్చు. 2. పోవు
జె. 4. ఆ.
అనుచు : దే. అ. క్రి. నచ్చు, పోవు.
అనుచు : దే. స. క్రి. (నె.జి) అభ్యంతరము పెట్టు.
అనుచు : దే. స. క్రి. చేబదులిచ్చు.
అనుచు : దే. స. క్రి. విధిగా నిచ్చు, (పన్ను మొదలైనవి.)
అనుచు : దే. స. క్రి. 1. అడిగితెచ్చు.
2. ఎరవు తెచ్చు.
3. పెండికె యితరుల యాభరణములను
కొన్ని రోజులకు తెచ్చుకొను.
అనుచు : దే. అ. క్రి. యోగ్యతలేకుండు
ఉ:- వాడు, అరువై చేయించనేల.
అనుచు : అన్య. దే. అ. క్రి. గంతులువేయు.
అంత వారలలోన నర్కాతు నేసి. కా. క.
అను : దే. అ. క్రి. 1. అనుగు. పండి. 2. ఆ. పు.
2. అనుగు.
అనుచు : సం. స. క్రి. పూజించు, సమర్పించు. శ. ర.
అనుచు : సం. స. క్రి. ధనము నొసగు. చా. ప
అనుచు : మి. స. క్రి. పరిస్థితి విశదముచేయు.
“ప్రజల జీవితసరణి యర్థంబు తెలుపు” మించు.
అనుచు : సం. స. క్రి. కోరు, వేడు.
అనుచు : సం. స. క్రి. అప్పగించు.
అనుచు : దే. స. క్రి. చాపలుదించు. కా. క.

అఱకలుగు : దే. అ. క్రి. (దీనికి న్యతిరేకముననే ప్రయోగము)
అఱలేక. (కొంకులేక)

అఱగాలు : దే. అ. క్రి. సంపూర్ణముగా కాలు. కు. సం. 5-51.

అఱగొఱసేయు : దే. అ. క్రి. న్యూనపఱచు.

అఱచు : దే. అ. క్రి. కూయు. రామా. 2. ఆ. 2.
2. విలపించు. భార. ద్రో. 2. ఆ.
3. బిగరగా మాటాడు.
4. ప్రేలు, వాగు.
5. ఆవు కప్ప మొదలగునవి ఆర్పు.

అఱచేయు : దే. స. క్రి. అఱసేయు, మోసపుచ్చు.

అఱమఱల్ చేయు : దే. అ. క్రి. అపసవ్యముగా ప్రవర్తించు.

అఱము : దే. అ. క్రి. గడమాయించు.

అఱమొఱపడు : } దే. అ. క్రి. కలతపడు.
అఱమొఱపడు : }

అఱవఱసేయు : దే. స. క్రి. (అఱనఱలు + చేయు) ఖండించు,
ధ్వంసముచేయు. హరి. ఉ. 6 ఆ.

అఱవుళ్ళుచేయు : దే. స. క్రి. ఖండించు.

అఱవు సేయు : దే. స. క్రి. గాయపఱచు.

అఱసేయు : దే. స. క్రి. భేదముకల్పించు (అఱనఱల్ + చేయు)
ఖండించు.

అఱమించు : దే. స. క్రి. అఱుమఱజేయు, ప్రతిఘటించు

అఱమికొను : దే. అ. క్రి. అఱమిరోగము కలదియగు

అఱముఱియగు : దే. అ. క్రి. తఱుచగు

అఱియు : దే. అ. క్రి. నశించు.

అఱు : దే. అ. క్రి. 1. క్షయించు, 2. నశించు.

భార. ఆది. 2. ఆ.

అటుక్రమ్ము : దే. స. క్రి. కవియు, విడిచివచ్చు.

రా. సం. కాం. 265 పు.

అటుగడదీయు : దే. స. క్రి. 1. అటుగునట్లుచేయు.

2. తోము. రాచు.

అటుగు : దే. అ. క్రి. 1. అన్నాదులు జీర్ణమగు.

2. త్తయించు, తటుగు. భార. ఆర. 4 ఆ.

(రూ) అటువు. మొదటిరూపము.

అటూ.

అటుగువడు : ద్వ. అ. క్రి. (అటుగు + పడు)

1. త్తయించు, 2. నశించు, 3. హీనమగు,

హరి. పూ. 5. ఆ.

అటువు : దే. స. క్రి. దక్కించు

శ. ర.

అటుము : దే. స. క్రి. రూ. (అచ్చు). ఎదుర్కొను, బాధించు,
వశపఱచుకొను, యుద్ధమున ఆక్రమించు.

అ. క్రి. సాహసించు, విజృంభించు,

సన్నద్ధుడగు. భార. ఉద్యో. 3 ఆ.

అటువు : దే. అ. క్రి. అటగు, జీర్ణించు, త్తయించు.

అట్టాకయిడు : దే. స. క్రి. అడ్డగించు

అట్టాకలుపెట్టు : దే. స. క్రి. బాధించు.

అట్టాగు : } దే. స. క్రి. బాధించు

అట్టాచు : }

అట్టాడు : దే. అ. క్రి. (అట్టు + అడు) చుట్టును తిరుగు.

మార్కం. 5. ఆ. ప్రభా. 1. ఆ.

గార్హద్యము పొందు (తెలం)

అట్టుజూచు : దే. అ. క్రి. అతిగా కాంక్షించు

అలంకరించు : సం. స. క్రి. కైసేయు, సింగారిండు

అలంకారిండు : సం. స. క్రి. అలంకరించు. సానం 5. ఆ. పండి. 4 ఆ.

అలగు : దే. అ. క్రి. 1. వెనుదీయు, 2. శోకించు. భాగ. 1 స్కం. 3. శ్రమపడు, బాధనొందు.

భాగ. 10 స్కం.

4. సంకోచించు. భాగ. 1 స్కం. శ. ర.

అలచు : దే. స. క్రి. అలగు. ప్రే. అలయఁజేయు.
బాధపెట్టు. [భార. ఉద్యో. 1 ఆ.

అలజడిచేయు : దే. అ. క్రి. కొదచేయు.

అలజడిపడు : దే. అ. క్రి. అలజడి నొందు.

అలజడిపెట్టు : దే. స. క్రి. ప్రే. అలజడి నొందించు.

అలజశ్శూమాన్పు : దే. స. క్రి. బాధలు పోగొట్టు. చా. ను.

అలతబెట్టు : దే. స. క్రి. బాధపెట్టు.

అలతికిఁదెచ్చు : దే. స. క్రి. మితికిఁదెచ్చు, చులుకనజేయు. కుం. సం. 9

అలఁడు : దే. స. క్రి. పోయు, పూయు.

అలఁడుకొను : దే. అ. క్రి. పూసికొను.

అలఁడురు : దే. అ. క్రి. ఉమ్మలించు, దుఃఖించు.
భార. ఆది. 5. ఆ. నిర్వ. 5. ఆ.

అలక్ష్యముచేయు : మి. స. క్రి. అనాదరించు, నిరసించు.

అలవరించు : దే. స. క్రి. అలవరించు, (అలవాటుచేసికొను)
-అచ్చట నుష్టోదకంబేని శీతోదకంబేని నొక్కొండ
పిపాసకై పుచ్చుకొన నలవరింపవలయుగాని యన్యవ
స్థితముగ బుచ్చుకొనినన్ కడుపున బల్ల పుట్టు
చున్నది. నీ. యా.

అలమటపడు : ద్వ. అ. క్రి. నగచు, చింతపడు.

అలమటించు : దే. అ. క్రి. చింతించు, నగచు. వి. పు. 5. ఆ. శ. ర.

అలమరు : దే. అ. క్రి. చింతించు, విచారించు, హరిశ్చం. 1 ఆ.

అలమారుచు : దే. స. క్రి. బండియెడ్లను మార్చికట్టు. శ. ర.

అలమిపట్టు : దే. స. క్రి. క్రమ్మిపట్టుకొను- (ముక్కలమిపట్టి.)

- అలము : ఉభ. దే. స. క్రి. కవియు, క్రమ్ము. భార. శాం. 4. ఆ.
 1. ఆక్రమించు. రా. యు. కాం. ఆము. 1. ఆ.
 2. కాగిలించు. హంస. 3. ఆ.
 3. దరిజేసు. సమీపించు మార్క. 8. ఆ.
 4. పరివేష్టించు, చుట్టుకొను. భాగ. 9. స్కం.
 5. కప్ప. హంస. 2. ఆ.
 6. పట్టుకొను. కువల. 4. ఆ.
 7. పూయు. ఆము. 5. ఆ. ఆం. బా. 3.

అ. క్రి. 8. ప్రాప్తచుగు.

- అలముకొను : దే. అ. క్రి. 1. అలము, క్రమ్ము, జై. 7. ఆ.
 2. పైకొను (క్షేత్రయ్య.)
 3. ప్రసరించు. భార. శాం. 4. ఆ.
 4. కలసిపోవు, ఏకీభవించు. నను. 1. ఆ.
 స. క్రి. 1. క్రమ్ము, ఆక్రమించు.
 2. కాగిలించుకొను. నను. 5. ఆ.
 3. పొందు, నై. 4. ఆ.
 4. కప్ప. యయా. 5. ఆ. 5. వ్యాపించు.

అలయించు : దే. స. క్రి. శ్రమపెట్టు.

- అలయు : దే. అ. క్రి. శ్రమపడు. భార. ఆర. 2. ఆ. ధర. 7. ఆ.
 2. విసుగుచెందు. భా. ఆది. 8. ఆ.
 3. తడయు. ఆలస్యముచేయు, ఉ. హరి. 2. ఆ.
 ఇట విసుగు అని శ. ర.

అలరారు : దే. అ. క్రి. (అలరు + అరు.) అలరు.

1. పుష్పించు. ఆము. 5. ఆ. నై. 6. ఆ.
 2. వికసించు. దశ. 1. ఆ. 3. ఒప్పారు

అలరించు : దే. స. క్రి. సంతోషపెట్టు. పూజాదులుచేయు.

అలరు : దే. అ. క్రి. 1. వికసించు, విరియు. భార. విరా. 2. ఆ.
 2. పుష్పించు, భార. శల్య. 1. ఆ.
 3. సంకోషించు నై. 1. ఆ.
 4. ఒప్పు, ప్రకాశించు

అలరుచు : దే. స. క్రి. అలరజేయు
 1. వికసించు జేయు వేం. పంచ 3. ఆ.
 2. పుష్పించు జేయు 3. సంతసించు జేయు
 4. ఒప్పు జేయు 5. చేయు. విజ. 1. ఆ.

అలరొందు : దే. అ. క్రి. సంకోషించు.

అలవడు : ద్వ. అ. క్రి. (అలవు + పడు)
 1. చనువుకలుగు. భార. విరా. 1. ఆ.
 ఇట అభ్యాసపడు, నాడుకపడు అని శ. ర.
 2. తగు. హరి. ఉ. 8. ఆ.
 3. సిద్ధించు. అబ్బు. భార. ఆర. 7. ఆ.
 4. స్వాధీనమగు. లొంగు. భార. భీష్మ. 2. ఆ.
 5. కుదురుపడు. భార. విరా. 4. ఆ.
 6. ఒప్పు రా. బాల. కాం.

అలవరించు : ద్వ. స. క్రి. అలవడు, ప్రే. అలవడజేసికొను.
 అల్వరించు[రూ] : } 1. అబ్బుచల్లు చేసికొను. భార. ఆను. 4. ఆ.
 2. అలంకరించు (క్షేత్రయ్య.)
 3. బోధించు. పూను. జై. 3. ఆ.
 4. నవరించు, దిద్దు. హరి. పూ. 5. ఆ.
 5. సిద్ధపఱచు. ఉ. హ. 4. ఆ. జై. 8. ఆ.
 6. వశపఱచు, స్వాధీనపఱచు. భార. ఉద్యో. 1. ఆ.
 7. గ్రహించు, పట్టుకొను.
 భార. విరా. 4. ఆ. భార. ద్రో. 5. ఆ.
 8. ఒప్పించు. భార. విరా. 2. ఆ.

అలవరుచు : దే. స. క్రి. అలనడు. ప్రే. అలనడఁజేయు,
అలవరించు. భార. శాం. 3. ఆ.
ఇట పూను అని యర్థము. తగిలించు
అలవరించెన్మృపతికరములకు కంకణాభరణంబుల్. నై.

అలవర్పు : అలనరుచు. ప్రే.

అలవలము సేయు : } దే. అ. క్రి. కలకలము సేయు, సందడిచేయు.
అలబలము సేయు :

అలవాటుపడు : దే. అ. క్రి. వాడుకయగు.

అలసగు : } దే. అ. క్రి. చులుకనయగు (తెలం.)
అలుసగు :

అలసుచిక్కు : } దే. అ. క్రి. (తెలం) సందుదొరకు
అలుసుచిక్కు : } 2. ఇతరులవెలితిని ఆధారముగా గొను.

అలసపడు : దే. అ. క్రి. మందచుగు. దశ. 2. ఆ

అలికమగు : దే. అ. క్రి. సన్నమగు కు. సం. 3. 51

అలికిపెట్టు : దే. స. క్రి. ఆస్తి సర్వమును నాశనముచేయు

అలియించు : దే. స. క్రి. శ్రమపెట్టు

అలియు : దే. అ. క్రి. అలయు

అల్లిబిల్లియగు : దే. అ. క్రి. (తెలం) కాగిలించుకొను 2. స్నేహమగు
3. లేనిదానిని ఉన్నట్లు కల్పింపజేయు.

అలుకించు : దే. స. క్రి. జంకించు

అలుకు : దే. అ. క్రి. 1. భయపడు 2. జంకు 3. వెనుదీయు
భార. విరా. 5. ఆ.

స. క్రి. ఇల్లు లోనగు వానిని అలుకు, గుడ్డతో
కలయరాచు, సమ్మార్జనముచేయు, చల్లు

భార. శాం. 1. ఆ. బస. 4. ఆ. 13. పు. బస. 7. ఆ.

అలుగులుపడు : దే. అ. క్రి. వ్యాకులపడు

- అలుగనోడు : దే. అ. క్రి. కోపింప వెఱచు.
- అలుగు : దే. అ. క్రి. కోరిక సమకూరమి నిష్ఠురమున చెట్టపడు.
2. కోపమునొందు. భార. ఆది. 4ఆ. శాం. 6. ఆ.
3. ద్రోహము చేయదలచు. మార్క. 8. అ(నూ) అల్లు.
- అలుగులపడు : ద్వ. అ. క్రి. (అలుగుల + పడు.)
1. నలుగుడుపడు. ఉ. హరి. 3. ఆ.
2. బాధపడు. భార. ఆది. 8. ఆ. నిర్వ. 10. ఆ.
కష్టముల జిక్కు.
- అలుగులువారు : } దే. అ. క్రి. చెఱువునిండి నీళ్ళు పొంగి
అలుగులువెడలు : } ప్రవహించు,
అలుగెల్లు : దే. అ. క్రి. కోపము పొందు.
అలువు : దే. అ. క్రి. అలుగు. భార. శాం. 1. ఆ.
అల్కు : దే. అ. క్రి. అలుకు
1. భయపడు. భార. ఉద్యో. 1. ఆ.
స. క్రి. 2. నేల అలుకు. గుడ్డతో కలయరాచు.
యయా. 2-5.
- అలు : దే. అ. క్రి. అలుగు భార. ఆది. 1. ఆ.
అల్లి : దే. స. క్రి. అలదు. మేదు.
అల్లికనోలమగు : దే. అ. క్రి. సుస్థితి పాయు,
స. క్రి. అల్లటపెట్టు, కష్టపెట్టు, శ్రమపఱచు. బస. 1ఆ.
- అల్లిటివేయు : దే. అ. క్రి. నెనుకకు మొగ్గవేయు,
-వేవేగముగ భూమివిభు కొల్వొ జొచ్చి
పల్లిటివేసి, యా పలికొండ కెరగి
అల్లిటివేసియు నైతన్న మొక్కి కా. క.
అల్లరిచేయు : దే. అ. క్రి. గలభాచేయు.
- అల్లరిపడు : }
అల్లరియగు : } దే. స. క్రి. అల్లరిపెట్టు.

అల్లలనాడు : ద్వ. అ. క్రి. (అల్లన + అల్లన + ఆడు.) మిక్కిలి చలించు. స్వా. మను. 2. ఆ.

అల్లలాడు : ద్వ. అ. క్రి. మిక్కిలి చలించు.

అల్లలాడు : ద్వ. అ. క్రి. అల్లలాడు.

అల్లాడిపోవు : దే. అ. క్రి. బాధపడిపోవు, తహతహపడు.

అల్లాడు : ద్వ. అ. క్రి. (అల్ల + ఆడు.) 1. చలించు భార. ఆర. 6. ఆ.

2. తిరుగు, 3. తహతహపడు,

4. బాధపడు.

అల్లారుచు : ద్వ. స. క్రి. ప్రే. అల్లాడఁజేయు.

అల్లార్చు : ద్వ. స. క్రి. అల్లారుచు. 2. హృదయపూర్వకముగ జేయు, ఆడించు.

అల్లి బిల్లికొను : దే. అ. క్రి. అల్లి కొనియుండు, పెనగొను. స్వా. 2. ఆ.

అల్లు : } దే. అ. క్రి. లేనివి కల్పించు, ప్రాకు.
అల్లుకొను : } స. క్రి. చాప మొదలగునవి అల్లిక వేయు.
2. కూర్చు- కవి పద్యాలు అల్లుచున్నాడు.

అల్వరించు : ద్వ. స. క్రి. అలవరించు, అలవాటు జేసికొను. నిర్వ. 1. ఆ.

అలోలక్షణాయను : దే. అ. క్రి. ఉస్సురను, 2. బాధపడు. 3. గోదించు.

అళికించు : దే. స. క్రి. భయపెట్టు, హింసించు.

అశకుమాలు : దే. అ. క్రి. నిర్భయమగు.

అశవు సేయు : దే. స. క్రి. అగడుసేయు, అల్లరిపెట్టు.

అవకతవకయగు : దే. అ. క్రి. తారుమారగు, చెడు.

అవకర్ణించు : సం. స. క్రి. పెడచెవినిపెట్టు, నిర్లక్ష్యముచేయు. భార. ఆది. 2. ఆ. ఆది. 8. ఆ.

అవగణించు : సం. స. క్రి. అలక్ష్మముచేయు.

అవగమించు : సం. స. క్రి. తెలిసికొను.

అవగాహించు : సం. అ. క్రి. మునుగు.

2. ప్రవేశించు, చొచ్చు. నరా. 2. ఆ.

స. క్రి. ఆకళించు, తెలిసికొను. కాశీ. 3. ఆ.

అవగాహనుచు : సం. స. క్రి. తీర్థమాడించు. కు. సం. 12-27.

అవఘళించు : కే. అ. క్రి. 1. ప్రసరించు, వ్యాపించు. కాశీ. 1. ఆ.

2. స్పర్థసేయు, ప్రతిఘటించు.

కాశీ. 2. ఆ. నై. 1. ఆ.

స. క్రి. అతిశయించు, మీఱు.

హరి. పూ. 8. ఆ. 4. స్వా. 3. ఆ.

అవతరించు : సం. అ. క్రి. 1. తీరమునుండి నదిమొదలైనదిగా, నదిని నికిదిగు,

వాహనాదులనుండి దిగు. ఉ. హరి. 1. ఆ.

2. దేవతాదులు భూలోకమున జనించు.

అవతర్లు : సం. అ. క్రి. అవతరించు.

అవతారమగు :
అవతారమందు : } సం. అ. క్రి. అవతారమెత్తు.

అవతారించు : సం. అ. క్రి. అవతరించు, దేవతాదులు భూలోకమున
బుట్టు. శ్రీరంగ. మా. 10. ఆ.

అవదూరు : మి. స. క్రి. అవదూరు, నృథాగా నిందించు,

అవధరించు : సం. అ. క్రి. హెచ్చరికపడు, శ్రద్ధనహించు, సాన
భానుడగు. దశ. 2. ఆ.

స. క్రి. చిత్తగించు, విను. భార. విరా. 1. ఆ.

3. నిశ్చయించు, ధరించు. స్వ. మను. 3. ఆ.

(అనధారు.)

అవధారు : సం. అ. క్రి. సావధానముగా చిత్తగించు; గ్రంథా
దులు రచించు. హర. 12.

అవధిపెట్టు : మి. స. క్రి. శ్రమపెట్టు, ఆజ్ఞపెట్టు. ఆము. 5. ఆ.
ఎల్లయేర్పటచు.

అవధిబోవు : మి. అ. క్రి. 1. అంతమునందు, నశించు.
హరి. పు. 5. ఆ.
2. కష్టమునందు, బాధపడు.
భార. విరా. 1. ఆ.

అవమతించు : మి. స. క్రి. అనమానించు.

అవమానపడు : మి. అ. క్రి. భంగపడు, అనమానమునొందు.

అవమానపటచు : మి. స. క్రి. అనమానపడు ప్రే. అనమానముచేయు,
తిరస్కరించు.

అవమానపెట్టు : మి. స. క్రి. భంగపటచు, అనమానపటచు,
అనమానించు.

అవమానించు : సం. స. క్రి. అనమానపటచు, పరాభవించు.

అవయమగు : దే. స. క్రి. ఉచితమగు, తగు. కు. సం. 9.

అవరోధించు : సం. స. క్రి. నిరోధించు, అడ్డగించు, ముట్టడించు.
భార. ఆర. 1. ఆ.

అవలంబించు : సం. స. క్రి. ఆశ్రయించు. ఊతగాకొను.

అవలుంచించు : సం. స. క్రి. ప్రేరించు, కత్తిరించు, భార. ఆర. 3. ఆ.

అవలోకించు : సం. స. క్రి. 1. వీక్షించు, 2 గ్రంథాదులను పరి
శీలించు, విచారించు.

అవశేషించు : సం. అ. క్రి. శేషించు, మిగులు.

అవసరంబను : మి. అ. క్రి. సమయ మనిచెప్ప. కు. సం. 9-19.

అవసరంబిచ్చు : మి. అ. క్రి. దర్శనమిచ్చు.

అవసరమిచ్చు : మి. అ. క్రి. దర్శనమిచ్చు. -అవసరంబిచ్చి శివుడు
బ్రహ్మాదిదేవతల గారవించె.

అవస్థపడు : మి. అ. క్రి. బాధపడు.

అవస్థపెట్టు : మి. స. క్రి. బాధపెట్టు.

అవస్థల పాలగు: మి. అ. క్రి. స్థితిభేదముపొందు. 2. కష్టములకుచిహ్న

అవాయియగు : అన్య. దే. అ. క్రి. నదంతి ప్రబలు.

అవియబడు : దే. అ. క్రి. అవియు. (కర్తృ)ర్థమునఁ బడు).

అవియజారు : దే. అ. క్రి. అవియు.

అవియు : దే. అ. క్రి. (తెలం)నీరగు. 2. పాలు, మొ॥విరిగిపోవు.

3. వేడికి మెత్తనగు. 4. కాలి బొబ్బలెత్తు. (నె. జి.)

1. పగులు, భార భీష్మ. 1. ఆ.

2. నొచ్చు, బాధపడు.

భార. భీష్మ. 1. ఆ.

3. పైకి నిగిడినచ్చు, విచ్చు

భార. ఉద్యో. 4. ఆ.

4. చెడు.

అవు : దే. అ. క్రి. అగు. 1. కలుగు. భార. ఆది. 8. ఆ.

2. శక్యమగు. భార. ఆది. 2. ఆ.

3. పరిణమించు, అయియుండు.

భార. శాం. 1 ఆ.

అవుననిపించుకొను: దే. అ. క్రి. ప్రశంసకొను, అంగీకారమునుపొందు

అవులబెట్టు : దే. స. క్రి. పోద్రోలు, పరిత్యజించు.

అవులు : దే. అ. క్రి. ఔలు. (అములు) క.న.రా. యు.కాం.

అవేక్షించు : సం. స. క్రి. చూచు.

అవ్వలద్రోలు : దే. స. క్రి. తిరస్కరించు,

అవ్వలికించు : దే. స. క్రి. పైకి త్రోసివేయు, చెఱగు. దశ. 10

అష్టాంగమెఱగు: మి. స. క్రి. సాష్టాంగపడు.

అనటపెట్టు: దే. స. క్రి. బురదలోపెట్టు, కీడుపఱచు.

అసడ్డసేయు : దే. స. క్రి. ఉపేక్షించు (నె. జి.)

అసమడించు : దే. స. క్రి. లెక్కజెట్టు, క. న. రా. యు. కాం.

అసమెక్కు : దే. అ. క్రి. ప్రసిద్ధికెక్కు.

- అసరవేయు : దే. అ. క్రి. ఆలస్యముచేయు. శ.ర.
- అసలారు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు. భార. ఆను. 2. ఆ.
- అసలుకొను : దే. అ. క్రి. బురదయగు, బురదచేయు.
- అసలుకొలుపు : దే. స. క్రి. ప్రే. బురదకలదిగాఁ జేయు.
- అసలుదొక్కు : దే. స. క్రి. ప్రే. గోడకట్టుటకు పేడ, మన్ను, బూడిద కలిపి త్రొక్కు.
- అసలు మసలు : దే. అ. క్రి. అలరారు, శోభిలు.
- అసహ్యపడు : మి. అ. క్రి. ఈర్ష్యపడు. 2. అసూయపడు
3. రోతపడు
- అసహ్యించు : సం. అ. క్రి. అసహ్యపడు.
- అసహ్యించుకొను : మి. స. అ. క్రి. అసహ్యులమౌతమాపు.
- అసికి పోవు : దే. అ. క్రి. పైకి పొక్కుకుండు, కామాపగు.
- అసిబోవు : దే. అ. క్రి. (అసి + పోవు) తప్పిపోవు.
రామా. 2. ఆ.
- అసియాడు : దే. అ. క్రి. (అసి + ఆడు) 1. చలించు, నడకు. నై. 6. ఆ.
2. బెదరు, నడలు, విజ. 1. ఆ. 3.
తిరుగు, సంచరించు రామా. 2. ఆ
- అసియార్చు : దే. స. క్రి. కదలునట్లుచేయు. అసియాడఁజేయు
కాశీ. 7. ఆ.
- అసివారుపోవు : దే. అ. క్రి. విహారముచేయు
- అసివోవు : దే. అ. క్రి. 1. సోవు, నశించు, వరాహ. 8. ఆ.
2. తప్పిపోవు, నశ. 4. ఆ
- అసురుసురగు : దే. అ. క్రి. నలగు, శ్రమచెందు
- అసురుసురుమను : దే. స. క్రి. శపించు, బాధతోఁజిట్టు
- అస్తమించు : సం. అ. క్రి. 1. అడగు.
2. కనపడకపోవు
- అస్తవ్యస్తమగు : సం. అ. క్రి. తారుమారగు

అస్తుపిస్తగు : దే. అ. క్రి. అస్తువ్యస్తమగు 2. తామూరగు.

అస్తోపిస్తగు : దే. అ. క్రి. అటో ఇటో తేలని స్థితి యేర్పడు.

అహంకరించు : సం. అ. క్రి. గర్వించు. భార. ఆర. 5. ఆ.

శివ. రా. 1 ఆ.

అహంకారించు : సం. అ. క్రి. అహంకరించు.

అహంభావముకనబడెను :
అహంభావముచూపు : } సం. అ. క్రి. గర్వించు

అహమించు : సం. అ. క్రి. గర్వించు జై. 2. ఆ.

అహంకారుడగు : సం. అ. క్రి. గర్వముకలవాడగు. వి. పు. 5. 23.

అహంబ్రహ్మభవించు : సం. అ. క్రి. నేనే బ్రహ్మమును అని
అనుకొను.

అహాయను : సం. స. క్రి. ఔనను, సమ్మతించు. సారంగ. 2. 121

అహోరించు : మి. అ. క్రి. 1. ఏడ్చు

అఘోరించు : 2. వ్యర్థమగు పని చేయు

అంకగొను :

దే. స. క్రి. ఆజ్ఞ గొను.

క. అంకగొన కుభయబలములు

పొంకం బటి.

కు. సం. 12 ఆ.

(ఆక శబ్దమునకు పూర్ణబిందు రూపమునకు నిర్ధారకము.)

అందోశపడు :

సం. అ. క్రి. 1. వ్యాకులపడు.

2. ఊలాయమాన మానసుడగు.

అందోశించు :

సం. స. క్రి. 1. అందోశనచేయు.

2. ఊగులాడు.

3. ఊగించు. (నె. జి.)

అంధించు :

సం. స. క్రి. తెనుగు చేయు.

అంధీకరించు :

సం. స. క్రి. తెనుగున ననువదించు.

అంధీకృతమగు :

సం. అ. క్రి. తెనుగుగా నగు.

ఆకగొను :

దే. అ. క్రి. 1. నిరోధమొందు. 2. ఆగు.

ఆకగొలుపు :

దే. స. క్రి. ఆకర్షించు.

ఉ. హరి. 1. ఆ.

ఆకట్టు :

దే. స. క్రి. (ఆక + కట్టు)

1. అడ్డగించు, నిరోధించు. కవిక. 4 ఆ. నీలా. 2 ఆ.

ఇట వ్యాపించు అనవచ్చును.

2. ఉపయోగింపక నిలువయుంచు.

వ్యవ. ఆ పదార్థమంతయు నీకై ఆకట్టియుంచితని.

ఆకట్టుకొను :

దే. అ. క్రి. సొంతమునకు దక్కించుకొను.

ఆకను బెట్టు :

దే. స. క్రి. ఆజ్ఞ పెట్టు.

విప్ర. 5 ఆ.

ఆకపడు :

దే. అ. క్రి. 1. అడుగొందు.

2. ప్రతిహతమగు.

రా. కిష్కిం.

ఆక(వె)పెట్టు: దే. స. క్రి. 1. ఆకిడు,

2. అడ్డగించు. దా.యు.కాం.కళా.5ఆ.

ఆకలువిడుచు: దే. అ. క్రి. బంధనములు విడుచు.

“ఆ నాల్గునేఘాలనాకలు విడిచి భూనాథ !
పనుపుము.” చొ. చ. 3. ఆ.

ఆకించు : దే. స. క్రి. నిరోధించు.

ఆకిడు : దే. స. క్రి. (ఆక + ఇడు) 1. అడ్డగించు.

2. ఆకపెట్టు. భార.ఉద్యో. 3 ఆ.కాళీ.7ఆ.

ఆకొను : దే. అ. క్రి. (ఆకలి + కొను) ఆకలిజెందు.

భార. ఉద్యో. 3 ఆ. భాగ. 10. పూ.

ఆగించు : దే. స. క్రి. ఆగునట్లుచేయు.

ఆగికొను : దే. స. క్రి. 1. అడుకొను.

2. నిరోధించు.

ఆగు : దే. అ. క్రి. 1. నిరుద్ధమగు, అణగు;
2. తాళు; ఓపు. దశ. 5 ఆ.

వ్యవ. ఆనాథకు నాఁ డాగలేక పాటిపోయెను

3. సమర్థుడగు.

4. నిలఁబడు. భార. భీష్మ. 2 ఆ.

విరా. 3 ఆ.

ఆగు : దే. స. క్రి. 1. అడ్డగించు, ఆపు - గోవులనెట్టు
లాగితివి. భార. విరా. 3 ఆ. రామా. 8 ఆ.

2. నిషేధించు. భార. ఆది. 3 ఆ.

3. రాజ పురుషాజ్ఞ చేత నిలువఁజేయు,
పోకుండనాపు. విజ్ఞా. వ్యవ.

4. మోచు; పహించు.

భాగ. 10 స్కం.

5. కాపాడు.

ఆగు :

6. ముట్టడి వేయు.
7. ఆక్రమించు.
8. నివారించు.

ఆగుదెంచు :

దే. అ. క్రి. ఆగు.

అచికొట్టు :

దే. స. క్రి. నిదానించి కొట్టు.

అచికొను :

దే. అ. క్రి. 1. నాచికొను.

2. అవహరించుకొను. హరి. ఉ. 6ఆ.

(పాశాం.) చూరాడికొను

అచు :

దే. స. క్రి. ఆగు ధాతువు ప్రేరణార్థకము.

1. ఆగజేయు. కళా. 1 ఆ.

ఇట అణగించు అని యర్థము.

2. నిలుపు.

ఆటగు :

దే. అ. క్రి. చాలు.

ఆటు :

దే. అ. క్రి. 1. సమృద్ధమగు. యయా. 1 ఆ.

2. తాళు. రాఘ. 2 ఆ.

3. సరిపోవు. (ఆటి వచ్చు.)

ఆటుగొను :

దే. అ. క్రి. వెనుదీయు, తాళు.

ఆటుగొన్న సముద్రంబు పోటుగొనదె.

ఆటువచ్చు :

దే. అ. క్రి. సరిపోవు.

ఆపు :

దే. అ. క్రి. ఆగు ధాతు ప్రేరణార్థకము.

పండి. పురా.

ఆపివెట్టు :

ఆపు(పి)వెట్టు :

} దే. స. క్రి. 1. ఒకరిని నిలిపివెట్టు.

2. ప్రత్యేకముగా నేర్పఱచియుంచు.

ఆపునేయు :

దే. స. క్రి. 1. నిరోధించు, అప్పగించు, అని. 3 ఆ.

2. నిలుపు; నిల్వజేయు, ఆకట్టుకొను, ఇతరులను రాకుండ నడగించు;

అకంపించు : సం. అ. క్రి. 1. మిక్కిలి కంపించు. మార్క. 7 ఆ.
2. కొంచెము కంపించు; సంక్షోభము నొందు.

అకర్ణించు : సం. స. క్రి. విను. భాగ. 8 స్కం.

అకర్షించు : సం. స. క్రి. లాగు, అభిముఖునిగా చేయు.

అకలించు : వై. స. క్రి. ఆకళించు, అనగాహసము చేసికొను.
రాఘ. 1 ఆ. వ్రభా. 4 ఆ.

అకాంక్షించు : సం. స. క్రి. వాంఛించు, కోరు.

అకారించు : సం. స. క్రి. పిలుచు, ఆహ్వానించు, చూపుకట్టు.

అకుపోయు : దే. స. క్రి. నాకుపోయు, నరిమొదలగు వాని
మొక్కలు మొలచుటకై మండిలో చల్లు.

అకులంబగు : మి. అ. క్రి. కలతపడు.

అకులపడు : మి. అ. క్రి. (అకులము + పడు) అకులతచెందు,
కలనరపడు.

అకులు వేసికొను: దే. అ. క్రి. తాంబూలము వేసికొను.

హంస. 1 ఆ.

అక్రందించు : సం. అ. క్రి. 1. మొఱపెట్టు. 2. ఏడ్చు.

సం. స. క్రి. పిలుచు.

అక్రమించు : సం. స. క్రి. 1. అదుము; మార్కొను. (యుద్ధము
సకు) భార. ఆది. 7 ఆ. శల్య. 1 ఆ.

2. బలాత్కారమున పట్టుకొను.

భార. విరా. 3 ఆ.

3. వశపఱచుకొను;

స్వాధీనముచేసికొను. మార్క. 6 ఆ.

4. అతిక్రమించు; దాటు.

భార. ఉద్యో. 1 ఆ.

5. సోకు, ఆవేశించు. భార. ఆర. 2 ఆ.

ఆక్రొశించు : సం. స. క్రి. 1. తిట్టు. 2. శపించు, 3. ఉద్దోషించు
4. చాటు. కాళి. 2 ఆ.

ఆక్షేపించు : సం. స. క్రి. 1. అడ్డగించు,
2. తిరస్కరించు: దూటు.
భార. ఆది. 9 ఆ.

3. ఆకరించు.

4. ఎత్తిపొడుచు: దోషము లెంచుచు
అను.

5. చిమ్ము. కు. సం. 8 ఆ.

ఆగడము నే(చే)యు: దే. స. క్రి. రట్టుచేయు; అల్లరిచేయు.

ఆగడించు : దే. స. క్రి. 1. ఆగడముచేయు. 2. బాధించు.
3. ఉపద్రవము నొందజేయు.

పండి. మహిను.

ఆగబట్టు : దే. స. క్రి. 1. ఆపు 2. నిలుపుచేయు.

ఆగముచేయు : దే. స. క్రి. 1. అల్లరిచేయు, 2. పాడుచేయు,
3. నెదచల్లు 4. న్యర్థముచేయు. (నె.జి.)

ఆగిచేయు : దే. స. క్రి. వ్యవ. యాగిచేయు. అల్లరిపెట్టు (నె.జి.)

ఆగివచ్చు : దే. అ. క్రి. కొన్నిరోజులపాటు బదిలినచ్చు,
ఆటినచ్చు.

ఆగుబ్బతిలు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

ఆగుబ్బుకొను : దే. అ. క్రి. అతిశయించు. భాగ. 7 స్కం.

ఆగుబ్బులురేగు: దే. అ. క్రి. అతిశయముగొను.

ఆగ్రహించు : సం. స. క్రి. 1. కోపించు. మార్క. 7 ఆ.

2. చలపట్టు, అభినివేశమునొందు,

భార. కర్ణ. 2 ఆ.

ఆఘాతించు : సం. స. క్రి. 1. నశించు, చంపు.

2. కొట్టు, పడగొట్టు. హరి. ఉ. 7 ఆ.

అఘోషించు . సం. అ. క్రి. 1. అఱచు. ఉ. హరి. 6 ఆ.

2. మ్రోయు, జై. 6 ఆ.

స. క్రి. 3. చాటు, ప్రకటించు.

అఘ్రాణించు : సం. స. క్రి. మూచూచు, మూర్ఖును, వాసన
చూచు. పాం.కు. 3 ఆ.

అజ్ఞచేయు : మి. స. క్రి. అజ్ఞాపించు, నధించు.

ద్వీ.....మాయావి

రాచనారల మును వీడు వధియించినాడు

కావున వీని వేగమె యాజ్ఞచేసి

నే నత్తు.

క. న. రా. ఆర.

అజ్ఞపడు : మి. అ. క్రి. అజ్ఞాబద్ధుడగు; అజ్ఞాపాండు,
కేయూర. 1 ఆ.

అజ్ఞపె(వె)ట్టు : మి. స. క్రి. అజ్ఞాచేయు.

అజ్ఞాపించు : సం. స. క్రి. అజ్ఞాపనముచేయు, అనతిచ్చు

అచమించు : సం. అ. క్రి. చూపుడువ్రేలు పైకి విడిచి, నడిమి
వ్రేలి మొదటికి బొటనవ్రేలి చివరచేర్చి, పట్టిన
పుడిసిలిలో జలము గ్రహించి మూడుసార్లు లోపలికి
పుచ్చుకొను; అచమనముచేయు. భార. ఆది. 6 ఆ.

అచరించు : సం. స. క్రి. నడుపు, చేయు. చూ. ఆచారము.

అచారమెఱుంగు : సం. స. క్రి. చేయవలసిన పనిచేయు; పని తెలిసికొను

అచికొట్టు : దే. స. క్రి. గట్టిగాకొట్టు.

అచికొను : దే. స. క్రి. దక్కించుకొను; నశపఱచుకొను.

అచూకితీయు : } దే. స. క్రి. జూడతీయు, కనిపెట్టు.

చూకితీయు :

చూచు : దే. స. క్రి. లోని గుణము చూచు.

“కుట్టి యాచూడగ దోసకాయవె” మర.వి.2 ఆ.

చోకితీయు : దే. అ. క్రి. అచూకితీయు.

చ్చాదించు : సం. స. క్రి. కప్ప.

అజమాయింతు : అన్య. దే. స. క్రి. పరిశీలించు. (నె.జి.)

అటంకపఱుచు : దే. స. క్రి. ఆపు, అడ్డుపెట్టు.

అటకట్టు : దే. అ. క్రి. స్తంభించు.

అటగించు : దే. అ. క్రి. ఆటలాడు.

ద్వి. ఆటపాటల, పాటపాటల బండపడి ప్రొద్దుపులి
ఆటగింపుచు నచ్చినాడు వీడిపుడు. చొ.

అటలాడు : దే. అ. క్రి. క్రీడించు, ఆడుకొను.

అటలుకట్టు : దే. అ. క్రి. నిర్బంధనుగు, చాలించు.

అటలుపాటలగు : దే. అ. క్రి. శ్రమలేకుండ జరుగు.

అట(లు)సాగు : దే. అ. క్రి. 1. చలానుణియగు.

2. చేసినట్లు సాగినచ్చు.

అటాడు : దే. అ. క్రి. 1. క్రీడించు.

2. నృత్యమాడు.

3. నవ్వులాడు.

ఆటివచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. సరిపోవు. (న్యవ.) ఈఫలహారం
నాకొకమూల కాటిరాదు.

2. సమ్మర్థియగు.

3. తొందరగా న్యయపడకయుండు.

4. కలసినచ్చు.

5. అచ్చినచ్చు. (నె.జి.)

ఆటు : దే. అ. క్రి. 1. సరిపోవు.

2. ఆటినచ్చు.

3. సముద్రజలము వెనుకకుపోవు.

(నె. జి)

అటొచ్చు : దే. అ. క్రి. ఆటినచ్చు.

అటోపించు : సం. అ. క్రి. 1. సంభ్రమించు, వేగిరపడు.

2. హడావడిచేయు, విజృంభణముచే

అబోపించు :

3. గర్వించు.

4. అతిశయించు; అగ్రలవగు.

సరాహ. 11 ఆ.

అదీకపడు :

ద్వ. అ. క్రి. దూఱువడు; నిందపాలగు. జై. 8 ఆ.

అడికొను :

ద్వ. అ. క్రి. ఆడుకొను.

అడిపోసికొను:

దే. స. క్రి. దూఱు; నిందించు, ఇతరులదోషముల చెప్పకొను.

అడిపోనుకొను:

దే. స. క్రి. అడిపోసికొను.

ఆడు :

దే. అ. క్రి. 1. చలించు, కదలు.

భార. ఆది. 5 ఆ.

అనయనములు పనిచేయు.

భార. ఉద్యో. 4 ఆ.

2. నర్తించు. భార. సభా. 2 ఆ.

3. క్రీడించు. భార. కర్ణ. 1 ఆ.

4. సంచరించు, భార. భీష్మ. 3 ఆ.

5. విహరించు. భార. భీష్మ. 1 ఆ.

6. మునుగు; స్నానముచేయు.

భార. ఆది. 7 ఆ.

ఆర. 5 ఆ. సరాహ. 1 ఆ. కాశీ. 7 ఆ.

7. భూత కాలికాసమాసక క్రియల పైని (క్వార్థకములపైని) అను ప్రయుక్తక్రియయొక్క అతిశయమును తెల్పును. ఉదా. ఊగాడు, వ్రేలాడు, దోగాడు, జీరాడు. ఇత్యాదులందు క్రియామాత్రమును తెల్పును.

- ఆనందించు : సం. అ. క్రి. సంతోషించు; సంతసించు.
స.క్రి. 1. ఆనందింపఁజేయు.
భార. సభా. 2 ఆ.
- ఆనకట్ట : దే. అ. క్రి. ముల్లువిఱిగి చర్మముమీఁద కాఁచునలె
నేర్పడు. నను. 1 ఆ.
- ఆనకట్ట : దే. అ. క్రి. ఏటికి అడ్డముగాకట్ట కట్టు. (నె.జి)
- ఆనకపోవు : దే. అ. క్రి. ఆను. న్యతి లెక్కలోపడకపోవు.
ఉదా. కంటి కానను (న్యన.)
- ఆనతి(యి)చ్చు : దే. అ. క్రి. (ఆనతి + యిచ్చు) సెలవిచ్చు;
దయతో చెప్ప. కళా. 4 ఆ.
ఆజ్ఞాపించు. భార. ఆది. 2 ఆ.
- ఆనపెట్టు : దే. స. క్రి. ఆజ్ఞాపించు; ఆజ్ఞ పెట్టు; బట్టుపెట్టు.
- ఆనపొడుచు : దే. స. క్రి. ఆజ్ఞ పెట్టు, ఆజ్ఞాపించు. ప్రభా. 5 ఆ.
- ఆనయించు : సం. స. క్రి. 1. తెచ్చు.
2. తెప్పించు భార. ఆర. 6 ఆ.
- ఆనవాలుపట్టు : దే. స. క్రి. గుర్తించు; చిహ్నములచే తెలిసికొను.
- ఆనవైచు : దే. అ. క్రి. బట్టువేయు, ఆనవెట్టు.
- ఆనపో(వో)వు : దే. అ. క్రి. ప్రమాణములుచేయు; బట్టువేసికొను.
నీ. కాబోలు నని విన్న కన్నవా రెన్న నే
ప్పున గని యానలు వోయివోయి.
నిరం. 2. ఆ.
- ఆను : దే. అ. క్రి. 1. ఆనికయగు; అంటియంచు.
ఉదా. ఆమాలము గోడలమీఁద
ఆని యున్నది.
2. బిఱుగు, ఆతలగడమీద ఆని
కూర్చుంటిని.

3. ఊతగాఁగొను. కజ్జమీద ఆనినడచి
నాడు. మోచు, అంటు, నిలిచియుండు,
గోచరమగు, బయవాను, అనునర్థములలో
వాడబడును.

4. గోచరమగు; శైలియు ఉదా. దూరపు
నస్తువులు కంటికి ఆనవు. చిన్ని అక్షరాలు
కంటికి ఆనవు.

5. ప్రసరించు; దూరానికి చూపు ఆనదు.

స. క్రి. 1. అనుము; నొక్కు, కెమ్మొవిపంటినానగ.
రసిక. 5 ఆ. కళా. 3 ఆ.

2. అణఁచు; నిరోధించు, ఆపు. ఆనఁగరాని
కోపమున. కాశీ. 2 ఆ. వసు. 3 ఆ.

3. ఆశ్రయముగాఁగొను; నివాసముచేసికొను
భాగ. 9 స్కం.

4. పట్టుకొను. దశా. 2 ఆ.

5. పొందు. సారంగ. 3. ఆ.

6. తిను. భార. ఆర. 6 ఆ.

7. త్రాగు. భాగ. ఆను. 1 ఆ.

8. నాలుక, నుక్కు, చెవి మొదలగు
వానితో రుచి, పరిమళము మాట
మొదలగునవి గ్రహించు.

దశా. 2 ఆ. స్వా. 5 ఆ.

కదలాను కర్ణములు. భాగ. 10 స్కం.

ఇంకను తాకు, పొందు, మోయు, ఆశ్రయించు, క్రమ్ము, ఓర్పు, అనుభవించు, మూర్ఛొను, చవిచూచు అనునర్థములలో
వాడబడును.

ఆనుకొను : దే. స. క్రి. 1. ఆశ్రయముగాఁ జేసికొను.
2. ఊతగాఁ జేసికొను.

ఆనుపానులు తెలియు : దే. అ. క్రి. గుట్టుచుట్టులు తెలియు.

ఆపసోపాలుపడు : దే. అ. క్రి. ఆయాసపడు, (అవ్యదే).
తెచ్చికోలు ఆయాసము ప్రదర్శించు.

ఆపాదించు : సం. స. క్రి. 1. ఆపాదిల్లఁజేయు; కలిగించు.
2. చేయు. భార. విరా. 3 ఆ.
3. ఉపపాదించు, తెలుపు. నరస. 2 ఆ.

ఆపాదిల్లు : సం. అ. క్రి. కలుగు.

ఆప్తికరించు : సం. స. క్రి. ఆప్తునిగఁజేసికొను, దగ్గఱకుచేర్చుకొను.
ద్వి. అంటియుఁ దాచురవాకు జలమ్ము
లంటని గతియెంత యాప్తికరించి
నడిపిన మదిలోన నానీదుచెలిమి.

క. వ. రా. యుద్ధకాం.

ఆపుచేయు : దే. స. క్రి. నిలుపునల చేయు.

ఆపోవకపోవు : దే. అ. క్రి. దాహము తీఱకపోవు (న్యతిరేకార్థ
మున ప్రయోగము.

ఆపోవు : దే. అ. క్రి. (ఆదట + పోవు) తనియు; తృప్తిపడు.
భార. ఆది. 8 ఆ. ఉద్యో. 2 ఆ.
సంతృప్తిపడు (తెలం)

ఆపోశనించు : సం. స. క్రి. 1. ఆపోశనముపట్టు; త్రాగు.

ఆము. 5 ఆ.

2. అన్యాయముగా ఒకరి ఆస్తిని
అపహరించు. (న్యవ).

ఆపోశనముపట్టు : సం. స. క్రి. ఒక విషయమును ముఖ్యముగా
శాస్త్రము మొదలగు విద్యా విషయ
మును ఋణముగా నభ్యసించు.

ఆబవడు : దే. అ. క్రి. పేరాసనొందు.

ఆబరించుకొను : దే. స. క్రి. సచుకూర్పుకొను పోడ. 5. ఆ

ఆదోరుదక్కించు : అన్య. దే. స. క్రి. 1. పరువునిలువబెట్టు
2. గౌరవమర్యాదలుకాపాడు.

ఆమంత్రణముసేయు : మి. స. క్రి. 1. సాగనంపు; వీడుకొలుపు,
భార. ఉద్యో. 3. ఆ
2. ప్రయాణకాలమున అనుచుతి బొందు
భార. ఉద్యో. 4. ఆ

3. ఆమంత్రించు, వీడ్కొను. భార. ఉద్యో. 2. ఆ

ఆమంత్రించు : సం. స. క్రి. 1. అనుచుతించు; పిలుచు
2. వీడ్కొను; పోయినచ్చెద వని
చెప్పి విడిచిపెట్టు. హర. వి. 4. ఆ.

ఆమంబులుసేయు : దే. స. క్రి. అపక్వముగానుంచు

ఆమతించు : వై. స. క్రి. 1. పిలుచు; భార. ఆర. 6. ఆ
2. సత్కరించు; పూజించు; అచ్చరా.
బాల.
3. అప్పవముసేయు. మార్కం. 1. ఆ
4. అతిశయించు, భాగ. 10. స్కం.

అ. క్రి. పుట్టు. కలుగు

ఆమతికొల్పు : దే. స. క్రి. నెలకొల్పు.

ఆమతిల్లు : వై. అ. క్రి. పుట్టు. - ఇంపావతిలంగ నిల్ప -
యయా. 1. ఆ.

ఆమికొను : } దే. అ. క్రి. 1. మదించు. హరి. పూ. 7. ఆ.
ఆముకొను : }

2. మోచ్చు, అతిశయించు. తే. త్రయ. శ. ర.

3. కవియు; పైకొను, కృ. శకుం. 3. ఆ.

ఆముకవియు : దే. అ. క్రి. 1. మదించు: మదమెక్కు. సారం. 1. ఆ.
2. మిక్కిలి క్రమ్ముకొను. రామా. 6 ఆ.

ఆమువలచు : దే. అ. క్రి. ఆమెక్కు

ఆమెక్కు : దే. అ. క్రి. ఆముకొను

ఆమెత(పె)వెట్టు : దే. స. క్రి. విందుచేయు

ఆమోదించు : సం. అ. క్రి. 1. సంతోషించు; సంతసించు
2. పరిచుళించు, అంగీకరించు

ఆప్రేడించు : సం. అ. క్రి. ద్విరుక్తచుగు పా. 5 ఆ

ఆయత్తపడు : మి. అ. క్రి. సిద్ధచుగు. సిద్ధపడు.

రం. రా. ఉ. 145 పు. సా. 2 ఆ.

ఆయతించు దే. స. క్రి. విస్తరింపజేయు

ద్వి. ఇదిదేశ మిదికాల మిది సేతయనుచు
మది దలంపక తాను మది నెంచినట్లు
సేయు నాతని పనుల్ చెడు మత్తచిత్తు
జాయతించిన హవి రన్నంబునట్లు
క. వ. రా. యు.

ఆయతిచూపు : వై. స. క్రి. విస్మృతినెఱపు

ఆయపఱచు : దే. స. క్రి. సాగుబడిచేయు

ఆయమెఱుగు : దే. స. క్రి. ఆదాయము తెలిసికొను, చా. మ.

ఆయవారమెత్తు : దే. స. క్రి. ఇంటింట బిచ్చమెత్తు. మించు.

ఆయాసపడు . మి. అ. క్రి. (ఆయాసము + పడు) శ్రమపడు

ఆయాసపెట్టు : మి. స. క్రి. (ఆయాసము + పెట్టు) శ్రమపఱచు

ఆయికమువెట్టు : దే. స. క్రి. అడుమానముపెట్టు; కుదునజెట్టు

ఆయితపడు : దే. అ. క్రి. (ఆయితము + పడు) సిద్ధపడు

ఆయితపెట్టు : దే. స. క్రి. (ఆయితము + పెట్టు) సిద్ధముచేయు

విజ. వి. 2 ఆ.

ఆయితపడు : దే. అ. క్రి. (ఆయితము + పడు) ఆయితపడు. సా. 1 ఆ

- ఆయివెట్టు : దే. స. క్రి. 1. ఆవిరికి ఉడికించు.
2. జ్వరాదులు దిగుటకు కృత్రిమ స్వేదము గలిగించు.
- ఆయోజించు : సం. అ. క్రి. మిక్కిలి ఆలోచించు.
- ఆరంభించు : సం. అ. క్రి. ప్రారంభించు; యత్నించు, కడగు మొదలుపెట్టు, ఉపక్రమించు.
- ఆరగించు : నై. స. క్రి. (ఆహారించు).
1. భుజించు. భార. ఉద్యో. 3 ఆ.
2. త్రాగు. మారి. పూ. 5 ఆ.
శేష. 3 ఆ. శ. ర.
- ఆరగింపుచేయు : దే. స. క్రి. దేవునికై నై వేద్యము పెట్టు.
- ఆరగూరు : దే. అ. క్రి. నిండు.
- ఆరచించు : సం. స. క్రి. రచించు; ఏర్పఱచు.
- ఆరటపడు : దే. అ. క్రి. (ఆరటము + పడు) నందురు; పరితపించు.
- ఆరటపఱచు : దే. స. క్రి. ఆరటపెట్టు.
- ఆరటపెట్టు : దే. స. క్రి. (ఆరటము + పెట్టు) పరితపింపజేయు.
భార. ద్రోణ. 4 ఆ.
- ఆరటించు : దే. అ. క్రి. ఆరటపడు; పరితపించు.
ఆవద్రాగినవానికరణి నారటించుచు.
సా. 3 ఆ.
- ఆరబండు : దే. అ. క్రి. 1. మిగుల నుగ్గు, పరిపక్వస్థితికి వచ్చు.
ఆరబముసేయు : దే. అ. క్రి. ప్రాశంభించు.
- ఆరబారు : దే. అ. క్రి. 1. వ్యాపించు. క. వ. రా. ఆర.
2. ఎండిపోవ నారంభించు.
- ఆరంబెట్టు : దే. స. క్రి. 1. ఎండవేయు (బట్టు).
2. పిండి మొదలగువస్తువులు ఎండలో బెట్టు.

ఆరయు :

దే. స. క్రి.

1. వెదకు. భార. ఉద్యో. 1 ఆ.

2. విచారించు; ఆలోచించు.

భార. ఉద్యో. 3 ఆ.

3. తెలిసికొను; గ్రహించు.

భార. ఆది. 6 ఆ.

4. చూచు

5. రక్షించు; కాపాడు.

భార. ఆది. 4 ఆ.

ఆరవేయు :

దే. స. క్రి. ఎండవేయు.

ఆరాటపడు :

దే. అ. క్రి. ఆరాటపడు 1. బాధపడు, ఆయాసపడు.

ఆరాటించు :

దే. అ. క్రి. ఆరాటపడు; తపించు; దుఃఖపడు.

ఆరాతీయు :

దే. అ. క్రి. కూపులుతీయు; గుట్టు కనుగొను; ఆహూకీతీయు.

ఆరాధించు :

సం. స. క్రి. 1. సంకోపపఱచు.

2. పూజించు.

3. సేవించు.

ఆరముగ్గు :

దే. అ. క్రి. మిక్కిలి పరిపక్వస్థితికి వచ్చు.

ఆరించు :

దే. స. క్రి. ఎండునట్లుచేయు.

ఆరితేలు :

దే. అ. క్రి. దిట్టరియగు; అనుభవముకలవాడగు.

హంస. 5 ఆ.

ఆరు :

దే. అ. క్రి. 1. కలుగు; జనించు. భార. కర్. 3 ఆ.

భార. శాంతి. 1 ఆ.

2. ఒప్పు; మనోహరమగు.

భార. ఆది. 3 ఆ. భార. ద్రో. 1 ఆ.

3. నిండు; పూర్ణమగు.

భార. అశ్వ. 4 ఆ.

ఆరు :

ఈ యర్థమున 'ఆరన్' అను తుము
న్నర్థక గూపముతోనే యుండి
కొన్ని ధాతువులకు పూర్వమును
ప్రయుక్తమగును.

ఆరఁగలుగు. భార. అశ్వ. 2. ఆ.

ఆరఁగూరు భార. స్త్రీ. 2 ఆ.

ఆరఁగ్రాగినపాలు. హరి. పూ. 5 ఆ.

4. అతిశయించు, పెంపారు; ఏపారు;

5. కొన్ని నానువాచకములపై 'ఆరన్'
అనుగూపముతో ప్రయుక్తమై,
పూర్తియగు, సంతోషించు, స్థానక
మగు మొ॥ అర్థములను తెలుపును.
నీనులారవిను. భార. ద్రో. 2 ఆ.
కడుపారగను. స్వా. 1. ఆ.
మనసార కాగిలించు. సా. 2. ఆ
కన్నులారఁ జూచు

6. కొన్ని ధాతువులపై ననుప్రయుక్త
మయి ధాత్వర్థము నతిశయించును.

i అడఁగారు; నిండారు; ఎసలారు.

ii తడియారు; ఎండు

iii ధనము సర్వమును పోవు

ఉదా. వాడు ఆరిపోయాడు (వ్యవ)

దే. స. క్రి. ఆడు ధా. ప్రే. 1. ఆడించు;

(ఆడు ధాతువు మఱియొక దానిపై నను
ప్రయుక్త మైనప్పుడు, ప్రేరణమున నీ
గూపము నొందును.)

2. విసరు (చూ. ఆర్పు. వివ యర్థము.)

ఆరుచు :

ఆరునూరగు: దే. స. క్రి. తలక్రిందగు; ఏది యేమైన సగు.

ఆరునూరునూరారగు: (అయినను) దే. అ. క్రి. ఏమి సంభవించినను

ఆరుపోరులేకపోవు; దే. అ. క్రి. పోబడి (జాడ) తెలియకపోవు.

ఆరుమూడగు: దే. అ. క్రి. 1. స్వర్ణమగు.

2. సగానికి సగమగు.

ఆరుమూళ్ళగు: దే. అ. క్రి. ఆరుమూడగు.

ఆరోగ(గి)ణ మొనర్పు: దే. స. క్రి. భుజించు.

ఆరోపించు: సం. స. క్రి. 1. ఇతరులపైని లేనిదిమోపు.

సా. 2 ఆ.

2. ఒక పదార్థమును మఱియొక పదార్థముగా చెప్ప.

ఆరోహించు: సం. స. క్రి. ఎక్కు.

నై. 1 ఆ.

ఆరోహింపించు: సం. స. క్రి. ఆరోహింపజేయు.

కవి. 2 ఆ.

ఆర్పు (రూ.) ఆరుచు: దే. అ. క్రి. అఱచు.

1. (జంతువులు) కూయు.

2. (ఉత్సాహాదులవలనబిగ్గఱగా చెప్ప, కేకలువేయు. భార. అశ్వ 3 ఆ.

3. యోధులు మొ|| వారు బొబ్బలు పెట్టు, బొబ్బరించు, ఘోషించు. భార. ద్రో. 5 ఆ. భార. ఆది. 6 ఆ.

స. క్రి. I ఆడుధాతువు యొక్క ప్రేరణరూపము రూ. అడించు

1. కదలు నట్లుచేయు

2. నాట్యమాడజేయు

భార. ఉద్యో. 2. ఆ. శాం. 1. ఆ

3. విసనకట్ట మొ|| నవి వీచు; విసరు;

ఆము. 2. ఆ.

ఆర్పు :

4. జూదమాడించు, భార. ఉద్యో. 3 ఆ.
5. పలుకునట్లుచేయు, భార. విరా. 2 ఆ.
6. (బాణములు) వేయు; ఏయు;
ప్రయోగించు భార. భీష్మ. 1 ఆ.

II అటభాతువు ప్రేరణము, అటచు; ఆరజేయు.

1. (దీపము) అతిపోవునట్లుచేయు
నై. 7 ఆ.
2. తడిలేకుండగజేయు. సారి. 2. ఆ.
3. అణగించు; క్షీణింపజేయు.
భార. అశ్వ. 4. ఆ.
4. స్నానాదులు చేయించు
5. కను తెప్పలు కదలించు

ఆర్భటించు : సం. అ. క్రి. ఆర్భటించు; డాబుచేయు.

ఆర్భటముచేయు: సం. అ. క్రి. 1. అననసరముగా అధికప్రయత్నము
చేయు.

2. హడావడిచేయు

ఆర్జించు : సం. స. క్రి. సంపాదించు; గణించు

అటడిచేయు : దే. అ. క్రి. వ్యర్థముచేయు,

అటడిపడు : దే. అ. క్రి. 1. దూఱుపడు, నిందపడు

2. వ్యర్థమగు. రామా. బాల.

3. నాశముచెందు; హానిచెందు

రా. కిష్కిం.

అటడిపుచ్చు : దే. స. క్రి. 1. అటడిపోవజేయు.

2. వ్యర్థముచేయు. భార. విరా. 2 ఆ.

3. భంగపఱచు; హంస. 1 ఆ.

4. హింసించు; చంపు

అటడి పె(వె)ట్టు: దే. స. క్రి. వ్యర్థముచేయు, నిందమోపు.

ఆటడిపో(వో)వు: దే. అ. క్రి. 1. నిందపడు, దూటుపడు. నిర.
2. వ్యర్థమగు. భార. అశ్వ.
3. చెడు, భగ్నమగు.
భార. ద్రో.
4. చచ్చు. భార. ఆశ్ర. 1 ఆ. మా

ఆటు : దే. అ. క్రి. 1. ఉపశమిల్లు.
భార. ఆది. 4 ఆ. ఆర.
2. తడిలేకుండ నగు, ఎండు.
3. నశించు.

ఆటుచు : దే. అ. క్రి. ఆటుచు.
స. క్రి. ఆటు ధా ప్రే. 1. ఉపశమింపఁజేయు.
2. తడిలేకుండఁజేయు; తడియార్చు,
సానం.
3. నశింపఁజేయు. రూ. ౯

ఆటువు : దే. స. క్రి. ఆటు ప్రే. ఆటుచు.

ఆట్టుకొనిపోవు: దే. అ. క్రి. ఆర్పుకొనిపోవు, చిక్కిపోవు.

ఆట్టు : (ఆర్పు) దే. స. క్రి. దీపము నిప్పు మొదలైనవి తీసికొంపలార్పు, సుస్థితిని తొలగించ

ఆటుమూడగు : దే. అ. క్రి. (ఆటుసంఖ్య మూడుసంఖ్య అగు
1. క్షీణమగు.
2. వ్యత్యస్తమగు (ఆం. శే. 6) “పనియం ఆటుమూడైనది.” ‘ఆర్పుడి’ అయినదియ; వాడుక. రూ. ఆర్పుడు.

ఆటుమూడుచేయు : దే. స. క్రి. (ఆటుసంఖ్య మూడుసంఖ్యచే
1. క్షీణముచేయు.
2. వ్యత్యస్తముచేయు.

- ఆలంబించు : సం. స. క్రి. 1. అవలంబించు; ఊడు; 2. ఆశ్రయముగాఁగొను; పట్టుకొను. 3. ధరించు.
- ఆలంభించు : సం. స. క్రి. చంపు.
- ఆలకించు : వై. స. క్రి. 1. విను. విక్ర. 1 ఆ. 2. ఆదరించు. చంద్రా. 4 ఆ.
- ఆలక్షించు : సం. స. క్రి. 1. పాటించు. 2. చూచు; కనుఁగొను.
- ఆలఁతి సేయు : దే. అ. క్రి. రాగాలాపన చేయు. కు. సం. 5 ఆ. హరి. పూ. 8. ఆ.
- ఆలపించు : వై. స. క్రి. రాగ మాలాపించు: రాగము పాడు పాండు. 3. ఆ.
- ఆలపుచ్చు : దే. స. క్రి. ఉపేక్ష సేయు, తిరస్కరించు
- ఆలభించు : సం. స. క్రి. పశువిశసముచేయు
- ఆలముచేయు : దే. స. క్రి. (శబ్దపల్లవము) 1. ఉపేక్షించు; ఉపేక్షచేయు భార. విగా. 2. ఆ. 2. యుద్ధముచేయు (నె. జి.)
- ఆలసించు : వై. అ. క్రి. ఆలస్యముచేయు; తడయు. కళా. 2 ఆ.
- ఆలాపించు : సం. స. క్రి. 1 రాగము విస్తరింపఁజేసి పాడు 2. సంభాషించు.
- ఆలింగనముచేయు : మి. స. క్రి. కాగిలించుకొను
- ఆలించివిను : దే. స. క్రి. శ్రద్ధతో విను కు. సం. 5. ఆ
- ఆలిఁగొను : దే. స. క్రి. (ఆలి+కొను) 1. అపహసించు.
- ఆలించు : వై. స. క్రి. ఆలకించు 1. విను. విక్ర. 1ఆ. 2. ఆదరించు భార. ఆర. 2 ఆ.

ఆలిఁజేయు : దే. స. క్రి. 1. భగ్నముచేయు; చెఱచు; కు. సం. 4. ఆ.
 2. కీడ్పఱచు, నిరసించు, చులుకనగాఁ
 జేయు. బస. 4. ఆ.
 (ఆలిసేయు ముద్రితము)
 3. గేలిసేయు

ఆలిఁబుచ్చు : దే. స. క్రి. ఆలిఁబఱచు; అనమానపఱచు. పండి. మహి.
 (“ఆలిఁబుచ్చితినో” ముద్రితము)
 ఆలిఁజేయు మొదలగువానిని బట్టి
 ‘ఆలిఁబుచ్చు’ అని గ్రహింపఁ బడినది.

ఆలికించు . సం. స. క్రి. వ్రాయు. శివరా. 2. ఆ.
 భార. విరా. 4. ఆ.
 2. తక్కువపఱచు; తేలికగాఁజూచు
 3. అనమానించు; నిర్వ. 5. ఆ

ఆలిసేయు : దే. స. క్రి. అపహసించు; చెఱచు
 ఆలోకించు : సం. స. క్రి. వీక్షించు, చూచు, భార. భీష్మ. 1. ఆ
 ఆలోచించు : సం. స. క్రి. యోచించు; మంచిచెడ్డలుపరామర్శించు
 ఆలోడించు : సం. స. క్రి. 1. కలుగఁజేయు
 2. బాగుగా విమర్శించు; పరిశీలించు
 3. మథించు. భార. ఆను. 4. ఆ. కాశీ. 3. ఆ

ఆవటంబగు : ఆవటమగు దే. అ. క్రి. తగు; భాసించు
 “పూవిలుకాని కెంపుల గొడుగనంగ
 నావటం బెంతయు నావటంబయ్యె”
 కు. పా. 776.

ఆవటముచేయు : దే. స. క్రి. పొందికపఱచు. పాండు. 2. ఆ.
 ఆవటించు : దే. స. క్రి. 1. ఆవట్లఁజేయు; పొందుపఱచు.
 పి. శకుం. 2. ఆ.

2. కల్పించు

- ఆవటిలు : దే. అ. క్రి. 1. పొందుపడు. రామా. 8. ఆ.
2. కలుగు; బాధపడు, అంగలార్పు
- ఆవటిల్లు : దే. అ. క్రి. ఆవటిలు.
- ఆవడిసేయు : దే. స. క్రి. బాధపెట్టు
- ఆవపాటు : దే. అ. క్రి. 1. జ్ఞాపికివచ్చు
2. తోడు
- ఆవరించు : సం. స. క్రి. 1. చుట్టుకొను, ఆక్రమించు, క్రమ్ము
2. కప్ప
- ఆవరించుకొను : మి. స. క్రి. ఆవరించు
- ఆవరిల్లు : సం. అ. క్రి. సంప్రాప్తమగు
- ఆవర్తించు : సం. స. క్రి. 1. (పాఠమును) వర్తించు. స్వా. 2. ఆ
2. పలుమార్లుచెప్ప. నైష. 7. ఆ.
3. మఱల్పు. నైష. 5. ఆ.
అ. క్రి. 4. వర్తించు; ఉండు, కలుగు
- ఆవలించు : దే. అ. క్రి. ఆవులించు
- ఆవలింతలువచ్చు : దే. స. అ. క్రి. విసుగు గల్గించు (వ్యవ.)
- ఆవలిమోమిడు : దే. అ. క్రి. అనిష్టమునూచించు విప్ర. 2. ఆ.
- ఆవహించు : సం. స. క్రి. (ఆనహిల్లు. ప్రే.)
1. స్నేహము, దుఃఖము, ప్రీతి మొ॥గల్గించు,
భార. ఉద్యో. 4 ఆ. ఆను. 2. ఆ.
భార. శాం. 3. ఆ.
2. చేయు భార. ఆర. 5. ఆ
3. ఆవాహనముచేయు; మంత్రమూలమున
రప్పించు
భార. ఆశ్రమ. 2. కాశీ. 4. ఆ.

ఆవహించు :

4. ఆవేశించు; సోకు

ఆమెను అమ్మనా రావహించినది.

ఆమెను గ్రహమావహించినది మొ॥

ఈ అర్థమునందు అకర్మకముగాను
వాడుకగలదు.

ఆమెకు గ్రహమావహించినది. నిద్ర
ఆనహించినది.

ఆవహిల్లు : సం. అ. క్రి. ఆనహించు

ఆవాసించు : సం. అ. క్రి. 1. ఆవాసముచేయు; నివసించు

2. జీవించు భాగ. 9. స్క.

ఆవాహించు : సం. స. క్రి. పిలుచు; మంత్రములచే (దేవతలను)
ఆహ్వానించి పూజాస్థానమునుపొందించు

ఆవించు : దే. స. క్రి. ఆవి కల్గించు; ఆవిరిమీద నండు.

కాశ. 3. ఆ.

ఆవిగొను : దే. అ. క్రి. నేడియెక్కు

ఆవిరిలు : దే. అ. క్రి. చెమర్చు. (శ. ర.) ఆవిరిగలదియగు

ఆవిర్భవించు : సం. అ. క్రి. ప్రభవించు, పుట్టు

ఆవిర్భవిలు(లు) సం. అ. క్రి. ఆవిర్భవించు, పుట్టు. కకు. 2. ఆ

ఆవిష్కరించు : సం. స. క్రి. 1. ప్రకటించు; వెలయించు

2. బయల్పడచు

ఆవులించు : దే. అ. క్రి. 1. ఆవులింత విడుచు, జృంభించు

భార. ఉద్యో. 1. ఆ. భార. ఆర. 4. ఆ

2. వికసించు; తెరిచికొను. కు. సం. 3. ఆ

3. నోరు తెరిచు నిర్వ. 4. ఆ

4. నోరు వెళ్ళజెట్టు, సమాధానము
చెప్పలేక నోరు తెరిచి యుండు

5. ఊపిరివిడుచు, చచ్చు

- అవేదించు : సం. స. అ. క్రి. 1. తెలుపు, చెప్ప. భార. ఆది. 7. ఆ
2. విజ్ఞాపనముచేయు, మనవిచేయు.
3. వ్యాజ్యమువేయు.
- అవేశించు : సం. అ. క్రి. 1. ప్రవేశించు; చొచ్చు,
2. కలుగు. భార. శాం. 6 ఆ.
3. నిలుచు.
స. క్రి. 4. గ్రహముసోకు.
- అశంకించు : సం. అ. క్రి. 1. అనుమానపడు; శంకజేయు;
ప్రశ్నించు.
2. భయపడు.
- అశంసించు : సం. స. క్రి. కోరు.
- అశపడు : మి. అ. క్రి. అపేక్షపడు, కోరు.
- అశపెట్టు : మి. స. క్రి. అపేక్షపెట్టు; ఆశ కలిగించు.
- అశవదలు : మి. అ. క్రి. 1. నన్నుకము చెడు.
2. బ్రతుకడని ధ్రువపడు.
- అశాసించు : సం. స. క్రి. 1. ఆశీర్వదించు.
2. కోరు. భార. ఆశ్ర. 1 ఆ.
- అశించు : సం. స. క్రి. 1. అపేక్షించు, ఆసించు. కోరు.
ఉ. రా. 1 ఆ.
2. దీనుడైకోరు. (వ్యవ)
- అశీర్వదించు : సం. స. క్రి. ఆశీర్వచనముచేయు, దీవించు.
- అశీర్వదించు : సం. స. క్రి. దీవించు.
- అశ్రయించు : సం. స. క్రి. ఆశ్రయము చేయు; అండగొను
అవలంబించు; శరణుజొచ్చు.
- అశ్లేషించు : సం. స. క్రి. 1. కొగిలించు. జై. 3 ఆ.
2. క్రమ్ము.
- అశ్వసించు : సం. స. క్రి. 1. ఊరడిల్లు, 2. ఊరడించు.

- అశ్వాసింతు : సం. స. క్రి. 1. ఊరడిల్లు, 2. ఊరడించు.
3. ఓదార్పు మార్క. 8 ఆ.
- అసగొను : నై. అ. క్రి. ఆశ కలిగియుండు;
- అసచేయు : నై. స. క్రి. ఆశించు. అభిలషించు. వి. పు. 2 ఆ.
- అసన్నమగు : సం. స. క్రి. సమీపించు. పోడ. 5 ఆ.
- అసన్నించు : సం. అ. క్రి. ఆసన్నమగు; సమీపించు. అభ్యా. యు.
- అసపడు : నై. అ. క్రి. కోరు; అపేక్షపడు.
స. క్రి. ఆశించు, భార. శాం. 1 ఆ. అశ్వ. 4 ఆ
- అసమాలు : నై. అ. క్రి. నిరాశపడు.
- అసయిచ్చు : నై. అ. క్రి. ఆశకల్పించు, అవకాశమొసగు.
- అసరాయగు : నై. అ. క్రి. తోడువడు; ఆశ్రయమగు.
- అసరు : దే. అ. క్రి. ఆయాసపడు; వేసరు.
- అసాదించు : సం. స. అ. క్రి. 1. ప్రాపించు, పొందు. 2. పొందించు
3. సిద్ధముచేయు 4. దగ్గరనుంచు.
దేవతార్చనలోని విగ్రహములను
నియమిత ప్రదేశములందుంచు.
- అసించు : నై. అ. క్రి. ఆసపడు; రా. ఆర.
స. క్రి. అపేక్షించు; కోరు.
భార. అశ్వ. 1 ఆ. కాశీ. 7 ఆ.
- అసుపో(వో)యు : దే. అ. క్రి. (అసు + పోయు) 1. అసుమానిమొల
లను నూలుపోగు సారించు. శ. ర.
అసున నూలు తోడు.
2. అటునిటు తిరుగాడు; ఏమియుతోచక
తిరుగాడు.
3. ఒకపని అయినదాక తిరుగాడు.
4. పోగుపోయు.
5. బట్టలనేత కుపక్రమించు.

- ఆసేధించు : సం. స. క్రి. (న్యవహారమున)నిరోధించు; అడ్డగించు.
వాదిని రాజాజ్ఞచే అడ్డగించు,
వారంటు అమలుజరుపు
- ఆస్థానమగు : మి. అ. క్రి. సభచేయు, కొలువుండు. కాశీ. 7 ఆ.
- ఆస్థాలించు : సం. స. క్రి. 1. ఆస్థాటించు; చఱచు (భుజాదులు)
అప్పళించు. 2. కదల్చు
అ. క్రి. చలించు, అదఱు
- ఆస్థోటించు : సం. స. క్రి. 1. చఱచు, రాయు
2. పొడుచు
3. చీల్చు, పగులగొట్టు నై. 8 ఆ.
4. తన్ను. కాశీ. 7 ఆ.
5. తట్టించు కాశీ. 4 ఆ.
- ఆస్వదించు : సం. స. క్రి. 1. అనుభవించు 2. చలించు
3. త్రాగు 4. తిను. కాశీ. 5 ఆ. 6 ఆ
- ఆస్వాదించు : సం. స. క్రి. ఆస్వదించు భార. సభా. 2 ఆ.
ఇట త్రాగు అని అర్థము
- ఆహరించు : సం. స. క్రి. 1. అపహరించు. పోడ 4. ఆ. శ.ర.
2. పైకిలాగు; ఉద్ధరించు. ఆము. 3 ఆ
ఇట ఆకర్షించు శ.ర.
3. తీసికొనివచ్చు; అనునయించు
కాశీ. 4. ఆ.
4. తిను, అహారముగాఁ గొను
భార. ఆను. 1. ఆ.
5. మఱలించు
6. గ్రహించు. భార. ఆను. 4 ఆ

- అహోకొట్టు : మి. అ. క్రి. ముఖప్రీతికై చెప్పినదెల్ల బాగున్నదను
- అహోపట్టు : మి. అ. క్రి. ఆశ్చర్యము కలిగించు
- అహరించు : సం. స. క్రి. ఆరగించు, భుజించు   2. ఆ.
రూ. అహరించు
- అహిపె(వె)ట్టు : దే.స.క్రి. 1. ఉంకువచేయు, అధివెట్టు(ముద్రిత పా.)
2. కుదునబెట్టు
- అహోదించు : సం. అ. క్రి. సంతోషించు
- అహోనించు : సం. స. క్రి. పిలుచు; దగ్గఱకుఁజేర్చు

ఇంకగొట్టు : దే. స. క్రి. ఇనుకునట్లు చేయు.

ఇంకబాటు : దే. అ. క్రి. ఇంకు భాగ. 8 స్కం.

ఇంకు : దే. అ. క్రి. ఇనుకు.

1. నీరు నేలలోనికి ఇనికిపోవు.

భార. ఉ. 4 ఆ.

2. ఆవిరిగా పైకిపోవు, ఎండిపోవు.

పండి. దీక్షా. 61 పు.

3. తడిలేనిదగు.

4. జలాదికము ఇగిరిపోవు,

కనబడకుండపోవు. భార.విరా.1ఆ.

5. జలములేనిదగు, ఎండిపోవు.

భార. ఉద్యో. 4 ఆ.

6. క్షీణమగు, నశించు. భీమ. 4 ఆ.

ఇంగలంవెట్టు (తెలం) దే. అ. క్రి. కోపమునచ్చు.

ఇంగిలించు : దే. అ. క్రి. దాగుకొను.

ఇంచు : దే. అ. క్రి.

1. ఇంపగు.

భార. ఉద్యో. 2 ఆ.

2. ఒప్పు.

వా. 2 ఆ.

3. అతిశయించు.

నై. 3 ఆ.

4. ఆనందించు.

భా. బా. 66

స. క్రి. అభిలషించు, కోరు, హరి. నలో. 2 ఆ.

ఇంచుమించుజేయు : దే. స. క్రి. రమారమిగా సరిజేయు.

ఇంచుమించులాడు : ద్వ. స. క్రి. (ఇంచుమించులు + అడు)

న్యూనాధిక్యములు పలుకు, తిరస్కరించు. విజ.1ఆ.

ఇంటికిఁగాకపోవు: దే. అ. క్రి. రజస్వలయగు.

ఇంటికిదూరమగు: దే. అ. క్రి. బహిష్ఠగు.

ఇంట్రపడు: ద్వ. అ. క్రి. (ఇంట్రము + పడు) సంకటపడు.

హరి. ఉత్త. 9 ఆ.

ఇందెగట్టు: దే. అ. క్రి. మాలగుచ్చు.

ఇందెగొట్టు: దే. స. క్రి. గొడ్డలితో నఱకునపుడు గాడిపెట్టు.

ఇందెలుపెట్టు: దే. స. క్రి. చిన్నకుప్పలుపెట్టు. (అ.జి.)

ఇందెవాయు: దే. అ. క్రి. నీలు, ఆస్ఫోటితమగు.

ఇందెవాలు: దే. అ. క్రి. బీటనోవు.

ఇంతలింఱలునేయు: దే. స. క్రి. చిన్నవిసేయు.

ఇంతింతగు: దే. అ. క్రి. క్రమముగాఁ బెద్దదగు.

2. చిన్నదగు.

ఉదా:-ఇంతింఱైవఱుఁడింతయై. భాగ. 7 స్కం.

ఇంతింతనరానిదగు: దే. అ. క్రి. చెప్పశక్యముగాని దగు;

ఇంతొప్పఁజెప్పు: దే. స. క్రి. ఇంతచక్కగాఁజెప్పు.

ఇందమను: దే. స. క్రి. ఇందయను.

2. తీసికొను మను.

ఇందు: దే. అ. క్రి. 1. ఒంటఁబట్టు. వేం. పంచ. 2 ఆ.

2. స్రవింపక నిలుచు. య. 4 ఆ.

3. రుచించు.

‘జిహ్వకున్ వంటకమిందునే!’

ఇందెపడు: దే. అ. క్రి. బరసిడిపొంది అరలుకట్టు

ఇంధనమువేయు: దే. అ. క్రి. ఎగరేపు.

(రా. నీ.)

ఇంపెసలారు: దే. అ. క్రి. (ఇంపు + ఎసలారు.) శోభించు.

నై. 3 ఆ.

ఇంపొందు : దే. అ. క్రి. (ఇంపు + పొందు) 1. ఆనందించు.

భా. రా. యు. కాం.

2. ఒప్పు.

దశా. 1 ఆ.

ఇంపుసొంపారు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి శోభించు. (పండితా.)

ఇక్కట్లుచిక్కు : } దే. అ. క్రి. 1. బాధలుపడు, 2. చిక్కులుపడు.
ఇక్కట్లుపడు : } 3. అగచాట్లుపడు.

ఇక్కడక్కడవడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఇక్కడ + అక్కడ + పడు) కలగని
క్షోభించు, నిర్వ. రా. 6 ఆ.

ఇక్కలువడు . ద్వ. అ. క్రి. (ఇక్కలు + పడు) స్థానభ్రంశమునొందు,
చలించు, భాగ. 8 స్కం.

ఇక్కుముట్టు : దే. అ. క్రి. నడుముపట్టు

ఇకిలించు దే. అ. క్రి. వెకలిగానవ్వు

ఇగముదుల్పు : (తెలం) దే. స. క్రి. 1. మబ్బుకుదుర్చు
(నుందకొడితనము పోగొట్టు)

2. జాడ్యము వదల్చు

ఇగముపుట్టు : దే. అ. క్రి. చలినచ్చు (తెలం.)

ఇగమెక్కు : దే. అ. క్రి. 1. మంచెక్కు

2. తడియెక్కు

ఇగిడించు : దే. స. క్రి. నిగిడించు, ప్రయోగించు, ఏయు. హా. 7. ఆ.

ఇగిరించు . దే. అ. క్రి. చిగురించు. రాజ. చ. 1. ఆ.

2. కలుగు, పొడము. నను. 2. ఆ

3. ఎఱుపెక్కు య. 3. ఆ.

స. క్రి. ఇగురు భా. ప్రే. 1. ఇగిరిపోజేయు

2. నశింపజేయు. పద్మ. పు. 7. ఆ.

3. పోగొట్టు

- ఇగిలించు : దే. అ. క్రి. దంతపు చిగుళ్ళు కనబడునట్లుచేయు
శుక. 2. ఆ.
పండ్లనువెలువఱచు శుక. 1 ఆ
- ఇగురబెట్టు : దే. స. క్రి. అత్తైసరుబెట్టి యిగుచ్చు
- ఇగురించు : దే. స. క్రి. 1. ఇగురబెట్టు 2. ననవేయు
- ఇగురు : దే. అ. క్రి. 1. చిగురించు
2. ఆనందించు. కాశీ. 7. ఆ.
3. ఇంకు. భా. రా. ఆర. 2 ఆ.
- ఇగురుకొను : }
ఇగుర్కొను : } దే. అ. క్రి. చిగురించు. శ్రీరాధా. 4ఆ. చెన్న. 1ఆ.
- ఇగురుచు : } దే. అ. క్రి. 1. చిగురించు స్వా. 3. ఆ.
ఇగుర్చు : } 2. పొడము భీమ. 1. ఆ.
భార. విరా. 2 ఆ.
- స. క్రి. 1. ఇగురజేయు. శ్రీరాధా 4. ఆ.
2. వికసింపజేయు
3. ఇంకజేయు. నై. 6 ఆ.
- ఇగురుచూపు : దే. అ. క్రి. 1. తలయెత్తు. 2. చిగురించు.
- ఇగురువెట్టు ; దే. అ. క్రి. (ఇగురు + వెట్టు).
1. అనురక్తమగు. భార.విరా. 2 ఆ.
2. అలరు. అచ్చ. అయో. 3 ఆ.
3. కలుగు, పారి. 5 ఆ.
4. ప్రారంభమగు. కాశీ. 1 ఆ.
- ఇగురులుకుట్టు : దే. స. క్రి. మర్మభేదనముచేయు
- ఇగులుచు : ఇగుల్చు. దే. అ. క్రి. ఇగిలించు. వేం. పంచ. 4 ఆ.
నై. 7 ఆ.

- ఇగు : దే. అ. క్రి. 1. వెనుకకు ఒలుగు. విజ. 2 ఆ.
2. వెనుక ఒలుగు. శ. ర.
స. క్రి. లాగు. బిల్వ. 3. ఆ. సుభద్రా. 2 ఆ.
తన్ను రా. సీ.
- ఇగుకొను : దే. అ. క్రి. ఇగు.
- ఇగులాడు : దే. అ. క్రి. పెనగు. కవిరా. 2 ఆ.
స. క్రి. వెనుకకీడ్చు. రస. 3 ఆ.
పెనగులాడు; బలాత్కరించు.
- ఇగుచు : దే. అ. క్రి. ఇగురుచు, పొడము.
కవిక. 3 ఆ. శివరా. 2 ఆ.
ఇగుచు-ఇందలి 'ఇ' కారము లఘువు
- ఇగువగు : దే. అ. క్రి. ఇగురుచు (పండితా.)
- ఇచ్చకమాడు : దే. స. క్రి. 1. అచ్చిక బుచ్చికలాడు.
2. ప్రియవచనములాడు.
- ఇచ్చకములాడు : } దే. స. క్రి. ముఖప్రీతిగా మాటాడు.
- ఇచ్చకాలాడు : }
- ఇచ్చగించు . నై. అ. క్రి. 1. ఇష్టపడు; భార. ఉద్యో. 4 ఆ.
2. ఆనందించు. వసు. 2 ఆ.
స. క్రి. 1. కోరు. ఉ. రా. 6 ఆ.
2. మెచ్చు. నై. 1 ఆ.
3. సమ్మతించు. ఉ. హరి. 7 ఆ.
- ఇచ్చగొను : ద్వ. స. క్రి. (ఇచ్చ + కొను) కోరు. భాగ. 4 స్కం.
- ఇచ్చపుట్టు : దే. అ. క్రి. అభిలాషకలుగు.
- ఇచ్చు : దే. స. క్రి. 1. ఒనగు.
2. స్వాధీనపఱచు. భీమ. 5 ఆ.
3. చేయు. భార. ద్రో. 5 ఆ.
4. దానముచేయు.

ఇచ్చు :

5. వెలిపుచ్చు. కాశీ. 3 ఆ.
6. అర్పణముచేయు. వి. పు. 1 ఆ.
7. కలుగఁజేయు. భార. ద్రో. 1 ఆ.
8. వదలిపెట్టు. భార. ఆది. 7 ఆ.
9. సమ్మతించు. మార్కం. 3 ఆ.

ఇచ్చించు : సం. అ. క్రి. ఇచ్చగించు. భాగ. 8 స్కం.
-స. క్రి. కోరు.

- ఇజారాపాడు : అన్య. దే. స. క్రి. గుత్తు తీసికొను (హిం.)
- ఇజుకు నేయు : దే. స. క్రి. శ్రమపెట్టు
- ఇటయటపడు : దే. అ. క్రి. చెల్లాచెదరగు (పండితా.)
- ఇటుగూడు : దే. అ. క్రి. ఈ రీతి అనుకూలమగు (పండితా.)
- ఇటుపట్టు ; దే. అ. క్రి. ఈ విధముగాపట్టు (పండితా.)
- ఇట్టట్టాడు : దే. అ. క్రి. ఊగియాడు, బెసకు
- ఇట్టలమగు : దే. అ. క్రి. అధికమగు (పండితా.)
- ఇట్టికలాడు : దే. అ. క్రి. బిప్పులకుప్పాటలాడు. ప్ర. నుదురుపాటి
వెంకన్న పార్వతీ కళ్యాణయక్షగానము.
- ఇట్టికసూడు : దే. అ. క్రి. ఇటుక ఆవముకాల్పు.
- ఇడఁగను : దే. అ. క్రి. ఇచ్చు వీలు కలుగు (పండితా.)
- ఇడియు : దే. అ. క్రి. 1. చీలు, బద్దలగు. పాండు. 1. ఆ.
2. నలగు ఆము. 4. ఆ
3. విఱుగు ఆము. 6. ఆ
4. పోవు.

ఇడు : దే. స. క్రి. 1. ఇచ్చు. భార. విరా. 1. ఆ. 9.
పాండు. 3. ఆ. వ్రాసియిచ్చిన
అని భావము) కళా. 2. ఆ.
(బలిగానిచ్చు అని భావము.)
2. ఉనుచు. భార. సభా. 2. ఆ.

ఇడు :

3. చల్లు. -చవుటనిడిన విత్తులు

వాసిష్ట. 1. ఆ.

4. నాటు, పాతు.

పారి. 2. ఆ.

5. విడిచిపెట్టు.

కళా. 4. ఆ.

6. ప్రయోగించు.

ప్రభా. 4. ఆ.

7. ఆరోపముచేయు.

సా. 2. ఆ.

8. కట్టు, నిర్మాణముచేయు. ఆము. 4. ఆ.

9. (పుట్టలు; గ్రుడ్లు మొదలగునవి) పోయు, పెట్టు, విక్ర. 2. ఆ. స్వా. 5. ఆ.

10. దాచియుంచుకొను. పారి. 2. ఆ.

(ఈపదమునకు సందర్భానుసారముగా ననేకములగు సర్థాంతరము లిట్లు గ్రహింపవగును)

ఇడుకొను : దే. అ. క్రి. పెట్టుకొను, ఉంచుకొను, నిలుపు

ఇడుగడవడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఇడుగడ + పడు)

బాధపడు, సరితపించు. కు. సం. 6. ఆ.

ఇడుగడనేయు : దే. అ. క్రి. ఈసుపొందు

ఇడుమపడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఇడుము + పడు) కష్టపడు.

భార. ఆర. 2. ఆ.

ఇడుము : దే. స. క్రి. చేర్చు.

శుక. 1. ఆ

ఇడుముకొను : దే. స. క్రి. ఆక్రమించు

ఇడుములబడు : దే. అ. క్రి. కష్టములపాలగు

ఇనుకు : దే. అ. క్రి. ఇంకు

మైరా. 3. ఆ,

ఇనుమడించు-ఇన్మడించు : దే. అ. క్రి. రెట్టింపగు. భార. స్త్రీ. 2. ఆ.

స. క్రి. ద్విగుణీకరించు, రెట్టించు (శ. ర.)

ఇప్పించు : దే. స. క్రి. (ఇచ్చు ధా. ప్రే.) ఈక్షేయు

కాశీ. 4. ఆ. రామా. 8. ఆ

ఇబ్బందిపడు ద్వ. అ. క్రి. చిక్కు-పడు, శ్రమపడు (వ్యవ.)
—వాడు డబ్బులేక యిబ్బంది పడుచున్నాడు.

ఇబ్బందిపెట్టు : దే. స. క్రి. ఇరకటముపెట్టు, బాధపెట్టు

ఇబ్బడించు-ఇమ్మడించు : దే. అ. క్రి. రెట్టింపగు

ఇమిడించు : దే. స. క్రి. ఇముడునట్లుచేయు

ఇముకు : దే. అ. క్రి. ఇంకు

ఇముడు : దే. అ. క్రి. 1. అడుగు, లీనముగు. గీ. రా. వి. 1 ఆ.

2. నెఱ నేలు, సిద్ధించు. హరి. పూ. 5 ఆ.
పొందుపడు. (శ. ర.)

స. క్రి. అడచియుంచు, మఱుగుపఱచు. దశా. 4. ఆ.

ఇముడుకొను : దే. అ. క్రి. (ఇముడు + కొను) (స్వార్థమున)
ఇముడు. పొందుపడు, కువల 4. ఆ.

స. క్రి. 1. ఇముడ్చుకొను

2. దాచు. మఱుగుపఱచు

3. పోషించు ప్రబోధ. 5. ఆ.

ఇముడుచు : దే. స. క్రి. (ఇముడు ధా. ప్రే) ఇముడజేయు.

శ. ర. (చూ) ఇముడ్చు.

ఇమురు : దే. అ. క్రి. ఇంకిపోవు (చూ. ఇముడుకొను)

ఇమురుకొను-ఇమురు. దే. అ. క్రి. (ఇమురు + కొను) - (స్వార్థమున)
ఇంకు, హరించు. రం. రా. అయో. 141

ఇమ్మడించు : దే. అ. క్రి. ఇనుమడించు

ఇమ్ముకొను : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు. కాళిందీ. 2. ఆ.

2. ఉండు రాఘవ. 2. ఆ.

(రామాయణార్థమున కలుగు అనియు

భారతార్థమున 'ఉండు' అనియు,

రెండర్థములకు నిది యుదాహరణము)-

స. క్రి. ప్రాప్తించు, పొందు, చెన్నమల్ల సీసములు.

ఇయ్యబడు : ద్వ. స. క్రి. (ఇయ్యన్ + పడు.)
 ఈయవలసియుండు. మల్ల. 2 ఆ.

ఇయ్యకొను : ద్వ. స. క్రి. (ఇయ్య + కొను) ఈయకొను,
 సమ్మతించు. భార. విరా. 3 ఆ.
 అ. క్రి. అంగీకరించు. భార. ఆది. 4 ఆ.
 విరా. 5 ఆ.

ఇయ్యకొలుపు : ద్వ. స. క్రి. (ఇయ్యకొను. ధా. ప్రే.) ఒప్పించు,
 భార. ఉద్యో. 1 ఆ. దశ. 3 ఆ.

ఇయ్యసేయు : వై. అ. క్రి. (ఇయ్య + చేయు) సమ్మతించు.
 రాజశేఖరవిలాసము. 3 ఆ.

ఇరకటపడు :
 ఇరకాటపడు :
 ఇరకాటముతోపడు : } దే. అ. క్రి. ఇబ్బందిపడు, సందిగ్ధముతోపడు.
 సందిగ్ధావస్థతోబడు.

ఇరవందు : దే. అ. క్రి. (ఇరవు + అందు) ఇరవొందు, ఒప్పారు
 భాగ. 10 స్కం. పూ. 493.

ఇరవగు : దే. అ. క్రి. నెలకొను, ఉండు. విప్ర. 2 ఆ. నైష. 1 ఆ.

ఇరవారు : దే. అ. క్రి. (ఇరవు + అరు) స్థిరపడు. భా. రా. సుం.

ఇరవుకొను : దే. అ. క్రి. (ఇరవు + కొను.)
 1. నెలకొను, ఉండు. పాండు. 1. ఆ.

2. స్థిరపడు. రామ. రా.

3. పొడము, జనించు, శశాం. 4. ఆ

స. క్రి. ఆక్రమించు. పాండు. 5. ఆ.

ఇరవుకొలుపు : దే. స. క్రి. (ఇరవుకొను ధా. ప్రే.)
 1. నెలకొలుపు రసిక. 6. ఆ.

2. నిలుపు

ఇరవుకొల్పు : దే. స. క్రి. ఇరవుకొలుపు (నిలుపు) చంద్ర. 2 ఆ.

ఇరవుపడు :

ద్వ. అ. క్రి. (ఇరవు + పడు)

1. ఇరవుకొను

2. శోభిల్లు భాగ. 5. స్కం. 1 ఆ.

ఇరవుపఱచు :

ద్వ. స. క్రి. (ఇరవుపడు ధా. ప్రే.)

ప్రతిష్ఠించు, నిలుపు. పాండు. 5 ఆ.

ఇరవేదు :

దే. అ. క్రి. స్థానము లేకపోవు

ఇరవొందు

దే. అ. క్రి. (ఇరవు + ఒందు)

1. నెలకొను, వసించు. భాగ. 6 స్కం.

2. సంప్రాప్తమగు, కలుగు

ఉ. హరి. 4 ఆ.

3. పాలుపారు, ఒప్పు. నరసభూపా.

1. ఆ.

ఇరికించు :

ఇఱికించు :

ఇఱుకు :

దే. స. క్రి. 1. మధ్యలో కష్టముమీఁదస్థానముకల్పించు.
2. సంఘన అదుము.

ఇరిమిరిమిచూచు :

దే. అ. క్రి. మిక్కిలి భయపడిచూచు

ఇరియించు :

దే. స. క్రి. (ఇరియు ధా. ప్రే.)

1. చుట్టు

దశ. 11. ఆ.

2. భస్మముచేయు.

ఉద్భటా. 3 ఆ.

ఇరియు :

దే. అ. క్రి. విగియు

ఇరుచంబడు :

దే. అ. క్రి. ఇరుకుపడు

ఇరుముకొను :

దే. అ. క్రి. మఱుగుపడు. భా. రా. యు. కాం.

ఇరులుకొను :

దే. అ. క్రి. (ఇరులు + కొను)

1. చీకటిక్రమ్ము. భయముగొలుపు

స్వా. పీఠి. 12.

2. దట్టముగా అలుకొను. ఆము. 5 ఆ.

ఇర్లుగొను :

దే. అ. క్రి. ఇరులుకొను, చీకటిక్రమ్ము. కు. 3 ఆ.

ఇటీంచు, ఇటీయించు: దే. స. క్రి. నొక్కిపట్టు. పద్మ. పు. 10 ఆ.

ఇటీకించు : దే. స. క్రి. ఇముడజేయు. ఆము. 4 ఆ. స్వా. 4 ఆ.

ఇటీకికొను : దే. అ. క్రి. తగులుకొను

ఇటీకిపట్టు : దే. స. క్రి. బాహుబంధమున గట్టిగాపట్టుకొను

ఇటీయించు : దే. స. క్రి. ఇటీయు ధా. ప్రే.

1. బిగించు కాశీ. 4. ఆ.

2. నశియింపజేయు

ఇటీయు : దే. అ. క్రి. 1. బిగియు నై. 4. ఆ.

2. అధికమగు ద్వి. హరి. పూ.

3. నలగు శ. ర.

స. క్రి. చేర్చు, కదియజేయు

పిన. శకుం. 3 ఆ.

ఇటుకు : దే. అ. క్రి. 1. కొంచెపుతావున నణగు. అచ్చు. సుం. కాం.

2. రెంటిసందునచిక్కిఅదుముడుపడు.

నలగు. హరి. ఉత్తర. 6. ఆ.

ప్రే ఇటీకించు. భార. 2. ఆ. నిర్వ. 7 ఆ

3. రెంటిసందున బెట్టి నొక్కు

హరి. పూ. 5. ఆ.

ఇట్టింకులింకించు: దే. స. క్రి. భయపెట్టు. భీమ. పు. 2 ఆ.

ఇట్టింకులింకు : దే. అ. క్రి. (ఇట్టింకులు + ఇంకు)

1. మిక్కిలి శుష్కించు. ఆము. 4 ఆ.

2. భయపడు, బెదరు

3. నశించు భీ. 3. ఆ.

ఇట్టింకులుచేయు: దే. స. క్రి. నశింపజేయు, పోగొట్టు నై. 7. ఆ.

- ఇలకటచు : దే. స. క్రి. ఈలకటచు, పండ్లు విగించు. ఆము. 5. ఆ.
- స. క్రి. బిగబట్టు భా. రా. యు, 702
నేల కంటుకొనిపోవు, శుష్కించు
- ఇలుకరించు : దే. స. క్రి. విష్ణు. తేజచు. వరా. పు. 10. ఆ.
- ఇలుకు : }
ఇల్కు : } దే. అ. క్రి. నీలుగు. చచ్చు. భార. శల్య. 1. ఆ.
- ఇలువట్టు : దే. అ. క్రి. నీలుగు.
- ఇల్కటచు : దే. అ. క్రి. ఇలకటచు. భా. రా. యు. 999
- ఇల్లడపడు : దే. అ. క్రి. తాకట్టుపోవు.
- ఇల్లడపెట్టు : దే. స. క్రి. ఇల్లడగానుంచు. భార. విరా. 2 ఆ.
- ఇల్లడయిడు : దే. స. క్రి. ఇల్లడగానిడు. కాశీ. 4 ఆ. విక్ర. 7 ఆ.
- ఇల్లడసేయు : దే. స. క్రి. న్యాసముగా నుంచు.
- ఇల్లిటమువచ్చు : దే. అ. క్రి. ఇల్లిరికమునకు వచ్చు (తెలం.)
- ఇల్లునిండు : దే. అ. క్రి. ఇంటికి సంపూర్ణ శోభ కల్గించు.
'ఇల్లునిండు నైనను.'
- ఇల్లువట్టు : దే. అ. క్రి. వైధవ్యమునందు.
- ఇవతళించు : ద్వ. అ. క్రి. చల్ల నగు. కవికర్ణ. 3 ఆ.
- ఇవతాళించు : ద్వ. అ. క్రి. (ఇవక + తాళించు).
1. చల్ల నగు. దశా. 7 అ. 1 ఆ.
2. గడ్డకట్టు. హర. 4 ఆ.
- ఇవముకొను. ద్వ. ఆ. క్రి. 1. కొంకటలుపోవు. కాశీ. 6 ఆ.
2. చలిచే బాధపడు. పాండు. 4 ఆ.
- ఇవముగొను-ఇవముకొను : దే. అ. క్రి. 1. తడియు, నాను. కళా. 4 ఆ.
2. తేమచే నిండు. యయా. 1 ఆ.
- ఇవిరించు : దే. అ. క్రి. చిగిరించు, ఎఱునగు (శ.ర.)
- ఇవురజ్ఞాటు : దే. అ. క్రి. ఇంకు. భార. ద్రో. 2 ఆ.

ఇవురముచూపు (తెలం) : } దే. స. క్రి. 1. ఉపాయము చెప్ప.
 ఇవురముచెప్పు (తెలం) : } 2. కార్యదక్షత చూపు.

ఇవురముచేయు : } దే. స. క్రి. పొదుపుగాచేయు.
 ఇగురముగాచేయు :

ఇవురు : దే. అ. క్రి. ఇగురు.

ఇవురొత్తు : : దే. అ. క్రి. పొడచూపు. వే. పంచ.

ఇవుల్లు : }
 ఇవులుచు : } దే. అ. క్రి. శుష్కించు.
 ఇగులుచు : }

ఇషారాచేయు (తెలం) : అన్య దే. అ. క్రి. సంజ్ఞచేయు.

ఇసడిలు : దే. అ. క్రి. ఈసడిలు (విసుగు). భా.రా. ఆర. 2ఆ.

ఇసిడింతలువారు : దే. అ. క్రి. అదరు, చలించు.

ఇసిరింతలువారు : దే. అ. క్రి. (ఇసిరింతలు + పాటు); చలించు,
 అదరు. విక్ర. 8 ఆ. హర. 5 ఆ.

ఇసీయను-ఇసిరోయను : దే. అ. క్రి. రోతను సూచించు.

ఇస్సను : దే. అ. క్రి. బాధను సూచించు.

ఇహిహీయను : దే. స. క్రి. 1. పరిహసించు.

2. ఎదుటివారిని తేలికగా భావించి
 నవ్వు.

ఈ

- ఈండ్రము సేయు : దే. స. క్రి. (ఈండ్రము + చేయు.)
 సీడించు, బాధించు. భాగ. 8 స్కం.
- ఈండ్రవడు : దే. స. క్రి. 1. వెంబడించు.
 2. ఒకడు లాగుచుండగా ఈడిగలబడు
- ఈండించు : దే. స. క్రి. ఈండ్రము సేయు. కాశ. 4 ఆ.
- ఈకు : దే. అ. క్రి. ఇంకు (శ. ర. శ్రా.) ఇంకు
- ఈగలుగు : దే. స. క్రి. ఈయగలుగు. (కు. సం.)
- ఈగు : దే. స. క్రి. 1. పోగొట్టు. భార. ఆది. 2 ఆ.
 2. తీర్చు. భార. ఉద్యో. 2 ఆ.
 3. తొలగించుకొను.
- భాగ. 10 స్కం. ఉ. 290.
- అ. క్రి. 1. చొచ్చు, పాండు. 1 ఆ.
 2. దాగు. ఉ. హరి. 2 ఆ.
- రం. రా. యు. 353.
- (ఈగు, ఇగు. అని శ. ర.)
3. ప్రతీకారము సేయు. భాగ. 6 స్కం.
4. తొలగు. భాగ. 8 స్కం. 5 దూరు.
- ఈచబోవు : దే. అ. క్రి. రోగాదులవలన కాల్చేతులు సన్నగిలు.
- ఈజాలు : దే. అ. క్రి. ఇచ్చుటకు సమర్థమగు. (కు. సం.)
- ఈతకొట్టు : దే. అ. క్రి. (ఈత + కొట్టు) ఈదు (శ. ర.)
 ఈతలుకొట్టు. (వా.)
- ఈదాడు : దే. అ. క్రి. (ఈదు + డు) ఈదులాడు. స. శ.
 (సక్తమగు అని భావము.)

- ఈఁదు : దే. అ. క్రి. ఈఁదులాడు. నిర్వ. 8 ఆ.
స. క్రి. (ఈఁది నదిమొ||వానిని దాటు.)
నిరం. 4 ఆ. భార. ఉద్యో. 2 ఆ.
- ఈఁదులాడు : దే. అ. క్రి. (ఈఁదులు + అడు)
1. ఈఁదు. దశా. 3. ఆ.
2. వ్రేలాడు. స్వా. 4. ఆ.
- ఈఁబడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఈన్ + పడు) ఈయఁబడు.
భాగ. 5 స్కం. 2 ఆ.
- ఈఁబూను : దే. స. క్రి. ఇచ్చుటకు ప్రయత్నించు. కు. సం.
- ఈకొను : ద్వ. స. క్రి. ఈయకొను, అంగీకరించు.
రాధా. 1 ఆ.
- ఈక్షించు : సం. స. క్రి. 1. చూచు. కాశీ. 7 ఆ.
2. ఆలోచించు. ఉద్భటా. 1 ఆ.
- ఈచవడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఈచ + పడు)
1. వంకరయగు. పాండు. 4 ఆ.
2. ఈచవోవు, శక్తిహీనమై పలుచబడు
- ఈచవోవు : దే. అ. క్రి. (ఈచ + పోవు).
1. సన్నగిల్లు. ఉ. హరి. 2 ఆ.
2. వ్యర్థమగు. నీతి. నీ. 83.
- ఈచు : దే. అ. క్రి. (పాడివసులపాలు) వట్టు;
ఎండిపోవు. (శ. ర.)
- ఈచుకపోవు-ఈచకపోవు : దే. అ. క్రి. పశువులు గర్భధారణశక్తిని
పోగొట్టుకొను.
- ఈచుకొనిపోవు-ఈచుకపోవు : దే. అ. క్రి. (నెలలు నిండకపూర్వమే
పశువుల గర్భముచెడు. వా.)
ఉమ్మగిలు.

ఈటార్పు : దే. స. క్రి. (ఈటాటు. ధా. ప్రే.) తడిపోగొట్టు.
హర. 2 ఆ.

ఈటాటు : దే. అ. క్రి. (ఈటు + అటు) ఎండు, తడిపోవు.
విన. శకుం. 3 ఆ.

అన్న ముడికిన తరువాత పైన చెమ్మ
లేకుండ నుండు.

ఈటువోవు : దే. అ. క్రి. (ఈటు + పోవు).
1. వీటిబోవు, వ్యర్థమగు. (శ. ర.)
2. శూన్యమగు. (శ. ర.)

ఈడగు : దే. అ. క్రి. సమానమగు, సాటివచ్చు.

ఈడబడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఈడన్ + పడు) వెనుకబడు.
ప్రాతవడు. హర. 7 ఆ.

ఈడబోవు : దే. అ. క్రి. (ఈడన్ + పోవు) వెనుకదీయు.
నిర్వ. 4 ఆ. భార. విరా. 3 ఆ. 5 ఆ.

ఈడవిడుచు : దే. స. క్రి. (ఈడ + విడుచు) దిగవిడుచు.
జాజవిడుచు. భార. అశ్వ. 1 ఆ.
కు. సం. 7 ఆ.

ఉపేక్షసేయు.

ఈడాడు : దే. స. క్రి. (ఈడు + అడు) కవియు, మాహ్మను.
రం. రా. ఆర. 181 పు.

ఈడిగిలబడు : } ద్వ. అ. క్రి. (ఈడిగిలన్ + పడు).
ఈడ్గిలబడు : } 1. వెలికిలబడు. నిర్వ. 6 ఆ.

2. (భయాదులచే ముందుకురానని
చదికిలబడు.) ప్రభా. 5 ఆ.

3. శక్తి హీనమగు.

ఈడిగిలు :

దే. అ. క్రి. ఈడిగిలబడు, చదికిలబడు.

ప్రభా. 3 ఆ. జై. 2. ఆ.

(రూ) ఈడిగిలు-ఈడిగిలు, పట్టి ప్రాకులాడు

-పోవవేలాకొ ప్రాణములు మేననింక

ఈ వేడుకలు చూడ నీడిగిలెడునా?

ఎంతకు నోర్చితి నెవ్వారి నిట్లు

కాంతల నెడఁబాపి గాసిఁ బెట్టితినా?

క. వ. రా. సుం. 2074

ఈడించు :

దే. అ. క్రి. వేడిమి ఎక్కువయగు.

ఈడు :

దే. అ. క్రి. 1. సాగు (శ.ర.)

2. జాటు (నూ. ఈడవిడుచు.)

(ఈడిక, ఈడుచు శబ్దములకు ధాతు ప్రకృతి,)

స. క్రి. పిదుకు. భాగ. 10 స్కం. పూ. 966

ఈడుకుదురు :

దే. అ. క్రి. వధూనరులకు వయస్సునందు పొందిక కుదురు.

ఈడుచు :

దే. స. క్రి. (ఈడు ధా. ప్రే.)

ఈడ్చు :

తిగుచు, లాగు. ఉ. రా. 2 ఆ.

ఈడుజోడగు :

దే. అ. క్రి. పెండ్లి కానలసిన యువతీయువకులకు వయస్సు సరిపడు.

ఈడువచ్చు :

దే. అ. క్రి. (ఈడు + వచ్చు.)

1. సమానమగు. కాశ. 1 ఆ.

2. రజస్వలయగు; రజస్వల కానుండు.

వ్యవ. ఆమె యీడువచ్చిన పిల్ల. ఇంకను

పెండ్లి కాలేదు.

ఈడుసేయు :

దే. స. క్రి. (ఈడు + చేయు) పోల్చు. కవిక. 3 ఆ.

- ఈడేర్పు : దే. స. క్రి. (ఈడేరు ధా. ప్రే.)
 1. ఈడేఱజేయు, సిద్ధింపజేయు.
 2. కాపాడు; ప్రోచు. సా. 3 ఆ.
- ఈడేర్పుకొను. దే. అ. క్రి. (ఈడేర్పు + కొను. స్వార్థమున).
 కార్యసిద్ధి యొనరించుకొను, సిద్ధింపజేసికొను. రామా. 7 ఆ.
- ఈడేఱించు : దే. స. క్రి. (ఈడేఱు ధా. ప్రే.)
 సిద్ధింపజేయు, అపనయించు
 పిన. శకుం. 4 ఆ.
- ఈడేఱు : దే. అ. క్రి. (ఈడు + ఱు).
 1. సిద్ధించు. నరా. 7 ఆ.
 2. సఫలమగు. కళా. 2 ఆ.
 3. సాంతమగు. మల్లభూ. నీతి. 71.
 4. నెగు. ఉ. రా. 7 ఆ.
 5. నర్తిలు. సా. 3 ఆ.
 6. రజస్వలమగు, చూననవతియగు.
 య. 3 ఆ.
- ఈడేఱుచు : దే. స. క్రి. (ఈడేఱు ధా. ప్రే.)
 1. ప్రోచు, కాపాడు. వేం. పంచ. 1 ఆ.
 2. సిద్ధింపజేయు (చూ. ఈడేర్పు.)
- ఈడిలఁబడు : } దే. అ. క్రి. ఈడిగిలఁబడు. చెన్న. 2 ఆ.
 ఈడిగిలఁబడు : }
- ఈడ్గిలు : దే. అ. క్రి. ఈడ్గిలు, (చూ. ఈడ్గిలఁబడు.)
- ఈడ్చిచెప్పు : } దే. అ. క్రి. 1. సాగదీయు.
 ఈడ్చిచదువు : } 2. ప్రయత్నించి సమకూర్చు.
- ఈడ్చు-ఈడుచు : దే. స. క్రి. (తెలం) దువ్వి ఈర్పులుతీయు.
 భార. ఉద్యో. 3 ఆ.

- ఈడ్వబడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఈడ్వన్ + పడు) లాగబడు. భార. విరా. 1 ఆ.
- ఈడ్వడు . } ద్వ. అ. క్రి. (ఈడు + పడు) సాటియగు. ఆము. 1 ఆ.
- ఈడ్పడు : }
- ఈతలాతలగు : దే. అ. క్రి. (ఈతల + తల + లగు.)
1. తాటుమాలుగు. వరా. 11 ఆ.
  2. ఆలస్యమగు. వ్యవ. నేను వచ్చుట కొంచె మితలాతలగును.
- ఈతలేయు : దే. అ. క్రి. పశువుల గర్భముపోవు (రా.సీ.)
- ఈవరగొట్టు : దే. అ. క్రి. చల్లగాలిగొట్టు.
- ఈదాడు : దే. అ. క్రి. ఈడు.
- ఈనికొను : దే. అ. క్రి. ఉద్భవించు.
- ఈను : దే. అ. క్రి. పశ్యాదులు ప్రసవించు. భార. శాం. 4 ఆ.
- న. క్రి. 1. కలిగించు. స్వా. 1 ఆ.
2. వెలువరించు. ఆము. 7 ఆ.
3. నెఱవేర్చు. భాగ. 8 స్కం.
4. ఈయననుట. (కుం. సం.)
(ఇచ్చు భాతువుపై నుజ్యంతరూపము- ఈ ఆదేశము.)
- ఈనెకట్టు : దే. అ. క్రి. ముదురు.
- ఈనెలుతీయు : దే. స. క్రి. దోషోద్ధాటనచేయు.
- ఈనోపు : దే. అ. క్రి. ఇచ్చుటకు సమర్థమగు. (కు. సం.)
- ఈయకొను : ద్వ. స. క్రి. (ఈయ + కొను) ఇయ్యకొను, అంగీకరించు. దశా. 2 ఆ.
- ఈయనేర్పు : దే. స. క్రి. దానముచేయ నేర్పు. చా. మ.

ఈరంగమాడు : } దే. అ. క్రి. చిందులుత్రొక్కు.
వీరంగమాడు:(రూ)

ఈరములువట్టు: దే. అ. క్రి. (ఈరములు + పట్టు)
పొడలచాటున దాగియుండు,
బాటసారులగొట్టి ధనాదుల నపహ
రించు. భాగ. 6 స్కం.

ఈరసపడు : వై. అ. క్రి. (ఈరసము + పడు.)
అనూయచెందు, ఓర్వలేకపోవు.
కాశీ. 4 ఆ.

ఈరసమాడు : ద్వ. స. క్రి. (ఈరసము + ఆడు) తిరస్కరించు,
త్రోసి రాజను. వరాహ. 11 ఆ.

ఈరసమెత్తు : ద్వ. అ. క్రి. అనూయపడు, ఈర్ష్యాగ్రస్తుడగు.
భార. ఉద్యో. 3 ఆ.

ఈరసించు : వై. అ. క్రి. 1. ఈర్ష్యపడు, అనూయచెందు.
శ. ర.
2. ద్వేషించు. పగగొను. (శ.ర.)
3. కోపించు, కుపితుడగు.

ఈరికలీను : దే. అ. క్రి. ఈరికలెత్తు. కాళిందీ. 1 ఆ.

ఈరికలెత్తు : దే. అ. క్రి. (ఈరికలు + ఎత్తు)
అంకురించు, మొలకెత్తు.
భాగ. 3 స్కం. విజ. 2 ఆ.

ఈరు . దే. స. క్రి. వెండ్రుకలుదువ్వు, ఈర్ష్యక్రుక్కు.

ఈరుచు . దే. స. క్రి. దువ్వెనతో ఈర్ష్యను ఈర్ష్యు.
ఈరు - పేనుగ్రుడ్లు.

ఈర్ష్య : దే. స. క్రి. ఈరుచు (శ.ర.)

ఈరెలుగుపడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఈరెలుగు + పడు) గద్దదకంఘడగు,
 సీసస్వరు డగు. హర. 2 ఆ.

ఈలకఱచు : } దే. అ. క్రి. (ఈల + కఱచు) ఇలకఱచు.
 ఈల్కఱచు : } ప్రాణములు బిగపట్టు. భార. కర్ణ. 2 ఆ.
 భార. ద్రో. 2 ఆ. భా. రా. యు. 996.
 (ఈలగఱచుకొని-ముద్రి. ఈలుగఱచు
 కొని పాఠాంతరము.)

ఈలుగు : దే. అ. క్రి. నీలుగు, చచ్చు. భార. కర్ణ. 2 ఆ.
 విజృంభించు, ఈల్గు (గూ.)

ఈల్గు : దే. అ. క్రి. ఈలుగు. భార. భీష్మ. 2 ఆ.

ఈల్గువడు : దే. అ. క్రి. నిస్సత్తువపొందు.

ఈలువుగొను : దే. స. క్రి. (ఈలువు + కొను) మానముచెఱచు,
 రమించు. శుక. 2 ఆ.
 ఈలువు చెఱచు.

ఈవలవలసేయు : దే. స. క్రి. (ఈవల + అవల + చేయు)
 తలక్రిందుచేయు. భా. రా. యు. 263

ఈవలావలగు : దే. అ. క్రి. తలక్రిందులగు, భా. రా. యు. 1319

ఈవలావలపడు : దే. అ. క్రి. 1. సంకటపడు.
 2. కలతపడు,
 3. ఏమియు తోచక తిరుగు.

ఈసడచేయు : దే. స. క్రి. (ఈసడము + చేయు)
 ఈసడించు, నిరసించు. కాళిందీ. 2 ఆ.

- ఈసడించు : దే. అ. క్రి. విరోధించు, పగగొను. నను. 4 ఆ.
 స. క్రి. 1. దూఱు; నిందించు. కళా. 3 ఆ.
 2. నిరసించు, తక్కువపఱచు. నరస. 1 ఆ.
 3. రోతగొను, అసహ్యించుకొను.
 పాంచా. 3 ఆ.
- ఈసుమను : దే. స. క్రి. సీరసము కలిగించు (తెలం).
- ఈసురోమను : దే. అ. క్రి. సీరసించు.
- ఈసువడు : వై. అ. క్రి. (ఈసు + పడు) నిందనొందు,
 దూఱువడు. శివరా. 3 ఆ.
 అసూయపడు.
- ఈసెక్కు : దే. స. క్రి. కోపగించు. నృ. పు. 1 ఆ.

- ఉంకించు : దే. అ. క్రి. 1. యత్నించు, కడగు. విజ. 2 ఆ.
2. సిద్ధమగు. సిద్ధముగానుండు.
భార. సా. 1. ఆ.
3. ఆరంభించు, మొదలిడు.
భార. విరా. 3 ఆ.
4. ఊచు, కుప్పించు. ఆము. 1 ఆ.
- ఉంకు : దే. అ. క్రి. 1. భయపడు. దశా. 4 ఆ.
2. నేలఁగొట్టిన పై కెగయు.
ఉ. హరి. 4 ఆ.
- ఉంకువపెట్టు : దే. స. క్రి. (స్వయంవరాదుల యందు) పణముగా జేయు.
- ఉంకువసేయు : దే. స. క్రి. కానుక సేయు.
- ఉంకెక్కు : దే. అ. క్రి. జంకు; వెనుదీయు. విజ్ఞా. ప్రా. 107.
- ఉంగిడిగొను : దే. అ. క్రి. (ఉంగిడి + కొను) ఉంగిడివచ్చు.
కాశీ. 2 ఆ.
(ఉంగిడి-గొడ్లకు వచ్చువ్యాధి.)
- ఉంచు : దే. స. క్రి. 1. కూర్చుండజేయు. విక్ర. 1 ఆ.
2. స్థాపించు, కట్టు. వసు. 1 ఆ.
3. అలంకరించు, ధరింపజేయు.
వసు. 3 ఆ.
4. నియమించు, ఏర్పాటుచేయు.
వసు. 6 ఆ.

ఉంచు :

5. తాకట్టిడు, న్యాయముచేయు.

ఆము. 1 ఆ.

6. ఒకచోట బెట్టు.

ఉంచుకొను :

దే. స. క్రి. (ఉంచు + కొను).

1. ఉండునట్లు చేసికొను.

2. (వేశ్యాదుల) వశమున బెట్టుకొను.

ఉండగట్టు :

దే. అ. క్రి. (ఉండ + కట్టు) ఉండలుండలుగా నగు.

ఉండు .

దే. అ. క్రి. దీనికి ఉంచుచు, ఉండు, ఉంటిమి
ఉన్నను, ఉన్నది, ఉన్నె, ఉన్నే
మున్నగు రూపములు సిద్ధించును.

1. స్థితమగు. భార. ఆది. 7 ఆ.

2. వర్తిలు. భార. ఆది. 5 ఆ.

3. వసించు. విక్ర. 2 ఆ.

4. జీవించు. భార. ఆది. 221

5. నిలుచు. పారి. 1 ఆ.

6. ఉరకుండు. భార. ఆది. 8 ఆ.

7. శేషించు. నై. 4 ఆ.

8. ధాతుజన్యములగు అన్యాయములకు
గొన్నిపట్ల ననువ్రయుక్తములగును
విక్ర. 3 ఆ.

ఆయురభ్యుదయముల పొందియుండు.

9. తుమున్నంతముల కనువ్రయుక్త
మయి యొక్కొక్కప్పుడు భవిష్య
దర్శమును సూచించును.

మహేశాహారము గవడింపనున్నాడు.

హర. 2 ఆ.

10. తుమున్నంతముల కనుప్రయు కమ్మె
యొక్కొక్కప్పుడు 'సిద్ధమగు'

మున్నగు సర్థముల నిచ్చును.

-తానుభుజియింప నుండి యా సక్తు
వతిథి కిచ్చె. భార. అశ్వ. 4 ఆ.

స. క్రి. 1. చేయు. వరాహ. 9 ఆ.

2. పొందు. భాగ. 10 స్కం.

ఉండుకొను : దే. అ. క్రి. (ఉండు + కొను. స్వార్థమున) ఉండు.
కాళిందీ. 2 ఆ.

ఉక్కడగించు : దే. స. క్రి. (ఉక్కడచు ధా. ప్రే.)

1. నిస్సత్వముచేయు.

2. వధించు, చంపు.

3. నాశనముచేయు (చూ. ఉక్కడచు)

ఉక్కడగు : దే. అ. క్రి. (ఉక్కు + అడగు) నిస్సత్వమగు,
బలహీనమగు. భార. సభా. 1 ఆ.

ఉక్కడచు : దే. స. క్రి. (ఉక్కడగు ధా. ప్రే.)

1. ఉక్కడగించు, నిస్సత్వముచేయు.

2. చంపు. మార్కం. 6 ఆ.

3. నాశనముచేయు. భాగ. 3 స్కం. 33

ఉక్కణగు : దే. అ. క్రి. ఉక్కడగు (చూ. ఉక్కణచు.)

ఉక్కణచు : దే. స. క్రి. (ఉక్కణగు ధా. ప్రే.) చంపు,
వధించు. రుక్మాం. 5 ఆ

ఉక్కణగించు : దే. స. క్రి. ఉక్కణచు. వి. పు. 1 ఆ.

ఉక్కదీయు. దే. అ. క్రి. గాలియాడక శరీరము తపించు.

ఉక్కపెట్టు : ద్వ. అ. క్రి. ఎండకాలమున గాలిలేక జేహము
తపించు.

ఉక్కపోయు : ద్వ. అ. క్రి. (ఉక్క + పోయు) ఉక్కపెట్టు.

- ఉక్కబట్టు : నై. స. క్రి. 1. ఊపిగాడకుండ మూయు.
2. విడిచిపెట్టు, మాను, కాళ. 3 ఆ.
- ఉక్కలు : దే. అ. క్రి. (ఉక్కు + అలు)
1. ఉక్కడగు, దుర్బలమగు,
భార. ఆర. 4 ఆ.
2. దైన్యమందు, అధైర్యపడు.
భార. ఉద్యో. 3 ఆ.
3. బెదరు, భయపడు.
భార. విరా. 5 ఆ.
- ఉక్కళించు : దే. స. క్రి. పచ్చిపసిమి పోవునట్లు గిన్నెలో వేచు.
- ఉక్కసిలు : దే. అ. క్రి. పగులు.
- ఉక్కడు : దే. అ. క్రి. (ఉక్కు + డు) పగగొను, విరోధించు
భార. శాం. 3 ఆ.
- ఉక్కించు : దే. స. క్రి. త్రొక్కు. భాగ. 3 స్కం.
పరితపింపజేయు.
- ఉక్కిపోవు : దే. అ. క్రి. చెమటవలన బాధపడు.
- ఉక్కిరిబిక్కిరియగు : దే. అ. క్రి. సంక్షోభమందు.
- ఉక్కుమడగు : దే. అ. క్రి. (ఉక్కు + మడగు)
1. ఉక్కుచెడు. భార. విరా. 5 ఆ.
2. చచ్చు. (చూ. ఉక్కుమడచు)
- ఉక్కుమడచు : దే. స. క్రి. (ఉక్కుమడగు భా. ప్రే.)
ఉక్కుచెడజేయు, చంపు.
భార. ఉద్యో. 4 ఆ.
- ఉక్కుమిగులు : దే. అ. క్రి. (ఉక్కు + మిగులు) 1. బలమును కనబఱచు
2. పరాక్రమము నెఱపు.
3. ప్రబలు, అతిశయించు. భార. భీష్మ. 1 ఆ.
- ఉక్కుమీలు : దే. అ. క్రి. (ఉక్కు + మీలు) ప్రబలుడగు.
భాగ. 6 స్కం. ఉ.రా. 3 ఆ.

ఉక్కుమెఱయు: దే. అ. క్రి. శౌర్యమును వ్రదర్శించు.
ఉక్కుమీఱు. భా.రా. ఆర. 1 ఆ.

ఉక్కురోషపడు: దే. అ. క్రి. అసమర్థముగా కోషపడు.

ఉక్కువడు: ద్వ. అ. క్రి. (ఉక్కు + పడు.)
1. దుర్బలఁడగు. హర. 6 ఆ.
(ఉక్కివడు ముద్రి.)
2. దైన్యమందు. హర. 6 ఆ.
(ఉక్కివడి ముద్రి.)

ఉక్కిక్కు: దే. అ. క్రి. (ఉక్కు + ఎక్కు) బలిష్ఠమగు.
కాశ. 4 ఆ.

ఉక్కులుకొను: దే. స. క్రి. ఆచ్ఛాదించు, క్రమ్ముకొను.
—పౌజులుతీర్చి కదలి
రుగ్రాంశుపదధూళి యుక్కులుకొనఁగ.
క. వ. రా. యు. కాం.

ఉక్రోషపడు: దే. అ. క్రి. (ఉక్కు + రోషము) రోషాతిశయమును
బొందు.

ఉగియు: దే. అ. క్రి. ఉరియు, స్రవించు. పండితా. మహిమ.

ఉగ్గగట్టు: దే. స. క్రి. (ఉగ్గ + కట్టు) బిగించు. వి. పు. 7 ఆ.

ఉగ్గబట్టు: దే. అ. క్రి. అన్న పానాదులుచేయక, కార్యసాధనకు
బెడరించు.

బిగబట్టు (నూ) ఉక్కుబట్టు.

ఉగ్గడించు: నై. అ. క్రి. శబ్దించు. గలుగల్గు మను.
'బంగరుటండియ లుగ్గడింపగన్.'

పాండు. 2 ఆ.

స.క్రి.1. ప్రకటించు, వెలిపుచ్చు.

భార. విరా. 1 ఆ.

2. వచించు, చెప్పు. హరి. ఉ. 3 ఆ.

ఉగ్గడించు

112

ఉగ్గడించు :

3. నర్జించు, కొనియాడు.

భాగ. 3 స్కం. భార. ఉద్యో. 3 ఆ.

4. ఉచ్చరించు, పఠించు.

చంద్రి. 6 ఆ. నైష. 4 ఆ.

5. (గ్రంథాదులు) రచించు. వ్రాయు.

ఉద్య. 1 ఆ.

ఉగ్గముకట్టు :

దే. అ. క్రి. చెంబు మొదలగువాని మూతికుతికిలో
త్రాడుగట్టి పైకిదీసి, ఉగ్గమునలెచేయు.
నాలుగుమూలలు భద్రముగా సమ
కూర్చు.

ఉగ్గళించు :

వై. అ. క్రి. నట్టువుడు కొలిపించు. (శ.ర.)
తదిత్రాది శబ్దములను తాళానుసార
ముగ పలుకు.

స. క్రి. 1. కొగిలించు. గంధ. 1 ఆ.

2. పెంచు, పెరిగించు. అప్ప. 4 ఆ.

ఉగ్గలు :

దే. అ. క్రి. (ఉగ్గు+అలు)

1. ముడుతలులేక స్నిగ్ధమైయుండు.

2. బిగువులేకపోవు.

ఉగ్గించు :

దే. స. క్రి. నేతనేయునపుడు పడుగుపేకలపోగులను
చేర్చు. (శ.ర.)

ఉగ్గుపెట్టు : (తెలం) దే. స. క్రి. 1. పసిపిల్లలకు బియ్యమువేయించి

మెత్తగా నండి అన్నముపెట్టు.

2. పసిపిల్లలకు ఆముదముతో చను
బాలు కలిపిపెట్టు.

ఉగ్గులువాలు :

దే. అ. క్రి. (నూలుపోగు) మెలివడు (శ.ర.)

- ఉగ్గువడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఉగ్గు + పడు)
 1. క్షీణించు, చెడు. కకు. 1 ఆ.
 2. ముడుతపడు. కవిక. 5 ఆ. (శ.ర.పా)
 (తగుపడి. ముద్రి.)
- ఉచ్చప్రోయు : ద్వ. అ. క్రి. మూత్రవిసర్జనముచేయు.
- ఉచ్చరించు. సం. స. క్రి. 1. వాక్రుచ్చు, చెప్ప.
 2. పలుకు.
 3. రచించు. చంద్ర. వి. 1 ఆ.
- ఉచ్చరియించు : సం. స. క్రి. ఒనరించు, చేయు. శ్రీ.రం.మా. 2 ఆ.
- ఉచ్చరించు : సం. అ. క్రి. కదలు.
- ఉచ్చాటనచేయు : సం. స. క్రి. వెళ్ళగొట్టు.
- ఉచ్చాటనముసేయు : సం. స. క్రి. పెల్ల గించు
- ఉచ్చాటించు : సం. స. క్రి. వేళ్ళతో పెల్ల గించు. హరి. పూ. 6 ఆ.
- ఉచ్చిపాటు : }
 ఉచ్చిపోవు : } దే. స. క్రి. భేదించుకొనిపోవు.
 ఉచ్చివెడలు : }
- ఉచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. వెలువడు, బయటకువచ్చు.
 భార. భీష్మ. 3 ఆ. భార. పూ. 83.
 2. అంకురించు, మొలచు.
 వరాహ. 6 ఆ.
 3. నొచ్చుకొను.- సుయోధనుని
 యుల్లం బుచ్చిపో నాడుమీ.
 భార. ఉద్యో. 97.
 స. క్రి. 1. భేదించు, చీలుచు.
 స్వా. 4 ఆ. భార. విరా. 5 ఆ.
 2. నాటు, గ్రుచ్చుకొను. ఉ.రా. 4 ఆ.
 3. విడుచు, వెలువడు. శివలీ. 2 ఆ.

ఉచ్చలుపన్ను : దే. స. క్రి. 1. జంతువులను చంపుటకై వలలు
మున్నగునవి పన్ను.

2. పడగొట్ట యత్నించు.

ఉచ్చవేయు(రూ)ఉచ్చలువేయు : దే. స. క్రి. 1. ఉరులలో బంధించు.

2. పశువుల బంధించు, ముడివేయు.

3. పన్నాగములు పన్ను.

ఉచుకరించు : దే. అ. క్రి. ఉచుక్కుమను. (అనాదరము తెలుపు
ధ్వన్యనుకరణము)

ఉచ్చేదించు : సం. స. క్రి. పెఱుకు.

ఉజ్జగించు : దే. స. క్రి. 1. విడుచు. నిర్వ. 5 ఆ.

2. సమాప్తిచేయు. భార. కర్ణ. 1 ఆ.

3. చల్లార్చు, నశింపజేయు.

పాండు. 2 ఆ.

4. నిరసనచేయు. విజ. 1 ఆ.

ఉజ్జగింపించు : దే. స. క్రి. (ఉజ్జగిల్లు ధా. ప్రే.)

1. ముగింపించు.

2. సమాప్తి నొందించు.

పాండు. 2 ఆ.

ఉజ్జగిలు : దే. అ. క్రి. పోవు, నశించు. స్వా. 5 ఆ.

ఉజ్జగిల్లు : దే. అ. క్రి. ఉజ్జగిలు. శివరా. 3 ఆ.

ఉజ్జగొను : దే. స. క్రి. (ఉజ్జ+గొను) లక్ష్యముచేయు,
సరకుగొను. రుక్మాం. 5 ఆ. శ.ర.పా.
ఉజ్జగించు. ముద్రితక్రమము ననుసరించి
శ. ర. పాఠమే గ్రాహ్యము.

ఊహించు. రుక్మా. 5 ఆ

ఉజ్జననేయు : ద్వ. స. క్రి. [ఉజ్జనము + చేయు] త్యజించు, విడుచు.

కాశీ. 4. ఆ.

- ఉజ్జడించు : దే. స. క్రి. పలుగువేసి కదల్చు
- ఉజ్జయించు : దే. స. క్రి. ఊహించు (శ. ర.)
- ఉజ్జించు : సం. అ. క్రి. 1. బ్రతుకు. 2. చక్కగాఁబెటుగు
ఉ. రా. 6 ఆ.
- ఉజ్జంభించు : సం. అ. క్రి. చెలరేగు, విజృంభించు. మార. 7 ఆ.
- ఉటంకించు : దే. స. క్రి. సంగ్రహించు శ. ర.
2. ఉదాహరించు
3. ఎత్తిపాడుచు (వా)
- ఉటంకించు : సం. స. క్రి. స్తుతించు శతకంఠ. 1 ఆ.
- ఉటాడు : దే. అ. క్రి. ఊటాడు, త్వరపడు. పాండు. 1 ఆ.
- ఉట్టికట్టుక ఊగు : } దే. అ. క్రి. 1. సిరముగానుండు
ఉట్టికట్టుకఊరేగు : } 2. ఒక్కడే ఉండు
3. స్వార్థపరు డగు
- ఉట్టిపడు : దే. అ. క్రి. (ఉట్టి + పడు)
1. కాటు, స్రవించు. భాగ. 6 స్కం.
2. ప్రత్యక్షమగు; స్పష్టముగాఁ దోచు
ప్రభా. 1. ఆ. పెద. శకుం. 2 ఆ.
3. అతిశయించు. పెంపొందు. కళా. 6 ఆ.
4. శీఘ్రముగా వచ్చు. బహు. 3. ఆ.
5. ఆకస్మికముగా కలుగు. భాగ. 6 స్కం.
6. ఊడిపడు, దిగివచ్చు. కాళిందీ. 3 ఆ.
- ఉట్టు : దే. అ. క్రి. కలుమొదలగునవి బొట్టు బొట్టుగా
ఊరు, లేక, కారు. (నె. జి.)
1. పుట్టు, కలుగు ద్వ్యా. 7. ఆ
2. స్రవించు, కారు. భార. ద్రో. 5 ఆ
భార. శాం. 3 ఆ.

ఉట్టికెక్కు : (తెలం) దే. అ. క్రి. భద్రముగా నుండు

ఉడానుకొట్టు : అన్య దే. అ. క్రి. బుకాయించు

ఉడాయించు : అన్య దే. అ. క్రి. 1. సరకుగొనకపోవు
2. సులభముగా దాటు
3. విడలించు

4. తప్పించుకొని పాటిపోవు

ఉడికించు : దే. స. క్రి. (ఉడుకు భా. ప్రే.) కోపము కలుగునట్లు చేయు.

1. పిండి, కూర మున్నగునవి
ఉడుకునట్లు చేయు.

2. ఏ త్తిపొడుచు, పరిహాసము చేయుచు
లోపములను చాటు.

(ఉటకాడించు. ఉడకాడించు.
ఉడుకాడించు) సూపాంతరములు.

ఉడికిలు : } దే. అ. క్రి. ఉడికిల్లు (ఆం. పా.)
ఉడికిలు : } 1. ఉడుకు, తపించు (శ.ర.బ్రా)
2. ఒరులు పరిహసించిన బాధపడు. [వా]

ఉడిగించు, ఉడివించు : దే. స. క్రి. (ఉడుగు భా. ప్రే.)
1. నిలిపివేయు, మానిపించు

భార. ఆది. 2. ఆ.

2. సంహరించు, చూపుచూపు.

హర. 7. ఆ.

3. పోగొట్టు, అణచు. భార. ఆది. 6 ఆ.

ఉడిగిపోవు . దే. అ. క్రి. (ఉడిగి + పోవు) ఉడుగు, వ్యర్థమగు,
వ. . . . . ఉడిగిపోయిన మ్రాకునం
బోలె బండ్లు దుల్లి. కవిక. 4 ఆ.

ఉడిపు చ్చుకొను : దే. స. క్రి. పోగొట్టుకొను, భంగపఱచుకొను
 -మునుపటి పతివ్రతలు మహామూరచిత్తు
 లైన దుర్జను లతిఘోరసూనసాయ
 కాస్త్ర జరిరితాత్ములై యానపడిన
 మాన ముడిపుచ్చుకొనిరటే మచ్చకంటి.”

హంస వింశతి. 1-127

ఉడివించు : దే. స. క్రి. (ఉడుపు ధా. ప్రే.)

1. నిలిపివేయు. భార. ఆది. 2 ఆ.

2. నశింపజేయు. భార. ఆది. 7 ఆ.

ఉడిపుచ్చు : దే. స. క్రి. (ఉడిగి + పుచ్చు)

చెఱచు, భంగపఱచు. హంస. 1 ఆ.

ఉడుపు : దే. స. క్రి. అణగించు, నిరోధించు, ఎక్కునుడించు,
 నదలు, పోగొట్టు, ఆపు, మాన్పు.

ఉడ్పు-ఉడుపు : దే. స. క్రి. తీర్పు, మానుపు. ద్వి.హరిశ్చ.ఉ.1718

ఉతకలెత్తు : దే. స. క్రి. దొంగతనముచేయు

ఉతుకు : దే. స. క్రి. ముఱికి పోవుట కై తడిపినబట్టలు రాతి
 మీదవేసి గుంజు

2. కొట్టు(వ్యవ.)వానిని రెండుతుకుము.

ఉత్కంపించు : సం. అ. క్రి. నణకు; హరి.ఉ. 9. ఆ.

ఉత్కర్షించు : సం. స. క్రి. స్తుతించు, వేం. పంచ.2.ఆ.

అ. క్రి. అతిశయించు, పెంపొందు

భార. అను. 4 ఆ.

ఉత్క్రమించు : సం. అ. క్రి. నిష్క్రమించు, వెడలిపోవు (ప్రాణి.)
 కవిక. 5. ఆ.

ఉత్కృశించు : సం. అ. క్రి. ఉప్పొంగు, హర్షించు. ద్వ. 4. ఆ.

ఉత్తేపించు . సం. స. క్రి. ఎగజియ్య. భా.రా.కిష్కిం.808.

ఉత్తంభించు : సం. స. క్రి. 1. నిలుపు. శ. ర.
2. పొడిగించు. శ. ర.

ఉత్తరించు : } ఉభ. దే. స. క్రి. 1. ఖండించు, నఱకు. ఉ.రా.2ఆ.
ఉత్తరియించు : } 2. తెగడు, తిరస్కరించు.
పాండు. 3 ఆ.

సం. స. క్రి. 1. నవ్యాదులను దాటు. భాగ.3.స్కం
2. కడచను, చాటి నుందునకు, బోవు
నై. 7 ఆ.

ఉత్తరమాడు : మి. అ. క్రి. బదులుపల్కు.

ఉత్తరమించు : సం. అ. క్రి. (ఉత్తరము + మించు).
ఉత్తరదిక్కు చాటు. భా. ఆర.

ఉత్తలపడు : (ఉత్తలము + పడు) ద్వ. అ. క్రి.
1. తోటించు, కలతనొందు
భార. భీష్మ. 2. ఆ.
2. త్వరపడు, తొందరచెందు.
హరి. ఉ. 7. ఆ.

3. తారుమారగు భా. 4. ఆ.
4. పరితపించు భార. విరా. 5 ఆ.

ఉత్తలపెట్టు : దే. స. క్రి. (ఉత్తలము + పెట్టు)
1. పరితపింపజేయు. భార. ద్రో. 2 ఆ.
2. త్వరపెట్టు.
3. తారుమారొనర్చు.
4. కలతనొందించు. శ. ర.

ఉత్తలమందు : దే. అ. క్రి. కలతపొందు

ఉత్తడించు సం. అ. క్రి. తాడనముచేయు. కొట్టు. కాశీ 7 ఆ.

ఉత్తానించు : సం. స. అ. క్రి. 1. లేపు 2. లేచు

- ఉత్థాపించు : సం. స. క్రి. నిగికించు వేం. పంచ. 3 ఆ.
- ఉత్థాపించు : సం. స. క్రి. పెకలించు. పారి. 4 ఆ.
- ఉత్థాపించు : సం. స. క్రి. 1. పుట్టించు. కాశీ. 3 ఆ.
2. వెలిగించు. హర. 3 ఆ.
- ఉత్థాపించు : సం. అ. క్రి. 1. బయలు వెడలు. భీమ. 4 ఆ.
2. కలుగు. భార. సభా. 2 ఆ.
3. ప్రవేశించు. భాగ. 3 స్కం.
4. జన్మించు, పుట్టు. భార. ఆది. 3 ఆ.
- ఉత్తేజించు : సం. స. క్రి. 1. ఉత్తేజించు.
2. ఉత్తేజములంకారముతో వర్ణించు.
3. ఉత్తేజముతో చెప్పు.
- ఉత్సరించు : సం. స. క్రి. విడుచు. కాశీ. 6 ఆ.
- ఉత్సహించు : సం. అ. క్రి. 1. ఉత్సాహపడు. దశా. 2 ఆ.
2. కడగు. భార. శాం. 4 ఆ.
- ఉత్సాదించు : సం. స. క్రి. 1. పెల్లగించు.
2. పైకెత్తు.
3. నాశనముచేయు. భార. ఆది 3 ఆ.
- ఉత్సరించు : సం. స. క్రి. 1. కదలించు. 2. తొలగించు.
- ఉత్సాహించు : సం. అ. క్రి. 1. ఉత్సాహపడు. స. శ. 26
2. యత్నించు. చంద్రా. 4 ఆ.
3. ఉప్పొంగు, చెలరేగు. జై. 6 ఆ.
- ఉత్సేకించు : సం. అ. క్రి. 1. అతిశయించు. 2. గర్వించు.
3. పొంగు. 4. ఉప్పొంగు.
- ఉత్సృజించు : సం. స. క్రి. విడుచు.
- ఉదకమాడు : } మి. అ. క్రి. ప్రసవించు.
ఉదకములాడు :

- ఉదయించు : సం. అ. క్రి. 1. సూర్యచంద్రాదులు పొడము.
2. కలుగు. భార. శాం. 3 ఆ.
3. ప్రవేశించు.
'వసంతకాల ముదయించెన్ సౌఖ్య
సంధాయయై' భీమ. 5 ఆ.
- ఉదరిగొను : దే. అ. క్రి. (ఉదరి + కొను)
1. వండు.
2. తపించు. హ. 5 ఆ.
- ఉదరిపడు : ద్వ. అ. క్రి. అదరిపడు. హరి. ఉ. 7 ఆ.
- ఉదరు : దే. అ. క్రి. 1. అదరు. హరి. ఉ. 7 ఆ.
2. విజృంభించు. భాగ. 8 స్కం.
3. కోపించు. భార. ఆది. 6 ఆ.
4. భయపడు.
ద్వి. హరిశ్చ. పు. 406. కు. సం. 12 ఆ.
- ఉదలు : దే. స. క్రి. విడుచు. (చూ. ఉదలుచు)
- ఉదలుచు : దే. స. క్రి. (ఉదలు + చు. స్వార్థమున 'చు' వర్ణము.)
1. విడుచు. భార విరా. 2 ఆ.
2. విడిపించు. (చూ. ఉదల్చు).
- ఉదల్చు : దే. స. క్రి. విడిపించు. భార. ఆర. 6 ఆ.
- ఉదాసించు : సం. స. క్రి. 1. తిరస్కరించు.
2. ఉపేక్షించు. దశా. 7 ఆ.
- ఉదాహరణముచేయు : సం. స. క్రి. ఉట్టంకించునట్లు చేయు. (చాటు)
- ఉదాహరించు : సం. స. క్రి. 1. ఉదాహరణముగాఁ జెప్ప. కళా. 7 ఆ.
2. ఉదాహరణముగాఁ జూపు. శుక. 3 ఆ.
- ఉదిరిపడు : ద్వ. అ. క్రి. అదరిపడు, దశా. 4. ఆ.

ఉదియ సేయు : నై. అ. క్రి. (ఉదియ + చేయు) యత్నించు.

నై. 8 ఆ.

ఉదిలకొను : దే. అ. క్రి. 1. అద్దైర్యపడు. భార. ఆది. 2 ఆ.
2. త్వరపడు. నై. ప. 4. ఆ.
3. వ్యాపించు. హర. 6 ఆ.
4. అతిశయించు. కేయూర. 4 ఆ.

(ఉదిలపడు. రూపాంతరము)

ఉదిలగొను : ఉదిలకొను. దే. అ. క్రి. 1. చలించు

భార. శాంతి. 3. ఆ.

2. జంకు, వెనుదీయు. భీమ. 2 ఆ.

3. పరితపించు ఉ. హరి. 5. ఆ

ఉదియకొను } దే. అ. క్రి. యత్నించు.
ఉదియగొను }

ఉదిలు : దే. అ. క్రి. 1. పడిపోవునట్లుండు. భీమ. 4. ఆ.

ఉదుకు : ఉతుకు : దే. స. క్రి. 1. మురికిపోవుటకై తడిపిన బట్టలు
రాతిపైగుంజు. ఆము. 1. ఆ.

2. తాడించు. భా. రా. యు. 680

3. నశింపజేయు. భీమ. 6. ఆ.

ఉదుకుష్పపడు : } దే. అ. క్రి. మిక్కిలిగ శరీరాయాసము
ఉతుకుష్పపడు : } ననుభవించు

ఉదుటారు : దే. అ. క్రి. (ఉదుటు + అరు) తుల్లిపడు.
కాళిందీ. 2. ఆ.

ఉదుటుచేయు : దే. అ. క్రి. విజృంభించు.

ఉదుటెక్కు : దే. అ. క్రి. (ఉదుటు + ఎక్కు) (ప్రాయముచే)
విలాసము కలదగు,

విజృంభించు. ఆము. 6. ఆ.

ఉదురు :

దే. అ. క్రి. 1. గర్వించు.

2. తిరస్కరించు ఉ. తా. 6. ఆ.

'కంపించు' అని (సూ.ని.)

3. పాటు. పోవు. కళా. 6. ఆ.

ఉద్దరించు :

సం. అ. క్రి. 1. ఊరు, పైకివచ్చు. భాగ. 3. స్కం.

2. ఎగురు. ఉ. రా. 3 ఆ.

ఉద్దరించు :

సం. అ. క్రి. త్రేచు

స. క్రి. వెల్లిగ్రక్కు. విడుచు.

పిన. శకుం. 1. ఆ. ఉద్భ. 2. ఆ.

ఉద్దరించు :

సం. స. క్రి. 1. కవియు. ఎదుర్కొను.

భాగ. 8. స్కం.

2. భేదించు, పగులగొట్టు. నైష. 6 ఆ.

3. చంపు, చావగొట్టు. - నిశాచరుల
నుద్ధాటించె. వి. పు. 6. ఆ.

4. ఊడగొట్టు, పడగొట్టు.

కాశీ. 7. ఆ.

5. పెరిచు. ఊడదీయు. భీమ. 6. ఆ.

అ. క్రి. వ్యాపించు, విస్తరించు.

ఉద్దోషించు :

సం. అ. క్రి. ఉలుము.

వరాహ. 1. ఆ.

స. క్రి. నొక్కిచెప్ప.

కవిక. 6. ఆ.

ఉద్దండించు :

సం. అ. క్రి. వ్యాపించు.

కాశీ. 1. ఆ.

స. క్రి. విడుచు, త్యజించు.

భాగ. 10. స్కం. పూ.

అతిశయించు, విజృంభించు

ఉద్దించు :

దే. అ. స. క్రి. సరిపోలు, ఎనచేయు. ఉ. హరి. 2 ఆ.

కాశీ. 3 ఆ.

- ఉద్దించుకొను : దే. అ. క్రి. సరిపోల్చుకొను
ఉద్దిగొను : దే. అ. క్రి. (ఉద్ది + కొను) జంటయగు.
ఉద్దిచేయు : దే. స. క్రి. (ఉద్ది + చేయు) జోడించు, జతగూర్చు. భాగ. 10. స్కం.
ఉద్దియచేయు : దే. అ. క్రి. యత్నించు, కాశీ. 7. ఆ.
-మేను దొంగ నుద్దియ చేసెన్" మించు.
ఉద్దివైచుకొను : దే. అ. క్రి. సమానమగు. కే. చ. 4-147.
ఉద్దిపించు : సం. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు. భాగ. 1. స్కం. 218
2. అతిశయించు. భార. భీష్మ. 1. ఆ.
స. క్రి. రగుల్చు. వెలిగించు. కు. సం. 6. ఆ.
ఉద్దెసించు : దే. స. క్రి. ఉద్దేశించు. బసపు. 3. ఆ.
ఉద్దేసించు : నై. స. క్రి. ఉద్దేశించు.
ఉద్దేశించు : సం. స. క్రి. 1. గుఱించు. భాగ. 7. స్కం.
2. భావించు. నిర్వ. 4. ఆ.
ఉద్ద్యోతించు : సం. అ. క్రి. ప్రకాశించు. వెలుగొంచు. ద్వ. 1. ఆ. కళా. 2. ఆ.
ఉద్ధరించు : సం. స. క్రి. 1. పెల్లగించు
2. మీదికెత్తు. లేవదీయు. స్వా. 1. ఆ.
3. రక్షించు. మార్కం. 2. ఆ.
ఉద్బోధించు : సం. స. క్రి. 1. మేలుకొలుపు
2. రగుల్చు. వరాహ. 5. ఆ.
ఉద్భవించు : సం. స. క్రి. పుట్టు. భీమ. 3. ఆ.
ఉద్భవిల్లు : సం. అ. క్రి. ఉద్భవించు.
ఉద్భాసిల్లు : సం. అ. క్రి. మిక్కిలి ప్రకాశించు. వసు. 1. ఆ.
ఉద్యమించు : సం. స. క్రి. ప్రారంభించు, మొదలుపెట్టు,
అ. క్రి. కడగు, యత్నించు. భాగ. 4. స్కం.

ఉద్యాపనచేయు: మి. స. క్రి. (ఉద్యాపనము + చేయు) విడుచు, త్యజించు. నైష. 2 ఆ.

ఉద్యోగించు : సం. అ. క్రి. 1. యత్నించు. హరి. పూ. 7 ఆ.
పూనుకొను,

2. సిద్ధపడు, భార. ఉద్యో. 1 ఆ.
ఉద్యోగించు : సం. అ. క్రి. ప్రకాశించు.

ఉద్రేకించు : సం. అ. క్రి. 1. అతిశయించు. పాండు. 3 ఆ.
2. కలఁగు. కాశీ. 4 ఆ.

ఉద్వసించు : సం. స. క్రి. దేవతాదులను పూజాసంతరము
స్వస్థానమునఁజేచ్చు. కాశ. 4 ఆ.

ఉద్వహించు : సం. స. క్రి. 1. ధరించు భాగ. 8 స్కం.
2. మోచు. పాండు. 5 ఆ.
3. పట్టుకొను. పాండు. 1 ఆ.
4. పెండ్లియూడు. బ్రహ్మ. 1 ఆ.
5. ఎగబట్టు.
6. ఎత్తిపట్టుకొను.

ఉద్యాపనముచెప్పు: మి. స. క్రి. 1. వెళ్ళగొట్టు.
2. దేవతలను పూజాంతమున
సమంత్రకముగాఁ బంపించు.

ఉద్వాసించు : సం. స. క్రి. విడనాడు. నిర్వ. 9 ఆ.

ఉద్విగ్నమగు : సం. అ. క్రి. వ్యాకులమగు, భయమగు.

ఉద్వీక్షించు : సం. స. క్రి. చూచు. భాగ. 10 స్కం.
ఆవేశపడు. కాశీ. 6 ఆ.

ఉద్వేగించు . సం. అ. క్రి. 1. వ్యాకులపడు.

2. భీతిల్లు. కు. సం. 9 ఆ.
ఉద్వేగిల్లు : దే. అ. క్రి. భయపడు. హరి. పూ. 8 ఆ.

- ఉనుకు : దే. అ. క్రి. తెలియు. క. వ.రా. సుంద. 2105
- ఉనుకువగొను : దే. అ. క్రి. (ఉనుకువ+గొను) ఉండు, నివసించు.
పాండు. 4 ఆ.
- ఉనుచు : }
ఉంచు : } దే. స. క్రి. ఉంచు, ఉండజేయు.
- ఉనుపు : దే. స. క్రి. బట్టలను రంగుగలవానిగా చేయు.
- ఉన్నతిల్లు : సం. అ. క్రి. మిక్కుటమగు. కు. సం. 7. ఆ.
- ఉన్నార్జించు : సం. స. క్రి. తుడిచివేయు. హరి. ఉ. 4. ఆ.
- ఉన్నుద్రించు : సం. స. క్రి. వెల్లడిచేయు కాశీ. 7 ఆ.
- ఉన్నూలించు : సం. స. క్రి. 1. పెల్లగించు. భీను. 4. ఆ.
2. చంపు. భాగ. 7. స్కం.
3. నశింపజేయు. దశా. 6. ఆ.
భార. ఆర. 3 ఆ.
- ఉవకరించు : సం. అ. క్రి. ఉవయోగించు. పారి. 5. ఆ.
- ఉవక్రమించు : సం. అ. స. క్రి. మొదలిడు. రామా. 4. ఆ.
మార్కం. 2. ఆ.
- ఉవచరించు : సం. స. క్రి. 1. సమ్మానించు. మల్లా. 3 ఆ.
2. నేవించు. ఉ.హరి. 1 ఆ. సా. 3 ఆ.
3. బోధించు. నిరం. 4 ఆ.
4. ఉపచారముచేయు.
భార. స్త్రీ. 2 ఆ.
- ఉవజీవించు : సం. స. క్రి. ఆశ్రయించి జీవించు.
భార. అను. 1 ఆ.
- ఉవతపించు : సం. స. క్రి. 1. దుఃఖపడు.
2. అనూయపడు. కాశీ. 3 ఆ.
- ఉపతాపపడు : సం. అ. క్రి. బాధపడు.
- ఉపతాపమొనరించు : సం. స. క్రి. బాధకలుగజేయు. భార. ఆది. 3 ఆ.

ఉపతాపించు : సం. అ. క్రి. దుఃఖపడజేయు.

ఉపదర్శన మాచరించు : సం. అ. క్రి. పెత్తనముచేయు, కాశీ. 7 ఆ.

ఉపదేశమగు : సం. స. క్రి. బోధనయగు.

ఉపదేశించు : సం. స. క్రి. బోధించు. మార్కం. 2 ఆ.

ఉపధావించు : సం. స. క్రి. వెంటబడించు. కాశీ. 3 ఆ.

ఉపన్యసించు : సం. స. క్రి. వివరించు, చెప్పు.

భార. శాం. 1 ఆ. అను. 4 ఆ.

ఉపపాదించు : సం. స. క్రి. 1. తెలుపు. హరి. ఉ. 2 ఆ.

2. ఒకవిషయమును ప్రవేశపెట్టు.

ఉపభోగించు : సం. స. క్రి. అనుభవించు. రంగా. 3 ఆ.

ఉపమానించు : సం. స. క్రి. ఉపమించు.

ఉపమించు : సం. స. క్రి. 1. పోల్చు. సాదృశ్యముచెప్పు.

పాండు 4. ఆ. భార. సభా. 1 ఆ.

2. పోలు, సదృశమగు,

స్వా. 6. ఆ. భార. ఆది. 5. ఆ.

ఉపయోగపడు : సం. అ. క్రి. మేలు చేకూర్చు.

ఉపయోగించు : సం. అ. క్రి. 1. ఉపయోగపడు. భాగ. 3. స్కం.

2. ఒకపు. లభించు. శ.ర.

స. క్రి. 1. భక్షించు. తిను. భార. ఆర. 1. ఆ.

2. అనుభవించు. వినియోగించు.

భార. ఆది. 5. ఆ.

ఉపరమించు : సం. స. క్రి. వదలు. పరిత్యజించు.

ఉపరోధించు : సం. స. క్రి. అడ్డగించు. భార. ఆర. 7. ఆ.

ఉపలక్షించు : సం. స. క్రి. చూచు. భాగ. 8. స్కం. భార. ఆర. 2 ఆ.

ఉపలాలించు : సం. స. క్రి. బుజ్జగించు. భార. శాం. 1. ఆ. వి. పు. 6 ఆ.

ఉపవరమగు : దే. అ. క్రి. మేలుకొను. మెలకువ గను. శుక. 1 ఆ.

- ఉపవసించు : స. అ. క్రి. ఉపవాసముచేయు, పనుండు.
కాశీ. 7. ఆ.
- ఉపవేశించు : సం. అ. క్రి. కూర్చుండు. భాగ. 1. స్కం.
- ఉపశమించు : సం. అ. క్రి. 1. శాంతించు.
2. తగ్గు; క్షీణించు.
3. అడఁగు, నశించు.
స. క్రి. 1. శాంతింపఁజేయు. భాగ. 4. స్కం.
2. అణచు. వి.పు. 2. ఆ.
- ఉపశమింపఁజేయు: సం. స. క్రి. ఉపశమించు ప్రే.
- ఉపశమియించు : సం. అ. స. క్రి. ఉపశమించు, శాంతింపఁజేయు
అహ. 2. ఆ.
- ఉపశమిల్లు : సం. అ. క్రి. 1. చల్లారు. భార. ఆర. 1. ఆ.
2. అడఁగు, నశించు. భార. ఆర. 1. ఆ.
- ఉపశిక్షించు : సం. స. క్రి. నేర్పు; శిక్షణయిచ్చు.
- ఉపశ్లోకించు : సం. స. క్రి. నుతించు, పొగడు. ద్వా. 11. ఆ.
- ఉపసంహరించు: సం. స. క్రి. 1. చంపు. లయమొనరించు,
మార్క. 4. ఆ.
2. మఱల్చు, భాగ. 1. స్కం.
3. అణచు; ఉపశమింపఁజేయు.
భార. శాంతి. 5. ఆ.
4. ముగించు, పూర్తిచేయు,
5. తిరిగి వెనుకకు లాగుకొను,
—అతడు తీర్మానము నుపసంహరించు
కొనెను. (వ్యవ.)
- ఉపసర్పించు : సం. స. క్రి. సమీపించు.
- ఉప స్తరించు : సం. స. క్రి. అభిఘరించు. భీమ. 2. ఆ. హర. 2. ఆ.

- ఉపహాసించు : సం. అ. క్రి. నవ్వు. కు. సం. 7 ఆ.
స. క్రి. పరిహాసించు, ఎగతాళి చేయు.
- ఉపారించు : సం. స. క్రి. సంపాదించు. భాగ. శాం. 1 ఆ.
- ఉపాలంభించు : సం. స. క్రి. నూలు. నిందించు. భాగ. 8 స్కం.
- ఉపాశ్రయించు : సం. స. క్రి. సేవించు, కొలుచు. సమీ. 1 ఆ.
- ఉపాసించు : సం. స. క్రి. 1. సేవించు, కొలుచు. భాగ. శాం 1 ఆ.
2. పారాయణముచేయు. నిర్వ. 10. ఆ.
- ఉపేక్షించు : సం. స. క్రి. అశ్రద్ధచేయు; విడిచిపుచ్చు.
భాగ. 3 స్కం.
- ఉప్పడించు, ఉప్పళించు : దే. స. క్రి. 1. గుడ్డలు వేడినీటిలో వేసిగుంజు
2. బట్టను పేరుకొన్న ముఱికి
వదలుటకు ముద్దగా గుంజు.
- ఉప్పతించు : దే. స. క్రి. అసహనముచే బరులపై నిందారోపణము
చేయు. పార్వతీ. 6 ఆ.
- ఉప్పతిలు (లు) . వై. అ. క్రి. 1. కలుగు; పుట్టు. భాగ. 7 స్కం.
2. సంభవించు; తటస్థించు. కాశీ. 1 ఆ.
3. అతిశయించు; పెంపొందు.
భీమ. 5 ఆ.
4. పూర్ణమగు, నిండు. దశా. 6 ఆ.
5. (దాహాదులు) అగు.
భాగ. 8 స్కం.
- ఉప్పవడు : దే. అ. క్రి. చప్పవడు.
- ఉప్పయనము సేయు : దే. అ. క్రి. గుమికూడు, మొత్తమగు.
కు. సం. 3 ఆ.
- ఉప్పరముదాటు : ద్వ. అ. క్రి. (ఉప్పరము + దాటు) వ్యాపించు;
విస్తరించు; మిన్నముట్టు.
ఉ. హరి. 5 ఆ.

ఉప్పరమెత్తు : దే. అ. క్రి. ఆకాశమున కెత్తు.

ఉప్పరించు : దే. స. క్రి. పై కెత్తు.

ఉ.హరి. 6 ఆ.

ఉప్పవడమగు : దే. అ. క్రి. ఉపవడమగు.

వాల్మీ. 3 ఆ.

ఉప్పళించు : దే. అ. క్రి. ఉప్పరించు.

ఉప్పు : దే. స. క్రి. 1. ఉడుకబెట్టు.

కాశ. 3 ఆ.

2. గుడలు చవుడులోనుప్పు.

ఉప్పుతిను : దే. స. క్రి. 1. ఆశ్రయించిబ్రదుకు.

2. సొమ్ముతిను.

3. ప్రాపుపొందు.- వాడు నాయుప్పు
తిని నాకే ముప్పు తలపెట్టినాడు.

ఉప్పతో తొమ్మిదియుండు : దే. అ. క్రి. సర్వసమృద్ధముగా నుండు.
-ఉప్పతోగూడ తొమ్మిదియుండునచట.
(వ్యవ)

మించు.

ఉప్పరియు : దే. అ. క్రి. నమ్మేపోవు; చిఱికిపోవు; ఉరిసిపోవు.

ఉప్పెనపోవు : దే. అ. క్రి. కొట్టుకొనిపోవు.

ఉప్పెల్లు : దే. అ. క్రి. చవుడుబాటు, సనరెక్కు.

ఉప్పొంగు : దే. అ. క్రి. (ఉబ్బి + పొంగు.)

1. మిక్కిలిపొంగు. భార. ఉద్యో. 4 ఆ.

2. అధికమగు. భార. ఉద్యో. 2 ఆ.

3. మిక్కిలి సంతోషించు. పారి. 2 ఆ.

ఉబలాటపడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఉబలాటము + పడు.)

1. మిక్కిలి కోరు.

2. ఉత్కంఠతోనుండు. తహతహపడు.

ఉమికు : దే. అ. క్రి. 1. ఉప్పొంగు, సంతోషించు.

శుక. 1 ఆ.

2. పైకిలేచు.

శశాం. 3 ఆ.

ఉబుసుపుచ్చు : దే. అ. క్రి. (ఉబుసు + పుచ్చు) కాలక్షేపముసేయు
పారి. 2 ఆ. శుక. 11 ఆ. కాశీ. 3 ఆ.

ఉబుసుపోవు : దే. అ. క్రి. కాలక్షేపనుగు. కాశీ. 3 ఆ.

ఉబ్బడగు : దే. అ. క్రి. (ఉబ్బు + అడగు.)
క్షీణదశనొందు. సాం. ని. మాన. 49
ఆ. స. మాన. 70

ఉబ్బితిలు : వై. అ. క్రి. ఉబ్బు, పొంగు. భాగ. 8 స్కం.

ఉబ్బిరపోవు : ద్వ. అ. క్రి. (ఉబ్బిరము + పోవు.)
1. ఆశ్చర్యపడు. కాశీ. 6 ఆ.
నైష. 3 ఆ.
2. బాధపడు. హర. 2 ఆ.

3. సామ్రస్తిలు.

4. కడుపు ఎక్కువగా నుబ్బు.

5. భయభ్రాంతులగు.

ఉబ్బిరించు : వై. అ. క్రి. 1. ఉబ్బు, పొంగు, (సముద్రము)
కవిరా. 4. ఆ.

2. కడుపుబ్బు (శ. ర. వా.)

3. మారాముపట్టు. రం. రా. యుద్ధ.

ఉబ్బిరికచేయు : దే. అ. క్రి. (ఉబ్బిరిక + చేయు,) విజృంభించు
భాగ. 10. స్కం.

ఉబ్బిరిబడు : దే. అ. క్రి. ఉబ్బివేయు. వేం. ప. 4. ఆ.

ఉబ్బిసపుచ్చు : ద్వ. అ. క్రి. (ఉబ్బిసము + పుచ్చు) ఆయాసపడు,
స. క్రి. ఆయాసపెట్టు ద్వా. 2. ఆ.

ఉబ్బించు : దే. స. క్రి. (ఉబ్బు ధా.ప్రే.)

1. పొంగుజేయు హర. 6. ఆ.

2. నృద్ధినొందజేయు, పెంచు. ఉ. రా. 2. ఆ.

3. ముఖస్తుతిచే నానందింపజేయు. విక్ర. 7. ఆ.

ఉమ్మి :	వై. అ. క్రి.	1. పొంగు.	వి. పు. 7. ఆ.
		2. ఉద్గతచుగు,	నైష. 8. ఆ. రం. రా. ఆర.
		3. అతిశయించు,	కాశీ. 1. ఆ.
		4. గర్విండు.	భార. ఉద్యో. 2. ఆ.
		5. వేడుకపడు	ఆము. 4. ఆ.
		6. సంతోషించు.	ఉ. రా. 2. ఆ.
		7. ప్రకటించు.	కాశీ. 3. ఆ.
		8. విస్తరించు.	పారి. 5. ఆ.

ఉబ్బెత్తు :	వై. అ. క్రి.	ఉబుకు.	
ఉబ్బెనపోవు :	వై. అ. క్రి.	ఉబ్బెరపోవు.	
ఉభయతోటటు :	మి. స. క్రి.	ఉభయతోముఖయైన, అనగా ఈను చున్న గోవును దానముపట్టు (మ. దా. వి.)	

ఉమియు	వై. అ. క్రి.	ఉమ్మివేయు	భార.ఆర. 4 ఆ.
		స. క్రి. 1. వెడలగ్రక్క,	ఆము. 4. ఆ.
		2. నోటినుండి పారవేయు	కు సం. 4. అ.
		3. వెలువడు.	హరి. పూ. 2 ఆ. (ఉముచు; ఉమ్ము; రూ)

ఉమ్మగించు :	దే. అ. క్రి.	ఉక్కపెట్టు	
ఉమ్మగిల్లు :	వై. అ. క్రి.	1. ఆవిరిచే నుడుకు.	(శ.ర.)
		2. వార్చియుంచిన అన్నము మొదలగు నవి పాత్రవేడిమిచే నుడుకునందలి తడితొలగు.	స్వా. 4 ఆ.

ఉమ్మడించు :	దే. అ. క్రి.	ఉక్కపోయు.	
-------------	--------------	-----------	--

- ఉమ్మలించు : దే. అ. క్రి. 1. బాధపడు. భార. శబ్ద. 2 ఆ.
2. తాపమునొందు. కాశీ. 2 ఆ. నిర్వ. 8 ఆ
- ఉమ్మలికపడు : దే. స. క్రి. బాధపడు.
- ఉమ్మలికించు : దే. అ. క్రి. దుఃఖించు. వి. పు. 5 ఆ.
- ఉమ్మవేయు : దే. అ. క్రి. 1. ఉక్కపోయు.
2. ఎండ బాధనొందు. (నె. జ.)
- ఉమ్మసలాలు : దే. అ. క్రి. ఉమ్మపోయు. కేయూర.
- ఉరడించు : } దే. అ. క్రి. ఉరనడించు, హరి. ఉ. 8 ఆ. (శ.ర.పా)
ఉరవణించు ; }
- ఉరరేకరించు : సం. స. క్రి. సమ్మతించు. చం. రా. 3 ఆ.
- ఉరలగొట్టు : దే. స. క్రి. పడగొట్టు.
- ఉర(రు)లద్రోచు : దే. స. క్రి. (ఉరలన్ + ద్రోచు)
దొరించు. హరి. పూ. 5 ఆ.
2. మీఱు. నృసింహ. 4 ఆ.
- ఉరలబడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఉరలన్ + పడు) 1. దొర్లు. (శ.ర.)
2. కూలు. నైష. 6 ఆ.
- ఉరలబాటు : దే. అ. క్రి. (ఉరలన్ + పాటు) చలించు.
1. బేదరు. భార. భీష్మ. 3 ఆ.
2. ఉప్ప ఉర్లు.
3. లోపల తంపినలన భూమి పేటుబెట్టు.
(తెలం)
- ఉర(రు)లు : దే. అ. క్రి. 1. పడు, రాలు. కు. సం. 4 ఆ.
2. దొర్లు. భాగ. 8 స్కం.
3. పగులు; బీటలుదీయు. భాగ. 8 స్కం.
4. దగ్గమగు. భీమ. 4 ఆ.
5. స్రవించు. భార. విరా. 2 ఆ.
6. వీడు. పాండు. 1 ఆ.

ఉర(రు)లుకొను: దే. స. క్రి. (ఉరలు + కొను) (స్వార్థమున) వీడు; కోలుపోవు. భాగ. 2 స్కం.

ఉరళించు: దే. అ. క్రి. వెలుగు; ప్రకాశించు. శర. బ్రా.

ఉరవడించు: ద్వ. అ. క్రి. 1. వేగిరపడు. రం. రా. యు.
2. విజృంభించు. భార. ఉద్యో. 2 ఆ.
3. పరాక్రమించు. భాగ. 7 స్కం.

ఉరవణించు: ద్వ. అ. క్రి. 1. వేగిరపడు.
2. చెలరేగు. భార. కర్ణ. 2 ఆ.
3. దండెత్తు. మార్కం. 6. ఆ.
స. క్రి. 4. ఎదుర్కొను, ప్రతిఘటించు.

ఉరాటంపేయు; దే. స. క్రి. ఉరిత్రాడు తగిలించు.
(సరస్వతీ కల్యాణము).

ఉరిదీయు: దే. స. క్రి. ఉరిపోయు.

ఉరిపోయు: దే. స. క్రి. ఉరిపోసి చంపు. (వా)

ఉరియాడు: దే. అ. క్రి. 1. సంశయించు, సందేహపడు.
భార. విరా. 2 ఆ.

2. కళవళపడు; కలఁగు. భార. ఆర. 1 ఆ.

3. చెదరు; విడిచు. చిత్ర. భా. 8 ఆ.

4. గద్దదికమగు. భార. శల్య. 2 ఆ.

ఉరియు: దే. అ. క్రి. 1. చలించు, కంపమందు.
హరి. పూ. 8 ఆ.

2. నెరయు, తెల్లపడు. హంస. 2 ఆ.

3. పక్వమగు, ఉడుకు. భార. శల్య. 2 ఆ.

4. పరితపించు భార. మాస.

5. రాలు, దగ్ధమగు, భోజ. 3. ఆ.

6. రేగు, రాయిడినొందు.

7. ధ్వనిచేయు [భార. ద్రోణ. 5 ఆ.

ఉరివోయు : దే. అ. క్రి. (ఉరి + వోయు) ఉరివోసికొనిచచ్చు,
స. క్రి. ఉరిదీయు.

ఉరిసిపోవు : దే. అ. క్రి. ఉరియు

ఉరు : దే. అ. క్రి. 1. మేలగు, శ్రేష్ఠుగు. ఆము. 6 ఆ.
2. తగు, ఉచితమగు, భార. శాం. 5 ఆ.

ఉరుకు : దే. అ. క్రి. పలుకెత్తు. [ఉలుకు. నూ.]

ఉరుజగొను : దే. అ. క్రి. (ఉరుజ + గొను) వ్యాపించు.
భీను. 2 ఆ.

ఉరులు . దే. అ. క్రి. ఉరలు

ఉరులుకొ(గొ)లుపు : దే. స. క్రి. 1. పడు, రాలు, భార. ద్రోణ. 1 ఆ.
2. దొరలు. జాతిపడు, భార. పశా.

ఉరు(వు)లొడ్డు : దే. స. క్రి. 1. అపాయముకలిగించుటకు ప్రయత్నించు
ఉరువడించు : ఉరువణించు : దే. అ. క్రి. పరాక్రమించు.

కళా. 8 ఆ.

ఉరువడిగొను . దే. అ. క్రి. వేగముచూపు.

ఉరువడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఉరువు + పడు) నెఱవేలు
సిద్ధించు. కళా. 3. ఆ.
2. నలపన్ను

ఉరువు : ఉభ. దే. స. క్రి. 1. విడుచు, త్యజించు. భార. శాం. 6. ఆ.
2. లేవనెత్తు. భాగ. 10. స్కం.
3. వెడలించు, వెలునెఱచు. భార. యు.

ఉరువులూడు : దే. స. క్రి. రూపములు కల్పించు. మించు.

ఉర్లబడు : ద్వ. అ. క్రి. ఉరులబడు
1. కూలు, విటిగిపడు, చంద్రా. 1. ఆ.
2. బందాలుపడు

ఉర్లపడు : దే. అ. క్రి. పెళ్ళుపెళ్ళుగా విటిగిపడు

- ఉరు : దే. అ. క్రి. ఉరలు. [ఉరులు నూ.]
1. పడు, రాలు. ఉ. రా. 3. ఆ.
  2. దొర్లు; జాటిపడు. జై. 4. ఆ.
- ఉరుకలువెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. ఉత్సాహముపొందు
2. పలుగులుపెట్టు
- ఉరువగు : దే. అ. క్రి. ఎక్కువయగు, లావగు,
- ఉటిమిమాచు దే. స. క్రి. క్రోధాదులచే కండ్లుపెద్దవిగాచేసిమాచు
- ఉటియు : దే. అ. క్రి. 1. ఇల్లులోనగు వాని పైకప్పు చెడి
యా ద్వారమున వర్షమునీరు పడు.
కాశీ. 6 ఆ.
2. (వర్షాదులు) కురియు, పడు.
శుక. 1 ఆ.
  3. కేగు.
- ఉలు : యు. వై. అ. క్రి. 1. నచ్చు, ఇవ్వగు. భార.ద్రో. 2 ఆ.
2. తగు, ఒప్పు. భార. 2 ఆ.
  3. ధర్మగు, న్యాయమగు
భార. ఆది. 5 ఆ.
  4. బయలుదేరు, పొడము. భా.రా.యు.
  5. మేలగు, శ్రేష్ఠమగు.
  6. ఉడుగు. మాను.
- ఈ క్రింది వానికి వ్యతిరేకార్థము
నందే ప్రయోగములు కాననచ్చు
చున్నవి. భార. ఆది. 2 ఆ.
7. జంకు, వెనుదీయు. క. కు. 4 ఆ.
- స. క్రి. 1. సరకుగొను, లెక్కచేయు.
భార. ఆది. 6 ఆ.
2. అంగీకరించు.

ఉఱుకు (ఉర్కు) : దే. అ. క్రి. 1. దుముకు, దూఱు. భార.విరా.2 ఆ.
2. పాఱు, పరుగెత్తు. హరిశ్చ. 4 ఆ.
3. బయలుపడు. పద్మ. 7 ఆ.

ఉఱుకులాడు : దే. అ. క్రి. 1. తొందరపడు.
2. దుముకులాడు. (రా. సీ.)

ఉఱుకొ (గొ)ట్టు : దే. అ. క్రి. (ఉఱు + కొట్టు)
1. కోతి ఉఱుకునుని ధ్వనిచేయు (శ.ర.)

ఉఱుచు : స. క్రి. 1. పోగొట్టు, నశింపఁజేయు. కు. సం.
అ. క్రి. 2. ఇంటికప్పనుంచి వాన నీరు కారు.

ఉఱుకుకించు : దే. అ. క్రి. ఉఱుము.

ఉఱుము : దే. అ. క్రి. గర్జించు. భార. ఆది. 8 ఆ.

ఉఱుముకొను : దే. స. క్రి. గర్జించు.

ఉఱుటలూగు : దే. అ. క్రి. (ఉఱుటలు + ఊగు)
1. మిక్కిలియూఁగు. కృ.శకుం.2.ఆ.
2. చలించు. శ. ర.

ఉఱుటలూచు : దే. స. క్రి. (ఉఱుటలూగు ధా. ప్రే.)
మిక్కిలియూచు. వేం. ప. 4. ఆ.

ఉఱుటలూగు : దే. అ. క్రి. (ఉఱుటలు + ఊగు) మిక్కిలియూఁగు.
శశాం. 5. ఆ.

ఉఱుడు : దే. అ. క్రి. [ఉఱు + ఁడు] మిక్కిలి చలించు.
హంస. 1. ఆ.

ఉఱుకట్టు : దే. స. క్రి. [ఉఱు + కట్టు] పాలుతీయునపుడు
పశువు కాళ్ళను త్రాటితోకట్టు

ఉఱుతలూగు : దే. అ. క్రి. [ఉఱు + ఊతలు + ఊగు]
1. మిక్కిలియూఁగు. ఉ. హరి. 4.ఆ.
2. మిక్కిలి చలించు. కాశీ.2.ఆ.
3. వేగిరపడు సురా.47.

- ఉలక(బారు) దే. అ. క్రి. (ఉలకన్ + పాటు) వెలికి ప్రసరించు,
భాగ. 8. స్కం.
- ఉలవరించు : దే. అ. క్రి. 1. తడిచే నేల పదనగు శ.ర.
2. చేను బాగుగా ఎండ తాకినంతనే
పొడియగు.
- ఉలికిపడు : ద్వ. అ. క్రి. [ఉలికి + పడు] ఆకస్మికముగా కలిగిన
భయాదులచే కంపించు
భాగ. 8. స్కం. భార. ఆది. 1. ఆ.
- ఉలియాడు : దే. స. క్రి. [ఉలి + ఆడు] గంట్లువేయు
- ఉలియు : దే. అ. క్రి. 1. మ్రోయు, శబ్దించు. ఆము. 1 ఆ.
2. నెడలు, ప్రకటనుగు. పాండు 5. ఆ.
3. తక్కు, పోవు, ఉ. రా. 8. ఆ.
4. చేష్టలుకలుగు. భార. ఆది. 1. ఆ.
5. అటచు, రుతముచేయు కు. సం. 5. ఆ.
- ఉలివాడు : దే. అ. క్రి. [ఉలివు + ఆడు] 1. చలించు
కళా. 2. ఆ.
2. [ఉలి + వాడు] కొంచెమువాడు
కు. సం. 10. ఆ.
- ఉలుకు : దే. అ. క్రి. ఉలికిపడు. (రూ)
1. భయపడు, బెదరు.
భార. ఆర. 2 ఆ.
2. తపించు, తప్తుచును. రామా. 5 ఆ.
3. అసూయపడు, చూపోపకపోవు.
భార. ఉద్యో. 2 ఆ.
4. మిటుమిట్లుగోను. కు. సం. 10 ఆ.
5. పొర్లు, నిండి ప్రక్కకు పాటు.
6. దోషము బయటపడెనని బెదలు.

ఉలు(ల్పు)చు : దే. స. క్రి. ఊడదీయు.

ఉలుపవట్టు : - అన్య. దే. స. క్రి. ఉలుపావట్టు. పాం.సు. 5 ఆ.

ఉలుపావట్టు : - అన్య. దే. స. క్రి. (ఉలుపా+పట్టు)
1. కానుకిచ్చు, ఇచ్చు.

రామా. 8 ఆ.

ఇట్లే, ఉలుపాలుపట్టు. ఆము. 4 ఆ.

ఉలుపాచేయు. య. 4 ఆ.

ఉలుపాలించు : దే. స. క్రి. కానుక యిచ్చు.

ఉలుపు : దే. స. క్రి. ఉలుచు.

గీ. మొకములమీఁద గొలుసు

లులిపి జాగిలముల నుసికొలిపి రపుడు. సా.3 ఆ.

ఉలుము : దే. స. క్రి. ఉలుపు.

ఉల్కు-ఉలుకు : దే. అ. క్రి. బెదకు, భయపడు. ద్వి. హరి. 1 భా.

ఉల్పు : దే. స. క్రి. ఉలుచు, ఊడదీయు. జై. 1 ఆ.

ఉల్పాతిరుగు : అన్య. దే. తిరుగబడు. (తెలం)

ఉల్పాసీదాలుకొట్టు : మి. అ. క్రి. 1. క్రిందుమీఁదు లగు.

2. కష్టసుఖము లనుభవించు.

3. లాభ నష్టములందు.

4. న్యవహారమున మునిగి తేలుచుండు

ఉల్పాపెట్టు : మి. స. క్రి. కానుకపెట్టు.

ఒంటికొమ్ము పెద్దేనుగునై తే ఉల్పా
పెట్టాడు. (బో. క.)

ఉల్లంఘించు : సరి. స. క్రి. 1. కడచు; దాటు. కాశీ. 6 ఆ.

2. అతిక్రమించు, మీటు. హరిశ్చ. 2 ఆ.

3. అగౌరవముచేయు, నిరసించు.

భాగ. 8 స్కం.

అ. క్రి. ఎగురు.

భాగ. 8 స్కం.

ఉల్లసమాడు : దే. స. క్రి. (ఉల్లసము + ఆడు.)
 1. ఎత్తిపోడును. భార. శల్య. 2 ఆ.
 2. పరిహసించు; వేళాకోళముచేయు.
 3. నిందించు; దూఱు. కాశీ. 4 ఆ.

ఉల్లసములాడు : దే. స. క్రి. ఉల్లసమాడు.

ఉల్లసించు : సం. అ. క్రి. 1. న్యకమగు. ఉ. రా. 1. ఆ.
 2. సంతోషించు. భాగ. 10. స్కం.

ఉల్లసలు : సం. అ. క్రి. 1. న్యకమగు.
 2. సంతోషించు. ద్వా. 6 ఆ.
 3. కలుగు, పుట్టు. హరి. 4 ఆ.
 4. ప్రకాశించు, ఒప్పు. కాశీ. 5 ఆ.
 5. వికసించు, విచ్చు. కాశీ. 1. ఆ.
 6. పెచ్చుపెరుగు. భాగ. 1 స్కం.

ఉల్లాపించు : సం. స. క్రి. దుర్భాషలాడు; నిందించు.
 కు. సం. 5 ఆ.

ఉల్లాసమగు : సం. అ. క్రి. సంతోషమగు.

ఉల్లాసించు : సం. అ. క్రి. 1. సంతోషించు. శివరా. 3 ఆ.
 2. ఒప్పు, ప్రకాశించు.
 హరి. పూ. 8 ఆ.

ఉల్లేఖించు : సం. స. క్రి. 1. విస్తరించి చెప్పు. కాశీ. 6 ఆ.
 2. అంటు. శివరా. 3 ఆ.

ఉద్విశ్మయలూరు : ఉద్విశ్మయ : 1. దే. అ. క్రి త్వరపడు.
 భార. విరా. 5 ఆ.

2. ఆశించు, కోరు. కళా. 5 ఆ.

ఉద్విశ్మయార్చు : సం. స. క్రి. ఉద్విశ్మయార్చు. కవిక. 4 ఆ.

ఉద్విశ్మయగోను : దే. అ. క్రి. (ఉద్విశ్మయ + గోను)
 త్వరపడు. కవిక. 2 ఆ.

ఉవ్వెళ్ళగొలుపు : దే. స. క్రి. (ఉవ్వెళ్ళగొను ధా. ప్రే.)
త్వరపెట్టు. ప్రభా. 3. ఆ.

ఉవ్వెళ్ళురు : దే. అ. క్రి. (ఉవ్వెళ్ళు+ఉరు)
1. తొందరపడు.
2. ఆసించు, కోరు. భార. విరా. 1 ఆ.

ఉవ్వెళ్ళుచ్చు : దే. స. క్రి. (ఉవ్వెళ్ళు+ఉరు. ధా. ప్రే.)
ఆశ కలుగజేయు, కోరిక పుట్టించు.
కాశీ. 4 ఆ.

ఉవ్వెత్తుగావచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. అధికముగా వచ్చు.
2. విజృంభించు.

ఉవ్వెత్తుగొను . ద్వ. అ. క్రి. (ఉవ్వెత్తు+గొను)
అడచు, నశింపజేయు

భాగ. 10 స్కం.

ఉష్టించు : సం. అ. క్రి. 1. ఎండు; స. శ.
2. వేడెక్కు. వరాహ. 6 ఆ.

ఉసికొను : దే. అ. క్రి. (కుక్క) కవియు; మీఁదబడు.
చూ. ఉసికొలుపు.

ఉసికొలు(ల్పు)పు : దే. స. క్రి. (కుక్కను) 1. కవియించు. య. 2 ఆ.
2. ప్రేరించు. రాధికా. 1 ఆ.

ఉసితీసికొను : దే. అ. క్రి. అవకాశము తీసికొను.

ఉసిరిపోవు : దే. అ. క్రి. ఉసురుసురగు. ఆయాసపడు.

ఉసిలిపోవు : దే. అ. క్రి. తప్పించుకొనిపోవు.

ఉసివోవు : దే. అ. క్రి. (ఉసి+పోవు) తప్పిపోవు.
గుటికి తగులక దాటిపోవు. కకు. 4 ఆ.

ఉసుఁగు : దే. అ. క్రి. నుసుగు, తొలఁగు పండి. పురా.

ఉసురను : దే. అ. క్రి. 1. కలఁతను సూచించు.
2. విసుగుకొను.
3. దిగులుపడు.

- ఉసుఱుకొను : ద్వ. అ. క్రి. (ఉసురు+కొను)
 1. వరిలు, వృద్ధిపొందు. కాశీ. 3 ఆ.
 2. ప్రాణము తీయు.
- ఉసురుగొట్టు . ద్వ. అ. క్రి. (ఉసురు+కొట్టు)
 ఇతరులను అన్యాయముగా బాధించుటచేత, వారి ఘోష కొట్టి బాధననుభవించు.
 ఉ. వాడి ఉసురుగొట్టి పీడుచెడినాడు.
- ఉసురుతగులు : ద్వ. అ. క్రి. (ఉసురు+తగులు) సాపము తగులు.
- ఉసురుపోసికొను: దే. స. క్రి. బాధించు.
- ఉసురుపోవు : దే. అ. క్రి. ప్రాణము పోవు.
- ఉసురుమను : } దే. అ. క్రి. (ఉసురు+అను.) దుఃఖించు
 ఉసురుసురగు: } బాధపడు. సా. 2 ఆ.
- ఉసురుమను : దే. అ. క్రి. ఉసురను.
- ఉస్సును : దే. అ. క్రి. ఉసురుమను.
- ఉస్సురను : దే. అ. క్రి. ఉస్సును.

ఊ

ఊంచు : దే. అ. క్రి. ఊచు, ఉమ్మివేయు

ఊకరలిచ్చు ద్వ. అ. క్రి. (ఊకరలు + ఇచ్చు)

1. శిశువులు ఆనందముతో “ఊ ఊ”

అని ధ్వనిచేయు భో. 7 ఆ.

2. హుంకరించు (చూ. ఊకరలుగొట్టు,
ఊకరలు పెట్టు. మొ॥)

ఊకరలుగొట్టు : ద్వ. అ. క్రి. (ఊకరలు + కొట్టు)

హుంకరించు. ఆనందభయాదులచే

నటించు. బస. 7 ఆ

ఇట్లే, ఊకరలునెట్టు. బస. 5. ఆ.

ఊకించు : దే. అ. క్రి. ఉంకించు. పూను. భార. కర్ణ. 3 ఆ.

ఊకువగు . ద్వ. అ. క్రి. (ఊకువ + అగు) పూను. రా. సుం.

ఊకువేయు దే. అ. క్రి. కనిపెట్టుకొనియుండు, వ్యగ్రుండగు

ఊకొట్టు : ద్వ. అ. క్రి. (ఊ + కొట్టు) ఊఊ అను. చంద్రా. 3 ఆ.

స. క్రి. ఊ ఊ అనుచు విను.

ఊకొను : ద్వ. అ. క్రి. (ఊ + కొను) ఊఁ అను. పార్వ. 6 ఆ.

స. క్రి. విను. కాశీ. 7 ఆ.

భార. ఉద్యో. 3 ఆ.

ఊగొడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఊగు + అడు) ఊగియాడు

చిత్ర. భా. 3 ఆ.

ఊగించు : దే. స. క్రి. ఊగునట్లుచేయు;

1. మనుష్యునితటపటాయించునట్లుచేయు

2. మాటనేర్పు చేత నితరుని అనిశ్చిత

బుద్ధిగలవానిగాఁ జేయు.

- ఊఁగియాడు : దే. అ. క్రి. (ఊఁగి + ఆడు) సంచరించు,
కదలిపోవు కాశీ. 3. ఆ.
- ఊఁగిసలాడు దే. అ. క్రి. ఆందోళనపడు
- ఊఁగు : దే. అ. క్రి. 1. ఆందోళించు. ముందువెనుకల
కుయ్యెలలోనుండి యూఁగాడు.
భార. ఆర. 4ఆ.
2. కదలు. వేం.పం. 1 ఆ.
- ఊఁగులాడు : దే. అ. క్రి. (ఊగులు + ఆడు)
1. ఊఁగాడు: శ. ర.
2. సంచరించు: కలఁతనందు. వీధి. 50.
- ఊఁచపడు ద్వ. అ. క్రి. (ఊఁచ + పడు)
1. ఊఁచవలె నన్నమగు; కృశించు
2. ఊఁచ కలదగు భాను .2 ఆ.
(రెండ్రములకు నిదియుదాహరణము.)
- ఊఁచపోవు దే. అ. క్రి. (ఊఁచ + పోవు) ఊఁచవలె నగు.
కృశించు. భల్లా. 4. ఆ. శ. ర.
- ఊఁచముట్టుగొను : దే. స. క్రి. (ఊఁచముట్టు + కొను)
నిశ్శేషముగాఁ జంపు, చంపు
భార. శల్య .1 ఆ.
- ఊఁచిపోవు : దే. అ. క్రి. కృశించు
- ఊచు : దే. స. క్రి. [ఊఁగు భా. ప్రే.]
1. ఊఁగజేయు, ఆందోళింపజేయు
భార. ఆర. 4. ఆ.
2. ఆడించు, కదలించు. ద్వి. హరి. ఉ.
అ. క్రి. సందేహించు, కొంకు. రాధికా. 1 ఆ.
సందేహము సిగులేక కేళికిరమ్మని
సైగజేసెనని భావము]

ఊచుకొనిపోవు ; దే. అ. క్రి. రోగముచే నీరసమగు

ఊటూడించు : దే. స. క్రి. [ఊటూడు భా. ప్రే.]

1. మాఱుమోగించు, ప్రతిస్వనింపఁ జేయు, జై. 7 ఆ.

2. ఓడించు, ఓడఁజేయు. విజ. వి. 2 ఆ.

ఊటూడు : దే. అ. క్రి. [ఊటూ + ఆడు]

1. త్వరపడు; వేగిరపడు. పద్మ. 10 ఆ.

2. ఊగు, ఊఁగాడు. భాగ. 6 స్కం.

3. అలయు, సామ్మసిల్లు. వేం. వంచ. 3 ఆ.

4. తొలగిపోవు. రాధికా. 2. ఆ.

5. అధికమగు, పెంపొందు, వరాహ. 3 ఆ.

6. సంచరించు. తిరుగు, పొందు. 3 ఆ.

స. క్రి. 7. వెనుకకులాగు, ముందునకు పోనీకుండు. జై. 8 ఆ.

ఎత్తిపొడుచు

దే. స. క్రి. దూటు, పొడుచు. భార. భీష్మ. 3 ఆ.

దే. స. క్రి. నాటు, గ్రుచ్చు, [చూ. ఊడుకొను]

అ. క్రి. రాలు, వడలు, త్యక్తమగు.

దే. అ. క్రి. (ఊడు + కొను) నాటు.

హరి. ఉ. 7 ఆ.

2. మరణించు.

“దాయ యింక మనకుఁ దానచిక్కె ఊడుకొనఁగ వైపు దుర్వీధములు వీని మీఁద మెలగకుండ, మిడుకకుండ.”

శృ. పు. 4 ఆ.

ఊటు

ఊడు :

ఊడుకొను :

ఊడుచు, ఊడ్చు : దే. స. క్రి. 1. నాటు నాటు. (శ. ర.)

2. చిమ్ము, సమ్మజ్జించు. (శ. ర.)

ఊడ్చు : దే. స. క్రి. 1. నాటువేయు. హర. 3 ఆ.

2. చీపురుగట్టతో బాగుచేయు.

ఊతలొ(గొ)ను : దే. స. క్రి. 1. ఆధారముగాఁ బట్టుకొను.

భార. భీష్మ. 2 ఆ.

2. ఆధారము చేసికొను.

భాగ. 7 స్కం.

3. ఊదు.

4. అనలంబించు.

ఊతయిచ్చు : దే. స. క్రి. ఊతయిచ్చు.

ఊతయిచ్చు : దే. స. క్రి. అనలంబముగాఁ జేయు. నిర్వ. 8 ఆ.

ఊదరకొట్టు : దే. స. క్రి. (ఊదర + కొట్టు.)

1. అరటికాయలు మున్నగువానిరాశిపై నవి పండుటకు పొగవేయు.

2. ఎలుక, పాములు, మున్నగునవి చచ్చుటకై వానికన్నములోనికి పొగ పెట్టు.

3. తెఱపిలేకుండఁ జేయు.

ఊదరకొట్టు : దే. స. క్రి. 1. తెగనూచు.

2. వాగుడుతో విసిగించు.

ఊదరలిడు : దే. స. క్రి. ఊదరకొట్టు, ద్వి. హరి. పూ.

ఊదరవెట్టు : దే. స. క్రి. (ఊదర + వెట్టు.)

1. పొగవేసి జంతువులను చంపు.

2. నిలువనీయకుండఁ జేయు.

హరి. పూ. 7 ఆ.

ఊదివేయు : దే. అ. క్రి. పనిని తేలికగాఁజేయు.

ఉండు :

దే. అ. క్రి. 1. నిష్ప మొదలగునవి రగుల్చుటకు
నోటితో వేగముగా గాలి విడుచు.

కాశీ. 6 ఆ.

2. ఉబుకు, ఉబ్బు. బస. 3 ఆ.

స. క్రి. 1. నోటిగాలి శీఘ్రముగా విడిచి
నిష్పరగుల్చు. మార్కం. 3 ఆ.

2. కరగించు. మార్కం. 3 ఆ.

3. నోటిగాలిచే ఎగురగొట్టు.

విజ. 1 ఆ.

4. శుభాదులను పూరించు.

5. ఎగురగొట్టు. విజ. 1 ఆ.

(4, 5. అర్థముల రెంటికి నిది యుదాహరణము)

6. గ్రహించు, పట్టుకొను.

భార. ఆది. 7 ఆ.

7. అవలంబించు, ప్రధానముగాఁగొను.

భార. ఉద్యో. 2 ఆ.

8. నిలుపు, ఆను. భాగ. 6 స్కం.

9. నొక్కు, ఒత్తిడిచేయు. కాశీ. 3 ఆ.

10. నాటు, గ్రుచ్చు. కాశీ. 5 ఆ.

11. చేపలను ఊతతోబట్టు శ.ర.

12. రహస్యము చెప్ప.

ఉంపాడు :

దే. అ. క్రి. ఉంఁగాడు. రాజ. చ. 1 ఆ.

ఉంపు :

దే. స. క్రి. ఉంఁచు. నైష. 5 ఆ.

ఉంకు :

దే. స. క్రి. పోవునట్లుగాఁ జేయు.

ఉంకుండు :

దే. అ. క్రి. ఏమియు ననకుండు.

ఉంకొను :

దే. అ. క్రి. ఉంఁకొను. తూష్టింభావము పూను

(ఉంఁకో = ఉంఁకో)

- ఊగించు ; దే. స. క్రి. పాటచే తలఁపించు.
- ఊగిసలాడు : దే. అ. క్రి. 1. ఊగులాడు.
2. సంకోచించు.
- ఊచపోవు : దే. అ. క్రి. నిశ్చయము పొందు.
- ఊచు : దే. అ. క్రి. వ్యాధిచేత తలవెండ్రుకలు రాలు.
(శ. ర. బ్రా.)
- ఊటాడించు : దే. స. క్రి. ఊటాడు ధా. ప్రే.
- ఊటాడు : దే. అ. క్రి. ఊగాడు, వడకు, త్వరపడు, సంచరించు, అతిశయించు, తొలఁగు.
- ఊటారు : దే. అ. క్రి. శక్తి సీనమగు.
- ఊటించు : దే. స. క్రి. 1. బెల్లించు. ఆం. భా. తృ.
2. వంచించు; మోసముచేయు. (శ. ర.)
- ఊటు : దే. అ. క్రి. పశువులు మొదలైనవి నిశ్శేషముగా త్రాగిపోవు.
- ఊటుగారు : దే. స. క్రి. 1. భూగర్భమునుండి యెక్కువవాసల చేత నీరుకారు.
2. సత్తున కారిపోవు.
- ఊటెక్కు : దే. స. క్రి. క్రిందబడు, పైకుబుకు.
- ఊడదన్ను : దే. స. క్రి. 1. తొలగించు; నశింపజేయు.
వరాహ. 5 అ.
2. ఊడునట్లు తన్ను. (వృ)
- ఊడబీకు : దే. స. క్రి. (ఊడన్ + బీకు) ఊడునట్లు లాగు.
వా. ఆం. పదా.
- ఊడబెరుకు : దే. స. క్రి. ఊడబీకు, స్థానభ్రష్టముచేయు.

- ఊడనిబాడు : దే. అ. క్రి. 1. వెడలిపోవు, నెమ్మదిగా తొలగిపోవు. కవిజ. 3 ఆ.
2. పాటిపోవు, భయముచే నలుదెసలఁ బరుగిడు. ఉ.హరి. 6 ఆ.

- ఊడలుదిగు-ఊడలుబాటు: దే. అ. క్రి. 1. మదమెక్కు, దిట్టపడు.
2. శక్తిఊడిగి లేవలేకుండు. (నె.జి)

- ఊడాడు : దే. అ. క్రి. ఊటాడు.

- ఊడిపడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఊడి+పడు)
1. ఉట్టిపడు, అకస్మాత్తుగా దిగినచ్చు.
2. గర్భవిచ్ఛిత్తియై క్రిందబడు.
భా. 4 ఆ.

- ఊడిపోవు : దే. అ. క్రి. ఊసిపోవు, విడిపోవు.

- ఊడ్చినట్లగు . దే. అ. క్రి. సర్వనాశనమగు.

- ఊడు : దే. అ. క్రి. 1. విఱుగు, రాలు. వీర. 2 ఆ.
2. నడలు, జాటు. నరాహ. 10 ఆ.
3. తెగు, ఖండితమగు.
(చూ. ఊడుచు.)

4. భగ్నమగు; చెడిపోవు. శశాం. 4 ఆ.
5. చనిపోవు.
6. పాటు, పరుగెత్తు. భార. ఆర. 2 ఆ.

- ఊడుచు : దే. స. క్రి. (ఊడు ధా. ప్రే.)
1. ఊడఁజేయు, తొలగించు.
2. నడలించు, విప్ప.

- ఊడ్చు : దే. స. క్రి. 1. నడలించు. బహు. 3 ఆ.
2. విప్ప, నడలించు. వరాహ. 4 ఆ.
3. విడుచు. భీమ. 5 ఆ.
4. పీచు, లాగివైచు. భార. కర్ణ.

ఉడు :

5. చ్యుతమగు, గర్భపాతమగు. దశా. 6 ఆ.
6. నఱకు, ఖండించు. వసు. 3 ఆ.
7. పిండిజేయు, పొడిచేయు. భా. రా. కిష్కిం.
8. అపహరించు, బెదరించు, లాగుకొను. శుక. 3 ఆ
9. పొలమున మొక్కలునాటు.

10. కసప్రచిమ్ము

ఉడుకొనిపోవు : దే. అ. క్రి. సమూలముగా నాశనమగు.

ఉతాడు : దే. అ. క్రి. చేపలనుబట్టు సాధనముచే వేటాడు.
(రూ. ఈతాడు). (నె. జి.)

ఉదరగొట్టు : దే. అ. క్రి. అదేపనిగానాగు. ఎక్కువగ విసిగించు.

ఉదరపెట్టు : దే. స. క్రి. ఎలుకలు, దోమలు మొదలగునవి
పోవుటకు ఊడ పొగవేయు.

ఉదు : దే. అ. క్రి. ఏదియోరహస్యముగా చెప్పి ప్రేరేపించు.
ఉదా- చెవిలో నూదు.

ఉసు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు. భార. ఉద్యో. 3 ఆ.
2. నాటుకొను. భాగ. 10 స్కం.
స. క్రి. 1. పూను, గ్రహించు. దశా. 2 ఆ.
2. అనలంబించు, మొదలిడు.

హరి. ఉ. 3 ఆ.

3. పొందు, కలిగియుండు.

భార. శాం. 5 ఆ.

4. ధరించు, తాలుచు. ఉ. రా. 4 ఆ.

5. ఆను, మోపు. ఉ. రా. 2. ఆ.

6. యజ్ఞాదులుచేయు. ఉ. రా. 2 ఆ.

7. తోలు మెత్తపఱచు. (శ. ర)

8. ఊనగొట్టు, తోలు బాగుచేయుటకు
నీటిలోనికి వ్రేలాడగట్టు.

- ఊన్పు : దే. స. క్రి. 1. ఊనఁజేయు. నెలకొల్పు.
భార. శాం. 3 ఆ.
(‘వావిళ్ళ ప్రతి ఊన్పుము’ ఆనంద
ముద్రణము)
2. తగిలించు, బంధించు. ఆము. 4 ఆ.
3. పొందించు, కలుగఁజేయు. నైష. 2 ఆ.
4. యజ్ఞాదు లొనరింపఁజేయు.
భార. ఆది. 5 ఆ.

- ఊపిరిపోవు : దే. అ. క్రి. ప్రాణముపోవు
ఊపిరియాడు : దే. అ. క్రి. గాలి పీల్చుకొనుటకు పీలగు
ఊబదేలు : దే. అ. క్రి. పుంస్తవము పోగొట్టుకొను
ఊయు : దే. స. క్రి. ఉమ్మివేయు, ఉమియు
ఊరఁబోవు : దే. అ. క్రి. క్షీణించు
ఊరకపోవు : దే. అ. క్రి. ప్రయోజనములేకుండు
ఊరకుండు : దే. అ. క్రి. హానము వహించు
ఊరకొను : దే. అ. క్రి. హానము వహించు
ఊరాటుచు : దే. స. క్రి. ఊరాప్పు. శ. ర.
ఊరాప్పు : ద్వ. స. క్రి. (ఊటుపు + ఆటుచు)
1. ఊరడించు భార. విరా. 2 ఆ.
2. బతిమాలు కావ్యా. 3 ఆ.
ఊరించు : దే. స. క్రి. (ఊరు ధా. ప్రే.)
1. కలుగఁజేయు, హంస. 2 ఆ.
2. నోరూరునల్లు చేయు. భాగ. 10 స్కం.
ఊరీకరించు : సం. స. క్రి. అంగీకరించు క. కు. 1 ఆ.

- ఊరు(రూ.ఊరు): దే. అ. క్రి. 1. ఊటవచ్చు, లోపలనుండి ద్రవము
పైకివచ్చు,
2. (తినగోరికచే) నోటినుండి ద్రవము
కలుగు దశా. 7 ఆ.
3. కలుగు, పుట్టు హరి. ఉ.7 ఆ.
4. లావగు, పెరుగు. నరాహ. 4 ఆ.

ఊరుకొను : దే. స. క్రి. మూరుకొను, ఆఘ్రాణించు, వసు. 3 ఆ.

ఊరుచు : దే. అ. క్రి. ఊర్పు శ.ర.

ఊరుబిడిచేయు దే. స. క్రి. పచ్చడినూలు, (మినుపపప్పు నానబెట్టి)

ఊరేగించు : ద్వ. స. క్రి. (ఊరేగు భా.ప్రే.) ఊరేగునట్లుచేయు
వెళ్ళగొట్టు. [రా.సీ.]

ఊరేగు : ద్వ. అ. క్రి. (ఊరు + ఏగు)
1. ఉత్సవములలో నూరిలో పల్లకి
మున్నగువానిపై తిరిగి వచ్చు.
సావి. 2 ఆ.

2. మిడిసిపడు.

3. పెద్దటికము పొందు.

4. నీ యిష్టము వచ్చినట్లు తిరిగి
రమ్మని అసమ్మతితో చెప్ప.

5. వధూవరులు పెండ్లిలో నూరేగు.

6. ఊరునుంచి వెడలిపోవు.

7 ప్రదర్శించుకొను. (తన గొప్ప)

ఊరు(ర్పు)చు : దే. స. క్రి. చేతితో నొక్కితీయు. శుక. 3 ఆ.
అ. క్రి. నిశ్చయించు. దశా. 8 ఆ.

ఊర్పుచ్చు : ద్వ. స. క్రి. (ఊర్పు + పుచ్చు) ఊపిరివెడలజేయు.
ఊర్పు విడుచు. శేష. 5 ఆ. (శ.ర)

ఊర్వోవు : దే. అ. క్రి. (ఊర్పు + పోవు) ఊపిరాడు. నిర్వ. 3 ఆ.

ఊర్మడించు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు. ప. పే.

ఊటడించు : దే. స. క్రి. (ఊటడు ధా. ప్రే.) ఓదార్పు, ఊరట
నొందించు. భాగ. 10 స్కం.

ఊబడించు : ఆత్మసేవదము. గూ. ఊరడించుకొను.

ఊటడీ(ల్ల)లు : దే. అ. క్రి. 1. ఉపశమిలు. నైష. 3ి ఆ.
2. స్వస్థతనొందు. ఉ. రా. 6 ఆ.
3. విశ్రాంతినొందు. హరి. పూ. 1 ఆ.
రూ. ఊరటిలు-ఊరటిలు.

ఊటడు : దే. అ. క్రి. 1. విరమించు. భార. ఆది. 4 ఆ.
2. ఉపశమిలు పారి. 4 ఆ.
3. స్వస్థతనొందు భార. ఉద్యో. 3ి ఆ.
స. క్రి. అప్పగించు. భార. ఆర. 2 ఆ.

ఊబవేయు : దే. స. క్రి. 1. నానబెట్టు.
2. చివుకునట్లుచేయు.
3. న్యవహారమును తెమలకుండచేయు.

ఊలమాలగుడుచు : దే. అ. క్రి. [ఊల + మాల + కుడుచు]
1. తహతహపడు నవ. 3ి భా. శ. ర.
2. గుక్కిళ్ళుమింగు బ్రా.
మొట్టపెట్టు [వృత్తి]

ఊలవడు : ద్వ. అ. క్రి. [ఊల + వడు] భోరుచును. హర. 2. ఆ

ఊలుకొను : దే. అ. క్రి. నూలుకొను, నిలుచు
[చూ. ఊలుకొలుపు] భాగ. 4. స్కం.

ఊలుకొలుపు : దే. స. క్రి. [ఊలుకొను. ధా. ప్రే.] నూలుకొలుపు.
నిలుపు. రంగా. 3ి ఆ.

ఊల్కొల్పు : దే. స. క్రి. ఊలుకొలుపు

ఊవాడు : దే. అ. క్రి. ఊగొడు పారి. 1 ఆ.

ఊవిళ్ళారు : దే. అ. క్రి. ఉవ్విళ్ళారు పి. శకుం. 3ి ఆ.

ఊవు :	దే. అ. క్రి. ఊగు.	చెన్న. 3 ఆ.
ఊసరపోవు :	దే. అ. క్రి. 1. ఊసరక్షేత్రమగు 2. నేల చాడెక్కిపోవు	
ఊసరిల్లు :	దే. స. క్రి. చిక్కు, కృశించు.	శ. ర.
ఊసిపోవు :	దే. అ. క్రి. 1. ఊడిపోవు 2. రంగుపోవు	
ఊసుపోవు	దే. అ. క్రి. [ఊసు + పోవు] కాలక్షేపమగు తోచు. నిర్వ. 9. ఆ.	
ఊహించు :	సం. స. క్రి. ఆలోచించు, వితర్కించు	
		మార్కం. 1 ఆ.

ఋ

ఋక్-పేట్టు : సం. అ. క్రి. కంఠస్థముచేయు

ఋణమిచ్చు : సం. న. క్రి. అప్పిచ్చు

[స్వస్]

ఋణముతీర్చు : సరి. న. క్రి. 1. అప్పుతీర్చు.

2. సంబంధము విడిపోవు

ఋణానుబంధము తెగు : సరి. న. క్రి. సరిబంధము వీడిపోవు

పి. శకుం. గి. ఆ.

ఎంగిలాకులు తిను: దే. స. క్రి. ఉచ్చిష్టము తిను.

ఎంగిలాకులునాకు : దే. అ. క్రి. నీచమునకు పాల్పడు. వా.

ఎంగిలించు : దే. స. క్రి. ఎంగిలిచేయు. కు. సం. 3 ఆ.

ఎంగిలి కాశించు : దే. స. క్రి. ఉచ్చిష్టమున కాశించు.

ఎంగిలికూటి కాశించు : దే. అ. క్రి. పరస్త్రి కాశించు. వా.

ఎంగిలిగావించు : దే. స. క్రి. (ఎంగిలి + కావించు.)

1. బలవంతముగా రమించు.

2. చెఱచు. నిర్వ. 6 ఆ.

3. ఎంగిలించు (వ్య) వా.

ఎంగిలి గుడుచు : దే. స. క్రి. నీచపుడిండి తిను.

ఎంగిలిచేయి వినరు: దే. అ. స. క్రి. అతిలోభియగు. వా.

వ్యతిరేకార్థమున : ఎంగిలిచేయి
విరనివాడు.

ఎంగిలిచేయు : దే. స. క్రి. అపవిత్రముచేయు వా.

ఎంగిలిచిను : దే. స. క్రి. ఉచ్చిష్టము తిను; విడిచినది తిను.

రుక్మాం. 5 ఆ.

ఎంగిలిద్రోవఁజను: దే. స. క్రి. ప్రాతదారి ననుసరించు. (చాటువు)

ఎంగిలిపడు : దే. అ. క్రి. 1. లంఘనములైనతర్వాత పశ్యము తిను.

2. ప్రొద్దుటిపూట బాలు రన్నము తిను.

(పెద్దవారు ప్రేమతో ననెడు మాట.)

స్వ. నాయనా! కొంచెమెంగిలిపడిపో!

ఎంగిలిమాటలాడు: దే. అ. క్రి. ఎరువు మాటలు మాటాడు.

ఎంగిలైతు : దే. స. క్రి. 1. తినఁగా విడిచినవానిని పైకివేయు.

2. నీచపుఁ బనులకుఁ బాల్పడు. వా.

- ఎంచు : దే. స. క్రి. 1. గణించు, లెక్కించు.
 2. ఉన్నదన్నట్లు నర్తించు. హర. 5 ఆ.
 3. పాటించు. నను. 4 ఆ.
 4. నుతించు. ఉ. రా. 6 ఆ.
 5. మించు; నిరసించు. దశా. 2 ఆ.
 6. తలంచు. నీతారా. 3 ఆ.
 7. ఊహించు, పన్ను. దశా. 2 ఆ.
 8. అనవసరముగా మోపు.
 ఉ. రా. 1 ఆ.

9. తప్పు లెన్ను.

ఎంచులుపెట్టు : దే. స. క్రి. తప్పులుపట్టు. వా.

ఎండగట్టు : దే. స. క్రి. 1. తిండిపెట్టక మాడ్చు.
 2. తడిబట్టలు ఎండవేయు.
 3. నిర్దోషము చేయు.

ఎండకన్నునీడకన్నెఱుగకుండు: ఏకష్టమెఱుగకుండు. భార. ఆశ్ర.

ఎండకన్నెఱుగకుండు: దే. అ. క్రి. (వ్యతి) 1. ఇలునెడలకుండు
 2. ఏకష్టమెఱుగకుండు
 భాగ. 8 స్కం.

ఎండగొట్టు దే. స. క్రి. 1. ఎండలో నాటవేయు
 2. శుష్కింపజేయు
 3. నిర్దోషముచేయు

ఎండతగులు : దే. అ. క్రి. ఆతపము తాకు

ఎండనీడలగు : దే. అ. క్రి. సంపదలుచెడు

ఎండపడు : దే. అ. క్రి. ప్రొద్దెక్కు. (ఉ. ఎండవడినది ఇకలే.)

ఎండబడు : ద్వ. అ. క్రి. ఎండతగులు కాశీ. 2 ఆ.

ఎండబాటు : దే. అ. క్రి. నిర్దోషముగు. స్వా. 3. అ.

ఎండబెట్టు : దే. స. క్రి. ఆతపమున బెట్టు.

ఎండమావులబట్టు : దే. స. క్రి. అసాధ్యకార్యముచేయు.

ఎండవడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఎండ + వడు) ఎండబోఁబ్రయాణము చేయు. గంధ. 66. కు. సం. 8. ఆ.

ఎండవాలారు : దే. అ. క్రి. చల్లబడు

ఎండించు : దే. స. క్రి. (ఎండు. భా. ప్రే.) ఆర్పు.

నిరసముగా జేయు. దశా. 1 ఆ.

ఎండిపోవు : దే. అ. క్రి. ఎండుకొను, అహారములేక మాడు.

ఎండు : దే. అ. క్రి. 1. ఆఱు, ఆర్ద్రమగు. చూ. ఎండించు.
2. నీరసించు, చిక్కు.

3. అన్నములేక మాడు.

4. తడియారు

5. శుష్కించు.

ఎంతకుఁదెచ్చు : దే. స. క్రి. అనర్థము కలిగించు

ఎంతకైన తగు : దే. అ. క్రి. ఏ చెడుకార్యమునైనఁ జేయు. వా.

ఎంతకైన దిగు : దే. అ. క్రి. ఏ చెడు కార్యమును జేయుటకైన సిద్ధపడు. వా.

ఎందునా కాకుండా పోవు : దే. అ. క్రి. దేనికి కాకుండా చెడిపోవు.

సర్వవిధముల వ్యర్థమగు.

ఎంపనూర్పిడి చేయు : దే. స. క్రి. బొమికలు నురుముచేయు. ప. సి.

ఎకదొట్టు : దే. అ. క్రి. ఎగదొట్టు, అతిశయించు.

ఉ: నిట్టూ ర్పెకదొట్టన్. ఆము. 5. ఆ.

ఎకసక్కమాడు : } దే. స. క్రి. పరిమీచకములాడు.

ఎకసక్కెమాడు : } (రూ.) ఎక్కసక్కెము లాడు.

ఎకసక్కెములాడు :

ఎక్కఁదీయు : దే. స. క్రి. ఉద్ధరించు.

ఎక్కఁదోచు : దే. స. క్రి. పురికొల్పు.

ఎక్కడోయ : దే. స. క్రి. ఎగదోయ. ఉదా:- దీపపువ్వు తిని
ఎగదోయ. (నే.జి)

ఎక్కబొడుచు : దే. స. క్రి. 1. పురియెక్కించు.
2. దేవము పుట్టించు.

ఎక్కసమగు : దే. అ. క్రి. తిండి యెక్కువగు.

ఎక్కడు : దే. స. క్రి. (ఎక్కి + అడు) 1. ఎక్కియాడు,
2. స్వారిచేయు, (పురికొలుపు) శ. ర.
(వెక్కాడు అని పాశాంతరము.)
3. అణగగ్రదొక్కు.
అ. క్రి. 4. అధికముగా మాటలాడు.
(ఎక్కువ + అడు) తెలం.

ఎక్కసమగు : దే. అ. క్రి. భుక్తాయాసము కలుగు.

ఎక్కించు : దే. స. క్రి. 1. ఎక్కజేయు, కాశీ. 2 అ.
2. ఎత్తు. పాండు. 1 అ.
3. కలిగించు. భార. శల్య.
4. అధికము చేయు. మల్ల. 2 అ.
5. ఎక్కుపెట్టు. పారి. 5 అ.
6. చెల్లించు. ఆం. భా. తృ.
7. కొండెములు పెట్టు.
8. పురికొల్పు.
9. దూర్చు.
10. ఒకదానిలోని వస్తువులు మరొక
దానిలో జేర్చు. (గ్రంథములలోని
విషయములు గూడ.)

ఎక్కికొను : దే. స. క్రి. (ఎక్కి + కొను, స్వార్థమున)
ఎక్కు, అధిషించు. కాశీ. 4 అ.

- ఎక్కితు : దే. స. క్రి. (ఎక్కు + ఇతు) ఎక్కువెట్టు.
భార. విరా.
- ఎక్కు : దే. అ. క్రి. 1. అధిష్ఠించు. పారి. 1 ఆ.
2. పెరిపెడలు. కాశీ. 2 ఆ.
3. నచ్చు. భార. విరా.
4. నృద్ధియగు. హరి. పూ. 5 ఆ.
5. అగు. రాఘవ. 3 ఆ.
6. సిద్ధించు. భా. రా. అయో.
7. వినితమగు. భార. ఆర.
8. ఆవేశించు. భా. రా. అయో.
9. అతిశయించు, కలుగు. మార్కాను.
స. క్రి. 1. ఆగోహించు. ఆము. 6 ఆ.
2. అధిష్ఠించు. భార. ఆది. 6 ఆ.
3. ఆశ్రయముగాఁగొను.
- ఎక్కుకొను : దే. అ. క్రి. ఎక్కు. అధిష్ఠించు. పార్వ. 6 ఆ.
- ఎక్కుడించు : దే. స. క్రి. 1. వింటినారి కూర్పును దొలఁగించు.
భా. రా. ఆర. 1 ఆ. భార. విరా.
2. నృద్ధిచేయు. హరి. ఉ. 9 ఆ.
- ఎక్కుదీయు : దే. స. క్రి. (ఎక్కు + తీయు) సజ్యముగాఁ జేయు.
నీలా. 3 ఆ.
ఇట్లే, ఎక్కద్రోచు. భాగ. 10 స్కం.
- ఎక్కుదోచు : దే. స. క్రి. సజ్యముగా చేయు.
- ఎక్కులువెట్టు : దే. స. క్రి. (ఎక్కులు + వెట్టు) పురికొలుపు.
ప్రొత్సహించు. దశ. 8 ఆ.
- ఎక్కువెట్టు : దే. స. క్రి. (ఎక్కు + వెట్టు) సజ్యముగాఁజేయు.
భార. ఉద్యో. 2 ఆ.
2. నారిని సంధించు. కకు. 1 ఆ.

ఎక్కొను :

దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

“అనిన హేమావతికి నిట్లు అనియె హేల
తేపటికి నేటి ప్రాయంపు తేపు గలదె?
మోహ మెక్కొనఁ జక్కని ముద్దుజాణ
యొకని బిగిక్కొనిటను జేర్చి యుండవలయు”

హం. విం. 1

ఎగఁగట్టు :

దే. స. క్రి. 1. పైకిఁగట్టు.

2. ముడివేయు.

న. 1 ఆ.

ఎగఁగొట్టు :

దే. స. క్రి. 1. ఎగురఁగొట్టు.

చమ. 1 ఆ.

2. ఎగవేయు.

ఎగఁగొలుపు }
ఎగఁకొలుపు }

దే. స. క్రి. పురొకొలుపు.

ఎగఁగ్రోలు :

దే. స. క్రి. పీల్చు.

కళా. 6 ఆ.

ఎగఁచివట్టు :

దే. స. క్రి. విజ్రంభించి పట్టుకొను.

ఎగఁజల్లు :

దే. స. క్రి. పీల్చు.

కళా. 6 ఆ.

ఎగఁజేపు :

దే. అ. క్రి. పశువు పాలీయక బిగఁబట్టు.

ఎగఁజోపు :

దే. స. క్రి. 1. పైకిదోలు.

కాళ. 3 ఆ.

2. విడుచు.

రాఘవ. 2 ఆ.

ఎగఁదట్టు :

దే. అ. క్రి. 1. పైకివచ్చు; నీరు పైకి ఉబ్బు.

2. అతిశయించు.

చెన్న. 4. ఆ.

3. శ్వాసము పైకి వచ్చి యడ్డుపడు.

4. శ్లేష్మము ఎగఁదట్టు.

ఎగఁదన్ను :

దే. అ. క్రి. 1. పశువు పాలీయకుండు;

2. ఎదురుగాఁ బాటు;

ఉదా:- ఏరు ఎగఁదన్నినది. [వ్య.]

స. క్రి. పైకిద్రోయు;

ఉ. అవిరి మూత నెగఁదన్నినది. (వ్య)

- ఎగదీయు : దే. స. క్రి. పై కెత్తు.
- ఎగదొట్టు : దే. అ. క్రి. (ఎగన్ + తొట్టు) అతిశయించు; ఉ. రా. 2 ఆ.
- ఎగద్రొప్పు : దే. స. క్రి. ఎగద్రోయు, ఎగవేయు.
- ఎగద్రోచు : దే. స. క్రి. (ఎగన్ + త్రోచు) పైకిదీయు; భార. సభా. 2 ఆ.
ఇట్లే, ఎగద్రోయు. మార. 7 ఆ.
- ఎగద్రోయు : దే. స. క్రి. మీదికి ద్రోయు.
- ఎగద్రోలు : దే. స. క్రి. పురికొల్పు.
- ఎగబట్టు : దే. స. క్రి. (ఎగన్ + పట్టు) ఎత్తిపట్టు. శేష. 5 ఆ. శ. ర
- ఎగబడు : ద్వ. స. క్రి. 1. పలుకెత్తుకొని వచ్చు. కాళ. 2 ఆ.
2. మీదబడు. న్య. వారందఱు తని కెగబడిరి,
- ఎగబాటు : దే. అ. క్రి. (ఎగన్ + పాటు) ఎగువకు బాటు. మీదికిబాటు. శ. ర.
- ఎగబీల్చు : దే. స. క్రి. [ఎగన్ + బీల్చు] పైకి బీల్చు. వాడు గాలి యెగబీల్చుచున్నాడు.
- ఎగబెట్టు : దే. స. క్రి. ఎగబోట్టు వా.
ఎగవేయు.
- ఎగబోయు : దే. స. క్రి. (ఎగన్ + పోయు)
1. అతిశయింపజేయు. శశాం. 4 ఆ.
2. ప్రేరేచు. చం. రా. 5 ఆ.
అ. క్రి. దుర్బోధము చేయు. రాధా. 3 ఆ.
3. కట్టు తప్ప.
4. విచ్చలవిడి యగు.
5. ప్రోపు పైకి బోయు.

- ఎగ్గ్రాకు : దే. అ. క్రి. (ఎగ్ + గ్రాకు)
 పైకిగ్రాకు నీలా. 1 ఆ.
 పైకి ఎక్కు,
 ఉన్నతపదవికి నేదోవిధముగా వెళ్ళు.
- ఎగచు : } దే. స. క్రి. 1. తఱుము. భార. భీష్మ. 3 ఆ.
 ఎవుచు : } నిర్వ. 7 ఆ. భాగ. 1 స్కం.
 హోలు. భార. కర్ణ. 1 ఆ.
 చోపు. స్వా. 4 ఆ.
2. ఎగయఁ జేయు.
 దీనికి ఎగవన్ అను తుమున్నంతరూపము.
 నిర్వ. 3. ఆ. 33. 4. ఆ.
- ఎగజల్లు : దే. స. క్రి. దుర్వ్యయము చేయు
- ఎగదువ్వు : దే. స. క్రి. (ఎగ్ + దువ్వు) పైకి దువ్వు. కవిజగి ఆ.
- ఎగనూకు : దే. స. క్రి. 1. సహాయపడు (తెలం.)
 2. పైకిలేపు
- ఎగనూదు : దే. స. క్రి. (ఎగ్ + ఊదు) 1. ఎగురనూదు
 2. నిరసించు వసు. 5. ఆ.
 (ఇది పైరెండ్రముల కుదాహరణమే)
- ఎగనెత్తు : దే. స. క్రి. (ఎగ్ + ఎత్తు) పైకెత్తు. ప్రభా. 5 ఆ.
- ఎగబట్టుకొనివచ్చు : దే. అ. క్రి. అంతయు తన వలననే అగునని
 పిలువకయే జోక్యముకలిగించుకొను.
- ఎగబడు : దే. అ. క్రి. ఆశతో ముందుకు వచ్చు.
 ఉ. జనము ఎగబడి వచ్చినారు.
- ఎగమీటు : దే. స. క్రి. (ఎగ్ + మీటు) పైకి మీటు.
 వసు. 1. ఆ

ఎగమ్రొంగు : దే. స. క్రి. [ఎగన్ + మ్రొంగు] పూర్తిగా మ్రొంగు.
భాగ. 6 స్కం.

ఎగయబట్టు : దే. స. క్రి. పైకి బ్రసరింపజేయు.

ఎగయించు : దే. స. క్రి. [ఎగయు ధా. ప్రే.)
1. ఎగయజేయు, ఎత్తు. భార. భీష్మ. 3 ఆ.
2. వ్యాపింపజేయు. కాశ. 4 ఆ.

ఎగయు : దే. అ. క్రి. 1. ఎగురు. ప్రబోధ. 3 ఆ.
2. వ్యాపించు;
3. లేచు; నరాహ. 3 ఆ.
4. కలుగు; భాగ. 10 స్కం.
5. వెడలు. నరాహ. 12 ఆ.
6. ఊడివచ్చు. మార్కం. 1 ఆ.
7. ప్రజ్వరిల్లు.

ఎగయించెను : దే. అ. క్రి. (ఎగయు + తెంచు, స్వార్థమున)
పైకివచ్చు. రామా. 7 ఆ.

ఎగరొప్పు : దే. అ. క్రి. (ఎగన్ + రొప్పు)
1. నగర్పు. ప్రబంధ. 788
2. అలుపుతో రొప్పు.

ఎగరోజు : దే. అ. క్రి. ఎగరొప్పు. శ. ర. జ్ఞా.

ఎగవిడుచు : దే. స. క్రి. (ఎగన్ + విడుచు) విడిచివేయు. కళా. 3 ఆ.

ఎగవెట్టు : దే. స. క్రి. 1. ఉసికొల్పు.
2. పురికొల్పు.

ఎగవేయు : దే. స. క్రి. (ఎగన్ + వేయు)
1. ఋణాదుల దీర్చకుండు.
2. చేసిన దోషమును తప్పించుకొను.
ద్వి. సారంగ. 3 ఆ.
3. చేయనలసిన పని చేయకపోవు.

ఎగవేసికొనిపోవు: దే. అ. క్రి. తప్పించుకొని పాతిపోవు.

వ్య. ఎగవేసికొనిపోవు.

ఎగవైచు : దే. స. క్రి. (ఎగన్ + వైచు)

1. ఎగురవేయు. రామా. 5 ఆ.

2. అప్పు ఎగవేయు.

ఎగననద్రోచు : దే. స. క్రి. (ఎగనన + త్రోచు)

1. పైకిద్రోయు. కాళ. 4 ఆ.

2. పురికొల్పు.

3. పైకిదిద్దు. భా. రా. అరణ్య. ఇట్లే, ఎగననద్రోయు.

ఎగసికొలాడు : దే. స. క్రి. ఎగతాళి (పడు) చేయు.

ఎగసిపడు : వ్య. అ. క్రి. (ఎగసి + పడు) 1. ఎగిరిపడు.

2. గర్వించు. రా. వి. 3 ఆ.

(రెండర్థములకు నుదాహరణము)

ఎగసిల్లు : దే. అ. క్రి. ఎగయు.

అ. ప్ర.

ఎగాదిగ కనుగొను: దే. స. క్రి. కోపముతో నెదిరిని చూచు. ప.

ఎగాదిగా చూచు : దే. స. క్రి. 1. తేరిపాఱ జూచు.

2. ఆశ్చర్యముగఁ బైకి క్రిందికిఁ జూచు. వా.

ఎగిచిపట్టు : దే. స. క్రి. తఱిమిపట్టు.

కు. సం. 9 ఆ.

ఎగిరించు : దే. స. క్రి. ఎగురునట్లువేయు

ఎగిరిపడు : వ్య. అ. క్రి. (ఎగిరి + పడు) 1. ఎగిసిపడు;

2. గర్వపడు; రాధికా. 3 ఆ.

ఎగియు : దే. స. క్రి. నొక్కు,

ఎగు : దే. అ. క్రి. 1. పైకిబోవు.

క్రీడా.

2. ఎత్తగు విజ. 2 ఆ.

3. ఎగురు (చూ. ఎగుబోద)

4. పూర్తియగు. (చూ. ఎగమింగు)

ఎగుడుదిగుడగు. దే. అ. క్రి. పరిస్థితి క్రిందుమీఁదగు

ఎగుదు : దే. అ. క్రి. 1. పరుగెత్తు. బస. 6. ఆ.
2. వచ్చు. పండితా. పర్వ

ఎగుదు : దే. స. క్రి. సహాయపడు. చూ. ఎయిదు

ఎగుమతిచేయు : దే. స. క్రి. 1. ఓడకు సరుకు లెక్కించు. శ. ర.
2. దేశాంతరములకు సరకులంపు.

ఎగురఁగొట్టు ; దే. స. క్రి. 1. ఎగురునట్లుచేయు
2. లేకుండఁజేయు

ఎగురు : దే. అ. క్రి. 1. ఎగయు. స్వా. 4 ఆ.
2. పెకిలేచు దశా. 2 ఆ.
స. క్రి. ఎగురవేయు. హర. 1 ఆ.

ఎగురులాడు : దే. అ. క్రి. [ఎగురులు + ఆడు]దుముకులాడు. శ. ర.
1. కోపించు. [తెలం]
2. కోపముతోఁజిందులుద్రొక్కు.

ఎగువు : దే. స. క్రి. ఎగుచు [తోలు] భార. కర్ణ. 2 ఆ.

ఎగ్గతమగు : దే. అ. క్రి. ఏకాంతముగనుండు:
ఎవ్వరును లేకయుండు
“ఎగ్గత మైనచోట” మించు.

ఎగ్గాడు : దే. స. క్రి. నిందించు

ఎగ్గించు ; దే. స. క్రి. 1. తప్పుగా తలచు. భాగ. 10 స్కం.
2. దూషించు, ద్వా. 4. ఆ.
3. అనాదరించు. నసు. 2 ఆ.

ఎగ్గుగొను : దే. స. క్రి. [ఎగ్గు + కొను]
తప్పుగా భావించు. భార. కర్ణ. 3 ఆ.

ఎగ్గుచేయు : దే. స. క్రి. హానిచేయు

ఎగ్గుతలచు : దే. అ. క్రి. కీడు తలచు.

ఎగులాడు : }
ఎగులువలుకు : } దే. స. క్రి. నిందలువలుకు.

ఎగులుపట్టు : దే. అ. క్రి. తప్పలు పట్టు.

ఎగులువడు : దే. అ. క్రి. నిందపడు.

ఎగులుపట్టు : దే. స. క్రి. 1. తప్పలు పట్టు.
2. అపార్థము చేసికొను.

ఎచ్చరించు : }
ఎచరించు : } దే. అ. క్రి. 1. హెచ్చరించు. పాండు. 3 ఆ.
ఎచ్చరికించు : } 2. పురికొలుపు, మల్లా. 2 ఆ.
3. స్మృతికిదెచ్చు. ఆము. 5 ఆ.

4. జాగరూకునిజేయు. వసు. 6 ఆ.
5. తెలియజేయు. దశా. 7 ఆ.

ఎచ్చరిలు, ఎచ్చిరిలు : దే. అ. క్రి. 1. వర్ధిలు; నృద్ధిపొందు.

కళా. 6. ఆ.

2. జాగరూకుడగు

(చూ. ఎచ్చరిలు)

3. చెలరేగు. (చూ. ఎచ్చిరు)

ఎచ్చరు : దే. అ. క్రి. హెచ్చరికతోనుండు.

ఎచ్చించు : దే. స. క్రి. పెంచు.

ఎచ్చిరు, ఎచ్చిరిలు. దే. అ. క్రి. చెలరేగు.

రామా. 8 ఆ.

ఎచ్చిలు : దే. అ. క్రి. 1. వర్ధిలు. జై. 8 ఆ.

2. సేదదేలు. కు. సం. 5 ఆ.

3. బాగుపడు. నా. పంచ. 1 ఆ.

ఎచ్చిలు ; }
ఎచ్చిలు : } దే. అ. క్రి. వర్ధిలు, సేదదేలు, బాగుపడు.

ఎచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. మిక్కుటమగు. ఉ. రా. 7 ఆ.

2. విజృంభించు. ఉ. రా. 2 ఆ.

ఎచ్చులుబడు : దే. అ. క్రి. బడాయికొట్టు.

ఎచ్చులువలుకు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రగల్భములాడు.

2. గొప్పలు చెప్పకొను.

ఎట్టులను : దే. అ. క్రి. ఏ విధముగాఁ జెప్పవలయునో యట్లు
చెప్ప. పండి. [ఎట్టులనినన్, ఎట్లన్నన్]

ఎడకట్టు : దే. అ. క్రి. [ఎడ+కట్టు]
ఆరిపపుండు నుటలచీముపట్టు. శ. ర. ప్రజా
స. క్రి. చేర్పు. కాశీ. 7 ఆ.

ఎడ కలుగ చను : } దే. అ. క్రి. దూరముగాఁ జోవు. కళా. 1 ఆ.
ఎడకలుగనిలుచు : }

ఎడగరపడు : ద్వ. అ. క్రి. [ఎడగర+పడు]
శ్రమపడు, అలయు. భార. సా. 1 ఆ.
[ముద్రితపా. వేగిరపడియెడ వేల యింత.
శ. ర. పా.]

ఎడగా చను : దే. అ. క్రి. దూరముగా పోవు. కళా. 1 ఆ.

ఎడగిల్లు : దే. అ. క్రి. వైతొలఁగు, తప్పుకొను. విప్ర. 2 ఆ.

ఎడగొను : దే. అ. క్రి. (ఎడ+కొను)
1. సందుచేసికొను. ప్రభా. 5 ఆ.
2. ఒకదానిప్రక్క ఒకటిచేరు. ప. పి.

ఎడతప్పించు : దే. స. క్రి. వరుస తప్పించు. పారి. 2 ఆ.

ఎడతాకు : దే. స. క్రి. 1. ప్రతిఘటించు. కృ. శకుం. పీఠి.
2. మిక్కిలిచేరు. అని. 5 ఆ.

ఎడతీయు : దే. అ. క్రి. ఎడతెగు.

ఎడతెగు : దే. అ. క్రి. 1. విడిపోవు. భార. విరా. 5 ఆ.
2. వేరుగు. భాగ. 8 స్కం.
3. నశించు. భాగ. 1 స్కం.

ఎడతొట్టుకొను : దే. అ. క్రి. మధ్య స్థలము వ్యాపించు. కు.సం.11ఆ
 ఎడత్రెచ్చు : దే. అ. క్రి. ఎడతెగు.

“పెనకువ నెడత్రెవ్వక పదు నెనిమిది
 దినములు.”

ఎడత్రెవ్వు : దే. అ. క్రి. (ఎడ+త్రెవ్వు)
 1. తెగు, విచ్చిన్నమగు. భార. శల్య1ఆ.
 2. ఎడబడు, చెడిపోవు. ఆము. 2 ఆ.
 3. రాకుండు, ఆగిపోవు.

భార. శాం. 3 ఆ.

ఎడదొలగు : దే. అ. క్రి. దూరముగఁ దొలగు.

ఎడబడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఎడన్+పడు)
 1. విరామము కలుగు. కు. సం. 6 ఆ
 విరామముండు. భార. ఆర. 3 ఆ.
 2. లోపమునచ్చు. రం. రా. బాల.
 3. ఒకదాని తర్వాత నొకటియగు.
 భార. ఉద్యో. 2 ఆ.
 4. దవ్వగు. భార. శాం. 6 ఆ.
 5. జామీనుదారుఁడగు. విజ్ఞా. వ్యవ.
 6. పశ్వాదులు తప్పించుకొని వేరుగు.
 మా. పెడబడు.

ఎడబాపు : దే. స. క్రి. (ఎడన్+పాపు)
 1. తొలగించు. ఉ. రా. 3 ఆ.
 2. వేరుచేయు.
 3. తీర్పు. ఉ. రా. 5 ఆ.

ఎడబాయు : దే. అ. క్రి. (ఎడన్+పాయు) వేరుగు.
 దూరమగు. వసు. 5 ఆ.
 స. క్రి. వీడు. సా. 2 ఆ.

ఎడయెఱుగకుండు: దే. అ. క్రి. లోకన్యనహార మెఱుగకుండు.

కు. సం. 5 ఆ.

ఎడదవచ్చు : దే. అ. క్రి. బుద్ధిపుట్టు కలువాయిత.

ఎడనాడు : దే. స. క్రి. (ఎడన్ + ఆడు)
నూలు, నిందించు. భార. 6 స్కం.

ఎడపడు : దే. అ. క్రి. ఎడమగు, దూరమగు.

ఎడపిల్లయగు : దే. అ. క్రి. ఈడేరు. (తెలం)

ఎడపు : దే. స. క్రి. 1. (గడియమొ.) తీయు, తొలగించు.
మాంస. 5 ఆ.

2. అంతరాయ మందించు.

భా. రా. బాల.

3. వీడు. భార. విరా. 3 ఆ.

4. నశింపజేయు. [చూ. ఎడయు]

ఎడపుచ్చు : దే. స. క్రి. 1. రాయభారము నడుపు.

2. కుంఠెనతనము సేయు.

ఎడపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. విడిచిపెట్టు. భార. ఆను. 4 ఆ.
2. మినహాయించు.

3. అడ్డుగా పెట్టు. [చూ. ఎడవెట్టు.]

ఎడమగు : } దే. అ. క్రి. 1. సందగు. 2. దూరమగు.

ఎడపోవు : } 2. కుడిప్రక్కకుఁబోవు [న. జ.]

ఎడవిడివడు : దే. అ. క్రి. దూరమగు.

ఎడమపెనపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. ఎడమకు పెనవేయు.

2. వ్యతిరేకముచేయు.

ఎడమవెట్టు : దే. స. క్రి. ప్రక్కకు నెట్టు. హరి. పీతి.

ఎడమిచ్చు : దే. అ. క్రి. చోటిచ్చు.

ఎడముకొను : దే. స. క్రి. (ఎడము + కొను) ఆక్రమించు:

అ. క్రి. అనకాశము చేసికొను. కళా. 3 ఆ.

ఎడయగు : దే. అ. క్రి. దూరమగు; బాహ్యమగు.

ఎడయాడు :

దే. అ. క్రి. (ఎడ + యడు)

1. తిరుగాడు 2. వరిభ్రమించు. నై. ప. 5 ఆ.
2. నడచుకొను. దశ. 7 ఆ.
3. ఎడఁబాయు. ప. వీ.

ఎడయించు :

దే. స. క్రి. (ఎడయు ధా. ప్రే.)

ఖండించు, నటకు. భాగ. 6 స్కం.

ఎడయు :

దే. అ. క్రి. 1. తొలఁగు,

అచ్చు. సుం.

2. విముఖమగు. ఉ. రా. 6 ఆ.

3. చెడిపోవు. శుక. 2 ఆ.

స. క్రి. విడుచు.

హరి. పూ. 9 ఆ.

ఎడయెఱుగు :

దే. అ. క్రి. లోకవ్యవహారము తెలియు.

ప. వీ.

[ఎడలి. పాశాంతరము] భా. ఆర. 1 ఆ.

ఎడరు :

దే. అ. క్రి. విఱుగు.

ఎడలించు :

దే. స. క్రి. [ఎడలు. ధా. ప్రే.]

1. అపసరిల్లు జేయు. స్వా. 3 ఆ.

2. విసర్జించు, విసర్జింపజేయు. పారి. 5 ఆ

3. తీయు, [చిక్కుమొ] వదలుచు.

శుక. 3 ఆ. ఆము. 1 ఆ.

4. నశింపజేయు కాళ. 3 ఆ.

5. బయలుచేయు. భాగ. 8 స్కం.

6. నటకు. య. 2 ఆ.

7 నడలించు, విడిపోజేయు. భా. ద్రో. 3 ఆ.

ఎడలు :

దే. అ. క్రి. 1. అపసరిల్లు

నై. 6 ఆ.

2. నడలు.

సా. 3 ఆ.

3. రాలు.

కు. సం. 4 ఆ.

4. చెడు, నశించు.

భా. 4 ఆ.

భార. ఉద్యో. 2 ఆ.

- ఎడలు : 5. చనిపోవు. భార. ద్రో. 1 ఆ.
6. భగ్నమగు. భార. ద్రోణ. 1 ఆ.
7. దూరమగు. చం. రా. 4. ఆ.
8. బయలగు. భార. భీష్మ 2ఆ.
- ఎడలుచు . దే. స. క్రి. (ఎడలు ధా. ప్రే.)
ఊడదీయు. చిత్ర. భా. 4 ఆ.
- ఎడల్పు దే. స. క్రి. 1. అపసరిల్లఁజేయు. కువల. 1 ఆ.
2. ఊడదీయు చిత్ర. భా. 3 ఆ.
3. వెలికిదీయు కళా. 5. ఆ.
- ఎడలువాపు : దే. స. క్రి. (ఎడలు + వాపు)
ఎడబాపు. బ్రహ్మ. 3 ఆ.
- ఎడలుసేయు : దే. స. క్రి. (ఎడలు + చేయు)
ఎడబాపు కవిరా. 5ఆ.
- ఎడవడు : ద్వ. అ. క్రి. విరామము కలుగు. స్వా. 5 ఆ.
- ఎడవాయు : ద్వ. స. క్రి. వేటువడు. నిరం. 2 ఆ.
- ఎడవెట్టు : దే. స. క్రి. [ఎడ + వెట్టు] 1. మినహాయించు;
2. మితివెట్టు; భార. ద్రోణ. 1. ఆ.
3. త్యజించు; విడుచు (చూ. ఎడవెట్టు.)
- ఎడవోవు : దే. అ. క్రి. (ఎడ + పోవు) రాయబారమగు.
శివ. సా.
- ఎడసను : దే. అ. క్రి. (ఎడ + చను) వైతొలగు. శుక. 1 ఆ.
- ఎడసిపోవు : దే. అ. క్రి. తొలగిపోవు
- ఎడసూతిగొనివేచు : దే. అ. క్రి. అవకాశము చిక్కించుకొను.
కు. సం. 3 ఆ.
- ఎడసేయు దే. స. క్రి. (ఎడ + చేయు)
1. తిరస్కరించు. భాగ. 3. స్కం.
2. దూరముచేయు; భార. ఆది. 6 ఆ.

ఎడసొచ్చు : దే. అ. క్రి. [ఎడ + సొచ్చు] పైబడు; ప్రవేశించు భాగ. 6 స్కం.

ఎడుకసెప్పు : దే. స. క్రి. సోదెచెప్పు. (నె. జి.)

ఎడుపువేయు : దే. స. క్రి. క్రుళ్ళించుచోట నారునాటు. (నె. జి.)

ఎతపడు : దే. అ. క్రి. తీవ్రమనోవేదన ననుభవించు

ఎతవచ్చు : దే. అ. క్రి. దుఃఖము వచ్చు (తెలం)

ఎత్తగొట్టు : దే. స. క్రి. [ఎత్తు + కొట్టు] పాఠద్రోలు ఆనంద. వీరి.

ఎత్తరతత్తర చేయు : దే. స. క్రి. ఉక్కిరి బిక్కిరిచేయు

ఎత్తలిబెట్టు : దే. అ. క్రి. వెలువలన భూమిపై ఇసుకదిబ్బలు పెట్టు

ఎత్తికొను : దే. అ. క్రి. [ఎత్తు + కొను]

1. సిద్ధమగు; భాగ. 3. స్కం.
2. యత్నించు శ. ర.

3. కలుగు. వాని కైశ్వర్యమెత్తికొన్నది

స. క్రి. 1. గ్రహించు

2. పుడిసిలితో గ్రహించు. భార. విరా. 2. ఆ.

ఆది. 2. ఆ.

3. మోయు. భార. భీష్మ. 2. ఆ.

4. దొంగిలించు భార. ఆది. 1. ఆ.

5. ఆరంభించు. “ఈ తప మెత్తికొనియె నగజ” కు. సం. 7 ఆ.

6. చంకబెట్టుకొను
— “పిల్లవానినెత్తికొనుము.

7. యాచించు. బిచ్చమెత్తుకొను.

ఎత్తిపలుకు : దే. స. క్రి. దెప్పు.

ఎత్తిపెట్టు : దే. స. క్రి. దాచియుంచు.

[ప్రసక్తికిఁ దెచ్చు.

[వా]

ఎత్తిపెట్టు : } దే. స. క్రి. ఒకవ్యక్తిని అనననరముగాఁ బొగడి
 ఎత్తివేయు : } [కృ-వి-జ] పెద్దచేయు. నె. జి.
 ఎత్తిపోడుచు : దే. అ. క్రి. తప్పలు వెల్లడించి మనసు నొచ్చు
 నట్లు పలుకు. భా. 10. స్కం. పూ.

ఎత్తిపోవు దే. అ. క్రి. 1. చెడిపోవు. “ఇల్లాండ్ర యీలువు
 నెత్తిపోయె.” న.రా. 7 ఆ.
 2. పూర్తిగాఁబోవు
 “వాని భాకీ ఎత్తిపోయినది.”

ఎత్తివేయు : } దే. స. క్రి. 1. ఎత్తివేయు, ఎత్తి క్రిందఁ బడవేయు.
 ఎత్తివేచు : } 2. తేలికపఱచు
 3. తీసివేయు. “మూలధనము లేక
 పాఠశాల ఎత్తివేసిరి”

ఎత్తివేసికొను : దే. స. క్రి. 1. ఉపసంహరించుకొను.
 “వ్యాజ్యము నెత్తివేసికొనెను.”
 2. మానుకొను
 “వ్యాపారము నెత్తివేసెను.”

ఎత్తు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు. భార. ఉద్యో. 2 ఆ.
 2. కలుగు. భా. రా. యుద్ధ.
 3. పూను. భార. ఉద్యో. 4 ఆ.
 4. దండెత్తు. భార. ఉద్యో. 2 ఆ.

స. క్రి. 1. పైకి లేవఁదీయు.
 భార. ఉద్యో. 2 ఆ.
 2. అర్పించు. ఉ. రా. 8 ఆ.
 3. గ్రహించు. పుడిసిలితో గ్రహించు.
 కాశీ. 3 ఆ. ఉ. హరి. 1 ఆ.
 4. నిలుపు. భీమ. 5 ఆ.

ఎత్తు
ఎత్తు :

174

5. బ్రదికించు.

భార. ఆది. 6 ఆ. భా. రా. యుద్ధ,
[ప్రాణములెత్తు = బ్రదికించు]

6. పెల్ల గించు. వసు. 1 ఆ.

7. తోడు, పెట్టు. ఆము క్త. 4 ఆ.

8. చంకనిడుకొను. పాండు. 3 ఆ.

9. వహించు, ధరించు.

భా. రా. కిష్కిం. కాళ. 4 ఆ.

10. స్మరించు. పార్వ. 5 ఆ.

11. నెల్ల డించు. వరాహ. 8 ఆ.

12. పడయు. పాండు 4 ఆ.

13. దొంగిలించు. ఆము. 5 ఆ.

14. హెచ్చించు. భార. భీష్మ.

15. ప్రసరింపజేయు. శివరా. 1 ఆ.

16. ప్రస్తావించు. (వా)

“ఆ మాట యె తనద్దు.”

17. సన్ను [తెలం.]

18. తంతులు ఎత్తు.

ఎత్తుకట్టు :

దే. స. క్రి. 1. నిలుపుకొను.

—చుద మెత్తికట్టె. కు. సం. 12 ఆ.

ఎత్తుకపోవు :
ఎత్తుకవచ్చు :
ఎత్తుకొను :

దే. స. క్రి. దొంగిలించు.

[వా]

దే. అ. క్రి. సిద్ధపడు.

శుక. 4 ఆ.

స. క్రి. 1. తీసికొను.

ప్రభా. 5 ఆ.

2. దొంగిలించు.

విప్ర. 5 ఆ.

3. కాపాడు.

విక్ర. 7 ఆ.

4. వేగము అందుకొను

“పోనుపోను గుఱ్ఱము ఎత్తుకొన్నది.”

ఎత్తుదెంచు : దే. అ. క్రి. (ఎత్తు + తెంచు)
దండెత్తివచ్చు. భార. ఆది. 7 ఆ.

ఎత్తుపడు : } ద్వ. అ. క్రి. (ఎత్తు + పడు)
ఎత్తువడు : } 1. సిద్ధింపకపోవు
2. భగ్నమగు
3. దివాలాతీయు
4. పశువు లేనలేకపోవు. ప్రబోధ. 3 ఆ.

ఎత్తుపెట్టు : దే. స. క్రి. కపటోపాయములు పన్ను.
1. పురికొలుపు
2. ప్రోత్సహపఱచు
3. పోటీపెట్టు

ఎత్తులిడు : దే. స. క్రి. ప్రోత్సహించు కళా. 7 ఆ.

ఎత్తులుపెట్టు : } దే. అ. క్రి. 1. కొండెములు చెప్ప.
ఎత్తులుచుప్ప : } 2. నేరనట్లుచేయు

ఉదా.- ఎఱుగనివాని కెత్తులుపెట్టు

ఎత్తులువెట్టు : దే. స. క్రి. మోసగించు వాల్మీకి 3 ఆ.
ప్రోత్సహించు శుక. 1 ఆ.

ఎత్తువచ్చు : దే. అ. క్రి. సాటియగు భాగ. 10. స్కం.

ఎత్తువడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఎత్తు + పడు)
1. జనన త్వము లుడిగిపోవు (పశువులు)
హరి. పూ. 6. ఆ.
2. చెడిపోవు భాగ. 10 స్కం.
3. ఎత్తబడు. రామా. 7 ఆ. రాధి. 2 ఆ.

ఎత్తువెట్టు : దే. స. క్రి. ప్రోత్సహించు హంస. ఆ.

ఎత్తువేయు : దే. స. క్రి. తూచు. తూనిక వేయు శ. ర. వ.

ఎత్తునోవు

176

ఎత్తువోవు :

దే. అ. క్రి. (ఎత్తు + పోవు)

1. పడిపోవు.

రామా. 4. ఆ.

“ఎత్తుపోయిన”

శ. ర.

2. తీసిపోవు

ఉ. హరి. 6. ఆ.

ఎత్తునేయు :

దే. స. క్రి. (ఎత్తు + చేయు)

1. కపటముపన్ను.

మల్లాణ. 2. ఆ.

2. పోలు, సాటివచ్చు

“ఇంద్రనీలపురంగు నెత్తునేయగడంగు.”

రుక్మాం. 2. ఆ.

ఎత్తెలుగు :

దే. అ. క్రి. తెలివివక్కువగు.

శుక. 3. ఆ.

ఎత్తెలగొను :

దే. స. క్రి. 1. ఎత్తెలతో జేపల నవలీలగాఁ బట్టి
నట్లు పట్టుకొను.

2. సులభముగా జయించు. నిర్వ. 6. ఆ.

ఎదగు :

దే. అ. క్రి. (ఎద + అగు)

పశువులు ఋతుధర్మము నొందు.

ఎదనెగురను :

దే. అ. క్రి. మనస్సు బాధపడు. శుక. 1. ఆ.

ఎదపగులు :

దే. అ. క్రి. 1. అధికముగా చలించు.

2. గుండె పగులు.

ఎదపడు :

దే. అ. క్రి. భయపడు. ఉ. రా. 6. ఆ.

ఎదవడు :

చలించు. “భీతిచే జాల నెదవడి

మారీచుఁ డిట్లని పల్కె.”

క. వ. రా. అరణ్య.

ఎదపోవు :

దే. అ. క్రి. ఋతుసమయమునకు వచ్చు.

“ఆవు ఎదపోయినది.”

ఎదానబడు :

దే. అ. క్రి. (ఎదాన + పడు) ఒకరిపై ఆధారపడు.

ఎదిరించు :

దే. అ. క్రి. స. క్రి. ప్రతిఘటించు.

- ఎదుగు : దే. అ. క్రి. 1. పెరుగు. శుక. 2 ఆ.
 2. సమీపించు. భాగ. 10 స్కం.
 3. అతిశయించు. నిర్వ. 4 ఆ.
 4. ఈడువచ్చు. “ఎదిగిన పిల్ల.”
- ఎదురగు : దే. అ. క్రి. ఎదురు, అభిముఖము అగు.
- ఎదురాడు : దే. స. క్రి. 1. ఎదురు తిరుగు. శుక. 2 ఆ.
 2. ఎదురుమాటచెప్ప. ద్వా. 6 ఆ.
- ఎదురుండు : దే. అ. క్రి. విరోధించు.
- ఎదురు : దే. అ. క్రి. 1. ఎదురగు. నను. 2 ఆ.
 స. క్రి. ఎదిరించు, ప్రతిఘటించు.
 భార. భీష్మ. 1 ఆ. భాగ. 3 స్కం.
 మార్కొను, పఱచిన నస్తువులను
 కుప్పజేయు. [తెలం.]
 2. కుప్పనుండి ఏరితీయు.
- ఎదురుకొను : దే. స. క్రి. (ఎదురు+కొను)
 1. ఎదురుగా నచ్చి యాహ్వానించు.
 విక్ర. 7 ఆ.
 2. ప్రతిఘటించు. సాండు. 4 ఆ.
 3. జయించు. రాధికా. 3 ఆ.
 అ. క్రి. 1. ఎదురగు. ఉ. రా. 3 ఆ.
 2. ఆసన్నమగు. విప్ర. 2 ఆ.
- ఎదురుకొలుపు : దే. స. క్రి. (ఎదురుకొను భా. ప్రే.)
 స్మృతికిరదెచ్చు. చం. రా. 5 ఆ.
- ఎదురుకోళ్ళుచేయు : దే. స. క్రి. నరుడు రాగా మేళతాళములతో
 నెదురుగఱియి యాహ్వానించు. (తెలం)
- ఎదురుచు : దే. అ. క్రి. స. క్రి. ప్రతిఘటించు. భార. కర్ణ. 2 ఆ.

ఎదురుచూచు : దే. అ. క్రి. వేచియుండు. నైష. 4 ఆ.
ఎదురెదురు చూచు. (ఆమ్రేడితరూపము)

సు. రా.

స. క్రి. మించు, ఓడించు. ఆనంద. పీః.

ఎదురులుచూచు : } దే. స. క్రి. ప్రతీక్షించు, ఎదురుచూచు.

ఎదుర్లుచూచు : } భా. రా. యు. శాం.

ఎదురుతాకగు : దే. అ. క్రి. (ఎదురు + తాకు + అగు)
ఎదురుపడు. జై. 7 ఆ.

ఎదురు తిరుగు : దే. స. క్రి. 1. ఎదుర్కొను.
2. తిరుగజెట్టు.

ఎదురుదొట్టు : దే. స. క్రి. ఎదురించు.

ఎదురునడచు : దే. స. క్రి. ఎదురేగు. కళా. 8 ఆ.

ఎదురుపడు : ద్వ. అ. స. క్రి. 1. ఎదురగు. హంస. 2 ఆ.
2. ప్రతిఘటించు. భార. భీష్మ. 2 ఆ.

ఎదురుమోయు : ద్వ. అ. క్రి. మారు చెలగు.

ఎదురులెక్కు : దే. అ. క్రి. ఎదురుగాఁబోవు. స్వా. 5 ఆ.

ఎదురుసెలగు : దే. అ. క్రి. (ఎదురు + చెలగు)
ప్రతిధ్వనించు. భార. ఉద్యో. 4 ఆ.

ఎదురెక్కు : దే. అ. క్రి. (ఎదురు + ఎక్కు)
1. ఎదురుగాఁబోవు. ఆముక్త. 1 ఆ.
2. బాధించు. కకు. 4 ఆ.

ఎదురెక్కు; ఎదురీదు : దే. అ. క్రి. నుష్కర కార్యమున కుద్యమించు.

ఎదురొడ్డు : దే. అ. క్రి. 1. ఎదురు పూహము పన్ను.
కవిక. 2 ఆ.

2. ప్రతిఘటించు. ఉ. రా. 3 ఆ.

స. క్రి. 1. ఎదురుచేయు. కళా. 8 ఆ.

2. ఎదురుపందెము పెట్టు.

- ఎదుర్కొత్తు : దే. స. క్రి. మార్కొత్తు. పారి. 1. ఆ.
- ఎదుర్కొను; ఎదురుకొను : దే. స. క్రి. ప్రతిఘటించు. ఉ. రా. 2 ఆ.
- ఎదుర్చు : దే. స. క్రి. ఎదురుచు.
భార. భీష్మ. 1 ఆ. కాశీ. 7 ఆ.
- ఎదుర్చుడు : దే. అ. క్రి. ఎదురుపడు, ఎదురగు, చూచు.
పారి. 3 ఆ.
- ఎదుపట్టు : } స. క్రి. 2. ప్రతిఘటించు. భాగ. 3 స్కం.
ఎదుకొట్టు : } దే. స. క్రి. ఎదురు ముష్కహీనము చేయు.
హరి. పూ. 6 ఆ.
- ఎద్రుచు : దే. అ. క్రి. న్యతిరేకనుగు. ఉ. హరి. 4 ఆ.
- ఎనగొను : దే. స. క్రి. పొందు. కు. సం. 3 ఆ.
- ఎనచు : దే. అ. క్రి. ఉడికిన దానిని గరితెతో మెత్తగాఁ జేయు.
- ఎనపు : దే. స. క్రి. 1. ఎనుపు, కలిగించు. చంద్రి. 4 ఆ.
2. ఉడికిన కూరముద్దను కన్యముతో బాగుగ మర్దించు. రూ. ఎనుపు.
- ఎనబోలు : దే. అ. క్రి. సాటియగు. భాగ. 4 స్కం.
- ఎనయగు : దే. అ. క్రి. పోలు.
- ఎనయించు : దే. స. క్రి. [ఎనయు ధా. ప్రే.]
1. ఎనయఁజేయు. హంస. 2 ఆ.
2. ఘటించఁజేయు. నను. 1 ఆ.
3. అతుకు. నేం. పంచ. 2 ఆ.
- ఎనయు : దే. స. క్రి. 1. పోలు. భార. శాం. 5 ఆ.
2. కూడు, సంగమించు.
హరి. 7 ఆ. హంస. 2 ఆ.
3. సోకు నను. 3 ఆ.
4. పుచ్చుకొను. శుక. 2 ఆ.
5. పొందు. నను. 3 ఆ.

ఎనయు

- అ. క్రి. 1. సమానముగు. భార. విరా. 3 ఆ.
 2. అగు. శుక. 1 ఆ.
 3. కాయు. హరి. పూ. 8 ఆ.
 4. కూడు, రమించు.
 భార. శాం. 4 ఆ. శశాం. 3 ఆ.
 5. పట్టునడు. ఆము. 3 ఆ.
 6. ఒప్పారు. ఇందు. 1 ఆ.

ఎనవచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. ఎనజోలు. భార. ఉద్యో. 4 ఆ.
 2. సాటివచ్చు. (తెలం.)

ఎనవాయు : దే. అ. క్రి. (ఎన + పాయు) జోడువీడు,
 వియోగమందు. భా. రా. సుం.

ఎనవోలు : దే. అ. క్రి. ఎనవచ్చు. నను. 2 ఆ.

ఎనసేయు : దే. స. క్రి. పోల్చు

ఎన్నవలుబెట్టు : దే. అ. క్రి. మాటలతో వాపోయి యేడ్చు

ఎన్నించు : దే. స. క్రి. ఉడికినదానిని కన్యముతో బాగుగ
 మర్చించు [నె. జి.]

ఎనియు : దే. అ. క్రి. 1. కలిసికొను శ. ర.
 2. ముద్దయగు. “పప్పు ఎనిసినది”

ఎన్నికకెక్కు : దే. అ. క్రి. ప్రసిద్ధిచెందు హంస. 5 ఆ.

ఎన్నికచేయు : దే. స. క్రి. ఎంచు, గణించు.

ఎన్నికమీఱు : దే. అ. క్రి. ప్రసిద్ధిగాంచు. దుక్కిశి 1. ఆ.

ఎనుచు - ఎనుపు : దే. స. క్రి. 1. మెత్తగాజేయు
 2. వేగునల్లుగాచేయు శ. ర.
 3. కలుపు

ఎనుము : దే. స. క్రి. మెదుపు; కలుపు

ఎన్ను : దే. స. క్రి. 1. లెక్కించు. భార. ఆది. 1 ఆ.
 2. సరకుచేయు. ఆము. 4. ఆ.
 3. కీర్తించు. నీలా. 2 ఆ.
 4. నిద్రించు. హరి. పూ. 9 ఆ.
 5. తలపోయు. విక్ర. 8 ఆ.

ఎన్నుకొను : దే. స. క్రి. (ఎన్ను + కొను)
 1. గ్రహించు
 2. ఏలుకొను

ఎన్నెదలుకలుగు : దే. అ. క్రి. ఎన్ని గుండె లున్న నని నేటివాడుక.
 బస. 6.

ఎనుకు : దే. స. క్రి. నేనుకు; నెదకు. కాశీ. 5 ఆ.

ఎముకబలియు : దే. అ. క్రి. 1. దృఢమగు
 2. గట్టివాటిని యెముక కలదగు
 నరస. 1 ఆ.

ఎముకలేరు : దే. స. క్రి. (ఎముకలు + ఏరు)
 1. ఎముకలు లేనివానినిగాఁ జేయు.
 2. బాధించు
 3. నంపు నైష. 7 ఆ.

ఎమ్ములు చిల్లులువోవు : దే. అ. క్రి. నుర్మభేదన మగు. సారం. 3 ఆ.

ఎమ్మెలు పచరించు : దే. అ. క్రి. నగలుపోవు. హరి. 5 ఆ.

ఎమ్మెలుసెప్పు : దే. అ. క్రి. నిరాడంబరముగఁజెప్పు. భాగ. 1 స్కం.

ఎయిదించు : } దే. స. క్రి. (ఎయిదు థా. ప్రే.) ఎఱిగించు
 ఎయిండు : } తెలియఁజేయు భార. విరా. 5 ఆ.

ఎయిదు : దే. అ. క్రి. 1. ఇముడు బస. 3 ఆ.
 2. నచ్చు (చూ. ఎయిదు)
 3. పోవు. భార. ద్రో. 1 ఆ.
 4. నిలుచు. కు. సం. 6 ఆ.
 5. సరిపోవు. పండి. దీక్షా.

ఎయిదు

స. క్రి. 1. ఎఱుగు, తెలిసికొను.

(చూ. ఎయిదించు)

2. వెంబడించు. భార. ద్రో. 3 ఆ.

3. పొందు. భార. విరా. 2 ఆ.

4. చేరు, సమీపించు. భార. ఆర. 4 ఆ.

ఎయిదు : }
ఎయిదు : }

దే. అ. క్రి. 1. పోవు. భార. విరా. 4 ఆ.

2. నచ్చు. భార. ద్రో. 2 ఆ.

3. ఎగురు. కు. సం. 7 ఆ.

స. క్రి. 1. పొందు. భార. విరా. 2 ఆ.

2. వెంబడించు. భార. విరా. 3 ఆ.

ఎయ్యను :

దే. అ. క్రి. తిరస్కార సూచకముగ ధ్వనిసేయు.

కు. సం. 12 ఆ.

ఎరగలివడు :

ద్వ. స. క్రి. దగ్ధముసేయు. (హాలాహల విషము)

భాగ. 8 స్కం.

ఎరగు :

దే. స. అ. క్రి. 1. నమస్కరించు. భార. ఆది. 7 ఆ.

2. ఉఱుకు. భార. శల్య. 1 ఆ.

ఎరగొను :

దే. అ. క్రి. (ఎర + కొను)

1. ఆకలిగొను. రం. రా. యుద్ధ.

2. ఆకలి తీరు. మైరా. 2 ఆ.

3. పరవశమగు.

స. క్రి. మ్రింగు. ఉ. హరి. 5 ఆ.

ఎరచేయు: }
ఎరసేయు: }

దే. స. క్రి. ఉపేక్షించు పిన. శకుం. 2. ఆ.

ఎరలు :

దే. అ. క్రి. ఉష్ణభావమొందు. కు. సం. 3 ఆ.

ఎరవళులుపోవు : దే. అ. క్రి. దావానలముచే దగ్ధమగు.

భార. భీష్మ. 1 ఆ.

- ఎరవిచ్చు : }
 ఎరవీయు : } దే. స. క్రి. అప్పు ఇచ్చు.
- ఎరవుచేయు : దే. స. క్రి. వేరుగా దలంచు. ప. వీ.
- ఎరవుతీయు : దే. స. క్రి. అప్పుచేయు.
- ఎరవుపడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఎరవు + పడు) భేదమునొందు,
 కలహించు. భార. ద్రో.
- ఎరవుసేయు . దే. స. క్రి. [ఎరవు + చేయు]
 అన్యథా భావించు
- ఎరవెట్టు : దే. స. క్రి. మోహము కల్గించు.
- ఎరవేయు : } దే. స. క్రి. 1. ఆహారముచూపి నలబోచిక్కించుకొను
 ఎఱువేయు : } 2. లంచమిచ్చు.
 3. ఎఱును (పురుగు) గాలమునకు వేసి
 చేపను బట్టినట్లు ఘోరఱుచుకొను
- ఎరియబెట్టు : దే. స. క్రి. (ఎరియన్ + పెట్టు) 1. పోగొట్టు;
 2. నశింపజేయు రామా. 8 ఆ.
 3. మండించు. కాల్పు. కు. సం. 10 ఆ.
- ఎరియించు దే. స. క్రి. [ఎరియు థా. ప్రే.] గాఢించు
 హర. 3, ఆ.
- ఎరియు : దే. అ. క్రి. 1. మరడు
 2. పరితపించు భార. ఆర. 5 ఆ.
 3. నశించు భార. స్త్రీ. 1 ఆ.
- ఎర్గు : దే. స. క్రి. ఎఱుగు [తెలిసికొను] బస. 4. ఆ.
- ఎఱుగిపోనుండు : దే. స. క్రి. ఎక్కిపోనుండు. కు. సం. 11 ఆ.
- ఎఱుగివచ్చు : దే. స. క్రి. దిగినచ్చు, కు. సం. 1 ఆ.

ఎఱగు :

- దే. అ. స. క్రి. 1. ఉఱుకు కు. సం. 11 ఆ.
 2. వ్రాలు భార. అను. 1 ఆ.
 3. నచుస్కరించు భార. అను. 4.
 4. సక్త గను కు. సం. 1 ఆ.

ఎఱగొను :

- ద్వ. అ. క్రి. (ఎఱ + కొను) 1. అరుణిమనొందు
 2. బరిమిఁదనుండు రం. రా. ఆర.

ఎఱయు :

- దే. అ. క్రి. ఉష్ణభావమునొందు ప. పీ.

ఎఱిఁగించు :

- దే. స. క్రి. (ఎఱుగు భా. ప్రే.)
 1. ప్రకటించు. వారి. పీఠి.
 2. నేర్పు. మల్. 1. ఆ.
 3. తెలుపు. జై. 4. ఆ.

ఎఱుక చేయు :

- దే. స. క్రి. [ఎఱుక + చేయు]
 1. తెలుపు. భార. శాం. 6. ఆ.
 2. నిజ మనుకొను వైజ. 4 ఆ.

ఎఱుకపడు :

- ద్వ. అ. క్రి. 1. తెలియు; భార. ఆది. 2. ఆ.
 2. ప్రకటమగు; శుక. 1. ఆ.
 3. బోధించు భార. ఆర. 2. ఆ.

ఎఱుకపఱచు :

- దే. స. క్రి. (ఎఱుకపడు భా. ప్రే.)
 1. తెలుపు శుక. 3 ఆ.
 2. ప్రకటించు ఆము. 5. ఆ.

ఎఱుకవట్టు :

- దే. స. క్రి. గుర్తెఱుఁగు.

ఎఱుకవెట్టు :

- దే. స. క్రి. ఒక విషయమును గూర్చి యధికముగ
 మాటలాడు. (తెలం)

ఎఱుఁగు .

- దే. స. క్రి. 1. తెలియు, గ్రహించు.
 భార. ఆది. 3. ఆ.
 2. నేర్పు. వాసిష్ఠ 1. ఆ.
 3. అనుభవించు వి. పు. 1 ఆ.

ఎఱ్ఱజిగిదన్ను : దే. అ. క్రి. ఎఱ్ఱవారు. “దానఁ గకుఱ్ఱుఁ డెఱ్ఱజిగి
దన్నిన కన్నరచూపు చూడ.”

కకుత్. 5 ఆ.

ఎఱ్ఱసూదు : దే. స. క్రి. ఎఱ్ఱగా నూదు. “ఉట్టిపడట్టు కఱ్ఱెఱ్ఱ
నూదినట్లు-దివ్యవాణి పలికె.”

భాగ. 6 స్కం.

ఎఱ్ఱలువాఱు : } దే. అ. క్రి. సంజ యెఱ్ఱుపులు తిరుగు
ఎఱ్ఱలుతోలు : }

ఎఱ్ఱవారు : దే. అ. క్రి. ఎఱ్ఱనగు.

ఎలమించు : దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు. కు. సం. 7 ఆ.

ఎలము : దే. అ. క్రి. 1. వికసించు. కు. సం. 7 ఆ.

2. బప్పు. కు. సం. 6 ఆ.

3. చిగుర్చు, తేతయగు. కు. సం. 6

4. ప్రకాశించు. ప. వీ.

ఎలయించు : దే. స. క్రి. (ఎలయు ధా. ప్రే.)

1. తీసికొనిపోవు. భార. విరా. 2 ఆ.

2. ప్రోత్సహించు: హరి. 1 ఆ.

ఎలయించుకొను: దే. స. క్రి. ఎలయించు (తీసికొనిపోవు)

వి. పు. 8 ఆ.

ఎలయు : దే. అ. క్రి. 1. ఉత్పహించు. భార. ఆర. 5 ఆ.

2. కలుగు. నిర్వ. 7 ఆ.

3. ప్రవేశించు. భార. అను. 5 ఆ.

4. మూఁగు. భార. భీష్మ. 1 ఆ.

ఎలరారు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు. నిర్వ. 1 ఆ.

2. అధికమగు. భార. భీష్మ. 1 ఆ.

3. ప్రకాశించు. హరి. ఉ. 4 ఆ.

4. పుష్పించు, వికసించు.

భాగ. స్కం. 8

- ఎలకుచు : దే. అ. క్రి. ఎలక్కు. (శ. ర.)
- ఎలక్కు : దే. అ. క్రి. 1. అధికమగు.
2. ఆనందించు. భార. ఉద్యో. 4 ఆ.
3. ఒప్పు. వి. పు. 6 ఆ.
- ఎలిగించు : దే. అ. క్రి. 1. కూయు. (శ్రీ)రాధా. 2 ఆ.
2. మొఱవెట్టు. భాగ. 8 స్కం.
- ఎలుగించు : దే. అ. క్రి. కూయు. వరాహ. 3 ఆ. శివరా. 3 ఆ.
- ఎలుగించు : దే. స. క్రి. పిలుచు. భా. రా. అయో.
అ. క్రి. బదులు పలుకు. శివ. సా.
ఇట్లే, ఎలుగులిచ్చు.
- ఎలుగిడు : దే. అ. క్రి. (ఎలుగు + ఇడు) మొఱుగు.
రామా. 2 ఆ.
- ఎలుగుచేయు : దే. అ. క్రి. ఎలిగించు, కూయు. ద్వా. 1 ఆ.
- ఎలుగులుచ్చు : దే. స. క్రి. పిలుచు.
అ. క్రి. ధ్వనిచేయు, మ్రోగు, పలుకు,
ప్రతిగా పలుకు.
- ఎలుగువడు : దే. అ. క్రి. 1. డగ్గుతికనడు.
2. హీనస్వరమగు.
- ఎలుగుసూపు : దే. అ. క్రి. 1. పలుకు. భార. ఆను. 1 ఆ.
2. హుంకరించు. భార. భీష్మ. 2 ఆ.
ఇట్లే, ఎలుగులు సూపు. హరి. ఉ. 6 ఆ.
- ఎలుగెత్తిచాటు : దే. స. క్రి. బహిరంగముచేయు, అండఱకుఁదెలియు
నట్లు చేయు.
- ఎలుగెత్తు : దే. అ. క్రి. బిగ్గరగా నఱచు.
- ఎల్లలువెట్టు : దే. స. క్రి. (ఎల్లలు + వెట్టు)
అనధి యేర్పఱచు. దశ. 2 ఆ.
- ఎల్లాయివేయు : దే. స. క్రి. చాకలి గుడ్డలుడుకబెట్టు.

- ఎల్లి దించు : దే. స. క్రి. తేలికపఱచు. ప. వీ.
- ఎల్లి పోవు : దే. స. క్రి. కుప్పనూర్పిడి పూర్తియగు.
- ఎవయు : దే. అ. క్రి. ఎగయు. శ. ర.
- ఎవుచు : దే. స. క్రి. ఎగుచు. కకు. 5 ఆ.
- ఎసక మెసగు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు. భార. విరా. 1 ఆ.
2. కలుగు. భార. శాంతి. 5 ఆ.
3. ఒప్పు. బస. 1 ఆ.
- ఎసగించు : దే. స. క్రి. (ఎసగు ధా. ప్రే.)
కలుగజేయు. వసు. 1. ఆ.
- ఎసగు : దే. అ. క్రి. ఈ పదము నిరనుస్వార మునికొందరు.
కాని కవిత్రయము వారి నిర్ధారక
ప్రయోగములు కానరావు. క్రింది
ప్రయోగములచే సానుస్వార మగుట
యొక్కము.
1. అతిశయించు భార. ఆది. 4 ఆ.
2. కలుగు భార. ఆది. 5. ఆ.
3. ప్రవర్తిల్లు భార. శాం. 6. ఆ.
4. ఒప్పు. స్వా. 3. ఆ. దశా. 1 ఆ.
- ఎసకొను : } దే. అ. క్రి. పురిగొను, (చూ. ఎసగొలుపు)
ఎసగొను : } విజృంభించు
- ఎసకొలుపు : దే. స. క్రి. ఎసకొల్పు, ప్రేరేపించు. శ. ర.
- ఎసకొల్పు : దే. స. క్రి. (ఎసకొను ధా. ప్రే.)
1. పురికొలుపు సారి. 5 ఆ.
2. కలిగించు ఆము. 6 ఆ.
- ఎసపోయు : దే. స. క్రి. (ఎస + పోయు)
1. వినియోగించు: వ్యయించు. దశ. 11 ఆ
2. పురికొల్పు;
3. వాంఛించు, క.వ.రా.యు.కాం.

- ఎసరు : దే. అ. క్రి. ఎసరు, విజృంభించు. నిర్వ. 6 ఆ.
- ఎసరుపెట్టు
ఎసరుబెట్టు } దే. అ. క్రి. ఎసరివష్టమునకో ఎత్తులు వేయు. [వా]
- ఎసరువెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. నంటకై నీరుకాగఁబెట్టు. పాండు. 2ఆ.
2. కీడు కలిగించు చం.రా.5.ఆ.
- ఎసరెత్తు :
ఎసరెత్తుకొను: } దే. అ. క్రి. ఎసరుపెట్టు (తా. సం)
- ఎసరేగు : దే. అ. క్రి. చెలరేగు; విజృంభించు; అతిశయించు
హరిశ్చం. 5. ఆ.
- ఎసలారు : దే. అ. క్రి. (ఎసులు + అరు)
1. బిష్ట. భార. అను. 3. ఆ.
2. అతిశయించు [వ్య]
- ఎసవు : దే. అ. క్రి. ఎసగు, బిష్ట [నూ]
- ఎసవెట్టు : దే. స. క్రి. పురికొల్పు
- ఎస్సను : దే. అ. క్రి. తిరస్కారనూనకధ్వని చేయు.
కు. సం. 6 ఆ.

ఏకటపడు : ద్వ. అ. క్రి. అపేక్షించు, వాచిపోవు. వరాహ. 12 ఆ.

ఏకడాకడయగు : దే. అ. క్రి. దిక్కులేర్పడకపోవు. క.న.రా.బాల.

ఏకారు : దే. అ. క్రి. 1. మిక్కిలికోరు. కువల. 2. శుక. 2 ఆ.

2. నేవించు భీమ. 3 ఆ.

3. బాధపడు హంస. 2 ఆ.

ఏగించు : దే స. క్రి. (ఏగు ధా. ప్రే.)

1. పంపు భార. ఆది. 6 ఆ.

2. ఉత్సవముతోఁదిప్ప. ఆము. 4 ఆ.

ఏగు ; దే. అ. క్రి. 1. పోవు భో. 4 ఆ. కళా. 3. ఆ.

రాఘవ. 1 ఆ.

2. కడచు, ముందునకు నడచు. హరి. 1 ఆ

భార. విరా. 1 ఆ.

3. చనిపోవు. హంస. 1 ఆ.

4. ఉత్సవముతోఁదిగుగు (పెద్దనచాటువు)

తైలం. 1. భరించు;

2. అనుభవించు;

3. సంసారముచేయు

“దీనితో ఏగలేను”

“వేగు. గూ. దీనితో వేగలేను.”

ఏగుదెంచు : దే అ. క్రి. (ఏగు + తెంచు)

1. వచ్చు. భార. ఆది. 3. ఆ.

కాశీ. 6 ఆ. భీమ. 2 ఆ.

2. పోవు. జై. 2. ఆ.

ఏకతమాడు : ద్వ. అ. క్రి. ఆలోచించు స్వా. మ. సం. 5 ఆ.

ఏకభుక్తమునేయు : సం. అ. క్రి. 1. ఒంటిప్రాద్దు చేయు

2. ఒకమాటు భుజించు

ఆము.

ఏకమగు : సం. అ. క్రి. ఒకటియగు

పరత.

ఏకముఖమగు : సం. అ. క్రి. ఏకరీతిగా నుండు

ఏకరు : దే. అ. క్రి. 1. ఉవ్విళ్ళూరు

నుల్ల. సీతి. గాధే.

2. భయపడు.

పద్మ. 9 ఆ.

3. వాచిపోవు

చక్కాం. 4 ఆ.

ఏకరువుపెట్టు . దే. స. క్రి. ఏకరు విడు

ఏకవ్యాపకమగు : సం. అ. క్రి. అంతయు వ్యాపించు. విష్ణు. 3. ఆ.

ఏకశయ్య నుండు : సం. అ. క్రి. జతగూడియుండు. ద్వీ. జ. గ.

ఏకాంతమాడు : సం. అ. క్రి. మంతనమాడు న. రా.

ఏకాంతమిచ్చు : సం. అ. క్రి. రహస్యముగా మాటాడ నవకాశ మిచ్చు.

ఏకాక్షరప్రయోగమునేయు : సం. స. క్రి. చులకనగా పిలుచు.

మన్నారుదాస. వి. రంగరాజ.

ఏకివేయు : దే. స. క్రి. ఒకవ్యక్తిని బాగుగా విమర్శించు; సర్వదోషములు మొగమోటమి లేక చెప్ప, లేక వ్రాయు.

ఏకీభావము నొందు : సం. అ. క్రి. ఏకీభవించు

ఏకీభవించు : సం. అ. క్రి. ఒక్కటియగు; కలసిపోవు. [చా]

ఏకు : దే. స. క్రి. 1. దూది మొల్లి విడిపోవునట్లు

యంత్రముతోఁ గొట్టు.

“దూది ఏకిరి.”

2. దూదేకినట్లు విడఁగొట్టు. కకు. 5 ఆ.

3. దోషములు ప్రకటించు.

ఏకులువడకు : దే. స. క్రి. 1. ఏకులు చేయు.

2. మనిసి సన్నపడు.

ఏచు :

దే. అ. క్రి. [ఈ పదము సకర్మక మైనపుడు సాను
స్వారమని శ. ర. సూ. ని. కాని,
ఏపరించు, ఏపులనుబట్టి నిర్ధారకముగా
నిది నిరనుస్వారమే.]

1. అధికమగు. భా. రా. యు.

2. పెరుగు. భా. ఆది. 4 ఆ.

3. చెలరేగు. భార. ఉద్యో. 1 ఆ.

4. పొడనూపు. భాగ. 3 స్కం.

స. క్రి. బాధించు. భార. విరా. 2 ఆ.

ఏటవేయు :

దే. స. క్రి. భారమువేయు.

ఏటికెరురేదు :

దే. అ. క్రి. ఏ గడ్డు పనికికై న న్యతిరేకముగ నడచు.

(న్య)

ఏటులాడు :

దే. అ. క్రి. (ఏటులు + అడు.)

ఏట్లాడు :

బాణప్రయోగముతో, బోరు; పోరు.

నిర్వ. 4 ఆ. రామా. 8 ఆ.

ఇట్లే, ఏట్లాడు. య. 1 ఆ.

భార. విరా. 5 ఆ.

ఏట్లుపెట్టు :

దే. స. క్రి. దెబ్బలు కొట్టు.

ఏడాటలాడించు :

దే. స. క్రి. (ఏడు + అటలు + అడించు)

మిక్కిలి శ్రమపెట్టు. శ.ర.

ఏడిపించు

దే. స. క్రి. (ఏడుచు ధా.ప్రే.)

1. రోదనము చేయించు సిం. నాథ.

2. బాధించు, ఇట్లే, ఏడ్పించు. శివరా. 2 ఆ.

ఏడుచు :

దే. అ. క్రి. రోదనముచేయు (చూ. ఏడిపించు)

ఏడ్చు :

ఇట్లే, ఏడ్చు భార. ద్రోణ. 2 ఆ.

ఏడ్చుకొను :

దే. అ. క్రి. (ఏడ్చు + కొను. స్వార్థమున)

రోదనముచేయు. ద్వి. నల. 4 ఆ.

- నతామెత్తు . దే. అ క్రి. నతాముపట్టు
- ఏతులబోవు : దే. అ. క్రి. 1. గర్వపడు
2. హెచ్చులకుబోవు. పాండు. 7 ఆ.
- ఏతెంచు : దే. అ. క్రి. (ఏగు + తెంచు)
1. నచ్చు. వి.పు. 7 ఆ. భార. శాం. 3 ఆ.
2. డగ్గలు నైష. 8 ఆ.
3. కలుగు విక్ర. 3 ఆ.
4. జరుగు హరి. ఉ. 6 ఆ.
- ఏతేరు : దే. అ. క్రి. వచ్చు
- ఏదు : వై. అ. క్రి. 1. చెడు భార. ఆది. 6 ఆ.
2. పెంపొందు ప్రబంధ.
స. క్రి. 1. కాపాడు దశా. 1 ఆ.
2. పెంచు రామా. 3. ఆ.
3. పొందు. హరి. ఉ. 7 ఆ.
4. లోపించు
5. పరిత్యజించు, విడుచు
- ఏపడచు : దే. స. క్రి. నశింపజేయు భార. కర్ణ 2. ఆ.
- ఏవరించు ; దే. స. క్రి. (ఏవరు ధా. ప్రే.) 1. బాధించు
ద్వి. హరిశ్చ. ఉ.
2. దుశింపజేయు ద్వి. హరిశ్చ.
- ఏసారు దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు. భార. ఉద్యో. 2 ఆ.
2. విజృంభించు. భార. భీష్మ. 2.
3. విలసిల్లు నైష. 5. ఆ.
- ఏపు : దే. స. క్రి. (ఈ పద మీయర్థమున సానుస్వారమని
సూని. శ. ర. కాని యది చింత్యము)
బాధించు. నన. 2. టి.
- ఏపుమీటు : } దే. అ. క్రి. 1. నృద్ధియగు. 2. బాగుగ నెదుగు.
ఏపుచూపు : } “పైరు ఏపుగఁ జెరిగినది”

- ఏపుమాపు : దే. స. క్రి. (నపు + మాపు)
 1. మించు
 2. జయించు సా. 2. ఆ.
 3. చంపు విక్ర. 4. ఆ.
- ఏపుమిగులు : దే. అ. క్రి. 1. విలసిల్లు;
 2. సరిపడు. భాగ. 1 స్కం.
 3. ఉత్సహించు. భార. భీష్మ. 2 ఆ.
- ఏపురేగు : దే. అ. క్రి. 1. విజృంభించు. భాగ. 3 స్కం.
 2. గడిమారు.
 3. విచ్చలవిడిగా విహరించు.
 వేం. పంచ. 4 ఆ.
- ఏమట నేయు : దే. అ. క్రి. నిలిచిపోవు; ఆగు. మల్లా. 3 ఆ.
- ఏమటించు : దే. స. క్రి. (ఏమలు ధా. ప్రే.) రాధా. 1 ఆ.
- ఏమటిపడు : ద్వ. అ. క్రి. పరాకుపడు.
- ఏమటిలు : } దే. అ. క్రి. పొరపడు. కళా. 1 ఆ.
 ఏమటిల్లు : } స. క్రి. మఱచిపోవు. రామ. 4 ఆ.
- ఏమలు : దే. అ. క్రి. జాగరూకత లేకయుండు.
 భార. భీష్మ. 1 ఆ. ఆది. 6 ఆ.
 స. క్రి. 1. ఉపేక్షించు. భార. ఆది. 8 ఆ.
 భార. ఆర. 4. ఆ.
 2. మఱచు; భార. విరా. 1 ఆ.
 పరమ. 2 ఆ.
 (ఏమాలు అని బిల్లు నీయము. 1 ఆ.)
- ఏమలుచు : దే. స. క్రి. (ఏమలు ధా. ప్రే.)
 ఏమఱజేయు. శ. ర.
- ఏమాలు : }
 ఏమలు : } దే. అ. క్రి. ఉపేక్షించు. ప్రే. ఏమార్పు.

- ఏమియను : దే. స. క్రి. చీనాట్టుపెట్టు.
- ఏమోయగు : దే. అ. క్రి. చెప్పరాని రీతిని బరిణమించు.
భీమ. 2 ఆ.
- ఏయు : దే. స. క్రి. 1. (బాణాదులను) ప్రయోగించు.
భార. ఆర. 4 ఆ.
2. పడఁగొట్టు. భార. ఆది. 7 ఆ.
3. వైచు. ద్వా. 2 ఆ.
- ఏరుగు : దే. అ. క్రి. విష్టించు; మలము విడుచు. (శ.ర.)
- ఏరుతలచూపు : } దే. అ. క్రి. 1. ఏటికి నీరు తగులు.
ఏరువచ్చు : } 2. తలనొప్పి తగులు.
- ఏరుపడు : ద్వ. అ. క్రి. కేర్పడు; పంక్తులుదీలు.
రామా. 8 ఆ. కువల. 1 ఆ.
- ఏరుపఱుచు : ద్వ. స. క్రి. (ఏరుపడు భా. ప్రే) నిర్ణయించు; ఏర్పాటుచేయు.
శివ. 1 ఆ.
- ఏరువాకచేయు : దే. అ. క్రి. ప్రతి జ్యేష్ఠ పూర్ణిమ నాడు మొట్ట మొదటి శుభలగ్నమున దుక్కిసాగించు
- ఏరువాకసాగు : దే. అ. క్రి. జ్యేష్ఠ పూర్ణిమ నాడు నవనసాయ మారంభించు. (ఇదిజిల్లా కొకనాడగును)
- ఏరుసాగు : దే. అ. క్రి. దుక్కిదున్ను. ఆము. 4. ఆ.
- ఏర్చు : దే. అ. క్రి. నొప్పికలుగు పాండు 4. ఆ.
స. క్రి. 1. కాల్చు భార. భీష్మ. 3 ఆ.
2. బాధించు ఆము. 1 ఆ.
3. ధ్వంసముచేయు. స్వా. 4 ఆ.
4. (మంచివి) ఎన్ను. భార. విరా. 1 ఆ.
5. విభాగించు స్వా. 5. ఆ.
6. కూర్చు పాండు. 5. ఆ.
7. నిర్ణయించు శివరా. 1 ఆ.

పేర్పు

8. పన్ను భార. విరా. 4 ఆ.

9. పరిశీలించు. ఆము. 1 ఆ.

10. తొలగించు భార. విరా. 2 ఆ.

పేర్పడు :

దే. అ. క్రి. (ఏరు+పడు)

1. వేటగు భా.రా.యుద్ధ.

2. తెల్లమగు భార.ఆది. 1 ఆ.

3. గోచరమగు భార.ఆది. 4 ఆ.

4. ఉండు మల్ల. శృం.

పేర్పడుదెంచు : ద్వ. అ. క్రి. 1. నచ్చు, ప్రవేశించు. భార.ఆది. 5 ఆ

2. స్పష్టముగాఁగనుపించు.

ప్రకటనగు భార. శాం. 1 ఆ.

పేర్పరించు :

ద్వ. స. క్రి. 1. పేర్పరించు; నిర్ణయించు

భార.విరా. 1 ఆ.

2. విభాగించు మల్ల. నీతి.

3. ప్రకటించు; తెలుపు. ప్రభా. 3 ఆ.

4. నిర్మించు, కట్టు. విప్ర. 2 ఆ.

5. పూహము పన్ను పారి. 5 ఆ.

పేర్పరించు :

ద్వ. స. క్రి. (పేర్పడు ధా. ప్రే.)

1. విభాగించు. కు. సం. 1 ఆ.

2. నిర్ణయించు. ఉ. రా. 1 ఆ.

3. చూపు. భార. విరా. 2 ఆ.

4. చక్కజేయు. భార. ఉద్యో. 4 ఆ.

పేరు :

దే. స. క్రి. 1. ఒకటొకటిగాఁజేతితో నెత్తు.

భార. అశ్వ. 4 ఆ.

2. ఎన్ను. నైష. 7 ఆ. సావి. 2 ఆ.

3. నటకు. భార. ద్రోణ. 1 ఆ.

పేరుపరించు :

దే. స. క్రి. పేర్పరించు.

శివరా. 1 ఆ.

ఏలాటమాడు :

దే. స. క్రి. సయాటమాడు.

- ఏలు : దే. స. క్రి. 1. పరిపాలించు. భార. ఉద్యో. 4 ఆ.
2. కైకొను. దశా. 1 ఆ.
3. శాసించు, ఆజ్ఞాపించు.
(చూ. ఏలుదెంచు)
- ఏలికొను : దే. స. క్రి. 1. దాసిగాఁ జేసికొను.
2. భార్యనంగీకరించు; “అలిసేలికొను.”
- ఏలుకొను : దే. స. క్రి. 1. పాలించు.
2. భార్యతో సంసారముచేయు.
- ఏలుదెంచు : దే. స. క్రి. శాసించు. భార. విరా. 2 ఆ.
- ఏలుబడి నెఱపు : దే. అ. క్రి. రాజ్యముచేయు.
- ఏవగించు : దే. అ. క్రి. 1. రోతపడు. భార. ఆది. 7 ఆ.
2. అసూయచెందు, భార. కర్. 2 ఆ.
స. క్రి. 1. నిరసించు. భార. ఆది. 7 ఆ.
2. విడుచు. భార. సభా. 2 ఆ.
- ఏవపడు . ద్వ. అ. క్రి. రోతపడు. భార. అను. 3 ఆ.
- ఏవబారు : దే. అ. క్రి. మనస్సు కలతనొందు. తను తప్పు
లొరు లెత్తిపెట్టునపుడుమాతస్సర్యపడు,
కుత్సచెందు,
మొగముమొరకటించుకొను.
- ఏవలాడు : దే. స. క్రి. నిందించు.
అసహించుకొను. హం. విం. 3 ఆ.
- ఏష్యములు పడుకు : దే. స. క్రి. భవిష్యత్తు చెప్పు. ఆము. 6 ఆ.
- ఏసరించు : } దే. అ. క్రి. అతిశయించు. రుక్మాం. 8 ఆ.
ఏసరు : }
- ఏసరేగు : దే. అ. క్రి. (ఏస + రేగు) విజృంభించు;
అతిశయించు. రామా. 3 ఆ. పాండు. 4 ఆ.
- ఏసరేయు . దే. అ. క్రి. ఏసరేగు. హర. 2 ఆ.

3

- విదవెట్టు : దే. స. అ. క్రి. 1. అనుసరించు
2. వెంబడించు బస. 5.
3. వెనుకకుఁజను
- విదుపదిసేయు : దే. స. అ. క్రి. 1. నచుస్కరించు (శ.ర.)
వెనుదీయు నైష. 7.ఆ.
- విపోవు : దే. అ. క్రి. అయిపోవు శ. ర.
- విరకొను : దే. అ. క్రి. 1. సరియగు. వేం. పంచ. 1 ఆ.
2. పెరుగు. వేం. పం. 1 ఆ.
- విరేండ్లకుబోవు : దే. అ. క్రి. గూ. అరివేణికిఁబోవు
విరేణికుండలు తెచ్చుటకుఁ బోవు. తెలం
- వివచ్చు : దే. అ. క్రి. అయివచ్చు; అచ్చివచ్చు.
ఆం. భా. 3 ఆ.

- ఒంగు : దే. అ. క్రి. 1. వంగు. బ్రా.
2. లొంగిపోవు
- ఒంచు : దే. స. క్రి. వంచు. బ్రా.
- ఒంటబట్టు : దే. అ. క్రి. తిన్న పదార్థముయొక్క సారము
శరీరమునకు బట్టు
[ఆక్షేపణలో వాడుటగలదు.]
- ఒంటరిగా నుండు : దే. అ. క్రి. ఒంటరిగానుండు
- ఒంటికాలిమీదబోవు : దే. అ. క్రి. అతితీవ్రముగా నొకనిమీద
దెబ్బలాటకు బోవు
- ఒంటిగానుండు : దే. అ. క్రి. ఏకాంతముగా నుండు
- ఒంటిపడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఒంటి+పడు)
అనవాయుడగు. కేయూర. 3 ఆ.
ఇట్లు, ఒంటిపడు. భార. ఆశ్ర. 2 ఆ.
- ఒంటిపాటగు : దే. అ. క్రి. అనకాశముదొరకు, హంస. 3 ఆ.
- ఒంటు : దే. అ. క్రి. పొందు, పొసగు, నరాహ. 2. ఆ.
స. క్రి. స్పృశించు, ముట్టు. శశాం. 2 ఆ.
ప్రకృతికి సరిపడు. (తెలం.)
- ఒంటుకొను : దే. స. క్రి. 1. రమించు, శశాంక. 2 ఆ.
2. భాగములుచేసియెవరిది నాకుతీసికొను
చూ. ఒడ్డుకొను
- ఒండగు : దే. అ. క్రి. మఱియొకవిధముగా నగు, భార. ఆది.
- ఒండాడు : దే. అ. క్రి. 1. మాటునూటాడు
ఎదురాడు. పాండు. 4 ఆ.
- ఒండుపలుకు : దే. అ. క్రి. మాటుపలుకు. (వ్య) భార. భీష్మ. 3 ఆ.

ఒండొకబుద్ధిచేయు: దే. అ. క్రి. అన్యథాభావించు భార. ద్రోణ. 1 ఆ.

ఒందించు : దే. స. క్రి. (ఒందు ధా. ప్రే.) కలుగఁజేయు
విక్రమా. 2 ఆ.

ఒందిలిపడు : స్వ. అ. క్రి. దుఃఖపడు; దైన్యమందు, హరి. ఉ. 1 ఆ.

ఒందు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు. భార. ఆది. 8. ఆ. 2.

ఇంపగు; రుచ్యమగు;

నాకొందఁగ నండిపెట్టు. భార. ఆది 6 ఆ.

స. క్రి. 1. పొందు, పడయు. భార. ఆర. 4 ఆ.

2. ప్రవేశించు కేయూర 3 ఆ..

3. కలియు, రమించు పారి. 3 ఆ.

ఒకకొలికికివచ్చు : దే. అ. క్రి. ఒకదారికి వచ్చు. విప్రనా. 2 ఆ.

ఒకగాడికట్టు : దే. స. క్రి. భిన్నప్రకృతుల నొకచోఁజేర్చు.

గాటకట్టు. (న్యస.)

ఒకచందమగు : దే. అ. క్రి. ఒక రీతియైనదగు. భార. భీష్మ.

ఒకటియడుగు : దే. స. క్రి. ఒక విషయమే అడుగు. వా.

ఒకనుడుగుఅను: దే. స. క్రి. పాటలో నొక చరణము పాడు.

ఒకమాటచేయు : దే. స. క్రి. ఒక యేర్పాటు చేయు. శుక.

ఒకమాలవేయు: దే. స. క్రి. ఒక వైపువేయు. శుక.

ఒకలాగగు : దే. అ. క్రి. నిశ్చింతగాఁ జెప్పలేనిదగు.

ఒక్కటించు : దే. స. క్రి. ప్రత్యేకించు. కట్ట. రామా. అయోధ్య.

ఒక్కకుత్తుకయగు: దే. అ. క్రి. ఒకటియగు. బస. పు.

ఒక్కటగు : దే. అ. క్రి. ఏకమగు.

ఒక్కటిచేయు : దే. స. క్రి. ఏకముచేయు.

ఒక్కరిపట్లపదుండ్రగు: దే. అ. క్రి. ఒకని పనికి పదిమంది సిద్ధమగు.

వీ. ప్ర.

ఒక్కణించు : వె. స. క్రి. వ్యాఖ్యానించు, చెప్పు. ఆం. ప.

ఒగరుచు : దే. స. క్రి. ఒగర్చు (శ. ర.) తొప్పు.

ఒగరులాడు : దే. స. క్రి. అశించు తాశ్శ.
 ఒగరెక్కు : ద్వ. అ. క్రి. ఒగరగు. చిత్ర. భా. 2 ఆ.
 ఒగర్చు : వై. అ. క్రి. 1. ఒగరెక్కు. ఆముక్త. 2 ఆ.
 2. ఆయాసపడు.

ఒగుడుకటచు : దే. అ. క్రి. కృశించు, చిక్కు శ. ర.
 ఒగు : దే. అ. క్రి. 1. లగ్నమగు, తగులుకొను. శశాం. 2 ఆ.

2. రతికి సిద్ధపడు.
 “పునారతికినొగు” దశా8.అ.శుక.4.
 3. ఒప్పు, ఇష్టమగు. కువల. 5 ఆ.
 4. నశమగు, లోబడు. ఉ. రా. 9 ఆ.
 స. క్రి. 1. ఉంచు, పెట్టు. కళా. 3 ఆ.
 2. పట్టు. ఆము. 2 ఆ.
 3. ప్రవణముచేయు. పారి. 1 ఆ.
 4. ఒడ్డు, పన్ను “పందెమొగు”
 5. నంచు. దశ. 4 ఆ.

ఒగులుదిద్దు : దే. స. క్రి. సరిచేయు.
 ఒగులుపెట్టు : అవ్య. దే. స. క్రి. కార్య ప్రతికూల ప్రయత్నము చేయు.

ఒచ్చుపోవు : దే. అ. క్రి. అవమానపడు.
 ఒచ్చవడు : ద్వ. అ. క్రి. (ఒచ్చము+పడు) అవమానముపడు.
 ఒచ్చెమగు : దే. అ. క్రి. తక్కువగు.
 ఒట్టికొను : దే. అ. క్రి. హత్తుకొను.
 ఒట్టిడుకొను : దే. అ. క్రి. ఒట్టుపెట్టుకొను.
 ఒట్టు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు. భాగ. 10 స్కం.
 2. ప్రజ్వలించు. భార. ఉద్యో. 2 ఆ.

பெயர் :

స. క్రి. 1. పెట్టు. భార. శల్య. 2 ఆ.
2. కాల్చు. భాగ. ప స్కం.
3. త్రాగు. బహు. 2 ఆ.
4. కల్లు మొదలగురవి ఊరు (నె. జి.)
5. పాలిచ్చుట నిలిచిపోవు. (నె. జి.)
రూ. ఊర్చు. (నె. జి.)

ఒట్టుగొను :

దే. అ. క్రి. (బిట్ట + కొను)
బిట్టపెట్టకొను. విజ్ఞా. ప్ర.

ఒట్టుపెట్టు :

దా. న. క్రి. ఆనపేట.

ఒట్టువెట్టు :
ఒట్టువెట్టుకొను:

దే. స. క్రి. (బిట్ట + పెట్ట) నిషేధించు.
 శపించు. కాశీ. 7 ఆ. దశ. 6 ఆ.

ఒక (గూడు :

దే. అ. క్రి 1. కలియు. “పాండవులతోడ
నొడఁగూడి బ్రదుకుమయ్య”
భార. ఉద్యో. 3 ఆ.
2. కలుగు. “అబ్ధి కొండగూడె గత్నాక
రాహ్వయంబు” కాశీ. 3 ఆ.
3. ఒప్పు. భార. ఉద్యో. 2 ఆ.
4. గుమిగూడు. భార. ఆది. 5 ఆ.
5. వీలగు. హర. 2 ఆ.
స. క్రి. కూడు. కు. సం. 4 ఆ.

ఒడ(గూరు) :

చే. స. క్రి. (ఒడంగూడు ధా. ప్రే.)

1. కలిగించు. భార. ఉద్యో. 3 ఆ.
2. కూర్చు. కు. సం. 5 ఆ.
3. సమకూర్చు. మార. 2 ఆ.
4. పలింపజేయు. ఉ. రా. 2 ఆ.

ఒడ(గొను :

దే. స. క్రి. (బడిమి + కొను)
కొల గొట్టు. (చూ. ఒడగోలు)

ఒడఁగోలుగొను : దే. స. క్రి. (ఒడఁగోలు + కొను) చూడఁగొను,
కొల్లగొట్టు. భో. 3 ఆ.

ఒడఁబడు : దే. అ. క్రి. 1. సమ్మతించు. భార. ఆర. 6 ఆ.
2. అనుకూలించు. భార. ఆది. 8 ఆ.
3. సరిపోవు. భాగ. 10 స్కం.
4. కుదురు, జరుగు. కు. సం. 10 ఆ.
స. క్రి. సహించు. భార. ద్రో. 2 ఆ.

ఒడఁబర్చు : దే. స. క్రి. ఒడఁబఱచు. బస. 4 ఆ.

ఒడఁబఱచు : } దే. స. క్రి. (ఒడఁబడు ధా. ప్రే.)
ఒడఁబఱచు : } ఒడఁబడఁజేయు.

ఒడఁబఱపించు : దే. స. క్రి. ఒడఁబడఁజేయు. మల్లా. 2 ఆ.
మల్లా. 2 ఆ. భాగ. 1 స్కం.

ఒడలంటు : దే. స. క్రి. అంగచర్దనముచేయు. శుక.

ఒడలుకాలు : దే. అ. క్రి. ఒడలుమండు కు.సం.

ఒడలుచెడు : దే. స. క్రి. దేహమునకుఁ జెరుపు గలుగు. మించు

ఒడలుచేయు : దే. అ. క్రి. ఒళ్ళుచేయు, బలియు.

ఒడలుదాచు : దే. అ. క్రి. పనిచేయకుండనుండు. పాంచాలీ.

ఒడలునిండు : దే. స. క్రి. శరీరమంతకు సరిపోవు.
ఒడలునిండఁబట్టు మించు.

ఒడలుప్పొంగు : దే. అ. క్రి. శరీరముబ్బు నిజయ.వి.

ఒకలెత్తు : దే. అ. క్రి. జన్మించు, పుట్టు. హరి.ఉ.7 ఆ.

ఒడలోడగు : దే. అ. క్రి. శరీరము పాడగు. నిరం.

ఒడలోము : దే. స. క్రి. శరీరముకాపాడు. కు.సం.

ఒడలోర్చు : దే. అ. క్రి. శ్రమకు తట్టఁకొను. నిరు.

ఒడికట్టు : దే. అ. క్రి. (ఒడి+కట్టు) అన్నిటికి సిద్ధపడు

ఒడికట్టువడు : దే. అ. క్రి. గుబ్బిసలాడు:

“ఒకరిపై ఒడి గొయ్యకను ఒడికట్టు వడిరి.
తల్లడింపుచు వారు తల్లక్రిందైరి.”

ఒడికమగు : దే. అ. క్రి. అందమగు

ఒడికములాడు : దే. అ. క్రి. (తెలం.) ఒప్పలు పలుకు

ఒడినించు : దే. స. క్రి. ,, సంతానము కలిగించు

ఒడియించు : దే. స. క్రి. (ఒడియు. ధా. ప్రే.) ఒడియఁజేయు
తీయించు ఆం.భా.త్ప.

ఒడియు : దే. అ. క్రి. 1. వ్యాపించు, రంగ.3 ఆ.
2. కారు. హరిశ్చం.

3. ఒడుపు వేసికొని యుండు

“ఒడిసి తలపట్టి తివిచి” భార.విరా.2 ఆ

స. క్రి. 1. సాజుద్రోలు దశా.1 ఆ.

2. అవలీలగాఁ బట్టుకొను జై. 3 ఆ

3. పొందు. పాండు. 2 ఆ.

ఒడుచు : దే. అ. క్రి. 1. గెలుచు, జయించు. భార.ఆది.3 ఆ.

2. నశింపఁజేయు. పోగొట్టు. భీమ.6 ఆ.

3. వేటాడు; చంపు. పి. శకుం. 2 ఆ.

4. బలవంతముగలాగు. భార.ద్రో5. ఆ.

5. గ్రహించు కేయూర. 4 ఆ.

6. నీరుకారునట్లుచేయు

7. ఆర్పు.

8. ఒకరిధనమును బూరముగాహరించు

9. తుదముట్టించు

ఒడుపుచూడు : దే. అ. క్రి. 1. సమయ సందర్భముల నెఱుంగు.

(తెలం)

2. అనువు నెఱుంగు.

ఒడుపుచూపు : దే. స. క్రి. 1. నేర్పు కవలించు.
2. చాకచక్యము చూపు.
3. నేగముచూపు.

ఒడుపుదప్పు : దే. అ. క్రి. వీలుదప్పు.

ఒడుసుపోవు : దే. అ. క్రి. గుడ్డనేతి తెజ్జలు తెజ్జలుగా నేర్పడు.
(నె. జి.)

ఒడ్డగించు : దే. స. క్రి. (నూ) ఒడ్డవించు. నంచు, చూలుచు.
పండితా. పర్వ.

ఒడ్డగిలు : } దే. అ. క్రి. ఒడ్డగిల్లు.
ఒడ్డగిల్వారు : } 1. ఒటగు.
2. స్రవించు. భాగ. 1 స్కం.
3. విజృంభించు. రామా. 8 ఆ.

ఒడ్డవించు : దే. అ. క్రి. ఒడ్డగించు. పం.

ఒడ్డాడు : } దే. అ. క్రి. ఒడ్డగిలు, ఒటగు. భీమ. 2 ఆ.
ఒడ్డగిల్లు : }

ఒడ్డాంచు : దే. అ. క్రి. 1. పలుకు, మాటాడు. భాగ. 8 స్కం.
2. సాహసించు. భాగ. 8 స్కం.
3. ఎదిరించు. నృసింహ. పు. 4 ఆ.
4. తీర్చిదిద్దు.

ఒడ్డించు : దే. అ. క్రి. 1. న్యతిరేకించు, విరోధించు.
కు. సం. 8 ఆ.
2. నిరాకరించు. పాండు. 2 ఆ.
స. క్రి. ఒడ్డునట్లుచేయు. ప్రభా. 5 ఆ.

ఒడ్డిపోవు : దే. స. క్రి. అడ్డుపెట్టు.

ఒడ్డు : యు. దే. స. క్రి. 1. పందెమిడు.

“వివిధ వస్తువాహనంబులొడి”

భార. ఆర. 2 ఆ.

2. వల మొ|| పలుచు, పన్ను.

భార. విరా. 2 ఆ.

3. చాచు. భార. శాంతి. 4 ఆ.

4. (చెవి) ఒగు. విక్ర. 5 ఆ.

5. నీయు. కు. సం. 4 ఆ.

6. అడ్డముగా నుంచు, అడ్డు.

భాగ. 1 స్కం.

7. పడవైచు. భా. రా. యుద్ధ.

ఒడ్డుకొను : దే. అ. క్రి. తప్పకొను. కళా. 8 ఆ. సిం. నార.

స. క్రి. ప్రారంభించు, పూను. మల్లా. 3 ఆ.

నీటికి గట్టువేసినట్లు అడ్డము నిలుచు.

ఒడ్డుసూపు : దే. స. క్రి. (ఒడ్డు + చూపు) ప్రతిఘటించు.

దశ. 1 ఆ.

ఒత్తగిలు : } దే. అ. క్రి. 1. ఒకగు; ప్రక్కకొకగు. నైష. 7 ఆ.

ఒత్తగిలు : } 2. తొలగు. దశా. 3 ఆ.

3. అంటుకొను. కాశీ. 4 ఆ.

4. చలించు. పద్మ. 3 ఆ.

ఒత్తగు : దే. అ. క్రి. నిండగు. “అన్నము ఒత్తుగాఁది నెను.”

(నె. జి.)

ఒత్తరించు : వై. స. క్రి. 1. మించు. భాగ. 8 స్కం.

2. ఉద్రేకము కలుగజేయు. జై. 8 ఆ.

3. అతిశయింపజేయు. దశ. 12 ఆ.

4. చిమ్ము; త్రోసివేయు.

ఒత్తళించు : వై. అ. క్రి. పెంపొందించు. కు. సం. 5 ఆ.

- ఒత్తాసివచ్చు : దే. అ. క్రి. ఒకరికి సహాయపడు.
- ఒత్తికొనివచ్చు : దే. అ. స. క్రి. త్రోసికొనివచ్చు. కవిక.
- ఒత్తిడిచేయు : } దే. స. క్రి. నిర్బంధపఱచు.
- ఒత్తిడిపెట్టు : }
- ఒత్తియాడు : దే. స. క్రి. దూషించు. నీలా. 2 ఆ. చంద్ర. 2 ఆ.
- ఒత్తిలిచీటు : దే. స. క్రి. గట్టిగాచిలుచు. హర.
- ఒత్తిలిపాడు : దే. అ. క్రి. గట్టిగాపాడు. భాగ.
- ఒత్తిలు : } దే. అ. స. క్రి. ఒత్తిగిల్లు. 1. తప్పకొను.
- ఒత్తిలు : } భార. అశ్వ. 1 ఆ.
2. చోటు తప్ప.
3. ఒత్తు, నొక్కు. ద్వా. 3 ఆ.
4. సందడించు.
- ఒత్తు : దే. అ. క్రి. 1. అధికమగు. కళా. 3 ఆ.
2. కేకవేయు. హర. 2 ఆ.
3. మూడికివచ్చు. ద్వా. 8 ఆ.
4. గ్రుచ్చుకొను. హర. 4 ఆ.
5. పొడము. కు. సం.
6. ఒకగు. స్వా. 5 ఆ.
- స. క్రి. 1. నొక్కు.
- భార. విరా. 2 ఆ. కళా. 1 ఆ.
2. బాధించు. భార. శల్య. 2 ఆ.
3. ఊదు, వాయిించు.
- కాశీ. 6 ఆ. భాగ. 1 స్కం.
4. సవరించు. దశా. 3 ఆ.
5. పిసుకు. నైష. 7 ఆ.
6. తుడుచు, అద్దు. భార. ద్రో. 5 ఆ.
7. గెంటు. పరమ. 2 ఆ.

ఒత్తు :

8. పరిచాసించు. కు. సం. 10 ఆ.

9. బలిమి నాక్రమించు. భార. మహాప్ర.

10. పరీక్షించు. ద్వి. హరిశ్చం.

ఒత్తుకొను .

దే. అ. క్రి. 1. త్రోసికొను. భాగ. 10 స్కం.

2. ముమ్మరమగు. భాగ. 10 స్కం.

స. క్రి. 1. ఆక్రమించుకొను.

భార. ఉద్యో. 2 ఆ.

2. అద్దుకొను. దశా. 2 ఆ.

ఒత్తు దెంచు :

దే. స. క్రి. నొక్కు. కు. సం. 9 ఆ.

ఒత్తు దేటు :

దే. స. క్రి. ఒరసికొను కు. సం.

ఒత్తు లొత్తు :

దే. అ. క్రి. ఒకరికి సహాయముగా బిగువు మాట
లాడు. ముఖప్రీతికై మాటలాడు.

ఒత్తు వడు :

దే. అ. క్రి. అడుముడువడు. హరి. పూ. 7 ఆ.

ఒత్తు వెట్టు :

దే. స. క్రి. మోసగించు. ప. వీ.

ఒకకలియాడు :

దే. అ. క్రి. సరసములాడు. కు. సం.

ఒదయు :

దే. స. క్రి. పొందు. శివతత్వ.

ఒదరు :

దే. అ. క్రి. 1. వదరు, ప్రేలు. కవిక. 6 ఆ.

2. గర్వించు, విజ్ఞప్తి.

నృసింహ. 4 ఆ. కు. సం. 12 ఆ.

స. క్రి. దూషించు. భార. సభా. 2 ఆ.

ఒదరుచు :

దే. స. క్రి. ఒదర్చు. శ. ర.

ఒదర్చు :

దే. స. క్రి. ఊడదీయు, పెలుకు. ఆము. 3 ఆ.

ఒదలు :

దే. అ. క్రి. వర్ణిలు. భాగ. 10 స్కం.

పొదలు :

దే. అ. క్రి. వర్ణిలు. భాగ. 10 స్కం.

ఒదవు :

వై. అ. క్రి. 1. కలుగు భార. విరా. 2 ఆ.

2. కాలు. భా. శాం. 4 ఆ.

3. దొరకు. భా. శాం. 3 ఆ.

4. వినియోగపడు.

5. వచ్చు. భార. ఉద్యో. 4 ఆ.

6. పెంపారు. ఆము. 5 ఆ.

7. ఒప్పారు. హరి. ఉత్తర. 5 ఆ.

8. సిద్ధించు. వేంక. పంచ. 3 ఆ.

స. క్రి. ఇచ్చు. దశా. 3 ఆ.

ఒదికిలబడు : ద్వ. అ. క్రి. ప్రక్కకొలుగు. దశ. 10 ఆ.

ఒదికిలు : దే. అ. క్రి. 1. ఒత్తిగిలు. ఉ. హరి. 5 ఆ.

2. ప్రక్కకొలుగు.

“ఒదికిలి పాన్నపైఁ బతికి నొయ్యనఁ గేలు తలాపుచేసి.”

ఒద్దిక నేయు : దే. స. క్రి. సంతరించు, పొసగించు.

“ఊరును బేరునుం దెలిసి మొద్దిక జేయుద మెల్ల కార్యమున్” ఉషాప.

ఒద్దివడు : దే. స. క్రి. తోడుపడు. కాశీ.

ఒడుగబాటు : దే. అ. క్రి. ఒడుగు, తొలగు. భార. ఆను. 3 ఆ.

మంచి బియ్యమైనచో నన్న మధికముగా నగు.

“అన్నము ఒడుగుగ బారినది”

ఒడుగులాడు : ద్వ. అ. క్రి. ఒడుగు, ముడుగు. ఆముక్త. 3 ఆ.

ఒడుగు . దే. అ. క్రి. 1. ముడుగు. నృసింహ. 3 ఆ.

2. విధేయగు. రంగ. రా.అయోధ్య.

3. వెనుకదీయు, తొలగు.

భార. భీష్మ. 2 ఆ. శల్య. 2 ఆ.

4. కలసిపోవు. భార. శాంతి. 6 ఆ.

5. దాగు. భీమ. 5 ఆ.

ఒడుగువడు . ద్వ. అ. క్రి. 1. తొలగు. నై. 5 ఆ.

2. అణుగు, నశించు. రాఘ. 4 ఆ.

ఒదుగుడువడు : దే. అ. క్రి. నలుగురిలో నొకడుగా గలిసి యుండ
గలుగు.

ఒదుగు : } దే. అ. క్రి. 1. అధికమగు. మార్కం. 2 ఆ.
ఒదువు : } 2. సంగీతమున సంగతులు పలుకు.
వాల్మీకి. 3 ఆ.

3. క్రమ్ము.

4. వీలు తప్పినపుడు సర్దుకొను.

ఒనగూడు : దే. అ. క్రి. 1. సిద్ధించు, కలుగు. భార. స్వర్గ.
2 కలియు. కుచేల. 2 ఆ.

ఒనగూర్చు : దే. స. క్రి. (ఒనగూడు ధా. ప్రే.)
1. సిద్ధింపజేయు.
2. కలిగించు. ఉ. రా. 4 ఆ.
3. కూడఁబెట్టు, కూర్చు.
రాఘవ. 2 ఆ. వసు. 6 ఆ.

ఒనరారు : దే. అ. క్రి. ఒప్పు. అచ్చ. రా. అరణ్య.

ఒనరించు : దే. అ. క్రి. 1. చేయు. భాగ. 5 స్కం.
2. ఇచ్చు. భీమ. 6 ఆ.
3. రచించు. నైష. 1 ఆ.
4. నిర్మించు. భార. కర్ణ. 1 ఆ.
5. నియమించు. భార. సభా. 1 ఆ.

ఒనరు : దే. అ. క్రి. 1. ఉండు, కలుగు. భార. శాంతి. 5 ఆ.
2. ఒప్పు. భార. ఆది. 2 ఆ.
3. పొసఁగు. కళా. 4 ఆ. రాఘవ. 3 ఆ.

ఒనరుచు : దే. స. క్రి. 1. చేయు; సృజించు.
భార. ఆశ్ర. 2 ఆ. నైష. 3 ఆ.
2. నియమించు. వాల్మీకి. 3 ఆ.
3. ఇచ్చు. భార. ఉద్యో. 1 ఆ.

ఒనర్పు : } దే. స. క్రి. (ఒనరు ధా. ప్రే.)

ఒనరుచు : }

1. చేయు. భార. ఆది. 6 ఆ.
2. రచించు. విక్ర. 1 ఆ.
3. నిర్మించు. వసు. 3 ఆ.
4. ఉంచు; పెట్టు. నైష. 2 ఆ.
5. సిద్ధింపజేయు. కళా. 5 ఆ.
6. కూర్చు. విక్ర. 5 ఆ.
7. విభజించు. భార. ఉద్యో. 3 ఆ.

ఒనరుపడు : ద్వ. అ. క్రి. పొందుపడు.

ఒనవెట్టు : దే. అ. క్రి. పొంచెయుండు.

ఒనవెట్టుకొను : దే. అ. క్రి. (ఒనరు + పెట్టు + కొను)
పొంచెయుండు. కాశీ. 4 ఆ.

ఒప్పందము కుదురు : దే. అ. క్రి. 1. అనుకూల్య నేర్పడు.

2. సమయము కుదురు.

3. నిర్ణయముచేయు.

4. కలతలుదేలు.

ఒప్పగించు : వై. స. క్రి. 1. అప్పగించు, ఇచ్చు. చంద్రా. 2 ఆ.

2. అధీనముచేయు. ఆము. 2 ఆ.

3. కంఠస్థముచేసి అప్పగించు.

ఒప్పగింతలు చేయు : దే. స. క్రి. పెండ్లి అయిన తర్వాత వధువును
అత్తవారికి ఒప్పగించు.

ఒప్పగు : దే. అ. క్రి. 1. న్యాయమగు.

2. తగునదియగు.

3. అందమగు.

ఒప్పజెప్పు : దే. స. క్రి. 1. అప్పగించు.

2. పాఠము నొప్పచెప్పు.

- ఒప్పనచేయు : } ద్వ. స. క్రి. (ఒప్పనము + చేయు.)
 ఒప్పనముచేయు : } 1. అర్పించు. ద్వ. 7 ఆ.
 2. వశపఱచు. హరిశ్చంద్ర. 5 ఆ.
- ఒప్పరగించు : దే. స. క్రి. ఒప్పగించు. ఆం. భా. తృ.
- ఒప్పరికించు : వై. స. క్రి. ఉపేక్షించు. భార. భీష్మ. 2 ఆ.
- ఒప్పఱు : దే. అ. క్రి. చలించు. కు. సం. 3 ఆ.
- ఒప్పారు : దే. అ. క్రి. ఒప్పు. భార. ఆర. 4 ఆ.
- ఒప్పించు : వై. స. క్రి. 1. ఇచ్చు. భాగ. 1 స్కం.
 2. అనీనముచేయు.
 భార. ఆను. 4 ఆ. సమీర. 3 ఆ.
 3. చేర్చు. చంద్రా. 4 ఆ.
 4. సమ్మతింపజేయు. సమీర. 3 ఆ.
- ఒప్పు : దే. అ. క్రి. 1. యుక్తమగు. భార. ఉద్యో. 2 ఆ.
 2. శ్రేష్ఠమగు. భార. ఆది. 7 ఆ.
 3. అందమగు. భార. శాంతి. 6 ఆ.
- ఒప్పుకుప్పలాడు : దే. అ. క్రి. 1. సరసములాడు.
 2. క్రిడా విశేషముచేయు.
- ఒప్పుకొను : దే. అ. క్రి. సమ్మతించు. వేం. పంచ. 3 ఆ.
 స. క్రి. గ్రహించి పుచ్చుకొను.
 భార. ఆది. 4 ఆ.
- ఒప్పుమిగులు : దే. అ. క్రి. ఒప్పారు, ప్రకాశించు. ఇట్లే, ఒప్పు
 మీరు, ఒప్పుమెఱయు, ఒప్పెసగు మొ॥
- ఒప్పుమెఱయు : దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు. ఉ. హరి.
- ఒప్పువవు : దే. అ. క్రి. అందముపొందు. కు. సం.
- ఒబ్బడిచేయు : దే. స. క్రి. జాగ్రత్తపఱచు. ఆ. మ. క. 1 ఆ.
- ఒమ్ము : దే. అ. క్రి. ఒప్పు, సరిపడు. శ. ర. జ్ఞా
- ఒమ్ముకొను : దే. అ. క్రి. సరిపడు.

ఒమ్మువచ్చు . దే. అ. క్రి. ఒమ్ము, సరిపడు.

ఒమ్మునఁబోవు : దే. అ. క్రి. మెల్లఁగాబోవు. భార. ఆది.

ఒమ్మునఁజేయు : దే. స. క్రి. 1. ఆపు, నిలుపు. నైజ. 4 అ.

2. వేతే తీసియుంచు.

3. కట్టుదిట్టముచేయు.

ఒరకొ(గొ)ను : దే. స. క్రి. (ఒర+కొను) పరీక్షించు.

ఒరగంటగీయు.

ఒరగఁబెట్టు : దే. స. క్రి. అధికముగా నిచ్చు.

“నాకేమి యొరగఁ బెట్టితివి.”

ఒరగావించు : దే. స. క్రి. ఒరగొను. నైష. 8 ఆ.

ఒరగాలగు : దే. అ. క్రి. కుంటికాలగు.

“కప్పుకు నొరగాలైనను.” సు. శ.

ఒరగు : దే. అ. క్రి. ఒరగుపడు. చూ.

1. వంగు. ఆము. 5 ఆ.

2. వ్రాలు.

భా. రా. కిష్కిం. శ. ర. పా.

3. పడు. అచ్చ. యు.

4. చచ్చు. మొ. రా. సుం.

5. లేకపోవు. కేయూర. 3 ఆ.

6. అధికముగా వచ్చు; లాభించు.

(తెలం.)

ఒరగొను : దే. స. క్రి. (ఒర+కొను) ఒరపెట్టు.

ఒరచు : దే. స. క్రి. నునుపుచేయు (చూ. ఒరచు-బద్ధ)

ఒరపట్టు : } దే. స. క్రి. ఒరపెట్టు, చికిలిపెట్టు.

ఒరవచ్చు : }

ఒరపుమీచు : దే. అ. క్రి. 1. అధికముగా నొప్పు.

2. నాణ్యము పొందు.

- ఒరయు : దే. అ. క్రి. 1. మచ్చరించు; పోటీవచ్చు. వరాహ. 6 ఆ.
 2. రాచు; తగులు. పారి. 4 ఆ.
 3. ఒరపిడి కలిగించు; బాధించు.
 స. క్రి. 1. రాచుకొను. భీష్మ. 6 ఆ.
 2. పరీక్షించు. కళా. 2 ఆ.
 3. గోతు. కు. సం. 1 ఆ.
 4. ఎదుర్కొను. సా. 1. ఆ.
 5. ఒరపెట్టు; ఒరగంటగీయు. ఉ. హరి. 5 ఆ.
 6. పొందు. పి. శకుం. 1 ఆ.
 7. సమీపించు. కాశీ. 6 ఆ.
- ఒరలు : దే. అ. క్రి. 1. దొరలు. ఉ. రా. 8 ఆ.
 2. దుఃఖపడు; అటచు. ప. వీ.
- ఒరవచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. సమానమగు.
 2. మించు.
- ఒరవులుట్టు : దే. స. క్రి. చవులూరు. చా. మ.
- ఒరవెట్టు : దే. స. క్రి. ఒరకొను (వా)
 బంగారమును పరీక్షించు.
- ఒరసికొను : దే. స. క్రి. (ఒరయు ధా.)
 తాచు; తగులు. హర. 7 ఆ.
- ఒరసికొనిపోవు : దే. అ. క్రి. పుండుపడు, నొక్కుడుపడు. (వా)
- ఒరిగట్టు : దే. అ. క్రి. 1. పగగొను. కు. సం. 10 ఆ.
 2. అడ్డకట్టు. ప. వీ.
- ఒరుము : దే. అ. క్రి. 1. చుటుకగు. భార. 3 ఆ.
 2. తీక్షణమగు. ఆము. 4 ఆ.
- ఒకగబడు : ద్వ. అ. క్రి. ఒకగు. ఆము. 1 ఆ.

ఒకగు : దే. అ. క్రి. 1. వంగు. కు. సం. 7 ఆ.

2. వ్రాలు, పడు. భార. భీష్మ. 1 ఆ.

3. పక్షపాతముచూపు. భార. ఆను. 1 ఆ.

ఒకగాయు : దే. అ. క్రి. ఒటియునట్లు కాయు, బాధపడు.

ఒకగాలనియచు : దే. అ. క్రి. ఒంటికాలిమీద నిలుచు.

ఒకగుపోవు : } దే. అ. క్రి. (ఒకగు+పోవు) వంగు, వంగిపోవు;
ఒకగువోవు : } వంకరయగు.

ఒకగొడ్డెమాడు : దే. స. క్రి. మనసు నొప్పించెడు మాటలాడు.

ఒకగొడ్డెములాడు : దే. స. క్రి. దెప్పిపొడుచు.

ఒకపారు : దే. అ. క్రి. మధురముగు. రాధికా. 2 ఆ.

ఒకపుమీరు : దే. అ. క్రి. ఒప్పు. కృ. శకుం. 1 ఆ.

ఒకయు : దే. స. క్రి. ఘరించు.

ఒకలు : దే. అ. క్రి. 1. విలపించు. భార. ఆర. 6 ఆ.

2. అలచు, ధ్వనిసేయు.

నైష. 8 ఆ. పారి. 5 ఆ.

3. కలగు. రామా. 6 ఆ.

ఒకవబడు : దే. అ. క్రి. ఒకగబడు. జై. 6 ఆ.

ఒకవు : దే. స. క్రి. గూ. ఒకగు. చూ. ఒకవబడు.

ఒకయు : దే. అ. క్రి. కలయు, చుటుకగు.

ఒకొడు : దే. అ. క్రి. 1. శౌర్యము తక్కు.

2. సాగుదల మాటలాడు.

“అట్టులెత్తుక రాగ నటగని యేము
నొత్తాడి పంచలం నొదిగితి మంత.”

చొ. చ.

ఒలయించు : దే. స. క్రి. (ఒలయు. ధా. ప్రే.)

1. కూర్చు. భార. శాం. 3 ఆ.

2. నిడుచు.

3. నిగుడించు.

ఒలియు :

- దే. అ. క్రి. 1. ప్రవేశించు. హరి. పూ. 2 ఆ.
 2. న్యాపించు. హంస. 5 ఆ.
 3. పీచు. స్వా. 2 ఆ.
 4. కలుగు. భార. ఆను. 4 ఆ.
 5. బయలుపడు. చిత్రభా. 3 ఆ.
 6. బయటికి వచ్చు.
 7. ఇష్టపడు. భార. మహా. 4
 8. వ్రాలు, వ్రేలాడు.

ఉ. రా. 6 భార. 1 ఆ.

9. కలియు. భాగ. 10 స్కం.
 10. జ్ఞాప్తికివచ్చు. భార. ద్రోణ. 4 ఆ.
 11. ఒప్పు; అందమిచ్చు. ఉ. హరి. 5 ఆ.
 స. క్రి. 1. కాంక్షించు. భార. ఆది. 7 ఆ.
 2. అంటు. ఉ. రా. 7 ఆ.
 3. డగ్గలు. భార. ఆర. 2 ఆ.
 4. పొందు. మార్కం. 2 ఆ.

ఒలికించు :

దే. స. క్రి. (ఒలుకు ధా. వ్రే.)

కాచునట్లుచేయు. రా. యు. 1 ఆ.

ఒలిపించు :

దే. స. క్రి. (ఒలుచు ధా. వ్రే.)

ఉడదీయించు.

విప్పించు. భార. ఉద్యో. 3 ఆ.

ఒలియగట్టు ;

దే. స. క్రి. వెన్నకు విజ్జిచికట్టు (వస్త్రాదులు)

“నిడుద పెన్నెటివేణి జడలుగా నవరించి
మలిన జీర్ణాంబరం బొలియగట్టి.”

మొ. రా. సుందర.

ఒలియు :

దే. అ. క్రి. 1. చర్మము ఉడిపింపు.

భార. ఆది. 5 ఆ.

2. సోమరితన మేర్పడు.

ఒలివడు :

ద్వ. అ. క్రి. (ఒలి+వడు)

దోపుడుదోపు.

ఆము. 6 ఆ.

ఒలివోవు :

దే. అ. క్రి. దోపుడుదోపు; ఒలివడు.

ఒలు :

దే. స. క్రి. ఒలుచు.

ఒలుకు :

దే. అ. క్రి. 1. కాలు. భార. ఉద్యో. 4 ఆ.

2. ప్రకటనుగు. సా. 1 ఆ.

3. కలుగు. ద్వా. 1 ఆ.

4. కలగు; చలించు. కకు. 1 ఆ.

5. దగ్గనుగు; మార. 3 ఆ.

6. ప్రోగుపడు. ద్వా. 2 ఆ.

స. క్రి. చలు. భార విరా. 5 ఆ.

ఒలుకువారు :

దే. అ. క్రి. ఒలుకు, చిందు. నరాహ. 12 ఆ.

ఒలుచు :

దే. అ. క్రి. 1. ఊడుచు; ఊడదీయు.

2. పొట్టుతీయు; శుభ్రపఱచు.

3. దోచు; కొల్ల వెట్టు. కాశీ. 7 ఆ.

4. పండు మొ|| వాని తొక్క-తీయు.

ఒల్లు :

దే. అ. క్రి. 1. ఒలుకు. భార. ఆది. 2 ఆ.

2. చిందు. దశా. 7 ఆ.

ఒల్లిచ్చు :

దే. స. క్రి. తీసియిచ్చు.

ఒల్లి :

దే. స. క్రి. ఒలుచు 1. ఊడదీయు. కు. సం. 2 ఆ.

2. కొల్ల గొట్టు. భార. మా.

3. పెలుకు. మార్కం.

ఒల్లిబడు :

దే. అ. క్రి. ఒల్లిమినొందు, ఇష్టము లేకుండు.

ఒల్లిబుచ్చు :

దే. స. క్రి. మూర్ఛపుచ్చు. వీర. 4 ఆ.

ఒల్లిబోవు :

దే. అ. క్రి. 1. మూర్ఛిల్లు. నిర్వ. 4 ఆ.

2. నిర్విణ్ణుగు. చంద్రా. 1 ఆ.

3. చేష్టలుడుగు. భార. విరా. 5 ఆ.

4. వాడు. ఆము. 2 ఆ.

- ఒల్ల మిచూపు : దే. అ. క్రి. అనిష్టమును గనబఱచు.
- ఒల్ల మిచేయు : దే. స. క్రి. అపకృతిచేయు, అంగీకరింపకపోవు.
- ఒల్లగిల్లు : దే. అ. క్రి. పాయు, క్షీణించు. హరి. ఉ 3 ఆ.
- ఒల్లు : దే. స. క్రి. అంగీకరించు, ఇష్టపడు.
- ఒల్లువడు : దే. అ. క్రి. ఒలువబడు.
- ఒళ్లుచేయు : దే. అ. క్రి. 1. బలిష్ఠముగ శరీరము పెట్టుగు.
 “ఆస్తిల్ల బళ్ళు చేసినది.”
 2. నిర్భత్యముగ శరీరము ఊరు.
 3. (బిడ్డ) ఎదుగు.
- ఒసపెట్టు : దే. అ. క్రి. బలియు. శ. ర.
- ఒసవచ్చు : దే. అ. క్రి. లానగు. “ఆమెకు ఒళ్ళు వచ్చినది.”
- ఒసంగు. దే. స. క్రి. చూ. ఒసగు.
 1. ఇచ్చు. స్వా. 4 ఆ.
 2. నైవేద్యముపెట్టు. హర. 2 ఆ.
 3. కలిగించు. నైష. 5 ఆ.
 4. బిప్పగించు. నను. 3 ఆ.
 5. బహూకరించు. దశా. 4 ఆ.
- ఒసవు : దే. స. క్రి. చూ. ఒసగు, ఇచ్చు. వి. పు. 2 ఆ.
- ఒసులు : దే. అ. క్రి. తప్పకొను. పండితా. పురా.
- ఒవ్వు : దే. అ. క్రి. 1. గిట్టు, పొసగు.
 2. అనుకూలమగు.
 3. ఇష్టమగు.
 భార. అశ్వ. 1 ఆ. వీరా. 2 ఆ.
 4. చూపుచెడు, అందముచెడు,
 అందముపోవు. మార్కం. 2 ఆ.

ఓ

ఓండ్రపెట్టు :	దే. అ. క్రి. గాడిద అటచు.	వేం. పంచ. 3 ఆ.
ఓండ్రించు :	దే. అ. క్రి. ఓండ్రపెట్టు.	శ. ర.
ఓకరించు :	దే. అ. క్రి. 1. షోకునచ్చు.	శ. ర.
	2. రోతపడు.	శ. ర.
	3. షోకు.	
ఓకారమువచ్చు :	దే. అ. క్రి. వాంఠినచ్చు.	
ఓకిలించు :	శై. అ. క్రి. షోకు.	భా. రా. యు.
	స. క్రి. అసహ్యించుకొను.	కాశీ. 5 ఆ.
ఓగగు :	దే. అ. క్రి. న్యర్థుడగు.	
ఓగితమగు :	శై. అ. క్రి. పాలుపడు; తగు.	భా. 5 ఆ.
ఓగులొడుచు :	దే. అ. క్రి. దేవురించు;	
	దై న్యపడు.	
ఓజకువచ్చు :	దే. అ. క్రి. దారికివచ్చు.	భాస్క.
ఓజగొను :	దే. అ. క్రి. సానుకూలమగు.	కు. సం. 7 ఆ.
ఓజగొల్పు :	దే. స. క్రి. (ఓజగొను ప్రే.) నేర్పుమాపు.	
		కు. సం. 8 ఆ.
ఓజపడు :	న్వ. అ. క్రి. చక్కబడు; సిద్ధించు.	
ఓజపఱచు :	న్వ. స. క్రి. (ఓజపడు భా. ప్రే.)	
ఓజించు :	1. అలవఱచు, సిద్ధముచేయు.	సృసింహ. 4 ఆ.
ఓజమారు :	2. చేయు.	విష్ణు. 3 ఆ.
ఓటమిపడు :	దే. స. క్రి. ఓడు.	
ఓటమిపెట్టు :	దే. స. క్రి. ఓడించు.	
ఓటమిపొందు :	దే. అ. క్రి. అపజయముపొందు.	

- ఓటరు : దే. అ. క్రి. 1. ఓజిపోవు. భార. ద్రో. 2 ఆ.
2. బెదరు. భార. ద్రో. 4 ఆ.
3. దుర్బలమగు. హరి. పూ. 6 ఆ.
కు. సం. 12 ఆ.
- ఓటలు : దే. అ. క్రి. నిశ్శత్యమగు. చూ. ఓటారు.
- ఓటారుచు : దే. స. క్రి. (ఓటారు భా. ప్రే.) ఓటారు, ఓడించు.
- ఓటిలు : }
ఓటిలు : } దే. అ. క్రి. బెదరు, దుర్బలమగు.
- ఓటుచూపు : }
ఓటుపడు : } దే. అ. క్రి. పగులు చూపు.
- ఓటుచేయు : దే. స. క్రి. అననూనించు. రసిక. 6 ఆ.
- ఓటుపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. ఓజిపోవు. భార. ఆది. 7 ఆ.
2. వినశమగు. భాగ. 3 స్కం.
3. భ్రాంకిపడు, మోసపోవు.
కు. సం. 7 ఆ. వా. పంచ. 4 ఆ.
4. అచ్చెరువడు, నిశ్శేష్టులగు.
భార. శిల్య. 1 ఆ.
స. క్రి. ఓజిపోయి పోగొట్టుకొను.
భార సభా. 2 ఆ.
- ఓటుపడుచు : దే. స. క్రి. (ఓటుపడు. భా. ప్రే.)
ఓడించు. రాఘవ 1 ఆ. అచ్చ. రా. ఆర.
- ఓటుపుచ్చు : దే. స. క్రి. ఓడించు. భా. రా. యు.
- ఓటుపోవు : }
ఓటువోవు : } దే. అ. క్రి. (ఓటు + పోవు) ఓటుపడు,
కోల్పోవు.
- ఓటుసేయు : దే. స. క్రి. (ఓటు + చేయు) భంగపఱచు.
రసి. 6 ఆ.

ఓట్రించు :

- దే. స. క్రి. 1. అబద్ధపుమాటలను మిక్కిలిగాఁ జెప్పఁ.
2. వంచించు.
3. వర్ణించు.
“కవు లోట్రింతురుగాక” మల్ల. శృం.
("ప్రతారితమనాః" అని మూలము.
“నంచిత చి త్తః” అని వ్యాఖ్య.

ఓడించు :

- దే. స. క్రి. (ఓడు ధా. ప్రే.)
ఓడుచు, ఓడునట్లుచేయు.

ఓడికలుకట్టు :

- దే. అ. క్రి. కాలువలు గట్టు.

ఓడిగిలు :

- దే. అ. క్రి. 1. ప్రవహించు. హర. 4 ఆ.

ఓడిగిలు :

2. పరుగెత్తు.
(శ. ర. పా. ఒడ్డుగిలుగ. ముద్రి. పా.)
3. స్రవించు. కాశీ. 6 ఆ.

ఓడు :

- దే. అ. క్రి. 1. పరాజయపండు. భార. కర. 3 ఆ.
2. భయపడు. భార. ఆది. 2 ఆ.
3. వెనుదీయు. భాగ. 10 స్కం.
4. శక్తిహీనమగు. భార. ఆర. 2 ఆ.
5. వశమగు. భార. భీష్మ.
6. పాటిపోవు.
7. స్రవించు, కాలు.

ఓడుపడు :

- స. క్రి. పోగొట్టుకొను. కాశీ. 4 ఆ.

ఓడుపఱచు :

- ద్వ. అ. క్రి. పగులు.
ద్వ. స. క్రి. పగులఁగొట్టు,
చిల్లులు పుచ్చు. ఉ. హరి. 1 ఆ.

ఓడుబాటు :

- దే. అ. క్రి. నెఱుఁగించు.

ఓడునేయు :

- దే. స. క్రి. చిల్లులు పుచ్చు. ఓడించు.

- ఓదారుచు : } దే. స. క్రి. ఊరాద్దు. రూ. ఓదారుచు.
- ఓదార్చు . }
- ఓదెవడు : దే. అ. క్రి. కున్నగులు.
- ఓదెలుపడు : దే. అ. క్రి. ఓదెవడు. రామా. 8 ఆ.
- ఓదెవేయు : దే. స. క్రి. నరికోసి యారుటకు మళ్ళుమళ్ళుగా వేయు.
- ఓనేయు : దే. స. క్రి. తూటునట్లుచేయు. ఆం. పా.
- ఓపు : దే. అ. క్రి. 1. సమర్థుడగు. భార. ఆది. 8 ఆ.
2. ఇష్టపడు. భార. విరా. 2 ఆ.
తమున్నంతమాల కనుప్రయుక్త
మైనపు డిది తద్ధర్మాద్యర్థక మగును.
రానోపు మొ||
- స. క్రి. సహించు. భార. భీష్మ. 2 ఆ.
శక్తిచూపు.
- ఓమికొను : దే. అ. క్రి. రక్షించుకొను.
- ఓము : దే. స. క్రి. 1. కాపాడు.
2. పోషించు.
భార. అశ్వ. 1 ఆ. స్వా. 2 ఆ.
3. దాచు, రహస్యముగా నుంచు.
శుక. 2 ఆ.
4. పురుడుపోయు. కు. సం. 8 ఆ.
5. తాల్చు, పొందు.
అని. 2 ఆ. విజ. 3 ఆ.
- ఓముకొను : దే. అ. క్రి. కాపాడుకొను.
- ఓయను : దే. అ. క్రి. సిద్ధమగు. భార. విజ.
- ఓరకుండు : దే. అ. క్రి. మూరముపడు. రజస్వలయగు. (తెలం)
- ఓరగించు : దే. స. క్రి. 1. ప్రక్కకువంచు. బస. 5 ఆ.
2. విడుచు. సానందో. 3 ఆ.

- ఓరగిలు : } దే. అ. క్రి. 1. తొలఁగు. భార. భీష్మ. 1 ఆ.
ఓరగిలు : } 2. ఒఱగు. శ. ర.
3. తొలఁగు.
- ఓరపడు : దే. అ. క్రి. ప్రక్కకొరగు.
- ఓరవుచ్చు : } దే. స. క్రి. ప్రక్కకుఁద్రిప్పు. నైష. 7 ఆ.
ఓరవుచ్చు : }
- ఓరలవచ్చు : దే. అ. క్రి. అంచుల నంటివచ్చు. కు. సం. 3 ఆ.
- ఓరవోవు : } దే. అ. క్రి. 1. ఒరగు. భార. శల్య. 2 ఆ.
ఓరపోవు : } 2. వంగు. చంద్రా. 6 ఆ.
ఓరలిదు : }
- ఓరసించు : వై. స. క్రి. విడిచిపెట్టు,
నైదొలఁగు. ఇందు. 5 ఆ.
- ఓరసిలు : } వై. అ. క్రి. తొలఁగు. రామా. 2 ఆ.
ఓరసిలు : }
- ఓరసేయు : దే. స. క్రి. ప్రక్కకునంచు. రం. రా. ఉ.
ఓరుచు : దే. అ. క్రి. 1. సిద్ధచుగు.
2. శక్తి గల్గియుండు.
- ఓర్పు : దే. స. క్రి. 1. ఓడఁజేయు.
2. జయించు.
3. సైఁచు.
4. తాళు. నైష. 3 ఆ.
- ఓరుతీయు : దే. అ. క్రి. ఇంటి తిన్నెల గోడల యడుగునను
మూలలనుఎఱుమట్టితోబట్టితీర్పు. శ.ర.
- ఓరుపు : } దే. అ. క్రి. ఓరుచు. సహించు, తాళు.
ఓర్పు : } ఆం. సం. మాన.

- ఓర్పు : దే. అ. క్రి. 1. సిద్ధనుగు. భార. ద్రోణ. 5 ఆ.
2. చాళు. ఓపు. భార. ఉద్యో. 4 ఆ.
స. క్రి. సైచు, తట్టుకొను.
భార. ఉద్యో. 4 ఆ. విక్ర. 2 ఆ.
- ఓలంబుగొను : దే. అ. క్రి. మరుగు చేసికొను. ప. వీ.
- ఓలగముండు : } దే. స. క్రి. 1. కొలుచు, సేవించు. స్వా. 1 ఆ.
ఓలగముంచు : } 2. చుట్టియుండు, పరివేష్టించియుండు.
ఆం. పా.
- అ. క్రి. 1. సభచేయు.
2. ఒప్పాను. సా. 1 ఆ.
- ఓలపెట్టు : దే. అ. క్రి. కేకవేయు. ప. వీ.
- ఓలమాసగొను : ద్వ. అ. క్రి. 1. దేహము దాచుకొనఁ గోరు
2. వెనుదీయు.
3. పరాజ్ఞుఖమగు.
నిర్వ. 4 ఆ. భార. కర్ణ. 2 ఆ. భార. ఆను. 1 ఆ.
4. మఱుగు ప్రదేశమునం దుండుట
కిచ్చగించు.
5. శ్రమ తీర్చుకొన నెంచు.
- ఓలముచొచ్చు : దే. స. క్రి. మఱుగుచొచ్చు.
ఓలమాసగొను.
- ఓలలనాడు : దే. అ. క్రి. ఓలలాడు. ఉ. హరి. 5 ఆ.
- ఓలలాడు : దే. అ. క్రి. ఓలాడు. స్వా. 3 ఆ.
- ఓలలారుచు : దే. స. క్రి. ఓలార్చు.
- ఓలలార్చు : దే. స. క్రి. ఓలలాడించు. భార. భీష్మ. 2 ఆ.
- ఓలాకుపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. కలతపడు.
క్షోభించు. భార. విరా. 3 ఆ.
2. శ్రమనందు. హరి. పూ. 6 ఆ.

- ఓలాడు : దే. అ. క్రి. 1. విహరించు; జలకమాడు. భీమ. 5 ఆ.
2. నిండు. ఆము. 4 ఆ.
- ఓలాప్పు : దే. స. క్రి. ఓలాడజేయు. పారి. 3 ఆ.
- ఓలించు : దే. స. క్రి. పాలించు.
“ఓలించె నేదేవి యునుసపర్యాకృద
బాతజాత మనోంబుజాతతుష్టి” వి. పు. 3-15
- ఓలిగొను : దే. స. క్రి. కన్యాశుల్కముగొను.
- ఓల్లనాచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. నిర్బంధములో బెట్టు.
- ఓవు : దే. అ. క్రి. సరిపడు. శుక. 1 ఆ.
- ఓసడిలు : } దే. అ. క్రి. తగ్గు, “నగరిలోనున్న సందడి యోసడిలె”
ఓసరిలు : } క. న. రా. సుందర.
- ఓసరించు : నై. స. క్రి. 1. తొలగించు. పాండు. 3 ఆ.
2. విడుచు. పాండు. 1 ఆ.
అ. క్రి. 1. తొలగెను. పారి. 5 ఆ.
భాగ. 3 స్కం.
2. వంగు. పారి. 2. ఆ.
3. ఇవ్వపడకుండు. వసు. 1 ఆ.
- ఓసరిలు : } నై. అ. క్రి. ప్రక్కకొఱగు; తూలు.
ఓసరిలు : } నై. ప. 3 ఆ. కు. సం. 6 ఆ.
- ఓసరు : నై. అ. క్రి. తొలగెను; ఓసరిలు. ఆము. 4 ఆ.
- ఓహటించు : దే. అ. క్రి. 1. వెనుదీయు. భాగ. 7 స్కం.
2. భయపడు. భార. విరా. 2 ఆ.
3. లయమగు. నై. ప. 7 ఆ.
- ఓహటిలు : } దే. అ. క్రి. 1. భయపడు. చంద్రా. 3 ఆ.
ఓహటిలు : } 2. లయమగు. నై. ప. 8 ఆ.
3. అలసిపోవు. సా. 3 ఆ.
- ఓహరిసాహరియగు : అన్య. దే. అ. క్రి. ఎడములేకుండనుండు.

బై

- బై : దే. అ. క్రి. అవు, అగు.
- బై(గా)దను : దే. స. క్రి. ఆహించు, విమర్శించు. ప్రభా. 1 ఆ. రాఘవ. 4 ఆ.
- బైగాముల నరయు: దే. అ. క్రి. మంచిచెడ్డలను జూడు.
- బైఘళించు : దే. స. క్రి. ఓడించు. క్రిందుపఱచు. రాధికా. 1 ఆ.
- అ. క్రి. చలించు.
- బైడుగఱచు : ద్వ. అ. క్రి. 1. పెదవి గఱచు. 2. కోపముచే బెదవి కొలుకు. ఉ. రా. 3 ఆ. భార. ఆది. 6 ఆ.
- బైడుమాయు : ద్వ. అ. క్రి. పూర్తిగా మాయ. భీమ. 6 ఆ.
- బైదలదన్ను : దే. స. క్రి. తలదన్ను, మించు. కళా. 1 ఆ.
- బైదలదాల్చు : దే. స. క్రి. తలదాల్చు.
- బైదెంచు : దే. అ. క్రి. 1. అగుదెంచు. 2. అగు. హర. వి.
- బైద్ధత్యముచూపు: సం. స. క్రి. గర్వముచూపు. పైకెగురు. అడఁకువలేకుండు. “అడమాకలేక చూద్ధత్యమునుజూపు నటినారి” మించు.
- బైద్ధత్యముపూను: సం. అ. క్రి. ఉద్ధతిని జూపు.
- బైద్ధత్యమువహించు: సం. స. క్రి. గర్వము ప్రకటించు.
- బైనను : దే. స. క్రి. మెచ్చుకొను.
- బైరుసౌరుపడు : దే. అ. క్రి. ఊణించు.
- బైలు : దే. అ. క్రి. అగులు, అవులు, ఊడు. శ. ర.

క

కంకట్లలు : దే. అ. క్రి. ఏడ్చిఏడ్చి ఎక్కిశ్శపాలగు.

కంకణముగట్టు : దే. స. క్రి. దీక్షవహించు.

కంకు : దే. స. క్రి. 1. గద్దించు.
2. తిట్టు.
3. సారము పీల్చు (తెలం.)

కంకులుపెట్టు : దే. స. క్రి. తూలు.

కంకెవేయు : దే. అ. క్రి. పైరులు ఫలోన్మృఖమగు.

కంగారుపడు : దే. అ. క్రి. తొట్టుపడు.

కంగాళిచేయు : దే. స. క్రి. 1. కలగాపులగముచేయు.
2. అసహ్యముగా చేయు.

కంగించు : దే. స. క్రి. లోతుపాతులు తెలిసికొనప్రయత్నించు
(కళింగప్రాంతము.)

కంగు : దే. అ. క్రి. 1. తప్తమగు.
2. కదలు.

కంగొనబాటు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.

కంచాలువెట్టు : దే. స. క్రి. నడ్దించు.

కంచుమించగు : దే. అ. క్రి. 1. అదృశ్యమగు.
2. చెల్లాచెదరగు. రంగ.

కంజాయించు : దే. స. క్రి. ఏర్పాటుచేయు.

కంటకమగు : దే. అ. క్రి. 1. సరిపడకుండనుండు,
2. బాధనొందు.

కంటకమాడు : దే. స. క్రి. పరుషములాడు. మను.

కంటకములుపల్కు : దే. స. క్రి. పరుషములాడు.

కంటగించు : దే. అ. క్రి. 1. అనిష్టముచూపు.

2. మెచ్చు,

3. అసహ్యపడు,

4. గగుర్పొడుచు.

5. విరోధము ఏర్పడు (తెలం.)

కంటగిలు :

కంటగిలు :

కంటతడివెట్టు :

కంటఁబడు :

కంటవడు :

దే. అ. క్రి. బాధపడు.

దే. అ. క్రి. జాలిపడు.

దే. అ. క్రి. కనఁబడు.

దే. అ. క్రి. విరోధించు.

కంటవత్తినిడుకొనియుండు : దే. అ. క్రి. 1. నిద్రించక మేలుకొనియుండు.

2. అతిజాగ్రత్త నహించు.

కంటసంపడు : దే. అ. క్రి. 1. న్యధనొందు.

కంటసపడు : 2. చిరాకుపడు.

3. మత్సరించు.

కంటికెక్కు : దే. అ. క్రి. కన్నులకు వచ్చు, నచ్చు.

కంటువెట్టు : దే. స. క్రి. పంతముపట్టు (విషయనిర్ణయమునకు అడ్డంకులు కలిగించు.) (తెలం.)

కంటముకట్టు : దే. స. క్రి. మూతికి ఉగ్గమువలె కట్టు. (తెలం.)

కంటముపడు : దే. అ. క్రి. 1. ఉరిపడు.

2. ప్రాణాపాయమగు.

3. బాధ సంభవించు. (తెలం.)

కంఠతః పట్టు :

కంఠతోపెట్టు :

కంఠీపట్టించు :

కంఠోపైఠముచేయు :

మి. స. క్రి. కంఠస్థముచేయు.

కంఠస్థముచేయు : మి. స. క్రి. ముఖస్థముచేయు.

కండపెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. మదించు.
2. క్రొవ్వెక్కు.
3. బలుపుచూపు.

కండల కేకమగు: దే. అ. క్రి. బద్ధకించు రా. నీ.

కండవడముచుట్టు: దే. స. క్రి. 1. కప్పిపుచ్చు.
2. మజగుపజచు.

—భీతికి గండనడంబు సుట్టి. కు.సం. 4 అ.

కండెచుట్టు : దే. స. క్రి. 1. దారముగుండ్రముగాఒకదానికీచుట్టు.
2. ఉండగాచేయు.

కండెవట్టు . దే. అ. క్రి. 1. నొప్పికలుగు.
స. క్రి. 2. లాగు.

కండ్లునెత్తికెక్కు : దే. అ. క్రి. గర్వమెక్కు.

కండ్లుమండు : దే. అ. క్రి. అసూయపడు.

కంతలుగట్టు : దే. స. క్రి. మజగుపజచు.

కంతులుగట్టు : దే. అ. క్రి. గట్టిగా బిళ్ళలు గట్టు.

కందఃబాటు : దే. అ. క్రి. 1. వివర్ణమగు.
2. ఎఱ్ఱబాటు.

కంద(డ)కావ్యములు సేయు: దే. స. క్రి. విధవాగర్భము సేయు.(నె.జి.)

కందశించు : దే. అ. క్రి. 1. మొలకెత్తు.
2. సంతసించు.
3. వికసించు.

కందించు : దే. స. క్రి. ఎఱ్ఱబజచు (వివర్ణ ముచేయు.)

కందు : దే. అ. క్రి. 1. శస్త్రమగు.
2. వివర్ణమగు.
3. వాడు.
4. కృశించు.
5. బాధపడు.

- కందుచెప్పు : దే. స. క్రి. గుర్తుచెప్పు. (తెలం.)
- కందువాలు : } దే. అ. క్రి. (కందు + వాలు) 1. మచ్చపడు.
- కందువెట్టు : } 2. మరక లేర్పడు.
3. ఎటుపెక్కు.
4. మలిననుగు.
5. వివరణ నొందు.
- కందువెలుగు : దే. స. క్రి. (కందువు + వెలుగు.)
1. కీలకము నెలుగు.
2. సమయ సందర్భము తెలుగు.
3. సన్న తెలిసికొను.
- కందెనకడుగు : దే. స. క్రి. చాలబోజులనుండి ఉన్న అపకీర్తిని
- మాపుకొను. (తెలం.)
- కందెనవెటు : దే. స. క్రి. బండిని ఆయత్తపాచు, తారువేయు.
- (తెలం.)
- కంపగట్టు . దే. స. క్రి. కంచెవేయు. (రూ. కంపగొట్టు)
- కంపనబడు : దే. అ. క్రి. కంపబోబడు.
- కంపరమెత్తు : దే. అ. క్రి. 1. చిరాకుపడు.
2. గగుర్పొడుచు.
- కంపలబడు : దే. అ. క్రి. 1. కష్టముల పాలగు.
2. చిక్కులలోపడు.
- కంపవెట్టు : దే. స. క్రి. పాడుచేయు, బాధించు.
- కంపారు : దే. అ. క్రి. సువాసన వేయు. ప. వీ.
- కంపించు : }
- కంపిలు : } దే. అ. క్రి. వణచు.
- కంపిల్లు : }
- కంపుకొట్టు : } దే. అ. క్రి. 1. పరిమళించు.
- కంపెక్కు : } 2. దుర్వాసనవేయు.

- కకపికపడు : దే. అ. క్రి. 1. గర్వింఁచు.
2. మిట్టిపడు.
- కకవికచేయు : దే. స. క్రి. కలచు.
- కకవికపడు : దే. అ. క్రి. 1. గర్వింఁచు.
2. మిట్టిపడు.
- కకాపికలగు : దే. అ. క్రి. చెల్లాచెదరగు.
- కక్కరించు : దే. అ. క్రి. 1. మొలుఁగు.
2. మోటుగా కేకలుపేయు.
- కక్కసపడు : దే. అ. క్రి. బాధపడు.
- కక్కసవెట్టు : } దే. స. క్రి. కక్కసపడు. ధా. ప్రే.
కక్కసవెట్టు : }
- కక్కసాలాడు : దే. అ. క్రి. వాద ప్రతివాదములు చేయు.
(కాక మాతోడనుఁ గక్కసాలాడి.
- కక్కసింఁచు : దే. స. క్రి. హింసింఁచు.
- కక్కసిల్లు : దే. అ. క్రి. నిబిడమగు.
- కక్కింఁచు : దే. స. క్రి. 1. కక్కఁజేయు.
2. వెడలించు.
- కక్కు : దే. స. క్రి. 1. డోకు.
2. కడుపులోనిది వెలిబుచ్చు.
3. బయటపడు.
4. తప్పకయిచ్చు.
- కక్కుర్తిపడు : } దే. అ. క్రి. 1. లోభించు.
కక్కుఱితిపడు : } 2. ఆశపడు.
- కగ్గించు : దే. స. క్రి. వివర్ణ ముచేయు.
- కగ్గు : } దే. అ. క్రి. వివర్ణ మగు, తగ్గు, ముడిచికొను.
కగ్గువాఱు : }
- కచ్చరించు : దే. స. క్రి. కచ్చపోసి బట్టకట్టు.

కచ్చుకట్టు : } దే. అ. క్రి. పగగొను.

కచ్చుపట్టు : దే. స. క్రి. పగగట్టు.

కచ్చుపచ్చిగజేయు : దే. స. క్రి. 1. నలిగి నలగకుండ కొట్టు.

2. విషయము న స్తవ్య స్తముగచేయు.

కచ్చించు ; దే. స. క్రి. 1. గవ్వలాటలో కాయలు నడుపు.

కచ్చివెట్టు : దే. స. క్రి. 1. పసిపిల్లలు శత్రుత్వము వెల్లడించు.
2. సరిపెట్టు.

3. గోడలు మొదలగువాని కొలతలు సరిపెట్టు.

4. కచ్చు బిగించు.

5. గర్వించు.

కచ్చు : దే. స. క్రి. చదరంగము మొదలగువానిలో కాయ జరుపు.

కచ్చుకట్టు : దే. అ. క్రి. నియమముగా నుండు. (తెలం.)

కచ్చుకొను : దే. అ. క్రి. 1. పట్టుపట్టు.

స. క్రి. 1. ఢీకొను.

2. హత్తుకొను.

కచ్చులువెట్టు : దే. స. క్రి. 1. గోడలు కట్టనపుడు ఒక్కొక్క తీరు తీర్పు. (తెలం.)

2. అండలుపెట్టు.

కచ్చువదలు : దే. అ. క్రి. 1. నియమము వదలు.

2. శోభవిడుచు.

3. ఆశ విడుచు.

4. ప్రకాశించు. (తెలం)

5. గర్వము వదలు.

కచ్చువెట్టు : దే. స. క్రి. మిషపెట్టు.

కచ్చేరీసేయు : అన్య. దే. అ. క్రి. కొలుపుచేయు.

అక్షణమూర్చ. య. గా

కచ్చువిచ్చగు : దే. అ. క్రి. పనిచెడు.

కటకటపడు : } దే. అ. క్రి. 1. దుఃఖపడు.

కటకటబడు : } 2. ఇబ్బందిపడు.

కటకటలాడు : } 3. త్రొక్కటంపడు.

కటకటపెట్టు : దే. స. క్రి. బాధపెట్టు.

కటాక్షించు : మి. స. క్రి. 1. కడగంటజూచు.

2. అనుగ్రహించు.

కటాయించు : : అన్య. దే. స. క్రి. ఎగబెట్టు. (అప్పులు)

కటకట్టు : దే. స. క్రి. 1. అనవసరముగా నాస్తి కట్టబెట్టు.

2. వస్త్రములిచ్చు.

కట్టడచేయు : దే. స. క్రి. 1. ఆజ్ఞాపించు.

2. నియమముచేయు.

3. ఇచ్చు.

కట్టబెట్టు . దే. స. క్రి. 1. ధరింపజేయు.

2. భార్యగాఇచ్చు.(ఆమెనుకట్టబెట్టిరి.)

కట్టబోయు : } దే. స. క్రి. అడ్డుబోయు.

కట్టవేయు : } దే. స. క్రి. అడ్డుబోయు.

కట్టలుతెగు : దే. అ. క్రి. 1. గండిపడు.

2. వశము తప్ప.

3. అధికమగు.

4. పొరుకొనివచ్చు.

కట్టాయముసేయు : దే. స. క్రి. 1. నిర్బంధముసేయు.

(కు. సం.)

2. సంసిద్ధముచేయు.

కట్టాయితపడు : } దే. అ. క్రి. సన్నద్ధమగు.

కట్టాయిత్రపడు : } దే. అ. క్రి. సన్నద్ధమగు.

కట్టాయితమగు : } దే. అ. క్రి. సన్నద్ధమగు.

కట్టావుయితేరు : దే. అ. క్రి. పొగనుక్రమ్ము.

కటిక్కనతుమ్ము : దే. అ. క్రి. హఠాత్తుగా తుమ్ము.

కట్టించు : దే. స. క్రి. 1. ఆటకట్టించు.
2. నిర్మించునట్లుచేయు.

కట్టిపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. నిర్మించు.
2. బంధించు.
3. పొసగించు. (జతకట్టు)
4. మూయు.
5. విధించు.
6. కలిగించు.
7. కూడబెట్టు.
8. ఆరోపించు.
9. పద్యములను కూర్చు.
10. (పశువులు) గర్భము ధరించు.
11. మూటకట్టు.
12. చాలించు.
13. వేషముదాల్చు.

అ. క్రి. 1. ఐపోవు.
2. ఆగిపోవు.
3. అగు.
4. ఏర్పడు.
5. నిబద్ధమగు.

కట్టిలు : దే. అ. క్రి. 1. కూడు.
2. నమకూడు.

కట్టు : దే. స. క్రి. పశువులు గర్భముదాల్చు.

కట్టు : దే. స. క్రి. పలకను శుభ్రపఱచు.

కట్టుకట్టు : దే. స. క్రి. పాదరసమును నిప్పులో నిలుచునట్లు
చేయు మంత్రమువేయు. (రా. సీ.)

1. మంత్రముచేత బంధించు.
2. సంఘీభవించు.

అ. క్రి. 1. నిర్ణయమునకు బద్ధులగు.
2. మందువేసికట్టు.

కట్టుకొను : దే. స. క్రి. 1. ధరించు.
2. పెండ్లియాడు.
3. పొందు.
4. అన్యాయపు టాస్తిని వేసికొను.

కట్టుగడచేయు : దే. స. క్రి. 1. నిలువచేయు.
2. కూడబెట్టు.

కట్టుచేయు : దే. స. క్రి. బంధించు.

కట్టుతాల్చు : దే. స. క్రి. 1. త్రాడుపేను.
2. ఇనుము కట్టుతాల్చు.

కట్టుపడు : దే. అ. క్రి. 1. లోబడు.
2. మాటమీద నిలబడు.
3. బంధితుడగు.

కట్టుపఱచు : } దే. స. క్రి. అడ్డగించు.
కట్టువఱచు : }

కట్టుమీరు : దే. స. క్రి. నియమోల్లంఘనముచేయు.

కడకుబోవు : దే. అ. క్రి. 1. బహిష్కరణగు.
2. దూరముపోవు.

కడకువేయు : దే. స. క్రి. 1. మిగిలించు.
2. కూడబెట్టు.

కడకేగు : దే. అ. క్రి. రజస్వలయగు.

- కడకొత్తు : దే. స. క్రి. 1. నిరసించు.
2. చివరకు నెట్టు.
3. విభాగించు.
- కడగండ్లుపడు : దే. అ. క్రి. శాధ లనుభవించు.
- కడగట్టు : దే. స. క్రి. 1. నిర్ణయించు.
2. నియమించు.
- కడగను : దే. అ. క్రి. మరణించు.
- కడగిట్టు : దే. అ. క్రి. సమీపించు.
- కడగు : దే. అ. క్రి. పూను.
స. క్రి. కవియు.
- కడగొట్టు : దే. అ. క్రి. (కడ+కొట్టు) చచ్చు.
(కెడసెం దుప్పలు,డింక వేసెనెలుగుల్
గిట్టెం బులుల్, సింగముల్, కడ
గొట్టెన్) సారంగ. 1 ఆ.
- కడచు : దే. స. క్రి. కలచు.
- కడచను : దే. అ. క్రి. తుదిముట్టు. కు. సం. 1 ఆ.
1. గతించు.
2. చచ్చు.
3. ముగియు.
4. మితిమీలు.
- కడచు : దే. అ. క్రి. 1. గతించు.
2. జరుగు.
3. జనడాలు.
4. తప్పించుకొను.
5. దాటు.
- కడచూచు : దే. అ. క్రి. చివరికెల్ల చూచు.
- కడచెడు : దే. అ. క్రి. దిక్కుమాలు.
- కడచేరుచు : దే. స. క్రి. కృతార్థనిజేయు.

- కడచేయు : దే. స. క్రి. విడచిపెట్టు.
- కడతాడు : దే. అ. క్రి. తుదిముట్టు.
- కడతెంచు : దే. స. క్రి. 1. దాటు.
2. అతిక్రమించు.
- కడతెగు : దే. అ. క్రి. అవసానమొందు.
- కడతేర్చు : దే. స. క్రి. 1. చంపు.
2. నిర్వహించు.
3. రక్షించు.
- కడతేలు : } దే. అ. క్రి. 1. తుదిముట్టు.
కడదాటు : } 2. చచ్చు.
- కడద్రొక్కు : దే. స. క్రి. తుదిచూచు,
- కడనుంచు : దే. స. క్రి. చివరపెట్టు.
- కడనుండు : దే. అ. క్రి. 1. వెలిగానుండు.
2. బహిష్కరణగు.
- కడనూకు : దే. స. క్రి. తొలగద్రోయు.
(తొడ తొడయుఁ దాక నునుసిగ్గు
కడకునూక.) వి. వి.
- కడపట్టు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రాణములు కంఠగతమగు.
2. మూర్ఛనందు.
- కడపలచేరు : దే. అ. క్రి. 1. అంతమునొందు.
2. పోవు.
- కడపిప్పచ్చు : దే. స. క్రి. 1. పంపు.
2. అశాయమునుండి తప్పించిపంపు.
3. (కాలము) వెళ్ళబుచ్చు.
4. మఱుగుపఱచు.
- కడపు : దే. స. క్రి. 1. చంపు.
2. పడగొట్టు.

కడపు :

3. ఎక్కించు.

4. జననాటు.

5. పొన్నును.

6. దాటించు.

7. త్రోలు.

8. నెట్టు.

9. విడుచు.

కడబట్టు :

దే. అ. క్రి. అవసానదశ నొందు.

కడబడు :

దే. అ. క్రి. 1. తక్కువగు.

2. రాలు.

కడమపడు :

దే. అ. క్రి. 1. తక్కువయ్యగు.

2. మిగులు.

కడమపఱచు :

దే. స. క్రి. 1. తక్కువపఱచు.

కడమపెట్టు :

2. మిగుల్చు.

కడమీరు :

దే. స. క్రి. నియమముదాలు.

కడముట్టు :

దే. అ. క్రి. దరిచేరు, పారమునొందు, పూర్తియగు, చచ్చు.

కడముట్టబడు :

దే. అ. క్రి. 1. పారంగతుడగు.

2. అవ్వలియొడ్డుచేరు.

3. దాటనేర్చు.

-సమధికంబైన సంసార జలధియందు, మునుగుచునుదేలుచునుగడముట్టబడని జనుల కెల్లను మత్పాదసరసిజములు తెప్పయై యుద్ధరించు నిందీవరాక్షి !

కడయెత్తు :

దే. అ. క్రి. గృహవిశేషములచుట్టు గోడలయందలి స్తంభములమీది దూలము పెట్టు.

కడలుకొను : దే. అ. క్రి. 1. తరంగితమగు.

2. కలుగు.

3. అతిశయించు.

కడలుకొలుపు : దే. స. క్రి. వ్యాపింపజేయు.

కడలుదొక్కు : దే. స. క్రి. వ్యభిచరించు.

కడలుపడు : దే. అ. క్రి. గుంపుగట్టు.

నీలమణి సుందరంబగు నిందిరా సుందరీ
దివ్యదేహంబునం బొదలు కాంతి ప్రవా
హంబు సిగ్గున వెలుకబాటిన పోలికం
జలుకనై మొగులు మొత్తంబులు
దెసలు కడంకడలుపడి తూలన్.

పు. పు. 1 ఆ.

కడలెత్తు : దే. అ. క్రి. పొంగు.

కడలొత్తు : దే. అ. క్రి. 1. వ్యాపించు
2. పొంగు.

కడవద్రోలు : దే. స. క్రి. నిర్వర్తించు;

కడవబడు : దే. అ. క్రి. 1. మిగులు.
2. అతిక్రాంతమగు.
3. దాటు.

కడవనెట్టు : దే. స. క్రి. కడవంబడు. ప్రే.

కడవబెట్టు : దే. స. క్రి. 1. దాటించు.
2. ఆపదనుండి రక్షించు.

కడవడించు : దే. అ. క్రి. 1. కలతనొందు.
కళవడించు : 2. కళవళించు.

కడవనాడు : దే. స. క్రి. మీఱిపలుగు.

కడవనూకు : దే. స. క్రి. తొలగద్రోయు.

కడవళించు : దే. అ. క్రి. కళవళించు.

- కడవెళ్ళు : దే. అ. క్రి. 1. సమాప్తమగు. శ. ర.
2. దాటు, తరించు.
- కడవోవు : దే. అ. క్రి. ఉడిగిపోవు.
- కడసిలు : దే. అ. క్రి. దిగంతవ్యాప్తమగు.
- కడికండలుచేయు : దే. స. క్రి. ఖండించు.
- కడిగొను : దే. స. క్రి. 1. ముద్దగాఁగొను.
2. మ్రింగు.
- కడిమివేయు : దే. స. క్రి. కుప్పద్రొక్కుచు గడ్డిని తాత్కాలికముగా వామివేయు.
- కడియెత్తు ; దే. స. క్రి. భుజించు.
- కడివోవు : దే. అ. క్రి. 1. వాడు.
2. తగఁ బుడుగు.
3. సౌరభ ముడుగు.
4. మాలిన్యము పోవు.
- కడుకొను : దే. అ. క్రి. పూనుకొను.
- కడుగు (రూ) కడ్గు : దే. స. క్రి. ఊశనముచేయు.
- కడుపంటుకొనిపోవు : దే. అ. క్రి. అన్నములేక ఆకలిచేత పొట్టమీది చర్మము వెన్నునకంటు.
- కడుపగు : దే. అ. క్రి. గర్భమగు.
- కడుపరయు : దే. స. క్రి. ఆకలి నెఱుగు.
- కడుపుకందవిత్తగు : దే. అ. క్రి. 1. కందవిత్తువలె కడుపు మిక్కిలి ఫలించు.
2. వంశవృద్ధి యగు.
- కడుపుకట్టుకొను : దే. అ. క్రి. (లోభాదులచే) ఆహారము మానుకొను
- కడుపుకాలు : దే. అ. క్రి. సంతానము నశించు.
- కడుపుకొట్టు : } దే. స. క్రి. జీవనోపాధిని భంగము చేయు.
- కడుపుమీదకొట్టు : }

కడుపుకొట్టు : దే. అ. క్రి. నీళ్ళ విరేచనము లగు.

కడుపుడుకు : దే. అ. క్రి. కడుపుచుండు.

కడుపుదించుకొను : దే. అ. క్రి. గర్భస్రావము చేసికొను.

కడుపుదిగ్గు : దే. అ. క్రి. గర్భనుగు.

కడుపునిండు : దే. అ. క్రి. సంతోషముగు.

కడుపుపండు : దే. అ. క్రి. సంతతికలుగు.

కడుపుపోవు : దే. అ. క్రి. గర్భస్రావముగు:

కడుపునకుఁబెట్టు : దే. స. క్రి. 1. పాలిచ్చు.

2. ఉగుపెట్టు.

కడుపుసేయు : దే. స. క్రి. జారత్వముచే గర్భముచేయు.

కడిబాటు : దే. అ. క్రి. గట్టియుగు.

కడెము(కడియము) వేయు : దే. స. క్రి. కుప్ప నూర్చుచు గడ్డిని కైవారముగా వామివేయు.

కణకణలాడు : దే. అ. క్రి. ఏఱుబడు.

కణగు : దే. అ. క్రి. 1. చచ్చు.

2. నశించు.

3. పోవు.

4. ముగియు.

5. నెరవేరు.

6. అపారముగు.

7. అతిశయించు.

8. మరణించు.

9. తొలగిపోవు.

10. (మర్యాద) సతిక్రమించు.

11. కడముట్టు.

12. సుఖముగా కాలము గడచు.

13. మనుగడ సుఖముగా సాగు.

కణగు :

14. హెచ్చగు.

15. మీఱు.

స. క్రి. 1. అతికమించు.

2. తప్పించుకొను.

కణగు :

దే. అ. క్రి. కడగు.

కరకతజుపు :

దే. అ. క్రి. ఆర్భాటములేక కొద్దిపాటితో సరి
పెట్టుకొను, (తెలం.)

కతపత్రమిచ్చు :

దే. అ. క్రి. ప్రమాణపత్ర మిచ్చు.

కతమిచ్చు :

దే. స. క్రి. 1. సూచించు.

2. ఆరాయిచ్చు.

కతలవడు :

దే. అ. క్రి. వన్నెలుచూపు.

(తెలం)

కతలుగట్టు :

దే. స. క్రి. ఉన్నవి లేనివి పెంచు.

కతుకు :

దే. స. క్రి. 1. వెడవెడచిను

2. అనాస్థతో గ్రహించు.

3. అన్యద్రవ్యము లన్య లెఱుంగకుండ
కప్పుర్తితో పడవేసికొను.

4. లంచము తీసికొను.

5. భుజించు.

6. కుక్కలు లోనగునవి నాలుకతో
కొంచెము కొంచెముగా నీళ్ళు
మొదలగు వానిని త్రాగు.

కత్తరిగలయు :

దే. అ. క్రి. 1. సంకరచుగు.

2. కలసిపోవు.

కత్తికట్టు :

దే. అ. క్రి. పగలబూను.

కత్తిగట్టివచ్చు :

దే. అ. క్రి. దండెత్తివచ్చు.

కత్తిరించు :

దే. స. క్రి. 1. కత్తిరించు.

2. ఖండించు.

3. ఆడించు.

కత్తిరించు :

4. నశింపజేయు.

5. చలింపజేయు.

6. అపహరించు.

కత్తిరిలు :
కత్తిరిలు :

దే. అ. క్రి. చలించు.

కత్తిరుపుట్టు :

దే. అ. క్రి. విభేదము లేర్పడు.

(తెలం.)

కత్తిసాముచేయు :

దే. అ. క్రి. 1. నిర్బంధ స్థితియందుండు.

2. ప్రాణాపాయకరమైన పనిచేయు.

కథనడుచు :

దే. అ. క్రి. న్యవహారము సాగు.

కథించు :

సం. స. క్రి. చెప్ప.

(హరి. ఉ. 5 ఆ.)

కదంబించు :

సం. స. అ. క్రి. 1. మిళితముచేయు.

2. పరిమళించు.

కదడుకొను :

దే. అ. స. క్రి. 1. నెలవుచేసికొను.

2. ప్రారంభించు.

-మెదడునం గదడుకొని రుధిర

పూరంబు ప్రవహింప.

సమీరకుమార విజయము.

కదపాయించు :

అన్య. దే. స. క్రి. జామీనుగాపెట్టు. (కళింగ) వా.

కదలఁబారు :

దే. అ. క్రి. 1. చలించు.

1. ఆగిపోయినపని మరల ప్రారంభించు.

కదలవేయు :

దే. స. క్రి. విషయమును తెలిసికొనుటకు ఎదుటి

వాని దగ్గర ఆ విషయమును పరా

మర్శించు.

కదలాడు :

దే. అ. క్రి. చలించు.

కదలించు :

దే. స. క్రి. 1. దుర్జనునితో మాటాడు,

ప్రసంగము తెచ్చు.

2. చలింపజేయు.

కదలివచ్చు : దే. అ. క్రి. ప్రయాణమై వచ్చు.

కదలు : దే. అ. క్రి. 1. సిద్ధముగనుండు.
2. చలించు.
3. ప్రయాణమగు.
4. తరలివచ్చు.

కదలుచు : } దే. స. క్రి. కదలు. ప్రే.

కదల్చు : }

కదించు : దే. స. క్రి. 1. బిగించు.
2. అతుకు.
3. ధరించు.
4. మార్పు.
5. చేర్పు.

కదియబడు : దే. అ. క్రి. 1. కలియబడు.
2. కలుగు.

కదియించు : దే. స. క్రి. 1. బిగించు.
2. రచించు.
3. ఖచించు.
4. హత్తించు.
5. మర్దించు.
6. చేర్పు.

కదియు : దే. అ. స. క్రి. 1. సమీపించు.
2. సమానమగు.
3. కలుగు.
4. మార్కొను.
5. రమించు.
6. కూడు.
7. అంటు.
8. తగులు.

కదిరించు : దే. స. క్రి. కదురాడు, సమీపింపజేయు.

కదుకొను : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

కదుపుగట్టు : దే. అ. క్రి. 1. గుంపుకట్టు.
2. కలసి మెలసియుండు.

కదుపులుగొను : దే. అ. క్రి. మందలుపెట్టు.

కదుము : దే. స. క్రి. ఆక్రమించు.

కదుముగట్టు : } దే. అ. క్రి. దెబ్బతగిలి నెత్తురు గడకట్టు.
కదుములుగట్టు : }

కదురాడు : దే. అ. క్రి. రాటము తిరుగు.

కదురు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు;
2. అతిశయించు.
3. వ్యాపించు.
4. విజృంభించు.
5. బిష్ప.

కదురుకొను : దే. అ. స. క్రి. 1. కవియు.
2. ఎదుర్కొను.
3. మిక్కుటమగు.

కదురులాడు : దే. స. క్రి. మాటలాడు.

కనకనమను : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి ప్రజ్వలించు.

కనకనలాడు : దే. అ. క్రి. కనకనమను.

కనకస్నానముచేయు : } మ. అ. క్రి. 1. చాల గౌరవమునందు.

కనకాభిషేకమగు : } 2. దీనారటంకాలతో స్నాన
మగు. (తారా.)

కనఁబడు : దే. అ. క్రి. గోచరమగు.

కనరు : దే. స. క్రి. 1. వెగటుచూపు.
2. అసహించు.

కనరువోపు : దే. అ. క్రి. కాటువాసనవేయు.

- కనరెక్కు : } దే. అ. క్రి. 1. కాటుగోవు.
(రూ)కరుణెక్కు : } 2. నెగలెక్కు. (నె. జి.)
- కనలించు : దే. స. క్రి. కోపము వచ్చునట్లుచేయు.
- కనలు : దే. అ. క్రి. 1. మండు.
2. కోపించు.
3. తప్తమగు.
- కనారిలు . దే. అ. క్రి. 1. కోపించు.
2. పరితపించు.
- కనికట్టుకట్టు : } దే. స. క్రి. 1. గారడీవాడు ఇంద్రజాలముచేసి వశ
కనుకట్టుకట్టు : } పఱచుకొను
2. మంత్రించి కట్టుకట్టు.
- కనికరించు : దే. స. క్రి. 1. జాలిదలంచు;
2. కరుణించు.
- కనిపించు : } దే. అ. క్రి. 1. కనపడు.
కన్పించు : } 2. పురుడుపోయు.
స. క్రి. 1. చూపించు.
2. పొందించు.
3. ప్రసవింపజేయు.
- కనిపట్టు : } దే. స. క్రి. 1. గుర్తించు.
కనిపెట్టు : } 2. నెదకి పట్టుకొను.
- కనిపెట్టుకొను : దే. అ. క్రి. 1. ఎదురుచూచు.
2. వేచు.
3. ఆగు.
- కనియు : దే. అ. క్రి. 1. పక్వమగు.
2. విజృంభించు.
- కనిసించు : దే. స. క్రి. తెలిసికొను.

కను :

- దే. స. క్రి. 1. చూచు.
2. ప్రవచించు.
3. తెలియు.
4. పొందు.

కనుకూర్కు :

దే. అ. క్రి. నిద్రించు.

కనుగట్టు :

దే. స. క్రి. మాయచేయు.

కనుగిట్టు :

దే. అ. క్రి. కన్నుగీటు, కు. సం. అ. 4.

కనుగలుగు :

దే. అ. క్రి. 1. జాగరూకతకలుగు.

కన్గలుగు :

2. కనిపెట్టుకొను.

3. కలుగు.

4. చూచు.

5. గడించు.

6. తెలిసికొను.

7. విచారించు.

కనుగిట్టు :

కనుగీటు :

కనుగొట్టు :

కనుగిలుపు :

కన్గిలుపు :

కనుగిలుపు :

కన్గిలుపు :

కనుగొను :

దే. స. క్రి. 1. కనుగొలుపు.

2. కనుసైగచేయు.

దే. స. క్రి. 1. కంటితో దుర్వ్యాంశలను తెలియజేయు

2. కన్నులు కదలించు.

దే. స. క్రి. కంటితో దుర్వ్యాంశను తెలియజేయు.

దే. స. క్రి. (కను + కొను) 1. చూచు.

(ఈతటినిం గనుగొను పుష్కడు.)

2. వీక్షించు.

3. తెలిసికొను.

కనుగొలుపు :

దే. అ. క్రి. కంటికివచ్చు.

సైగచేయు.

(తెలం.)

కనుచాలు : } దే. స. క్రి. కంటికి ఉచితముగా కనిపించు!
 కనుకట్టు : } అ. క్రి. చులకన గాకుండు. (నె. జి.)
 కంటికిఅను:

కనుచూఱయొసగు: దే. స. క్రి. యథేచ్ఛముగాచూడవీలగునట్లుచేయు

కన్నెదరు : దే. అ. క్రి. (కను + చెదరు) చెల్లాచెదరగు.
 -చదిసెం దేరులు పాతె వారణము
 లశ్వమ్ముల్ ధరంగూలె గన్, చెదతెన్
 సైవ్యము వ్రాలె బాహువులు.

కువల. 2.

కనుపట్టు(రూ)కన్నట్టు: దే. అ. క్రి. కనిపించు.

కనుపడు: } దే. అ. క్రి. కనిపించు.
 కన్నడు :

కనుపు(కొ)గొట్టు: దే. స. క్రి. 1. ఖండించు. ముక్కలుముక్కలుగాగొట్టు.
 2. సంహరించు.

కనుపెట్టు: కన్నెట్టు: దే. స. క్రి. కాచు, కన్నుంచు.

కనుబాటుపోకు : } దే. అ. క్రి. దృష్టిదోషము తగులు.
 కనుబాటుతోడరు:

కనుబ్రాము : దే. స. క్రి. కన్నుగవ్వు, మోసగించు.

కనుమఱుపడు : దే. అ. క్రి. చాటగు.

కనుమారిబడు : దే. స. క్రి. కొండపై నుండి యురికి క్రిందపడు.

ఉ. హరి.

కనుమూయు : దే. అ. క్రి. 1. చనిపోవు.
 2. నిదురపోవు.
 3. నంచించు.

కనుమొగుచు : దే. స. క్రి. కన్నుమూయు.

కనుమొలుగు: } దే. స. క్రి. మోసగించు.
 కన్నొలుగు :

కనులుచరించు : దే. అ. క్రి. బహుస్త్రివ్యాలోలమైన దృష్టిని బహు

కనువ్రాల్చు : దే. అ. క్రి. కనువిచ్చు.

కనువిప్పుగలుగు : దే. అ. క్రి. తెలిసినచ్చు.

కనుసన్నచేయు : దే. స. క్రి. కంటితో సంజ్ఞ చేయు.

కనుసన్నమెలగు : దే. అ. క్రి. ఆజ్ఞను విధేయతతో పాలించు.

భార. విరా. 2 ఆ.

కనువడు : దే. స. క్రి. ఎదిర్చు. (ప. వీ.)

కన్నకూతలుకూయు : దే. స. క్రి. నోటికి వచ్చినట్లు తిట్టు. (తెలం).

కన్నడగించు : దే. స. క్రి. ఉపేక్షించు.

కన్నడసేయు : దే. స. క్రి. 1. చుల్కనసేయు.

2. కించపఱచు. పార్థసారథివిజయము

3. తక్కువపఱచు.

4. గేలిసేయు.

—భరతుండ నీవు నాపదలనొందుదును

నిన్నను నన్నను నీ కుమారకుని

కన్నడసేయక కాచి రక్షింప

మదిలోన నెయ్యదిమార్గ మోచూచి,

అది నడిపించుకొమ్ము.

క. న. రా. అయోధ్య. 630

కన్నడించు : దే. స. క్రి. 1. ఉపేక్షించు.

2. కన్నడములోనికి మార్చు.

(తెలిగించు వంటిది.)

కన్నపెట్టు, కన్నపెట్టు : దే. అ. క్రి. కన్నమువేయు.

స. క్రి. అపహరించు.

కన్నపోవు : దే. అ. క్రి. కన్నము వేయబడినది యగు.

కన్నమిడు : దే. స. క్రి. కన్నమువేయు.

కన్నమ్మకష్టముపడు : దే. అ. క్రి. అధికబాధలు పడు. (తెలం.)

కన్న(కువు సేయు)డగు: దే. స. క్రి. 1. తిరక్కరించు.

2. ఉపేక్షించు.

కన్నాకగు : దే. అ. క్రి. 1. శ్రేష్ఠునుగు.

2. సేన మొగదల రక్షించు.

3. సేనాపతియగు.

కన్నాగు : దే. అ. క్రి. నిదించు.

కన్నాగు : దే. స. క్రి. మోసగించు.

-రావణుఁ డోడక యతని కన్నాఁగి
జానకిఁ గైకొని తన లంకయందు,
నుద్యాసంబులోన నునిచినఁ బోయి
క. వ. రా. కిష్కింధ. 5812.

కన్నారజుఁడు : దే. స. క్రి. తృప్తిగాఁజూచు

కన్నాసయగు : దే. అ. క్రి. కంటివాపిరిగొను.

-త్రువ్వచుల్లిన నొప్పారు తోయజాస్తు
చికిలి సిద్ధంపుఁగై దువు చెలువుదోవ
నూనె మెఱుగున నునుజాయ మేనుదసర
నది విటాళుల కన్నాసయై చెలంగు.
హం. ని. 5 ఆ.

కన్నిచ్చయగు: } దే. అ. స. క్రి. సచ్చు, వాంఛించు.

కన్నిచ్చవడు :

కన్నిడు : దే. అ. స. క్రి. 1. జాగరూకుడైయుండు.
2. ప్రేమించు.

కన్నీరుతిరుగు : దే. అ. క్రి. 1. కన్నులం దశ్రువులుారు.

కన్నీరుపెట్టుకొను: దే. అ. క్రి. అశ్రువుల నూరించు.

కన్నుంచు : దే. స. క్రి. 1. కనిపెట్టు.
2. జాగ్రత్తగా చూచు.
3. మనసుంచు.

కన్నకుట్టు : దే. అ. క్రి. 1. చూపోవలేకపోవు.
2. అసూయపడు.

కన్నకొట్టు : దే. స. క్రి. కన్నగీటు.

కన్నగూటుకు : దే. అ. క్రి. 1. అప్పుడే నిద్రపట్టు.
2. కాసేపు నిద్రించు. (నె జి.)

కన్నతనియ్యి . దే. అ. క్రి. కంటగింపగు.

కన్నతిరుగు . దే. అ. క్రి. పైత్యముచే విభ్రాంతి కలుగు.

కన్నదెఱచు : దే. అ. క్రి. 1. తెలివినొందు.
2. అనుభవము గడించు.

కన్నచూటు : దే. అ. క్రి. 1. అందనునిపించు.
2. నచ్చు.

కన్నపెట్టు : } దే. స. క్రి. కన్నగీటు.
కన్నార్చు : }

కన్నపొందు : దే. అ. క్రి. నిద్రపోవు.

కన్నపొడుచు : దే. స. క్రి. ప్రతీకారముచేయు.

కన్నమూయు : దే. అ. క్రి. 1. నిద్రించు.
2. కన్నమూతపడు.
3. సుఖముగా నిద్రించు.
4. మరణించు.

క. వినవయ్య కర్ణగర్వం
బని నాత డభేద్యకవచు డగుటయు వినునే
ర్వును నతని బాహువిక్రమ
మును దలచిననాడు కన్నమూయుదు నాకున్.
భా. ఉద్యో. 1 ఆ.

కన్నమొగుచు . దే. అ. క్రి. 1. కనుమూయు.
2. మరణించు.

కన్న(ను)మోడు: దే. అ. క్రి. 1. కన్నమూయు.

2. మరణించు.

కన్నలకద్దుకొను: దే. స. క్రి. 1. పూజించు.

2. అదియే పదివేలనుకొను.

కన్నలకటవత్తిరు: దే. అ. క్రి. 1. కన్నలకు పోయినిచ్చు.

2. నేత్రసాఫల్యము కలుగు.

కన్నలగట్టు : దే. స. క్రి. మోసగించు.

కన్నలగప్పకొను: దే. స. క్రి. 1. కంటికి చెప్పవలె గాచియుండు.

2. మిక్కిలిగా నభిమానించు.

కన్నలపండువగు: దే. అ. క్రి. కన్నలకు దృష్టియగు

కన్నలప్పగించు: దే. అ. క్రి. నిస్సహాయుడగు.

కన్నలబడు : దే. అ. క్రి. కన్పించు,

కన్నలార్చు : దే. స. క్రి. 1. సంజ్ఞ చేయు.

2. తెప్పవేయు.

కన్నలుచల్లనగు: దే. అ. క్రి. 1. సంకోషించు.

2. తృప్తిపొందు.

కన్నలు తిరిగిపోవు: దే. అ. క్రి. 1. దిగ్రాభింతి పొందు.

2. చూచిన వస్తువుల సాందర్యాతి
శయముచే నతితృప్తికలుగు.

కన్నలుతిరుగు : దే. అ. క్రి. 1. పొగరెక్కు.

2. వికారమునచ్చు.

కన్నలునెత్తికెక్కు: దే. అ. క్రి. పొగరెక్కు.

కన్నవడు : దే. అ. క్రి. 1. నిద్రపట్టు.

2. ఒకదానియం దాశ కలుగు.

కన్న(ను)వేయు: దే. స. క్రి. వాంఛించు.

కన్నవైచ : దే. స. క్రి. వాంఛించు. (స్త్రీని)

కన్నవొందు : దే. అ. క్రి. 1. నిద్రపట్టు.

3. కన్నముతవడు.

-కడుపునిండఁ గుడువ గానమి రేయెల్లఁ
గన్న వొందకున్న గరము డస్సి.

భార. ఆది. 6 ఆ.

కన్నెచెరవదల్పు : దే. స. క్రి. పెండ్లిచేయు.

కన్నెదుగు : దే. అ. క్రి. జాడ తెలియు.

ప. కో.

కన్నెఱచేయు : దే. స. అ. క్రి. 1. కోపగించు.

2. సాటికివచ్చు.

(తెలం.)

కన్నెఱయగు : దే. అ. క్రి. ఈర్ష్యపను.

కన్నెఱుగు : దే. స. క్రి. 1. తెలిసికొను.

2. జాడ తెలియు

కు. సం. 1 ఆ.

3. ఇంగితమెఱుగు.

కన్నోడు : దే. స. క్రి. నలచిచూచు.

నాసి.

కన్నోగుచు : దే. అ. క్రి. కన్నముయ్యు.

కపటించు : సం. స. క్రి. కపటముచూపు, మాయచేయు.

కపితమునె(చె)ప్పు : దే. స. క్రి. 1. కపిత్వముచేయు.

2. వెక్కిరించు.

“ఎమి తిని సెపితిని కపితము”

కప్పగంతులువేయు : దే. అ. క్రి. శాఖాచంక్రమణముచేయు.

కప్పతిల్లబడు : దే. అ. క్రి. 1. బోర్లగిలబడు.

2. వెలికిలబడు.

కప్పదెంచు : దే. స. క్రి. క్రమ్ము.

కప్పములిరుచు : దే. అ. క్రి. కప్పములుగొను.

కప్పరపడు : దే. అ. క్రి. సంభ్రమమొందు.

కప్పారు : దే. అ. స. క్రి. 1. నల్లపడు.

2. ఆవరించు.

- కప్పిడు : దే. స. క్రి. నాచు.
- కప్పిపుచ్చు : దే. స. క్రి. నాచియుంచు.
- కప్పు : దే. స. క్రి. 1. పరివేష్టించు.
2. బంధించు.
3. వ్యాపించు.
4. ఆచ్ఛాదకముగా జేయు.
- కప్పుకొను : దే. అ. క్రి. 1. పచ్చు.
2. క్రమ్ము.
3. ఆచ్ఛాదనము చేసికొను.
- కప్పువడు : దే. అ. క్రి. ఆచ్ఛాదితమగు.
- కప్పెక్కు : దే. అ. క్రి. నలుపెక్కు.
- కబళించు : సం. స. క్రి. 1. మ్రింగు.
2. పట్టుకొను.
- కబురుపెట్టు : దే. స. క్రి. వార్తపెట్టు.
- కమరు : దే. అ. క్రి. 1. కాలు.
2. వెండ్రుకలు కాలిన వాసనకొట్టు.
- కమరుచు : }
కమరించు : } దే. స. క్రి. కాల్చు.
- కమరులువోవు : దే. అ. క్రి. ఎండు.
- కమలించు : దే. స. క్రి. 1. కాల్చు.
2. కందించు.
3. వివర్ణముచేయు.
- కమలు : దే. అ. క్రి. 1. నిష్పనకు వాడిపోవు.
2. కండు.
3. దుఃఖించు.
4. కాలు.
- కమలుచు : దే. స. క్రి. కమలజేయు.

కమియూలు : దే. స. క్రి. 1. జోలినిండునట్లుపెట్టు -
2. ఆవరించు.

కమియు : దే. స. అ. క్రి. 1. కవియు.
2. పైబడు.
3. మాఁగు.
4. పూర్ణమగు.
5. త్రాగు.
6. కొలుకు.
7. తిను.
8. క్రమ్ము.
9. అతిశయించు.

కముచు : దే. స. క్రి. 1. పట్టుకొను.
2. కొలుకు.
3. ఊడబెలుకు.
4. మ్రింగు.
5. తిను.
6. గుచ్చుచూచు.
7. ఆక్రమించు.
8. ఆకర్షించు.
9. అదుము.

కమ్మగట్టు : దే. స. క్రి. పనికట్టుకొని ఒకరిని వెలుకారముచేయు.

కమ్మగప్పు : దే. స. క్రి. గుడిసెకు ఆకుకప్ప. (తెలం)

కమ్మవలచు : దే. అ. క్రి. పరిమళించు.

కమ్మానుకొను : దే. అ. క్రి. తియ్యకను.

కమ్మించు : దే. స. క్రి. 1. తీగతీయు.
2. కమ్మితీయు.

కమ్మితీయు : దే. అ. క్రి. 1. సన్నగిల్లు.
2. చెప్పకుండపోవు. (నె. జి.)

కయివాలుచు : }
కై వాలుచు : } దే. స. క్రి. చేయిజూర్పు, ఒకప్రక్కకు నంచు.

కయినడులు, కై నడలు : దే. అ. క్రి. 1. ఒకగు.
2. వంగు.

కయినేయు—కై నేయు : దే. స. క్రి. అలంకరించు.

కయ్యమిచ్చు : దే. స. క్రి. పోరాడు.

కయ్యముపొడుచు : దే. అ. క్రి. పోట్లాడు.

(అధిపతనయుండ కయ్యంబు పొడుచు

బ్రా. భీ. 1

కయ్యమునేయు : దే. అ. క్రి. యుద్ధముచేయు.

కయ్యలాడు : దే. అ. క్రి. పోట్లాడు.

కరగించు : దే. స. క్రి. కరగజేయు.

కరగు : దే. అ. క్రి. 1. న్యాయపడు.
2. నీగు.

3. ద్రవమగు.

4. ప్రేమాదులచే పరవశమగు.

స. క్రి. 1. ద్రవింపజేయు.

కరగపడు, కరగవడు : దే. అ. క్రి. క్షీణించు.

కరచు : }
కరగజేయు : } దే. స. క్రి. కరగించు. ప్రే.

కరకరపడు : }
కరకరలాడు : } దే. అ. క్రి. మండిపడు.

కరకరించు : దే. స. క్రి. పగబూను.

కరకరిపడు : దే. స. క్రి. పగగొను.

కరగట్టు : దే. స. క్రి. కంబళ్ళకు దారముతో అంచుకట్టు.

కరగ్రహణమొనర్పు : సం. స. క్రి. పెండ్లియాడు.

కరగ్రహణముచేయు : సం. స. క్రి. కరగ్రహణమొనర్పు,
పెండ్లియాడు.

కరచుకొను : దే. అ. క్రి. గట్టిగా అంటుకొను.

కరడుగట్టు : దే. అ. క్రి. 1. పేరుకొను.

2. ముద్దగట్టు.

3. గట్టిపారు.

కరమిచ్చు : దే. స. క్రి. అభయమిచ్చు.

కరమువట్టు : దే. స. క్రి. మైత్రిని స్థిరము చేసికొను.

కరమొప్పు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి ప్రకాశించు.

కరవగు : దే. అ. క్రి. లోపించు.

కరాబుచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. పాడుచేయు.

కరారావడిచేయు : దే. స. క్రి. నాశనముచేయు.

కరారుచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. 1. కట్టడిచేయు.

2. నూటనిశ్చయముచేసికొ

3. నిర్ణయించు.

4. ఏర్పాటుచేయు.

కరాళించు : దే. అ. క్రి. 1. సాటియగు.

2. బొబ్బలునెట్టు.

3. సకిలించు.

4. మొటుగు.

5. మండిపడు.

స. క్రి. 1. నిందించు.

2. తిరస్కరించు.

కరికొను : దే. స. క్రి. సాక్ష్యముగైకొను.

కరిసించు : వై. స. క్రి. 1. ప్రతిఘటించు.

2. ఘరించు.

3. అతికించు.

కరుడుకట్టు(రూ)కట్టుగట్టు : దే. అ. క్రి. 1. ముద్దగట్టు.

2. పుంజీభవించు.

కరుణగలుగు : సం. అ. క్రి. 1. కరుణ గలదియగు.
 కరుణముపుట్టు : } 2. కరుణ గలవాడగు.
 3. దయకలుగు.

కరుణించు : సం. స. క్రి. జాలిదలచు.
 అ. క్రి. కరుణ కలవాడగు.

కరువట్లు : దే. అ. క్రి. 1. తడబెడు.
 2. నణచు.

కరువుగట్టు : } దే. స. క్రి. అచ్చనబోయు.
 కరువునబోయు : }

కర్తనమొనర్చు : సం. స. క్రి. 1. చీల్చు.
 2. కత్తిరించు. దశ. 7 ఆ.

కర్దమమాడు : సం. అ. క్రి. బురదలోపొడ్లు. కు. సం.

కర్మ(ము)కాలు : సం. అ. క్రి. దురదృష్టనశమగు.

కర్సెనముచేయు : దే. స. క్రి. వ్యవసాయముచేయు.
 గూ. కరిసెనముచేయు.

కఱకఱించు : దే. అ. క్రి. 1. పొగకెక్కు.
 2. విరోధము పాటించు.

—గజపతికిఁ గొండెముల్ చెప్పి కఱకరించు,
 జాటుకూటున రాజుల చుక్కవాల.

వె. నం. 139

కఱకఱిచెట్టు : దే. స. క్రి. హింసించు.

కఱకుగిలు(లు) : దే. అ. క్రి. విరుసగు.

కఱకుదేలు : దే. అ. క్రి. గడిదేలు, గడుసగు.

కఱకెక్కు(రూ)గఱకెక్కు : } దే. అ. క్రి. 1. వాడియగు.

కఱకెత్తు . } 2. గండుమిగులు.

3. గరుకగు.

4. పులకరించు. ప. వీ.

కఱ(ర)గట్టు :
కఱపడు :

దే. అ. క్రి. మచ్చయేర్పడు.

కఱగొను :

దే. అ. క్రి. స్థిరపడు.

కఱచు :

దే. స. క్రి. 1. అభ్యసించు.

2. కాటువేయు.

3. నాటుకొను.

4. తెలియు.

5. కొఱుకు.

6. నాటు.

7. ఖరదించు.

8. తిను.

9. పండ్లు మొ॥గు వానితో పట్టుకొను.

కఱదలునెప్పు . దే. స. క్రి. బుద్ధులు చెప్ప.

కఱదలెఱుగు : దే. అ. క్రి. బుద్ధులునేర్చు.

కఱపడు : దే. అ. క్రి. లోపించు.

కఱపించు : దే. స. క్రి. నేర్పించు.

కఱవు : దే. స. క్రి. (కఱచు భా. ప్రే.) బోధించు.

కఱవువచ్చు : దే. అ. క్రి. కొఱత కలుగు.

కఱగొను : దే. అ. క్రి. 1. అంటుకొను.

2. అంటునడు.

3. నల్ల నగు.

కఱుకు : దే. స. క్రి. రాచు.

-కఱకు టంఘ్రుల నిజీకించి గజైకదల,

గజికి నెజినెజి గోలెముకయు విఱుగ

విడిచె వడగై నొకపెద్ద వేసడంబు.

మను. చ. 4. అ.

కలుకెక్కు : } దే. అ. క్రి. 1. వాడియగు.
 రూ. గలుకెక్కు : } 2. గండుమిగులు.
 కలుకెత్తు : } 3. గలుకగు.
 4. పులకరించు. (ప వీ.)

కలువట్టు : దే. అ. క్రి. కళంకితమగు.
 కలరదేలు : దే. అ. క్రి. ప్రసన్నమగు.
 కలరకబాటు : దే. అ. క్రి. 1. కలరపడు.
 2. కలుషితమగు.
 3. ఖోభించు.
 4. బెణుకులు మెత్తబడి బాధించు.

కలకబడు : దే. అ. క్రి. వ్యాకులపడు.
 కలకవేయు : దే. అ. క్రి. 1. చేపలు ఒక్కొక్కటిగా అక్కడక్కడ పైకి లేచిపడు.
 2. అక్కడక్కడకు పోయిజాడదీయు.
 3. ప్రాతవ్యాధి లక్షణము మఱలకనుపించి బాధపడు.

కలకు : దే. అ. క్రి. జంకు.
 కల(త)గబడు : దే. అ. క్రి. 1. చెడలు.
 2. తారుమారగు.

కలగబాటు : దే. అ. క్రి. కలగు.
 కలగించు : దే. స. క్రి. కలచు.
 కలగు : దే. అ. క్రి. 1. చెల్లాచెదరగు.
 2. చలించు.
 3. పంకిలమగు.
 4. ఖోభించు.
 5. భయపడు.

కలచియాడు : దే. స. క్రి. సంఖోభింపజేయు.

- కలచు : దే. స. క్రి. 1. (నీటిని) క్రిందుమీనుచేయు.
2. నానోవై కల్యము కలిగించు.
- కలతపడు : దే. అ. క్రి. సంక్షోభించు.
- కలబడు : దే. అ. క్రి. 1. కలియబడు.
స. క్రి. డీకొను.
- కలకలలాడు : దే. అ. క్రి. వికాసముకలది యగు.
- కలకొను : దే. అ. క్రి. కలగొను
- కలగరపెట్టు : దే. స. క్రి. విత్తనాలు దమ్ములో చల్లిన తర్వాత
నేల ఆరినవెంటనే మొదటి తడిపెట్టు. (నె. జ.)
- కలగాపులగముచేయు : దే. స. క్రి. 1. భిన్నవస్తుస్థితి పరిమితులు తెలియ
కుండ నంగిరి నంగిరిగాఁగలుపు.
2. భిన్న విషయములను గలుపు.
- కలగుంగగు : దే. అ. క్రి. ఊర్భవడు.
- కలగుండుకొను : దే. అ. క్రి. కలఁగు. భా. ద్రో. 1 ఆ.
- కలగుండుప(వ)డు : దే. అ. క్రి. 1. ఊర్భకలుగు.
2. కలతనొందు.
- కలగుండువెట్టు : దే. స. క్రి. ఊర్భింపజేయు.
- కలఁగొనబాటు : దే. అ. క్రి. కలతనొందు.
- కలగొను : దే. అ. క్రి. 1. వ్యాకులపడు.
2. సంకులమగు.
3. క్రమ్ముకొను.
4. వ్యాపించు.
- కలచు : దే. స. క్రి. దంపతుల సంయోగింపజేయు.
- కలతగొట్టగు : దే. అ. క్రి. లోపించు.
- కలనువొడుచు : దే. అ. క్రి. కయ్యముపొడుచు
—చిక్కెఁగోటుబంటు కలనువొడుచు. కకుత్. 2
స. క్రి. 1. కలియు.
2. కూడు.

- కలనుసెప్పు : దే. అ. క్రి. యుక్తమును ప్రకటించు కు. సం.
- కలపనసేయు : దే. స. క్రి. కలుపు.
- కలపముసేయు : దే. స. క్రి. కలుపు.
- కలపు : దే. స. క్రి. కలియునట్లుచేయు.
- కలమరించు : దే. అ. క్రి. వికారపెను.
- కలమువెట్టు : దే. స. క్రి. ఒకచెట్టుకొమ్మకు మఱియొకకొమ్మను కలిపికట్టు. (అంటుత్రొక్కుట నంటిది.)
- కలయజూచు : దే. స. క్రి. పాఠజూచు.
- కలయబడు : దే. అ. క్రి. 1. ఏకచుగు. 2. సంకీర్ణచుగు.
- కలయబద్ధు : దే. స. క్రి. అంతటను వ్యాపించు. కు. సం. 9 అ.
- కలయమొడుచు : దే. అ. క్రి. అంతటను మునిగిపోవు. కు. సం.
- కలయు : దే. స. క్రి. 1. చేరు.
2. కూడు.
3. రమించు.
4. రతిసేయు.
- కలవడు : దే. స. క్రి. కలయు.
- కలవరపడు : దే. అ. క్రి. కలతపడు.
- కలవరపోవు : దే. అ. క్రి. కలనరపడు.
- కలవరించు : దే. అ. క్రి. స్వప్నమోహజ్వరాదులచే మైచుటచి పలుకు.
- కలవరింతలగు : దే. స. క్రి. కలవరించు.
- కలశమిడు : సం. స. క్రి. కలశమెత్తు. పూజకై దేవతనుప్రతిష్ఠించు
- కలశములెత్తు : సం. స. క్రి. దేవాలయ గోపురము పూర్తిచేయు.
- కళవళించు : దే. అ. క్రి. ఉద్వేగముపడు.
- కలసివచ్చు : దే. అ. క్రి. లాభముకలుగు.
- కలహించు : సం. స. క్రి. పోట్లాడు.
- కలాపించు : సం. స. క్రి. పించమువిప్పు.

- కలిగించు : దే. స. క్రి. 1. ప్రతిష్ఠించు.
2. సృజించు.
- కలించు : దే. స. క్రి. కల్పనలుచేయు.
- కలిగియుండు : దే. స. క్రి. పొందు (వాడు దానినికలిగియుండెను)
- కలిపికొను : } దే. అ. క్రి. చేర్చుకొను.
- కల్పికొను : }
- కలిమిడిపడు : దే. అ. క్రి. కలయికపొందు.
- కలియబడు : దే. స. క్రి. దెబ్బలాటకు సిద్ధపడు, మీదికివచ్చు.
- కలియు : దే. స. క్రి. 1. చేరు.
2. ఏకమగు.
3. సంగమించు.
అ. క్రి. బంధుత్వాదులచే చేరు.
- కలుగజేసికొను: దే. స. క్రి. వ్యవహారమునం దనవసరముగ జోక్యము
కల్పించుకొను.
- కలుగు } దే. అ. క్రి. 1. కనులుకలుగు,
కలుంగు } 2. కనులలో పటలమేర్పడు.
- కలుగు(రూ)కలుంగు: దే. అ. క్రి. ఉండు.
- కలు(వు)గు : దే. అ. క్రి. ఉండు.
- కలుగుకొను : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.
2. కలిగియుండు.   సీతా. సం.
- కలు : దే. అ. క్రి. 1. పుట్టు.   భాగ. 1 స్కం.
2. అగు.
3. నిల్చు.
4. ఓపు.
5. కలకయగు.
- కలుగు(సంపద): దే. అ. క్రి. 1. కలదియగు.
2. కలవాడగు.
3. సంభవించు.

కలుగు :

4. తగు.
5. లభించు.
6. కడచు.

స. క్రి. పొందు.

కలుచపడు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రోధపడు.
2. నిందపడు.

కలుచు : దే. స. క్రి. 1. నలచు.
2. ప్రేమించు.

కలుపు-కల్పు : దే. స. క్రి. 1. చేర్చు.
2. కూర్చు.

కలుపుతీయు : దే. స. క్రి. పైరుతో అవ్యతాతులను పెరికివేయు.

కలుషించు : సం. స. క్రి. 1. కోపించు.
2. కలగఁబాటు.
3. విరోధించు.

కల్పించేయు : అన్య. దే. స. క్రి. సంకరముచేయు.

కలెగలుపుచేయు : దే. స. క్రి. స్నేహముచేయు. (తెలం.)

కలేబడు : దే. స. క్రి. 1. పట్టుపట్టు.
2. కలయఁబడు.

కల్పించు : సం. స. క్రి. 1. రచించు.
2. నిర్మించు.
3. కల్పనచేయు.

కల్లముచేయు : } దే. స. క్రి. 1. అల్లరిచేయు.
కళ్ళముచేయు : } 2. వెదజల్లు.

3. ధాన్యమును సూర్చుకొనుటకు
తగిసరితిగా భూమిని బాగుచేయు.

కల్లముదొక్కు : దే. స. క్రి. నలగఁతొక్కు.

కల్లవడు : దే. అ. క్రి. కలతనొందు. కు. సం.

కల వెలియగు : దే. అ. క్రి. చెల్లాచెరుగు.
 కల సేయు : దే. స. క్రి. మోసగించు.
 కల్లువడు : దే. అ. క్రి. తాపడు.
 కలువలుచు : దే. స. క్రి. శిలగాచేయు.
 కల్యాణమగు : సం. అ. క్రి. 1. వివాహమగు.

2. ఔరమగు. (గ్రా)

కల్యాణములందు : సం. స. క్రి. శుభములనందు.
 కల్యాణము సే(చే)యు : సం. స. క్రి. 1. పెండ్లి చేయు.
 2. ఔరముచేయు.
 3. నాశనముచేయు.

కవకవనవ్వు : దే. స. క్రి. హేళనచేయు.

కవగూడు : దే. స. క్రి. 1. జతకట్టు.
 2. రతికిఁగూడు.

కవగూర్చు : దే. స. క్రి. జతకూర్చు.

కవగొను : దే. స. క్రి. కూడు

కవయు : దే. స. క్రి. 1. రతిచేయు.
 2. ఎదిరించు

కవలుకొను : దే. అ. క్రి. కవలునోవు.

కవలువోవు : దే. అ. క్రి. వేదపాతక్రమము తప్ప.

కవవాయు : దే. అ. క్రి. 1. జతవిడుచు.
 2. వియోగమందు.

కవళించు : దే. స. క్రి. కబళించు.

కవాతుతిరుగు : } అన్య. దే. అ. క్రి. పై నికులు వ్యాఘ్రానుమునే
 కవాతుసేయు : }

కవించు : దే. స. క్రి. 1. కవియించు.
 2. పై కొలుపు.

కవిగొను : దే. స. క్రి. 1. కవియు.
 2. విస్తరించు.

- కవిచేయు : దే. స. క్రి. 1. వెంటబోవు.
2. సహగమనముచేయు.
3. కవిత్వముగట్టు.
- కవితఁజెప్పు : సం. స. క్రి. కవిత్వముచేయు. (అంధ్ర)
- కవితలుజెప్పు : సం. స. క్రి. కవిత్వముచెప్ప.
(కవితలేచెప్పట పాడనేర్చుట.) చాటువు.
- కవియించు : } దే. స. క్రి. 1. ప్రయోగించు.
కవివించు : } 2. పైకొల్పు,
3. పడవైచు.
- కళపట్టు : దే. అ. క్రి. మూర్చిల్లు.
- కళలంటు : దే. స. క్రి. కళాస్థానములు స్పృశించు.
- కళవళపడు : దే. అ. క్రి. ఖోభపడు.
- కళవళమగు : దే. అ. క్రి. సంఖోభించు.
- కళవళము కరవగు : దే. అ. క్రి. 1. కలత విస్పృష్టమగు.
2. కలత అచ్చుపడు
- కళవళించు : దే. అ. క్రి. 1. కలతపడు.
2. తొట్రుపాటునందు.
3. కలతపడి అటచు.
- కళవారు : దే. అ. క్రి. ఆశపడు,
—మొగమాట యుడిగి సొమ్ములమీఁదఁ గళవాటి
వదలక యార్జించువారి జూచి. విప్ర. 4.
- కళాపించు : దే. అ. క్రి. 1. నృత్యము ముగించు.
2. డయ్య.
- కళ్ళకుట్టు : దే. అ. క్రి. ఈర్ష్యపడు.
- కళ్ళగట్టు : దే. అ. క్రి. అన్నము ముద్దలుసేయు.

కపృమూసికొను: దే. అ. క్రి. 1. చచ్చిపోవు.

2. ఓపికపట్టు.

-నాల్గురోజులు కళ్ళు మూసికొనుము.

3. గుర్తింపవలసినదానినిగుర్తింపకుండు.

కపృవిచ్చు : దే. అ. క్రి. పక్కనగు.

(స్తీతాఫలము కళ్ళు విచ్చినది)

జ్ఞానోదయమగు.

కశ్చేమువేయు : దే. స. క్రి. 1. నిర్బంధించు

2. నియమించు.

3. (గుఱ్ఱమునకు) కశ్చేము తగిలించు.

కహకహనవ్వు: దే. అ. క్రి. పెద్దగా నవ్వు. (ధ్వజ్యనుకరణము)

కా

కాంక్షలూటు : సం. అ. క్రి. 1. కోరికపుట్టు.
2. ఆశకలుగు.

కాంక్షన(చ)ను : సం. అ. క్రి. 1. కోరికతీటు.
2. ఆశఫలించు.

కాంక్ష(నే)చేయు : సం. స. కి. 1. కోరు.
2. ఆశపడు. భీమ. 1 ఆ. వృసిం. 1 ఆ.

కాంక్షించు : సం. స. క్రి. కోరు.

కాంచు . దే. స. క్రి. చూచు.

కాండ్రించు : దే. అ. క్రి. గొంతులో కఫమును కదలించు.
కాండ్రుమని ధ్వనిచేయు.

కాంతాలపడు : దే. అ. క్రి. అనూయపడు.

కాంతాశపడు : దే. అ. క్రి. 1. అద్భుతపడు.
2 బాధపడు.

కాంతాళించు : దే. అ. క్రి. కోపించు.

కాంతిలు : సం. అ. క్రి. ప్రకాశించు.

కాంతిల్లు : }

కాకతగిలించు : దే. స. క్రి. 1. పౌరుషము గజపు.
2. వేడిచూపు.

కాకదేలు : } దే. అ. క్రి. 1. తప్తమగు.

కాకలనుదేరు : } 2. గడిదేలు.

3. గడుసుమీటు.

కాకవడు : దే. అ. క్రి. 1. తప్తమగు.

2. కోపించు.

కాండకీర్తి : దే. అ. క్రి. 1. కష్టములు భరించు.
2. అనుభవము గడించు.
3. నేర్పును సంపాదించు.
4. ఆరితేరు.

కాగు : దే. అ. క్రి. 1. క్రాగు.
2. జాధపడు.
3. ఉడుకు.
4. పరితపించు.
5. వేడియెక్కు.

కాగువేయు : } దే. స. క్రి. మామిడికాయలు మొదలగునవి పండు
కావేయు : } టకు గడ్డి మొదలగువానితో కుప్ప
చేయు.

కాచు : దే. స. క్రి. 1. తపింపజేయు.
2. చలికాచుకొను.
(చలిపోగొట్టుకొను)
3. కాల్చు.

కాజేయు : దే. స. క్రి. 1. అక్రమముగాఁ బొందు.
2. కావించు.
3. దొంగిలించు.
4. ముగించు.
5. పూర్తిచేయు.
6. తినివేయు.

కాడగొను : దే. స. క్రి. నాటుకొనిపోవు. కు. సం. 5 ఆ.

కాడు : దే. అ. క్రి. 1. నాటుకొను.
2. పగులు.
3. గ్రుచ్చుకొను.
4. క్రమ్ము.
5. స్థిరపడు.

- కాపించు : దే. స. క్రి. కాయునట్లుచేయు.
- కాపుండు : దే. అ. క్రి. 1. నివసించు.
2. రక్షణసేయు.
- కాపురించు : దే. అ. క్రి. 1. నివసించు.
2. కాపురముచేయు.
- కాపువచ్చు : దే. అ. క్రి. నివసింపవచ్చు.
- కాపువోవు : దే. అ. క్రి. వలసవోవు.
- కాపువెట్టు : దే. స. క్రి. రక్షణపెట్టు.
2. నొప్పులు మొదలగువానిమీద
వేడి వస్తువులతో అద్దుచుండు.
- కాబట్టు : దే. అ. క్రి. (కాన్ + పట్టు) కావలసియుండు.
అవసరమగు. (అది నాకు కాబట్టను.)
- కాబడు : దే. అ. క్రి. 1. అగు.
2. అవసరమగు.
- కాకచేయు : దే. అ. క్రి. 1. శరీరములో వేడిచేయు.
స. క్రి. 2. వెచ్చగచేయు (కాపుపెట్టు)
3. వేడికల్గించు.
4. మోహము కల్గించు.
(కనుసన్ననొకనిని కాకసేసి)
స. స. క. ని. 2
- కాకతగులు : దే. అ. క్రి. వేడెక్కు.
- కాకాలుగుణించు : దే. స. క్రి. కాగుణితమువ్రాయు. (చా. ప.)
- కాకిఎంగిలిచేయు : దే. స. క్రి. పిల్లలు ఫలాదులను మఱియొకరి కిచ్చు
టకు గుడ్డ అడ్డముపెట్టి కొటికి ఇచ్చు.
- కాకిగోలగాడండు : దే. అ. క్రి. దయనీయస్థితిలో నుండి అత్యధి
కముగా దుఃఖించు.
- కాకిగోలచేయు : దే. అ. క్రి. అర్థములేని సందశిచేయు.

కాకిచూపుజూచు : దే. అ. క్రి. అనుమానాస్పదముగా తల అడ్డము
త్రిప్పి చూచు.

2. మెల్లకంటి చూపు బెట్టు.

కాకుచేయు : దే. స. క్రి. 1. అణచు.

2. స్వర్థపుచ్చు.

3. నిందించు.

4. తిరస్కరించు.

5. జయించు.

6. ఈసడించు.

7. అలజడిపెట్టు.

కాకుపడు : దే. అ. క్రి. ఖోభపడు.

కాకుపటుచు : దే. స. క్రి. 1. లోబెరుచుకొను.

2. నంచించు.

కాగబెట్టు : దే. స. క్రి. నీళ్ళు మొవి వేడిచేయు.

కాచిపోయు : దే. స. క్రి. 1. మూలముట్టుగ పరిశోధించు.

2. భోజనము మొవి నండిపెట్టు.

కాచు : దే. స. క్రి. 1. వేచియుండు.

2. కాయలుకాచు.

3. రక్షించు.

4. తమించు.

5. నిగ్రహించికొను.

6. ఆపు.

7. వేడిచేయు.

అ. క్రి. 1. ఫలించు. (చెట్టు కాయలు కాచెను)

2. కిణములేర్పడు.

(చేతులు కాయలు కాచెను)

3. ఎండ, వెన్నెల ప్రసరించు.

(అడవి గాచిన వెన్నెల)

కాఁచు :

4. దెబ్బలపోవు.

5. మీసజేలు.

కాచుకొను-కాచికొను: దే. స. క్రి. 1. ప్రతీక్షించు.

2. రక్షించు.

కాటందుకొను : దే. స. క్రి. కాటువేయు.

కాటికికాళ్ళుచాచు: దే. అ. క్రి. చావునకు సిద్ధపడు.

కాటుకపట్టు : దే. స. క్రి. 1. కాటుకవేయు.

2. అంజనము తయారుచేయు.

అ. క్రి. 3. నరి పొట్టమీద నున్నప్పుడు బోని
గింజలు నల్ల బడిపోవు. (ఒకవ్యాధి)

కాటుకవేయు : దే. అ. క్రి. 1. వరిపంటకు తెగులు తగులు.

స. క్రి. 2. మోసగించు.

(అంజనము వేయుట మీదనుండి
వచ్చినది.)

కాటులాడు : దే. అ. క్రి. కలహించు.

కాటువడు : దే. అ. క్రి. 1. గాయపడు.

2. అడవిలో ద్రోవతప్ప.

కాటువో(పో)వు: దే. అ. క్రి. కాటువాసన కలదగు.

కాడగొను : దే. స. క్రి. నాటచేయు.

కు. సం.

కాడుచేయు : దే. స. క్రి. 1. తోభపెట్టు.

2. అడవి యొనరించు.

3. వల్ల కాడుచేయు.

కాడుపడు(రూ)కాడ్చు: దే. అ. క్రి. 1. మఱుగుపడు.

2. దారితప్ప.

3. నశించు.

4. చెడిపోవు.

5. దిగ్భ్రమచెందు.

కాడుపటుచు : } దే. స. క్రి. 1. నాశముచేయు.
 (రూ)కాడువెట్టు: } 2. చిక్కులఁజెట్టు.
 3. శ్రమపఱచు.
 4. చంపు.

కాదొనరించు : దే. స. క్రి. పాడుచేయు.

కాడ్పఱచు : దే. స. క్రి. 1. అతిక్రమించు.
 2. అవమానించు.
 3. చెఱచు.

కాణాచియగు : దే. అ. క్రి. నివాసము చేసికొను

కాతరచేయు : దే. స. క్రి. లక్ష్యపెట్టు.

కాతరపడు : దే. అ. క్రి. న్యధపడు.

కాతరిల్లు : దే. అ. క్రి. 1. ఆకురపడు.

2. సిద్ధపడు.

3. ఉత్సహించు.

4. భయవిహ్వలమగు.

కాతరుచేయు : } హి. స. క్రి. 1. ఆదరముచేయు.

కాతీరుచేయు : } 2. లెక్కచేయు.

కాతాళించు : దే. స. క్రి. కోపించు.

కాదను : దే. స. క్రి. వ్యతిరేకించు.

కానబట్టు : దే. స. క్రి. (కానస్ + పట్టు)
 1. అడవియందు ప్రవేశించు.
 2. తెలియజేయు.

అ. క్రి. కనబడు.

కాన(గ)బడు : దే. అ. క్రి. కన్నును.

కాననగు : } దే. అ. క్రి. కన్పించు.

కానవచ్చు: }

- కాన్పించు : దే. స. క్రి. కనఁజేయు. (కను ధా. ప్రే.)
 అ. క్రి. 1. ప్రత్యక్షమగు. 2. కనిపించు.
- కానఁబడయు : దే. అ. క్రి. చూడఁగలుగు.
- కానఁబడు : }
 కానఁబట్టు : } దే. అ. క్రి. కనఁబడు.
 కాన(న)గు : }
 కానవచ్చు : దే. అ. క్రి. గోచరమగు. భాగ. 1 పు.
 కానికిఁగొను : దే. అ. క్రి. లక్ష్యపెట్టు.
 (దీనికి వ్యతిరేకార్థముననే ప్రయోగము)
- కానిచ్చు : దే. అ. క్రి. జరుగనిచ్చు.
- కానిపించు : దే. అ. క్రి. కన్పించు.
- కాన్పించు : దే. అ. క్రి. దర్శనము కలుగఁ జేసికొను.
- కానుకలందు : }
 కానుకలెత్తు : } దే. స. క్రి. బహుమతులందు.
 కానుకలిచ్చు : }
 కానుకవెట్టు : } దే. స. క్రి. కానుకలు ఇచ్చు.
 కానుక సేయు : }
 కాన్కవెట్టు : }
- కానుచు : }
 కాన్చు . } దే. అ. క్రి. చూచు.
- కానుపించు : }
 కానిపించుకొను : } దే. స. క్రి. కనఁబడజేయు.
- కానోపు : దే. అ. క్రి. అగుటకు సమర్థమగు.
- కాన్పుకెక్కు : దే. అ. క్రి. కనఁబడు.
- కాపాడు : దే. అ. క్రి. (కాపు + అడు)
 1. బాధను తొలగించు.
 2. రక్షించు.

- కాపించు : దే. స. క్రి. 1. కావఁజేయు,
2. అభిలషించు.
- కాపిడు : దే. స. క్రి. కాపుపెట్టు. బ. స.
- కాపుంచు : దే. అ. క్రి. రక్షణచేయు.
- కాపుండు : దే. అ. క్రి. కాపురముండు.
- కాపుకూటివేశగు: దే. స. క్రి. కృషికులు మొదటిసారి భుజించు వేశయగు. (రమారమి ఉదయము 9 గం.)
- కాపుచేయు : దే. స. క్రి. నిర్దేశించు.
- కాపుదిగు : దే. అ. క్రి. 1. కాపునకునచ్చు.
2. కాయలుగాయు.
- కాపుపుచ్చు ; దే. స. క్రి. కాపురముండఁబంచు.
- కాపునేయు : దే. స. క్రి. రక్షణసేయు.
- కామన(నే)చేయు: సం. స. క్రి. 1. ప్రేమించు.
2. నలచు. నై. ప. 4 ఆ.
- కామాటకముచేయు: దే. అ. క్రి. పటాటోపముచేయు.
- కామించు : సం. స. క్రి. నలచు. మార్క. 5 ఆ.
- కాయగాయు . దే. అ. క్రి. 1. ఫలించు.
2. సంతానము కలుగు.
- కాయజ్వాల చెప్పు: దే. స. క్రి. కలసిరానివార్త చెప్పు.
(ఓబడ గరుడాచల య॥గా.)
- కాయు : దే. అ. క్రి. 1. (ఎండ మొ॥వి) ప్రసరించు.
2. ఉద్భవించు.
3. కాపాడు.
4. కాయలుకాచు.
- కారముచల్లు : దే. స. క్రి. నంచించు.
- కారమెత్తు : దే. అ. క్రి. (మిరప) కారముతగులు, తాటిదో నెత్తో నీళ్ళుతోడు.
- కారవెట్టు : దే. స. క్రి. 1. బంధించు. 2. పట్టుకొను.

కారాకూరములు పేయ : దే. స. క్రి. 1. బలనంతపెట్టు.
2. కలతనడచేయు.

కారాడించు : దే. స. క్రి. తిరుగజేయు.

కారాడు : దే. అ. క్రి. 1. వెంపరలాడు.
స. క్రి. 2. నడుపు.

3. విజృంభింపజేయు.

కారాలుమిరియాలమారు. దే. అ. క్రి. కోపముతో కుసకుసలాడు.
స. క్రి. 1. కసకు.

2. కోపముతో తిట్టు.

3. కేకలువేయు.

కారించు : దే. స. క్రి. 1. శాధించు.
2. అవమానించు.
3. చంపు.

కారుకొను : } దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.
కార్కొను : } 2. నల్లనగు.
3. వ్యాపించు.
4. క్రమ్ముకొను.

కారుక్రమ్ము : దే. అ. క్రి. 1. దట్టముగా నావరించు.
2. నల్లనగు.

కారుజల్లు : దే. స. క్రి. రెండవమాలు పైరుజల్లు.

కారుపట్టు : దే. అ. క్రి. మదమెక్కు.

కారుబారుచేయు } దే. స. క్రి. 1. ద్రోహముచేయు.
కారుబార్లుచేయు } 2. మాత్సర్యము ప్రకటించు.

-తానెత్తి పెంచగాఁదగు నిశాపతి
మీద నడినెల బలుకారుబారు చేసి
గోపాల దేవునిపై కోపించెనదియెట్లు
రా. సా. 1 ఆ.

కారుచు : } దే. స. క్రి. 1. కారిండు. (కారు ధా. ప్రే.)
 కార్చు : } 2. కారుజేయు.

3. స్రవింపజేయు.

కాలిక్రింద కన్నమువేయు: దే. అ. క్రి. దుశ్శక్మైనదానిని గూడ
 నేర్పుగా అపహరించు.

కార్యకర్మమునడపు: సం. స. క్రి. పనులు నెఱవేర్చు.

కార్యభారముతలచు: సం. స. క్రి. బాధ్యతను తెలిసికొను.

భార. శాం. 1 ఆ.
 శుక. 1 ఆ.

కార్యమగు : సం. అ. క్రి. గర్భాభానమగు

కార్యమరయు : సం. స. క్రి. పనిచూచు.

శుక. 1 ఆ.

కార్యముచేయు : సం. స. క్రి. పునస్సంధానముచేయు.

కార్యముతప్పు : సం. అ. క్రి. పనిచెడు.

కథా. 6 ఆ.

కార్యముతెగు : సం. అ. క్రి. పనిముగియు.

విజయవి. 1 ఆ.

కాటియవ(ప)డు: దే. అ. క్రి. 1. బాధపడు.

2. యాతనపడు.

కాటియవెట్టు : } దే. స. క్రి. 1. బాధవెట్టు.

కాటియపెట్టు: } 2. శిక్షించు.

కాటు : దే. అ. క్రి. 1. స్రవించు.

2. జాలువాటు.

కాటుకొను : దే. అ. క్రి. (కార్కొను) మబ్బులు, చీకట్లు,
 ఆపదలు మొదలైనవి దట్టమగు.

కాటుచు : దే. స. క్రి. కాటజేయు. (కాటు ధా. ప్రే.)

కాటుదూటుపడు: దే. అ. క్రి. మిక్కిలి నిండవడు.

-శశిముఖదర్శనంబు తమ సారు
 గ్రహింపగ జీవనంబులున్, వశపడ
 కాటుదూటువడి. యా. ది. వి. 2

కాలక్షేపము సే(చే)యు: సం. స. క్రి. కాలము వెళ్ళబుచ్చు.

కాలక్షేపమేపారు: సం. అ. క్రి. కాలక్షేపమగు.

కాలకృత్యములు దీర్చు: దే. అ. క్రి. వేకున కాలమున కృత్యములు
జరుపు.

కాలగోచరుడగు: సం. స. క్రి. మృతినొందు.

కాలదన్న(రూ)కాలదున్న: } దే. స. క్రి. 1. కాలితో తన్ను.
కాలదాచు : } 2. తృణీకరించు.

కాలదోషముపట్టు: సం. స. క్రి. నియమిత కాలము నాటిపోవు.
(నోటుకు కాలదోషముపట్టినది)

కాలధర్మముచెందు: సం. స. క్రి. మృతిచెందు.

కాల్పడలగు: దే. స. క్రి. కాళ్ళతో నడుచుటకు పీలగు.
-కాల్పడ లయి దోలులింకె.

జాహ్నవీ. 2 ఆ

కాలనీటతీయు: దే. స. క్రి. పసుపునీళ్లు మొ|| వానితో దృష్టితీయు.
(అన్నదానం వెంకటాంబ రామాయణ
యక్ష. గా||)

కాలముగడుచు: దే. అ. క్రి. కాలము తరలు.

కాలముచేయు: దే. అ. క్రి. మరణించు.

కాలముత్రోయు: దే. అ. క్రి. కాలము వెళ్ళబుచ్చు.

కాలముమించు: దే. అ. క్రి. కాలము గడచు.

కాలయాపనచేయు: దే. అ. క్రి. కాలము వ్యర్థముచేయు.

కాలవేయు: దే. స. క్రి. 1. అగ్గిలో వేయు.
2. కాల్చు.

కాలహరణమగు: దే. అ. క్రి. కాలము జరిగిపోవు, వ్యర్థమగు

కాలాగు: దే. అ. క్రి. 1. కాలాదు.

2. కొంతకాలమాగు.

కాలాడు: దే. స. క్రి. నడచు. (వ్యతి.)

కాలాతీతమగు : సం. అ. క్రి. 1. కాలముమించు.

2. ఆలస్యమగు.

కాలానుగుణమగు : సం. అ. క్రి. వేళకు ప్రయుక్తమగు.

కాలానుసరణమగు. సం. అ. క్రి. కాలము ననుసరించు.

కాలికిబుద్ధిచెప్పు : దే. అ. క్రి. పాటిపోవు.

కాలిడు : దే. అ. క్రి. 1. అడుగుపెట్టు.

2. చొచ్చు.

3. ప్రవేశించు.

కాలు : దే. అ. క్రి. దగ్గమగు.

కాలుదువ్వు : } దే. అ. క్రి. 1. సిద్ధపడు.

కాలుద్రవ్వు : } 2. చిక్కకొను.

కాల్చివ్వు : } 3. కయ్యమున కుత్సహించు.

కాలుపట్టు : దే. స. క్రి. (వృషభాదులకు) ముష్కమర్దనము చేయు.

కాలుమడుచు : } దే. అ. క్రి. 1. మూత్రము విడుచు.

కాలుముడుచు : } 2. అకారణముగా సిద్ధపడు.

కాల్మడుచు : } దే. అ. క్రి. ఎడతెగక ప్రసరించు.

-సాయకంబులు కాలువలుగట్టి

మైచుటలు ఉ. హ. 1 ఆ.

కాలుకొను(రూ)కాల్కొను : దే. అ. క్రి. 1. కాలుమోపు.

2. నడచు.

3. వ్యాపించు.

4. నిలుచు.

ప. వీ.

కాలుకొల్పు-కాలుచు : } దే. స. క్రి. 1. నడపించు.

కాల్చు : } 2. విజృంభింపజేయు.

కాలుసాచు : } దే. అ. క్రి. 1. ప్రయాణమగు.

కాలాను : } 2. ప్రయత్నించు,

కాలూఁదు : }
కాలూను : }

- దే. అ. క్రి. 1. ఆశ్రయము లభించు.
2. కాలు నిలువద్రొక్కుకొను.
3. కాలుమోపు.
4. స్థిరపడు.
5. ప్రవేశించు.
6. కయ్యమున హెచ్చరించునట్లు ప్రవర్తించు.
7. కయ్యమునకు సిద్ధమగు.

కాల్గొను :

కాలుదన్ను : }
కాల్దన్ను : }

దే. అ. క్రి. బయలుదేరు.

దే. అ. క్రి. 1. నిలుచు.

2. నిలకడగు.

భాగ. 3 స్కం.

కాలుద్రొక్కు :

దే. స. క్రి. 1. పెండ్లియాడు.

2. వెంబడించు.

అ. క్రి. 1. స్థిరపడు.

2. కదియు.

3. కూర్చున్నచోట భద్రముగానుండుటకు కాలిని గట్టిగా మఱొకదాని కాసించిపెట్టు.

కాల్దొక్కు :

దే. స. క్రి. 1. వివాహమాడు.

2. వెంబడించు.

3. అభిముఖమగు.

కాల్పట్టు :

దే. స. క్రి. సమస్కారముచేయు.

పంజి.

కాల్పడు :

దే. అ. క్రి. 1. కాలుపడు.

2. చిక్కుకొను.

కాల్పువడు :

దే. అ. క్రి. కాలు.

కాళ్ళకడ్డముపడు :

దే. స. క్రి. పసిపిల్లలు తలదండ్రులు పనిచేయునపుడు అవరోధము కల్పించు.

కాళ్ళపడు : దే. స. క్రి. 1. అడ్డముతగులు.

2. నిర్భంధించు.

కాళ్ళావేళ్ళబడు : దే. స. క్రి. మిక్కిలి బతిమాలు.

కాళ్ళబాటచావు : దే. అ. క్రి. పనిచేయలేని స్థితికివచ్చు.

(నూ) కాళ్ళారజాపు

కాళ్ళెత్తెత్తివేయు : దే. అ. క్రి. 1. క్రొత్తగా ఆచారమును మొదలు

పెట్టినవారు అతిగాపోవు.

2. అతికోపమును ప్రదర్శించు.

కావగు :

రామియగు :

కావచ్చు :

దే. అ. క్రి. ఎఱ్ఱనగు.

దే. అ. క్రి. 1. పూర్తికాబోవు.

2. సంభవమై యుండనగు.

కావడించు :

దే. స. క్రి. కావడిగా కట్టు.

కావను :

దే. స. క్రి. రక్షింప వేడు.

కావరించు :

దే. అ. క్రి. 1. గర్వించు.

2. పొగరెక్కు.

కావలచు :

దే. అ. క్రి. కావలయు.

కావలిపెట్టు :

దే. స. క్రి. రక్షణచేయు.

యయా. 4 ఆ.

కావలియగు :

దే. అ. క్రి. రక్షకుడగు.

భార. భీష్మ. 1 ఆ.

కావలయు :

దే. అ. క్రి. 1. అవసరమగు.

2. సంభవమై యుండనగు.

కావలియుండు :

దే. స. క్రి. రక్షకత్వము నహించు.

మై. 2 ఆ.

కావలియొసగు :

దే. స. క్రి. రక్షణనిచ్చు.

కావలుడగు :

దే. అ. క్రి. 1. దుష్టుడగు.

2. చెడిపోవు.

భార. విరా. 2 ఆ.

కావశులుపెట్టు :

దే. స. క్రి. రక్షకులుగానుంచు

కావాతిరుగు :

హిం. అ. క్రి. గుఱ్ఱములు మండలాకారముగ తిరుగు

- కావించు : దే. స. క్రి. చేయు,
- కావిగొను : దే. అ. క్రి. ఎఱుగను.
- కావిరికప్పు : దే. స. క్రి. నల్ల నగు. భార. ఆర. 1 ఆ.
- కావిరికవియు : దే. స. క్రి. నల్ల దనమునిండు. విష్ణుపు.
- కావిరికురియు : దే. స. క్రి. నల్ల దనమగు. సమీర. 2 ఆ.
- కావిరిపర్వు : దే. అ. క్రి. నలుపగు.
- కావిరివిరియు : దే. అ. క్రి. నల్ల దనము వ్యాపించు. ద్వి. పరమ. 2 ఆ.
- కావిలించుకొను : దే. స. క్రి. కాగిలించుకొను.
- కాపుడించు : దే. స. క్రి. మామిడిపండ్లు మొ॥వి కాపునుండితీయు
- కాపుదిగు : దే. అ. క్రి. కడుపుబ్బు.
- కాపుననేడ్చు : దే. అ. క్రి. ఎలుగెత్తియేడ్చు. నేం. పంచ. 4 ఆ.
- కాపునించు : దే. స. క్రి. బొట్టుపెట్టు.
- కాపుపట్టు : దే. స. క్రి. మిక్కిలి బాధించు.
- కాపుపెట్టు : దే. స. క్రి. పక్వముచేయు.
- కాపురనియేడ్చు : దే. స. క్రి. రోదనముచేయు. హరి. పూ. 5 ఆ.
- కాపువచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. కాపు వేయుటచే పండు.
2. మ్రుగ్గు.
3. పండునకు రాఫలసిన రంగువచ్చు.
- కాపువేయు : దే. స. క్రి. ముచుకు కాయలపై గడ్డి మొ॥ కప్పి మ్రుగ్గుజెట్టు.
- కావ్యముచెప్పు : దే. అ. క్రి. కృతిరచించు. భీమ. 1 ఆ.
- కావ్యమొనరించు : సం. అ. క్రి. ప్రబంధముచేయు. రుక్మాం. 1 ఆ.
- కాశ్మీరుడగు : సం. అ. క్రి. కుసుంభరాగము గలవాడగు. కు. సం. 7 ఆ.
- కాషాయమగు : సం. అ. క్రి. ఎఱుగను. ఆం. భా. 1 ఆ
- కాసరకూసరచేయు : దే. స. క్రి. చెల్లాచెదకుగాచేయు.

- కాసించు : దే. స. క్రి. కాసెగా ధరించు.
- కాసుకుగొను : దే. స. క్రి. లక్ష్యముచేయు, ద్వి. హరిశ్చ. పూ.
[వ్యతిరేకమందు ప్రయోగముపొచ్చు.]
- కాసుచేయు . దే. అ. క్రి. [వ్యతి] గ్రుడ్డిగవ్వచేయదునలె నిరర్థక
మగు.
-తల గిల్లి తే కాసుచేయడు.
-దమ్మిడికి అయిదు కాసులులెక్క.
- కాసెబిగించు: దే. అ. క్రి. 1. నడుముకట్టు.
2. ఆయత్తపడు.
- కాసెలుకట్టు : దే. అ. క్రి. కాసెలు ధరించు.
- కాసెల్లడులు : దే. అ. క్రి. డబ్బంతయుపోవు. నిరం. 2 ఆ.
- కాసెవోసు : దే. అ. క్రి. వస్త్రమునుగోచినలె వెనుకకుదీసి కట్టు.

క్రి

- కింకటచేయు : దే. స. క్రి. బాధపెట్టు.
 “కోకిలము కొమ్మల తియ్యని మా
 మోవి మో, మానకుచి బాసి వం
 పధికావళి కింకటచేసె నయ్యెడన్”
- కింకపట్టు : దే. అ. క్రి. 1. కసిపట్టు.
- కింకపెట్టు : దే. అ. క్రి. మారాముచేయు.
 2. పగంబట్టు.
- కింకిరిచేయు : దే. అ. క్రి. విస్మించు.
- కింకిరిపడు : దే. అ. క్రి. 1. సంకోచించు.
 2. కోపించు.
 3. రోతపడు.
 4. అనూయపడు.
- కింకిరివోవు : దే. అ. క్రి. మాలిన్యముపోవు.
- కింగాణమునేయు; దే. స. క్రి. పరిహాసమునేయు.
- కించపఱుచు : దే. స. క్రి. 1. న్యూనపఱుచు.
 2. చులకనసేయు.
 3. తక్కువసేయు.
 4. అనడ్డచేయు.
- కిందగు : } దే. అ. క్రి. 1. ఓడు.
 కిందవు : } 2. తగ్గు.
- కిందుపెట్టు : దే. స. క్రి. భూశయనము చేయించు.
- కింకురించు : దే. స. క్రి. 1. మోసగించు.
 2. పోగొట్టు.
 3. ఓడించు.
 4. ఎలయిరిచితిరుగు.

కిక్కురుపొడుచు : దే. స. క్రి. త్రోయు.

కిక్కురువెట్టు : } దే. స. క్రి. 1. మోసగించు.

కిక్కురువెట్టు : } 2. త్రోసిపుచ్చు.

కిక్కురువొడుచు : దే. స. క్రి. 1. మోసగించు.
2. త్రోయు.

కిక్కురించు :

కిక్కురించుకొను : } దే. అ. క్రి. దట్టమగు.

రా. సీ.

కిక్కురించు : దే. స. క్రి. కిక్కురించు.

కిక్కురుమను : దే. అ. క్రి. ధ్వనిచేయు.

కిచకొట్టు : } దే. అ. క్రి. 1. చక్కలిగింత కలుగు.

కిచకిచలాడు : } 2. పళ్లులు, కోతులు మొ॥ వానివలె
ధ్వనిచేయు.

3. పింపిళ్ళుకూయు.

కిచ్చాటుగానుండు : దే. అ. క్రి. 1. కొంచెము బాధగానుండు.

కాళింగ. వా.

2. ఒత్తిడిగానుండు.

కిటకిటమను : } దే. అ. క్రి. జనసమర్థము ఎక్కువగు.

కిటకిటలాడు : } (ధ్వన్యనుకరణము)

కిటుకగు : దే. అ. క్రి. 1. పగయగు.

2. మఱుగుకల్గు.

3. మోసమగు.

-వాడిందులో నేదియో కిటుకుపెట్టెను.

-తమలో కిటుకై - కిటికై పోరాడిరి.

కాళహస్తి. 4.

కిట్టించు : దే. స. క్రి. 1. (కిట్టు భా. ప్రే.) కిటుకుపెట్టు,
తాకునట్లుచేయు.

2. గిట్టించు.

కిట్టు :

- దే. అ. క్రి. 1. అనుకూలమగు.
 2. సమీపించు.
 3. నష్టమురాకుండ సరిపోవు.
 స. క్రి. 1. తాకు.
 2. చంపు.
 3. కోపించు.

కిట్టుకొను :

- దే. అ. క్రి. చేర్చుకొను, తాకికొను.
 (కుటుమూకలు కూడఁ గిట్టుకొని
 తమలోన్.) దశకు. 6.

కిదుకు :

- దే. అ. క్రి. మారాముపట్టు.

కినగినపడు :

- దే. అ. క్రి. మిక్కిలి కోపించు.

“కినగినబడి యించుక మీ

తనయుని విన్నపము వినఁగఁడగదని బాల్యం

బున గదిరిన చాపలమున;

మనమునదోచినటులాడు మాటలునుండీ.”

నృసింహపురా. 4 ఆ.

కినియు :

- దే. స. క్రి. 1. కోపించు.
 2. సమీపించు.

కినువడు-కిన్వడు: దే. స. క్రి. కోపించు.

కిమ్మను :

- సం. అ. క్రి. నద్దుచేయు.

(కిమ్మనకుండు = బదులు చెప్పకుండు.
 సంస్కృతమున “కిం” ఏమి.)

కిరకిరలాడు :

- దే. అ. క్రి. కిరకిర యని శబ్దముచేయు.

కిరికిరిచేయు :

- దే. స. క్రి. 1. గొడవపెంచు.

కిరికిరిపెటు: }

2. ఇబ్బందిపెట్టు.

3. అడ్డుతగులు.

కిఱవుంచు : దే. స. క్రి. కుదువయుంచు. ఆము. 2. ఆ.
 కిఱుకుపొడుచు : దే. అ. క్రి. తిరుగు. భా. ద. స్కం. పూ.
 కిఱుపు : దే. స. క్రి. 1. కన్నుకొట్టు.

2. కన్నుపై గచ్చేయు.

కిఱువెట్టు : } దే. అ. క్రి. ఒకపనియందు దుష్టబుద్ధితో
 కిఱుక్కించు : } పితలాటము పెట్టు

కిఱుసాగు : దే. అ. క్రి. శుభకార్యము జరుగు.

కిలకిలనవ్వు : } దే. అ. క్రి. కిలకిల ధ్వనిచేయు.
 కిలకిలమను : } (సంతోషమున)
 కిలకిలలాడు : }

కిలకొట్టు : }
 కిలారించు : } దే. అ. క్రి. 1. బొబ్బరించు. (కోతులు మొ॥నవి)
 కిలార్చు : } 2. సింహనాదముచేయు.
 కిలారుచు : } 3. కష్టమునొందు.

కిలించు : దే. స. క్రి. కిలించు.

కివ్వు : దే. అ. క్రి. మడియు.

కిసరగు : దే. అ. క్రి. పసిపిల్లలకు జలుబువంటి ఒకానొక
 జబ్బుచేయు. "పిల్లకు కిసరైనది." శ్రా.

కిసరువడు : దే. అ. క్రి. అనూయపడు. రా. సీ.

కిసలయించు : సర. అ. క్రి. చిగుర్చు.

కిసించు : సై అ. క్రి. కృషిచేయు.

క్రి

- క్రిచంటపడు : దే. అ. క్రి. తల్లి చనుబాల కెడపడి చిక్కిపోవు.
(గంగా పార్వతీ సంవాదము)
- క్రిచల్లాడు : దే. అ. క్రి. (కీచు+ఆటలు+ఆడు) కలహించు.
- క్రిచుమను : దే. అ. క్రి. కోతులు మొదలగునవి ధ్వనిచేయు.
- క్రిచులాడు : దే. అ. క్రి. 1. దెబ్బలాడు, వాదులాడు.
2. ప్రతిచిన్నపనికి తగాదాపడు.
- క్రిటడగించు : }
క్రిటడగు : } దే. స. క్రి. మదమణించు.
- క్రిటువేయు : దే. స. క్రి. 1. గోడలుకట్టునపుడు కీటులతోపెంచు.
2. తెగతిండి తిను.
- క్రిడాడు : దే. స. క్రి. నిందించు.
- క్రిడుపడు : }
క్రిడ్పడు : } దే. అ. క్రి. 1. కష్టపడు.
2. తక్కువయగు.
3. శిథిలమగు.
- క్రిడుపఱచు : దే. అ. క్రి. డయ్యు.
- క్రిడుబాపు : దే. స. క్రి. దుష్టనక్షత్రమున రజస్వలయైన కన్యను
పతి సమాగమమునకు ముందు వేచొక
నితో (సాధారణముగ నొక విప్ర
వటువుతో) గలుపు. (కళింగ ప్రాంత
ములోఁ గొన్ని కులములలో నిదియొక
యాచారము.)
- క్రిడువఱచు . }
క్రిడువెట్టు : } దే. స. క్రి. కీడుపడు ప్రే.

కీర్తనండు : }
కీర్తనండు : }

- దే. అ. క్రి. 1. అజ్ఞాతముగనుండు.
2. క్రుంగిపోవు.
3. దైన్యపడు.
4. ఓడిపోవు.
5. లోబడు.
6. చెడు.

కీర్తనండు : }
కీర్తనండు : }
కీర్తనండు : }

దే. స. క్రి. కీర్తనండు జేయు.

కీర్తనండు :
కీర్తనండు :

దే. స. క్రి. కీర్తనండు కలుగజేయు.

దే. స. క్రి. శంకించు.

“ఇంతవల్లు వాద మీ కాకి యొక్కటి
యొక్కరాతి రిచట నున్న మాత్రం
గీడుసేరు ననుచు గీనువ గొట్టుట
యిద్ది వెఱపుగాక యెఱుకయగునె.”

కే. చ. 3 ఆ.

కీర్తనండు :

దే. స. క్రి. 1. చీరు.

2. చెక్కు.

“కీసిన నెమరు సలాకల

నేసిన యిరుదల శిఖండి నిశిమంచమునం
దోసరిలి.”

క్రి. రా.

కీర్తనండు :

సం. అ. క్రి. 1. పొగడ్తకెక్కు

2. స్తుతిపాత్రమగు.

దశ.

కీర్తనండు :

సం. స. క్రి. కీర్తించు.

కీర్తించు :

దే. అ. క్రి. కీర్తించు.

కీర్తించు :

సం. స. క్రి. స్తుతించు.

కీర్తనండు :

సం. అ. క్రి. కీర్తనండుగలవాడగు.

శ్రీరీశేషుడగు : సం. అ. క్రి. మరణించు.

శ్రీరీసేయు : సం. స. క్రి. కీర్తించు.

శ్రీరించు : దే. స. క్రి. 1. తగుల్చు.
2. పట్టుకొను.
3. కదియించు.
4. నాటించు.

శ్రీలు : దే. అ. క్రి. స్రవించు.

శ్రీలుకొను : దే. అ. క్రి. 1. అంఘకొను,
2. నాటుకొను.
3. అదురు.

శ్రీలుకొలుపు : దే. స. క్రి. కీలుకొను ప్రే.

శ్రీలుచు : దే. స. క్రి. ధరించు.

శ్రీలుచూపు : దే. స. క్రి. మర్కము నిర్దేశించు.

శ్రీలుపడు : దే. అ. క్రి. 1. అనుకూలించు.
2. అదుకుపెట్టు.

శ్రీలుపఱచు : దే. స. క్రి. అనుకూలపఱచు.

శ్రీల్పు : దే. స. క్రి. ధరింపజేయు.

శ్రీలుమలఁగు : దే. అ. క్రి. వెన్నుకుదిరుగు.

శ్రీలెఱుఁగు : దే. అ. క్రి. మర్మమెఱుఁగు.

శ్రీలెఱిఁగివాతపెట్టు : దే. స. క్రి. తగినశిక్షచేయు.

శ్రీల్కొను : దే. అ. క్రి. 1. అదుకుకొను.
2. ముడిపడు.

శ్రీల్కొలుపు : } దే. స. క్రి. 1. నిలుపు.

శ్రీల్కొల్పు : } 2. ధరించు.

3. ఘటించు.

శ్రీల్పు : దే. స. క్రి. కీలుచు.

కు

కుంగు : }
క్రంగు : }

దే. అ. క్రి. 1. వంగు.

2. తగ్గు,

కుంచు :

దే. స. క్రి. 1. క్రుంచు. క్రుంగు. ధా. ప్రే.

2. క్రుంగజేయు.

3. కొంచెపఱచు.

4. తగ్గించు.

కుంచెడు మానెడగు : దే. అ. క్రి. రెట్టింపగు.

కుంటగించు : దే. అ. క్రి. 1. ఆగు.

(తెలం.)

2. నిలుచు.

కుంటు :

దే. అ. క్రి. 1. పాదవికలతచే నేలయూనియానక
నడచు.

2. నశించు.

కుంటుగించు : దే. అ. క్రి. 1. కుంటువడు.

2. వ్యవహారము అడ్డుపడు.

కుంటుచూపు : దే. అ. క్రి. 1. గమనమందు మాంద్యము చూపు.

2. విఘాతమునొందు.

3. త్వరగా సాగకపోవు.

ధార.

4. నొక్కులుపడు.

కుంటుపట్టు :

దే. అ. క్రి. వాసనపట్టు.

స. క్రి. జుల్మానావేయు.

రా. సీ.

కుంటుపఱచు :

దే. స. క్రి. కుంటుపడు ప్రే.

కుంటువాటు :

దే. అ. క్రి. కుంటుపడు.

కుంటెననడచు :

దే. అ. క్రి. స్త్రీ పురుషుల నడుమ దౌత్యము
నడచు.

కుంఠెనపంపు : దే. స. క్రి. కుంఠెనగాఁ బంపు.

కుంఠెనపోవు : దే. అ. క్రి. కుంఠెననడుపు.

కుండగడుగు : దే. అ. క్రి. 1. పూర్తిగ శోధించు.

2. పూర్తిగ వ్యయముసేయు.

కుండమార్పు : దే. అ. క్రి. 1. ఒకటియిచ్చి మరొకటిమార్పు,

2. పెండ్లికి ఒకపిల్లనిచ్చి యాయింటి నుండి మఱొకపిల్లను తీసికొను.

కుండపగులఁగొట్టు : దే. అ. క్రి. 1. వైశ్యదేవముచేయు.

2. కుండ పగులగొట్టినటుమాట్లాడు.

3. అనిష్టమైన సత్యమును చెప్పి.

కుండలలో గుఱ్ఱాలుతోలు : దే. అ. క్రి. పనిలేక యింటిలో నిలిచి కూర్చుండు.

కుండవేటగు : దే. అ. క్రి. 1. వేటుపడు.

2. విభాగపడు.

కుండలించు : సం. స. క్రి. 1. కుండలీకరించు.

2. సున్నచుట్టు,

3. వలయాకారముగ వంచు.

కుండుగట్టు : దే. అ. క్రి. గుండ్రముగా గుంటకట్టు.

కుందించు : దే. స. క్రి. కుందు వ్రే.

కుందిలు : } దే. అ. క్రి. దుఃఖపడు.

కుందుపడు : } స్వా. కుందుకొను.

కుందువడు : }

కుందు : దే. అ. క్రి. 1. కుందు.

2. క్రుంగు.

3. బాధపడు.

4. దుఃఖించు.

కుంపతెత్తుకొను : దే. అ. క్రి. ఇబ్బంది తెచ్చుకొను.

కుంపించు : దే. స. క్రి. జాధించు.

కుంభవర్షములగు : సం. అ. క్రి. అధికవర్షములగు.

కుంభించు : సం. స. క్రి. 1. విగ్రహము.

2. పూరించు.

3. ప్రాణాయామమునందు కుంభక క్రియను జేయు.

కుక్కివడు : } దే. అ. క్రి. మంచము కుక్కివడు,
కుక్కివడు : } (మిక్కిలి నదులగు.)

కుక్కు : దే. స. క్రి. 1. బలవంతముగా దూర్చు.
2. పేలుచంపు.

కుచ్చికుచ్చియడుగు : దే. స. క్రి. 1. తఱచి తఱచి యడుగు.

2. రహస్యమురాఁబట్టుటకై శోధించు

కుచ్చెతీయు : దే. స. క్రి. పిడకలు మొ॥ ఒక నరుసలో పేర్చు.

కుచ్చెపెట్టు : దే. స. క్రి. కుచ్చెతీయు. పిడకలు మొ॥ వాని నైదేసింటిని ఒక నరుసగా పేర్చు.

కుచ్చించు : దే. స. క్రి. 1. తగ్గించు.

అ. క్రి. 2. సరిపోలు.

“కోకనదద్యుతిఁ గుచ్చించు కనుచూపు
గములకు విస్ఫులింగములఁ బోలె.”

వి. పు. 1 ఆ.

కుటిలపడు : సం. అ. క్రి. చెడు.

కుటిలపఱచు : సం. స. క్రి. నశింపజేయు.

కుట్టిచూచు : దే. స. క్రి. చీల్చిచూచు.

కుట్టు : దే. స. క్రి. 1. విస్తరి మొ॥ వానిని కుట్టు.
2. తేలు కాటువేయు.

3. గ్రుచ్చు.

కుట్టుపోయు : దే. స. క్రి. కుట్టు.

కుట్ర సేయు : దే. అ. క్రి. ద్రోహబుద్ధితో రహస్యముగ మాయలు పన్ను.

కుడిచికూర్చుండు : దే. అ. క్రి. నిర్వాప్యసారముగ నుండు.

కుడుకిలు : దే. అ. క్రి. ముడుచుకొను.

“కుటుచలై మూపులు గుడికిలియున్న
యటుతకు నే నిక్తు నర్థహారంబు.”

కుడుచు : దే. అ. క్రి. చూ. కుడుచ్చ.

1. భుజించు.

2. త్రావు.

3. అనుభవించు.

కుడువు : దే. స. క్రి. 1. తినిపింపజేయు.

2. అనుభవించజేయు.

కుడువఁబెట్టు : దే. స. క్రి. 1. తిన్నించు.

2. విందుసేయు.

కుడువనిచ్చు : దే. స. క్రి. తిననిచ్చు.

కుడువవచ్చు : దే. అ. క్రి. భోజమునకు వచ్చు.

కుడ్చు : దే. అ. క్రి. తిను.

కుడ్చు : దే. స. క్రి. తినిపించు.

కుతకుతలాడు : దే. అ. క్రి. 1. అన్నాదులు డుకు.

2. ధ్వనిచేయు.

కుతికినపడు : దే. స. క్రి. అడ్డగించు (గొంతునపడు) సంకటమగు

కుతికిలపడు : దే. అ. క్రి. కూలఁబడు.

కుతికిలు : దే. అ. క్రి. కూలఁబడు.

కుతిదీరు : దే. అ. క్రి. 1. దాహముతీరు.

2. తృప్తియగు.

కుతిలకుడుచు :

కుతిలగొను :

కుతిలపడు :

దే. అ. క్రి. దుఃఖపడు.

కుతిలపటచు :

కుతిలపెట్టు : } దే. స. క్రి. కుతిలపడు ప్రే.
కుతిలవెట్టు : }

కుత్తుకబంటి మెసవు: దే. స. క్రి. నిండుగా భుజించు.

కుత్తుకబంటివచ్చు: దే. అ. క్రి. 1. అనికకొనమునచ్చు.
2. కంఠదప్పు మగు.

కుత్సించు : దే. స. క్రి. 1. నవగించు
2 నిందించు.
3. రోతపడు.

కుదపగట్టు : దే. అ. క్రి. కండ్లలో కాయగాయు.

కుదపచేయు : దే. స. క్రి. గొంపి దుక్కిచేయు, దమ్ముచేయు

కుదలు : దే. అ. క్రి. చరించు.

కుద్దాలించు : } దే. స. క్రి. భూమిని త్రవ్వ.
కుద్దలించు : }

కుందించు : దే. స. క్రి. 1. దట్టమగునట్లుచేయు.
2. క పీకరించు.
3. తగ్గించు.

కుదించు : దే. స. క్రి. 1. తగ్గించు.
2. సర్దుకొనునట్లుచేయు.

“బస్తాలలో ధాన్యము కుదించు.”

కుదికిలబడు : దే. అ. క్రి. 1. జారిపడు,
3. కుతికిలపడు.

కుదికిలు : దే. అ. క్రి. 1. జారు.
2. కూలు.

కుదియు : దే. అ. క్రి. 1. తగ్గు. ప్రే. కుదియించు.
తగ్గించు, కుదించు.

- కుదియబడు : } దే. అ. క్రి. తగు.
కుదియవడు : }
- కుదియబెట్టు : } దే. స. క్రి. 1. తగించు.
కుదియబట్టు : } 2. తగ్గినట్లు చేయు.
- కుదిలపఱచు : } దే. స. క్రి. 1. తగించు.
కుదిలించు : } 2. బాగుగ కదలించు.
- కుదుచు : దే. స. క్రి. 1. కుదిలించు.
2. సడలింపుకై కదలించు.
- కుదుచుకొను : } దే. అ. క్రి. కదలు.
కుదుటవేయు : }
- కుదుటపడు : దే. అ. క్రి. 1. స్వస్థతపొందు.
2. నిశ్చింతనొందు.
3. కుదురుకొను.
- కుదుపు : దే. స. క్రి. కదలుచు.
- కుదురు : దే. అ. క్రి. 1. నెలకొను.
2. రోగము నయచుగు.
3. సంభవించు.
4. లెస్సగా సరిపోవు.
5. ఉద్యోగమున జేరు.
ప్రే. కుదురుచు
- కుదురుకొను : దే. అ. క్రి. 1. నిలుకడ కలుగు.
2. కదుగు, జరుగు.
3. లభించు.
4. స్వస్థమగు.
- కుదురుకొలుపు : దే. స. క్రి. (కుదురుపడు ప్రే.) కుదురుపఱచు
కుదురులెత్తు.

- కుదురుపడు : దే. అ. క్రి. 1. వ్యాపించ నలసిన చోటంతయు
వ్యాపించు.
2. పంచారించు.
- కుదురుపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. నెలకొను.
2. స్థిరపడు.
గూ. కుదుర్పడు.
ప్రే. కుదురుపడు.
- కుదురుపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. గింజలు చిట్లకుండ కుండెనపెట్టు.
2. రక్షణపెట్టు.
- కుదురునేయు : } దే. స. క్రి. (కుదుర్చుప్రే.) కుదుర్పడు, కుదుర్పడు.
కుదురొందు : } ప్రే. కుదురంజేయు = చెట్లకు బాదునేయు.
కుదురుపెట్టు : } గుండ్రని పాత్రలుంచుటకు క్రింద అడుగు
వర్పడు.
- కుదులు : దే. అ. క్రి. కదలు, కుదులుచు. కుదులుకొను (స్వా.)
- కుద్దలించు : దే. స. క్రి. త్రవ్వ.
- కునికిలవేయు : దే. స. క్రి. కుంగనేయు.
- కునుకు : దే. అ. క్రి. 1. నిద్రపోవు.
2. దీపాదు లారిపోవుస్థితిలో నుండు.
3. అర్ధనిద్రపోవు.
- కునుకుపట్టు : దే. అ. క్రి. 1. నిద్ర(పోవు) వచ్చు.
2. వ్యవహారము మందగించు.
- కుప్పకోలుగొను : దే. అ. క్రి. ప్రోగునడు.
- కుప్పగించు : } దే. అ. క్రి. ఊగొడు.
కునిసియాడు : }
- కుప్పగూరు : } దే. అ. క్రి. ప్రోగునడు.
కుప్పలుగూరు. : }
- కుప్పగూలు : దే. అ. క్రి. కుప్పవలె బడిపోవు.

కుప్పగూల్పు : దే. స. క్రి. (కుప్పగూలు ప్రే.)

కుప్పగొను :
కుప్పగోలుగొను: } దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

కుప్పటమెగయు: దే. అ. క్రి. ఆనందించు.

“అయ్యా ! పట్టపుదేవి నచ్చుచున
అసగానే రాజు కుప్పట మెగసెన
కు.

కుప్పతించు : దే. అ. క్రి. 1. కురియు.

2. గుడ్లనులుము.

నూ. కుప్పళించు. కప్పటించు.

కుప్పతిలు : } దే. అ. క్రి. కుప్పదిల్లు,
కుప్పతిలబడు: } బోర్లబొక్కలుగావడు.

కుప్పనగూరు : దే. అ. క్రి. గుంపుగూడు.

కుప్పనూర్పు : } దే. స. క్రి. భాన్యాదులను గడ్డినుంచి
కుప్పలుగొట్టు: } వేర్పెరుచు.

కుప్పలుగొను: }
కుప్పలుకు : } దే. అ. క్రి. అతిశయించు.
కుప్పవడు : }

కుప్పవడు : }
కుప్పలువడు: } దే. అ. క్రి. ప్రోగువడు.

కుప్పవేయు : దే. స. క్రి. కోసినపైరు మేటగావేయు.

కుప్పించు : దే. అ. క్రి. 1. ఎగురుటకు ప్రయత్నించు,
2. దూకుటకు యత్నించు.
3. ఎగురు.
4. ఉసితీసికొను.

కుప్పిగంతుగొను: దే. అ. క్రి. చిన్నగంతు వేయు.

కుప్పత్రోయు : దే. అ. క్రి. కుప్పల చెడుగుడిలో కుప్ప ముట్టు
కొనుటకై పరుగెత్తు.

కుమారిలు : దే. అ. క్రి. 1. దుఃఖపడు.
2. అసూయపడు.

కుమిలించు : దే. స. క్రి. దుఃఖపెట్టు.

కుముటు : దే. అ. క్రి. కంఠబిలమున వికారమెత్తు.

కుములు : దే. అ. క్రి. 1. దుఃఖపడు.
2. నిప్పుమంట బయటపడకుండ లోప
లనే రగులు.

కుమ్మకుచ్చేయు : దే. స. క్రి. (నీచార్థమున) ప్రోత్సహించు.

కుమ్మరించు : } దే. స. క్రి. బలికించు.

క్రమ్యరించు : } దే. స. క్రి. క్రమ్యరించు.

కుమ్మరు : } దే. అ. క్రి. సంచరించు.

క్రమ్యరు : } దే. అ. క్రి. సంచరించు.

కుమ్మ : దే. స. క్రి. 1. గొడ్లు క్రమ్ము.
2. వడ్లు క్రమ్ము.

కుమ్మకాచు : దే. అ. క్రి. కుమ్మలాడు.

కుమ్మకొను : దే. అ. క్రి. కుమ్మలాడు.

కుమ్మదుమ్మగు : దే. అ. క్రి. విగోధపడు.

కుమ్మపెట్టు : దే. స. క్రి. కుమ్మలోబెట్టు.

కుమ్మలాడు : } దే. అ. క్రి. పోరాడు.

క్రమ్యలాడు : } దే. అ. క్రి. పోరాడు.

కుమ్మలోపెట్టు : దే. స. క్రి. వేడి బూడిదలోబెట్టు.

కుమ్మసేయు : దే. స. క్రి. పాడుచేయు.

కుమ్మెలుపోవు : } దే. అ. క్రి. 1. గంటువడు.
కుమ్మెలువోవు : } 2. అటవుళ్ళుపడు.

కుయిపోవు ; దే. అ. క్రి. కుయిపెట్టు.

కుయ్యాడు : } దే. స. క్రి. 1. మొటపెట్టు.
కుయ్యిడు : } 2. పిలుచు.

కూయిడు : } దే. స. క్రి. మొట విను.

కుయిపెట్టు : } దే. స. క్రి. మొట విను.

కుయ్యాలించు : } దే. స. క్రి. మొట విను.

కురించు : } దే. స. క్రి. కురిపించు.

కురియించు : } దే. స. క్రి. కురిపించు.

కురియు : } దే. స. క్రి. కురిపించు, సమృద్ధిగా జనింపజేయు.

కుర్యు : } అ. క్రి. వరించు, వాత్సల్యమును బ్రసాదించు.

కుఱుగొను : } దే. అ. క్రి. త్వరపడు.

కుఱుకొను : } కలుపు, కలిపించు.

కుఱుచకావించు : దే. స. క్రి. 1. తగ్గించు.

2. సీనపటచు.

కుఱుచపడు : దే. అ. క్రి. తగు.

కుఱుచపటచు : దే. స. క్రి. కుఱుచపడజేయు.

కుఱుకులుగటు : దే. అ. క్రి. ప్రావగు.

కుఱుకులుగొను : దే. అ. క్రి. ప్రోవులగు.

కుఱుచలుద్రొక్కు : దే. అ. క్రి. 1. నర్తించు.

2. మిక్కిలి చలించు.

కుఱుచసేయు : దే. స. క్రి. వ్యర్థపుచ్చు.

కుఱు : దే. స. క్రి. 1. కూయు.

2. అటచు.

3. నిందించు.

కుఱువడు : దే. అ. క్రి. చిట్టడవి యేర్పడు.

కులికులలాడు : దే. అ. క్రి. (పురుగులు) మెదలు.

కులదీపకుండగు : సం. అ. క్రి. వంశమును ప్రకాశింపజేయు.

కులముచెడు : సం. స. క్రి. జాతిభ్రష్టమగు.

కులముద్ధరించు : సం. అ. క్రి. వంశము నుద్ధరించు,

కులమునిలుపు : మి. అ. క్రి. వంశము నిలబెట్టు. భార. ఆది. 5 ఆ.

కులికించు : } దే. స. క్రి. కులుకునట్లుచేయు.

కుల్కించు : } క్రే.

కులిరుగొను : దే. అ. క్రి. చల్లనగు.

కులుకు : దే. స. క్రి. 1. మిశ్రితముసేయు:

“గొజ్జంగి పూనీరు కులికి మేదించిన”

కాశీ. 3 ఆ.

2. పూయు.

3. దట్టముగా లోనికి జొనుపు. కాశీ.

4. వెదజల్లు.

5. ప్రకటించు.

6. పోయు.

7. వేయు.

8. కదలించు.

9. పూయు.

10. రంగరించు.

11. తాకించు.

రూ. కుల్కు.

అ. క్రి. 1. శృంగారముగాఁ గదలు.

2. కదలు.

3. మురియు.

4. ప్రకటమగు.

5. అల్ప సంతోషము పొందు.

కులుకరించు : }
కులకరించు : }

దే. అ. క్రి. సోనలువాణు.

కుళ్ళగించు :

దే. స. క్రి. 1. భూమిత్రవ్వి పైకిదీయు.
2. చాటు న్యవహారము బయటపెట్టు
3. పాదులకుఁ బాళెము త్రవ్వుటకై
యటు నిటు మట్టిని కదలించు.

కుళ్ళు : }
క్రుళ్ళు : }

దే. అ. క్రి. 1. చెడిపోవు.
2. కుములు. రూ. కుల్లు.
3. అనూయపడు.

కుళ్ళుకొను : }
కుళ్ళికొను : }

దే. అ. క్రి. 1. పాడైపోవు.
2. దుఃఖపడు.
3. కవటము నవలంబించు.

కుళ్ళుపోవు :

దే. అ. క్రి. అనూయపడు.

కువలుపడు :

దే. అ. క్రి. కుప్పకూలు.

కువాళించు :

దే. స. క్రి. వశీకరించుకొను.

కుసించు :

దే. అ. క్రి. కృశించు.

కుసీవించు :

దే. అ. క్రి. అతృప్తిచే దుఃఖపడు.

కుసుమబాహు :

దే. అ. క్రి. కుసుంభ వర్ణము నాపాదించు.

కుసుమవెట్టు :

దే. అ. క్రి. కుసుంభ వర్ణము నాపాదించు.

కుసుమించు :

సం. అ. క్రి. పుష్పించు.

కుసురుకొను :

దే. స. క్రి. ఉపేక్షనహించు.

కుసులు :

దే. అ. క్రి. 1. అతృప్తిచే ఖేదపడు.

కుసీలించు :

2. మనోవ్యాకులతనొందు. శ.ర.బ్ర

కుస్తరించు :

దే. స. క్రి. 1. బుజ్జగించు. 2. లాలించు.

కుళ్ళు :

దే. అ. క్రి. 1. చెడిపోవు.

కుళ్ళుకొను :

2. లోన ఈసున దుఃఖించు.

3. అనూయపడు.

కూ

- కూకరించు : } దే. స. క్రి. చీవాట్లుపెట్టు
కూకలిడు : } గూ. కేకలుపేయు.
- కూకలువేయు: }
కూకవేయు: }
కూకవెట్టు : } దే. స. క్రి. పిలుచు.
- కూకు : } దే. అ. క్రి. గూ. క్రుంకు, అస్తమించు.
- కూకుండు : }
కూకుడుండు: } దే. అ. క్రి. కూర్చుండు. (గ్రామ్యరూపము)
- కూకులువత్తులగు: } దే. అ. క్రి. మిక్కిలి కలవరమొందు.
- కూచికావించు: } దే. స. క్రి. దండెత్తు.
- కూచిసేయు : } (నె. జి.) మొనవాడిచేయు (రా.సీ.)
- కూచీలగు : } దే. స. క్రి. యుద్ధమునకు సిద్ధపడుడని హెచ్చరిక
సేయు.
- కూచీసేయు : } దే. స. క్రి. దండెత్తు.
- కూటపడు : } దే. అ. క్రి. జతగలియు.
- కూటబడయు : } దే. స. క్రి. పొందు. కు. సం. 6 ఆ.
- కూటువలుగొను. } దే. అ. క్రి. గుమికూడు.
- కూడదీసికొను : } దే. స. క్రి. 1. నలుగురిని వశపఱచుకొను.
2. కాలు చెయ్యి కూడదీసికొను.
- కూడబడు : }
కూడబాటు: } దే. అ. క్రి. కలయబడు.
- కూడబలుకుకొను: } దే. అ. క్రి. కలిసి యాలోచించు.
- కూడబెట్టు : } దే. స. క్రి. 1. కూడదీసికొను.
2. కూడదెచ్చికొను.
3. నిలువజేయు.

కూడఁబెట్టు

- అ. క్రి. 1. కూడఁబడు.
2. కూడఁబాటు.

కూడముట్టు :

- దే. స. క్రి. 1. కూడఁగట్టుకొను.
2. వెనుదవులు.
3. ప్రోగుచేసికొను.
4. తేరికొను.
5. కూడఁదీసికొను.

కూడమెట్టు :

- దే. అ. క్రి. అనుకూలముగ వ్రాయించు.

కూడికొను :

- దే. అ. క్రి. 1. కలసివచ్చు.
2. సంఘేభవించు.
3. సమర్థముగు.
4. సాధ్యముగు.
5. సంబంధించు.

కూడు :

కూడుకవచ్చు :

స. క్రి. చేరు.

కూడిమాడు :

- దే. అ. క్రి. 1. కలసిమెలసి వర్తించు.
2. కూడివచ్చు.

కూడియుండు :

- దే. అ. క్రి. కలసియుండు.

కూడివచ్చు :

- దే. స. క్రి. 1. సంభోగించు.
అ. క్రి. 1. తగు.
2. కలసివచ్చు.

కూతపెట్టు :

- దే. స. క్రి. వార్తనంపు.

కూతలిడు :

- దే. అ. క్రి. కూయు.

కూత్తాడు :

- అన్య. దే. అ. క్రి. (కూత్తు + ఆడు) నాట్యము సేయు
(తంజాపురాన్న దానమహా నాటకము)

కూపీతీయు :

- అన్య. దే. అ. క్రి. ఆరాతీయు.

కూపెట్టు, కూయిడు: దే. అ. క్రి. 1. మొట్టపెట్టు.
2. అటచు.

స. క్రి. బిగ్గటగా బిలుచు. స్తుత్యాదులు బిగ్గ
రగా చేయు.

కూయిపోవు : దే. అ. క్రి. వార్తవెంట వెళ్ళు.

కూయు : దే. అ. క్రి. 1. అటచు.
2. ఆక్రోశించు.
3. మాటాడు. (నిందార్థములలో)
4. తిట్టు.
5. పిలుచు.

కూరాకు నేయు : దే. స. క్రి. చంపు. సారంగ. 1 ఆ.

కూరు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.
2. మునుగు.
3. క్రుంగు.
4. నిద్రించు.
అ. క్రి. 1. పొందు. (కుక్కు-)
2. మూతి సన్నమైన పాత్రల పిండి
నింపు.
3. అన్నముబాగుగ ఎక్కించు.
(నిందార్థమున)
4. చొచ్చు.

కూరేకిడు: }
కూరుకు : }
కూర్చు : }
కూరుకొను :

దే. అ. క్రి. నిద్రించు.

దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.
2. దిగబడు.

స. క్రి. క్రుక్కు.

కూరుచు: }
కూర్పు: }

- దే. స. క్రి. 1. సంఘటించు.
2. మైత్రిచే గలుపు.
3. అంటించు.
4. (వింట) సంధించు.
5. అలంకారముగా పెట్టు.
6. నిలువచేయు.
7. ఒడఁగూర్చు.
8. రచించు.
9. (నస్తా)దులు కట్టు.

- అ. క్రి. 1. ఇష్టుడగు.
2. ప్రేమపడు.
3. కూడికగావించు.

కూర్చించు : దే. స. క్రి. (కూర్పు ధా. ప్రే.)
ప్రేమించునట్లు చేయు. కు. సం. 6 ఆ.

కూర్పుండబడు: }
కూరుచుండు. } దే. అ. క్రి. 1. ఆసీనుడగు.
కూర్చుండు : } 2. ఒకచో నిల్కడగనుండు.

కూరుచుకొను : దే. స. క్రి. తన పక్షమువానినిగాని, డబ్బునుగాని
సామగ్రినిగాని సేకరించు.

కూర్కిడు : దే. అ. క్రి. నిద్రించు.

కూర్కు : దే. అ. క్రి. నిద్రించు.

రోగముతో తీసికొను.

(తెలం)

కూర్కొను, కూర్పు: దే. స. క్రి. గ్రుచ్చుకొను.

కూర్పనపడు : దే. అ. క్రి. గుమిగూడు.

కూర్పించు : దే. స. క్రి. సంధానపెట్టు.

కూలబడు : దే. అ. క్రి. నిస్సహాయుడై కూర్చుండు.

- కూలార్చు : దే. స. క్రి. 1. కూల్చు.
2. చంపు.
3. ఎట్లో అసంతృప్తిగ పూర్తిచేయు.
- కూలించు : దే. స. క్రి. 1. కూల్చు.
2. డుల్చు.
3. రాల్చు.
- కూలు : దే. అ. క్రి. 1. చచ్చు.
2. పడిపోవు.
3. అధోగతినొందు.
- కూలుచు : దే. స. క్రి. చంపు, పడగొట్టు,
కూల్చు : అధోగతి నొందించు.
- కూసియగు : దే. అ. క్రి. 1. కూలబడు.
2. వాడియగు. (కూచియగు.) నె. జి.

కృ

కృతముచేయు : సం. స. క్రి. ఛేదించు.

కృతకృత్యుడగు : సం. స. క్రి. కార్యము నెఱవేర్చినవాడగు.

కృతపడు : సం. స. క్రి. 1. కడచు.

కృతపటచు : } 2. గతించు. సాంగో. 1 ఆ.

3. మరణించు, వేటగు.

కృతలక్షణుడగు : సం. అ. క్రి. గుణములచే బ్రసిద్ధుడగు.

విజ. వి. 1 ఆ.

కృపగోరు : సం. స. క్రి. దయనర్థించు.

దశ. 9 ఆ.

కృపచూపు : సం. స. క్రి. 1. అనుగ్రహించు.

కృపచేయు : } 2. దయతోనిచ్చు. ఆము. 5 ఆ.

కృపజూచు : సం. స. క్రి. దయతోజూచు.

కృపదలచు : సం. స. క్రి. దయతలచు.

నైష. 2 ఆ.

కృపత్రోచు : సం. స. క్రి. దయతోరక్షించు.

కృపయుట్టిపడు : సం. అ. క్రి. కృపగలుగు.

కృపావనుడగు : సం. అ. క్రి. దయగలవాడగు.

కృపాసమేతుడగు : సం. స. క్రి. దయగలవాడగు.

దశ. 3 ఆ.

కృశించు : సం. అ. క్రి. 1. చిక్కు.

కృశించు : } 2. సన్నగిల్లు.

ఉ. రా. 1 ఆ.

3. ఊణించు.

ఉ. రా. 5 ఆ.

కృష్ణార్పణమగు : సం. అ. క్రి. తనదికాకుండ బోవు.

కృషిచేయు : సం. అ. క్రి. 1. శ్రమించు.

2. సేద్యముసేయు.

క

- క పమగు : సం. అ. క్రి. సంగ్రహమగు.
- క పిచేయు : సం. స. క్రి. సంగ్రహించు. భార. ఆది. 8
- క పీకరించు : సం. స. క్రి. సంగ్రహముగ వ్రాయు.

కె

- కెంపాటు :
 కెంపెక్కు : } దే. అ. క్రి. ఎఱునగు.
 కెంపుగడలు :
- కెకరించు : } దే. అ. క్రి. పెనగులాడు.
 కెక్కరించు : } (కోళ్ళు) మట్టి నెగఱుము.
 కెక్కుకెక్కుమను : } దే. స. క్రి. 1. పరిహసించు.
 కెక్కురు కెక్కురుమను : } 2. పరిహాసముగ కేకలు వే
- కెడగూడు : దే. స. క్రి. 1. కూడనుండు.
 2. రమించు.
- కెడపు : దే. స. క్రి. 1. పడఁగొట్టు.
 2. త్రోయు.
 3. కూల్చు.
 4. పోఁగొట్టు.
- కెడఁబాయు : దే. స. క్రి. విడిచిపెట్టు.

కెడమాలు : దే. అ. క్రి. విడిపడు.

కెడయాడు : దే. అ. క్రి. నడయాడు.

కెడయు : దే. అ. క్రి. 1. పడు.

2 కూలు.

కెరగొట్టు : దే. అ. క్రి. కిలకిల పలుకు. (అంధ్రభాషావర్ణనము)

కెరటములు వైచు : దే. అ. క్రి. ఉత్సాహాతిశయమును న్యక్తపఱచు.
-ఆ సభ యంతయు భానస్రవంతిగా
కెరటములు వైచుచుండెను.

కెరలించు : దే. స. క్రి. 1. కవ్వించు.

2. ఉద్దీపింపఁజేయు.

కెరలిపడు : దే. అ. క్రి. 1. క్రుశ్చిపడు.

2. ఉప్పొగు.

కెరలియాడు : దే. అ. క్రి. ఉప్పొగు.

కెరలు : దే. అ. క్రి.

కెరలుకొను, కెరలుచు : 1. అతిశయించు.

కెరలుపొడుచు, కెరలెత్తు : 2. కోపపడు.

కెరల్చు, కెర్లు : 3. తత్తరపడు.

కెర్లుకొను : 4. ఎగురు.

కెర్లికొను : 5. తిరుగు.

హం.విం.

కెరలుచు : దే. స. క్రి. 1. ఎగయఁజేయు.

కెరలించు : 2. న్యూపింపఁజేయు.

కెరలఁజేయు : 3. ఉత్సాహపెట్టు.

4. తమకింపఁజేయు.

5. కోపింపఁజేయు.

కెరలువొడుచు : దే. అ. క్రి. విజృంభించు.

కెలకరించు : దే. అ. క్రి. కోళ్ళు ముక్కుతో కెడకు.

కెలకు : దే. అ. స. క్రి. కుళ్ళగించు. రూ. గెలకు.

- కెలయు : దే. అ. క్రి. 1. ఉత్సహించు.
2. గర్వించు.
- కెలసంఘ సేయు : దే. అ. క్రి. పనిచేయు.
- కెలుకు : దే. స. క్రి. వస్తుస్థితి చెడకుండ నటునిటు తిరుగ
వేయు, పొనుగువడియున్న వ్యాపార
మును బయటపెట్టు.
- కెల్లగించు : దే. స. క్రి. పెళ్ళగించు.
- కెల్లమలగు : దే. అ. క్రి. మార్మొగముపెట్టు.
- కెళ్ళించు : దే. స. క్రి. క్రిందిది పైకిఁజేయు.
- కెళ్ళు . దే. స. క్రి. తిను.
- కెళ్ళుకొను : దే. స. క్రి. నోటవైచుకొను.

కే

- కేకరించు : దే. అ. క్రి. 1. గొంతు సరచేసికొను చట్టు
ధ్వనిచేయు.
2. కేకలు పెట్టు.
స. క్రి. గద్దించు.
- కేకవేయు : దే. స. క్రి. పిలుచు.
- కేకించు : సం. అ. క్రి. నేమలికొను.
- కేకిసలాడు : } దే. అ. క్రి. 1. జయోక్తులు పలుకు.
కేకిసలుగొట్టు : } 2. ఉత్సాహము నెఱపు.
3. కేరింతలుకొట్టు.
- కేగరించు : దే. స. క్రి. సమీపించు.
- కేటాయించు : దే. స. క్రి. 1. ప్రత్యేకించు.
2. వేర్పరచు.
- కేడమాడు : } దే. స. క్రి. కేరడము సేయు
కేడువాలు : }
- కేడించు : దే. అ. క్రి. 1. (యుద్ధమునుండి) తొలగిండు.
2. అపసరెల్లు.
3. అనాదరము సేయు.
స. క్రి. 1. తొలగించు
2. సరకుగొనకుండు
3. విజృంభించు
(స్వార్థ) కేడించుకొను
- కేడిసడు : దే. అ. క్రి. కేడిగింజపడు, (ధాన్యములలో నా
నిస్సారమైన గింజ కలియు)
- కేడు : దే. అ. క్రి. చచ్చు

కేరడములాడు : దే. స. క్రి. పరిహసించు

కేరడించు . దే. స. క్రి. పరిహసించు.

కేరించు : దే. అ. క్రి. నవ్వు.

కేరింతలుకొట్టు : } దే. అ. క్రి. నవ్వు.
కేరింతలాడు :

కేరు : దే. అ. క్రి. 1. తిరస్కరించు.

2. ఉత్సహించు.

3. పరిహసించు.

4. ఉల్లాసముతో బల్కు.

5. చెలకేగు.

స. క్రి. 1. ఎగతాళిచేయు.

2. నిందించు.

3. లాఘవపఱచు.

4. కోడి గ్రుడ్డు పెట్టాటకుముందు

కేరుకొను:

కేరికొను : } దే. అ. క్రి. (స్వార్థ) అతిశయించు.

కేరుచు:

కేరు : } దే. అ. క్రి. ఉత్సహించు.

కేలుచూపు : దే. స. క్రి. నిర్దేశించు.

కేలుమొగుచు:

కేలుమోడ్చు : } దే. స. క్రి. నమస్కరించు.
కేల్మోడుచు :

కేల్మోడ్చు . }

కేలువట్టు : దే. స. క్రి. పెండ్లియాడు.

కేలువిడుచు : దే. స. క్రి. ఆజ్ఞాపించు.

కేలుసాచు : దే. స. క్రి. 1. అడిగికొను.

2. బిచ్చమెత్తు.

శ్రీలొసగు :

దే. స. క్రి. నమస్కరించు.

అ. క్రి. సహాయపడు.

శ్రీలిలపు :

దే. అ. క్రి. చేతులుకలుపు.

శ్రీవడించు :

దే. స. క్రి. నశింపజేయు.

శ్రీశ్మదాటు :

శ్రీశ్మరుకు :

శ్రీశ్మవారు :

దే. అ. క్రి. 1. గంతులువేయు.

2. ఉలుకు.

క

క్రకూడు :

దే. అ. క్రి. నమకూడు.

క్రకొను :

దే. స. క్రి. 1. ఆధారముగఁగొను.

2. అంగీకరించు.

3. పొందు.

4. ధరించు.

5. స్వీకరించు.

6. గ్రహించు.

7. పెండ్లియాడు.

8. ఎంచు.

9. ధ్యానించు.

10. పాటించు.

11. సరకుగొను.

12. ఆక్రమించు.

13. పూను.

14. అనుభవించు

15. తిను.

16. పట్టు.

17. అనుసరించు.

అ. క్రి. 1. పూను. 2. కలుగు

- కై కూలిగట్టు : దే. అ. క్రి. కూలియిచ్చు.
- కై కిలిపోవు : దే. అ. క్రి. కూలిపోవు. (తెలం)
- కై కొలుపు : } దే. స. క్రి. కైకొనజేయు
- కయికొలుపు: }
- కై చాపు : } దే. స. క్రి. 1. నమస్కరించు.
- కై చేతియిచ్చు: } 2. చేయిచాచి యాచించు.
- అ. క్రి. తనంతటదాను లోబడు.
- కై జాచేము : దే. స. క్రి. గుత్తము నోటికల్లెమునకుఁ దగుల్చు
- పగ్గమును బిగించు.
- కై జాటు : దే. అ. క్రి. ఒకగు. రూ. కయిజాటు. భాను. 3 ఆ.
- కై దండగొను : } దే. స. క్రి. చేయూతనొసగు
- కై దండవట్టు : }
- కై పడు : } దే. అ. క్రి. స్వాధీనపడు.
- కయిపడు: }
- కై పుమిగులు: } దే. అ. క్రి. మత్తెక్కు.
- కై పెక్కు : }
- కై బజారుకట్టు : దే. స. క్రి. అంగడియందు సుంకముకట్టు. (తెలం)
- కై మోడుచు : } దే. స. క్రి. 1. చేయూదికొను
- కై లాగువట్టు: } 2. నమస్కరించు.
- అ. క్రి. వ్రాలిపోవు
- కై లాగొనఁగు : దే. స. క్రి. చేదండనిచ్చు. క. వ. రా. అయోధ్య.
- కై లాటములువెట్టు : } దే. స. క్రి. జగడములు కల్పించు.
- కై లాటములుసేయు: }
- కై వసమగు : దే. అ. క్రి. పూర్తిగ లోబడు.
- కై వారింతు : దే. స. క్రి. పొగడు, కై వారములుసేయు.

కైవీగు :

దే. అ. క్రి. 1. అలయు.

2. చేయివాల్చు

3. యధకృత్యములు విరమించు.

కు. సం. 11

కైవెక్కు :

దే. అ. క్రి. మత్తిలు. రూ. కైవెక్కు.

కైవ్రాలు :

దే. అ. క్రి. 1. చేతినుండిజాటు.

2. ఒకగు.

3. పక్షులు మొ॥ క్రిందికి దిగు.

4. పడు.

కైవ్రాలుచు :

దే. స. క్రి. కైవ్రాలజేయు. రూ. కైవ్రాల్చు.

కైసడలు :

దే. అ. క్రి. 1. ఒకగు.

2. వంగు.

3. చేజారు.

కైసేయు :

దే. స. క్రి. అలంకరించు.

కొ

కొంకరవోవు :

కొంకరలుపోవు: } దే. అ. క్రి. శైత్యాదులచే (ప్రేళ్ళు) వంకరయగు.

కొంకరవంకరలుపోవు: దే. అ. క్రి. కొంకరలుపోవు.

కొంకు :

దే. అ. క్రి. 1. సంశయించు.

2. వెనుదీయు.

3. జంకు.

4. సిగ్గుపడు.

కొంకికొను :

కొంకుకొను: } దే. అ. క్రి. కొంకు (స్వార్థ)

కొంకుపడు, కొంకువడు: దే. అ. క్రి. జంకుపడు.

కొంకు(లు)వోవు: దే. అ. క్రి. కొంకరసోవు.

కొంగునముడివేసికొను: దే. అ. క్రి. అమపాజ్జలతోపెట్టు.

“అమెతన భర్తను కొంగున
ముడివేసుకొన్నది”

కొంగుపట్టు. } దే. స. క్రి. స్త్రీని బలవంతముచేయు.
కొంగులాగు: }

కొంగుపటచు: దే. స. క్రి. 1. సిద్ధముగు.

2. సంభోగ మిచ్చు.

కొంగుబంగారముగు: దే. అ. క్రి. 1. స్వాధీనముగు.

2. అత్యంతోపయోగకారి యగు.

కొంగుమాయు: దే. అ. క్రి. వెలుపల చేరు.

కొంగుముడివేయు: దే. అ. క్రి. నిశ్చయించు.

స. క్రి. పెండ్లి సేయు.

కొంగుముడుచు: దే. అ. స. క్రి. నిశ్చయించు, పెండ్లి చేయు.

కొంగొంగురను: దే. అ. క్రి. కొంగలు ధ్వనిచేయు.

కొంగొడు: దే. అ. క్రి. కొంగుపటచు.

కొంగోడు(ప)వడు: దే. అ. క్రి. 1. ఒకగు. 2. ఒడిగిలు

కొంగోడువోవు: దే. అ. క్రి. ఒరగినకోడు కలదగు

కొంచ(చె)దనముసేయు: దే. స. క్రి. తక్కువపటచు, కే.చ. 4 ఆ.

కొంచించు: దే. అ. క్రి. 1. తగ్గు, 2. సంశయించు

కొంచు: దే. అ. క్రి. 1. సంకోచించు

2. భయపడు.

3. తీసికొను

కొంచెపడు: దే. అ. క్రి. 1. న్యూనముగు.

2. వెలితిపడు.

కొంచెపటచు : } దే. స. క్రి. 1. అవమానించు

కొంచెముసేయు : } 2. చెటచు

3. తక్కువచేయు

కొంచెపాటు : దే. అ. క్రి. కొంచెనుగు

కొంజు : దే. అ. క్రి. (వ్యతిరేకార్థముతోనే) కొంచు,
-కొంజక.

కొండంతసేయు :
కొండచేయు : } దే. స. క్రి. గొప్పసేయు.
కొండలుచేయు :

కొండతాను : దే. అ. క్రి. 1. అధికసంతోషమును పొందు.
2 ఉన్నతిని పొందు.

కొండపట్టు : దే. అ. క్రి. కొండలలోనికి పాటిపోవు

కొండయెక్కు : } దే. అ. క్రి. 1. మిన్నందు,
కొండెక్కు : } 2. దీపమారు.

3. సంతోషపడు

4. గర్వముచే బిట్టబిగియు.

5. ఉన్నతస్థితికి వచ్చు.

6. మిట్టెక్కు.

కొండాడు : దే. స. క్రి. స్తుతించు.

కొండాటమాడు : దే. స. క్రి. 1. జగడమాడు.

2. కోరాడు.

3. దుమ్మురేగజేయు.

(అంధ్రభాషార్థనము)

కొండ్రచేయు : దే. అ. క్రి. వ్యవసాయముచేయు

కొండ్రవేయు : దే. స. క్రి. దున్ననపుడు చాలుపులుగా
చాళ్ళువెట్టు.

కొండ్రవేలపండు : దే. అ. క్రి. పొలము ఎక్కువగా ఫలించు.

కొండలిపడు : దే. అ. క్రి. 1. దుఃఖించు.

2. తోభించు.

ప్రే. కొండలపటచు. కొండలపెట్టు

కొందలిండు : } దే. అ. క్రి. కలంగు.
కొందలమందు :

కొందు : దే. స. క్రి. పొడుచు.

కొంపగూలు : దే. అ. క్రి. 1. ఇంటిన్యవహారము చెడు.
2. ఇల్లు కూలిపోవు.

కొంపతీయు : దే. స. క్రి. నాశముచేయు.

కొంపపోవు : దే. అ. క్రి. నాశనమొందు, ఆపద ఘట్టిలు.

కొంపమునుగు : దే. అ. క్రి. నాశమునొందు, ఆపదఘట్టిలు.

కొంపలార్చు : దే. అ. క్రి. నాశముచేయు, జిత్తులమాటయగు.

కొంపోవు : దే. స. క్రి. తీసికొనిపోవు.

కొక్కరించు : దే. స. క్రి. వెక్కిరించు

రూ. కొక్కిరించు, కొప్పరించు.

కొటుకులాడు : దే. అ. క్రి. గుండెకొట్టుకొను.

కొట్టవచ్చినట్లుండు : } దే. అ. క్రి. 1. విషయము దృగ్గోచరమగు.
కొట్టవచ్చుచుండు : } 2. కంటికి నదరుగా కన్నడు

ఉదా. కనులందు కొట్టవచ్చుచుండెను.

కొట్టాడు : దే. అ. క్రి. 1. జగడమాడు;

2. కదలు

3. బాధపడు.

కొట్టించు : } దే. అ. క్రి. మాటలు, పాటలు, పద్యములు
కొట్టిపోయు : } అధికముగఁ జెప్ప.

కొట్టివేయు : దే. స. క్రి. రద్దుచేయు.

కొట్టు : దే. స. క్రి. 1. దోచుకొను.

(దాసులుకొట్టు, దేశములుకొట్టు.)

2. కొట్టించువు,

3. వాయిించు.

4. కూల్చు.

కొట్టు

320

కొట్టు

5. కొఱికివేయు.

6. ఛేదించు.

7. రాల్చు.

అ. క్రి. 1. తగులు.

2. తాకు.

3. ఎక్కువగఁగలు

కొట్టుకలాడు : దే. అ. క్రి. బాధలో నుండు.

కొట్టుకాడు : దే. అ. క్రి. 1. చలించు. 2. తన్నుకొను.

కొట్టుకుదాటదిన ; దే. అ. క్రి. 1. పెట్టెడివారి కిష్టములేక పోయినను
ఏదో విధముగఁబాట్ట నింపుకొను.

2. తృప్తిగా భుజించు.

కొట్టుకొను : దే. అ. క్రి. 1. సంచలించు.

కొట్టుమిట్టాడు : 2. అందోళించు

3. శ్రమపడి పనిచేయు

4. బాధపడు.

5. ప్రాణాదులు బహిర్గమించుటకు,
లేదా, స్తిమితపడుటకు ముందు కలత
నొందు, లేక, సంకటపడు

కొట్టుకొనివచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రవాహమునఁ బడి వచ్చు.
తేరగాఁ గొనివచ్చు.

కొట్టుపడు(వడు) : దే. అ. క్రి. తాడిత మగు.

కొట్టుమిట్టాడు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

కొట్టుమిట్టపడు : దే. అ. క్రి. త్రుళ్ళిపడు.

కొట్టాడు : } దే. స. క్రి. 1. పోరు.

కొట్టలాడు : } 2. కలహించు.

కొడవటిపూజ్యమగు ; దే. అ. క్రి. పైరుకోయుటకు అవసరము
లేకుండ ఖలించకపోవు

కొడికట్టు : దే. అ. క్రి. 1. దీపము కాంతిహీన మగు.
 2. వత్తికాలి చివర బొగ్గుగా ఏర్పడు.
 3. తిరునాళ్ళలో ధ్వజారోహణమునకు
 (నె.

కొడిమెలాడు : దే. స. క్రి. నిందించు

కొడిమెలుగట్టు : దే. అ. క్రి. 1. పాపము గట్టికొను.
 2. నిందలువైచు.

కొడివడు : దే. అ. క్రి. 1. చలించు.
 2. వడచు.

కొణుగు : దే. అ. క్రి. గొణుగు

కొడుగురువోవు : } దే. అ. క్రి. కొంకరవోవు.

కొణుగురువోవు : }

కొణుజెక్కు : దే. అ. క్రి. బుడ్డపుంజలుపట్టు. (పశువులకు)

కొతుకు : } దే. అ. క్రి. 1. జంకు.

కొతుకుపడు : } 2. తక్కువగు.

3. నీళ్ళునచులు.

కొత్తపడు : దే. అ. క్రి. బట్ట మొ॥ చిల్లులునడు

కొదగొను : దే. అ. క్రి. విశ్వాసము నొందు.

కొదదీరు : దే. అ. క్రి. లోపముపోవు.

కొదరించు : } దే. స. క్రి. 1. కుదించు.

కొదలించు : } 2. తగ్గించు.

కొదరు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

కొదలు : దే. అ. క్రి. తక్కువగు.

కొదలుపడు, కొదల్పడు : }

కొదలుపడు, కొదల్పడు : } దే. అ. క్రి. తక్కువగు.

కొదవడు, కొదవపడు :

కొదవచేయు : దే. స. క్రి. తక్కువచేయు.

- కొదలుపెట్టు : దే. స. క్రి. తక్కువచేయు.
- కొదవపఱచు : } దే. స. క్రి. తక్కువచేయు.
- కొదవచేయు : }
- కొద్దిపడు : దే. అ. క్రి. కొంచెపడు.
- కొద్దిపఱచు : దే. స. క్రి. తక్కువచేయు.
- కొద్దిమీటు : దే. అ. క్రి. సమృద్ధమగు.
- కొదుకు : దే. అ. క్రి. భయపడు.
- కొదుకుకొను : } దే. అ. క్రి. భయపడు.
- కొదుకుడువడు : }
- కొదుగురపోవు : దే. అ. క్రి. ముడిపడు.
- కొదుపు : దే. అ. క్రి. 1. మ్రింగక నమలు.
2. ఊగించు.
- కొనకొను : దే. అ. క్రి. 1. స్థిరపడు.
2. మొదలుపెట్టు.
- కొనమునిగించు : దే. స. క్రి. పూర్తిగ ముంచు.
- కొనమునుగు : దే. అ. క్రి. పూర్తిగ మునుగు.
- కొనలకెక్కు : } దే. అ. క్రి. వరిలు
- కొనలిడు : }
- కొనలునిగుడు : } దే. అ. క్రి. 1. వరిలు
- కొనలొత్తు : } 2. అతిశయించు.
- కొనలువాటు }
- కొనలుసాగు } దే. స. క్రి. 1. వృద్ధిపొందు.
- కొనలెత్తు } 2. వరిలు
- కొనలొత్తు } ధా.
- కొనసాగు }
- కొనసాగించు : దే. స. క్రి. చెల్లించు, నెలవేర్చు.

- కొనసాగు : దే. అ. క్రి. 1. చెలు.
2. నెఱవేరు. భాగ. 1. స్కం
- కొనితెచ్చు : దే. స. క్రి. తీసికొనివచ్చు.
- కొనిపించు : దే. స. క్రి. కొనఁజేయు.
- కొనిపెట్టు : దే. స. క్రి. విలిచియుచ్చు.
- కొనిపోవు : } దే. స. క్రి. తీసికొనిపోవు.
- కొనిపోవు : }
- కొనియాడు : దే. స. క్రి. 1. ప్రశంసించు
2. గౌరవించు.
3. కొలుచు.
- కొనివచ్చు : దే. స. క్రి. 1. తీసికొనివచ్చు.
2. విలిచితెచ్చు.
- కొను : దే. స. క్రి. 1. గ్రహించు.
2. తీసికొనిపోవు.
3. (ధనాదులు) ప్రతిగ్రహించు.
4. లోకగొను.
5. చేయు.
6. పొందు.
7. లక్ష్యముగాఁజేయు
8. ఆధారముగాఁజేయు.
9. స్వాధీనముచేసికొను.
(ఇది ధాతువులకు స్వార్థమున
అనుప్రయుక్తమగును.)
10. పొందు. (పెక్కుచోట్ల విశేష్య
ముల కనుప్రయుక్తమై ఈ అర్థ
ముతో శబ్దపల్లవక్రియగా నేర్పడు
చున్నది.)
ఉదా:- తెవులుగొను. మరులుగొను

కొను

11. అనుసరించు.
12. సరకు సేయు.
13. ఆక్రమించు.
14. తాల్చు.
15. పూను.
16. చేరు.
17. ఎంచు.
18. తెచ్చుకొను.
19. తెచ్చిపెట్టుకొను.
20. చేరనిచ్చు.
21. సృష్టాదులను ప్రయోగించు.
22. తిను.
23. విలుచు.
24. త్రాగు.
25. నటకు.
26. వ్రేయు.
27. నాటు.

- అ. క్రి. 1. నెలకొను.
2. ఉండు.
  3. చెల్లు.
  4. పనికివచ్చు.
  5. సాగు.
  6. అతిశయించు.
  7. వ్యాపించు.
  8. ఆగు.
  9. ఏర్పడు.

కొనుకొను : దే. అ. క్రి. వెలకుఁ గైకొను.

కొప్పరించు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.

2. వెక్కిరించు.

3. విజృంభించు

4. కోపాదులచే రోమాంచము కలదగు

5. పండ్లిగిలించు.

స. క్రి. 1. నిండుగాపోయు.

2. వెక్కిరించు.

కొప్పించు : దే. అ. క్రి. కొప్పరించు. హంస విం. శుక. 1 ఆ.

కొమరారు :

కొమరొప్పు :

కొమరొందు :

కొమరుమిగులు :

} దే. అ. క్రి. అందగించు.

కొమ్మ(మ్మ)లుచూపు : దే. అ. క్రి. 1. కొమ్మలువేయు.

2. పొడువవచ్చు.

3. అలక్ష్మముచూపు. కు.సం. 5 ఆ.

కొమ్మలుపోవు : దే. అ. క్రి. అతిశయిల్లు. నిర్వ. రా. 8 ఆ.

కొమ్మలువచ్చు : దే. అ. క్రి. ఆధిక్యముపొందు.

-అయనకేమి కొమ్మలు వచ్చినవా?

కొయ్యగొట్టు : దే. అ. క్రి. కోసినదంట్లు కాలికిఁగొట్టి గాయమగు.

కొయ్యబారు : దే. అ. క్రి. 1. మొద్దుబారు.

2. చేష్టలుదక్కు.

కొయ్యలుమేపు : దే. స. క్రి. వరికోసిన తర్వాత చిగిరించు వరినిమేపు.

(నాము దినిపించు)

కొర్కు : దే. స. క్రి. దంశించు.

కొఱకాసు వెట్టు : దే. స. క్రి. 1. మండించు.

2. వేధించు.

3. ఉద్వేగపఱచు.

కొఱచక్కులాడు : దే. అ. క్రి. చిన్న చిన్న ముక్కలు సేయు.

కొఱత నుఱుకు : దే. అ. క్రి. అకార్యము చేయు.

కొఱతపడు, కొఱతపఱచు : } దే. అ. స. క్రి. తక్కువపడు,
కొఱతవడు, కొఱతవఱచు : } తక్కువపఱచు, కొఱతనవ
కొఱతవోవు, కొఱతవెట్టు : } శూలారోపముకొందు.

కొఱతపడు : } దే. స. క్రి. 1. కొఱతనబడు.
కొఱవాయునొందు : } 2. కొఱత వేయబడు.

కొఱకొఱలాడు : దే. అ. క్రి. కోపించు.

కొఱడుపాటు : దే. అ. క్రి. కొయ్యపాటు.

కొఱడువడు : దే. అ. క్రి. చూన్చు.

కొఱమూలు : దే. అ. క్రి. పనికిమూలు.

కొఱయు : దే. అ. క్రి. కొలకమూలు.

కొఱలు : దే. అ. క్రి. 1. వ్యాపించు.
2. ఆనందించు.
3. ప్రసహించు.
4. కోపించు.
5. నసించు.
6. వెలుగు.
7. మించు.
8. ఒప్పు.
9. పూర్ణమగు.
స. క్రి. 1. కామించు.
2. అభిలషించు.
3. పొందు.
4. పడయు.
5. కోరు.

కొఱలుకొను : దే. అ. క్రి. శోభించు.

కొఱవిపెట్టు : దే. అ. క్రి. చితికి నిప్పు ముట్టించు.

కొఱవోవు : దే. అ. క్రి. కొలకమాలు.

కొఱుకు : దే. స. క్రి. 1. కఱచు.
2. దంశనముచేయు.
3. బాధించు.

కొఱువాటునొందు : దే. అ. క్రి. తగ్గిపోవు.

—“పోనంబోవ నుప్పరంబున నెండ
వేండ్రంబు తరతరంబు కొఱువాటు
నొంది యున్న దని గ్రంథంబుల
నక్కాణించి యున్నారు.” నీ.యా.

కొఱడచు : దే. స. క్రి. అతిగా బాధించు.

కొఱపెట్టు : దే. స. క్రి. చితికి నిప్పు ముట్టించు. (వా)

కొఱులబెట్టు : దే. స. క్రి. హింసించు.

కొలకొలమాలు : దే. అ. క్రి. భోజనము సేయునపుడు ద్రవము
ముక్కులోనికివచ్చు.

కొలగట్టుకొను : దే. స. క్రి. జోక్యము కలిగించుకొను.
పగదీర్చు.

కొలచేయు : దే. స. క్రి. 1. స్త్రీల చెఱచు.
2. హానిచేయు.
3. కొలుచు.

కొలతపెట్టు : దే. స. క్రి. పోల్చిచూచు.

కొలదాకు : దే. అ. క్రి. హానికలుగు.

కొలదిపడు : దే. అ. క్రి. తగ్గిపోవు

కొలదియిడు : దే. స. క్రి. గణించు. (నూ) కొలదివెట్టు.

కొలదులబడు : దే. అ. క్రి. పరిమితమగు.

కొలనాడు : దే. అ. క్రి. తీర్థమాడు.

కొలపెట్టు : దే. స. క్రి. కొలుచు

- కొలమాలు : దే. అ. క్రి. కొలకమాలు.
- కొలయిగు : దే. అ. క్రి. పగదీచ్చు.
- కొలిపించు : } దే. స. క్రి. 1. కొలువజేయు. (ధాన్యాదులు)
- కొల్పించు : } 2. సేవింపజేయు.
- అ. క్రి. నాట్యయోగ్యతద్ధితాది”
శబ్దంబు లుచ్చరించు.
- కొలుచు : } దే. స. క్రి. 1. కొలత వేయు.
- కొల్చు : } 2. సేవించు.
- కొలిపించుకొను : దే. అ. క్రి. సేవింపజేసికొను.
- కొలుపు : } దే. స. క్రి. 1. ప్రయోగించు. 2. సమ్మతించు.
- కొల్పు : } అ. క్రి. జాతరలలోవలె గోలచేయు.
2. ఇష్టచుగు.
3. పనికివచ్చు.
4. చెల్లు.
5. నాట్యయోగ్యతద్ధితాదులుచ్చరించు.
- కొల్పుపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. దేవతలకు నమస్కరించు, సేవించు.
- కొల్పులుగొల్పు : దే. అ. క్రి. 1. జాతరలు చేయు.
2. చేసినపనిని గూర్చి మఱిమఱిచెప్ప.
- కొలువగు : దే. అ. క్రి. సభచేయు, విడియు.
- కొలువిచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. దర్శనమిచ్చు.
2. ఓలగించు.
- స. క్రి. 1. ధ్యానించు.
2. నమస్కరించు.
- కొలువుకుదురు : దే. అ. క్రి. నౌకరిలో చేరు.
- కొలువుగొను : దే. స. క్రి. సేవకునిగ బరిగ్రహించు. భా.వి. 1 ఆ.
- కొలువుదీరు : దే. అ. క్రి. ఓలగము దీటు.
2. నవరాత్రములలో బొమ్మలుపెట్టు.

కొలుపువిడియు దే. అ. క్రి. 1. ఓలగముదీటు.

2. నవరాత్రులలో భామ్మలుపెట్టు

కొలుపుసింగారించు: దే. స. క్రి. 1. సభ నలంకరించు.

అ. క్రి. కొలుపునకేగుటకు సింగారించుకొను.

కొలుపునేయు : దే. అ. క్రి. ఉద్యోగముచేయు.

కొల్లగు : దే. అ. క్రి. నీటితో నిండిపోవు.

ఉదా:- ఇక్కడ ఒక జల్లు వచ్చినచో
హతర కొల్లగును.

కొల్లగొట్టు: }
కొల్లగొను: } దే. స. క్రి. 1. దోచుకొను.
కొల్లపెట్టు: } 2. అపహరించు.

కొల్లపడు : దే. అ. క్రి. కొల్లపోవు.

కొల్లపోవు : దే. అ. క్రి. దోపిడియగు.

కొల్లలుకొమ్మలువోవు : దే. అ. క్రి. అత్యధికమగు.

కొల్లవిడు : దే. స. క్రి. కొల్లగొట్టు.

కొల్లవిడుచు : దే. స. క్రి. చూడయిచ్చు.

కొల్లవెట్టు : దే. స. క్రి. దోచు, దోచుకొను.

కొల్లవోవు: కొల్లపడు: }
కొల్లకొట్టు: కొల్లగొను: } దే. అ. స. క్రి.
కొల్లపడుచు: కొల్లపుచ్చు: } దోపిడియగు, చూడవిడుచు.
కొల్లపెట్టు: కొల్లపోవు: }

కొల్లాడు : }
కొల్లలాడు : } దే. స. క్రి. దోచు.

కొళ్ళు : దే. అ. క్రి. ఎడతెగక దగు.

కొసకరించు : దే. స. క్రి. చివరకు కొనితెచ్చు.

ఉదా. కంటిలోని నలుసును కొసకరించు

- కొనరు : దే. అ. క్రి. 1. చెలకేగికూయు.
2. విజృంభించు.
3. జంకు.
4. కొనరడుగు.
5. వేడు.
స. క్రి. 1. కోరు.
2. ప్రార్థించు.

కో

- కోగు : దే. స. క్రి. ముండనముసేయు.
కోచవాలు : దే. అ. క్రి. 1. భయపడు.
2. తగు.
3. పిటికిబాలు.
కోడు : దే. స. క్రి. బియ్యము మొ॥ చేటలో పోసిచెలుగు.
కోతపట్టు : దే. అ. క్రి. కోత యారంభించు
కోతపడు : దే. అ. క్రి. 1. ఖండితమగు.
2. హింస నొందు. (కసిడికోత)
కోకటించు : దే. అ. క్రి. కో యను
కోచించు : దే. అ. క్రి. సంకోచించు. హం. వి.
కోటరించు : దే. అ. క్రి. కోరాడు.
కోటలో పాగావేయు : దే. అ. క్రి. ముఖ్యమైనచోట గడుసుగ
స్వాతంత్ర్యము సంపాదించు.
కోటాడు : దే. అ. క్రి. 1. చలించు.
కోపేరువేయు : దే. అ. క్రి. నాగలిని సంకుచితపఱచు.
కోతిసేయు : దే. స. క్రి. కోతివలె నాడించు. భాగ. 6 స్కం.
కోదండముతీయు : దే. స. క్రి. బాలురను దూలమునకు త్రాడుకట్టి
ప్రేలాడదీయు (పూర్వపుబడులలోశిశు)

- కోదువాటు ; దే. అ. క్రి. వరి యెక్కువయ్యెడి గింజలు రాలిపోవు.
- కోపగాడగు ; దే. అ. క్రి. కోపించినవాడగు.
- కోపగించు : } దే. అ. క్రి. కోపించు.
- కోపగిలు : }
- కోపమాటు : సం. అ. క్రి. కోపము శమించు.
- కోపముతె(దె)చ్చుకొను : సం. అ. క్రి. కోపగించు.
- కోపముపుట్టు : సం. స. క్రి. కోపము కలుగు.
- కోపమునే(చే)యు : సం. అ. క్రి. కినియు.
- కోపమెత్తు : సం. స. క్రి. కోపముకలుగు.
- కోపించు : సం. అ. క్రి. రోషపడు.
- కోపించుకొను : సం. అ. క్రి. కోపమొందు.
- కోపులెత్తు : దే. స. క్రి. దండెత్తు.
- కోపువాటు : దే. అ. క్రి. అందగించు.
- కోయనియార్చు : దే. స. క్రి. యుద్ధమునందు సింహనాదము నేయు.
- కోయు : దే. స. క్రి. 1. ఖండించు.
2. పూలుకోయు.
3. ఒడ్డుకోయు.
4. ప్రగల్భములాడు.
5. లేత సొరకాయలు కోయు.
- కోరకించు : దే. అ. క్రి. 1. మొగ్గతొడుగు.
2. డంబాలుకొట్టు.
- కోరగించు : దే. అ. క్రి. 1. మొగ్గతొడుగు.
2. ఎత్తపడు.
3. చెదరు.
4. మారముచేయు.
- కోరగొను : దే. అ. క్రి. కొంకరకోవు.
- కోర(లు)సూపు : దే. అ. క్రి. కోపముతో పండ్లు చూపు.

కోరవాలు

332

కోరవాలు ;

దే. అ. క్రి. ఎఱ్ఱవాలు.

కోరవోవు :

దే. అ. క్రి. 1. కొంకరబోవు.

(పక్షవాతము మొ. వానిచే)

2. పడిపోవు.

కోరాడు ;

దే. అ. క్రి. 1. కుమ్ము. (ఏనుఁగు, ఆఁబోతు &

2. ఒడులు క్రుమ్మియాడు.

3. దుమ్మురేపు.

4. పంది మొ॥ నేలను పెల్లగించు

కోరిక లిగురెత్తు. దే. అ. క్రి. కోరికలుపుట్టు.

కోరిక లీకలెత్తు: దే. అ. క్రి. కోరికలు కలుగు.

కోరికలు గంతులువేయు : దే. అ. క్రి. కోరికలు హెచ్చుగు.

కోరికలు ఫలించు: దే. అ. క్రి. కోరిక లీజేరు

కోరికిపడు : దే. అ. క్రి. 1. అభిలషించు.

2. మనసుపడు.

కోరి చెండాడు : దే. అ. క్రి. పంది మొ॥ నేలను పెల్లగించు.

“కోరంపుఁగొమ్ములఁ గోరి చెండాడు:

గడిది చిచ్చునుద్రోచి కాల్చుచోట”

నప్ర. పు. 6

కోరు :

దే. స. క్రి. 1. వాంఛించు.

2. ఎదురుచూచు.

3. కొబ్బరికోరు.

4. గీటు (కొమ్ములతోఁగోరు; కోరాడు

కోర్కులందఁగను: దే. అ. క్రి. కోర్కెలు సిద్ధించు;

కోరువెట్టు :

దే. స. క్రి. బలియిడు.

కోఱడమాడు

కోఱడములాడు }

దే. స. క్రి. 1. పరిహాసమాడు.

2. వేళాకోళముసేయు.

కోలుకొను : దే. అ. క్రి. 1. తేలుకొను.
2. ప్రాణముకోలుకొను.

3. వృద్ధి నొందు.

కోల్కొను : దే. అ. క్రి. 1. ఉత్పాదించు.
2. అతిశయించు.

కోలుకొలుపు : దే. స. క్రి. 1. ప్రోత్సహించు.
2. అంగీకరింపజేయు.

కోలుగగెరద్రోయు : } దే. స. క్రి. మాటకట్టుగాబడద్రోయు
కోలుకొక్కెరత్రోయు : }

కోలాససేయు : దే. స. క్రి. 1. మిక్కిలియాశించు.

కోలుతలసేయు : } దే. అ. క్రి. 1. పాటుపైన్యము నదలించి
కోల్తులసేయు : } యుద్ధమునకుఁ బ్రోత్సహించు.
2. సేనలను నడుపు

కోలుపడు : } దే. స. క్రి. 1. నష్టపడు.
కోల్పడు : } 2. పోగొట్టుకొను.

కోల్పడిపోవు : అ. క్రి. 1. దొంగిలించబడు,
2. తగు.
3. ఓడిపోవు.

కోలుపుచ్చు : } దే. స. క్రి. 1. పోగొట్టు. 2. మోసపోవు,
కోల్పుచ్చు : } 3. చంపు. 4. చెఱచు.

కోలుపోవు : } దే. అ. క్రి. 1. చెడు. 2. మోసపోవు.
కోల్పోవు : } స. క్రి. పోగొట్టుకొను.

కోలుమనగు : } దే. అ. క్రి. 1. మిక్కిలి విజృంభించు.
కోల్మనగు : } 2. అతిశయించు,
స. క్రి. చంపు.

కోవగట్టు : } దే. స. క్రి. పూసగ్రుచ్చినట్లు లిఖించు.
కోవలుపడవ్రాయ : } అ. క్రి. గనిమలువేయు.

కోవలుపడు :

దే. అ. క్రి. 1. ముత్యముకోవనలె నుండు.
2. విప్పజ్జుమగు.

—“కోవలుపడనాసి చిత్రగుప్తుఁడు దాచెన్”
పాండు. 5ఆ.

కా

కొంగలించు

కొంగిలించు :

కొంగిటబట్టు .

కొడుపెట్టు :

దే. అ. క్రి. 1. పరిష్కంగముసేయు.
2. ఆదరించు. 3. ఆవరించు.
రూ. కవుగిలించు.

దే. స. క్రి. 1. మోసగించు.
2. కపటముసేయు.

కొత్తూహలమగు : సం. అ. క్రి. ఇష్టమైన ఊహకలుగు. భాగ. 10.

కొలిచ్చు : అన్య. దే. స. క్రి. పొల మమరకమున కిచ్చు.

క్ర

క్రంగు : దే. అ. క్రి. మ్రోగు. (మ్రోగుటయందగుభవ్యవ్యనుకృతి.)

క్రందగు :

క్రందాటు :

క్రందిల్లు :

దే. అ. క్రి. క్రందుకొను.

దే. అ. క్రి. 1. మ్రోగు.
2. సింహనాదముసేయు.

క్రందు :

దే. అ. క్రి. 1. భవించేయు.
2. బిప్పారు. (క్రందుగ)

క్రందుకొను :

దే. అ. క్రి. 1. సందడించు.
2. అతిశయించు.
3. పూర్ణమగు.
4. క్రమ్ముకొను. భాగ. 2 స్కం.

క్రందుకొలుపు : దే. స. క్రి. అతిశయింపఁజేయు.

క్రందుపడు : దే. అ. క్రి. 1. గుమికూడు.

2. సమ్మరమగు

3. సంకీర్ణమగు.

క్రందుపఱచు : దే. స. క్రి. గుమికూర్చు. ప్రే.

క్రందువాయు : } దే. అ. క్రి. ధ్వనిసేయు.

క్రందుసేయు : } “పణిహారులు ముందటఁ గ్రందుసేయ”

భాగ. 10 స్కం.

క్రక్కనపడు : } దే. అ. క్రి. క్రౌర్యమువహించు.

క్రక్కసించు : }

క్రక్కించు : దే. స. క్రి. అన్యాయముగ సంపాదించిన దానిని నిర్బంధపెట్టి తిరిగి యిచ్చునట్లు చేయు. రూ. కక్కించు.

తిరిగి యిచ్చునట్లు చేయు.

క్రక్కు : దే. స. క్రి. వచనముచేయు, వెడలఁజేయు.

క్రక్కుపడు : దే. అ. క్రి. బయటపడు. (బలవంతముగ)

క్రచ్చఱించు : దే. స. క్రి. మిగులజేయు.

క్రచ్చఱు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

క్రచ్చు : దే. అ. క్రి. హత్తుకొను.

క్రచ్చుకొను : దే. అ. క్రి. 1. సమీపించు.

2. చుట్టుకొను.

క్రమముఁదోచు : సం. అ. క్రి. 1. ఒకరీతినుండు.

2. ఒకపద్ధతినుండు.

క్రమముతప్ప : సం. అ. క్రి. 1. పద్ధతి లేకపోవు.

2. వేదపాఠమున స్వరక్రమము తప్ప.

క్రమమెఱుంగు : మి. అ. క్రి. విధానము తెలియు.

క్రమించు : సం. స. క్రి. 1. కడచు.

2. దాటు.

3. అతిక్రమించు.

క్రమించు : సం. స. క్రి. అతిక్రమించు.

క్రమణించు : దే. స. క్రి. క్రమణించు ప్రే.

క్రమణు : దే. అ. క్రి. మణలు.

క్రమణిలు :

క్రమణు : దే. అ. క్రి. మణలు.

క్రమణించు :

క్రమించు :

క్రమణుదెంచు : దే. అ. క్రి. 1. మణలు.

2. మణలినచ్చు.

క్రము : దే. అ. క్రి. 1. ముసరుకొను.

2. ప్రసరించు. (కన్నీరు గ్రము)

3. ప్రసహించు. (నెత్తురుటేరులుగ్రమ

స. క్రి. 1. కవియు.

2. కలయు.

3. చుట్టుకొను.

4. ఆనరించు.

క్రముకొను : దే. స. క్రి. ముసురుకొనజేయు. ప్రే.

క్రముదెంచు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు. (స్వార్థమున) బయలు వెడలు.

క్రములించు : దే. స. క్రి. క్రమించు. ప్రే.

క్రమువడు : దే. అ. క్రి. 1. పూడు.

2. మూత్రపడు.

క్రమైక్కు : దే. అ. క్రి. పాటు.

క్రయపెట్టు : మి. అ. క్రి. అమ్ముటకు ప్రకటించు.

క్రయించు : మి. అ. క్రి. వెలయిచ్చికొను.

క్రయ్యబడు : దే. స. క్రి. 1. కలసియుండు.
2. బలాత్కరించు.
3. తగిలియుండు.

క్రయ్యబాటు : దే. అ. క్రి. కలయఁబాటు.

క్రయ్యు : దే. స. క్రి. కవియు.

క్రల్లవడు : దే. అ. క్రి. బూడిదయగు.

క్ర

క్రాగు : } దే. అ. క్రి. 1. సలసలలాడు.
క్రాగిపోవు : } 2. తపించు.

3. ప్రజ్వలించు.

4. కాలు.

5. దుఃఖించు.

6. బాధపడు.

7. దగ్గమగు.

క్రాచు : } దే. స. క్రి. 1. కాల్చు.

క్రాచిపుచ్చు : } 2. పీడించు.

3. క్రాగఁజేయు.

క్రాయి : } దే. స. క్రి. 1. కాండరించి యుమియు

క్రాచు : } 2. వెలిగ్రక్క

క్రాలు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.

2. సంచరించు.

3. ఒప్పు.

క్రాలుకొను : దే. అ. క్రి. క్రాలు.

క్రి

క్రింగొడళ్ళూరుచు : దే. అ. క్రి. మేను కుంచించు పండి.పర్వ.

క్రిందమీదపెట్టు : దే. స. క్రి. ఏవిధముననైన తగవులాడు,

క్రిందంటు : దే. అ. క్రి. నేలపాలగు. నశించు.

క్రిందుపడు : దే. అ. క్రి. 1. తగ్గు. 2. వశమగు. 3. ఓడు.

క్రిందుపఱచు : దే. స. క్రి. తక్కువసేయు

క్రిందుమీదగు. దే. అ. క్రి. తలక్రిందు లగు. హం. 4 అ.

క్రిందుసేయు : దే. స. క్రి. అధఃకరించు.

క్రిక్కటిల్లు(లు) : దే. అ. క్రి. 1. కంపించు. 2. వణకు.

క్రిక్కిరియు : } దే. అ. క్రి. నిండు.

క్రిక్కిఱియు : }

క్రిక్కిరించు : దే. స. క్రి. 1. నిండించు.

2. ముడుగుజేయు.

3. కిక్కిరించు

క్రిక్కిఱియు : } దే. అ. క్రి. 1. దట్టమగు. 2. ఎడములేకవ్యాపించు

క్రిక్కిఱు : } 3. ఇటుకగు.

క్రిక్కు : } దే. అ. క్రి. నిండు, దట్టముగ నుండు.

క్రిక్కును : }

క్రియగొను : దే. అ. క్రి. 1. ఏర్పడు.

2. పూను.

3. ఫలితమనుభవించు.

క్రియ తులుకొడు : దే. అ. క్రి. క్రియగొను.

క్రియ్యు : } దే. అ. క్రి. క్రిందఁబడు

క్రిబడు : }

క్రిడించు : సం. అ. క్రి. 1. వినోదించు.

2. సంగమించు. భాగ. 1. స్కం.

క్ర

క్రంకించు : దే. స. క్రి. 1. అస్తమింపజేయు.
2. స్నానముచేయించు.

క్రంకిడు : దే. అ. క్రి. స్నానముచేయు.

క్రంకు : దే. అ. క్రి. 1. అస్తమించు
2. స్నానముచేయు.
3. నాటుకొను.

క్రంకులువెట్టు :
క్రంకువెట్టు :
క్రంకులిడు : } దే. అ. క్రి. స్నానముచేయు.

క్రంగగొట్టు : దే. స. క్రి. కారము మొ. వానిని జల్లింపనవస
లేకుండ మెత్తగా దంచు.

క్రంగబడు : దే. అ. క్రి. మెత్తబడు.

క్రంగబాటు : దే. అ. క్రి. మెత్తనగు.

క్రంగిపోవు :
క్రంగిలు : } దే. అ. క్రి. నీరసపడు.

క్రంగిల్లు :
క్రంగు :
క్రంగిలబడు : } దే. అ. క్రి. 1. అణగు.
2. తగ్గు.
3. దిగబడు.
4. నశించు.
5. ముడుచుకొను.

క్రక్కించు : దే. స. క్రి. అణగించు.

క్రక్కిదమగు : దే. అ. క్రి. పూర్తిగ నిండినదగు. కు. సం.

క్రకు : దే. స. క్రి. 1. ఈశక్రకు
2. దటించు.
3. అణచు.

క్రకుమిక్తను : దే. అ. క్రి. ఊపిరియాడు. శబ్దమొదలించు.

క్రచ్చు : దే. స. క్రి. గ్రుచ్చు. కట్టు.

క్రమ్మరించు : దే. స. క్రి. 1. కడన మొ|| వానితోఁ గ్రమ్మరించు
2. వర్షించు

క్రమ్మరిలు(లు) : } దే. అ. క్రి. తిరుగు
క్రమ్మరు : }

క్రమ్మ : } దే. స. క్రి. 1. పొడుచు.
క్రమ్మడగించు : } 2. బాగుగా మర్దించు.

క్రమ్మడువడు : దే. అ. క్రి. పోటుపడు.

క్రమ్మలాడు : దే. అ. క్రి. 1. పోరు.
2. కుమ్ముకొను.

క్రమ్మెసలాడు : దే. అ. క్రి. పోరు.

క్రయ్యబారు : దే. అ. క్రి. ధ్వనిచేయుచు, బరువెత్తు.

క్రయ్యగఁబారు : } నృ. పు. 3 ఆ

క్రయ్యు : దే. అ. క్రి. 1. కృశించు.
2. వెనుదీయు.
3. శ్రమమందు.

క్రశ్యగించు : దే. అ. క్రి. వెలికిఁదెచ్చుకొని దుఃఖించు
స. క్రి. పెశ్యగించు.

క్రశ్య : దే. అ. క్రి. 1. పాసిపోవు.
2. దుఃఖాదులచేఁ గ్రుళ్లు.
3. పగులు.

క్రవ్వ : దే. స. క్రి. గ్రుచ్చు.

కె

కెక్కొనిపర్వ : దే. అ. క్రి. మండలాకారశేఖ యేర్పడ వ్యాపించు.
కు. సం. 10.ఆ.

కే

- కేంకారమిచ్చు : }
కేకటించు : } మి. అ. క్రి. నెమిలి కూతకూయు.
కేకరించు : }
- కేటెలు : దే. అ. క్రి. 1. గొంతునవరించుకొను.
2. తొట్టుపడు.
3. వెక్కు.
- కేటెలుకొను : దే. అ. క్రి. గొంతు నవరించుకొనుటకై యొక విధ
మగు శబ్దముచేయు.
- కేదొట్టు : దే. అ. క్రి. గట్టారయు.
- కేడించు : } దే. అ. క్రి. 1. తొలగెగు. 2. అనాదరముసేయు.
కేణించు : } 3. ఉపేక్షించు. 4. అలక్ష్యముసేయు.
- కేడిసేయు : } దే. స. క్రి. పరిహసించు. జై. 5 ఆ.
కేణిసేయు : } 2. సరివచ్చు.
3. అనుకరించు.
4. పరిహరించు.
- కేళ్ళగదాటు : }
కేళ్ళదోలు : } దే. అ. క్రి. లంఘించు.
- కేళ్ళచూచు : దే. అ. క్రి. చంచలముగాఁజూచు

క్రేష్టుశ్చ : } దే. అ. క్రి. 1. గంతులిడు.
క్రేష్టుదాటు : } 2. లంఘించు.

క్రేష్టుదోలు : } దే. స. క్రి. పరుగులెత్తించు.
క్రేష్టుత్రిప్ప : }

క్రేష్టుబ్బ : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

క్రేష్టుమలగు : దే. అ. క్రి. 1. వెనుదీయు.
2. నిరాకరించు.

క్రేష్టుమనలు : దే. అ. క్రి. సంచలించు.

క్రేష్టువాటు : } దే. అ. క్రి. 1. విజృంభించు.
క్రేష్టుసను : } 2. గంతులిడు.
క్రేష్టుగయు : } 3. చెదరిపోవు.

క్రొత్తచేయు : దే. అ. క్రి. 1. సరిపడకపోవు.

“నా కీ యూరిస్తిళ్లు క్రొత్త చేసి
2. నవీకరించు.

క్రొత్తపడు : దే. అ. క్రి. క్రొత్తయగు.

క్రొత్తపటుచు : } దే. స. క్రి. ప్రకాశింపజేయు.
క్రొత్తవటుచు : }

క్రొత్తలుపుట్టించు : దే. స. క్రి. నూతనరీతులు సృష్టించు. విక్ర.

క్రొత్తలుసేయు : దే. స. క్రి. నూతన కార్యములుసేయు.

క్రొయిపెక్కు : దే. అ. క్రి. 1. కై పెక్కు.
2. నదలు.

క్రొవ్వు : దే. అ. క్రి. 1. మదించు.
2. బలియు.

క్రొవ్వుడగించు : } దే. స. క్రి. మదముతగించు.
క్రొవ్వుణగించు : }
క్రొవ్వుడచు : } నీరసపఱచు.
క్రొవ్వుణచు : }

క్రొవ్వారు : దే. అ. క్రి. మదించు.
 క్రొవ్వ : దే. అ. క్రి. 1. మదించు. 2. బలియు.
 క్రొవ్వగొను : దే. అ. క్రి. మదించు.
 క్రొవ్వదిగు : దే. అ. క్రి. పొగ రడఁగు.
 క్రొవ్వపట్టు : దే. అ. క్రి. పొగరెక్కు.
 క్రొవ్వలుప(వ)లుకు : దే. స. క్రి. 1. పొగరుమాటలాడు.

2. గొప్పలుచెప్ప. కు. సం. 7 అ

క్రొవ్వెక్కు : } దే. అ. క్రి. మదించు.
 క్రొవ్వెత్తు : }

క్రొవ్వెరపో(వో)వు : దే. అ. క్రి. కొంకరలుపోవు. కు. సం. 6 అ

క్రో

క్రోడాడు : దే. స. క్రి. 1. కోరాడు.

2. నేల పెళ్ళగించు.

3. ఏనుగు మొ॥ వప్రక్రీడసేయు.

క్రోడించు : సం. స. క్రి. తఱచు.

క్రోడీకరించు : సం. స. క్రి. సంగ్రహించు.

క్రోధించు : } సం. అ. క్రి. కోపగించు
 క్రోధిలు : }

క్రోయు : దే. అ. క్రి. నాలుకలు చాచు (పాము)

క్రోలు : దే. స. క్రి. 1. త్రాగు.

2. ఆస్వాదించు.

క్రోలించు : దే. స. క్రి. (క్రోలు ధా. ప్రే.) త్రావించు.

క్రోలుచు : } దే. అ. క్రి. 1. కూయు.

క్రోలుచు : } 2. అభ్యసించు

3. కోకిల మున్నగు పక్షులు కూయు.

స. క్రి. 1. క్రోలఁజేయు.

క్రోశపడు : సం. అ. క్రి. 1. బాధపడు. 2. దుఃఖపడు.

క్ష

క్షణముగొను : సం. అ. క్రి. నిమంత్రికుండగు. (బ్రాహ్మణార్థమునకు)

క్షణముపట్టు : సం. అ. క్రి. 1. కొలది కాలమే సరిపోవు.

2. బ్రాహ్మణార్థమున కంగీకరించు.

క్షణమేడగు : మి. అ. క్రి. కాలము త్వరగా సాగకపోవు.

ప్రభా. 4 అ

క్షణియించు : } సం. స. క్రి. 1. అర్పించు.

పండి. దీక్ష

క్షణించు : } 2. ఆలస్యముచేయు.

3. భోజనార్థము నరించు.

4. నిమంత్రించు

క్షమియించు : } సం. స. క్రి. 1. తప్పిస్తెచ్చు.

క్షమించు : } 2. ఓర్పు.

3. ఉపశమిల్ల జేయు.

క్షయించు : సం. అ. క్రి. 1. క్షీణించు.

2. నశించు.

క్షరియించు : } సం. స. క్రి. 1. స్రవించు. 2. కాలు.

క్షరించు : } 3. నశించు

క్షీణించు : సం. అ. క్రి. 1. తగు

క్షుత్తుశమించు : సం. స. క్రి. ఆకలిదీటు.

క్షోభపడు : సం. అ. క్రి. కలతనడు.

క్షోభపెట్టు : } సం. స. క్రి. కలతపఱచు.

క్షోభించు : }

క్షౌరమగు : సం. అ. క్రి. చెడిపోవు. (కార్యము)

క్షౌరముచేయు : సం. స. క్రి. 1. ముండనము సేయు.

2. ఇతరులధనము నపహరించు

ఖ

- ఖంగుమను : దే. అ. క్రి. కంచు మొ॥ వానినలె మ్రోగు.
- ఖండించు : సం. స. క్రి. 1. ముక్కలుసేయు.
2. వాదమును ఖండించు.
- ఖచియించు : } మి. స. క్రి. 1. చెప్పు.
ఖచించు : } 2. పొదుగు.
- ఖడేరావను : అన్య. దే. స. క్రి. “ఆగు” మని హెచ్చరికసేయు
సుకు. పరి
- ఖద్దించు : అన్య. దే. స. క్రి. 1. ఉత్సహించు.
2. తక్కువసేయు.
3. గద్దించు.
- ఖరాబు సేయు : అన్య. దే. స. క్రి. పాడు సేయు.
- ఖరారు సేయు : అన్య. దే. స. క్రి. బేరము వ్యవహారము మొ.
పరిష్కరించు.
- ఖయాళిపుట్టు : హిం. అ. క్రి. బుద్ధి వెచ్చితలలు వేయు.
- ఖరీదు సేయు : హిం. అ. క్రి. కొను.
- ఖరుచు చేయు : హిం. అ. క్రి. న్యయించు.
- ఖలీఫవించు : సం. అ. క్రి. పాడుపడు.

ఖా

- ఖాతరు సేయు : } హిం. స. క్రి. కావలియించు. కు. రా
ఖాతురు సేయు : } లెక్కసేయు.
- ఖానూనుచూపు : ఉర్ద. స. క్రి. బాధపెట్టు.
- ఖాయమగు : హిం. అ. క్రి. ఉద్యోగము స్థిరపడు.

భాయిదాచేయించు: హిం. స. క్రి. కట్టడిచేయు,

-“అక్కడికి మగవారెవ్వరు పోకుండ
భాయిదా చేయించి ముగ్గురు
దాదులను కావలియుంచి”. కు. రా.

భాయిలాపడు : హిం. అ. క్రి. జబ్బుపడు,

భాళిచేయు : హిం. అ. క్రి. ఉత్తడిచేయు, విడిచిపెట్టు.

ఖి

ఖిలీభవించు : సం. అ. క్రి. చెడు.

కాశీ. 5 అ.

ఖి

ఖేటాయించు : అన్య. దే. స. క్రి. కేటాయించు, రూ.

ఖేటించు : సం. అ. క్రి. దెబ్బ యొడ్డుకొను (డాలుతో)

ఖేదపడు : }
ఖేదించు : } సం. అ. క్రి. దుఃఖపడు.
ఖేదిలు : }

ఖై

ఖైదీలిగు : హిం. అ. క్రి. చెఱసాలలో నుంచబడినవా రగు.

ఖైదుసేయు : హిం. స. క్రి. చెఱసాలలో నుంచు.

గ

గంగపాలుసేయు: దే. స. క్రి. 1. చేడఁగొట్టు.

2. సర్వనాశనము చేయు.

గంగవెట్టులెత్తు : దే. అ. క్రి. 1. మిక్కిలి పిచ్చిగా మాటాడు.

2. ప్రక్కమొలకలు పెట్టు. (నె. జి.)

గంజికావడిపట్టు : దే. స. క్రి. 1. ఇద్దఱు వ్యక్తులుచేరి తమ చేతులు కలిపి బాలురను వినోదార్థము మోసికొనిపోవు.

2. ఒక యిద్దఱు చేరి మఱియొకని వ్యవహారము పరిష్కృతముకాక మునుపే తదనకాశముల సంత మొందించు.

గంటకట్టు : దే. అ. క్రి. వరి మొ॥ దుబ్బుచేయు.

గంటగొట్టు : దే. అ. క్రి. చచ్చు. (తెలం)

గంటవాయిండు : దే. అ. క్రి. చనిపోవు. (వ్యవ.) దేవార్చనముచేయు.

గంటిపడు : దే. అ. క్రి. గాయపడు.

గంటిపఱుచు : దే. స. క్రి. గంటిపడఁజేయు.

గంటివెట్టు : } దే. స. క్రి. గాయపెట్టు.

గంటిసేయు :

గంటు : దే. స. క్రి. గాయపఱుచు. రూ. కంటు.

గంటుగూరు : దే. అ. క్రి. ధనము సమకూరు (తెలం)

గంటుపోవు : దే. అ. క్రి. నష్టమగు.

గంటువెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. మొగము గంటుపెట్టుకొను.

2. కనుబొమముడివేయు.

3. జడముడివేయు.

గంటువెట్టుకొను : దే. అ. క్రి. కోపాదులచే మొగము ముడుచుకొను.

గంటుసేయు : దే. అ. క్రి. డబ్బునిలువసేయు.

గంటువెట్టు : దే. స. క్రి. కత్తితో వాతలేర్పడునట్లు నఱుకు.

గంటెకలుపు : దే. అ. క్రి. నంటచేయు

గండకతైరలోవేయు : దే. స. క్రి. మిక్కిలిబాధలోపెట్టు.

గండకతైరవేయు : దే. స. క్రి. మరణశిక్షవేయు.

గండడఁగు : } దే. అ. క్రి. మద మణఁగు.

గండణఁగు :

గండడఁచు : దే. స. క్రి. 1. మదమణఁచు. ప్రే.

గండడఁగించు : దే. స. క్రి. 1. మదమణఁచు.

2. నశింపజేయు.

గండ్దీపముమోయు : } దే. అ. క్రి. 1. గండముగడచినతర్వాత ఒక
గండచిలుకమోయు : } వల్లెమునందు మధ్య పెద్ద
కత్తిపెట్టి, చుట్టు చిన్ననత్తులు
వెలిగించి, దానిని మోసికొని
యింటినుండి దేవుని గుడిశిఖ
రమునకు వెళ్ళి, యందలి
దీపపు ప్రమిదలో ఈ నూనె
నత్తులు వేసి వెలిగించినచు.
2. మ్రొక్కుబడి చెల్లించు.

గండదొంగించు : దే. స. క్రి. మదమణఁచు.

గండముగడచు : దే. అ. క్రి. అపదతీరు.

గండరించు : దే. అ. క్రి. 1. తాలు తొలిచి గూపమేర్పఱచు.

2. ఉబ్బరించు.

3. పొగరెక్కు.

4. కోపభయాదులచే వికృతమగు

5. పుట్టు

గండరించు : కైలం. 1. దృఢపడు.

2. విజృంభించు.

3. విషమించు.

4. ఆవిర్భవించు.

5. కంచిపోవు.

6. మదించు.

గండ్రలుచేయు : దే. స. క్రి. ఖండించు.

గండ్రించు : దే. స. క్రి. 1. ఖండించు

2. అతిశయించు.

- గండాడు . దే. స. క్రి. 1. రమించు
2. పుంస్కియనెఱపు.
- గండికొట్టు : దే. స. క్రి. దొంగిలించు (రా. నీ)
- గండిచేయు : దే. స. క్రి. రంధ్రముచేయు.
- గండివడు : దే. అ. క్రి. గట్లుతెగు (నదులు మొ.)
- గండుదేరు : దే. అ. క్రి. 1. బలియు
2. గర్వించు (తెలం)
- గడుబెండవడు : దే. అ. క్రి. నీరసించు (తెలం)
- గండుమిగులు : దే. అ. క్రి. పరాక్రమించు.
- గండుమీఱు : } దే. అ. క్రి. అతిశయించు
గండుమెఱయు : } గూ. గండుమిగులు.
- గండువారు : దే. అ. క్రి. వాపెక్కు. (తెలం)
- గండువోవు : దే. అ. క్రి. 1. వాయు. (తెలం)
2. ఉబ్బు.
- గండ్లువడు : దే. అ. క్రి. పుండ్లు రంధ్రములు పడు. (తెలం)
- గంఢూపించు : సం. స. క్రి. పుక్కిలించు.
- గండెక్కు : దే. అ. క్రి. మదించు.
- గండ్రించు : దే. అ. క్రి. ఖండించు.
- గంతగట్టు . దే. స. క్రి. 1. మోసముచేయు.
2. పిల్లలలో కండకు గుడ్డ కట్టు.
3. గిత్తలకు కాడికి కట్టునపుడు కండ్లు
మూతలు గట్టు.
- గంతమోయు : దే. స. క్రి. బరువుమోయు.
-త్రుళ్ళు నెదై గంతమోయు." ముద్దుపళని.
- గంతాడు : దే. అ. క్రి. ఎగురు.
- గంతుగొను : దే. అ. క్రి. చచ్చు.

గంతుకొను : } దే. అ. క్రి. దుముకు.

గంతువెట్టు : } చూ. గంతువేయు.

గంతువేయు : దే. అ. క్రి. ఎగురు.

గందరగోళముచేయు : దే. అ. క్రి. 1. అలరిచేయు.

2. గోలచేయు.

గంభీరించుకొను : మి. అ. క్రి. గాంభీర్యము వహించు.

(భీష్మించుకొను)

గగనమగు : సం. అ. క్రి. 1. విషయము అర్థకౌశ్యముగనుండు,

2. దుర్లభమగు.

“సేరుపాలు దొరుకునప్పటికే గగనమై పోయింది.

గగురించు : దే. అ. క్రి. గగుర్పొడుచు.

గగురుపడు : దే. అ. క్రి. పులకించు.

గగురుపాటు : } దే. అ. క్రి. పులకించు.

గగుర్పాటు : }

గగురుపొడము : } దే. అ. క్రి. పులకించు.

గగురుపొడుచు : }

గగుర్పొడుచు : }

గగు : దే. అ. క్రి. సంకోచించు.

గగులకాటగల్గు : దే. స. క్రి. 1. నాశనముచేయు

2. పాడుచేయు.

కాళ. మ

గగులకాడలుకావించు : దే. స. క్రి. నాశనముచేయు.

గగ్గోలుపడు : దే. అ. క్రి. తోభపడు.

గగ్గోలుపెట్టు : దే. స. క్రి. చికాకుపఱచు.

గచ్చుడు : దే. స. క్రి. గచ్చుసేయు.

గచ్చుకొను : దే. అ. క్రి. పట్టుకొను.

గచ్చులిడు : దే. అ. క్రి. బడాయిచెప్ప.

గచ్చువడు : దే. అ. క్రి. 1. అడగు.

2. లోపించు.

గచ్చువిచ్చగు : దే. అ. క్రి. చెల్లాచెదరగు.

గజరుగజరులుపోవు : దే. అ. క్రి. 1. పుల్కరించు.

2. గగుర్పొడుచు, ప్ర.చం. 3 ఆ.

గజగజలాడు : దే. అ. క్రి. 1. వణకు.

2. భయపడు.

ప్రే. గజగజలాడించు.

గజిబిజించు : } దే. అ. క్రి. కలతపడు.

గజిబిజిపడు :

గజిబిజిచేయు : దే. స. క్రి. చెల్లాచెదరుచేయు.

(తెలం) సందడిచేయు.

గజుగెలయు : } దే. అ. క్రి. మదించు.

గజుపట్టు :

గజురేగు : దే. అ. క్రి. పొగరెక్కు.

గజెకటు : దే. అ. క్రి. సృత్యారంభముసేయు.

గట్టనసేయు : దే. స. క్రి. దట్టించు.

తప్పాకి మొ. మందుకూరు.

గట్టించు : దే. స. క్రి. 1. ధట్టించు.

2. కూరు.

గట్టిగజెప్పు : దే. స. క్రి. 1. నిశ్చయముగ చెప్పు.

2. మందలించు.

గట్టిసేయు : దే. స. క్రి. దృఢపఱచు (నీవన్నమాటగట్టిచేయుము)

[తెలం] 1. సంబంధము కుదుర్చు.

2. పొదుపుచేయు.

గట్టిపాటు : దే. అ. క్రి. గట్టిపడు.

గట్టిపెట్టు : దే. స. క్రి. రంగు మొ॥ పూయు. శృం.నై. 8 ఆ.

[తెలం.] నలుగుపెట్టు.

గట్టియిడు : దే. స. క్రి. రంగుపూయు.

పాండు. 4 ఆ.

గట్టిలు : దే. అ. క్రి. ఘట్టిలు

“సెటికిఁ గర్మంబు తిట్లు దేవరకు గట్టిలె”

బస. పు. 4 ఆ.

గట్టుచేర్చు : దే. స. క్రి. కష్టములనుండి బయటపడ వేయు.

గట్టుకు : దే. అ. క్రి. బయటపడు. నూ. గడ్డకెక్కు.

గడ్డగట్టు : దే. స. క్రి. భృజమెత్తు.

గడ్డగడ్డలాడు : దే. అ. క్రి. భయపడు,

గడ్డచి గడ్డకెక్కు : } దే. అ. క్రి. 1. గండమునుండి బయటపడు.

గడ్డచి కట్టెక్కు : } (తెలం)

2. ఆపదనుండి తప్పించుకొను.

గడ్డచు : దే. అ. క్రి. 1. కాలముగడ్డచు.

2. పూర్తియగు,

గడ్డపత్రొక్కు : దే. అ. క్రి. ఇంటికి వెళ్ళు.

-వారిగడ్డపత్రొక్కి యేడాదిఅయినది.

గడ్డపు : దే. అ. క్రి. గడ్డచునట్లుచేయు.

గడ్డబద్దకమగు : దే. అ. క్రి. క్లిష్టపరిస్థితి యేర్పడు.

గడ్డబిడచేయు : దే. స. క్రి. అల్లరిచేయు.

గడ్డలేయు ; దే. స. క్రి. పడన నడుపు.

గడ్డసిలు : దే. అ. క్రి. 1. క్రుంగు.

2. బిలుగు.

గడించు : దే. స. క్రి. సంపాదించు.

గడికట్టు : దే. అ. క్రి. 1. చదరంగము మొ॥వానిలో నాటకట్టు

2. ఆరితేరు.

గడికాళ్ళువేయు : దే. స. క్రి. పశువుల నొండొంటి కలిపి కట్టు.

గడితకెక్కు : దే. అ. క్రి. 1. గణుతికెక్కు.

2. సిరపడు.

గడితపడు : దే. అ. క్రి. ఘనీభవించు.

గడిదేలు : దే. అ. క్రి. 1. ఆరితేలు.

2. సమర్థుడగు.

గడియవెట్టు : } దే. స. క్రి. తలుపుమూసి యడ్డముగా గడియ పెట్టు
గడెవెట్టు : } (తెలం)

గడియించు : దే. స. క్రి. గణనసేయు.

గడియు : దే. అ. క్రి. సమీపించు.

గడివిప్పు : దే. అ. క్రి. క్రొత్తచీర మడతవిప్పు.

స. క్రి. మడతవేయు.

(తెలం) గడేయు.

గడిసిలవడు : దే. అ. క్రి. (భారముచే) క్రుంగబడు.

పిన. శాకుం. 3 ఆ

గడిసిలు : దే. అ. క్రి. క్రుంగు.

గడుపు : దే. అ. క్రి. ఏదో యొకవిధముగ వెళ్ళుచు.

గడుసువ(వ)డు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రాథమగు.

2. ధీరుడగు.

గడుసువారు : దే. అ. క్రి. వరములేకభూమిమెత్తదనముగోల్పోవు.

గడెముగట్టు : దే. స. క్రి. వ్యవసాయమునకు రెండెద్దులను
జోడించికట్టు (తెలం)

గడ్డకుబెట్టు : దే. స. క్రి. చంపు. (తెలం)

గడ్డకెక్కిమాట్లాడు : దే. అ. క్రి. ఇతరుల పరిస్థితి తెలియక
మాటలాడు.

గడ్డగు : దే. అ. క్రి. దుష్కరమగు.

గడ్డగొట్టు : దే. స. క్రి. 1. నష్టపఱచు.

2. అన్యాయముచేయు.

గడ్డపాటు : దే. అ. క్రి. ఘనీభవించు.

గడ్డవిలుచు : దే. స. క్రి. పొలములో మెఱకతీయు.

గడపెట్టు : దే. అ. క్రి. (నిందార్థమువ) వృద్ధికి తెచ్చునని
 గడిగడిచేయు : దే. స. క్రి. 1. పాడుచేయు.

2. సంసారము నిర్మూలముచేయ

గడితిను : } దే. అ. క్రి. 1. ఓడినట్లు సూచించు. (
 గడికటచు : } 2. తప్పుడుపనిచేయు, (
 3. కక్కుర్తిపడు.

గడ్డుకొను : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.
 2. గడకట్టు.

గడ్డుతిరుగు : } దే. అ. క్రి. పరిష్కారము కాకుండు.
 గడ్డువడు : }

గడ్డుఱుకు : దే. స. క్రి. మిక్కిలిగ దూకు.

గణగణలాడు : దే. అ. క్రి. మ్రోగు. (గంట మొ.)

గణనకెక్కు : సం. అ. క్రి. లెక్కకెక్కు.

గణించు : } సం. స. క్రి. 1. లెక్కించు.
 గణియించు : } 2. సంపాదించు.
 3. లక్ష్యవెట్టు.
 4. నుతించు.
 5. చెప్ప.

గణేతిచూచు : } మి. స. క్రి. 1. లెక్కవెట్టు.
 గణేతిపట్టు : } 2. తలచు.
 గణుతించు : } 3. పొగడు.

గణుతికెక్కు : మి. అ. క్రి. కీర్తిపొందు.

గణుపెక్కు : దే. అ. క్రి. 1. దంటు ముదురు,
 2. గట్టిపడు.
 3. ముతకబారు.

గరిపడు : దే. అ. క్రి. ప్రాప్తించు.

- గతిసూపు : మి. స. క్రి. బ్రతుకు తెరువు చూపు.
- గతి నేయు : మి. అ. క్రి. చచ్చు.
- గతుకు : దే. అ. క్రి. 1. కతుకు.
2. నీచముగ అన్నము తిను మను.
3. కుక్కతిన్నట్లు తిను.
- గతుకునబడు : దే. స. క్రి. 1. ఒకని యభివృద్ధికి నిరోధ మేర్పడు.
2. గుంటలోబడు.
- గతుకులుపడు : దే. అ. క్రి. ఎగుడు దిగుడగు.
- గతుక్కుమను : దే. అ. క్రి. భయాదులచే గుండెజాటు.
- గతులుద్రొక్కు : సం. అ. క్రి. నాట్యమాడు.
- గదమాయించు : దే. స. క్రి. గద్దించు.
- గదిరించు : దే. స. క్రి. బెదరించి గట్టిగా మాటలాడు. (తెలం)
- గదుకు : దే. అ. క్రి. 1. కతుకు. రూ. గతుకు
2. చప్పరించు.
3. (కుక్క) తిను.
- గదుము : దే. అ. క్రి. 1. పొలముగట్లు గదుముకొను.
2. ఆక్రమించు.
- గదుముకొను : దే. అ. క్రి. ఆక్రమించుకొను. (ఆత్మనేపదము)
- గద్దరించు : దే. స. క్రి. 1. గర్జించు.
2. వ్యాధిచే శరీరమున ఉబ్బర నేర్పడు
- గద్దించు : దే. స. క్రి. అదలించు.
- గనికట్టు : దే. అ. క్రి. గడ్డకట్టు.
- గప్పాలుకొట్టు : దే. అ. క్రి. 1. అభూత కల్పనలు చేయు.
2. కోతలుకోయు.
- గప్పుళించు : దే. స. క్రి. పీల్చు.
- గబగబలాడు : దే. అ. క్రి. తొందరపడు.
- గబాలునదూకు : దే. అ. క్రి. తొందరగ దూకు.

గబ్బరించు : దే. అ. క్రి. గర్జించు.
 గబ్బిమీలు : దే. అ. క్రి. గర్వ మతిశయించు.
 గబ్బుకొను : దే. అ. క్రి. పరిమళించు.
 గబ్బుగబ్బువడు : దే. అ. క్రి. ఊరంతట చెడ్డపేరు వ్యాపించు.
 (తెలం)

గబ్బుదేలు : } దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు.
 గబ్బుమీలు : } మదముచే నిక్కు.
 “పచ్చబంగారు కుప్పలుసేయఁగారాదె
 గబ్బుమీఁతిన పీరి గుబ్బలందు.”
 పాండు. మా.

గబ్బులేచు : దే. అ. క్రి. 1. అల్లరిపాలగు.
 2. సంగతి బైటపడు.
 గబ్బువలచు : దే. అ. క్రి. మాంసగంధము వేయు.
 గబ్బెక్కు : దే. అ. క్రి. 1. దట్టమగు.
 2. దురంధముకొట్టు (నె. జి.)
 3. అపకీర్తనొందు. (తెలం.)
 గభేలుమను : } దే. అ. క్రి. ఎక్కువ అడగు.
 గుభేలుమను : } “గుండె గుభేలు మన్నది”

గమకముగొను : మి. అ. క్రి. మత్నించు.
 గమకించు : మి. అ. క్రి. 1. యత్నించు.
 2. ఒప్పు.
 3. తలంచు.

గమగమలాడు : దే. అ. క్రి. కస్తూరిమొ॥ గమగమయనివాసనకొట్టు
 గమగమించు : దే. అ. క్రి. పరిమళించు.
 గమనించు : దే. అ. క్రి. 1. పోవు.
 2. తిరుగు.
 3. కుతూహలపడు.

గమనించు : స. క్రి. 1. గ్రహించు.

2. పాటించు.

3. నడుపు.

గమాయించు : దే. అ. క్రి. సరిమళించు.

గమించు : } సం. అ. క్రి. పోవు.

గమియించు : } స. క్రి. రమించు.

గమికీలుకొట్టు : దే. అ. క్రి. పిల్లిగింతలుపెట్టు. బడాయికొట్టు.

గమికూడు : }

గమికొను : } దే. అ. క్రి. గుంపుగొను.

గములుగట్టు :

గములుకొను :

గమృత్తుచిమ్ము : దే. అ. క్రి. వినోదము కలిగించు. హంస. 1 ఆ.

గమృత్తుచేయు : దే. అ. క్రి. 1. వినోదార్థ మున్నదానిని లేపెట్లు,
లేనిదాని నున్నట్లు అనిపించు.

2. పోగొట్టు

గయాళించు } దే. అ. క్రి. 1. ధూర్తత నేటపు.

గయ్యాళించు } 2. భర్తను లెక్క గొనక ధూర్తత
నేటపు.

గరగరలాడు : దే. అ. క్రి. శోభిల్లు.

గరివించు : జై. అ. క్రి. గర్వించు.

గరిసించు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.

2. జయించు.

క. వ. రా. యుద్ధ.

గరుజు : దే. అ. క్రి. గర్జించు.

వ. విధి.

గరుదాల్చు ; } దే. అ. క్రి. గగుర్పొడుచు.

గరుపాటు : }

గరుసెక్కు : దే. అ. క్రి. 1. పొగరెక్కు.

2. ఉబ్బు.

గరువించు : దే. అ. క్రి. 1. గరుసుమీఱు.

2. హద్దుమీఱు.

3. ఒడ్డుదాటు.

గరించు : }

గరిలు : }

గరిలు : }

గరించు : }

సం. అ. క్రి. పెద్దళ్ళనిచేయు. (సింహములు.)

సం. అ. క్రి. 1. లోభించు.

2. పేరాసగొను.

3. కక్కుర్తిపడు.

గర్భీకరించు : సం. అ. క్రి. 1. ఇముడ్చుకొను.

2. కడుపున బెట్టుకొను.

గర్వాడు : }

గురువాడు : }

దే. అ. క్రి. మేయు.

గర్విండు :

సం. అ. క్రి. గర్వపడు, చూ. గరివించు.

గర్విండు :

వై. స. క్రి. ఘరించు.

గర్హించు :

సం. స. క్రి. 1. ఏవగించు.

2. నిందించు.

గర్జపట్టు :

అన్య. దే. అ. క్రి. 1. పనిపడు.

2. అవసరమేర్పడు. (తేలర)

గఱకట్టు : }

గఱకొను : }

గఱవడు : }

గఱకొను :

దే. అ. క్రి. నెత్తురుగడ్డకట్టు. గఱకు. చూ. కఱకు.

దే. అ. క్రి. 1. తగులుకొను.

2. అతిశయించు.

గఱిపడు :

దే. అ. క్రి. స్పర్ధించు, కఱకుపాటు.

గఱునుదేలు :

దే. అ. క్రి. కఱకుదనముచేందు. హద్దుమీఱు.

గరుసుమీఱు :

“గరుసుమీఱిన వెల్లికరణి కన్నీరు

గురియంగ”

క. పా. పూ. భా.

- గలగరించు : దే. స. క్రి. నాగుగ కలియునట్లుచేయు.
- గలగలలాడు : దే. అ. క్రి. 1. ఎండుకాయలోనిగింజలుధ్వనిచేయు.
2. నీటుపోవు.
- గలతరించు : దే. అ. క్రి. జల్లుమను.
- గలవరించు : దే. అ. క్రి. గగుర్పొడుచు.
- గలబరించు : హిం. అ. క్రి. 1. గలభరించు. శివరా. 3 ఆ.
2. కలఁగు.
- గలభాచేయు : } అన్య. దే. అ. క్రి. 1. అల్లరిచేయు.
గలాభాసేయు : } 2. పాడుచేయు.
3. గందరగోళముచేయు.
- గల్లంతుచేయు : దే. అ. క్రి. 1. అల్లరిచేయు.
2. కాఁజేయు.
- గలాయించు : దే. అ. క్రి. 1. హరించు.
2. పాడుచేయు.
3. కరగించు.
- గల్లాకొలుపు : అన్య. దే. అ. క్రి. ధాన్య మమ్ము. (తెలం)
- గలిబిలిచేయు : దే. స. క్రి. కలఁచు.
- గళ్ళువడు : } దే. అ. క్రి. చెవు లున్నట్టు లుండి జబ్బువలన
గడెలువడు : } వినిపించకపోవు. (తెలం.)
గూళ్ళువడు : }
- గవ్వట్లాడు : దే. అ. క్రి. పనిలేక తిరుగు. (తూ. గో.)
- గవేషించు : సం. స. క్రి. వెదకు.
- గసిబిసి సేయు : దే. స. క్రి. కలఁచు
- గహనమగు : సం. అ. క్రి. అగమ్యమగు.

గా

గాటాలుపడు : దే. అ. క్రి. కష్టములచే అనుభవము గడించు.

గాటిలు : దే. అ. క్రి. 1. చచ్చు.
2. చెదరు.

గాడిగడగు : దే. స. క్రి. 1. కడతేర్చు. రా. స్తీ.
2. సంచయనము సేయు.

గాండ్రించు : } దే. అ. క్రి. 1 పడిసెముపట్టి మొగ ముబ్బు.
గాండ్రుపెట్టు : } 2. పులి బొబ్బపెట్టు.
గాడించు : }

గాజపాడు : దే. అ. క్రి. మట్టిలో గాజుపెట్టి అటలాడు. (తెలం)

గాజుపడు : } దే. అ. క్రి. కాంతిహీనమగు.
గాజువారు : }

గాడిదీయు : దే. స. క్రి. లోతుగుంట తీయు. (నె. జి.)
2. కందకము తీయు.
3. కట్టకుచుధ్య కొంతభాగము తక్కువ చేయు. (తెలం)

గాడెముపడు : దే. అ. క్రి. బండిదారి యేర్పడు.

గాతముతీయు : దే. స. క్రి. గుంటచేయు.

గాతిగొను . దే. స. క్రి. కొట్టు.

గాతుకలగు . వై. స. క్రి. 1. ప్రేలు.
2. పగులు.
3. బీటిచ్చు.

గాతుగావించు : దే. స. క్రి. భేదించు.

గాథలుత్రవ్వ : మి. అ. క్రి. కథలు చెప్పుకొను.

- గానుగాడు : } దే. స. క్రి. 1. తెలదికము నోప్పు.
గానుగులాడు : } 2. శిక్షించు.
- గాబరాపడు : } అన్య. దే. అ. క్రి. 1. కలతపడు.
గాభరాపెట్టు : } 2. తొందరపడు.
- గామడచు : దే. స. క్రి. గ్రహ మావేశించు.
- గాయపడు : దే. అ. క్రి. 1. దెబ్బతిను.
2. బాధనొందు.
ప్రే. గాయపడుచు.
- గాయపెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. ఉన్న నొప్పి నధికముచేసి చెప్ప.
2. పెద్దకేక వేయు.
- గారచేయు : దే. స. క్రి. గచ్చుచేయు.
- గారపడు : } దే. స. క్రి. తాంబూలము వలన పండ్లు ఎఱ్ఱకప్పు
గారపట్టు : } వేయు.
- గారముచేయు : దే. స. క్రి. ముద్దుచేయు.
- గారలువెట్టు : దే. స. క్రి. బురద తిప్పలు ఏర్పడునట్లుచేయు.
“కమలాకరంబులు కలచి గారలువెట్టి
వృక్షజాతంబులు విఱుగఁదన్ని.”
మొల్ల. సుం.
- గారవించు : వై. స. క్రి. గౌరవించు.
- గారవిల్లు : వై. అ. క్రి. 1. ప్రేమపొందు.
2. గౌరవముపొందు.
- గారాబముచేయు : } దే. స. క్రి. ముద్దుచేయు.
గారాముచేయు : }
- గార్యముచేయు : దే. స. క్రి. 1. చనవిచ్చు.
2. ముద్దుసేయు. (తెలం)
- గాలము వేయు : దే. స. క్రి. చేపను పట్టినట్లుగ నితరులను
ఒత్తిడి లోనికిఁదెచ్చు. (తెలం)

- గాలింఁచు : దే. స. క్రి. 1. శోధించు.
2. వెదకు
3. బియ్యము మొ॥ తాయి, పొట్టు,
పోవునట్లు నీళ్ళు పోసికడుగు.
- గాలికొలుపు : దే. స. క్రి. వెఱిసేయు. ప. వీ.
- గాలిగొను : దే. అ. క్రి. గాలిచేఁ దడియారు
- గాలిఁగాలిపోవు : దే. అ. క్రి. పిల్లలు సరియైన శిక్షణ లేక స్వేచ్ఛగ
వర్తించు. (తెలం)
- గాలిదినపించు : దే. స. క్రి. మోసగించు.
- గాలిఁబుచ్చు : దే. స. క్రి. 1. గాలిలోకలుపు.
2. వ్యర్థమగు.
- గాలిఁబోవు : దే. అ. క్రి. వ్యర్థమగు.
- గాలివార్తలాడు : దే. స. క్రి. అభూత కల్పనలతో మాటలాడు.
(రాజరంజన విద్యా విలాసము.)
- గాలిపోకు : దే. స. క్రి. 1. దయ్యముపట్టు.
2. దుష్టగ్రహ మావేశించు.
- గాలుక్రంగు : దే. అ. క్రి. బండి చక్రము దిగఁబడు.
- గాళ్ళుపోయు : } దే. అ. క్రి. పశువుల కొకరకమైన మశూచికము
గాళ్ళుతగులు : } వంటి వ్యాధినచ్చు.
- గావరపెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. కడుపులోఁత్రిప్ప.
2. కలఁతపెట్టు. (తెలం)
- గావుప(వ)ట్టు : దే. స. క్రి. పూనకములో దంతములతో
గొఱ్రెలు మొ॥ వాని మెడ పట్టుకొను.
- గాసించు : దే. స. క్రి. బాధించు
- గాసిఁగొను : దే. స. అ. క్రి. 1. దుఃఖించు,
2. బాధపెట్టు.
- గాసిపడు : దే. అ. క్రి. 1. బాధపడు..
2. దుఃఖించు.

గాసిబెటుచు :	దే. స. క్రి. గాసిబడఁ జేయు.
గాసిబెట్టు :	దే. స. క్రి. 1. బాధపెట్టు. 2. దుఃఖపెట్టు.
గాసిచేయు :	దే. స. క్రి. 1. బాధచేయు. 2. వ్యధపెట్టు.
గాసియగు :	దే. అ. క్రి. నాశమగు.
గాసిలు గాసిలు }	దే. అ. క్రి. 1. డయ్యు. 2. కోపించు.
గాపిచేయు :	దే. స. క్రి. నాశమొనర్చు.

గి

గింగిరాలు తిరుగు :	దే. అ. క్రి. కళ్లు బయల్లు కమ్ము.
గింగురెత్తు :	} దే. అ. క్రి. అతిశబ్దము వల్ల చెవులు గడియలుపడు. “వానిపాటకు చెవులు గింగురెత్తినవి.
గింగురుమును :	
గింజుకొను :	దే. అ. క్రి. 1. కాలుసేతు లార్చి తన్నుకొను. 2. మాటపడి గింజుకొను
గికురించు :	దే. స. క్రి. 1. తప్పించు. 2. మోసగించు.
గిచ్చు :	దే. స. క్రి. గిల్లు.
గిజగిజకుడుచు :	} దే. అ. క్రి. కలఁతనొందు.
గిజగిజలాడు :	
గిజగిజపడు :	
గిజగిజకొను :	దే. అ. క్రి. తత్తఱపడు.
గిజాటపడు :	దే. అ. క్రి. విసుగుచెరిచు. (బ్రతిడిచే)
గిటగిటమును :	దే. అ. క్రి. జవ్వాడు.
గిట్కుబారు :	} దే. అ. క్రి. పైరు వర్షాభావముచేఁగాని తెగులు వల్లఁగాని పెంపునొందకపోవు.
గిటకబారు :	

గిట్టకటచు :

- దే. అ. క్రి. 1. పండ్లు దగ్గరపడు.
2. కేగడి భూములో పగువుల క
దిగబడి గిట్టలు నొక్కుకొను.

గిట్టపట్టు :

- దే. స. క్రి. కదలకుండఁజేయు. ప.

గిట్టించు :

- దే. స. క్రి. 1. చంపు.
2. భేదించు.
అ. క్రి. 1. గిట్టుబడియగు.
2. చాలు.

గిట్టు :

- దే. అ. స. క్రి. 1. చచ్చు.
2. లాభించు.
3. అనుకూలించు.
4. హితమగు.
5. తగిన ప్రతిఫలము లభించు.
రూ. కిట్టు.

గిడనబారు :

- దే. అ. క్రి. పెరుగుదలలేక ముదును.

గిడికొను :

- దే. అ. క్రి. 1. బిగువెక్కు.
2. తప్పెటలుకొట్టు.

గిడరాయించు :

- దే. అ. క్రి. 1. చుట్టుకొను.

గిరదాయించు :

2. వ్యాపించు.

గినుమాడు :

- దే. స. క్రి. నంచించు.

గిరకపడు :

- దే. అ. క్రి. 1. పొట్టిదగు.

గిఱకపడు :

2. గుజ్జపడు.

గిరగిరతిరుగు :

- దే. అ. క్రి. పరిభ్రమించు.

గిరాటువేయు :

- దే. స. క్రి. విసిరివేయు.

గిఱపు :

- దే. స. క్రి. సంజ్ఞచేయు. రూ. గిరుపు.

గిఱికొను :

- దే. స. క్రి. 1. చుట్టుకొను.
2. సీరపడు.
3. ఆవరించు.

- గితీకొలుపు : దే. స. క్రి. ఆవరింపఁ జేయు.
- గిలుకు : }
 గిరుకు : } దే. అ. క్రి. అక్షరములు వంకర టింకరగా వ్రాయు.
- గిలుకను : దే. అ. క్రి. గిలుక్కని ధ్వనిచేయు.
- గిలుక్కను : దే. అ. క్రి. వేగముగ మఱలు.
- గిలుక్కునతిరుగు : దే. అ. క్రి. వేగముగ తిరోగమనము చేయు.
- గిలుపు : }
 గిరుపు : } దే. స. క్రి. 1. అక్షరములు స్పష్టతలేక వంకర టింకరగా గీయు.
 2 తప్పు వ్రాఁతను తుడుచు.
 3. (కన్న) త్రిప్పు.
 4. సంజ్ఞచేయు.
- గిలకరించు : దే. స. క్రి. చిలుకు.
- గిలకొట్టు : దే. స. క్రి. మఢించు.
- గిలగిలలాడు : }
 గిలగిలలుగనార్చు : } దే. అ. క్రి. బాధచే గొట్టుకొను.
- గిలాలుచేయు : దే. స. క్రి. సన్నగా గచ్చుచేయు. (తెలం)
- గిలిగించు : }
 గిలిగింతలార్చు : } దే. స. క్రి. గిలిగింతపెట్టు
- గిలిగింతవోపు : }
 గిలిగింతవాలు : } దే. అ. క్రి. గిలిగింతకలుగు.
- గిలిగిలించు : దే. స. క్రి. చక్కలిగిలిపెట్టు.
- గిలుకరించు : దే. అ. క్రి. 1. మ్రోగు.
 2. చిగురించు. (తెలం)
 3. అనవసరముగా కోపము తెప్పించు.
 4. బౌషధాదులను నీళ్ళతోఁ గలిపి గలపరించు.
- గిలుకు : దే. స. క్రి. కొక్కిరి బిక్కిరిగ వ్రాయు.

గిలుగుకొను : దే. అ. స. క్రి. 1. నేమకొను.
 2. పూయు.
 3. వ్రాసికొను.
 4. ప్రేరేపించు. (తెలం)

గిలుపు : దే. స. క్రి. త్రిప్ప.

గిలుబాడు : దే. స. క్రి. 1. మోసగించు.
 2. గిల్లుకొనిపోవు.
 3. ఎన్ను.
 4. అపహరించు.

గిలుబు : దే. స. క్రి. అపహరించు.

గిలుబుకొను : } దే. స. క్రి. దొంగిలించు.
 గిలుబుచేయు: }

గిల్బాడు : } దే. స. క్రి. అపహరించు.
 గిల్మాడు : }

గిలు : దే. స. క్రి. 1. ఆక్కు.
 2. సఖత్తముచేయు.
 3. ఆకు మొ॥ కోయు.

గీ

- గీతు : దే. స. క్రి. 1. గోకు.
2. స్వప్నతలేని వ్రాత వ్రాయు.
- గీటు : దే. స. క్రి. 1. (కన్ను) గిలుపు,
2. (పండ్లు) కొఱుకు
3. (కంటిసీరు) చిమ్ము, చీల్చు, తంత్రి
మొ॥ మీటు. చెక్కిలిగీటు. గీయు.
- గీచు : దే. స. క్రి. గీయు, (తాటిచెట్లుమొ॥గీయు) సన్నని
నాదము కలుగునట్లు కంచుగంటను
కట్టి యిడి త్రిప్పు.
- గీజుపోరు : దే. అ. క్రి. 1. విరామము లేకుండపోరు.
2. మిక్కిలి మారాముచేయు.
- గీటడగు : దే. అ. క్రి. చచ్చు.
- గీటడంచు : దే. స. క్రి. చంపు.
- గీటడఁచు : } దే. స. క్రి. చంపు. భాగ. 6 స్కం.
- గీటణఁచు : }
- గీటుకొటు : దే. స. క్రి. గీతవెట్టు, అంగీకరింపకపోవు.
- గీటునఁబుచ్చు : దే. స. క్రి. తృణీకరించు.
- గీతగోవిందముపాడు : దే. అ. క్రి. ఏడ్చు. రోదనముచేయు.
- గీదరపెట్టు : దే. అ. స. క్రి. 1. అల్లరిచేయు.
2. పోరుపెట్టు.
- గీదుపోరు : దే. అ. క్రి. గీజుపోరు.
- గీపెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. ఘీంకరించు.
2. మొఱపెట్టు.
- గీమాలు : దే. స. క్రి. బతిమాలు.

- గీయు : దే. స. క్రి. 1. గీచు.
 2. వాయించు.
 3. కల్లుతీయు.
 4. రేఖలువ్రాయు.
- గీరనగింజలాడు : దే. స. క్రి. గీరనగింజ లను పేరు గల ఆట ఆడు
 (పిల్లలు)
- గీటు : దే. స. క్రి. 1. నాటు.
 2. రక్కు.
 3. పుల్లలుపెట్టు.
- గీతెత్తు : దే. అ. క్రి. గర్వమెత్తు.
- గీలు : దే. అ. క్రి. స్రవించు. ఆము. 4 ఆ

గు

- గుంజనుసుకు : } దే. స. క్రి. పరిహాసముచేయు.
 గుంజనుసుగు : }
- గుంజలిపెట్టు : దే. స. క్రి. దాచు.
- గుంజాటనపడు : దే. అ. క్రి. 1. ఆలోచన తెగక బాధపడు.
 2. ఇబ్బందిపడు.
- గుంజు : దే. స. క్రి. 1. లాగు.
 2. పీల్చివేయు.
 “ధనములాగు.”
 3. బట్టలుదుకు.
- గుంజుకొను : దే. అ. క్రి. లాగుకొను, బాధపడు.
- గుంజునుసుకు : దే. స. క్రి. పరిహాసించు.
- గుంజులాడు : దే. స. క్రి. స్త్రీని బలవంతముచేయు.
 అ. క్రి. పెనగులాడు. (తెలం)
- గుజ్జిపెట్టు : దే. స. క్రి. కుంచెలుకట్టు.

గుంటపెట్టి గంటవాయించు: దే. స. క్రి. పూర్తిగ మఱచిపోవు.

గుంటలుపడు : దే. అ. క్రి. లోతుకుపోవు.

గుంటుకగొట్టు : దే. స. క్రి. భూమిని గొట్టుకొట్టిన తర్వాత సమానముచేయు. (తెలం)

గుంటుకుకొట్టు : దే. అ. క్రి. గుంజిళ్ళు తీయువానివలె పైకిపోవుచు క్రిందికి వచ్చుచుండు.

గుండకూడు . దే. అ. క్రి. గుంపుకట్టు.

గుండాడు : దే. అ. క్రి. గుండకొట్టు.

గుండుకొట్టించుకొను: దే. అ. క్రి. నున్నగ బుట్ట గీయించుకొను.

గుండుకొను : దే. అ. క్రి. చుట్టుకొను.

గుండుగిలు : దే. అ. క్రి. గుంపుగావడు.

గుండుగూడు : దే. అ. క్రి. గుంపుగా ప్రయత్నించు.

గుండుబెండాడు : దే. అ. క్రి. చలించు.

స. క్రి. కదలించు.

గుండువేయు : దే. స. క్రి. 1. తుపాకి పేల్చు.

2. విఘ్న మాచరించు.

గుండెగుబగుబలాడు: దే. అ. క్రి. గుండెసొట్టు.

గుండెతరుగుకొనిపోవు: దే. అ. క్రి. జాలికలుగు.

గుండెవట్టు :
గుండెవట్టుకొను: { దే. అ. క్రి. దిటముకొను, బలపడు.

గుండ్రలుకొను : దే. అ. క్రి. మండలభ్రమణము చేయు.

గుండ్రలుకొలుపు: దే. స. క్రి. గుండ్రలుకొను. ప్రే.

గుండ్రించు : దే. స. క్రి. 1. తిరుగబడు.

2. తిరుగాడు.

గుండెనీరగు : దే. అ. క్రి. 1. కరగు.

2. నీటగు.

3. భస్మమగు.

గుంపించు : దే. అ. క్రి. 1. కుప్పవేయు.

2. అతిక్రమించు.

గుంపుకట్టు : దే. అ. క్రి. ఒక కట్టగట్టి ఏకీభావము చూపు.

గుంపుకొ(గొ)ను : { దే. అ. క్రి. మొత్తముగఁజేసు.

గుంపుగూడు :

గుంపుదేప్పు : దే. అ. క్రి. గుంపుగొను.

గుంపించు : సం. స. క్రి. గ్రుచ్చు.

గుక్కతిరుగు :

గుక్కత్రిప్పుకొను : { దే. అ. క్రి. ఆశ్వాసమునుపొందు.

గుక్కపట్టు : దే. అ. క్రి. శ్వాసము బిగబట్టి యేడ్చు.

గుగ్గిలమువేయు : దే. స. క్రి. 1. పురికొల్పు.

2. కోపించు వానిని కోపాధికునిజేయు.

అ. క్రి. ధూపమువేయు.

గుజగుజపడు :

గుజగుజపోవు : { దే. అ. క్రి. రహస్యచుంతనము లాడు.

గుజగుజలువోవు :

గుజగుజయగు : దే. అ. క్రి. విలవిలలాడు.

గుజగుజలాడు : దే. అ. క్రి. 1. గుసగుసలాడు.

2. త్రొక్కటవడు.

గుజారతు సేయు : హిం. అ. క్రి. ఒకరిద్వారా పనిచేయు.

గుటకపడు : దే. అ. క్రి. 1. మ్రింగుడుపడు.

2. హఠాయించు.

3. లభ్యమగు.

గుజరానాయచ్చు : దే. స. క్రి. భరణమిచ్చు.

గుజరానుపఱచు : అన్య. దే. స. క్రి. అర్పించు.

గుజరాయించు : అన్య. దే. స. క్రి. 1. వెళ్ళుచుచ్చు. (తెలం)

2. దాటించు.

గుటకలువేయు : దే. అ. క్రి. ఉవ్విళ్ళూరు.

గుటగుటలాడు : దే. అ. క్రి. 1. అనసానదశయందుండు.

2. అలభ్యనస్తుపంపాదనమునకై
యత్నించు.

గుటుక్కను : దే. అ. క్రి. చచ్చు.

గుటుక్కునమ్రింగు : దే. స. క్రి. తేలికగ మ్రింగు.

గుటుక్కుమను : దే. అ. క్రి. చచ్చు.

స. క్రి. సులభముగ మ్రింగు.

గుట్టిచ్చు : దే. స. క్రి. రహస్యము తెలియనిచ్చు.

గుట్టచెడు : దే. అ. క్రి. 1. అద్దై ర్యపడు.

2. రహస్యభేదన మగు.

3. బయటపడు.

4. పలుచనగు.

గుడగుడలాడు : దే. అ. క్రి. రహస్యాలోచనముసేయు.

గుడారమెత్తు : దే. అ. క్రి. 1. నెరుతిరుగు.

2. తోతముడుచు, పరాజితుడగు.

గుడికట్టు : దే. అ. క్రి. 1. చంద్రునిచుట్టు పరివేష మేర్పడు.

2. దేవాలయము నిర్మించు.

గుడికిముద్రవేసికొను : దే. అ. క్రి. బ్రహ్మచారిణిగనుండు.

“జననము నందినం బురుష

జన్మము కానలెఁగాక యాడుదై

నను గుడి ముద్ర వైచికొనినం

దగు.” శుక. 2 అ.

గుడికొను : దే. స. క్రి. క్రమ్ము.

గుడిచుటు :

గుడితిరుగు : } దే. స. క్రి. ప్రదక్షిణించు.

గుడిత్రిప్ప :

గుడితిరుగుకొను; దే. అ. క్రి. చుట్టగా తిరుగు,

గుడివడు : దే. అ. క్రి. వర్తుల మగు.

గుడునుపడు : దే. అ. క్రి. కలంగఁబాటు.

గుడునుపఱచు : దే. స. క్రి. కొంచెపఱచు, కొంచెముసేయు. ప్రే.

గుడునులువడు; గుడునువడు :

గుడునుప్పువడు; గుడునుళ్ళాటు: } దే. అ. క్రి. కలంగఁబాటు.

గుడ్డిగుఱ్ఱాలకు పండ్లుతోము: దే. అ. క్రి. నిర్వ్యవసాయముగఁ
గూర్చుండు.

గుడ్డుగుడుచు : దే. అ. క్రి. పొగుఁబోతుతనముయొక్క ఫలితము
ననుభవించు.

గుడ్డుపెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. చచ్చు.

2. సున్నాపెట్టు.

3. వ్యర్థమగు.

4. పక్షిజాతి గుడ్డుపెట్టు.

గుడ్లూడఁదీసికొను: దే. అ. క్రి. చూపోపకపోవు.

గుణగుణలాడు . దే. అ. క్రి. గుడగుడలాడు. చూ.

గుణపడు : సం. అ. క్రి. 1. గుణవంతుడగు.

2. మెరుగుపడు.

గుణమగు : సం. అ. క్రి. 1. మందుపనిచేయు.

2. మేలఁగు, నచ్చు.

-కొందఱికి తెనుఁగు గుణమగు

కొందఱకును సంస్కృతంబు గుణమగు.

భాగ. 1 స్కం.

గుణించు : } దే. స. క్రి. 1. పల్లించు.

గుణియించు: } 2. ఆలోచించు.

3. లెక్కించు.

4. హెచ్చవేయు.

గుతాయించు : దే. స. క్రి. నిర్బంధించు.

గుత్తగొను : దే. స. క్రి. 1. కవులుకు తీసికొను.

2. ఒక్కరే ప్రత్యేకముగ ననుభవించు

3. సొంతము చేసికొను.

(జాంబవతీ విలా.)

గుత్తగట్టు : దే. అ. క్రి. 1. గుత్తకిచ్చు.

2. మొత్తముగ వెలచేయు.

గుత్తివడు : దే. అ. క్రి. ప్రోగుపడు.

గుత్తులుగొను : దే. అ. క్రి. గుత్తులు బయలుదేలు.

గుదగుదపడు : } దే. అ. క్రి. పరితపించు.

గుదగుదమను : } దే. అ. క్రి. పరితపించు.

గుదగుదలాడు : దే. అ. క్రి. డగ్గుత్తికతో నేడ్చు.

గుదికట్టు : } దే. అ. క్రి. 1. కాళ్ళుస్తంభించు.

గుదిగట్టు : } 2. పశువులు పారిపోకుండ మెడకు

కొయ్యకట్టు.

3. భారముమోపు.

4. సమూహమగు.

గుదిగుంపులుచేయు : దే. స. క్రి. గుదిగ్రుచ్చు.

గుదిగ్రుచ్చు : దే. స. క్రి. చక్కగాకూర్చు.

గుదిగొను : దే. అ. క్రి. 1. ప్రోగుపడు.

2. తొట్రుపడు.

3. మీదబడు.

గుదిత్రోయు : దే. స. క్రి. కాళ్ళుకట్టి త్రోయు.

గుదివడు : దే. అ. క్రి. 1. స్తబ్ధమగు.

2. నిస్సహాయస్థితి నుండు.

గుదివెట్టు : దే. స. క్రి. బంధించు.

గురుగులుకొను : దే. అ. క్రి. 1. అధికమగు.

2. కూలు.

3. సంకటపడు.

గురుగుచ్చు : దే. స. క్రి. వరుసగాఁ గ్రుచ్చు.

గురులుపట్టు : దే. అ. క్రి. కాళ్ళు స్తంభించు.

గుద్దలించు : దే. స. క్రి. త్రవ్వ.

గుద్దలిగొను : దే. స. క్రి. కీడు తలపెట్టు.

గుద్దు : దే. స. క్రి. పిడికిలి బిగించి కొట్టు.

గునియు : దే. అ. క్రి. 1. కులుకు.

2. చిటుపరుగువెట్టు.

3. చెదరు.

4. తూగాడు.

5. గొణుగు.

6. సణగు.

7. పెద్దగా నేడ్చుటమానిమెల్ల గమూల్లు

8. పనియం దిష్టములేక మాట్లాడు.

గునిసియాడు; } దే. అ. క్రి. 1. న ర్తించు.

గునిసాడు : } 2. ఇష్టములేక ఆలస్యముచేయు.

గునుకు, గున్కు : } దే. అ. క్రి. చిటుపరుగు వెట్టు.

గునుకెత్తు : } దే. స. క్రి. పుక్కిలించు. సంధానపెట్టు, చిమ్ము,

గుప్పలించు : } కలిగించు.

గుప్పించు : } అ. క్రి. వ్యాపించు.

గుప్ప : } దే. స. క్రి. 1. ప్రయోగించు.

2. గుప్ప.

గుప్ప : } దే. స. క్రి. 1. గుప్పించు

2. హృదయమున నాటు.

గుప్పు :

3. గుంపించు.

4. తావళములు గుప్పించు.

5. గుప్పిళ్లతో పారవేయు.

గుబాళించు : దే. అ. క్రి. పరిమళించు. గూ. గుమాళించు

గుబులుకొను : } దే. అ. క్రి. 1. దట్టమగు.
గుబురుకొను : } 2. పొడగా నేర్పడు.
గుబురులుకొను :

గుబులుకొను : దే. అ. క్రి. గుబాళించు.

గుబ్బటిలు : } దే. అ. క్రి. 1. తిరుగుడుపడు.
గుబ్బతిలు : } 2. అతిశయించు.
గుబ్బటిలు : } 3. ఉప్పొంగు.
గుబ్బతిలు : } 4. పరితపించు.

గుబ్బినలాడు : దే. అ. క్రి. ఉద్వేగముతో గుసగుసలాడు.

గుబ్బరను : దే. అ. క్రి. గుబ్బుమను.

గుభులుకొను : దే. అ. క్రి. 1. గుభిల్లుమని ధ్వనిచేయు.
2. వ్యాపించు.

గుభేలుమను : దే. అ. క్రి. (గుండె) పగులు.

గుమగుమలాడు : దే. అ. క్రి. గంధము వెదజల్లు

గుమికట్టు : దే. అ. క్రి. 1. సమూహమగు.
2. ప్రోగుపడు.

గుమికూడు : దే. అ. క్రి. గుంపుకట్టు.

గుమికొను : } దే. అ. క్రి. గుంపుకట్టు.
గుమురుకొను : }
గుమురుకట్టు :

గుముకు : } దే. స. క్రి. పిడికిలితో, బొడుచు.
గుబుకు :

- గుములుకూడు :
 గుములుకొను : } దే. అ. క్రి. గుంపుకట్టు.
 గుమ్మర్లకట్టు : }
 గుమ్మటిల్లు : దే. అ. క్రి. చూ. గుబ్బటిల్లు
 గుమ్మను : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.
 గుమ్ము : దే. స. క్రి. పిడికిటితోబాడుచు.
 గురగురలాడు : దే. అ. క్రి. గొంతులో గురకపెట్టు
 గుర్తగు : దే. అ. క్రి. 1. చిహ్నమగు.
 2. జ్ఞాపకము వచ్చు.
 గుర్తించు : దే. స. క్రి. గుర్తుపట్టు.
 గురువుదేలు : దే. అ. క్రి. పైకుబుకు.
 గురువుదాటు : దే. అ. క్రి. మించు.
 గురువువాటు : } దే. అ. క్రి. 1. సరుగెత్తు.
 గురువువాటు : } 2. అతిశయించు.
 గురుసువడు : దే. అ. క్రి. గుడుసువడు.
 గుర్గురించు : దే. అ. క్రి. పందియటచు.
 గుర్వడగించు : }
 గుర్వణగించు : } దే. స. క్రి. నశింపజేయు.
 గుర్వించుకొను : దే. అ. క్రి. గుడుసువడు
 గుర్వెట్టు : దే. అ. క్రి. గుఱకలువెట్టు.
 గుఱించు : } దే. స. క్రి. 1. తలపోయు.
 గుఱియించు; } 2. గుఱిగాజేయు
 గుఱికుదురు : దే. అ. క్రి. 1. గౌరవముస్థిరపడు.
 2. నమ్మకమేర్పడు.
 3. ఆదర్శమేర్పడు.
 గుఱికొను : దే. స. క్రి. 1. మిలియిడు.
 2. లక్ష్యముపెట్టు.

- గుణిచేదరు : దే. అ. క్రి. ఆదర్శము సడలు, లక్ష్యము చేదరు.
 గుణిచేయు : దే. స. క్రి. లక్ష్యించు.
 గుణిపడు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రసిద్ధికెక్కు.
 2. ఏర్పడు.
 గుణిపఱచు : దే. స. క్రి. నిర్ణయించుకొను.
 గుణియగు : దే. అ. క్రి. లక్ష్యమగు.
 గుణివెట్టు : దే. స. క్రి. ఒకదానినిగూర్చి నిర్ణయించుకొను.
 గుణివేయు : దే. స. క్రి. వశపఱచుకొను.
 గుణిసేయు : దే. స. క్రి. 1. నిశ్చయించు.
 2. లెక్కచేయు.
 3. లక్ష్యముచేయు.
 గుణుకొను : దే. అ. క్రి. నెలకొను.
 గుణుతగు : దే. అ. క్రి. ఘనమగు.
 గురితించు :
 గుర్తించు : } దే. స. క్రి. గుర్తుపట్టు.
 గుణుతిడు :
 గుణుతుపడు : దే. అ. క్రి. స్పష్టపడు.
 గుణుతుమీలు : దే. అ. క్రి. తెలియకపోవు.
 గుణుతువెట్టు : దే. స. క్రి. చిహ్నితముచేయు.
 గుణుతెలుగు : దే. స. క్రి. ఆనవాలుపట్టు.
 గుణుపె(వె)ట్టు : } దే. అ. క్రి. గుణకపెట్టు.
 గుణుబొడుచు : }
 గుర్పెట్టు : } దే. అ. క్రి. గుణుపెట్టు.
 గుర్పెట్టు : }
 గుణములుతోలు : దే. అ. క్రి. నిర్వాహముగనుండు.
 “కుండలలో గుణములు తోలు”
 గుణుడు : దే. అ. క్రి. కోపించు.

- గులకరములుకొను: } దే. అ. క్రి. 1. మొలకలెత్తు.
- గులుకరించు : } దే. అ. క్రి. 1. మొలకలెత్తు.
- గులకరించు : } 2. ఒకపదార్థమును నీళ్ళలోఁగలిపి
గలగరించు : } గంఢూషించి మ్రింగు.
3. అడవారు చింతపిక్క లాడు
నప్పుడు అరచేతులలో పెట్టుకొని
ఆటునిటు కదుపు. (తూ. గో.)
- గులాము నేయు : అన్య. దే. అ. క్రి. సేవించు.   వై. వి.
- గులామెత్తు : అన్య. దే. అ. క్రి. బిచ్చమెత్తు.
- గుల్లగుట్ట : దే. అ. క్రి. 1. తలుగు.
2. నశించు.
- గుల్ల చేయు : దే. స. క్రి. 1. పీల్చివేయు.
2. సర్వధనము వ్యయముచేయు.
- గుల్లపడు : దే. అ. క్రి. అవమానపడు.
- గుల్లపటచు : దే. స. క్రి. 1. నాశముచేయు.
2. తేలికపటచు.
- గువ్వకరిగొను : దే. అ. క్రి. 1. తేగు. 2. విజృంభించు.
- గువ్వకుత్తుకపడు: దే. అ. క్రి. నీరసపడు.
- గువ్వకూర్చుండు: దే. అ. క్రి. అంకాయ మొ॥ చెట్టునందే చెడిపోవు.
- గువ్వకొను : } దే. అ. క్రి. గుంపుకూడు.
- గువ్వకోలుకొను: } దే. అ. క్రి. సన్నని గొంతుకతో రహస్యములు
గువ్వకోల్గొను : } చెప్పికొను.
- గుసగుసలుపోవు: } దే. అ. క్రి. సన్నని గొంతుకతో రహస్యములు
గుసగుసలాడు : } చెప్పికొను.
- గుసులూడు : దే. అ. క్రి. 1. అధికముగ బాధపడు. (తెలం)
2. సంధి బంధములు తెగు.

గూ

గూండ్రించు : } దే. అ. క్రి. గుడ్ల గూబకూయు.
 గూండ్రలు(లు): }

గూటించు : దే. స. క్రి. 1. నిర్బంధించి యడుగు.
 2. చీవాట్లు పెట్టు.

గూటిపఱచు : దే. స. క్రి. మఱుగుపఱచు.

గూటు : దే. స. క్రి. 1. నిందించు.
 2. గోడీబిళ్ళయాటలో గుంటలో
 బిళ్ళను పెట్టి కఱ్ఱతో చిమ్ము.
 3. ఎక్కువతీను, త్రావు.

(నిందార్థమున)

గూడవేయు : దే. స. క్రి. గూడలతో నీరుతోడు.

గూడుకట్టు : దే. అ. క్రి. గూడుగా కట్టు.

గూడుదిగు : దే. అ. క్రి. గుండెబరువు తగ్గు.

గూనుగిలు : } దే. అ. క్రి. నంగు.
 గూనువోవు: }

గూపులుతీయించు : దే. స. క్రి. బండ కుంగట్టిన యెడ్లను మిక్కిలిగా
 పరుగెత్తించు.

గూళ్ళవడు : దే. అ. క్రి. 1. చిక్కిపోవు.
 2. కన్నులు గుంటలుపడు.
 3. జబ్బలు నొప్పియెత్తు.

గె

గెంటసమాడు : దే. స. క్రి. పరిహాసమాడు. పాం. మా. 3

గెంటించు : దే. స. క్రి. త్రోయించు, వెడలగొట్టు.

గెంటు : } అ. క్రి. 1. చలించు.

గెంటుకొను : } 2. పోవు.

గెంటువడు : } 3. సంకోచించు.

4. తగు.

5. నెట్టు.

స. క్రి. 1. త్రోయు.

2. తీర్చు.

3. వయు.

గెంటు : దే. అ. క్రి. వంకరగఁదిరుగు.

గెట్టించు : దే. స. క్రి. 1. ధట్టించు.

2. పలకకట్టు.

గెట్టువెట్టు : దే. స. క్రి. హద్దులు నియమించు. (తెలం)

గెడగూడు : దే. స. క్రి. 1. జతపడు.

2. కవయు.

3. వెన్నంటు.

గెడసేయు : దే. స. క్రి. 1. కూర్చు.

2. సమీపించు.

గెడుము : దే. స. క్రి. గెంటివేయు.

గెదుము : దే. స. క్రి. 1. వెన్నంటి పాఱుదోలు.

2. పశువులను బాగుగ పరుగెత్తించు

గెనయు : దే. అ. క్రి. 1. పెంపొందు.

2. తృప్తినొందు.

గెబ్బు :

దే. స. క్రి. 1. గెంటు.

2. చంపు.

3. అంతయు ఒకచో కలుపు. (తెలం)

4. కలగాపులగము సేయు.

5. తిరస్కరించు.

“మబ్బు నుబ్బు గెబ్బు బిబ్బోకవతి వేళి”
విజయవిలా.

గెటకట్టు :

దే. అ. క్రి. రూపేర్పడు.

గెటగొను :

దే. అ. క్రి. గూపుగొను.

గెటవ్రాయు :

దే. స. క్రి. హద్దు నేర్పఱచు.

గెటాయించు .

దే. అ. క్రి. చుట్టుకొను.

గెలిపించు :

దే. స. క్రి. జయింపజేయు.

గెలుచు :

దే. స. క్రి. జయించు.

గెల్చు :

దే. అ. క్రి. జయముగొను.

గెలుపుగొను :

దే. అ. క్రి. చలించు.

గెల్లాడు :

దే. అ. క్రి. విజృంభించు.

గెల్లవడు :

గే

గేడించు :

దే. స. క్రి. బయటకు వెళ్ళగొట్టు.

గేలిడు :

దే. స. క్రి. పరిహాసముచేయు.

(హ) 1. గేలించు. 2. గేలికొట్టు.

3. గేలిగొను. 4. గేలిసేయు.

5. గేలిచేయు, గేలిపెట్టు.

గ

గొండ్లకొను : దే. అ. క్రి. నాట్యమాడు.

గొండ్లయాడు : దే. అ. క్రి. 1. నాట్యమాడు.

2. గొండ్లి యను నృత్యమునుచేయ

గొంతరించు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

గొంతుకవిప్పు : దే. అ. క్రి. మాటాడుటకు గళమెత్తు.

గొంతుకూర్చుండు : దే. అ. క్రి. మోకాళ్ళు గొంతువద్ద అనునట్టి
కూర్చుండు.

గొంతుకొను : దే. అ. క్రి. గొంతు కూర్చుండు.

గొంతుచించుకొను : దే. అ. క్రి. బిగ్గరిగవలచు.

గొంతెమ్మలువెట్టు : దే. స. క్రి. గొబ్బెమ్మలుపెట్టు.

గొందిపెట్టు : దే. స. క్రి. దాచు.

గొట్టుసేయు : దే. స. క్రి. 1. బాధించు.

2. వెల్లడిసేయు.

3. ఆరడివెట్టు. హం. విం. 2. e

గొడగు ;

గొణగు :

} అప్పట్లముగ లోలోనఁ బలికికొను.

గొణగుపడు : దే. అ. క్రి. మాటాడుకొని యాగిపోవు
(మరణకాలమున)

గొడగు : దే. స. క్రి. పరమముల తిత్తు లొలుచు.

గొడ్డువోవు : దే. అ. క్రి. 1. వ్యర్థమగు.

2. నిష్ఫలమగు.

3. సంతానములేకపోవు.

గొడ్డువీగు : దే. అ. క్రి. సంభ్యాత్వము తొలగు.

గొడ్డెలు : దే. స. క్రి. గుత్తుకు దీసికొను.

గొణగొణలాడు : దే. అ. క్రి. గొణగొణమును.

గొడగొను : దే. అ. క్రి. 1. దాహమును పొందు.

2. ఆకలిగొను.

3. ఆయాసముచే బాధపడు.

4. విజృంభించు.

5. అధికముగు.

6. త్వరపడు.

గొనకొను : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.

2. బయలుదేలు.

3. ఒప్పు.

గొనకొలుపు : } దే. స. క్రి. అతిశయింపజేయు, బాగుపఱచు.

గొనకొల్పు : } దే. అ. క్రి. ఇరిపగు.

గొనబగు : దే. అ. క్రి. ఇంపగు.

గొప్పనేయు : దే. స. క్రి. పెద్దనేయు.

గొప్పలుచెప్పు : దే. అ. క్రి. జాబులుకొట్టు.

గొట్టులాడు : దే. అ. క్రి. గంతులుపెట్టు. క. న. రా. యుద్ధ.

గొముకు : దే. అ. క్రి. గొప్పలుచెప్పు.

గొరపెట్టు : దే. అ. క్రి. ఫీంకరించు.

గొర్తిపడు : దే. అ. క్రి. ఎద్దులకు గొట్టుతగిలిపుండగు (కృ. జి.)

గొట్టిగించు : దే. స. క్రి. గొలుగునట్లుచేయు.

గొలుగు : దే. స. క్రి. గొట్టు.

గొలుగులువడు : దే. అ. క్రి. గొలుగుల బడినవగు.

గొల్కు : దే. అ. క్రి. మీటు = “వేవేగ చుచిగొల్కు విడె
మొసంగెన్” ముక్తికాంతా. పరి.

గొలగొలలాడు : దే. అ. క్రి. రొదనేయు.

గొలుసుగొను : దే. అ. క్రి. లంకెపడు.

గొలుమను : దే. అ. క్రి. దుక్ఖించు.

గొవ్వుపోవు : దే. అ. క్రి. 1. కమరు.

2. తప మగు.

గొహారునేయు : దే. స. క్రి. తపింపచేయు.

గో

గోండ్లపెట్టు : దే. అ. క్రి. నిద్రావేశ గొంతుకనుండి యూపిరి విడుచుచు ధ్వనిచేయు.

(రూ) 1. గోండ్రించు. 2. గోండ్రిల్లు.

3. గోండ్రిలు. 4. గోండ్లపెట్టు.

గోతు : దే. స. క్రి. గోళ్ళతోగీరు.

గోకికొను : } అ. క్రి. గీరుకొను.

గోతుతిను : దే. అ. క్రి. నేతికుండలో నడుగున నట్టవలె నుండు వస్తువు నారగించు. (ఘృతమండము)

గోచరించు : దే. అ. క్రి. కన్పించు,

గోజాడు : } దే. అ. క్రి. 1. వివాదపడు.

గోజు : } 2. అడిగి విసిగించు.

గోజులాడు : } 3. గుంజుకొను.

గోటగెలుచు : దే. స. క్రి. అశ్రమముగ జయించు.

గోడకాలుతీయు : దే. స. క్రి. ఇంటి పునాదులకు గుంట త్రవ్వ.

గోడగించు : దే. స. క్రి. 1. స్పర్థించు.

2. మాటాడు.

3. శబ్దించు.

4. తిరస్కరించు.

గోడాడు : దే. అ. క్రి. 1. గోడువెట్టు.

2. తలవంచుకొని యేడ్చు.

3. దుక్ఖించు.

గోరుపులాడు : దే. స. క్రి. 1. బంత్రికొట్టు.
2. ఎగురవేయు.

గోరె(రెవి)చ్చనచేయు : దే. స. క్రి. నులువెచ్చన చేయు.

గోరాత్తు : దే. స. క్రి. గోరు గ్రుచ్చుకొను.

గోప్పిళ్ళాడు : దే. అ. క్రి. బంత్రియాడు.

గోప్పిళ్ళార్చు : దే. స. క్రి. బాతు లాడించు.

గోలపెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. అఱచు.

2. బాధతో నెక్కువగఁ జెప్పు.

గోలించు : దే. స. క్రి. చమురు పోసి వేచు.

గోలుదిప్పు : దే. స. క్రి. మోసముచేయు.

గోలురించు : దే. అ. క్రి. గాండించు.

గోవిందకొట్టు : దే. అ. క్రి. 1. చనిపోవు.

2. నష్టపడు.

గోవిందలుకొట్టు : దే. అ. క్రి. విందు భోజనపువేళలఁ బద్యమ
చదివి గోవిందలుకొట్టు.

గోవెత్తు : దే. అ. క్రి. (గోన+వెత్తు)
1. పశువులుబెడచు.

2. బెడచుస్వభావము కలిగించు.

గోనడుచు : దే. స. క్రి. నిందవేయు.

గోననపుచ్చు : దే. స. క్రి. 1. చాటించు.

2. వెల్లడిచేయు.

గోనపుచ్చు : { దే. స. క్రి. బాధపెట్టు.

గోనవెట్టు : {

గోసరిలు : దే. అ. క్రి. ఘోషించు.

గోసెక్కించు : దే. స. క్రి. రచ్చ కెక్కించు. ప్రే.

గోవెక్కు : దే. అ. క్రి. రచ్చకెక్కు.

గ

గౌరవించు : సం. స. క్రి. గౌరవముచేయు.
 గొయుదయించు: సం. అ. క్రి. చంద్రోదయచుగు.
 గొవొడము : సం. అ. క్రి. చంద్రుఁ డుదయించు.

గ్ర

గ్రక్కతిలు : } దే. అ. క్రి. కంపించు.
 గ్రక్కతిలు : }
 గ్రక్కదలు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి కదలు.
 గ్రక్కిలు : }
 గ్రక్కిరువడు: } దే. అ. క్రి. కంపించు.
 గ్రక్కిలువడు: }
 గ్రసించు : } సం. స. క్రి. 1. తిను.
 గ్రసియించు: } 2. మ్రొంగివైచు.
 3. తోఁగొను.
 4. కబళించు.

గ్రహించు : సం. స. క్రి. పట్టుకొను.
 గ్రొక్కొను : దే. అ. క్రి. 1. చుట్టుకొను.
 2. గుమికూడు.

గ్రీవాదప్పుమగు: సం. అ. క్రి. కుత్తుకబంటి యగు. నాసి
 గ్రుక్కగొను : దే. అ. క్రి. 1. గ్రుక్కపట్టు.
 2. మ్రొంగు.

గ్రుక్కత్రిప్పుకొను: దే. అ. క్రి. తేఱుకొను.
 గ్రుక్కలుపెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. ఏడుపుచుగు.
 2. తేఱుకొను.

గ్రుక్కలుమింగు: దే. అ. క్రి. 1. ఉవ్విళ్ళూరు.
2. సంకోచించు.

గ్రుక్కిలుమింగు: దే. స. క్రి. ఉబలాటపడుచు.

గ్రుక్కిళ్ళుమింగు: } దే. అ. క్రి. ఉవ్విళ్ళూరు.

గ్రుక్కు: } దే. అ. క్రి. మాట నణచికొను.

గ్రుక్కుమిక్కనకయుండు: దే. అ. క్రి. నిశ్శబ్దముగ నుండు.

గ్రుక్కుమిక్కను: దే. అ. క్రి. గుసగుసలాడు.

గ్రుక్కువోవు: దే. అ. క్రి. తొట్టుపడు.

గ్రుచ్చిపాటు: దే. స. క్రి. నాటిపోవు.

గ్రుచ్చిపోనేయు: దే. స. క్రి. నాటనేయు.

గ్రుచ్చు: } దే. స. క్రి. 1. పొడుచు.

గ్రుచ్చుకొను: } 2. పూలదండకుట్టు.

3. గట్టిగా పట్టుకొను.

(గ్రుచ్చి కొనిలించు)

గ్రుచ్చెత్తు: దే. స. క్రి. గ్రుచ్చియెత్తు.

గ్రుడ్డివడు: దే. అ. క్రి. అంధమగు.

గ్రుడ్లప్పగించు: దే. అ. క్రి. నిర్బహాయుడగు.

గ్రుడ్లుము: దే. అ. క్రి. కన్నులు పెద్దవిగా, జేసిచూచు.

గ్రుద్దు: } దే. స. క్రి. పిడికిలితో మోదు.

గ్రుద్దులాడు: }

గ్రుయ్య: దే. స. క్రి. నాటు.

గ్రువ్వ: దే. అ. క్రి. క్రువ్వకొను.

గ్రెమ్మ: దే. స. క్రి. సాగగొట్టు.

గ్రొచ్చు: దే. స. క్రి. 1. త్రవ్వ. 2. చీల్చు.

గ్రొప్పించు: దే. స. క్రి. 1. త్రవ్వించు. 2. పెరికించు.

గ్రొయ్య: దే. అ. క్రి. పల్లముపడు.

ఘ

ఘటనచేయు : సం. స. క్రి. కూర్చు.

ఘటనపడు : సం. అ. క్రి. కూడు.

ఘటననేయు : సం. స. క్రి. గట్టించేయు.

ఘటించు :

ఘటియించు : } సం. స. క్రి. కలిగించు.

ఘటిలు : } అ. క్రి. వర్షడు.

ఘటియిలు :

ఘట్టించు : సం. స. క్రి. 1. పొడుచు.

2. కొట్టు.

ఘనంపఱచు. } సం. స. క్రి. 1. ఘనముచేయు.

ఘనపఱచు : } 2. స్థిరపఱచు

ఘనముచేయు : సం. స. క్రి. గొప్పగ భావించు.

ఘనీభవించు : సం. అ. క్రి. ముద్దకట్టు.

ఘర్షణచేయు : సం. స. క్రి. తగవుచేయు.

ఘర్షణజరుగు : మి. అ. క్రి. పోటాటయగు.

“బాకీ నిమిత్తము ఘర్షణజరిగి:

ఘర్షణపడు : మి. అ. క్రి. తగాదాపడు.

ఘర్షించు : సం. స. క్రి. 1. బరయు.

2. బాధించు.

3. నూరు.

ఘాటించు : సం. అ. క్రి. చెలరేగు.

ఘాటుకలుగు : దే. అ. క్రి. పొగరుచిమ్ము.

ఘాతలాడు : సం. స. క్రి. నిందించు.

ఘాతించు : సం. స. క్రి. చంపు.

ఘిరాయించు : అన్య. దే. స. క్రి. ముట్టడించు.

ఘోకరించు : సం. అ. క్రి. ఏనుగు ధ్వనిసేయు.

ఘుమఘుమలాడు : మి. అ. క్రి. 1. గమగమలాడు.

2. పరిమళించు.

ఘుర్ఘురించు : సం. అ. క్రి. (పండులు) ధ్వనిచేయు.

ఘూర్ణిలు : సం. అ. క్రి. 1. కలగుండువడు.

2. కదలు.

ఘోటించు : సం. అ. క్రి. యథేచ్ఛముగఁ దిరుగు.

ఘోషించు : } సం. అ. క్రి. మ్రోయు.

ఘోషిలు : } స. క్రి. చాటించు.

ఘ్రాణించు : సం. స. క్రి. మూచూచు.

చ

చంచలించు : సం. అ. క్రి. కదలు, మనశ్శైశ్వర్యముపోవు.

చండించు : సం. అ. క్రి. మిక్కిలికోపించు, కలహించు, మంద
గించు, అలసచుగు, చలపట్టు.
మచ్చరించు.

చకచకలాడు : దే. అ. క్రి. చురుకుగా నుండు.

చకితమగు : సం. అ. క్రి. ఉలికిపడు. మనసు విస్మయమునుపొందు.

చతాలించు : దే. అ. క్రి. వేగము కలిగియుండు. (బొ. క.)

చతురువడు : మి. అ. క్రి. నేర్పరితనముచూపు.

చదురువడు : వై. అ. క్రి. నేర్పరితనముచూపు. (నె. జి.)

చప్పావేయు : అన్య. దే. స. క్రి. ముద్రణచేయు. అచ్చొత్తు.

చమత్కరించు : సం. అ. క్రి. చమత్కారముచేయు.

చరణంబుద్రొక్కు : సం. స. క్రి. కాలుద్రొక్కు, పెండ్లిచూచు.

చరి(యి)ంచు : సం. అ. క్రి. తిరుగు. వ్యభిచరించు.

- చర్చించు : సం. అ. క్రి. చర్చచేయు, అనులేపనముచేయు, ఊహించు.
- చర్చించు : సం. అ. క్రి. చర్చణముచేయు.
- చలపగు . దే. అ. క్రి. పైరు ఒక్కొక్కచోట చెడి సందు లేర్పడు.
- చలాయించు : దే. స. క్రి. అధికారమును సాగించు.
- చాకిరీచేయు : దే. అ. క్రి. ఊడిగముచేయు.
- చాడీలుచెప్పు : దే. అ. క్రి. లేనివి కల్పించి చెప్పు.
- చారలాడు : దే. అ. క్రి. నన్నుదిగా చలించు. “చక్కగానీడను చారలాడుచును” చొ. చ.
- చారుతరములగు : సం. అ. క్రి. మనోహరములగు.
- చార్వాకమొనర్చు : సం. అ. క్రి. నాస్తికవాదముచేయు.
- చింకిపోవు : దే. అ. క్రి. చివికిపోవు, చీకిపోవు.
- చించు : దే. స. క్రి. చినుంగజేయు, భేదించు.
- చింతచే(సే)యు : సం. అ. క్రి. ఆలోచన చేయు.
- చింతచే సగమగు : సం. అ. క్రి. విచారముతో చిక్కిపోవు.
- చింతనిప్పులు రాలు : దే. అ. క్రి. కన్నులు మిక్కిలి యెఱ్ఱనగు.
- చింతవ(వ)డు : మి. అ. క్రి. దుఃఖిపడు.
- చింతయిడు : సం. అ. క్రి. ఆలోచనకు తావొసగు.
- చింతించు : సం. స. క్రి. ఆలోచించు, ధ్యానించు.
- చింతిలు(ల్లు) : సం. స. క్రి. చింతించు.
- చిందయిపోవు : దే. అ. క్రి. ఖన్నమైపోవు.
- చిందరేగు : దే. అ. క్రి. (చిందఱ + రేగు) చెలరేగు.
- చిందఱకొట్టు : దే. స. క్రి. చెలరేగు, త్రుళ్ళింతలాడు, విరజిమ్ము.
- చిందఱగొను. } దే. అ. క్రి. చికాకువడు, విజృంభించు,
చిందఱరేగు : } (చెవులు) దిబ్బెళ్ళవడు.
- చిందఱలాడు : దే. స. క్రి. చీదఱలాడు, ఖండించు.

చిందటలువోవు : దే. అ. క్రి. చిల్లులునడు.

చిందటవందటచేయు : దే. స. క్రి. చీకాకుపడజేయు, చెదరఁగొట్టు.
ఖండించు. భా. వి. 5 ఆ.

చిందటవందటలాడు : దే. స. క్రి. చెదరఁగొట్టు.

చిందటసేయు : దే. స. క్రి. భేదించు.

చిందలు సేయు : దే. స. క్రి. విప్రకీర్ణముసేయు.

చిందవందగు : దే. అ. క్రి. శిథిలమగు.

చిందాడు : దే. అ. క్రి. చిందులాడు, గంతులువేయు,
(చిందు) నాట్యభేదము. (యానాదం.)

చిందిలిపడు : దే. అ. క్రి. సంభ్రమించు.

చిందిలిమందిలియగు : దే. అ. క్రి. చలించు.

చిందిలు(ల్లు) : దే. అ. క్రి. చిందు.

చిందు : దే. అ. క్రి. ఒలుకు, రాలు, ప్రసరించు, తొణచు.
స. క్రి. వ్యయపెట్టు, బలికించు.

చిందుగొను : దే. అ. క్రి. కదలియాడు.

చిందు(లు)ద్రొక్కు : దే. అ. క్రి. నర్తించు, కోపముతోగంతులువేయు,
బిడ్డలు మకురుతనమున ఎగురు.

చిందులువాటు : దే. అ. క్రి. చిందులుద్రొక్కు. (చిందు + ద్రొక్కు)

చిందువందు : దే. అ. క్రి. బిందువు బిందువుగా రాలు.

చిందువందులాడు : దే. అ. క్రి. నర్తించు.

చిందువందుసేయు : దే. స. క్రి. చెదరఁగొట్టు, వ్యయముసేయు.

చిందుసేయు : దే. స. క్రి. త్రోసిపుచ్చు. “అమ్మ! నామాట నీవు
చిందుసేయక నీవు చేపట్టితేని
వన్నెయు వాసియు వచ్చును నీకు.”

క. వ. రా. అయో.

చింపు : దే. స. క్రి. చించు; చినుఁగఁజేయు.

చింపులుచేయు : దే. స. క్రి. ధ్వంసముచేయు. హొగొట్టు. కాళ. శ.

చికాకుపడు : దే. అ. క్రి. కలతనొందు. విసివికొను.

- చికిత్సించు : సం. స. క్రి. వైద్యముచేయు.
- చికిలించు : దే. అ. క్రి. కన్నులు చికిలించు.
- చికిలిచేయు : దే. స. క్రి. మెఱుగుబెట్టు, సానబెట్టు.
- చికిలు : దే. అ. క్రి. తెచ్చికొనియేడ్చు.
- చిక్కబట్టు : దే. స. క్రి. నిరోధించు, ధరించు, ఓపికబట్టు.
- చిక్కబడు : దే. అ. క్రి. సాంద్రమగు. మిగులు
- చిక్కనగు : దే. అ. క్రి. స్థిరముగా నుండు.
- చిక్కనముపోయు : దే. స. క్రి. శుభకార్యములకు ముందు ఇంటింటికి
పసుపు కుంకుమ పంచిపెట్టు.
- చిక్కించు : దే. స. క్రి. తగులునడఁజేయు, పట్టుకొను.
- చిక్కిరియగు : దే. అ. క్రి. చిక్కిరివిక్కిరియగు, చెల్లాచెదరగు,
పాడగు.
- చిక్కినగమగు : దే. అ. క్రి. కృశించు.
- చిక్కు : దే. అ. క్రి. కృశించు, మిగులు, దొరకు, లోబడు
ఆగిపోవు, నిలుచు, తగులుకొను.
- చిక్కుజీరుప(వ)డు : దే. అ. క్రి. హఠములు చిక్కువడు.
- చిక్కుప(వ)డు : దే. అ. క్రి. తగులువడు, పట్టునడు, మెలికనడు.
(న్యవ.)
- చిక్కుప(వ)టచు : దే. స. క్రి. చిక్కుపడు ప్రే.
- చిక్కులుదీర్చు : దే. స. క్రి. చిక్కువాపు, కష్టములు తొలగించు,
సందేహనివృత్తి చేయు.
- చిక్కులుపెట్టు : దే. స. క్రి. ఇబ్బందులుపెట్టు, కష్టపెట్టు.
- చిక్కువాపు : దే. స. క్రి. చిక్కుతీయు, చక్కబెడుచు.
- చిక్కొట్టు : దే. స. క్రి. చీకొట్టు.
- చిక్కొను : దే. అ. క్రి. చిక్కులలోబడు.
- చిగిరించు : దే. అ. క్రి. పల్లవించు, వర్షిల్లు. గూ. చిగిరిలు.
- చిగురుకొ(ర్కొ)ను : దే. అ. క్రి. అంకురించు, ఎఱువగు, అతిశయించు,
ఉద్రేకించు.

- చిగురుచు : దే. అ. క్రి. చిగిరించు, ఎఱ్ఱునగు.
- చిగుర్చు : దే. అ. క్రి. చిగురుచు.
- చిగురెక్కు : దే. అ. క్రి. కోటికెక్కు.
- చిగురొత్తు : దే. అ. క్రి. చిగుర్చు, కలుగు, అనురక్తమగు.
- చిగురులొత్తు } దే. అ. క్రి. చివురొత్తు.
- చివురులొత్తు }
- చిగురువలెనగు : దే. అ. క్రి. ఎఱ్ఱఁబాటు.
- చిచ్చికొట్టు : దే. స. క్రి. బుజ్జగించు, పిల్లలను నిద్రపుచ్చుటకు మృదువుగా తట్టు.
- చిచ్చుపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. ఇద్దరికి మధ్య సామరస్యము చెడగొట్టు.
2. నిప్పుపెట్టు.
- చిచ్చుఱుకు : దే. అ. క్రి. అగ్నిప్రవేశము సేయు.
- చిటచిటమను : దే. అ. క్రి. కోవగించు, మిఠాయిగురులు చెదలు, చిటారిండు : తాపమునందు.
- చిటికరించు : దే. అ. క్రి. చిటికప్రేయు.
- చిటికలిడు : దే. అ. క్రి. చిటికలుప్రేయు.
- చిటికలిఱుచు : దే. స. క్రి. ప్రవేశము వరించి సందులలో ధ్వని పుట్టించు, నిందించు.
- చిటికవేయు : దే. అ. క్రి. చిటికలుప్రేయు.
- చిటికాయించు : దే. స. క్రి. తొలగించు.
- చిటిలించు : దే. స. క్రి. చెడగొట్టు, పగులగొట్టు.
- చిట్లించు : దే. స. క్రి. ముఖము చిట్లించు, పసుపు చిట్లించు, పొదుపుచేయు.
- చిటిగిలు : దే. అ. క్రి. చిటిలు,
- చిటిలిపడు : దే. అ. క్రి. కోపించు, కోపపడు, కోపముచేయు.

- చిటిలు : దే. అ. క్రి. చిట్లు.
- చిటుకను : దే. అ. క్రి. అల్పశబ్దముచేయు
- చిటుక్కను : దే. అ. క్రి. చిటుక్కుమని భవని చేయు.
- చిటుక్కునచేయు : దే. అ. క్రి. సులభముగా, వేగముగా పనిచేయు.
- చిటుక్కుమను : దే. అ. క్రి. (చీమ) చిటుక్కును.
- చిటుకు : దే. అ. క్రి. చిటికలువేయు.
- చిటుకుపొటుకు మను : దే. స. క్రి. 1. వానచినుకు పలుకు.
2. మాటిమాటికి పోరుపెట్టు.
3. మాటమాటకు దెబ్బకొట్టు.
- చిటుకురను : దే. అ. క్రి. చిటుక్కుని మ్రోగు.
- చిటులు(ట్లు) : దే. అ. క్రి. 1. బీటలువాటు.
2. నాశనమగు.
- చిట్టమిడుచు : దే. అ. క్రి. చిటికీవేయు.
- చిట్టలగు : దే. అ. క్రి. ఆశ్చర్యమగు.
- చిట్టలుచెలగు . దే. అ. క్రి. వింతలుపుట్టు.
- చిట్టాడు : దే. అ. క్రి. సంచలించు, సందడించు, అతిశయించు
క. వ. రా. సుం.
- చిట్ట(ట్రె)ముకట్టు : దే. అ. క్రి. 1. అర్పము మొ॥ అడుగున మాడి
పోవు.
2. కొలిమిలో లోహము కరిగి
మట్టితో గలసి గట్టిగా ముద్దకట్టి
బిగిసికొను.
- చిట్టుముట్టాడు : దే. అ. క్రి. ప్రసరించు.
- చిట్లించుకొను : దే. అ. క్రి. ముడతలు పడఁజేయు.
- చిట్లు : దే. అ. క్రి. 1. పగుళ్ళువాటు.
2. మిక్కిలి కోపించు.
- చిడిముడిపడు : దే. అ. క్రి. చికాకుపడు; కలగు.

- చిడియు : దే. అ. క్రి. కందు. స. నీ. స. 2
- చితకకొట్టు : దే. స. క్రి. చూ. చితుకగొట్టు.
1. బాగుగ మర్దించు.
2. సంసారము పాడుచేయు.
- చితుకు : దే. అ. క్రి. మెత్తని వస్తువులు పగులు.
- చితచితలాడు : దే. అ. క్రి. 1. గాలితేక చెమటపోసి చితచితలాడు.
2. వానకురిసి వెలిసినతరువాత బంక మట్టినేల గొడ్ల త్రొక్కుళ్ళు పడి చితచితలాడు.
- చిత్తగించు : సం. అ. క్రి. 1. సావధానముగా విను.
2. తప్పనిసరిగా చేయు.
“పలాయనము చిత్తగించినాడు.”
- చిత్తగు : దే. అ. క్రి. ఓడిపోవు; న్యర్థమగు.
- చిత్తమిడు : దే. స. క్రి. కల్పించు.
- చిత్తము కరఁగు : సం. అ. క్రి. మనసు కరఁగు.
- చిత్తముకొ(గొ)ను : సం. అ. క్రి. ఆకరించు.
- చిత్తముతెలియు : సం. అ. క్రి. అభిప్రాయమెఱుఁగు.
- చిత్తమునకు వచ్చు : సం. అ. క్రి. వచ్చు.
- చిత్తమునకెక్కు : సం. అ. క్రి. మనసుకు వచ్చు.
- చిత్తమునీరగు : సం. అ. క్రి. మనసు ద్రవించు.
- చిత్తముప(వ)డయు : సం. అ. క్రి. అనుగ్రహము సంపాదించు.
- చిత్తమువంచు : సం. స. క్రి. మనసును వశముచేసికొను.
- చిత్తయిపోవు : దే. అ. క్రి. సత్తువలేకపోవు.
- చిత్తరించు : దే. స. క్రి. చిత్తరువు వ్రాయు.
- చిత్తరువొత్తు : దే. అ. క్రి. ముద్రితమగు.
- చిత్తుచేయు : దే. స. క్రి. ఓడించు.
- చిత్రించు : సం. స. క్రి. జూమ్మవ్రాయు.

- చిదిమిపెట్టు : దే. స. క్రి. పంచిపెట్టు.
- చిదియు : దే. అ. క్రి. ఆకృతిచెడునట్లు అదుమబడు. కాశ. 2ఆ
- చిదుకు : దే. అ. క్రి. నలుగు.
- చిదుపు : దే. స. క్రి. నలుగుజేయు.
- చిదుము : దే. అ. క్రి. పువ్వులను కోయు.
- చిద్రమువేయు : సం. స. క్రి. రంధ్రముచేయు.
- చినుగు : దే. అ. క్రి. వస్త్రాదికము ఛిన్నమగు.
- చినుకు : దే. అ. క్రి. వాన ప్రారంభించు.
- చిన్నబుచ్చు : దే. స. క్రి. పరుసి తక్కువచేయు.
- చిన్నబోవు : దే. అ. క్రి. ఛిన్నమగు.
- చిన్నకన్నవడు : దే. అ. క్రి. అర్ధనిమిషాలితాక్షుడగు.
- చిన్నచూపుచూచు : దే. స. క్రి. చులకనగా చూచు.
- చిన్నతనమగు : దే. అ. క్రి. అవమానమగు.
- చిన్నపో(వో)వు : దే. అ. క్రి. (చిన్న + పోవు.) ప్రే. చిన్నబుచ్చు.
ఛిన్నుడగు.
- చిపిలివాడు : దే. అ. క్రి. వసివాళ్ళాడు. క. న. రా. యు.
- చిప్పచేతికిచ్చు : దే. స. క్రి. బికారివానినిచేయు. నిర్ధనునిచేయు.
- చిప్పచేతికివచ్చు : దే. అ. క్రి. నిర్ధనుడగు.
- చిప్పిలు(ల్లు) : దే. అ. క్రి. ఉబుకు.
- చిమచిమలాడు : దే. అ. క్రి. సన్నగా మంటతోగూడిన బాధకలుగు.
- చిముటు . దే. అ. క్రి. సైగచేయుటకై కనుమూసితెరిచు
(క. చిముటు) (త. చిముట్టు) శ. ర.
- చిమిడివడు : దే. అ. క్రి. చెడిపోవు.
- చిముడు : దే. అ. క్రి. అన్నము మొ॥ చెడిపోవు.
- చిముడుచు(డుచ్చు) : దే. స. క్రి. చిముడు ప్రే.
- చిములు : దే. స. క్రి. వెదజల్లు.
- చిమ్మదిరుగు : దే. అ. క్రి. గిరిగిరి తిరుగు

చిన్నురేగు : దే. అ. క్రి. విజృంభించు,

చిమ్మిరెబెట్టు : దే. స. క్రి. నువ్వులు, బెల్లము కలిపి ప్రళయ
రజస్వలకు బెట్టు.

చిమ్మిరేగు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి విజృంభించు.

చిమ్మ : దే. స. క్రి. 1. గీరు, కాంతి, మొ॥ న్యాపింపజేయు.
2. తిరస్కరించు.
3. శీఘ్రముగా పనిచేయు.
-వానికిది లెక్కయేమి? చిమ్మియనలల
బాటనైచినాడు.
4. పొడుచు.
5. కసవు ఊడ్చు.

చిమ్మలాడు : దే. స. క్రి. నీళ్ళుచల్లుకొను.

చిరుగు : దే. అ. క్రి. చినుగు.

చిర్వవోవు : దే. అ. క్రి. చెడిపోవు. ద్వి. భా. ఆ. 2

చిఱచిఱలాడు : దే. అ. క్రి. స్వభావముచేఁగోపియైనవాడు వినుగుతో
గోపమును ప్రదర్శించు, మండిపడు.

చిఱలువొడుచు : దే. అ. క్రి. ఆవులు మొ॥ గుంపులువిడి చెదరిచెదరి
పరుగెత్తు.

చిఱుకొట్టు : దే. స. క్రి. ఎగిరిపడు; నీదరించుకొను.

చిఱుతలు కవియు : }
చిఱుతలుక్రమ్ము : } దే. అ. క్రి. 1. కన్నులు బైరులుక్రమ్ము.
చిఱుతలుపడు : } 2. పైత్యాధిక్యముచేత తాత్కా-
చిఱుత(లు)వాఱు : } లికముగ దృష్టిమాంద్యముకలుగు.

చిఱుతలువేయు : దే. స. క్రి. కాళ్ళుచేతులు బంధించి అనమానము
సేయు.

చిలుతవ(ప)డు : దే. అ. క్రి. అనమానముపడు.

చిలుతవోవు : దే. అ. క్రి. ఖన్ననుగు.

చిలుము : దే. అ. క్రి. విజృంభించు.

స. క్రి. వధించు.

చిలుములుచును : దే. అ. క్రి. కోపగించు.

చిలులువోడుచు : దే. అ. క్రి. చిలులువోడుచు.

చిలుకొట్టు : దే. స. క్రి. చిలుకొట్టు.

చిలుబులుచును : దే. అ. క్రి. కోపముతో బుసకొట్టు.

చిలుబుస్సులాడు : దే. అ. క్రి. 1. కోపముతో నెవ్వరిని దగ్గఱకు
రానీయకుండ ప్రసంగించు.

(చూ) చిలుబులుచును.

2. చిలుచిలుచును

చిలుచును : దే. అ. క్రి. కోపముతోలేచు.

చిలుముట్టడు : దే. అ. క్రి. స్పర్థపడు; వ్యాపించు. సందడించు.

వి. రా. 2 ఆ.

చిలికించు : దే. స. క్రి. చిలుకరించు, నీరు కొలదిగా విడల్పు.

చిలిపిచేష్టలు చేయు : దే. అ. క్రి. అల్లరిపనులు చేయు,

చిలివిలి(పో)వోవు : దే. అ. క్రి. దట్టమగు, ప్రకాశించు. తహతహ
పడు.

చిలుకరించు : దే. స. క్రి. చిలికించు. చల్లు. “వాడు నామీద
నీళ్ళు చిలకరించినాడు.” (వ్యవ.)

చిలుకు(ల్గు) : దే. స. క్రి. (కర్త)ర్థకము) మధించు.

చిలుకుపెట్టు : దే. అ. క్రి. గొల్గేముపెట్టు,

చిలుముపట్టు : దే. అ. క్రి. 1. లోహముకాని తత్సంపర్కముచే
నింకొక వస్తువుగాని త్రుప్తపట్టుటయో
చెడిపోవుటయో జరుగు.

2. గంజాయిత్తగు.

చిలువలుపలువలు వేయు : దే. అ. క్రి. శాఖోపశాఖలగు.

చిలుమువాటు : దే. అ. క్రి. చిలుముపట్టు.

చిలుమూరు : దే. అ. క్రి. కళాయిలేని యిత్తడి గిన్నెలలో పులుపు
గల ద్రవముల సంయోగముచే రాసా
యనిక వికారము కలుగు.

చిల్లచీరు(ర్కు)కులాడు : దే. స. క్రి. సయ్యాటలాడు. (తెలం)

చిల్లయిడు : దే. అ. క్రి. 1. చినరలఁ జీలికలగు. భార.శాం.సిఆ.
2. వరిమడి మధ్య సన్నగా నీకు ప్రవ
హించుటకు సందు ఇచ్చు.

చిల్లటనేయు : దే. స. క్రి. నాశనముచేయు. క. వ. రా. యు.
(వరిగణించకపోవు.)

చిల్లు : దే. అ. క్రి. ఉబుకు.

చిల్లుపడు : దే. అ. క్రి. రంధ్రము కలుగు.

చిల్లుపుచ్చు : దే. అ. క్రి. చిల్లులేర్చు.

చిల్లుపో(వో)వు : దే. అ. క్రి. (చెవులు) రంధ్రములుపడు.

చివుకు : దే. అ. క్రి. 1. నీటిలో నాని గట్టితనము తగ్గు.
2. దుఃఖముచేత బాధపడు.

చివుక్కుమను : } దే. అ. క్రి. మనస్సు కలఁగు.

చివుక్కురుమను : } ఆకస్మికముగా మనస్సు కుందు.

చివ్వకుఁజేచావు : దే. అ. క్రి. జగడమునకు సిద్ధమగు.

చివ్వరేగు : } దే. అ. క్రి. తగాదాపడు.

చివ్వలాడు : }
చివ్వ : దే. స. క్రి. చెక్కు.

చీ

- చీఁకు : దే. స. క్రి. 1. చప్పరించు
2. చుంచు
3. సీడించు.
- చీఁదఱగొను : } దే. అ. క్రి. 1. వెలికారణముచేత వ్యవస్థాశూన్యమైన మనస్సును ప్రదర్శించు.
చీఁదఱపడు : } 2. ఓక్కు లేకపోవు
చీఁదఱరేగు : } 3. బహిష్కృష్టములచేత శరీరస్వేదాదులవలన శాంతిలేకపోవు.
చీఁదఱలుపోవు : దే. అ. క్రి. దిబ్బిళ్ళపడు.
చీఁదరించుకొను : దే. అ. క్రి. అపహింసించుకొను.
చీఁదు : దే. అ. క్రి. 1. కురియు.
2. ముక్కు- చీదు.
3. తన కున్న జ్ఞానమును ఒక్కసారి వెడలఁగ్రక్కు (నీచార్థమున.)
- చీకటిగొను : దే. అ. క్రి. అంధకారమగు. కళా. 4 ఆ.
- చీకటిగొల్పు : దే. స. క్రి. చీకటిగొను ప్రే. అంధకారము నాన హింపఁజేయు. కు. సం. 6 ఆ.
- చీకటితప్పు చేయు : దే. స. క్రి. న్యభిచరించు. నైష. 7 ఆ.
- చీకటిమడి కట్టు : దే. అ. క్రి. దిశమొలగో నురిను.
- చీకట్లుక్రమ్ము : దే. అ. క్రి. కండ్లు బైరులుక్రమ్ము.
- చీకట్లుగొను : దే. అ. క్రి. చీకటిగొను.
- చీకాకుచేయు. దే. స. క్రి. ప్రే. చీకాకు కల్గించు.
- చీకాకుపడు : దే. అ. క్రి. 1. బలహీనమగు.
2. శ్రమపడు.

- చీకాకుపఱుచు : దే. స. క్రి. ప్రే. చీకాకుపడు.
- చీకిరించు : } దే. అ. క్రి. చుట్టునున్న కండలు క్రమ్మగా కన్నులు
చీకిలించు : } మూసికొను.
- చీకు : దే. స. క్రి. 1. మామిడిపండ్లు మొదలగు వాని
రసమును పండ్లతో పీల్చు.
2. వస్తువులు నీళ్ళలో మిక్కిలి నాను.
3. ప్రాతదై నాని చెడు.
- చీకుపడు : దే. అ. క్రి. చీకాకుపడు, బాధపడు.
- చీకురించు : దే. అ. క్రి. చీకిరించు; అంధముగు
- చీకువారు గవియు : దే. అ. క్రి. చీకటియగు
- చీకొట్టు : దే. స. క్రి. చీయని నిందించు.
- చీటివ్రాయు : దే. స. క్రి. ఆజ్ఞపేయు; ఉత్తరువు వ్రాయు
- చీత్కరించు : సం. స. క్రి. చీయని నిందించు.
- చీదరించు : దే. స. క్రి. అసహ్యించు, విసుగుకొను.
- చీదిచీదివేయు : దే. అ. క్రి. ఏడుచు, దుఃఖభయముచేయు.
- చీముపట్టు : దే. అ. క్రి. చీముగలది యగు.
- చీములుగట్టు : దే. అ. క్రి. చెవులు చీముపట్టినట్లు బాధపడు.
భార. ఉద్యో. 2 ఆ.
- చీరచిక్కు : దే. అ. క్రి. గర్భము ధరించు, చీరచాలకపోవు.
- చీరికిగెకొను : } దే. స. క్రి. లక్ష్యపెట్టు
చీరికింగొను : }
- చీరు : దే. స. క్రి. చీలుచు, గోతు, పిలుచు, ముక్కలు
చేయు.
- చీరువారు : దే. స. క్రి. పిలుచు.
- చీర్ణముగు : సం. అ. క్రి. చినిగిన దగు. హంస. 2 ఆ.
- చీఱు : దే. అ. క్రి. పలవించు.
స. క్రి. చీల్చు, పిల్చు, వదరు, ఆహ్వానించు.

చీలదీయు :	దే. స. క్రి. విడదీయు.
చీలిపోవు :	దే. అ. క్రి. విడిపోవు.
చీలు :	దే. అ. క్రి. బ్రద్దలగు, చెడు, పాయలగు.
చీలుచు :	} దే. స. క్రి. చీలు ప్రే.
చీల్చు :	
చీశితపెట్టు :	దే. స. క్రి. 1. తొలగించు: తీసివేయు. బ్రా. 2. రాల్చు.
చీవాట్లుతిను :	దే. అ. క్రి. నిందమోయు
చీవాట్లుపెట్టు :	దే. స. క్రి. నిందించు.

చు

చుంబనమునేయు :	సం. స. క్రి. ముద్దుపెట్టుకొను.
చుంబించు :	సం. స. క్రి. ముద్దుగొను, స్పృశించు.
చుచుకించు :	సం. స. క్రి. పుడిసిబంటు.
చూడు :	దే. స. క్రి. కాల్చు.
చూర్ణించు :	సం. స. క్రి. పిండియగునట్లు కొట్టు.
చూర్ణముగు :	సం. అ. క్రి. పొడిపొడిగా అగు.
చూర్ణములుపట్టు :	మి. అ. క్రి. బాకాల్చు.

చె

చెంకవేయు :	దే. స. క్రి. చెంపమీదఁగొట్టు.
చెంగఁగొట్టు :	దే. స. క్రి. ఓడించు.
చెంగలించు :	దే. అ. క్రి. మోలచు; వికసించు, అతిశయించు ఉత్సాహపడు, ఉల్లాసముగా దూడలు గంతులు వేయు.

- చెంగలిడు : దే. అ. క్రి. గంతులుపెట్టు.
 చెంగిపాటు : దే. అ. క్రి. లంఘించు. రా. యు.
 చెంగిపోవు : దే. అ. క్రి. దూకు.
 చెంగు : దే. స. క్రి. దాటు, చలించు, విడుచు.

క. న. రా. అయో.

చెంగోవతీయు : { దే. స. క్రి. దుక్కివేళ గట్లు సరిచేయు.
 చెంగోవవేయు :

చెండచిండాడు : దే. స. క్రి. ఖండించు.

చెండా (డ్లా)డు : దే. అ. క్రి. బంతియాడు, బంతులాడు.
 స. క్రి. ఖండించు.

చెండివేయు : దే. స. క్రి. ఖండించు.

చెండు : దే. స. క్రి. ఖండించు, చంపు.

చెండుచిండాడు : దే. స. క్రి. ఖండించు.

చెండు బెండొనరించు : దే. స. క్రి. చెండు బెండాడు.

అచ్చ. రా. సు.

చెంద్రికచుట్టు : దే. అ. క్రి. ఎఱ్ఱనిరంగు ముద్రవేయు. విజ. 3 ఆ.

చెందు : దే. అ. క్రి. కలుగు; పొందు.

చెంపగిలు : దే. అ. క్రి. పెడదారిబట్టు.

చెంపపెట్టగు : దే. అ. క్రి. ఆపద సంభవించు.

చెంపలువేయు : దే. స. క్రి. చెంపకాయలు కొట్టు.

చెంపశుద్ధిచేయు : దే. స. క్రి. చపేటప్రదానముచేయు. హేమాబ్జ.

చెకచెకలాడు : { దే. అ. క్రి. త్రుళ్ళు, ముక్కలుచేయు.
 చెకపికలాడు :

చెకబికలు సేయు : దే. స. క్రి. శకలవికలముగజేయు.

చెక్కలుచేయు : దే. స. క్రి. ఖండించు.

చెక్కలువాపు : దే. స. క్రి. తునుకలుచేయు, పగులగొట్టు.

చెక్కలువాటు : దే. అ. క్రి. ముక్కలగు.

చెక్కడు : దే. స. క్రి. ఖండించు.

చెక్కికొను : దే. అ. క్రి. పొదిగికొను.

స. క్రి. సనరించు.

చెక్కు : దే. స. క్రి. 1. పొనుగు. సనరించు, ఖండించు.

2. బొమ్మలుచెక్కు, బాణములుచెక్కు.

3. దోకుడుపాట మున్నగు వానితో
దోకు, దోపు, పెట్టు.

చెక్కుచెదరకముండు : దే. అ. క్రి. ఎట్టిచూపు లేక యథాస్థితి
యందుండు.

చెక్కుచె(నె)మరు : దే. అ. క్రి. బడలు.

చెక్కుచెమచ్చు : దే. అ. క్రి. (స్వార్థమున) చెక్కుచెమరు.

చెక్కుచెమరించు : దే. స. క్రి. చెక్కుచెమరు ప్రే.

చెక్కుచె(నె)మరుచు : దే. స. క్రి. చెక్కుచెమరు ప్రే

చెక్కులుచేయు : దే. స. క్రి. ముక్కలుసేయు.

చెక్కులొత్త : దే. అ. క్రి. మొలకెత్తు.

చెక్కుత్త : దే. స. క్రి. బుజ్జగించు.

చెటాయించు : అన్య. దే. స. క్రి. విరోధించు.

చెటేయన తిరుగు : దే. అ. క్రి. విశృంఖలముగ తిరుగు.

చెట్టగొను : దే. స. క్రి. కేఱుతఁగొను, తప్పపట్టు.

చెట్టు కొకఁడగు : దే. అ. క్రి. చెల్లాచెదఁగు.

చెట్టుకట్టు : దే. అ. క్రి. వరిల్లు.

చెట్టుకొట్టు : దే. అ. క్రి. సాగుచేయుటకు ముందు చేనిలోని
ముండపొదలు మొ॥ వానిని నఱకివేయు.

చెట్టపట్ట(ట్ట)లుపట్టు : దే. స. క్రి. కేలు కేలు గీలించు.

చెట్టప(వ)ట్టు : దే. స. క్రి. పెండ్లియాడు, స్వీకరించు.

చెట్టపట్టుకొను : దే. స. క్రి. పెండ్లిచేసికొను.

చెట్టుపడు : దే. అ. క్రి. మ్రానుపడు, స్తూభించు.

చెట్టెక్కు : దే. అ. క్రి. విఫలమగు(పరీక్ష, ఆట, పందెము మొ.)

- చెట్టుపట్టు : దే. అ. క్రి. చెట్టుపాలగు. ఆము. 3 ఆ.
- చెడగొట్టు : దే. స. క్రి. పాడుచేయు.
- చెడనాడు : దే. స. క్రి. నిందించు.
- చెడవిటుగు : దే. అ. క్రి. విశ్లేష మగు.
- చెడామడా తిట్టు : దే. స. క్రి. మిక్కిలి నిందించు.
- చెడిపోవు : దే. అ. క్రి. నాశనమగు.
- చెడు : దే. అ. క్రి. వ్యర్థమగు, ప్రతికూలమగు, పేదనడు.
నశించు, పోవు, తగ్గు, కాకపోవు.
- చెడుగాడు : దే. స. క్రి. నిందించు.
- చెడు : దే. స. క్రి. తొడచఱచు; నిందించు.
- చెదరఁగనాడు : దే. స. క్రి. తూలనాడు.
- చెదరఁజుడు : దే. అ. క్రి. విక్షేప్తమగు.
- చెదరఁజాటు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.
- చెదరించు : దే. స. క్రి. చెదరఁజేయు; చెడఁగొట్టు, చిందగొట్టు.
- చెదరు : దే. అ. క్రి. ఇటునటుపడు, పాడగు, పాటిపోవు
కన్ను చెదరు, నడలు.
- చెదలుపట్టు : దే. అ. క్రి. 1. నాశనమగు.
2. విస్మరించు.
3. చెదపురుగు సోకు.
- చెదవ(ప)ట్టు : దే. అ. క్రి. చెదలుపట్టు.
- చెదురు : దే. అ. క్రి. చెదరు.
- చెనకియాడు : దే. అ. క్రి. శేగియాడు.
- చెనకు (న్దు) : దే. స. క్రి. తడుము, రమించు, ఎదుర్కొను,
కవ్వించు, స్పృశించు. (రూ. చెనకు)
- చెనము : దే. అ. స. క్రి. ఒప్పు; తాఁకు, సరిపోలు, ఎదుర్కొను.
- చెన్నటిపో(వో)వు : దే. అ. క్రి. వ్యర్థమగు.
- చెన్నలరు : దే. అ. క్రి. అందగించు.

- చెన్నారు : దే. అ. క్రి. అందవగు.
- చెన్నుపడు : దే. అ. క్రి. ఒప్పు.
- చెన్నుపఱచు : దే. స. క్రి. అందగింపఁజేయు
- చెన్నుమిగులు : }
 చెన్నుమీఱు : } దే. అ. క్రి. అంద మతిశయించు.
 చెన్నుమెఱయు : }
 చెన్నెసలారు : }
- చెప్పించు : దే. స. క్రి. సిఫారసు చేయించు.
- చెప్పించూచు : దే. అ. క్రి. స్రయత్నించు.
- చెప్పు : దే. స. క్రి. వచించు; కనితచెప్పు, అజ్ఞాపించు.
 (చెప్పుచేతలు)
- చెప్పుకుపోవు : దే. అ. క్రి. వినువారి యిష్టానిష్టములు గమనింపక
 వచించు.
- చెమటపట్టు : దే. అ. క్రి. చెమటపోయు
- చెమటపోము : దే. అ. క్రి. స్వేదముపట్టు.
- చెమటయొడ్చు : దే. అ. క్రి. కట్టించు. గూ. చెమటూడ్చు.
- చెమడా లెక్కదీయు : దే. స. క్రి. చితుకగొట్టు.
- చెమరించు : దే. అ. క్రి. చెమటపోయు
- చెమరు : దే. అ. క్రి. చెమ్మగిల్లు.
- చెమరు(ర్పు)చు : దే. అ. క్రి. చెమరించు,
- చెమరునెత్తురగు : దే. స. క్రి. అధికప్రేమ నెఱపు.
- చెమ్మగించు : దే. స. క్రి. చెమ్మగిల్లఁజేయు.
- చెమ్మగిలు(ల్లు) : దే. అ. క్రి. తడిగలదియగు, చెమటపోయు.
- చెమ్మచెక్కలాడు : దే. అ. క్రి. చప్పట్లుకొట్టుచు ఆడు. (ఆడపిల్లలు.)
- చెమ్మదిగిద్దలాడు : దే. అ. క్రి. చెడుగుడి యాడు.
- చెమ్మయుఱుకు : దే. అ. క్రి. చెమ్మగిల్లు.
- చెమ్మరించు : దే. అ. క్రి. చెమరించు.

- చెమ్మరు : దే. అ. క్రి. చెనురు.
- చెయిచాచు : దే. స. క్రి. యాచించు.
- చెయిదాటు : } దే. అ. క్రి. నశముతప్ప.
- చెయిమారు : } దే. అ. క్రి. నశముతప్ప.
- చెయిమీటు : దే. స. క్రి. చేతితోగొట్టు.
- చెయ్యాగు : దే. స. క్రి. అడగించు.
- చెయ్యాడు : దే. అ. క్రి. తీరికగలుగు, డబ్బు మెరలు.
- చెయ్యిచేసికొను : దే. స. క్రి. కొట్టు, జోక్యము కలిగించుకొను.
- చెయ్యిచ్చు : దే. స. క్రి. సాయపడు, మోసగించు. [తెలం]
- చెయ్యాదికొను : దే. స. క్రి. చెయ్యిచ్చు, తోడ్పడు, సాయముచేయు.
- చెరచెరనడచు : దే. అ. క్రి. తొంపరగాసాగు.
- చెరమివేయు : దే. స. క్రి. శండించు. క. న. రా. యు.
- చెరలాడు : } దే. అ. క్రి. ఉత్సహించు.
- చెరలు : } దే. అ. క్రి. ఉత్సహించు.
- చెరలుకొట్టు : } దే. అ. క్రి. మిక్కిలి యుత్సహించు.
- చెరలువాడుచు : } దే. అ. క్రి. మిక్కిలి యుత్సహించు.
- చెరలువెట్టికొను : దే. స. క్రి. లోబడుచుకొను. క్రిష్ణా.
- చెరియించు : దే. అ. క్రి. చరించు.
- చెరుగు : దే. స. క్రి. తాలించు; చేటతో చెలుగు.
- చెరువు : దే. స. క్రి. పొడుగు, (పూలుమొదలైనవి) కొప్పున దూర్చు, దువ్వు.
- చెఱగిపోయు : దే. స. క్రి. జల్లించు.
- చెఱగుమాయు : దే. అ. క్రి. వెలుపల నుండు.
- చెఱగొను : దే. స. క్రి. బందిపెట్టు.
- చెఱచు : దే. స. క్రి. చెడగొట్టు, మానభంగముచేయు. చెడజేయు.
- చెఱదెచ్చు : దే. స. క్రి. బందిగా తీసికొని వచ్చు.
- చెఱపట్టు : దే. స. క్రి. చెఱగొను.

చెలవడు :	దే. అ. క్రి. బంధనము నొందు.	
చెలపు :	దే. స. క్రి. ప్రే. నశింపఁజేయు.	
చెలపోవు :	దే. అ. క్రి. నిర్బంధముచే పట్టునడు.	
చెలమివేయు :	దే. స. క్రి. తఱిమివేయు.	
చెలయిచ్చు :	దే. స. క్రి. స్త్రీని (చెఱగా) మఱియొకని కిచ్చు.	
చెలలిచ్చు :	దే. స. క్రి. చెఱపట్టు.	
చెలుగొట్టు :	దే. అ. క్రి. కిలకిలలాడు.	
చెలుగొను :	దే. స. క్రి. చెఱయిచ్చు.	
చెలుదెచ్చు :	దే. స. క్రి. ఖైదీలుగా దెచ్చు.	
చెలుపట్టు :	దే. స. క్రి. చెఱలుదెచ్చు.	
చెలుపోవు :	దే. అ. క్రి. బందిగా పోవు.	
చెలవడు :	దే. అ. క్రి. బందీయగు.	
చెలవెట్టుకొను :	దే. అ. క్రి. స్వాధీనము చేసికొను.	ద. చ.
చెఱుచు :	దే. స. క్రి. గూ. చెర్చు, చెడఁజేయు.	
చెఱుపు :	దే. స. క్రి. చెడఁగొట్టు.	
చెఱుము :	దే. స. క్రి. పూయు. (పూలు) పెట్టు.	
చెలగించు :	దే. స. క్రి. చెలఁగు. ప్రే.	
చెలఁగు :	దే. అ. క్రి. (గూ. చెల్లు) ఉత్సహించు, వికసించు, వ్యాపించు, ధ్వనించు, ఒప్పు. సంత సించు, ఉండు.	
చెలగు :	దే. స. అ. క్రి. ఖండించు, అతిశయించు, సర్దిట్టు.	
చెలయు :	దే. అ. క్రి. విజృంభించు.	
	స. క్రి. చిమ్ము. గూ. సెలయు.	
చెలరారు :	దే. అ. క్రి. చెలయు.	
చెలరుచు :	దే. అ. క్రి. గూ. చెలర్చు, విజృంభించు.	
చెలరేఁగు :	దే. అ. క్రి. మిక్కిలి విజృంభించు.	
చెలవు :	దే. స. క్రి. ఖండించు, అతిశయించు.	
	అ. క్రి. వర్ణిం.	

చెలాకిపడు : అన్య. దే. అ. క్రి. ఉత్సాహపడు. సంతసిల్లు.
 చెలామణీయగు : అన్య. దే. అ. క్రి. చెల్లు.
 చెలాయించు : అన్య. దే. స. క్రి. 1. అతిశయముగా జరిగించు.
 (సుకుమారీపరిణయము.)

చెలిగిపారవేయు : దే. స. క్రి. చూ. చెరిగి పారవేయు.
 1. ఇతరుల దోషములను గాలించివేయు
 2. తనకు గల సర్వపాండిత్యమును
 ప్రదర్శించు.

చెలిగిపోయు : దే. అ. క్రి. ఎక్కువగా మాట్లాడు.
 చెలిమినేయు : దే. అ. క్రి. స్నేహముచేయు.
 చెలుకు : దే. స. క్రి. పెలుకు.
 చెలుగు : దే. స. క్రి. 1. కత్తితో కంప మొ॥ వానిని నజుకు.
 2. కాడిగట్లు పాజతో చెక్కు.

చెలుపు : దే. స. క్రి. పూయు.
 చెలువాటు : } దే. అ. క్రి. (చూ. చెల్వాడు) ఒప్పు,
 చెలువొందు : } కొండెములు చెప్పు.

చెల్లబెట్టు : దే. స. క్రి. న్యాయబెట్టు; అప్పు తీర్చు.
 చెల్లవిడుచు : దే. స. క్రి. చూరవిడుచు.
 చెల్లాడు : దే. అ. క్రి. క్రిడించు.
 చెల్లించు : దే. స. క్రి. జరిగించు, తీర్చు.
 చెల్లిపోవు : దే. అ. క్రి. తీరిపోవు, సాగు.
 చెల్లియుండు : దే. అ. క్రి. పడియుండు.

చెల్లు : దే. అ. క్రి. తగు, నెగు, నెఱవేరు, సమర్థమగు
 తీటు, నశించు, చెలామణీయగు.
 అయిపోవు, కడచు, కొనసాగు, చచ్చు.

చెల్లబెట్టు : దే. స. క్రి. 1. ఖాతాకొట్టివేయు (ఇంతవఱకున్న
 అప్పు తీసివేయు.)
 2. రూపాయి చెల్లునట్లుగాచేయు (తెలం.)

- చెల్లినేయు : దే. స. క్రి. సున్నజాట్టు.
- చెవిగొను : దే. అ. క్రి. చెవియొగు.
- చెవిగొలుగు : దే. స. క్రి. రహస్యము చెప్ప (కుత్సార్థమునందు.)
- చెవికోసికొను : దే. అ. క్రి. ఒకవిషయమును వినుటయందు దధికమైన అసక్తిగొను.
- చెవిచేదగు : దే. అ. క్రి. చెవికి చేర్పరాని దగు, అహితమగు.
- చెవినిల్లుగట్టు : దే. అ. క్రి. పదేపదే చెప్ప.
- చెవిబెట్టు : దే. అ. క్రి. (గూ. చెవినిబెట్టు.)
 1. సానధానముగ విను.
 2. పట్టించుకొను.
- చెవియొగు : దే. స. క్రి. అంగీకరించు; శ్రద్ధతో విను.
- చెవియొజించు : దే. స. క్రి. చెవిలో ఉపదేశించు.
- చెవుడుకొను : దే. అ. క్రి. బసినీకృత మగు.
- చెవుడుపడు : దే. అ. క్రి. (గూ. చెవుడ్పడు.) బసించుగు.
- చెవుడుపడుచు : దే. స. క్రి. చెవుడుపడు ప్రే.
- చెవుని నులిపికొను : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి విచారించు.
- చెవునిపిండు : దే. స. క్రి. బలవంతముచేయు (ధనుము వసూలు చేయు. మొ. వానిలో)

చే

చేదు :	చే. స. క్రి. తోడు, ఉదరించు.
చేదుగురియు :	చే. అ. క్రి. పపముగ్రక్కు.
చేకురు (ఱ) :	చే. అ. క్రి. లభించు, ఒనగూడు.
చేకూడు :	
చేకూరు :	
చేకూరుచు :	చే. స. క్రి. చేకూరు ప్రే.
చేకూర్చు :	
చేకొను :	చే. స. క్రి. స్వీకరించు, పెండ్లాడు, ఆశ్రయమిచ్చు, కైకొను, తాల్చు.
చేచాచు :	చే. స. క్రి. యాచించు, ఆశించు, సిద్ధమగు.
చేచేపు :	చే. స. క్రి. ఎక్కువగా చేపు.
చేటుమణుగు :	చే. అ. క్రి. 1. నశించు. 2. ఆపద సంభవించు. 3. నశింపజేయు.
చేటుమణచు :	
చేటుముణుగు :	
చేటుమూడు :	
చేడ్పడు :	చే. అ. క్రి. 1. ఖన్నమను; 2. నిశ్చేష్టమగు.
చేతడియారు :	చే. అ. క్రి. పని జరిగినతరువాత నాలస్యముకలుగు. “ఆజ్ఞవెట్టించి చేతడి యాజ దిపుడు దీని కెబ్బంగి మోహనంబైన వేణి గలిగె” కాశ. మ. 1 ఆ.
చేతడుపు :	చే. స. క్రి. 1. కొద్దిగా నీళ్ళతో చేయితడుపు. 2. లంచముపెట్టు.
చేతనగు :	చే. అ. క్రి. శక్తమగు.

- చేతనవడు : } సం. అ. క్రి. చైతన్యము నొందు.
- చేతనించు : } దే. స. క్రి. 1. పూనుకొను.
- చేతపట్టు } 2. సంక్రమించు.
3. రక్షణకు ఒడంబడు.
- చేతప్పుగాను : దే. అ. క్రి. చేసికొనిన మంగీకరించు.
- “కొంకు కొనరును చేతప్పు గొనక
యుండు. పాండు. 1. ఆ.
- చేతరించు : దే. అ. క్రి. మూర్ఖుడేట్లు. ప. వీ.
- చేతవులు : దే. స. క్రి. వెంటతగులు.
- చేతించు : సం. అ. క్రి. చైతన్యముకలుగు.
- చేతికిఁదగులు : దే. అ. క్రి. నష్టపోవు.
- చేతులు తడియగు : దే. అ. క్రి. లంచము లభించు.
- చేతులు నెత్తికివచ్చు : దే. అ. క్రి. పరమదరిద్రు డగు.
- చేతులు పచ్చబడు : దే. అ. క్రి. లంచము లభించు.
- చేతులు పిసికికొను : దే. అ. క్రి. వశముతప్ప.
- చేదప్పు : దే. అ. క్రి. వశము తప్ప.
- చేదించు : దే. స. క్రి. చేదునట్లుగాచేయు.
- అ. క్రి. 1. కలుపుగా నగు
2. ఇష్టము గాకపోవు.
- చేదోడువడు : దే. స. క్రి. సాయపడు.
- చేదు : దే. స. క్రి. నీళ్ళతోడు (బావినుండి)
- చేపు : దే. అ. క్రి. పాలు స్రావోన్ముఖమగు
- చేపురించు : దే. స. క్రి. చేపఁజేయు.
- చేనుద్రొక్కించు : దే. స. క్రి. పశువులను జేలలోఁ ద్రొక్కించు.
- చేపట్టు : దే. స. క్రి. స్వీకరించు, పెండ్లాడు, ఆశ్రయించు
- కైకొను.

- చేపట్టుచేయు : దే. స. క్రి. శుద్ధిచేయు. హ. వి. 2 ఆ.
- చేపడు : దే. అ. క్రి. లభించు, వశమగు.
- చేపడులిచ్చు : దే. స. క్రి. నష్టికి బదులిచ్చు.
- చేమఱచు : దే. స. క్రి. మఱచు.
- చేమిరిపడు : దే. అ. క్రి. విఱుగుడగు (పాలు విఱుగుటకు తోడుబెట్టు.)
- చేమొగుచు : }
 చేమొడుచు : } దే. స. క్రి. నమస్కరించు.
 చేమొడ్చు : }
 చేయబట్టు : దే. స. క్రి. చేయించు.
 చేయాడు : దే. అ. క్రి. వీలుకలుగు, న్యాయపెట్టుటకు డబ్బు కలుగు.
- చేయించు : దే. అ. క్రి. చేయు ప్రే.
- చేయికాచు : దే. స. క్రి. నదలిపెట్టు, ఆదుకొను, రక్షించు.
- చేయికొల్పుకొను : దే. స. క్రి. నండు,
- చేయిచేసికొను : దే. స. క్రి. తాడించు, పనిచేయుటకు ప్రారంభించు.
- చేయిపచ్చనగు : దే. అ. క్రి. సంపద కలిగియుండు.
- చేయిమిగులు : దే. అ. క్రి. అధికమగు.
- చేయివిదల్చు : దే. స. క్రి. దానముచేయు.
- చేయిచ్చు : దే. స. క్రి. 1. కేళూతయిచ్చు.
 2. సహాయపడు.
- చేయు : దే. స. క్రి. 1. ఒనర్చు. 2. సృజించు.
- చేరదీయు : దే. స. క్రి. దగ్గఱకుఁ దీయు.
- చేరబడు : దే. అ. క్రి. సమీపించు; కలియు.
- చేరకట్టు : దే. అ. స. క్రి. సమీపించు, వచ్చు, ప్రవేశించు, కూడు, పొందు.
- చేరగిలబడు : దే. అ. క్రి. డస్సిపోయి దేనినో ఆధారముగా చేసికొని కూర్చుండు.

చేరదీయు :	దే. స. క్రి. ఆశ్రయమిచ్చు.
చేరవేయు :	దే. స. క్రి. కొనిపోవు; కూడఁజెట్టు.
చేరుకట్టు :	దే. స. క్రి. చేరకట్టు.
చేరుకొను :	దే. అ. క్రి. కూడికొను.
చేరుద్రావు :	దే. స. క్రి. పశువులు లింగమును చుంబించు కొనుచు మూత్రపానము చేయు.
చేరుచు (ర్చు) :	దే. స. క్రి. చేరు ప్రే.
చేరుపడు :	దే. స. క్రి. చేరు.
చేరువఱచు :	దే. స. క్రి. చేరునట్లు చేయు.
చేర్లుకొట్టు :	దే. స. క్రి. (పశువులకు) ముష్కమర్దనము చేయు.
చేలించు :	దే. అ. క్రి. చలించు.
చేవడలు :	} దే. స. క్రి. విడిచిపెట్టు.
చేవిడుచు :	
చేవ్రాలుచేయు :	} దే. స. క్రి. సంతకము చేయు.
చేవ్రాలుపెట్టు :	
చేవిచ్చు :	దే. స. క్రి. నమస్కరించు.
చేవీచు :	దే. స. క్రి. చెయ్యివీచు.
చేవెఱవాపు :	దే. స. క్రి. లజ్జవాపు.
చేష్టించు :	దే. స. క్రి. బ్రతుకుజేయు.
చేసడలు :	దే. అ. క్రి. జాణు.

చ

- చంకలబంటిగా మెసవు : దే. స. క్రి. సమృద్ధిగాఁ దిను.
- చంకలుకొట్టు : } దే. అ. క్రి. ఉత్సహించు.
- చంకలుతట్టు : }
- చంకలువైచుకొను : దే. అ. క్రి. సంతోషపడు.
- చంగలించు : దే. అ. క్రి. చలించు.
- చండించు : దే. స. క్రి. నుచ్చరించు.
- చండివడు : దే. అ. క్రి. మొండికెత్తు.
- చందగు : దే. అ. క్రి. హితనుగు. నిర్వ. 4 ఆ.
- చందమగు : దే. అ. క్రి. న్యాయమగు. ఇందు. 3 ఆ.
- చందముగొనివచ్చు : దే. స. క్రి. బకరీతిగాచేయు. భార.విరా.2 ఆ.
- చందమైపోసగు : దే. అ. క్రి. సిందూరమై యుష్ప ఆము. 1ఆ.
- చందమొందు : దే. స. క్రి. స్థితిసంఘటన భార.శాం.1ఆ.
- చందుమీఱు : దే. అ. క్రి. శోభిల్లు.
- చంపు : దే. స. క్రి. వధించు.
- చంపుకుతిను : దే. స. క్రి. వేధించు.
- చక్కణముపడు : దే. అ. క్రి. ఎక్కసెక్కములాడఁబడు.
- చక్కఁగఁజేయు : దే. స. క్రి. నిర్మూలముచేయు. భార. ఉద్యో. 2 ఆ.
- చక్కఁగట : దే. స. క్రి. బాగుగా బిగించికట్టు.
- చక్కఁజూచు : దే. స. క్రి. బాగుగాచూచు. (చూ. చక్కఁజూచు)
- చక్కఁజేయు : దే. స. క్రి. చంపు, పరిష్కరించు, పూర్తిఁజేయు, సరిచేయు.
- చక్కఁబడు : దే. అ. క్రి. కుదుగు, పొసగు, తిన్ననగు, తనియు, బాగుపడు.

చక్కుబెట్టు : దే. స. క్రి. దోచుకొనిపోవు. (దొంగలు ఇట్లు చక్కుబెట్టిరి.)

చక్కుబోవు : దే. అ. క్రి. ఏమాట లాడకుండ పోవు.

చక్కుటికి(దెచ్చు) : } దే. స. క్రి. సమర్థించుకొను.

చక్కుటికిదిద్దు : } దే. స. క్రి. సమర్థించుకొను.

చక్కుటికివచ్చు : దే. అ. క్రి. దగ్గరకు వచ్చు, సమీపించు.

చక్కుటిచెప్పు : దే. అ. క్రి. న్యాయముచెప్పు. భా. రా. యు.

చక్కుటియెఱుఁగు : దే. అ. క్రి. న్యాయము తెలియు.

చక్కుటులు దీర్చు : దే. అ. క్రి. తగవులు తీర్చు.

చక్కుట్లు దిద్దు : దే. స. క్రి. చక్కుబెట్టు; చక్కుబెట్టు.

చక్కుడఁగు : దే. అ. క్రి. చచ్చు.

చక్కుడఁచు : దే. స. క్రి. ప్రే. చంపు.

చక్కుడుచు : దే. స. క్రి. 1. చంపు. 2. ఖండించు.

చక్కుదమగు : దే. అ. క్రి. అందమగు.

చక్కునగు : దే. అ. క్రి. తిన్ననగు, సిద్ధునగు, న్యాయమగు.

చక్కుతు : దే. స. క్రి. ఖండించు,

చక్కుబోవు : దే. అ. క్రి. చక్కుబోవు.

చక్కుజిక్కు : దే. అ. క్రి. ఒకప్రదేశమున నినుడు. కు. సం. 6 ఆ.

చక్కునిక్కు : దే. అ. క్రి. ఒకప్రదేశమున పైకిపాడుచుకొను.

చక్కులిగింతలుగొను : దే. అ. క్రి. చక్కులిగింతలుపోవు.

చక్కులిగింతలు పెట్టు : స. క్రి. చక్కులిగింతలు పెట్టు.

చక్కుగావించు : దే. స. క్రి. చక్కుచేయు.

చక్కుచక్కును : దే. అ. క్రి. ఆడుటయందు ధ్వనిచేయు.

చక్కు చీరిక సేయు : దే. స. క్రి. ముక్కలు గావించు.

“గీ. పాపకర్మల రాక్షసభటులఁ బట్టి
చక్కుచీరిక సేయుదు చనుడుమొఱు.”

చక్కుచేయు : దే. స. క్రి. ఖండించు.

చక్కును : దే. అ. క్రి. సరియగు.

చక్కులుపు : దే. స. క్రి. సరిచేయు.

చచ్చునట్లుచేయు : దే. అ. క్రి. ఎదురుచెప్పక చేయు.

చచ్చు : దే. అ. క్రి. మరణించు.

చచ్చు(ప)వడు : దే. అ. క్రి. సత్తునపోవు.

చటాలున లేచు : దే. అ. క్రి. హఠాత్తుగా లేచు.

(చూ. తటాలున లేచు.)

చట్టలుచేయు : దే. అ. క్రి. 1 చేతులతో శిక్షగా చాచు.

హరి. పూ. 9 ఆ.

2. ఊరు భుజాస్థాలనము చేయు.

చట్టలుచీరు : దే. స. క్రి. తొక్కల ఖండించు, నధించు.

చట్టలుదూయు :
చట్టలుద్రుంచు : } దే. స. క్రి. చంపు.
చట్టలువాపు :

చట్టుప్ర(వ)డు : దే. అ. క్రి. సబమగు, కూపఖననాదీకమున శిలా ప్రదేశము తగులు.

చట్టుబండలగు : దే. అ. క్రి. వ్యర్థమగు; నాశనమగు.

చట్టుమోపు : దే. స. క్రి. శిక్షగా రాలు మోపించు.

చతాలించు : దే. అ. క్రి. విజృంభించు.

చతికిలపడు : దే. అ. క్రి. కూలఁబడు.

చతికిలు : దే. అ. క్రి. పిట్టలు నేల నాన్చు.

చత్వారమొదవు : దే. అ. క్రి. దృష్టిమాంద్యమగు. చం. 2 ఆ.

చదరంగమాడు : దే. అ. క్రి. చదరంగపుటాట యాడు.

చదరమగు : దే. అ. క్రి. చతురశ్రమగు; నాల్గువైపుల సరిగా నుండు.

చదరుతాడు : దే. స. క్రి. చమత్కరించు. క. వ. రా. సుం.

- చదికిలపడు : } దే. అ. క్రి. కుప్పగొంగూలు.
 చదికిలు ; }
 చదియబడు : దే. అ. క్రి. (స్వార్థమున) నలగు, అణగు, నశించు
 చదియించు : దే. స. క్రి. చదియు ప్రే.
 చదియు : దే. అ. క్రి. నలగు, అణగు, నశించు.
 చదివించు : దే. స. క్రి. చదువు ప్రే. కట్నమునిచ్చు, పెట్టు.
 చదుకుబడు : దే. అ. క్రి. చతికిలబడు.
 చదుగుశ్శలాగించు : దే. స. క్రి. చక్రములు లేని బండ్లను లాగించు.
 చదువు : దే. స. క్రి. నలగగొట్టు.
 చదుము : దే. స. క్రి. నలగగొట్టు, పినుకు, రాచు.
 చదురక్షచు : దే. స. క్రి. పరిశోధనా పు.
 చదురాలగు : దే. అ. క్రి. చాతుర్యము గలదియగు. కు.సం. 9 ఆ.
 చదురుడిగు : దే. అ. క్రి. సింహాసనము దిగు. రసిక. 1.
 చదురులుపల్కు : దే. అ. క్రి. చతురోక్తులు పలుకు.
 చదురువేయు : దే. అ. క్రి. పెండ్లిలో మేజువాణి జరుపు. వ్యవ.
 చదువబెట్టు : దే. స. క్రి. చదువవేయు, పోగొట్టు.
 చదువవేయు : దే. స. క్రి. అక్షరాభ్యాసముచేయు,
 చదువు : } దే. స. క్రి. పఠించు, అభ్యసించు, వ్యర్థముగా
 చదువ : } ప్రసంగించు.
 చదువుదగులు : దే. అ. క్రి. చదివినదానియం దనురక్త మగు.
 చనవిచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. మఱియొకడు పరిచయాభివ్యక్తమును
 ప్రకటించుటకు వీలుగా ప్రవర్తించు.
 2. చొర విచ్చు.
 చనవుచెల్లించు : దే. అ. క్రి. చనవిచ్చు. కోరిక చెల్లించు
 చనవుసూపు : దే. అ. క్రి. చనవిచ్చు
 చనవెఱుగు : దే. స. క్రి. అర్హత తెలియు, కు. సం. 10 ఆ.
 చను : దే. స. క్రి. పోవు. చెల్లు, ప్రసిద్ధమగు, మరణించు,
 ఒప్పు, నడచు.

- చనుదెంచు : దే. అ. క్రి. (చూ. చనెంచు) వచ్చు, పోవు.
- చనుమానమందు : దే. అ. క్రి. స్నేహముతోనుండు.
- చనువాడగు : దే. అ. క్రి. దక్షుడగు.
- చన్నవియు : దే. అ. క్రి. ఆవులు పుష్కలముగా పాలిచ్చు
- చపచపనేయు : దే. స. క్రి. తక్కువనేయు. క. స. రా. యుద్ధ
- చప్పటగొట్టు : దే. స. క్రి. 1. దిమ్మెరతో అడగగొట్టు.
2. సరిచేయు.
- చప్పటలగు : దే. అ. క్రి. అణగిపోవు.
- చప్పటలిడు : } దే. అ. క్రి. చప్పటలు నెఱచు.
- చప్పటలుకొట్టు : }
- చప్పటించు : దే. స. క్రి. అణగగొట్టు.
- చప్పటులుపెట్టు : దే. అ. క్రి. చప్పటులు వేయు.
- చప్పడించు : దే. స. క్రి. అణగగొట్టు.
- చప్పవడు : దే. అ. క్రి. 1. వస్తువు నిలువయుండుటచే
రుచి మార్చు.
2. నీరసపడ.
- చప్పరించు : దే. స. క్రి. 1. నాలుకతో నాస్వాదించు; చులకన
చేయు, నమలు, నిరసించు, తట్టు,
చఱచు.
2. ఇతరధనమును హరించు.
- చప్పరించు : దే. స. క్రి. చప్పరించు.
- చప్పు : దే. స. క్రి. నమలు, చప్పరించు.
- చప్పడించు : దే. అ. క్రి. ధ్వనిచేయు.
- చబుకునేయు : దే. స. క్రి. చబుకుతోగొట్టు.
- చమరు : దే. స. క్రి. రాచు, చంపు, అణచు, పూయు,
మర్దించు.
- చమురు : దే. స. క్రి. చమరు.

- చరచు : దే. స. క్రి. ఆస్సాలించు, పందెమునొడ్డు, కొట్టు, ప్రే. చరపించు.
- చరము : దే. స. క్రి. రుద్దు. “జాలెత్తి జేగురుల్ చరముక పాటుసెలయేటులన. క.వ.రా.కిష్కిం.
- చరలాటమాడు : దే. అ. క్రి. క్రిడించు.
- చరలాడు : దే. అ. క్రి. చెర్లాడు.
- చర్లాడు : దే. అ. క్రి. క్రిడించు.
- చరుము : దే. స. క్రి. నిమురు, వాద్యముచఱచు.
- చరుముకొను : దే. అ. క్రి. వ్యాపించుకొను.
- చఱచు : దే. స. క్రి. చేతితోతట్టు, వాయిించు.
- చఱిగొను : దే. అ. క్రి. లోయ అగు. ద్వి. భా. 1 ఆ.
- చలప్రకారమొందు : దే. అ. క్రి. పట్టుదల కలుగు. కాశీ. 7 ఆ.
- చలపట్టు : }
 చలపోడుచు : }
 చలపోరు : } దే. అ. క్రి. పట్టు పట్టు, మచ్చరము వహించు.
 చలముకొను : }
- చలాచలి(బొందు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి కదలు. కు. సం. 4 ఆ.
- చలిదికట్టించిత్రిప్పు : దే. స. క్రి. ఒకచోటనైనను నిలువ నీలులేకుండు నట్లు త్రిప్పు.
- చలిదిబాటు : దే. అ. క్రి. నెత్తురు చెడు. (నె.జి)
- చలిదీటు : దే. అ. క్రి. భయ ముడుగు.
- చలిపట్టు : దే. అ. క్రి. చలిచే గాఢపడు; శీతఋతువు మొదలుపెట్టు.
- చలిపాపు : దే. స. క్రి. చలిపోగొట్టు.
- చలిపిపోకు : దే. స. క్రి. ఆటలచ్చునంటి వ్యాధితో గుడ్లుగుడ్లుగా పొటమరంచు.
- చలివదల్చు : దే. స. క్రి. 1. పొగరు దింపు.
 2. సంకోచము వదల్చు.

- చలివాపు : దే. స. క్రి. ఓదార్పు; భయమును దీర్చి బుజ్జగించు.
- చలివిడుచు : దే. అ. క్రి. జంకు తీయు, తెగించు.
- చలుపు(ల్పు) : దే. స. క్రి. చేయు, కడపు, బాధించు.
- చలువచేయు : దే. స. క్రి. 1. వస్త్రములను తెలుపుచేయు.
2. శైత్యము క్రమ్ము.
3. మేలుచేయు.
- చలువదీర్చు : దే. అ. క్రి. జలుబు పుట్టు.
- చలువపట్టు : దే. అ. క్రి. జలుబుచేయు.
- చలువమందులు(తె)దెచ్చు : దే. స. క్రి. శిశిరోపచారములుచేయు. (మి)
- చల్లచే(నే)యు : దే. స. క్రి. 1. మజ్జగచేయు.
2. సుఖపెట్టు.
3. శాంతింపజేయు.
- చల్లపడు : దే. అ. క్రి. శాంతించు, కాళ్ళు చల్లపడు. (వ్యవ.)
- చల్లనారు : దే. అ. క్రి. చల్లనగు.
- చల్లరించు : దే. స. క్రి. చల్లపడజేయు.
- చల్లారించు : దే. స. క్రి. చల్లరించు.
- చల్లాడు : దే. అ. క్రి. జలక్రీడలాడు.
- చల్లారు : దే. అ. క్రి. 1. వేడితగు.
2. ఉపశమించు.
3. నివ్వు ఆరు.
4. కోపము తగ్గు.
- చల్లారు(ర్పు)చు : దే. స. క్రి. చల్లారు ప్రే.
- చల్లించు : దే. స. క్రి. నీరు మొదలైనవి చల్లునట్లుచేయు.
- చల్లు : దే. స. క్రి. నీళ్ళు మొదలైనవి చిమ్ము, విత్తులు చల్లు.
- చల్లుకొను : దే. స. క్రి. (స్వార్థమున) చిమ్ము.
- చల్లుపోరాడు : } దే. అ. క్రి. జలక్రీడ చేయు.
- చల్లులాడు : }

- చవటబాటు : దే. అ. క్రి. మొద్దుబాటు, సారముగోలుపోవు.
- చవిగొను : } దే. స. క్రి. రుచిచూచు
- చవిచూచు : }
- చవిలెపోవు : దే. అ. క్రి. సన్నగిల్లు.
- చవుకగు : దే. అ. క్రి. (చూ. చౌకగు.) చులకనగు.
- చవుకపడు : దే. అ. క్రి. (చూ. చౌకపడు) హీనపడు, తేలికపడు, వెలతగ్గు.
- చవుకపఱచు : దే. స. క్రి. (చూ. చౌకపఱచు.) ప్రే. చవుకచేయు చులకనచేయు.
- చవుకళించు : దే. అ. క్రి. (చూ. చౌకళించు.) 1. కదలించు. 2. దూడలు మొసవి ఎగిరిగంతులిడు. 3. ప్రకాశించు.
- చవుకసేయు : దే. స. క్రి. (చూ. చౌకసేయు) తేలికచేయు.
- చవురు : దే. స. క్రి. చేతితో నిమిరు.
- చవులుపుట్టు : } దే. అ. క్రి. రుచిపుట్టు.
- చవులూరు : }

చా

- చాగఱబడు : దే. అ. క్రి. సాష్టాంగపడు,
- చాగఱగొట్టు : దే. స. క్రి. (చాగఱ + కొట్టు) చంపు. ఉ.హరి. 3 ఆ.
- చాగఱగొను : } దే. స. క్రి. చావగొట్టు, ఖండించు.
- చాగఱలాడు : }
- చాగిలబడు : } దే. అ. క్రి. సాష్టాంగపడు.
- చాగిలు(లు) : }
- చాగు : దే. అ. క్రి. నిగుడు.
- చాగొట్టు : దే. స. క్రి. చావగొట్టు.

- చాచు : దే. స. క్రి. పొడిగించు, విప్పు, సాగజేయు, ప్రసరింపజేయు.
- చాచు : } దే. స. క్రి. 1. అలము; పూయు.
- చాచుకొను : } 2. దంచుచు భాగ్యము ప్రోవు సేయు.
- చాచకట్టు : దే. స. క్రి. మడచివేయు.
- చాచకట్టువడు : దే. అ. క్రి. చాపవలచినట్లుగు.
- చాచు : దే. స. క్రి. చాచు ప్రే.
- చాకట్టుపెట్టు : దే. స. క్రి. చక్కట్టుపెట్టు. చేతికి నగలుపెట్టు, అలంకరించు.
- చాకిరీచేయు : దే. స. క్రి. హీనదాస్యముచేయు.
- చాకు : దే. స. క్రి. పోషించు.
- చాగించు : దే. స. క్రి. పోనిచ్చు.
- చాగు : దే. అ. క్రి. పోవు, ప్రవహించు, తిరుగు, జరుగు, ఏర్పడు, (బంతిసాగు) మొదలుపెట్టు.
- చాటించు : దే. స. క్రి. చాటు ప్రే.
- చాటు : } దే. స. క్రి. ప్రకటించు.
- చాటుగొను : }
- చాటునప(వ)డు : దే. అ. క్రి. మఱుంగువడు.
- చాటుసేయు : దే. స. క్రి. మఱుంగుసేయు.
- చాణీలుపడు : దే. అ. క్రి. ఎకసెక్కములాడినబడు.
- చాతు(త్తు) : దే. స. క్రి. శిఖాయజ్ఞోపవీతములు ధరించు.
- చాపటిబోయు : దే. అ. క్రి. దోసెబోయు.
- చాపుసేయు : దే. స. క్రి. వెడల్పుగాజేయు; పెద్దగా చేయు.
- చాయవాటు : దే. అ. క్రి. పొడకట్టు.
- చాచు : దే. స. క్రి. పొరకకట్టలడుగుతో నూతించినకళ్ళము నూచు.
- చాలించు : దే. స. క్రి. నిలుపు, విరమింపజేయు, తగినట్లు చేయు.

చాలు :	దే. అ. క్రి. సమర్థమగు.
చాలుకొను :	దే. అ. క్రి. శ్రేణి కట్టు.
చాలుపట్టు :	దే. స. క్రి. దున్ను
చాలుపడు :	దే. అ. క్రి. శ్రేణికట్టు.
చాలువారు :	దే. అ. క్రి. సమర్థమగు; శ్రేణిగా నేర్పడు.
చాలునేయు :	దే. స. క్రి. మాను, విరమించు. భాగ. 6 స్కం.
చాలెత్తు :	దే. అ. క్రి. చాలుచున్ను,
చాల్పడు :	దే. అ. క్రి. చాల్పడు.
చావగొట్టు :	} దే. స. క్రి. ఎక్కువ దెబ్బలుకొట్టు.
చావమోచు :	
చావజూచు :	దే. స. క్రి. చంపు. భార. శాం. 1 ఆ.
చావు :	దే. అ. క్రి. 1. మరణించు. 2. బాధపడు. 3. సత్త్వహీనుడగు. 4. ఓడిపోవు.

చు

చుంచుదువ్వు :	దే. స. క్రి. కూకటి పుడికి బుజ్జగించు.
చుండించు :	దే. స. క్రి. చుండు ప్రే.
చుండు :	దే. అ. క్రి. ఆకులు లోనగునవి యెండు.
చుక్కపొడుచు :	దే. అ. క్రి. 1. శుక్రోదయమగు. 2. బడలిమీఁదచుక్కపొడిపించుకొను 3. గుడ్డలమీఁద చుక్కలుగా నచ్చు (అట్టి వస్త్రము నాచారపరులు ధరింపరు.) 4. ఉత్తమజాతి మామిడిపండ్లపై పక్వ దశను తెలుపు చుక్క లేర్పడు.

చుచ్చుకొట్టు

426

చుచ్చుకొట్టు : దే. అ. క్రి. సంతాపముచే చూత్కరించు.
(నాలుకచినరచే 'చ' అని ధ్వనిచేయు.)

చుట్టఁబెట్టు :
చుట్టబెట్టుకొను: } దే. స. క్రి. 1. చుట్టుకొను; అక్రమముగా
కైవసము చేసికొను.
2. పూర్తిచేయు.
3. ప్రదక్షిణించు.

చుట్టులుగొను : దే. అ. క్రి. చుట్టుకొను.

చుట్టులువెట్టు : దే. స. క్రి. చుట్టుతిరుగు, బాధించు.

చుట్టివచ్చు : దే. స. క్రి. పరివేష్టించి వచ్చు, ప్రదక్షిణించు,
తిరిగినచ్చు.

చుట్టు : దే. స. క్రి. తిరుగు, మూఁడు, మూఁగు, పరివేష్టించు
ప్రదక్షిణించు.

చుట్టుకొను : దే. స. క్రి. ఆవరించు.

చుట్టుకొలుపు : దే. స. క్రి. చుట్టుకొను ప్రే.

చుట్టుపడు : దే. స. క్రి. పెరచుకొను.

చుట్టుముట్టు : దే. స. క్రి. ముట్టడించు.

చుట్టువాఱు : దే. స. క్రి. మూఁగు.

చుట్టువిడియు : దే. స. క్రి. చుట్టుముట్టు.

చుట్టఁబెట్టు : దే. స. క్రి. పూర్తిచేయు, ప్రదక్షిణించు.

చుట్టువెట్టు : దే. స. క్రి. ప్రదక్షిణించు, బాధించు.

చునాయించు : దే. స. క్రి. నుడతవెట్టు; అన్నిటిని పరిశీలించి ఒకటి
తీసికొను, ఏమకొను, వెదకు.

చుట్టినచూఱలాడు : దే. స. క్రి. మిక్కిలి కొల్లగొను.

చుమ్మలచుట్టు :
చుమ్మలువాఱు: } దే. అ. క్రి. మిక్కిలి బాధనొందు.

చుయికొట్టు : దే. అ. క్రి. చుయ్యును.

చురచురలాడు : దే. అ. క్రి. తీవ్రకొపము ప్రదర్శించు; చురచుర
మను శబ్దముతో మండు.

చూపించు : దే. స. క్రి. చూచు ప్రే.

చూపట్టు : }
చూపడు : } దే. అ. క్రి. కనబడు.

చూపిడు : దే. స. క్రి. లక్ష్యముంచు.

చూపుండు : దే. స. క్రి. ఆసక్తియుండు, దృష్టి కలిగియుండు.

చూపు : దే. స. క్రి. చూచు ప్రే.

చూపెట్టు : దే. స. క్రి. చూపించు, కనిపెట్టు.

చూపెట్టుకొని యుండు : దే. అ. క్రి. కనిపెట్టికొనియుండు.

చూపెట్టుకొనిగడుపు : దే. స. క్రి. జాగ్రత్తగా నున్న సామును
కాలక్షేపము చేయు.

చూపోవు : దే. స. క్రి. సహించు.

చూరు : దే. స. క్రి. పొగచూరుపట్టు.

చూఱగైకొను :

చూఱదెచ్చు : }
చూఱకొను : } దే. స. క్రి. కొల్లగొను.

చూఱకోలుకొను :

చూఱలుపె(వె)ట్టు :

చూఱపో(వో)వు : దే. అ. క్రి. కొల్లపోవు.

చూఱయిచ్చు : దే. స. క్రి. కొల్లగొను.

చూఱలాడు : దే. స. క్రి. దొంగిలించు.

విస్తారముగా తిరుగు.

చూఱలిచ్చు : }
చూఱలుకొను : }
చూఱయిచ్చు : }
చూఱలుప(వ)ట్టు : }
చూఱయపు(వు)చ్చు : }
చూఱలునేయు : }

దే. స. క్రి. కొల్లగొను.

చూఱవిడుచు : దే. స. క్రి. కొల్లగొననిచ్చు.

చూఱాడు : దే. స. క్రి. కొల్లగొను.

చూలుకొను : } దే. అ. క్రి. గర్భము ధరించు
చూలునడు : }

చొ

చొక్కమగు . దే. అ. క్రి. అందచుగు.

చొక్కించు : దే. స. క్రి. పరనశింపఁ జేయు.

చొక్కిడు : దే. స. క్రి. చొక్కుమందు పెట్టు.

చొక్కిపడు : దే. అ. క్రి. సోలిపడు, ఆశ్చర్యపడు.

చొక్కిలు(ల్లు) : దే. అ. క్రి. వ్యామోహపడు, శోషపోవు

చొక్కిఱుపోవు : దే. అ. క్రి. (స్వార్థమున) సొమ్ములు గుంటలువ.
సొట్టలు పడు.

చొక్కు : దే. అ. క్రి. శోషపోవు, పరనశమగు.
తృప్తినొందు.

చొక్కుపెట్టు : దే. స. క్రి. మత్తుమందు పెట్టు.

చొక్కుమణిగు : } దే. అ. క్రి. వినశత్వము నందు
చొక్కెక్కు :

చొచ్చిలు(ల్లు) : దే. స. క్రి. ప్రవేశించు.

చొచ్చివచ్చు : దే. అ. క్రి. మీఁదికి త్రోసికొనివచ్చు.

చొచ్చు : } దే. అ. క్రి. ప్రవేశించు, దూరు.
చొచ్చుకొను : }
చొత్తించు :

చొనుపు : దే. స. క్రి. ప్రవేశపెట్టు, నాటు, తూడ్చు.

చొప్పడు : దే. అ. క్రి. కలుగు, ఒదవు, సరిపడు.

చొప్పించు : దే. స. క్రి. చొనుపు.

చొప్పరించు :	దే. స. క్రి. చొప్పడు ప్రే.
చొప్పరికించు :	దే. స. క్రి. ద్విండు, పరికించు.
చొప్పఱు :	దే. స. క్రి. చొప్పఱజేయు.
చొప్పిల్లు :	దే. అ. క్రి. చొప్పడు.
చొప్పడించు :	దే. స. క్రి. పాడుచేయు.
చొఱబడు :	} దే. స. క్రి. ప్రవేశించు.
చొఱబాటు :	
చొఱబెట్టు :	దే. స. క్రి. ప్రవేశపెట్టు.
చొఱవలునేయు :	దే. అ. క్రి. సాహసము చేయు.
చొఱవేయు :	దే. స. క్రి. ప్రవేశించు.
చొలయు :	దే. అ. క్రి. జంకు, వెనుదీయు.

చో

చోకు :	దే. స. క్రి. గ్రహములు సోకు.
చోడుముట్టు :	దే. స. క్రి. నసాశమునంటు; అంతయు వ్యాపించు.
చోద్యపడు :	సం. అ. క్రి. ఆశ్చర్యపడు.
చోపానమగు :	దే. అ. క్రి. డస్సిపోవు; నెమ్మదిగానడచు.
చోపిడు :	దే. స. క్రి. పెడకు ద్రోలు.
చోపు :	దే. స. క్రి. వేత్రహస్తలు బెత్తములతో పెడకు ద్రోలు.
చోపుపెట్టు :	దే. స. క్రి. పైకివచ్చుటకై వేటుకాండ్రు దాగి యున్న మృగాదులను కలచు; పరవ ద్రోలు.
చొకపడు :	దే. అ. క్రి. తేలికపడు.
చొకపఱుచు :	దే. స. క్రి. చొకపడు ప్రే.

- చౌకళించు : దే. అ. క్రి. గంతులు వేయు.
 చౌక సేయు : దే. స. క్రి. తేలికచేయు.
 చౌకీయుండు : అన్య దే. అ. క్రి. రక్షణగా నుండు.

చ

- చటాయించు : దే. స. క్రి. వదలు, వదలించు, ఎదురుతిరుగు.
 అ. క్రి. కాంతిలు.

చటాయనలేచు : దే. అ. క్రి. హఠాత్తుగా లేచు.

చడాయించు : దే. అ. క్రి. ఎత్తువేయు. (వ్యవ)

చడేయమనిపించు : దే. స. క్రి. మ్రోతకలుగునట్లు తాడించు.

చరాలుమనిలేచు : దే. అ. క్రి. చిరాలున లేచు, కోపాదులచే హఠాత్తుగా లేచిపోవు.

చేదించు : దే. స. క్రి. నఱకు.

చేదిల్లు : దే. అ. క్రి. తెగు.

జ

జంభాలుకొట్టు . } దే. అ. క్రి. డాబులుకొట్టు.
 జంభాలుపయతు: }

జక్షించు : సం. స. క్రి. భక్షించు.

జగడించు : దే. అ. క్రి. పోరాడు.

జడగట్టు : దే. స. క్రి. పూరియింటి కప్పు వెన్నుగాడిపైని అల్లకముచేయు.

జడనుపడు : దే. అ. క్రి. కాంతిహీన మగు.

జడలుకట్టు : దే. అ. క్రి. శిరోజములు జడలు జడలుగా పెనగొనిపోవు.

జత్తైయితంబగు : దే. అ. క్రి. సిద్ధపడు: హేమాబ్జ.

జని(యి)ంచు : సం. అ. క్రి. పుట్టు.

జన్మించు : సం. అ. క్రి. పుట్టు.

జపముచే(సే)యు: సం. స. క్రి. జపించు.

జపముజరుపు : సం. స. క్రి. జపముసేయు. చిత్ర. భా. 3 ఆ.

జపి(యి)ంచు : సం. స. క్రి. మంత్రమును పలుమా రుచ్చరించు.

జప్తుచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. ఆ స్తిని న్యాయస్థానము స్వాధీనము చేసికొను.

జబరుదస్తీచేయు: అన్య. దే. స. క్రి. 1. అన్యాయముగా బలమును ప్రయోగించు.

2. ఆడంబరముచూపు

చూ. బబర్దస్తీచేయు.

జబ్బి(లు)చఱచు: దే. అ. క్రి. భుజాస్థానముసేయు, అహంకరించు, అహమహమిక చూపు.

జమాయించు : అన్య. దే. అ. క్రి. 1. ఆడంబరముగా నుండు.

2. తిష్ఠవేయు.

స. క్రి. 1. అనుక్కు.

2. సమీకరించు.

(సుకుమారీ పరిణయము)

జయచూళిచేతును: మి. అ. క్రి. 1. సేనాసమూహము దీర్చు. కు. సం.

2. వందిమాగధుల స్తోత్ర పాఠమును స్వీకరించు.

జయజయపెట్టు: } మి. స. క్రి. జయజయధ్వనిచేయు.

జయపెట్టు :

జయించు : సం. స. క్రి. గెలుచు.

జరజరనడచు : దే. అ. క్రి. తొందరగాపోవు.

జలకమాడు : సం. అ. క్రి. స్నానముచేయు.

జలకమార్చు దే. స. క్రి. అభిషేకింపజేయు.

- జిలగడుగు : దే. స. క్రి. 1. సంపూర్ణముగా ప్రత్యక్షముసేయు
 2. ఎదుటివాని సర్వవిషయములను
 వక్కాణించు, జల్లును కడుగు.
 క. వ. రా. అగ.
 3. ధనము పూర్తిగా పాడుచేయు.
 (న్యవ.)

జిలజిలలాడు : దే. అ. క్రి. జలజల స్రవించు.

జిలమాడు : సం. అ. క్రి. స్నానముచేయు.

- జిలగడుగు : దే. స. క్రి. 1. కంసాలి కుంపటి బూడిదను తోగించి
 కడిగి బంగారము కోనము నెనను.
 2. సంపూర్ణముగా ధననాశముసేయు.

జా

జాగరించు : సం. అ. క్రి. జాగరముసేయు.

జాత్రవచ్చు : నై. అ. క్రి. యాత్రార్థమై వచ్చు.

జాపరమేశ్వరాయను : మి. అ. క్రి. పాటిపోవు.

జాప్యము సేయు : దే. అ. క్రి. ఆలస్యము చేయు.

జి

జిగజిగలాడు : దే. అ. క్రి. జిగిదేలు.

జిగురుకొను : దే. అ. క్రి. జిగురెక్కు.

జిగురుసాగు : దే. అ. క్రి. జిగురుపొందు.

జిగేలుమను : దే. అ. క్రి. మిలుమిట్లుగొను.

జిడ్డుగొను :

జిడ్డుదేలు : } దే. అ. క్రి. జిడ్డుపట్టు.

జిడ్డుపడు :

జిడ్డుపడుచు : దే. స. క్రి. జిడ్డుపడు ప్రే.

జిడ్డుపదలు : దే. స. క్రి. పోగొట్టుకొను. (ధనాదికము.)

జిహ్వగోను ; దే. అ. క్రి. ఎదుర్కొను.

జినుగుప(వ)ట్టు : దే. అ. క్రి. 1. వృద్ధి కాకపోవు.

2. నీటితంపి (చిచ్చు) హెచ్చు కాగా
ఎదుగకపోవు. (వృక్షాదికము)

జిబ్బయిపోవు : దే. అ. క్రి. స్తంభించిపోవు. క. న. రా. బాల.

జినుజినులాడు : దే. అ. క్రి. చినుచినులాడు.

జిమ్ము : దే. స. క్రి. చిమ్ము.

జిమ్మునలాగు : దే. అ. క్రి. జివ్వుమనునట్లు లాగు.

జిఱకొట్టు : దే. అ. క్రి. (ధ్వస్యనుకరణము) గుఱ్ఱుమను.

జిఱ్ఱితిరుగు : దే. అ. క్రి. అవశమై తిరుగు; దిమ్మెక్కి తిరుగు.

జిఱ్ఱివోవు : దే. అ. క్రి. చెవులు దిబ్బెడవడు.

జిలజిలలాడు : దే. అ. క్రి. దురదపెట్టు.

జిలిబిలివోవు : దే. అ. క్రి. అందగించు.

జిల్లాయిపెట్టు : దే. స. క్రి. పిల్లలాడుకొనుచు నడిమివ్రేలిమీఁద
చూపుడువ్రే లెక్కించి, యాతలి వాడు
తాపినచో దొంగ కాకుండ నానవెట్టు.

జిల్లుమను : దే. అ. క్రి. 1. నెత్తురు మొ. వెలికుబుకు.

2. ఒక ఆశ్చర్యవార్త వినికాని, మిక్కిలి
చల్లనినస్తువు తాకికాని, ఒడలుకదలు.
వికారము పొందు.

జివ్వనలాగు : దే. అ. క్రి. జివ్వుమనునట్లు లాగు.

జివ్వాడు : దే. అ. క్రి. కదలు.

జివ్వుమను : దే. అ. క్రి. ఒక ఆశ్చర్యకరమైన వార్త వినికాని,
మిక్కిలి చల్లని నస్తువు తాకికాని
వికారము పొందు.

జీ

- జీవ(వ)ట్టు : దే. అ. క్రి. జీవట్టు.
 1. తెవులువచ్చి చెల్లు నర్థిలకపోవు.
 2. పీడ శగులు.
- జీడిపట్టుపట్టు : దే. అ. క్రి. ఇచ్చెడినఱకును గట్టిగా పట్టు.
 జీడిపె(వె)ట్టు : దే. స. క్రి. 1. అపకారము చేయు.
 2. నల్ల జీడి కాలిచ్చి యంటించు.
- జీతమిచ్చు : దే. స. క్రి. జీతమొసగు.
 జీతముగను : దే. అ. క్రి. జీతము తీసికొను.
 జీతముచేయు : దే. స. క్రి. ఉద్యోగమిచ్చు.
 జీతమొసగు : దే. స. క్రి. నెలభృతి యిచ్చు.
 జీటుకొను : దే. అ. క్రి. దట్టచుగు.
- జీరమునులుపు : సం. అ. క్రి. జీలకఱ్ఱచుచేయు. కు. సరి. 9 అ.
- జీరాడు : }
 జీరుకాడు : } దే. అ. క్రి. వ్రేలాడు (జీరాడు దుప్పటి.)
 జీరు : దే. స. క్రి. నేలకు రాయు. (రూ. గీటు)
 జీరుకువాటు : దే. అ. క్రి. జాటు.
- జీరులాడు : }
 జీరువాటు : } దే. అ. క్రి. వ్రేలాడు.
 జీరులువారు : }
- జీర్తించు : సం. అ. క్రి. అరుగు, ముదియు, ఒంటఁబట్టు.
 జీర్ణోద్ధారముచే(సే)యు : సం. స. క్రి. పాడుపడిన దేవాలయాదులను
 నుద్ధరించు.
- జీర్వారు : దే. అ. క్రి. వ్యాసించు.
 జీవచ్చవంబగు : సం. అ. క్రి. బ్రతికియు చచ్చినట్లుండు.

జీవనముచే(సే)యు: సం. అ. క్రి. బ్రతుకు.

జీవనాధారముగు : సం. అ. క్రి. జీవించుట కాధారముగు.

జీవములు పోవు: సం. అ. క్రి. ప్రాణముపోవు.

జీవమువచ్చు : సం. అ. క్రి. ప్రాణము నచ్చు.

జీవశ్రాద్ధముపెట్టు: సం. స. క్రి. బ్రతికియుండగానే శ్రాద్ధము పెట్టు.

జీవించు : సం. అ. క్రి. బ్రదుకు.

జీవితమిచ్చు : సం. స. క్రి. బ్రతుకు తెరువు చూపు.

జీవితములుచే(సే)యు: సం. స. క్రి. పని కల్పించు.

జ్ఞ

జ్ఞంధించు : సం. అ. క్రి. అవ్రలించు, చెలరేగు, వికసించు.

జె

జెరుగు : దే. అ. క్రి. దూరు.

జెల్లకొట్టు : దే. అ. క్రి. మెడమీద చేతితో కొట్టు.

జే

జేగురించు :
జేగుడించు: } దే. అ. క్రి. ఎఱుగగు.

జేజేపె(వె)ట్టు : వై. అ. క్రి. జయజయస్వని చేయు.

జేపెట్టు : వై. స. క్రి. స్తుతించు.

జేయబరింపుకొను: అన్య. దే. అ. క్రి. అన్యాయముగా ధనము
బాగుగా సంపాదించు.

జేవుడించు : దే. అ. క్రి. జేగురించు.

జ్ఞ

జ్ఞరమున(వ)డు: సం. అ. క్రి. జ్ఞరమువచ్చు.

జ్ఞి(యి)ంచు: సం. అ. క్రి. మండు.

జ

జైత్రయాత్ర వెడలు: సం. అ. క్రి. దిగ్విజయమునకు బయలుదేలు.

జ

జంకించు : దే. స. క్రి. జెనరించు.

జంకుకొను : } దే. అ. క్రి. భయపడు, సందేహపడు.
జంకు :

జంకెయొనర్చు : } దే. స. క్రి. జెనరించు
జంకెనయిసేయు:

జంగగొను : దే. అ. క్రి. చాటు.

జంగిటిదోలు : అన్య. దే. స. క్రి. వశువులమందల తోలు.

జంగిలికొను : అన్య. దే. అ. క్రి. జంగిలిమేయు.

జంజాటిచు : దే. అ. క్రి. రొదసేయు.

జంజాటకపడు : దే. అ. క్రి. తగుల్కొను, (సంసారాదులలో.)

జంజాటములుసాగు : దే. అ. క్రి. గడబిడలు సాగు.

జంటించు : దే. స. క్రి. కూర్చు.

జంతతోలు : } దే. స. క్రి. కలుపుతెగి చక్కగా పండుటకై పం
జంతపడు : } చేనినడుమ దున్ను.

జంపారు : దే. అ. క్రి. జవ్వాడు, ఊగు, మందమగు.

జక్కలించు : దే. స. క్రి. గేలిసేయు.

జక్కించు : దే. స. అ. క్రి. 1. కట్టుపడు
2. కట్టుపఱచు.

జక్కిణిగొను : దే. అ. క్రి. నృత్యముసేయు.

జక్కొను : దే. అ. క్రి. దొరకు.

జక్కొలుపు(ల్పు): దే. స. క్రి. ప్రే. దొరకునట్లుచేయు.

- జగడమాడు :
 జగడములాడు :
 జగడించు :
 జజ్జుకొను :
 జజ్జుజజ్జగు :
 జట్టిగొను :
 జట్టిదప్పు :
 జట్టియాడు :
 జట్టియిచ్చు :
 జట్టియిడు :
 జట్టుకట్టు :
 జడగట్టు :
 జడగొను :
 జడనుప(వ)డు :
 జడించు :
 జడిపించు :
 జడియించు :
 జడిగొను :
 జడిగొలుపు :
 జడిప(వ)ట్టు :
 జడిపెట్టు :
 జడియు :
 జడ్డుప(వ)డు :
- దే. స. క్రి. కలహించు.
 దే. అ. క్రి. బలహీనత పొందు.
 దే. అ. క్రి. మిక్కిలి నలగిపోవు.
 దే. అ. క్రి. మొత్తముగా విలుచు, నశపఱచుకొను.
 దే. అ. క్రి. అమ్ముడువోవు
 దే. అ. క్రి. బేరమాడు.
 దే. అ. క్రి. జట్టిబేరమిచ్చు.
 దే. అ. క్రి. పక్షమును సిద్ధముచేయు.
 దే. అ. క్రి. జాట్టు జడగట్టు.
 దే. అ. క్రి. మందగించు.
 దే. స. క్రి. భయపెట్టు.
 దే. అ. క్రి. వర్షించు, ముమ్మరమగు, ఎడతెగ
 కుండ గుంపుగూడు.
 దే. స. క్రి. ప్రే. ఎక్కువగా వర్షించునట్లు చేయు.
 దే. అ. క్రి. ముసురుపట్టు; మొండిపట్టు పట్టు.
 దే. స. క్రి. బాధపెట్టు, కాలక్షేపముచేయు, వర్షించు.
 దే. అ. క్రి. భయపడు, కదలు, త్రోలు, నూకు.
 రాలు, మ్రోయు.
 దే. అ. క్రి. జడతనొందు, బరువుపడు, మాంద్యము
 భజించు.

- జతకట్టు : దే. స. క్రి. సరిచేయు, జతగా చేయు.
స్నేహముచేయు.
- జతహాడు : దే. అ. క్రి. ఇద్దరు కలిసికొను.
స. క్రి. స్నేహముచేయు, సంగమించు.
- జతగావించు : దే. స. క్రి. సరిచేయు, జతగా చేయు.
- జతనపడు : దే. అ. క్రి. యత్నించు; సమాకూడు.
- జతనపటుచు : దే. స. క్రి. సమకూర్చు ప్రే.
- జతనుపడు : దే. అ. క్రి. పదిలముగా నుండు.
- జతపడు : దే. అ. క్రి. పొసగు;
- జతపటుచు : దే. స. క్రి. పొసగించు ప్రే.
- జతవచ్చు : దే. అ. క్రి. సమానమగు.
- జతులుపె(వె)ట్టు : దే. అ. క్రి. గానముసేయు.
- జద్దపడు : దే. అ. క్రి. వరనశత నొందు.
- జన్నిపట్టు : దే. అ. క్రి. జన్నిరోగము సోకు.
- జన్నియప(వ)ట్టు : దే. అ. క్రి. మీదుకట్టు.
- జన్ని(నై)యవిడుచు : దే. స. క్రి. అచ్చుపోసిన ఆబోతునలె విడుచు.
- జయిరుకొట్టు : దే. స. క్రి. మ్రింగు. ఆము. 2 అ
- జయిరుకొను : { దే. స. క్రి. మ్రింగు, కళాభూతము చేయు.
- జయిరుకొను : {
- జబ్బుగా నుండు : దే. అ. క్రి. వ్యాధి కలుగు; వదులుగా నుండు.
- జబ్బుచేయు : దే. అ. క్రి. రోగము వచ్చు.
స. క్రి. మందగింపజేయు.
- జబ్బుపడు : దే. అ. క్రి. మందగిల్లు, వ్యాధిగ్రస్తుడగు, చెడు,
డీలుపడు.
- జబ్బువదులు : దే. అ. క్రి. విశ్లేషమగు, పొగరు దిగు.
స. క్రి. బిగువు నడవించు.
- జమకట్టు : అన్య. దే. స. క్రి. లెక్కగట్టు.

- జమలించు : దే. స. క్రి. జోడించు.
- జమిడించు : } దే. స. క్రి. రెండు ఒకటిగా కలుపు.
- జమిలించు : }
- జరగించు : దే. స. క్రి. సాగించు.
- జరగు : దే. అ. క్రి. నడచు, సాగు, కదలు.
- జరపు : దే. స. క్రి. సాగించు. ప్రే.
- జరిగొను : దే. అ. క్రి. చిక్కునడు.
- జరుగు : దే. అ. క్రి. జరగు.
- జరుపు : దే. స. క్రి. జరుగునట్లుచేయు. ప్రే.
- జరువురుచే(నే)యు : } అన్య. దే. స. క్రి. తొందరపెట్టు.
- జరూరుచేయు : } (లక్ష్మీనారాయణ విలాస యక్షగానము.)
- జలగడుగు : దే. స. క్రి. 1. నీటిలో పోసి గాలించు.
2. బాగుగా కడుగు.
3. దోషము లన్ని యేకరుపెట్టి తీటు.
- జలదరించు : దే. అ. క్రి. చలించు, కంపము నొందు, గగుర్పొడుచు, భయపడు.
- జలపరించు : దే. అ. క్రి. జలదరించు.
- రూ. జల్లును, జల్లుచును.
- జలుబుచేయు : దే. అ. క్రి. శైత్యముచేయు.
- జలుబునీళ్ళుకారు : } దే. అ. క్రి. పొగరు దిగు.
- జలుబువదలిపోవు : }
- జల్గించు : దే. స. క్రి. పరిక్షించు, శోధించు. చంపు, ధాన్యాదులలో మంటిగడ్డలు మొ||నవి తీసివేయు.
- అ. క్రి. స్రవించు, విడిపడు.
- జల్గివేయించు : అన్య. దే. స. క్రి. 1. లెక్కలుగా కట్టు.
- గుఱ్ఱాలు నడికి గుఱ్ఱాల తోకలు బల్లెలకు జల్గి వేయించె. బా.క.

- జల్లేకపట్టు : దే. స. క్రి. 1. నిగ్గుతేల్పు
2. జల్లేడతో జల్లించు.
- జల్లుకొను : దే. అ. క్రి. మూఁగు.
- జళికించు : దే. స. క్రి. అదలించు.
- జళిపించు : దే. స. క్రి. కత్తి జళిపించు, ఆడించు.
- జనకారు : దే. అ. క్రి. మిలమిలలాడు, మించు.
- జనకట్టు : దే. అ. క్రి. జతనడు.
- జనజవలాడు : దే. అ. క్రి. కంపించు.
- జనదాటు : దే. స. క్రి. ఉల్లంఘించు.
- జనరనేయు : దే. స. క్రి. చక్కగా నేయు.
- జవుకు : దే. అ. క్రి. మెత్తగిల్లు, క్రుంగు, భయపడు,
సారసీనమగు, చివుకు.
- జవురు : దే. స. క్రి. కొట్టు, తొలగించు, తిరస్కరించు.
రుదు.
- జవురునేయు : దే. స. క్రి. ఎవరికి దక్కినది వారు సంగ్రహించు.
- జవ్వాడు : దే. అ. క్రి. నడుము ఊఁగాడు,

జా

- జాఁదరాఁడు : } దే. అ. క్రి. గంధపుబొడి ఒకరి మీఁద నొకరు
జాఁదరలాడు : } చల్లుకొను, వసంతములాడు.
- జాఁదుకొను : దే. అ. క్రి. చక్కనగు.
- జాగిలు : దే. అ. క్రి. జాగుచేయు, జాగునెట్టు.
- జాజువాలు : దే. అ. క్రి. ఎఱ్ఱపడు. (చెక్కిలి.)
- జాజునేయు : దే. స. క్రి. ఎఱ్ఱరంగువేయు.
- జాడించు : దే. స. క్రి. [నూ. జాళించు.] 1. గుడ్డను నీళ్ళలో
కదలించు

జాడించు

2. బంధువులుగాని స్నేహితులుగాని
తన యెడ చేసిన దోషములను వారి
మొగముమీద చెప్పినేయు.

జాడతీయు : దే. స. క్రి. 1. కూపీలు లాగు.
2. ఆచూకీ తీయు.
3. గుర్తు తెలిసికొను.

జాడప(వ)డు : { దే. అ. క్రి. మార్గ సేర్పడు.
జాడలుప(వ)డు : {

జాడచే[నే]యు : అన్య దే. స. క్రి. ముగించు.

జాడా యైపోవు : అన్య దే. అ. క్రి. పూర్తియగు,

జాతర సేయు : దే. అ. క్రి. గోలసేయు.

స. క్రి. కొట్టు, హింసించు, దండించు.

జాదుకొను : దే. అ. క్రి. ఉద్భవించు.

జానలు : దే. అ. క్రి. అందముచెడు.

జానువడు : దే. అ. క్రి. 1. అందమగు.

2. నేర్పుమీఱు.

జానువాలు : దే. అ. క్రి. స్పష్టమగు.

జానొందు : దే. అ. క్రి. అందగించు.

జారించు : దే. స. క్రి. జారజేయు.

జారవిడుచు : దే. స. క్రి. విడుచు, అనకాశము పోగొట్టుకొను.

జారిపోవు : దే. అ. క్రి. 1. చేతిలోనుండి తనకు తెలియకుండ పడు.

2. వ్యవహారము నశము తప్ప.

జారిచేయు : అన్య దే. స. క్రి. 1. అమలుచేయు.

2. ప్రకటించు.

3. వెలువరించు.

4. మంజూరుచేయు,

(ఉత్తరువులు మొ॥ నవి.)

- జారు : దే. అ. క్రి. 1. క్రిందపడు.
2. కదలు.
3. భంశముపొందు.
4. చ్యుతమగు.
- జారుచు(ర్చు) : దే. స. క్రి. జారునట్లుచేయు ప్రే.
జారువారు : దే. అ. క్రి. స్రవించు.
జారువోవు : దే. అ. క్రి. తొలగెను.
జాటు : దే. అ. క్రి. 1. జరగు. (కాలుజాటి పడ్డాడు.)
2. ఉటుకు.
3. తప్పించుకొని పాటిపోవు.
4. నదలు.
5. స్రవించు.
ప్రే. జాటుచు; జార్చు.
- జాటువాటు : దే. అ. క్రి. జాటు.
జాలించు : దే. స. అ. క్రి. 1. దైన్యమునొందు.
2. భయపడు.
3. జళిపించు.
4. విమల్చు.
5. దులుపు.
- జాలిబెడు : దే. అ. క్రి. 1. పరులదుఃఖమునకు మనసు మెత్తపడు.
2. తానే దుఃఖపడు.
- జాలిబెట్టు : దే. స. క్రి. ఇతరుని శ్రమపెట్టు.
జాలికు(గు)డుచు : దే. అ. క్రి. దైన్యమునొందు, భయపడు.
జాలిగొను : దే. అ. క్రి. తానే దుఃఖపడు.
జాలిపొందు : దే. అ. క్రి. దైన్యమునొందు. భయపడు.
జాలు(గొ)కొను : దే. అ. క్రి. 1. ప్రవహించు.
2. నరిలు.
3. వ్యాపించు.

- జాయివాలు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రసహించు.
1. మెల్లగా స్రవించు.
జాలెత్తు : దే. అ. క్రి. జాలుకొను.
జాల్గొను : దే. అ. క్రి. జాలుకొను.
జాల్వారు : దే. అ. క్రి. ప్రసహించు.
జావడమగు : దే. అ. క్రి. 1. అధైర్యపడు.
2. ఓర్పులేకపోవు.

జు

- జుంజురించు : దే. అ. క్రి. చెదరు.
జుకాయించు : దే. స. క్రి. శాధపెట్టు, దండించు.
జుజురుకొను : దే. అ. క్రి. గుబురుకొను, చిక్కునడు.
జుట్టినవేలఁజూపు : దే. స. క్రి. 1. చూపునువేలితో చూపు.
2. భయపెట్టు.
జుట్టుజుట్టుపట్టుకొను : దే. అ. క్రి. పోరాడు
జుట్టుపట్టుకొను : దే. అ. క్రి. పోరాడు.
రూ. జుట్ల పరిదేమగు.
జుడుగు : దే. అ. క్రి. 1. భయాదులచే నొడుగు.
2. దాగు.
3. వెనుదీయు. (రూ. జుణుగు.)
జుణుగు : దే. అ. క్రి. తప్పుకొను, వెనుదీయు.
జునుపు : దే. స. క్రి. 1. అపసర్గిణ్యము.
2. చోఁపు.
జుబురుకొను : దే. అ. క్రి. గుబురుకొను.
జుబ్బినచూఱలాడు : దే. స. క్రి. మిక్కిలిగా నాస్వాదించు.
జుమాయించు : దే. స. క్రి. కళ్ళెము లాగివట్టు.

జుట్టుజూచు : దే. స. క్రి. 1. జుట్టుకొనఁజూచు.

2. మింగఁజూచు.

జుట్టు : దే. స. క్రి. మజ్జగ తోడియన్నము, పరమాన్నము
మొదలైనవి, ధ్వని సహితముగ నోటి
లోనికిఁ బీల్చు.

జుట్టుకొను : దే. స. క్రి. 1. చేతితో కలిపి త్రాగు.
2. విశేషము అనుభవించు.

జులుము సేయు : } అన్య. దే. స. క్రి. 1. బలవంతపెట్టు.
జుల్ము సేయు : } 2. అధికారగర్వము చూపు.

జువ్వరించు : దే. అ. క్రి. విజృంభించు.

జువ్వాడు ; దే. అ. క్రి. జూదమాడు.

జూ

జూకించు : దే. అ. క్రి. తత్తరపడు.

జూటాడు : దే. స. క్రి. మోసముచేయు,

జ్జ

జ్జొంపములుగొను : దే. అ. క్రి. దట్టమగు, చిగురించు.

జ్జొంపిలు(లు) : దే. స. క్రి. పొడియగు, జ్జొంపముకట్టు.

జ్జొకాయించు : దే. స. క్రి. ఒత్తిడిచేయు. [సుకుమారీపరిణయము]

జ్జొత్తిలు(లు) : దే. అ. క్రి. 1. ఎఱ్ఱనగు.
2. స్రవించు.
3. రంజిల్లు.

జ్జొబ్బిటిలు(లు) : } దే. అ. క్రి. స్రవించు.
జ్జొబ్బిలు(లు) : }

జో

- జోగు : దే. అ. క్రి. నిద్రవోవు.
- జోకపడు : దే. అ. క్రి. జతపడు.
- జోకపటచు : దే. స. క్రి. 1. అనువుపటచు.
2. అనుచ్చు, సమానముచేయు.
క. న. రా. అయె
- జోకలుకట్టు : దే. అ. క్రి. మొత్తములగు.
- జోకసేయు : దే. అ. క్రి. ఉపమింపనగు.
- జోకు :
- జోకుపె(వె)ట్టు : } దే. స. క్రి. తిట్టు, తూచు
- జోకొట్టు : } దే. స. క్రి. 1. [పిల్లలను నిద్రపుచ్చుటకు]
వీపుమీఁద మెల్లగా చఱచు.
2. బుజ్జగించు.
- జోక్యముకల్పించుకొను :
- జోక్యముపెట్టుకొను : } దే. అ. క్రి. కల్పించుకొను.
- జోచటచు : దే. స. క్రి. జోకొట్టు
- జోడగించు : దే. స. క్రి. గుఱ్ఱమును ధారితకముచేత సడిపిం
- జోడించు : దే. స. క్రి. జతసేయు.
- జోడుకట్టు : దే. అ. క్రి. మైత్రిసేయు.
- జోడుకూడు :
- జోడుకూర్చు : } దే. అ. స. క్రి. సరిచేయు, పెండ్లి సేయు.
- జోడుదరియు :
- జోడుబట్టు : } దే. అ. క్రి. నేల నీళ్ళిచ్చే చితచితలాడు. (నె.
- జోడెక్కు : }
- జోతయిపె(వె)ట్టు : దే. స. క్రి. నమస్కరించు.

జోపు : దే. స. క్రి. అనతలికి పాఠద్రోలు.

జోరుచేయు : దే. అ. క్రి. 1. విజృంభించు.

2. ఆశక్యముచూపు.

3. వేగము హెచ్చించు.

స. క్రి. పలుచనచేయు.

జోరుమణుగు : దే. అ. క్రి. 1. అల్లరి తగ్గు.

2. అతిశయము తగ్గు.

జోలిచెప్పు : దే. అ. క్రి. ఇతరుల విషయము చెప్పు.

జోలివెట్టు : దే. అ. క్రి. ముచ్చటవెట్టు, సంభాషించు.

జోహారుచే(సే)యు : అన్య. దే. స. క్రి. 1. నతిసేయు.

జోహారువను : 2. నమస్కరించు.

జోహారొనరించు :

జోహారుముచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. 1. ప్రభువును ఆజ్ఞాపించుమని వేడు.

2. బానిసవలె ప్రవర్తించు.

రుం

రుంకరించు : దే. అ. క్రి. తుమ్మెద మొ॥ జమ్మని ధ్వనిసేయు,
రుంకరించు : సింహనాదముచేయు, రుంకారము చేయు.

రుంకించు : దే. స. క్రి. రూ. రుంకరించు, బెడరించు.

రుణరుణలాడు : దే. అ. క్రి. రుణరుణధ్వని చేయు.

రుళిపించు : దే. స. క్రి. జడిపించు.

రుల్లుమను : దే. అ. క్రి. 1. గుండెలో గుబుక్కుమను.

2. భయాదులచే నొడలు కంపించు

జ

జ్ఞాపకమగు : సం. అ. క్రి. తలపుచకు తగులు.
 జ్ఞాపకము సేయు : సం. స. క్రి. విషయము స్మరణకుఁదెచ్చు.
 జ్ఞాపియంచుంచు : సం. అ. క్రి. జ్ఞాపకము పెట్టుకొను.

ట

టంకరించు : దే. స. క్రి. ధనురామలనారిని టం అని ధ్వనింపజేయు.
 భాగ. 8. స్కం. 334.
 టంగుతెగు : అన్య. దే. అ. క్రి. శక్తి ఉడుగు.
 టకకటమాను : దే. అ. క్రి. చలనము లేకయుండు. భా. శ.
 టకటకలాడించు : దే. అ. క్రి. కార్యమును నిర్వహించుటలో
 నెక్కువ చూడకుదనము చూపు.
 టకటకలాడు : దే. అ. క్రి. చలించు, నడచునప్పుడు టకటకమని
 ధ్వని చేయు. (వ్యవహారము)
 టకాయించివుచ్చుకొను : దే. స. క్రి. బిత్తెక్కి మఱు మాటలాడ
 కుండగ వెంటనే నిలబెట్టి పుచ్చుకొను.
 టక్కరిచేయు : దే. స. క్రి. మోసగించు.
 టక్కుబెట్టు : దే. అ. క్రి. మాయ కలదగు. వేం.పంచ1.ఆ.246
 టక్కులువేయు : } దే. స. క్రి. 1. వంచనసేయు.
 టక్కులుపెట్టు : } 2. తప్ప కప్పిపుచ్చు.
 3. లంగాలు మొ॥ వానికి నడుమ
 మడతలు వేసి కుట్టు.
 టవటవలాడు : దే. అ. క్రి. పేలునపుడు టవటవ యని ధ్వనిసేయు.
 ఆందోళితమగు.

టముకు వేయు : దే. స. క్రి. డప్పుకొట్టుచుఁ బ్రకటించు, చాటించు.

టంపు తెగు : దే. అ. క్రి. అల్లెత్రాడు తెగు, గర్వభంగచుగు.
జోరు తగు.

టలాయించు : అ. దే. అ. క్రి. పనిచేయక తప్పకొని తిరుగు.

టాకించు : దే. అ. క్రి. కత్తి మొ॥ ఒకదానితో నొకటి
తాకించు. (బే)

టాకీయించు : దే. స. క్రి. ఢీ కొట్టు.

టాటాలుగుడియించు : దే. అ. క్రి. డాబులు పలుకు
(రూ) టాటాలుణించు.

టాటోటువడు : దే. అ. క్రి. మోసపోవు.

టాసాలుబందగు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి భయపడు.

టింగుటింగని మీటు : దే. అ. క్రి. వీణాదివాద్యములు ధ్వనిచేయు.

టింగురంగాయనికూర్చొను : దే. అ. క్రి. చేయవలసిన పనిని మఱచి
చీకు చింత లేక విశ్రాంతిగా కూర్చుండు.

టూ

టూకించు : దే. స. క్రి. సంగ్రహించు. శ. ర.

టెంకికట్టు : దే. అ. క్రి. తెంకాయ మొ॥ వి. చిప్పగట్టు.

టెంకివెట్టుకొను : దే. అ. క్రి. కాపురముండు, నివసించు.

కాళ. 3 ఆ. 46

టెక్కువలదగులు : దే. స. క్రి. విలాసముల కనురక్తుడగు.

టెక్కు మెగురగొట్టు : దే. అ. క్రి. చచ్చు. వెంక. మాస. 56
స. క్రి. పరాభవించు.

టొంకుగలుగు : దే. అ. క్రి. వంకర గలుగు. వర. 3 ఆ.

టొంపగట్టు : దే. అ. క్రి. పశువులకు గుదికట్టగట్టు. కళింగ. వా.

టొకాయించు : దే. స. క్రి. వెఱపించు.

టోకరించు : దే. స. క్రి. వంచించు.

టోకరాకొట్టు : దే. స. క్రి. 1. మోసముచేయు.

2. టోపీవేయు,

3. వంచనసేయు.

టోకరాతిను : దే. అ. క్రి. వంచింపబడు.

టోపీపెట్టు : దే. స. క్రి. వంచించు. (రూ.) టోపీవేయు,
టోపీ తొడుగు.

టోకించు : దే. స. క్రి. మ్రోయించు.

శా. బీటల్ వారెను దిక్తటంబు నగముల్ బెట్టాగె నంభోనిధుల్
తేటం బాసెను మింటఁ జండరవిదీ పిన్ మాసెఁబోనీ, డమా
మీ టోకించిన శాత్రవుల్ చెనర కేమీ నిల్తురే యాజి వె
ల్లోటి చెన్ననృపాలు వేంకటపతి! లోకై కరమ్యాకృతీ!

నె. సం.

టోకిచ్చు : దే. స. క్రి. తాకు.

చంద్ర. 4 ఆ.

టోకుబేరమాడు : దే. స. క్రి. గుత్త బేరముచేయు.

టోపీపెట్టు : దే. స. క్రి. వంచించు, రూ. టోపీవేయు.

ర

రలాయించు : దే. అ. క్రి. తప్పించుకొను.

రవణించు : దే. స. క్రి. 1. రచించు, పాండు. 1. ఆ 18.

2. చేయు. భాగ. 6. స్కం. 369

3. పోలు. శ్రీరం. 1. ఆ. 167.

4. నడవఁజేయు. ప్రవ ర్తింపఁజేయు.

భాగ. 3 స్కం. 189.

5. స్తోత్రముచేయు.

రవణిల్లు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు. కాశీ. 5 ఆ. 96

2. ఒప్పు. కాశీ. 2 ఆ. 11.

3. ఉచితముగు. 3. భాగ. స్కం. 355

శవశవదెచ్చు : దే. స. క్రి. వేగముగా తెచ్చు. వాల్మీకి. 3.

శవశవపడు : దే. అ. క్రి. అలాయపడు, సంతాపపడు,
అలసటనొందు.

శవశవయగు : దే. అ. క్రి. శ్రమపడు.

శవశీవిద్యచూపు : దే. స. క్రి. మోసముచేయు. ప్రబంధ.

తాణలిడు : దే. స. క్రి. పట్టుపట్టు. భాగ. 10 స్కం. 1345.

తాయముచేయు . దే. స. క్రి. స్వరస్థాయిగా పాడుటకు మొదలిడు.
భాగ. 10. స్కం.

తాయములొదవు : దే. అ. క్రి. స్వరస్థాయి వచ్చు.

తాయించు : దే. స. క్రి. స్థిరపజు. (తాణాలు తాయించుట కై)
రంగా. 3 ఆ. 278.

తారెత్తు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి భయపడు.

తాలాతోలీసేయు : దే. స. క్రి. నిర్లక్ష్యముసేయు, మాయచేయు.

తావుకొను : వై. అ. క్రి. నెలకొను. సమీర. 4 ఆ.

తీవించెదరు : దే. అ. క్రి. సాగనుచెడు.

తీవిమెఱయు . దే. స. క్రి. వైభవముతో నొప్పు.

తీవినొడవు : దే. అ. క్రి. వైభవము కలుగు.

తీవుచను : దే. అ. క్రి. పోకడలు పోవు.

-మదము తీవులు చనునే. కళా. 3 ఆ.

తేవచూపు : దే. అ. క్రి. అశ్వగతిభేదము చూపు.

తేవయగు : దే. అ. క్రి. స్థానమగు, కాణాచియగు. చిత్ర. భా.

తేవమెక్కు : దే. అ. క్రి. ఆర్ద్రమగు. తేమ యగు.

తేవిణివేయు : వై. అ. క్రి. తిష్టవేయు.

డ

డంగు :	దే. అ. క్రి. బియ్యము మున్నగునవి పొట్టుపోవునట్లు శుభముగా నలగు.
డంగుపోవు :	దే. అ. క్రి. బిత్తరపోవు.
డంగైపోవు :	దే. అ. క్రి. ఆశ్చర్యపోవు.
డంచు :	దే. స. క్రి. (డంగు భా. ప్రే.) 1. భాన్యము మొదలగునవి రోకళ్ళతో నలంగునట్లు. 2. చిమకగొట్టు, నుగ్గుసేయు.
డంబునూ(చూ)పు :	దే. అ. క్రి. దర్పము చూపు. కాశీ. 7. ఆ. శుక.
డక్కగొను :	దే. స. క్రి. వశపజనుకొను. విజ. 2 ఆ.
డక్కించుకొను :	దే. స. క్రి. (పోకుండ) కాపాడుకొను.
డక్కిగొను :	దే. అ. క్రి. దెబ్బతగులు.
డక్కు :	దే. అ. క్రి. 1. చేతికిఁజిక్కు. భార. ఉద్యో. 2 ఆ. 2. లభించు. అచ్చ. బాల. 3. నిలుచు. భా. ప్రదో. 2 ఆ.
డక్కొను :	దే. స. క్రి. దక్కొను. శ. ర.
డగ్గఱిండు :	దే. అ. క్రి. దగ్గఱకు వచ్చు. ఉ. రా. 3 ఆ. స. క్రి. దగ్గఱకు వచ్చునట్లు చేయు.
డగ్గఱిల్లు(లు) :	దే. అ. క్రి. ఏర్పడఁబోవు. ప్రబోధ. 3 ఆ.
డగ్గఱు :	దే. అ. క్రి. సమీపించు. భార. భీష్మ. 2 ఆ.
డగ్గు :	దే. అ. క్రి. దగ్గు.
డగ్గుతికయిడు :	దే. అ. క్రి. గద్దదస్వరముకలది యగు.
డగ్గుతికవడు :	దే. అ. క్రి. గాద్దద్యము కలదగు. కాళిందీ. 3 ఆ.

డగ్గుతిక వెట్టు : దే. స. క్రి. గాడ్లద్యమును గలిగించు.

డగ్గువడు : ద్వ. అ. క్రి. (డగ్గు + వడు) గాడ్లద్యమునొందు.

శ్రీరం, 2 ఆ.

డచ్చీలుకొట్టు : దే. అ. క్రి. డాబులు కొట్టు.

డప్పికుందు-డప్పిగందు: దే. అ. క్రి. దాహముచే శ్రమపడు.

డప్పిగొను : దే. అ. క్రి. దాహమందు.

నై. 8 ఆ.

డప్పిచెందు-డప్పిజెందు: దే. అ. క్రి. కృశించు, క్షీణించు.

భార. శాం.

డప్పిజనించు : దే. అ. క్రి. దాహము పుట్టు

భార. విరా.

డప్పితీ(దీ)ర్చు : దే. అ. స. క్రి. ఆయాసము తీర్చుకొను,

దాహముపోగొట్టు. భార. విరా.

డప్పిదట్టమగు : దే. అ. క్రి. అలసట హెచ్చగు, త్రాణలేకపోవు.

డంబగు : దే. అ. క్రి. అధికమగు. 'డంబయ్యె నంబుడంబు.'

కృ. శకుం.

డంబారు : దే. అ. క్రి. కాంతి నహించు.

నీలా. 3 ఆ.

డబిడబల్ గట్టువడు: దే. అ. క్రి. గర్వము తగ్గు.

డబిడబలాడు : దే. అ. క్రి. (అనవసరముగా) ఆర్భాటము సేయు.

డబాయించు : దే. స. క్రి. లేని దున్నట్లు చెప్పి ముఖపిఠానము సేయు.

డబ్బిలుపల్కు : దే. అ. క్రి. అసత్యము చెప్ప.

డబ్బాకొట్టు : దే. స. క్రి. 1. స్తుతిచేయు.

డబ్బాలుకొట్టు: } 2. కోతలుకోయు.

డబ్బాదంచు : } 3. అనవసరమైన దీర్ఘప్రసంగములను విసుగెత్తునట్లు చేయు.

డబ్బు : దే. అ. క్రి. బొంకాడు.

డబ్బు నొల్లవపోవు: దే. స. క్రి. డబ్బు ప్రోగుచేసికొనిపోవు.

- డమ్మను : దే. అ. క్రి. 1. తప్పగాఁ బలుకు. శుక. 2 ఆ.
2. చచ్చు. శ. ర. క్రా.
డయ్యంబాటు . దే. అ. క్రి. అలయు. వి. పు. 5 ఆ.
డయ్యించు . దే. స. క్రి. (డయ్యు ధా. ప్రే.) చిక్కునట్లు చేయు.
హర. 4. ఆ.
డయ్యు : దే. అ. క్రి. 1. అలయు. భార. భీష్మ. 3 ఆ.
2. బలహీనపడు. కాశీ. 6 ఆ.
3. చిక్కిపోవు. భార. సభా. 2 ఆ.
4. అణగు, తగ్గు. ఆం. భా. తృ. 88
5. చెడిపోవు. ఉ. రా. 1 ఆ.

డా

- డాకొను : దే. అ. క్రి. డాగు, దాగు, మఱుగున నుండు.
అచ్చ. బాల.
డాగికొను : దే. అ. క్రి. కాలయాపనము సేయు. శ్రీరాధా. 3 ఆ.
డాగు : దే. అ. క్రి. దాగు. కు. సం. 5 ఆ.
డాగురించు : దే. అ. క్రి. దాగు. ఆం. భా. తృ.
స. క్రి. 1. దాచు. భార. సా. 1 ఆ.
2. మోసపుచ్చు. హరి. 4 ఆ. భాగ. 8 స్కం.
డాగురుమూత్రలాడు : దే. అ. క్రి. దాగురుమూత్రలాడు.
డాచు : దే. స. క్రి. దాచు.
డాపు : దే. స. క్రి. దాపు, దాచునట్లు చేయు.
డాకురు : దే. అ. క్రి. డగ్గటకాళ్ళు తేలగిల వేయు. శ. ర.
డాకొను : దే. అ. క్రి. 1. సిద్ధపడు. బ్రా.
2. ఉండు. వరాహ. 7 ఆ.
3. గుర్తుగా నంటు. రసిక. 6 ఆ.
స. క్రి. 1. వట్టకొను. అచ్చ. బాల.
2. సమీపించు. నీలా. 2 ఆ.

- డాకొలుపు : } దే. స. క్రి. దగ్గరకు రప్పించు.
- డాకొల్పు : } దే. స. క్రి. 1. దగ్గరకు రప్పించు. హరిశ్చ. 2 ఆ.
2. ప్రతిష్ఠించు, నిలుపు. భాను. 3
- డాగుధరించు : మి. స. క్రి. లాంఛనము ధరించు. (వ్యాఘ్రచర్మ
మను మీనెఱడాగు ధరించి.) శుక.
- డాగుపడు : దే. అ. క్రి. మచ్చపడు, మఱక యగు.
“డాగులు వడ్డ మనః పటంబులన్”
- డాగులువేయు : దే. స. క్రి. వాతలువేయు. చంద్రా.
- డాగులువైచు : దే. స. క్రి. గుఱుతులుంచు, చిహ్నములుంచు.
“మరుని డాగులు నైచిన మాడ్కి” చంద్రా.
- డాచేయు : దే. స. క్రి. ఆధారము చేసికొను. పాండు. 3 ఆ.
- డాపలించు : దే. స. క్రి. ఎడమప్రక్కగా నుంచు.
భార. విరా. 4 ఆ.
- డాబుచేయు : ద్వ. స. క్రి. 1. మోసగించు. వేమన.
2. ఆర్భాటముచేయు.
- డాబులుకొట్టు : దే. స. క్రి. ప్రగల్భములు పలుకు.
- డాయఁబుట్టు-డాయవచ్చు : దే. స. క్రి. సమీపించు.
- డాయించు : దే. స. క్రి. 1. డాయఁజేయు. శుక. 1 ఆ.
2. సోకించు. పరమ. 3 ఆ.
- డాయు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రవేశించు. ఇందు. 2 ఆ.
2. పొందు. పాండు. 5 ఆ.
3. తగులు. భా. రా. యు.
స. క్రి. సమీపించు. భార. ఆది.
- డాలించు : దే. అ. క్రి. కేడెముపట్టు. శ. ర.
స. క్రి. 1. పట్టించు. ద్వి. పరమ. 3 ఆ.
2. కూర్చు. ద్వి. పరమ. 3 ఆ.
3. ప్రకాశించు. ద్వి. పరమ. 4 ఆ.
- డాలుకొను : దే. స. క్రి. రంజించు, రంగుకేయు.

- డింకవేయు : దే. అ. క్రి. మరణించు. సా. 1 ఆ.
- డింకకొట్టు : దే. అ. క్రి. 1. (పడవ మో.) మునుగు.
- డింకాకొట్టు : దే. అ. క్రి. డింకవేయు.
2. పరీక్షితపా.
- డింకు : దే. అ. క్రి. 1. చచ్చు. శర. బ్రా.
2. అణగు.
- డించు : దే. స. క్రి. 1. విడుచు. భార. విరా. 5 ఆ.
2. తగ్గించు, ఆము. 5 ఆ.
3. క్రిందికి జేర్చు. భా. రా. యు.
- డిందజేయు : దే. స. క్రి. క్షీణింపజేయు.
- డిందించు : దే. స. క్రి. 1. నశింపజేయు. భాగ. 10 స్కం.
2. ముంచు. హరి. పూ. 1 ఆ.
3. క్షీణింపజేయు.
- డిందు : దే. అ. క్రి. 1. తగ్గిపోవు. మార్క. 1 ఆ.
అం. భా. తృ.
2. అడగు, మఱుగుపడు. భార. ఆర. 6 ఆ.
3. మ్రొక్కు. భార. ఆర. 3 ఆ.
4. తొట్టుపడు. పాండు. 2 ఆ.
5. మరణించు. ఉ. రా. 1 ఆ.
6. ఆరిపోవు. ఆము. 4 ఆ.
7. నశించు. వాసి. 4 ఆ.
8. మునుగు. దశ. 2 ఆ.

- డిందుపడు : వ్య. అ. క్రి. 1. తగ్గు. భార. విరా. 1 ఆ.
2. సమాధానపడు. రామా. 7 ఆ.
3. మత్తెక్కు. ఆం. భా. తృ.
- డిందుపఱచు : వ్య. స. క్రి. (డిందుపడు భా. ప్రే.) భార. విరా. 4 ఆ.
- డిగద్రావు : దే. స. క్రి. 1. అణచివేయు. వేం. పంచ. 1 ఆ.
2. విడిచిపెట్టు. హర. 6 ఆ.
3. తృప్తిగా త్రాగు. (నె.జి)
- డిగనాడు : దే. స. క్రి. వదలిపెట్టు.
అ. క్రి. నేలపైఁగూలు. ఉ. హరి. 4 ఆ.
- డిగనుఱుచు : దే. అ. క్రి. క్రిందికి దూచు.
- డిగబడు : దే. అ. క్రి. ప్రవేలాడు. భాగ. 10 స్కం. పూ.
- డిగవిడుచు : దే. స. క్రి. వదలిపెట్టు.
- డిగించు : దే. స. క్రి. క్రిందకుఁజేర్చు.
- డిగు : దే. అ. క్రి. 1. అనతరించు. భార. విరా. 5 ఆ.
2. క్రిందికి అణగిపోవు. దశా. 1 ఆ.
3. తగ్గిపోవు. వసు. 6 ఆ.
4. బసచేయు, కువల. 2 ఆ.
5. జాలువాటు. ఆము. 4 ఆ.
స. క్రి. అవరోహణము చేయు.
భార. ద్రో. 3 ఆ.
- డిగుచు : దే. స. క్రి. క్రిందికి లాగు, లాగు.
- డిగువడు : దే. అ. క్రి. ఉపశమిల్లు.
- డిగజాటు : దే. అ. క్రి. క్రిందికి జాటు. హరి. ఉ. 9 ఆ.
- డిగదాటు : దే. స. క్రి. క్రిందికి దుముకు. భార. భీష్మ. 2 ఆ.
- డిగద్రోవు : } దే. స. క్రి. 1. అణచివేయు. ఉ. రా. 4 ఆ.
డిగద్రోవు : } 2. పరిత్యజించు. భార. కర్ణ. 1 ఆ.
- డిగ్గనాడు : దే. స. క్రి. కించపఱచు.

- డిగ్గనులుకు : దే. అ. క్రి. క్రిందికి దూకు.
- డిగ్గబడు : దే. అ. క్రి. దిగబడు, నిలిచిపోవు.
- డిగ్గవిడుచు : దే. స. క్రి. దిగవిడుచు.
- డిగ్గించు : దే. స. క్రి. దింపు. భాగ.సా.2 ఆ.
- డిగ్గు : చే. అ. క్రి. 1. క్రిందికివచ్చు. కక.3 ఆ.
 2. అవరోహించు. నైష. 2 ఆ.
 3. పశితమగు, రాలు. ఆము.4 ఆ.
 4. దిగబడు. ఆము. 5. ఆ.
 5. సన్నద్ధమగు. భా. రా.యు.
 6. ఉపశమించు. వరాహ. 1 ఆ.
 7. తగ్గిపోవు. క్రిడా.
 8. దిగుమతియగు. ఆము. 2 ఆ.
 స. క్రి. 1. అవరోహించు. భాగ. 10 స్కం.ఉ.
 2. పైనుండి క్రిందికి దిగు. కేయూర. కాశి. 2 ఆ.
- డిగ్గువడు : ద్వ. అ. క్రి. న్యూనమగు, తక్కువయగు. య.4 ఆ.
- డిల్లగుడుచు : దే. అ. క్రి. అధైర్యపడు. కాళిందీ. 2 ఆ.
- డిల్లచెడు : దే. అ. క్రి. ధైర్యముపోవు. ఇందు. 4 ఆ.
- డిల్లపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. భయపడుటచే బలహీనమగు. భార. విరా. 2 ఆ.
 2. నలత నొందు. నీలా. 3 ఆ.
 3. భయపడు. హరి. పూ. 6 ఆ.
- డిల్లపోవు : దే. అ. క్రి. అధైర్యపడు. సాంబో. 1 ఆ.
- డిల్లు : దే. అ. క్రి. అధైర్యపడు.

దీ

- దీకొను : దే. అ. క్రి. పూనుకొను.
స. క్రి. 1. ఎదుర్కొను.
2. ఆటయందు బాలురు డీడీ యచుచు
దాకికొను.
3. పొట్టేళ్ళు ఒండొంటిని దాకు.
- దీకొలుపు : దే. స. క్రి. ప్రేరేపించు, కలియబడఁజేయు.
- దీకొల్పు : దే. స. క్రి. డీకొలుపు, కలియబడఁజేయు.
- దీడిక్కిసలాడు : దే. అ. క్రి. డీకొట్టు, (పిల్లలుబుసుపోకకై యాడు)
- దీడిక్కులాడు : దే. అ. క్రి. 1. బాలురు డీ డిక్కి యనుచు తలలు
తాకించుకొను.
2. ఒకదానితో ఒకటి కొట్టుకొను.
(అకలంకము కృష్ణమాయ్యని కృష్ణవిలాసము.)
- దీలగు : దే. అ. క్రి. తగ్గు, నడులగు, పట్టుతప్ప.
- దీలపోవు : దే. అ. క్రి. డీలుపడు.
- దీలాపడిపోవు : దే. అ. క్రి. దీనుఁ డగు.
- దీలాపడు : దే. అ. క్రి. డీలపోవు.
- దీలించు : దే. స. క్రి. చులకనగాఁజేయు. నిర్వ.4 ఆ.
- దీలు : దే. అ. క్రి. నిస్సారమగు.
- దీలుకొను : దే. అ. క్రి. బెడగు.
- దీలుపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. బలహీనమగు.
2. వ్యర్థమగు.
3. బాధపడు,
4. మరణించు.
- దీలుపఱచు-దీలువఱచు దే. స. క్రి. (దీలుపడు ధా. ప్రే.)
తక్కువపఱచు.

డీలు సేయు : దే. స. క్రి. డీలుపఱచు.

డీల్పడు-డీల్వడు : దే. అ. క్రి. డీలుపడు, మృతినొందు.

డీల్వఱచు : దే. స. క్రి. డీలుపఱచు.

డు

డుంకు : దే. అ. క్రి. 1. తగు
2. నశమగు. ఆము. 1 ఆ.

డుంగు : దే. అ. క్రి. నణకు, చలించు. భార. అది. 2 ఆ.

డుక్కు : దే. అ. క్రి. 1. దాగు.
2. వాడు, నడిలిపోవు. ప్రబంధ.

డుమిక్కికొట్టు : దే. అ. క్రి. ప్రగల్భములాడు, మోసపుమాటలాడు.
చచ్చు.

డుయ్యు : దే. అ. క్రి. 1. పైకి వెడలు, చొచ్చుకొనినచ్చు.
2. తెగు.
స. క్రి. 1. పైకిదీయు.
2. సడలించు.
3. గ్రుచ్చు. రం. రా. పు.

డులిపించు : }
డుల్పించు : } దే. స. క్రి. రాలపజేయు.

డులుచు : దే. స. క్రి. 1. పడఁజేయు.
2. డొడదీయు.
3. పోగొట్టు.
4. ఎడచేయు.

డుల్పు : దే. స. క్రి. (ప్రే. డులుపు) వేలుచేయు, దూరము
చేయు. ఆము. 3 ఆ.

- దులు : దే. అ. క్రి. 1. రాలిపోవు.
2. ఊడిపడు.
3. నశించు.
4. పాయు.
- దుస్సివైచు : దే. స. క్రి. దూసివేయు, విడుచు.
అ. క్రి. దొరలిపోవు. భార. భీష్మ. 1 ఆ.
- చూకు : దే. అ. క్రి. చూకు, -తోకలెత్తుచుం గూయుచు,
నేలచూకుచును గుంపులుగూడి కపీంద్రు
లెంతయున్. మొ. రా. 98 సుందర.
- చూయు : దే. స. క్రి. చూయు. శ. ర.

డె

- డెక్కు : దే. స. క్రి. గోళ్ళతో చీల్చు, అక్కు.
- డెక్కు : దే. స. క్రి. అడ్డగించు.
- డెక్కొను : దే. అ. క్రి. 1. నెలకొను.
2. డెక్కుపడు. గొంతున కడ్డముపడు.
- డెప్పరించు : దే. అ. క్రి. అశక్యమగు. శ. ర.
- డెప్పరికము(లు)నేయు : దే. అ. క్రి. సాహసమునేయు.
- డెప్పు : దే. స. క్రి. డెప్పు.
- డేకు : దే. అ. క్రి. పిరుదులతో జరుగు.
- డేరావేయు : అన్య. దే. అ. స. క్రి. గుడారమువేయు,
దండువెడలు, అక్రమించు.

దే

- దొంకపడు : దే. అ. క్రి. కాలిదారి ఏర్పడు.
- దొంకి చను : దే. అ. క్రి. క్షీణించిపోవు.
- దొంకు : దే. అ. క్రి. 1. క్షీణించు.
2. తగు.
3. ఇంకిపోవు.
4. దాగు.
5. వెనుదీయు. దశా. 8. ఆ.
- దొంగియాడు : దే. అ. క్రి. బాలురు చేతులు మోకాళ్ళ నానించి నడచు.
- దొంగు : దే. అ. క్రి. 1. దాగుకొను.
2. ప్రాకు. పండితా. పర్వ. ఆముక్త.
- దొంగులువాటు : దే. అ. క్రి. తొట్ట లేర్పడు.
- దొకాయించు : దే. స. క్రి. బుకాయించు.
- దొకారముసొచ్చు : } దే. స. క్రి. 1. లోపలఁబ్రవేశించు.
దొకారముజొచ్చు : } 2. శరణు జొచ్చు. చంద్ర.
- దొక్కరముగొను : దే. అ. క్రి. మల్ల బంధవిశేషము ప్రయోగించు.
- దొక్కు : దే. అ. క్రి. తగ్గిపోవు. వసు. 5ఆ.
- దొగ్గు : దే. అ. క్రి. తొల్లఁజేయు, దొరలించు.
- దొల్చు : దే. స. క్రి. తొల్లఁజేయు, దొరలించు.
- దొలు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రసహించు.
2. దొరలు.
3. ప్రవేలాడు,
4. తెగిపడు.
5. వదులగు.
6. విడిపోవు.
7. చచ్చు.

- దొల్ల చేయు : దే. స. క్రి. 1. గుల్ల చేయు.
2. నిస్సారపజచు.
- దొల్ల నేయు : దే. స. క్రి. క్రిందికి బడంగొట్టు.
- దొల్ల బారు : దే. అ. క్రి. గుల్ల యగు.
- దోకు : దే. స. క్రి. క్రక్కు.
- దోగడు : దే. అ. క్రి. బిడ్డ నేలపై జేతులుపెట్టి మోకాళ్ళతో బ్రాకు.
- దోగియాడు : దే. అ. క్రి. దోగడు.
- దోగు : దే. అ. క్రి. 1. దోగియాడు. శ. ర.
2. మేనితోలు ఒలుచు. (శ. ర.)

త

- తంటపని సేయు : దే. స. క్రి. అశర్మపు కార్యము సేయు, మోసగించు.
- తంటా కొనితెచ్చుకొను : దే. అ. క్రి. తనంతట తాను కష్టములు తెచ్చుకొను.
- తంటాలుపడు : దే. అ. క్రి. ఇబ్బందులుపడు.
- తంటాలుపెట్టు : దే. స. క్రి. అటు మాటలు ఇటు, ఇటు మాటలు అటు చెప్పి స్పర్థ కలిగించు, కష్టపజచు.
- తండారు : దే. అ. క్రి. చల్లారు. రం. రా. అయో.
- తండు : దే. స. అ. క్రి. 1. ఈయవలసిన ధనాదికము నడుగు. శ. ర.
2. ధనమును వసూలుచేయు.
- తంతరపెట్టు : దే. స. క్రి. తొందరపెట్టు, పన్నాగముపన్ను, తంత్రము సేయు.
- తందనాలాడు : దే. అ. క్రి. చిందులు త్రొక్కు.
- తందరపెట్టు : దే. స. క్రి. భయభ్రాంతి కల్పించు. (నె. జి.)
- తందానపాడు : దే. అ. క్రి. అన్నదానికి 'నై' అను.

తంపరపెట్టు : దే. స. క్రి. తంపటిలోఁ గాల్పు.

తంపిఆరు : దే. అ. క్రి. తడి ఆరు, నిర్ధనుడుగు.

తంపిపెట్టు . దే. స. క్రి. 1. చెనకు, పడుచుపెట్టు.

2. కుంపటిలో నిప్పు రాజచేయు.

తకపికలాడించు : దే. స. క్రి. మోసపుచ్చు.

తకపికలాడు : దే. అ. క్రి. 1. ఇట్టటు చలించు.

2. కలగు.

3. మోసపడు.

తక్కనేలు : దే. స. క్రి. తనకే మిగులునట్లు వశము చేసికొను,
-భాషాంగనఁ దక్కనేలిన. కు. సం.

తక్కడగుడు ఆడు : దే. స. క్రి. దండాడించు.

(పెండ్లిలో వధూవరుల నెత్తుకొని.)

తక్కించు : దే. స. క్రి. 1. తొలగించు.

2. చక్కజేయు.

3. మోసగించు.

వే. పంచ. 4. ఆ.

తక్కు : దే. అ. క్రి. 1. మిగులు.

2. తక్కువ యగు.

3. ఉడుగు, అణగు.

4. టక్కుసేయు.

5. తప్పుచేసినవానివలె వెనుకకొందుగు.

తక్కుతారు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి యెదుగు, తప్పు చేసినవాని
వలె వెనుక కొందుగు.

తక్కులపడు : ద్వ. అ. క్రి. కలతనొందు. పండిత. పర్వ.

తక్కులబడు ద్వ. అ. క్రి. మోసపోవు.

తక్కులబెట్టు : దే. స. క్రి. మోసపుచ్చు.

తక్కువపడు : ద్వ. అ. క్రి. న్యూనత పొందు.

తక్కువపఱచు : ద్వ. స. క్రి. చులకనసేయు.

తక్కువనేయు : ద్వ. స. క్రి. కొంచెపఱచు.

తక్కును : దే. అ. క్రి. పూనుకొను. భార. ఆది. 4 ఆ

తగడెత్తు : దే. అ. క్రి. పొరలెత్తు, పొరలుగలేచు, పేడెత్తు.

తగరమువాడి నేయు : దే. స. క్రి. మెత్తని వస్తువును కఠినముగా జేయు.

అసచుర్గునిగా నిరూపించు. కు.సం.

తగరు : దే. అ. క్రి. యత్నించు.

తగవరియగు : దే. అ. క్రి. తీర్పరియగు.

తగవులాడు : దే. అ. క్రి. కలహించు.

తగగు : దే. అ. క్రి. పొట్టియగు.

తగిలించు : దే. స. క్రి. 1. సక్తముచేయు.

2. సంబంధము కల్గించు.

3. లగ్నముచేయు.

4. మోహింపఁజేయు.

5. ముట్టించు.

6. చాడీచెప్ప.

తగిలిపోవు : దే. అ. క్రి. లేచిపోవు.

తగిలియుండు : దే. స. క్రి. ఆసక్తమైయుండు.

తగు : దే. అ. క్రి. 1. అర్హమైయుండు.

2. న్యాయమగు.

3. సమర్థమగు.

4. సమానమగు.

5. అనుకూలమగు.

6. తప్పనిసరి యగు.

7. శోభిల్లు.

8. వర్తించు, ఉండు.

9. కొంచెమగు.

తగులఁగట్టు : దే. స. క్రి. తగిలించు, కూర్చు.

తగులబడు : దే. అ. క్రి. 1. చిక్కు, లగ్నమగు.
2. డగమగు.
3. పాడగు.

తగులఁబెట్టు : దే. స. క్రి. 1. తగులఁజేయు.
2. కాల్చు.
2. పాడుచేయు.

తగులు : దే. అ. క్రి. 1. ఆరక్తినొందు.
2. చిక్కు.
3. దొరకు.
4. కలుగు.
5. ఇష్టపడు.
6. పోవు.
7. తాకు.
8. వచ్చు.
9. వ్యయమగు.
10. కలుగఁజేసికొను.
11. తటస్థించు.
12. పుట్టు.
13. మెరక కెక్కు.
14. ప్రాప్తించు.
15. కనబడు.
16. స్ఫురించు.
17. ఫలించు.
18. సంభవించు.
19. అంటుకొను.

తగులు : దే. అ. క్రి. 20. దొరుకు.
21. తగులుబడియగు, అధికమగు.
(చేతికి దగులు-నష్టపడు.)

స. క్రి. 1. కూడియుండు.
2. వెంబడించు.
3. ఆశ్రయించు.
4. కూడు.
5. పురికొల్పు.

అ. స. క్రి. 1. తాకు.
2. మోహించు.

తగులుకపోవు : దే. అ. క్రి. లేచిపోవు.

తగులుకొను : దే. అ. క్రి. 1. అక్రమ లైంగిక సంబంధము
కల్పించుకొను.

2. అదనముగాఁ బడు.
3. ప్రీతికల్గు, ప్రేమించు.

స. క్రి. మోహించు, అంటుసోకు.

తగులుకొలుపు : } దే. స. క్రి. తగులుకొనఁజేయు.
తగులుకొల్పు : }

తగులుచు : } దే. స. క్రి. 1. కూర్చు.
తగుల్చు : } 2. అంటించు.

తగులుపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. ఆసక్తి నొందు.
2. చిక్కుకొను.
3. లభించు.
4. స్త్రీపురుషసంబంధము కలుగు.

తగులుపతిచు : దే. స. క్రి. 1. ఆసక్తి కల్గఁజేయు.
2. నిలుపు.

3. లగ్నముచేయు, అవలంబించఁజేయు.

తగులునడు : ద్వ. అ. క్రి. తగులునడు.

1. సక్తమగు.
2. చిక్కు.
3. దొరకు.
4. అడు కలదగు.

తగ్గించు : వే. స. క్రి. తగ్గజేయు, కృశింపజేయు.

తగ్గిపోవు : దే. అ. క్రి. 1. ఉపసంహరించుకొను.

2. పేదయగు.

తగ్గు : దే. అ. క్రి. తమాయించు.

1. తక్కువగు.
2. వెనుకకుదీయు.
3. ఒకగు.
4. నిలుచు. (పల్లకి తగ్గు)

తగ్గుపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. నశించు.

2. కృశించు.

తగ్గుమొగముపట్టు : ద్వ. అ. క్రి. (జ్వరాదులు) అధిక్యము తగ్గుట
కారంభించు.

తచ్చనలాడు : ద్వ. అ. క్రి. చిక్కునడు.

స. క్రి. గేలిసేయు.

తచ్చనసేయు : వై. స. క్రి. గేలిసేయు.

తచ్చలాడు : ద్వ. స. క్రి. 1. గేలిసేయు.

2. మోసగించు.

(వేమన)

తచ్చాడు : ద్వ. అ. క్రి. ఊరక అటునిటు తిరుగు.

తటకాపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. ఆశ్చర్యపడు.

2. చేష్టలు దక్కు.

3. కలఁగు.

తటపటపడు : ద్వ. అ. క్రి. భాధపడు.

వై. జ. 2 ఆ.

తటపటాయించు : దే. అ. క్రి. వెనుక ముందు ఆలోచించు.

తటమట చేయు : ద్వ. స. క్రి. మోసగించు. ధర. 4.1 భా.

తటమటించు : దే. స. క్రి. 1. మోసగించు.

2. నిరసించు.

తటస్థించు : సం. అ. క్రి. 1. కలుగు. హర. 3 ఆ.

2. లభించు.

తటాకించు : దే. అ. క్రి. చొచ్చు, ప్రవేశించు. ఉ.హరి.4 ఆ.

తటాయించు : దే. అ. క్రి. నిలుచు.

స. క్రి. నాలు, అడ్డగించు, దూసికొనిపోవు.

ఆం. భా. తృ.

తటారించు : దే. స. క్రి. చేతితో బట్టుకొను, ప్రేళ్ళతోదాకు.

తట్టయెత్తు : దే. స. క్రి. పనిముగించి పంపివేయు.

తట్టగిలు : దే. అ. క్రి. తట్టనలె వంగిపోవు.

తట్టతగులవేయు : దే. స. క్రి. ఒకపనిని నిశ్శేషముగాఁ గష్టపడి
యైనను బూర్తి సేయు.

తట్టాడు : దే. అ. క్రి. 1. ఇటునటు తిరుగు.

2. అడుగు లిటునటు వేయు.

3. నెమ్మదిగాఁ దిరుగు. ఉ. హరి.1 ఆ.

తటుకునచను : దే. అ. క్రి. వెంటనే వెడలు. పాండు.

తట్టము(లు)పెట్టు : దే. స. క్రి. బాధలుపెట్టు. కు. స.

క. తట్ట - బాధ.

తట్టు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.

2. స్ఫురించు.

3. కరగు.

స. క్రి. ఇది కొన్నిక్రియల తుమున్నంతరూప

మున కనువ్రయుక్తమై యా యా

ధాతువుల ప్రేరణార్థము నిచ్చును.

ఉదా: పోవదట్టు. (పోవజేయు)

తట్టు :

1. చేతిలో మెల్లగా నొట్టు.
2. వాయించు.
3. విడుచు.
4. నిలుపుకొను.
5. కలసికొను.

తట్టుకొలు : ద్వ. అ. క్రి. వెనుకకు మలులు. క్రీడా.

తట్టుకొను : దే. స. క్రి. సమర్థించుకొను, రక్షించుకొను.

తట్టుగట్టు : దే. అ. క్రి. (తట్టు) చఱచుట, కొట్టుట, మున్నగు వానిచే చర్యము పొంగు.

తట్టుగాలివేసుకొచ్చు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి కోవమువచ్చు.

తట్టుతగులు : దే. అ. క్రి. 1. గాలికి దెబ్బతగులు.

2. నష్టము కలుగు. (నె. జి.)

తట్టుతిరుగు : దే. అ. క్రి. అనైపు తిరుగు.

తట్టుదీయు : దే. స. క్రి. గాడి తీయు.

తట్టుముట్టాడు : దే. అ. క్రి. మిక్కుటమగు. భాగ. 10 స్కం.

తట్టువడు : దే. అ. క్రి. 1. సక్తమగు, కూడుకొను.

2. కృశించు. స్కం. 4 అ.

3. తిరస్కరింపబడు. చదరంగములో రాజునకు గడిలేకపోవు.

తట్టువిలుగు : ద్వ. అ. క్రి. అత్యధికమగు.

తట్టార్చిపోవు : ద్వ. అ. క్రి. తట్టువిలుగు, నిండుకొను. స. వి.

తట్టార్చు : ద్వ. అ. క్రి. అపారమగు.

తట్టెముపడు : ద్వ. అ. క్రి. సాలసివడు, శోషిల్లు.

తట్టొరుగు :

తట్టొలుగు : } ద్వ. అ. క్రి. ఒకదరికి వంగు, అతిశయ మగు స.వి.

తడగాపువడు : దే. అ. క్రి. కాళ్ళు తడబడు.

- తడకకట్టు : } దే. అ. క్రి. 1. అధిక్షేపించు.
 తడకలుకట్టు : } 2. హేళనముచేయు.
 3. వేటుచేయు. (నె. జి.)
- తడకట్టు : దే. అ. క్రి. 1. అడ్డగించు.
 2. పామునకు కట్టుమంత్రము వేయు.
- తడకపెట్టు : దే. స. క్రి. పోద్రోలు.
- తడకాళ్ళపడు : ద్వ. అ. క్రి. కాళ్ళపణకు. వసు. 1 ఆ.
- తడపెట్టు : దే. స. క్రి. తడబెఱచు, తాటుమాటు చేయు.
 హరి. ఉ. 3 ఆ.
- తడబడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. తొట్టుపడు.
 2. స్వర్ణమగు.
 3. తాటుమాటగు.
 4. చలించు.
 5. ఒకదానితో నొకటి కొట్టుకొను.
 6. పొరపడు.
 7. సగకరమగు.
 8. ఏకమగు.
 9. ఒకదాని నొకటి మించు.
 10. సంకోచించు.
- తడబఱచు : } ద్వ. స. క్రి. 1. బాధించు, ఖోభపెట్టు.
 తడబడు : } 2. తాటుమాటు చేయు.
- తడబెట్టు : దే. స. క్రి. దూరముచేయు.
- తడము : దే. స. క్రి. 1. నిమురు.
 2. విచారించు.
- తడయు : దే. అ. క్రి. 1. ఆలసించు.
 2. వసించు.

- తడవాడు : దే. అ. క్రి. 1. దోగియాడు.
2. ఖీభవడు.
స. క్రి. వెదకులాడు. పాండు. 2 ఆ
చేతులతో తడవు.
- తడవియాడు : దే. అ. క్రి. తడవాడు, దోగ్గాడు.
- తడవు : దే. అ. క్రి. 1. సవరించు.
2. యత్నించు.
3. వర్తిల్లు.
స. క్రి. 1. నిమిరు.
2. వెదకు.
3. సంపాదించు.
4. సంబంధము కలిగించు.
5. స్మరించు.
6. ఆలోచించు.
7. చెప్పు.
8. స్తుతించు.
9. నిందించు.
10. చేయు.
- తడవుకొను : దే. అ. క్రి. తడవు వెదకు, చాలసేపు వెదకు.
- తడవులాడు : దే. స. క్రి. తడవాడు.
- తడవునూపు : దే. అ. క్రి. ఆలస్యముసేయు.
- తడవుసేయు : దే. అ. క్రి. ఆలస్యముసేయు.
- తడాఖాచూపు : అన్య. దే. అ. క్రి. ప్రతాపము కనబఱచు.
- తడాఖాతీయు : అన్య. దే. అ. క్రి. గర్వము అణచు.
- తడితీయు : దే. అ. క్రి. ఎండు.
- తడియాటు : దే. అ. క్రి. తడితీయు.
స. క్రి. కొట్టు.

- తడియు : దే. అ. క్రి. ఆర్ద్ర)చుగు.
- తడియొత్తు : దే. అ. క్రి. తుడుచుకొను.
- తడిసిముద్దుగు : దే. అ. క్రి. వానలో బాగుగా తడియు.
- తడిసిముప్పందు మగు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి నవ్వుపోవు
బాగుగా తడియు.
- తడిసేయు : దే. స. క్రి. నెమ్ముసేయు, జలుబుసేయు. (నె.జి)
- తడుకుపొడుచు : } దే. స. క్రి. 1. కంచెవేయు.
- తడుకువడుచు : } 2. కంచెవేసిసట్లు చిమ్ము.
- రామా, 6 ఆ.
- తడుపు : దే. స. క్రి. ఆర్ద్ర) మొనరించు.
- తడుము : దే. స. క్రి. నిమరు.
- తతంగముచేయు : } దే. అ. క్రి. క్రియాకలాపము నడుపు.
- తతంగమునడుపు : }
- తతిగొను : దే. అ. క్రి. సమయము కనిపెట్టు.
- తత్తరపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. తొందరపడు.
2. ఆకులపాటు నొందు.
- తత్తరపెట్టు : దే. స. క్రి. తొందరపెట్టు.
- తత్తరించు : దే. అ. క్రి. 1. తొందరపడు.
2. ఖోభపడు.
- తత్తరిలు-తత్తరిలు : దే. అ. క్రి. 1. తొందరపడు.
2. ఖోభనొందు.
- తనకు : దే. అ. క్రి. తనరు.
- తనఖా యొనగు : }
- తనఖాపడు : } అన్య. దే. స. క్రి. కుదువబెట్టు.
- తనఖాపెట్టు : }
- తనఖీచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. పరీక్షచేయు.
- తనరారు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.
2. బప్పు.

తనరించు : దే. స. క్రి. 1. చేయు.
2. కలుగజేయు.
3. సంతోషింపజేయు.

తనరు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.
2. ఒప్పు.
3. ఫలించు, పండు.
4. ఉప్పొంగు.
5. ఉండు.

తనతనయగు : దే. అ. క్రి. స్వతంత్రమగు.

తనచ్చ, తనరుచు : వై. అ. క్రి. 1. పొంగు.
2. వ్యాపించు.
3. వసించు.

స. క్రి. కలిగించు, తనరజేయు.

తనాయించు : దే. అ. క్రి. ఒడ్డులు మోచియుండు.
2. ఆక్రమించు.

[చెఱువులోని నీరు తనాయ
యున్నది.]

తనియించు : దే. స. క్రి. తృప్తిపఱచు.

తనియు : దే. అ. క్రి. తృప్తిపడు.

తనివాటు : దే. అ. క్రి. తృప్తినొందు.

తనివిపడు-తనివుపడు : దే. అ. క్రి. తృప్తినందు.

తనివిసను : దే. అ. క్రి. తృప్తినొందు. (రూ. తనిసను.)

తనివోవు : దే. అ. క్రి. తృప్తినొందు.

తన్నిడు : దే. అ. క్రి. ఇతరులకు స్వాధీనపడు.
తన్ను దానిచ్చు.

తనుకు-తన్ను : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.

2. జ్వలించు.

3. భయపడు.

4. ప్రకాశించు.

5. తపించు

6. అతిశయించు.

7. ప్రసరించు.

స. క్రి. తగులు.

తనుకులాడు : దే. అ. క్రి. చేతగాక బాధపడు.

తనుపారు : దే. అ. క్రి. తృప్తినొందు, చలనగు.

తనువు : దే. స. క్రి. తృప్తినొందించు, కాపాడు.

తనువు నేయు : దే. స. క్రి. చల్లదనము కల్గించు. కు. సం. 3 ఆ.

తనువడు : దే. అ. క్రి. చల్లబడు. భార. శాంతి. 6 ఆ.

తనువొందు : దే. అ. క్రి. తేరు, తెలివొందు. చంద్ర. 4 ఆ.

తనూకరించు : సం. స. క్రి. చిన్నదిగాఁజేయు.

తన్ను : దే. స. క్రి. 1. తాచు.

2. గెంటు.

3. తాకు.

4. ఆక్రమించు.

తన్నుకాడు : దే. అ. క్రి. పట్టువదలకుండు, తనకుఁదాఁదన్నుకొను.

తన్నుకొను : దే. అ. క్రి. కాళ్ళుకొట్టుకొను, గిజగిజకొట్టుకొను, బాధపడు.

స. క్రి. ఆకస్మికముగా పైబడి కాళ్ళతోఁ బట్టుకొను.

తన్నుదక్కు : దే. అ. క్రి. పరవశమగు.

తన్నులాడు : దే. అ. క్రి. పరస్పరము తన్నుకొను.

తన్నువడు : ద్వ. అ. క్రి. ఆక్రమింపఁబడు. నై. 7 ఆ.

- తన్ను : దే. స. క్రి. తృప్తిపఱచు, రక్షించు.
- తపతపలాడు : దే. అ. క్రి. గుండెకొట్టుకొను, గాలికి రెపరెపలాడు.
- తపమువడు : దే. అ. క్రి. కేశపడు.
 “ఇడ్డ బొట్టునోలె నింటిలోనుండక
 యాడుదాన వంత యడవిబాస
 నడవిలోన దపమువడబోదు ననునంత
 జఱభితనము లెందు గఱచి తీవు.”
 కు. సం.
- తపసించు : సం. స. క్రి. గట్టి ప్రయత్నముచేయు (నె. జి.)
- తపించు : సం. అ. క్రి. 1. తాపమునొందు.
 2. తపస్సుచేయు.
 3. ప్రకాశించు.
 స. క్రి. తాపము నొందించు (రూ.) తపియించు.
- తప్పకచూచు : దే. స. క్రి. విధిగా చూచు.
- తప్పజూచు : దే. స. క్రి. అనాదరించు. భార. ఆది. 4 ఆ.
- తప్పదాటు : దే. అ. క్రి. మఱుగుపడు.
- తప్పదార్చు : దే. స. క్రి. మఱుగుపఱచు, చెడిపోవునట్లుచేయు.
- తప్పద్రాగు : దే. అ. క్రి. బడలు మఱచునట్లు త్రాగు.
- తప్పద్రొక్కు : దే. అ. క్రి. విడుచు, వ్యవహారము పాడుచేయు,
 చెడ్డశ్రోవయందు నడచు, వ్యభిచరించు.
- తప్పద్రోయు. దే. స. క్రి. తొలగద్రోయు (రూ.) తప్పద్రోచు.
- తప్పనజేయు : దే. స. క్రి. తప్పని యొప్పించు. పండి.
- తప్పనడచు : దే. అ. క్రి. తప్పగా సంచరించు.
- తప్పనదారులేయు : దే. స. క్రి. తప్పదారులు త్రొక్కు. కు. సం.
- తప్పనాడు : దే. స. క్రి. తప్పబలుకు (రూ) తప్పాడు.
- తప్పరించు : దే. స. క్రి. తప్పించుకొను. చెన్న. 2 ఆ.

తప్పిపోవు : దే. అ. క్రి. దారితొలగఁగు; మాటతప్ప.

తప్పించు : దే. స. క్రి. 1. పోగొట్టు.
2. కడపు.
3. విడచు.
4. దొరకకుండఁజేయు.
5. దూరమొనర్చు.

తప్పు : దే. అ. క్రి. 1. పొరబడు.
2. హానిచేయు.
3. నిరుపయోగమగు.
4. చెడు.
5. మరణించు.
6. అతిక్రమించు.
7. తప్పుచేయు.
8. తొలగఁగు.
9. చెదరు.
10. ప్రతికూలమగు.
11. కల్లయగు.
12. తక్కు. (మినహాయించు)
(మతి తప్పు, వరుసము తప్పు.)

స. క్రి. 1. అతిక్రమించు.
2. తొలగించుకొను.
3. విడుచు.
4. మఱచు.
5. కోలుపోవు.

తప్పుకొను : దే. అ. క్రి. 1. తొలగఁగు.
2. తప్పించుకొను.

తప్పుచేయు : దే. స. క్రి. తప్పుగా దలచు.

- తప్పలువట్టు : దే. స. క్రి. న్యూనపాపము. చంద్ర. 4 ఆ.
- తప్పవట్టు : దే. స. క్రి. తప్పలువట్టు.
- తప్పవడు : ద్వ. అ. క్రి. తప్పచేయు. (నూ) తప్పపనుసు.
- తప్పనేయు : ద్వ. స. క్రి. తప్పచేయు.
- తబికలాడు : దే. అ. క్రి. నిండిన చెఱువు నీళ్ళు గాలికి అలు
నిలు ఊగు.
- తబిసీలువేయు : అన్య. దే. స. క్రి. 1. సరిపోల్చు.
2. వినరములు చెప్ప.
3. సంగతి సందర్భము చెప్ప.
- తబ్బిబ్బునేయు : దే. స. క్రి. తలక్రిందుచేయు, మాటల దప్పించు.
- తమందమగు : దే. అ. క్రి. పై తోడ్చి దేకముతో నూహయాడకుండు.
- తమకపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. త్వరపడు.
2. తహతహపడు.
- తమకించు : దే. అ. క్రి. 1. యత్నించు.
2. త్వరపడు.
3. జంకు.
స. క్రి. 1. భయపెట్టు.
2. మోహించు.
- తమకు : దే. అ. క్రి. 1. చలించు.
2. భయపడు.
3. దాగు.
- తమాయించు : దే. అ. క్రి. స్తిమితమగు, శమించు.
స. క్రి. ఓర్పు, సహించు.
- తమాసాచేయు : అన్య. దే. అ. క్రి. గమ్మత్తుచేయు.
- తమిక్కును : దే. అ. క్రి. 1. త్వరపడు.
2. అపేక్షపడు.
3. కుతూహలపడు.
4. మోహపడు.

- తమిక్కులు : దే. స. క్రి. మోహపాళచు.
- తముకు వేయు : అన్య. దే. స. క్రి. చాటింపువేయు, ప్రకటించు.
- తములము సేయు : ద్వ. అ. క్రి. తాంబూలము వేయు.
- తమ్మలము సేయు : ద్వ. అ. క్రి. తాంబూలము వేయు.
- తరకకట్టు : దే. అ. క్రి. పాలు మున్నగునవి పొరకట్టు.
- తరకట్టించు : వై. అ. క్రి. తర్కించు. ఇందు. 5. ఆ.
- తరకపోవు : వై. అ. క్రి. ధాన్యము పొల్లుబోవు. (నె.జి)
- తరగలెత్తు : ద్వ. అ. క్రి. పొంగి పొరలు, అతిశయించు.
- తరణిపెట్టు : దే. స. క్రి. మంచపుకోళ్ళకు బూజుపెట్టు.
గుండ్రము సేయు.
- తరతరలాడు : దే. అ. క్రి. తొందరపడు.
- తరవు : దే. స. క్రి. పోగొట్టు, అణచు.
- తరమగు : దే. అ. క్రి. సాధ్యమగు.
- తరమిడు : దే. స. క్రి. నరుసబెట్టు, త్రిప్ప.
- తరమెటుగు : దే. స. క్రి. నాణ్యమెటుగు.
- తరయజొచ్చు : దే. స. క్రి. బాగుగా లోనికిజొచ్చు.
- తరయు : }
తరలు : } దే. అ. క్రి. ప్రయాణమగు, నడచు, తొలగు,
తరు : } పోవు, నశించు, చలించు.
- తరలించు : } దే. స. క్రి. 1. తొలగించు, పోగొట్టు.
తఱలించు : } 2. లాగుకొనిపోవు, బయలు వెడల జేయు.
- తరలించు-తఱల్చు : దే. స. క్రి. తరలు ధా. ప్రే.
- తరవాయిగొను : దే. స. క్రి. నరుసబెట్టు. ద్వి. భా. ప. 4 ఆ.
- తరించు : సం. స. క్రి. సముద్రము మొ॥ వానిని ఓడ మొ॥
వానిచే దాటు.
2. ఆజ్ఞాదులను అతిక్రమించు.
3. కడపు, వెళ్ళబుచ్చు.

తరిగొను :

దే. అ. క్రి. ప్రయత్నించు.

తరిచుట్టు :

దే. స. క్రి. దేవతాదులకు పెరుగు నివేదనముచేయు

తరిదోపట్టు :

దే. స. క్రి. 1. త్రాడుతో వడంగులునున్న గాచేయు.
2. చెక్కు.

తరిమెనపట్టు :

తరితీపు చేయు :

ద్వ. అ. క్రి. 1. గర్వింపు.

శ. ర.

2. సంతసింపఁజేయు, పీడించు.

ద్వి. శ. స. 1 ఆ.

తరిఫీదుఇచ్చు :

తరిఫీదుపొందు :

అన్య. దే. స. క్రి. శిక్షణ పొందు.

తరియించు :

సం. స. క్రి. తరించు, దాటు.

తరివట్టు :

ద్వ. స. క్రి. దేవతల నుద్దేశించి పెరుగును చిలుకు.

తరుచు-తర్చు :

వై స. క్రి. 1. సానబట్టు.

2. మధించు.

3. పరిశీలించు.

4. రాచు.

తరుపారు :

దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు. “తగు వేడ్క నిమ్మెయి
దరుపారు లింగమును దేవపూజగాఁ
బూజించునపుడు.”

చొ. చ.

తరువిడు :

దే. స. క్రి. 1. ప్రోత్సహించు.

నను. 3 ఆ.

2. తొందరపెట్టు.

దశ. 6 ఆ.

తరువుబెట్టు :

దే. స. క్రి. (నక్షత్రకునివలె) అప్పు చెల్లించుమని
మనిసిని బెట్టు.

(నె. జి.)

తరువునేయు :

దే. స. క్రి. ద్వి. స. క్రి. పురికొల్పు.

తర్కించు :

సం. స. క్రి. 1. తర్కమునేయు.

2. తలవోయు.

తర్జించు :

సం. స. క్రి. బెదరించు, అదల్చు.

భాగ. 7. స్కం.

తర్జుమాఅగు :

దే. అ. క్రి. తర్జుమా అయిన దగు.

తర్జుమా చేయు: అన్య. దే. స. క్రి. ఒక భాషలోనుండి మఱియొక భాష
లోనికి మార్పు.

తర్క : దే. స. క్రి. తరుగు, నఱకు.

తఱకించు : దే. స. క్రి. పోగొట్టు. కు. సం. 9 ఆ.

తఱకు-తఱంపు: దే. అ. క్రి. వ్యాపించు. కు. సం. 7 ఆ.
2. తగ్గు.

స. క్రి. వీడు.

తఱగలొత్తు : దే. అ. క్రి. తరంగితనుగు.

తఱటు : దే. స. క్రి. కొరడాతోఁగొట్టు. శ. ర.

తఱటుగొను : దే. స. క్రి. కొరడాతోఁగొట్టు.

తఱతఱకులువాటు : దే. అ. క్రి. గొగ్గియగు, నిమ్నొన్నతనుగు.
సేం. పం. 4 ఆ.

తఱతఱలాడు : దే. అ. క్రి. తత్తఱపడు.

తఱయి-తరయి : దే. అ. క్రి. 1. చలించు.
2. విడుచు. ద్వి. హరి.

తఱలుచు : దే. స. క్రి. ప్రే. తఱలఁజేయు. (నూ. తఱల్చు)

తఱిగించు : దే. స. క్రి. తగ్గించు, క్షీణింపఁజేయు.

తఱిగివచ్చు : దే. అ. క్రి. తగ్గు.

తఱిగొను : దే. అ. క్రి. యత్నించు, పూను.

తఱిగొల్పు : దే. స. క్రి. పూనఁజేయు.

తఱిద్రొక్కు : దే. అ. క్రి. మరణకాలము సమీపించు.

పాండు. 3 ఆ.

తఱిమించు : దే. స. క్రి. పలాయితంజేయు. దశ. 5 ఆ.

తఱిమెనబట్టు : దే. స. క్రి. తఱిమెనబెట్టు, తఱిమెనతో నునుపు
చేయు. తరణిబెట్టు.

తఱియబడు : వై. అ. క్రి. 1. ప్రవేశించు.
2. తెగించు, సాహసించు.

తటియబాట : వై. స. క్రి. ఉల్లంఘించు.
 -పథము తప్పదుగే యన్నిపాటు లట్లు
 పడిన వారలు దటియంగఁబాట నేర్తు
 రెట్లు. భార. విరా. 4 ఆ.

తటియి : } దే. స. క్రి. 1. ప్రవేశించు.
 తటికొను : } 2. దాటు, అతిక్రమించు.
 తటికొల్పు : } 3. ఎదుర్కొను, ప్రతిఘటించు.
 తటియజొచ్చు : } 4. విచుర్పించు.

తటివడు : ద్వ. అ. క్రి. నొక్కుడువడు. కాశీ. 3 ఆ.

తటివేచు : దే. అ. క్రి. ప్రతీక్షించు.

తటిసి చను : వై. అ. క్రి. దాటు.

తటిసివచ్చు : వై. అ. క్రి. సమీపించు.

తటుఁగు-తర్గు : దే. అ. క్రి. 1. తగ్గిపోవు.
 2. ఖండించు.
 3. చిల్లి పొడుచు, తొలుచు.

తటువు : దే. స. క్రి. కూడఁజెట్టు.

తటుము : దే. అ. క్రి. 1. నత్రువులపైఁబడు.
 2. త్వరపడు.
 3. కంగారుపడు.
 4. విజృంభించు.

స. క్రి. 1. తోలుకొనిపోవు.
 2. వెన్నాడి పరుగెత్తించు.
 3. నిర్బంధించు.
 4. త్రోయు.
 5. పోగొట్టు.
 6. పురిగొల్పు.
 7. మీదఁబడు.

తఱుము :

8. అధిక్షేపించు.

9. తొందరపెట్టు.

10. నొక్కు.

11. తఱిమెనఁబెట్టు.

తఱుము శువతు : ద్య. అ. క్రి. తఱుచుఁబడు.

తఱుమువిడు : దే. స. క్రి. త్రోయు.

తఱువు : దే. స. క్రి. తఱువు, రంధ్రముచేయు, (తర్జు. శుక.)

తఱుయెత్తు : దే. అ. క్రి. భయముకలుగు. ద్వి. భా. 1 ఆ.

తలఁకాడు : దే. అ. క్రి. చలించు.

తలఁకించు : దే. స. క్రి. భయపెట్టు.

తలఁకు : దే. అ. క్రి. 1. నణకు.

2. త్రోవపడు.

3. వెనుదీయు.

4. సంకోచించు.

5. దుఃఖించు.

6. భయపడు.

7. బాధనొందు.

8. చెదరిపోవు.

9. పైకివచ్చు.

తలఁకుమీఱు : దే. అ. క్రి. తలకెక్కు, అతిశయించు.

“భీతి బాతెడు పురుషులకు వెన్నొని
బాడుదల వట్టి దర్పంబు తలకుమీఱు”

నృ. పు.

తలకొత్తు : దే. అ. క్రి. సందేహించు. మార్క. 5 ఆ.

తలఁగబడు : ద్య. అ. క్రి. మఱలు. కళా. 8 ఆ.

తలఁగబెట్టు : దే. స. క్రి. తొలగునట్లుచేయు.

తలఁగించు : దే. స. క్రి. 1. హాఁగొట్టు.

2. తప్పించు.

తలఁగు, తలపు : దే. అ. క్రి. 1. పోవు.

2. తొలఁగు.

3. అంతర్ధానమగు.

4. బాధపడు.

స. క్రి. 1. విడుచు.

2. పోగొట్టు

3. తొలగించు.

తలచు, తల్చు : దే. అ. క్రి. 1. విచక్షణచేయు.

2. విచారించు.

స. క్రి. 1. భావించు, పరిగణించు.

2. చేయు.

3. స్మరించు.

4. స్తుతించు.

5. భ్యాసించు.

6. ప్రస్తావించు.

7. లక్ష్యముసేయు.

8. కోరు.

9. గ్రహించు.

• తలపించు : దే. స. క్రి. 1. స్మరింపజేయు.

2. తెలియబఱచు.

తలపుచేయు-తలపునేయు : దే. అ. క్రి. సంకల్పించు.

స. క్రి. 1. భ్యాసించు.

2. జ్ఞప్తికి దెచ్చు.

తలపునఁబాటు : { దే. అ. క్రి. జ్ఞప్తికి వచ్చు.

తలపువాటు :

తలంటు :

తలయంటు :

తలలంటు :

{ దే. స. క్రి. 1. అభ్యంగమునకై

తలమీఁద నూనెపెట్టి

2. సప్తపఱచు.

తలబగ్గు : దే. అ. క్రి. అంగీకరించు, తలను పణముగా పెట్టు.
 తలకడచు : దే. అ. క్రి. ఎగయు.
 అ. స. క్రి. దాటు, నడచిపోవు.

తలకుతగులు : } దే. అ. క్రి. అనుభవమగు. (నె.జి)
 తలకుతాకు . }

తలకుమాయు : దే. అ. క్రి. పనికిమాలినవాఁడగు.

తలకుమించు-తలకుమీఱు : దే. అ. క్రి. అధికమగు, వశముతప్ప.

తలకూడు : దే. అ. క్రి. 1. సిద్ధించు.
 2. ఫలించు.

తలకూరుచు : } దే. స. క్రి. 1. నెఱవేర్చు.

తలకూర్చు : } 2. సమకూర్చు.

తలకెక్కు : దే. అ. క్రి. 1. నెత్తికెక్కు, (ఇది గర్వమును సూచించును.)

2. అతిశయిల్లు.

3. కలుగు.

4. బోధపడు

(వ్యవ.)

5. మెచ్చునచ్చు.

తలకెడవుపడు : ద్వ. అ. క్రి. తలక్రిందగు. హరి. పూ. 5 ఆ.

తలకొను : దే. అ. క్రి. 1. జనించు, కలుగు.

2. పూను.

3. ఉండు.

4. తలయందుండు.

5. ప్రకాశించు.

6. రెచ్చు.

స. క్రి. 1. అవలంబించు.

2. శిరసావహించు.

3. అంగీకరించు.

4. అనుసరించు.

తలకొనుదెంచు : దే. అ. క్రి. కలుగు, సంభవించు.

తలకొట్టికొను : దే. అ. క్రి. దుఃఖముచేఁ దలఁ దాడించుకొను.

తలకొట్టిమొలవేయు : దే. స. క్రి. సర్వనాశనము చేయు.

తలకొట్టు : దే. స. క్రి. శిరశ్చేదముసేయు.

తలకొలుపు : } దే. స. క్రి. 1. కలిగించు.

తలకొల్పు : } 2. నెఱవేర్చు.

3. జోధించు.

4. పురిగొల్పు.

తలక్రిందువడు : దే. అ. క్రి. తాఱుమాఱుగు.

తలక్రిందుసేయు : దే. స. క్రి. తాఱుమాఱు సేయు.

తలగడిగించు : దే. స. క్రి. తలగడుగు ప్రే.

తలగడుగు : దే. అ. క్రి. అభ్యంగస్నానముచేయు.

స. క్రి. అంటినతలకు నీళ్ళుపోయు.

తలగాచు : దే. స. క్రి. కాపాడు.

తలగీసికొలుచు : } దే. స. క్రి. కొల్పెడిదాని అంచులతో సమముగా కొలుచు.

తలగీసినట్లుండు : దే. అ. క్రి. అసంపూర్తిగా (ఏదో లోపమున్నట్లు) ఉండు.

ఉదా : ఆ భార్యాభర్తల పరస్పర సమాకర్షణము తలగీసినట్లుండెను.

తలగొట్టు : } దే. స. క్రి. ధాన్యాదులు సోలలతో కొలుచునపుడు పై అంచు నెఱకు సరిచేయు.

తలగొను : దే. స. క్రి. ధరించు.

తలచచ్చు, తోకచచ్చు : దే. అ. క్రి. సగముచచ్చు. పాం.

తలచూపు : దే. అ. క్రి. 1. కనబెడు.

2. జనించు.

తలచెడు : దే. అ. క్రి. 1. భయపడు. భాగ. 10 స్కం.
2. వైధవ్యము నొందు.
3. మతిచెడు.

తలడించు : దే. అ. క్రి. చలించు. జంకు. భాగ. 10. స్కం. పూ.

తలడిలు : దే. అ. క్రి. తల్లిడిల్లు.

తలతలలాడు : దే. అ. క్రి. మెలయు.

తలతిరుగు : దే. అ. క్రి. పొగరెక్కు.

తలదన్ను : దే. స. క్రి. 1. తలమీద తన్ను.
2. మీటు.

తలదాచుకొను : దే. అ. క్రి. ఒకరిపంచ కాలము గుప్తముగ
వెళ్ళిబుచ్చు.

తలదూర్చు : దే. అ. క్రి. అనవసరముగ జోక్యముకల్పించుకొను.

తలదూర్చుకొను : దే. స. క్రి. నివసించు, చిక్కుకొను.

తలద్రొక్కు : దే. స. క్రి. 1. ఎక్కు, ఆరోపించు.
2. మించు.

తలధరించు : ద్వ. స. క్రి. శిరసావహించు.

తలపట్లు పట్టుకొను : దే. అ. క్రి. దుఃఖాక్రాంతుడగు, పరిపరివిధముల
ఆలోచనలు సేయు.

తలపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. సిద్ధపడు.
2. సమీపించు.
3. ఏర్పడు.

స. క్రి. ఎదుర్కొను.

తలపించు : దే. స. క్రి. తలచునట్లుచేయు.

తలవుండ్లుకడుగు : దే. స. క్రి. ఉపచారముచేయు.

తలపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. ప్రారంభించు.
2. తలపడజేయు.
3. ప్రస్తావించు.
4. తలపోయు.

తలపోయు : దే. స. క్రి. 1. విచారించు.

2. కోరు.

3. అంగీకరించు.

4. ధ్యానించు.

5. పరిశీలించు.

6. నిశ్చయించు.

7. భావించు.

8. జ్ఞప్తికిఁ దెచ్చుకొను.

9. కాంక్షించు, సంకల్పించు.

తలపోసికొను : దే. స. క్రి. 1. చెప్పికొను.

2. పదేపదే ఒకవిషయము ననుకొను.

తలబీకనకాయయగు. దే. అ. క్రి. కలవరపడు, గందరగోళమగు,
చిక్కగు.

తలమగు : దే. అ. క్రి. సాధ్యమగు.

తలమనిషి పనిచేయు : దే. అ. క్రి. మందలో ఉండు సేద్యగాండ్రుతో
పనిచేయించు.

తల(లు)మాప్పు : దే. అ. క్రి. వ్యవహారములో జోక్యము కలిగించు
కొను, మోసముచేయు.

తలమించు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు. రా. వి. 3 ఆ.

తలమిగులు : దే. అ. క్రి. ముందఱకుఁబోవు.

తలమీటు : దే. అ. క్రి. ముందఱికివచ్చు.

అ. స. క్రి. అతిక్రమించు, ఉల్లంఘించు.

తలముదప్పు : దే. అ. క్రి. 1. అశక్యమగు, శక్తికిమీఱు.

2. మితిమీఱు.

తలముస్కలగు : దే. అ. క్రి. సంపూర్ణముగా మునుగు.

తలమునుగు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు, అధికమగు.

తలమోయు : దే. స. క్రి. శిరసావహించు.

తలయంబు : దే. స. క్రి. అభ్యంగమునకై తలమీద నూనె పెట్టి రాచు.

తలయగు . దే. స. క్రి. కూడు, కలియు. వేం. పంచ. 4 ఆ.

తలయూచు దే. స. క్రి. మెచ్చుకొను.

తలయెత్తు; తలలెత్తు : దే. అ. క్రి. 1. తల పై కెత్తు.

2. అంకురించు.

3. విజృంభించు.

4. సాహసించు.

5. వర్ధిల్లు. పాండు. 2 ఆ.

తలయెత్తుకొనితిరుగు : } దే. అ. క్రి. గౌరవముగా సంచరించు.

తలయెచ్చుకొనితిరుగు: }

తలరారు : దే. అ. క్రి. (తలరు+ఆరు) ఒప్పు. అచ్చ. బాల.

తలరు : దే. అ. క్రి. 1. చలించు.

2. వెనుదీయు.

3. అతిశయించు,

4. బయలువెడలు.

5. చెదరిపోవు, తొలగు.

6. దుఃఖించు.

7. త్వరపడు.

8. కలతనొందు.

9. ఒప్పు.

10. వర్తించు.

తలయిమార్చు: దే. అ. క్రి. అఘటనాఘటన సమర్థమగు.

తలవంచు : దే. అ. క్రి. సిగ్గిల్లు, అవమానపడు, తలదించు.

పండి.

తలవాచు : దే. అ. క్రి. నిండచేత లజ్జితుడగు.

తలవు : దే. అ. క్రి. తొలగు. ప్రే. తలగించు (తలగు యొక్కరూపాంతరము.)

తలసూపు : దే. అ. క్రి. తలచూపు, ఎదురగు.

తలారించు : దే. అ. క్రి. మఱలు.

తలరించు : దే. అ. క్రి. చిగిరించు.

తలరుక్కొను : } దే. అ. క్రి. 1. చిగుర్చు.

తలర్కొను : } 2. సంతసించు.

తలర్చు : } 3. అధికమగు.

తలరుచు : } 4. బహు.

5. కనబడు.

తలు ఎత్తు : దే. అ. క్రి. ఏతామెత్తు. (నె.జి.)

తలుగు ; } దే. అ. క్రి. పోవు.

తల్గు : } స. క్రి. పోగొట్టు, దూరముపుచ్చు.

తల్లడకుడుచు : ద్వ. అ. క్రి. తల్లడము నొందు.

తల్లడపడు-తల్లడవడు : వై. అ. క్రి. 1. చలించు, నడచు.
2. బాధపడు.

తల్లడపఱచు : వై. స. క్రి. బాధపెట్టు.

తల్లడపెట్టు : ద్వ. స. క్రి. బాధించు.

తల్లడమందు : దే. అ. క్రి. తత్తరపడు.

తల్లడించు : వై. అ. క్రి. 1. చలించు,
2. కలతనొందు.

3. భయపడు.

4. దుఃఖించు.

స. క్రి. బాధించు.

తల్లడిలు : వై. అ. క్రి. 1. కడలు.

2. బాధపడు.

3. భయపడు.

తల్లడిలు : వై. అ. క్రి. తల్లడిలు.
 1. కంపించు, వణకు.
 2. బాధపడు.
 3. భయపడు.
 4. దుఃఖించు.

తవణించు : దే. అ. క్రి. ఒప్పు. శ్రీరం. 3 ఆ.

తవనతప్పు : దే. అ. క్రి. గడువుమీఱు, దాటు. నరాహ. 4 ఆ.

తవిడాడు : దే. అ. క్రి. ప్రాకి తిరుగు. సుద. 2 ఆ.

తవిలించు-తవులుచు : దే. స. క్రి. 1. తగుల్చు.
 2. బంధించు.
 3. నిప్పంటించు.

తవు : దే. అ. క్రి. 1. ఒప్పు.
 2. తగు.

తవుటముపెట్టు : } దే. స. క్రి. పైరును గాలికొఱకు వేళ్ళ దగ్గర
 తవ్వాటముపెట్టు : } పెకలించు

తవుడు-తవుడుకాడు : దే. అ. క్రి. తడుముకొను.

తవులబడు : ద్వ. అ. క్రి. చిక్కు, లగ్నమగు, రోధింపబడు.
 స. క్రి. శత్రువులపైబడు, యుద్ధముసేయు.

తవులబాటు : దే. స. క్రి. తవులు, తగులు.

తవులు : దే. అ. క్రి. 1. ఆసక్తమగు.
 2. బద్ధమగు.
 3. నిమగ్నమగు.
 4. దొరకు, అందు.
 5. కలుగు.
 6. విడువకుండబోవు.
 7. యత్నించు.
 8. కల్పించుకొను.

తవులు

స. క్రి. 1. పొందు.

2. పాఠద్రోలు.

3. మోహించు.

స. అ. క్రి. స్పృశించు.

తవులుకొను-తవుల్కొను: దే. స. క్రి. నలచు, మోహించు.

తవులుకొలుపు-తవుల్కొలుపు: దే. స. క్రి. ప్రజ్వలింపఁజేయు.

తనుకు ; దే. అ. క్రి. ప్రేమగలిగినట్లు నటించు.

రాధికా. 2

తస్కరించు : సం. స. క్రి. దొంగిలించు.

తహతహపడు : ద్వ. అ. క్రి. దుఃఖించు, బాధపడు.

తహతహపెట్టు : ద్వ. స. క్రి. తొందరపెట్టు.

తహపడు : ద్వ. అ. క్రి. దుఃఖించు, బాధపడు.

తశలశలాడు : దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు.

తశ్లగు : దే. అ. క్రి. నిరుపయోగమగు. (నె. శి.)

తళిపెట్టు : దే. స. క్రి. దిబ్బలుపోయు.

తళుకారు : దే. అ. క్రి. 1. మిక్కిలి ప్రకాశించు.

2. అతిశయించు,

3. వచ్చు, సంభవించు.

తళుకుచూపు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.

2. అతిశయించు.

3. వచ్చు.

4. సంభవించు.

తళుకెక్కు : దే. అ. క్రి. స్పృష్టమగు.

తళుకొత్తు : దే. అ. క్రి. 1. శోభిల్లు.

2. అతిశయించు.

3. కలుగు.

తక్కింతు : దే. అ. క్రి. 1. తక్కింతు. (మిక్కిలి ప్రకాశించు)
2. అతిశయించు.
3. కలుగు, జనించు.

తప్పుకొను : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

తప్పుగొట్టు : దే. అ. క్రి. 1. చిన్న చిన్న అలలు కలదగు.
2. చల్లదనము గల్గించు.

తా

తాండవించు : సం. అ. క్రి. నృత్యముచేయు.

తాకించు : దే. స. క్రి. 1. తగిలించు, అంటునట్లుచేయు.
2. కప్పపెట్టు.

తాకు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.
2. బడలు, కృశించు, తగ్గు.
స. క్రి. 1. తగులు, అంటు.
2. (యుద్ధమున) ఎదుర్కొను, కవియు.
3. కొట్టుకొను.

తాకుదెంచు : దే. స. క్రి. (యుద్ధమున) కవియు, మార్కొను.

తాకులాడు : దే. స. అ. క్రి. కొట్టుకొను, డీకొను.

తాకొను : దే. స. క్రి. అంటుకొను.

తాకొలుపు : దే. స. క్రి. తాకజేయు, కవియజేయు.

తాకోర్పు : దే. అ. క్రి. దెబ్బను తట్టుకొను, ఒత్తిడి సహించు.

తాచు : దే. స. క్రి. తన్ను, కొట్టు.

తాకట్టించు : దే. స. క్రి. తాకట్టుపెట్టు.

తాకట్టుపెట్టు-తాకట్టువెట్టు : దే. స. క్రి. కుదునయుంచు.

తాకట్టువడు : ద్వ. అ. క్రి. కుదువ యుంచబడు.

తాకీదులిచ్చు : దే. అ. క్రి. నోటీసులు పంపు.

తాగడించు : దే. స. క్రి. బాధించు.
 తాగు : దే. స. క్రి. నీళ్ళు లోనగునవి పానము చేయు.
 తాచు : వై. స. క్రి. 1. పొదుగు.

2. తొలుచు.

3. తాపటముపెట్టు.

4. తాపించు.

5. తన్ను.

తాజీమిచ్చు : హి. స. క్రి. బహుచుతి నిచ్చు.

తాటనపుచ్చు : ద్వ. స. క్రి. కొట్టు, వాయిించు.

తాటాతూటము చేయు : దే. అ. క్రి. అతుకులుపని చేయు,
 సరిగా పని చేయకపోవు.

తాటించు : దే. స. క్రి. 1. ఘటవచేయు.

2. కొట్టు.

3. కదల్చు.

4. ఆలోచించు.

5. పొడుచు.

స. క్రి. నాట్యముచేయు.

తాటోటుపడు : దే. అ. క్రి. మోసపోవు.

తాడించు : సం. స. క్రి. కొట్టు.

తాణెముండు : దే. అ. క్రి. దుర్గాదులకు రక్షకముగా నుండు.

తాణెములాచరించు : ద్వ. స. క్రి. సేనలచే దుర్గాదులను సంరక్షించు.

తాణెము సేయు : ద్వ. స. క్రి. రక్షించు.

వరాహ. 5 ఆ.

తాపనసేయు : దే. స. క్రి. తపింపజేయు.

తాపలుపెట్టు : దే. అ. క్రి. మెట్లుగట్టు.

తాపించు : వై. స. క్రి. 1. స్థాపించు, నెలకొలుపు.

2. సగలలో రాళ్ళు పొదుగు.

3. మోదు.

సం. అ. క్రి. తాపమునొందు.

తాపి చేయు : దే. స. క్రి. సంధానముచేయు.

తావు : వై. స. క్రి. 1. చెక్కు.

2. అదుము, నొక్కు.

3. నేట్లు,

4. పశువులకు నీళ్ళు పెట్టు. (నె.జి)

తామరతంపరగు : దే. అ. క్రి. విశేషముగు, అధికముగా వృద్ధిపొందు.

తామసించు : దే. అ. క్రి. ఆలస్యముచేయు.

తారకాణించు : దే. స. క్రి. రుజువుచూపు, దృష్టాంతీకరించు.

తారటలాడు-తారట్లాడు : దే. అ. క్రి. ఆశతెగక తిరుగు.

తారసపడు, తారసముగు : దే. అ. క్రి. సంభవించు, ఎదురగు.

తారసపెట్టు : దే. స. క్రి. తారసముగు. ప్రే. సమావేశముచేయు.

తారసించు : దే. అ. స. క్రి. 1. యుద్ధమునఁ దాఁకు, కలియు, సమీపించు.

తారసిలు : } దే. అ. క్రి. 1. వెళ్ళు

తారసిలు : } 2. సంభవించు.

తారసించు : } అ. స. క్రి. సమీపించు.

తారాడు : } దే. అ. క్రి. ఏదో పని పెట్టుకొని దూరదూరముగా

తారికాడు : } నుదేశ్యము లేనట్లు క్రుచ్చురు.

తారట్లాడు : }

తారు : దే. అ. క్రి. 1. సంచరించు.

2. వెళ్ళు.

3. తొలఁగు.

4. కలుగు.

5. కాంతిహీన మగు.

స. అ. క్రి. చేరు, సమీపించు, ప్రసరించు.

తారుకొను : } దే. అ. క్రి. వ్యాపించు, పర్చు.

తార్కాను : }

తారుకొలుపు :

తారాగ్రహము :

తాడుకొల్లు :

தாரா (உய்) :

తారుచు :)

తాము : {

1) వీ. స. క్రి. అమర్లు.

దే. స. క్రి. 1. చేర్పు.

2. సంధానముచేయు.

3. యుద్ధమునకు సిద్ధపడుచు.

తాత్పర్యము చేయు : దే. అ. క్రి. ఆలస్యముచేయు, జంకు.

తారు వేయు :   దే. స. క్రి. బండిచక్రము నులుపుగా తిరుగు
నారచుట్టి ఆముదముపోయు, కందెనబె

తార్కాణము చేయు : డే. స. క్రి. 1. దృష్టాంతీకరించు.

2. నిరూపించు.

తొక్క-ణయగు : దే. అ. క్రి. నిరూపించునదియగు.

తార్కి-ను : దే. స. క్రి. 1. యుద్ధమునఁ దాకు, కలియు,

2. పెబడు.

3. పాండు.

అ. క్రి. 1. మిళితమగు.

2. పుట్టు.

3. ఉండు.

4. వ రించు,

5. తగులుకొను.

6. ఏర్పడు.

తార్కాన : దే. స. క్రి. తగుల్కొలుపు.

ತಾಳು :

జ్ఞా. స. శ్రీ. 1. చేర్పు.

2. నిర్మించు.

3. కదియించు.

4. ఉంచు, ధరించు.

తాల్చు :

5. కలిగించు.
6. పోగొట్టు
7. ప్రసరింపజేయు.
8. లాగు.
9. బగు.
10. ప్రేయ్యు.
11. చెలుగు.

తాల్చులాడు : దే. అ. క్రి. పాట్టేళ్ళు మొ॥నవి దెబ్బలాడు.

భల్లా. 3 ఆ.

తాటించు : దే. స. క్రి. పోగొట్టు.

చంద్రి. 5 ఆ.

తాటు : దే. అ. క్రి. 1. దాగు.

2. నక్కుచుఁబోవు.

3. వ్రాలు.

4. ప్రవేశించు.

5. కృశించు.

6. చెడు; పాడగు.

తాటుమాటుపడు-తాటుమాటువడు: ద్వ. అ. క్రి. వ్యత్యస్తమగు.

తాలఁబోయు : దే. స. క్రి. పొగచు, తాలించు.

తాలించు : దే. స. క్రి. 1. కూర మొదలగు వానిని తిరుగ
బోయు, తిరుగమూత వేయు.

2. గండీచేయు.

తాలిపించు : దే. స. క్రి. ధరింపజేయు, తొడిగించు.

తాలిమిడు : దే. స. క్రి. తుమించు.

తాలు : దే. అ. క్రి. తిరుగు.

తాలుచు : దే. స. క్రి. తాల్చు.

1. వస్త్రములు ధరించు.

2. పొందు.

తాలుచు:

3. స్వీకరించు.
4. ఎన్నుకొను.
5. పొందు.
6. గ్రహింపెట్టు.
7. పురి యెక్కించు, పేను.
8. మే త్తని పిండినుండి నూకను విడిచి
దీయుటకై చేతితోఁ గోఱు.
9. జందెములకుఁ దాల్చు బిళ్ళతోఁ
బురి యెక్కించు.

తావకొను : దే. అ. క్రి. ఓర్వలేకపోవు. ప. పి.

తావగొను : దే. అ. క్రి. 1. నిలుచు. కు. సం. 10 ఆ.

2. ఉండు.

స. క్రి. ఓర్పు.

తావికొను : దే. అ. క్రి. వాసనచూచు.

తావివోవు : దే. అ. క్రి. పరిమళహీనమగు.

తావుకొను : దే. అ. క్రి. 1. నెలకొను, వసించు.

2. నిలుచు.

తావేలువేయు : హిం. స. క్రి. 1. పోల్చిచూచు.

2. సంప్రతించు.

తాళగించు : వై. అ. క్రి. 1. తాళమువేయు. నృ. 2 ఆ.

2. ధ్వనిచేయు. భాగ. 6 స్కం.

తాళముల్పెట్టు : దే. అ. క్రి. తాళములు వాయింను. (పండి)

తాళములగూడు : దే. అ. క్రి. సరిగా తాళముపడు.

తాళమువేయు : దే. అ. క్రి. అసత్యవాదమును సనుర్ధించు, లయాను
గుణముగా తాళములు వాయింను.

తాళ బడు : దే. అ. క్రి. బందాలబడు.

తాళించిచ్చు : దే. అ. క్రి. భుజాస్థాలనముసేయు, (మల్లయుద్ధ
విశేషము చూపు.)

తాళమానముగొలుపు: మి. స క్రి. లయనియచుమును దెలుపు.

తాళిగట్టు : దే. అ. క్రి. మంగళసూత్రము గట్టు.

తాళించు : దే. స. క్రి. జూదమాడునపుడు క్రిందవేయుటకై
పాచికలఁ జేత నుంచుకొని యిటుసటు
త్రిప్ప.

తాప : దే. అ. క్రి. ఆగు, నిదానించు,
స. అ. క్రి. సహించు, ఓర్పు.

తాపకొను : దే. అ. క్రి. ఆగు.

తి

తిండాడు : దే. అ. క్రి. (తిండి + ఆడు) బలహీనమగు, కృశించు.

తికమకగుడుచు : దే. అ. క్రి. కంగారుపడు.

తికమకగొను :
తికమకలుగొను : } దే. అ. క్రి. తొట్టుపడు.
తికమకయగు :

తికమకపడు : } దే. అ. క్రి. 1. కలతనొందు.

తికమకలాడు : } 2. తొట్టుపడు.

3. అనయవములు అస్వాధీనమగు.

శ. ర.

తికమకలు సేయు: దే. స. క్రి. కలతనొందించు, శాధించు.

తిక్కగొను : దే. అ. క్రి. వెచ్చియెత్తు.

తిక్కతిరుగు : దే. అ. క్రి. వక్రమార్గమువీడి సక్రమమార్గమునకు
వచ్చు.

2. మంకుపట్టు విడుచు.

తిక్కపట్టు : దే. అ. క్రి. మొండితనము వేయు.

తిగియు-తివియు: దే. స. క్రి. ఆకర్షించు.

- తెగుచు : దే. స. క్రి. 1. తగు, తీసిపోవు, ఆకర్షించు, లాగు,
2. చేరదీయు.
3. లాగి వేయు, తీసి వేయు.
4. పోగొట్టు.
5. తెచ్చు.
6. పెరిగిదీయు, ఉద్ధరించు.
7. (నీరు) తోడు.
8. పెలుకు.

తెగుచుకొను : దే. స. క్రి. లాగుకొను.

తెట్టాడు : దే. అ. క్రి. వాక్కలహమాండు, దూషించుకొను.

తెట్టు : దే. స. క్రి. 1. దూషించు, నిందించు.
2. శపించు.

తెట్టులుపడు : ద్వ. అ. క్రి. నిందింపబడు.

తెట్టువడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. శాపమునొందు.
2. నిందింపబడు.

తెజగించు : దే. అ. క్రి. తెజగి యను మల్లబంధవిశేషము నుప
యోగించి పట్టు. అమ. క. 3. ఆ.

తెద్దు : దే. స. క్రి. దిద్దు.

తెనెపించు : దే. స. క్రి. తెనజేయు.

తెనెవేయు : దే. అ. క్రి. కాలుసేతులలో నన్యవహితముగా
బాధ కలుగు, పూర్తిగా భుజించు,
ఇతరులసొమ్ము నెక్కువగావ్యయపెట్టు.

తెను : దే. స. క్రి. 1. భుజించు, భక్షించు.
2. అనుభవించు.
3. అపహరించు.
4. కఱచు.
5. చింపు, నశింపజేయు.
6. పీడించు.

- తినుకు : దే. అ. క్రి. ఊపిరి బిగబట్టి ముక్కు.
 తిప్పనుకట్టు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు. విష్ణు. ఉ. 4 ఆ.
 తిప్పరుల్గొను : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.
 తిప్పలుగొను : ద్వ. అ. క్రి. ప్రోగువడు.
 తిప్పలుపడు : వై. అ. క్రి. బాధపడు.
 తిప్పలుపెట్టు : దే. స. క్రి. పీడించు, బాధపెట్టు.
 తిప్పలువట్టు : దే. అ. క్రి. తిప్పల పాలగు.

“ఎవ్వడేని సప్తాంగములు నీకు నిచ్చి
 చెట్లునట్టి పెన్వాల తిప్పలునట్టి తిరుగు”
 ఆము.

- తిప్పికొట్టు : దే. స. క్రి. 1. పంపిన వస్తువును తీసికొనక వెనుకకు
 పంపు, తిరుగగొట్టు.
 2. గిట్టున తిప్పి నేలకేసి కొట్టు.
 తిమరించు : దే. అ. క్రి. 1. త్వరపడు.
 2. అతిశయించు.
 తిమ్మిరితీరు : దే. అ. క్రి. 1. తిమ్మిరి దిగు.
 2. గర్వమడగు.
 తిమురు : దే. అ. క్రి. 1. త్వరపడు.
 2. విజృంభించు, అతిశయించు.
 3. ఒడలువిటుచు.
 4. గర్వించు
 5. ఉలుచుకుండ మెఱయు.
 6. పప్పు మొదలగువానిని ఎనుము.
 తిమురుకొను : దే. అ. క్రి. ఆగ్రహముతో పెనగులాడి వదలించు
 కొను.
 తిమురెక్కు : దే. అ. క్రి. పొగరెక్కు.
 తిమ్మనగు : దే. అ. క్రి. అందమగు.

తిమ్మనకు

- తిమ్మవడు : ద్వ. అ. క్రి. స్వస్థపడు. రామా. 8 అ.
సేదదేలు.
- తిమ్మరెత్తు : } దే. అ. క్రి. 1. కాలు నెత్తురు పాతక మొప్పుబారు.
తిమ్మరెత్తు : } 2. పొగరెక్కు.
- తిమ్మ : దే. స. క్రి. నిందించు, తిట్టు.
- తియ్యారించు : దే. స. క్రి. బతిమాయి.
(అలాంటి మొండిఘటాన్ని తియ్యారించినా ప్రయోజనం లేదు.
- తిరకానుండు : అన్య. దే. అ. క్రి. మెలికయుండు.
- తిరకానువెట్టు : హిం. స. క్రి. వ్యత్యస్తముచేయు.
- తిరవడు : వై. అ. క్రి. స్థిరపడు, కుదురుకొను.
- తిరము కొను : ద్వ. అ. క్రి. స్థిరపడు.
- తిరముకొలుపు : } ద్వ. స. క్రి. 1. స్థిరముగా నిలుపు.
తిరముకొల్పు : } 2. నాటు, స్థాపించు.
- తిరముపడు : వై. అ. క్రి. స్థిరపడు.
- తిరముపడుచు : వై. స. క్రి. స్థిరపడుచు.
- తిరనకరించు : వై. స. క్రి. విడుచు.
- తిరస్కరించు : సం. స. క్రి. అనాదరముచేయు, అనమానించు.
- తిరకట్టు : } దే. అ. క్రి. మెలికలు తిరుగు. క్రీడా.
తిరగట్టు : } వంకరయగు.
- తిరవతిచేయు : దే. అ. క్రి. ఒకస్థలమును, వైష్ణవక్షేత్రముగా దీర్చు.
క్షురకర్మ చేయు, పని చెడగొట్టు.
- తిరిగించు : దే. స. క్రి. 1. మరల్చు, నివర్తించు.
2. పరిశ్రమింపజేయు.
- తిరిగివచ్చు : దే. స. క్రి. 1. ప్రదక్షిణముచేయు, వలగొను.
2. చుట్టు, పరివేష్టించు.
అ. క్రి. మఱివచ్చు.

- తిరితీపులాడు : దే. అ. క్రి. పెనుగులాడు. ద్వి. హరి. ఉ.
- తిరిపమెత్తు : దే. అ. క్రి. బిచ్చమెత్తు.
- తిరిపెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. మెలిపెట్టిన వస్త్రాగ్రమును
చెవిలోఁ బెట్టి త్రిప్ప.
2. తంత్రముపెట్టు.
3. దుర్బోధచేయు. [వా]
- తిరియు : దే. స. క్రి. బిచ్చమెత్తు, భిక్షించు. భార. 1ఆ.
- తిరివడు : దే. అ. క్రి. దిగులుతోఁ బ్రమించు.
(రూ) తిరుగుడువడు.
- తిరివెట్టు : దే. అ. క్రి. తిరిపెట్టు. భార. స్త్రీ. 2. ఆ.
- తిరుగగొట్టు : దే. స. క్రి. తిప్పి పంపించు.
- తిరుగఁదోడు : దే. స. క్రి. చేసిన పనిని మొదటికిఁ దీసికొనివచ్చు.
- తిరుగఁబడు : ద్వి. స. క్రి. ఎదిరించు, ప్రతిఘటించు.
అ. క్రి. 1. తిరుగు.
2. వివరీతమగు.
3. వెనుదిరుగు.
4. మాటు.
- తిరుగఁబాటు : దే. అ. క్రి. పాటిపోవు, అన్యాయమును.
భాగ. 1. స్కం.
- తిరుగఁబోయు : దే. స. క్రి. 1 తాలించు.
2. సంచి మొ॥ వానిలోని భాగ్యమును
మఱొకదానిలోఁ బోయు.
- తిరుగమరుగవేయు : దే. స. క్రి. ఏర్పడరాకుండఁ గలుపు.
- తిరుగమూతవేయు : దే. స. క్రి. పోపువేయు.
- తిరుగవేయు : } దే. అ. క్రి. వ్యాధి నయమగుటకు ముందే మఱల
తిరుగబెట్టు : } ప్రకోపించు, తిరుగవైచు.
స. క్రి. వ్యత్యస్తము చేయు.

తిరుగాడు : దే. అ. క్రి. 1. సంచరించు.
2. చుట్టుతిరుగు.

తిరుగు : దే. అ. క్రి. 1. పరిభ్రమించు.
2. ప్రసరించు.
3. వెనుదీయు,
4. చుట్టు, ఆవరించు.
5. తిరుగఁబడు.
6. మఱల మఱల నచ్చు.
7. మఱల.
8. పరివర్తనమొందు.
9. చుట్టుతిరుగు.
10. ఏర్పడు.

స. క్రి. 1. చుట్టుకొను.
2. ప్రదక్షిణము చేయు.
3. తప్ప.

తిరుగుచెప్పు : దే. అ. క్రి. బదులాడు.

తిరుగుడుకొను : దే. అ. క్రి. భ్రమించు, తిరుగు.

స. క్రి. భ్రమింపజేయు, తిరుగఁజేయు.

తిరుగుడుపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. పరిభ్రమించు.
2. కలతనొందు.

తిరుగుడుపెట్టు : దే. స. క్రి. బాధించు, ఓడించు.

తిరుగుడుపడు : దే. అ. క్రి. వ్యవహారము మెలికపడు, కలతచె

తిరుగుస్మృవడు : } ద్వ. అ. క్రి. 1. తోభవడు.
తిరుగుడువడు : } 2. చుట్టుతిరుగు.
3. వెనుదీయు.

తిరుగుపడు : ద్వ. అ. క్రి. తోభవడు.

తిరుగువాలు : దే. స. క్రి. పరివేష్టించు.

తిశ్శిక ఆరు :
 తిత్తక ఆరు : } దే. స. క్రి. దీపమారు, సర్వనాశనముగు.
 తిత్తక ఆరు :

తిరుచు : దే. స. క్రి. యాచించు.

తిరుపుగట్టు : దే. అ. క్రి. నాట్యమున గిరగిరతిరుగు, చంద్ర.2 అ.
 1. చక్రభ్రమణముచేయు.
 2. తిరుగు.
 3. వ్యాపించు.

తిరుపుగొను ; దే. అ. క్రి. నాట్యమునందు గిరగిర తిరుగు.

తిరుపులగొట్టు : దే. అ. క్రి. 1. భ్రమణముచేయు.
 2. వ్యాపించు. (తిరుపుగట్టు.)

తిరువళికపట్టు : దే. అ. క్రి. దీపారాధనచేయు.
 (విజయరాఘవుని పూతనాహరణము)

తిరువు : దే. అ. క్రి. తిరుగు.

తిరువుగట్టు : దే. అ. క్రి. తిరుపుగట్టు.

తిలకించు : దే. అ. క్రి. 1. కసబడు.
 2. ప్రసన్నతనొందు.
 3. ప్రకాశించు.
 స. క్రి. 1. చూచు.
 2. గౌరవించు.
 3. దిద్దు, పెట్టు,
 4. విను.
 5. చేయు.

తివిపించు : దే. స. క్రి. తీయించు.

తివియించు : దే. స. క్రి. 1. మఱిల్పు,
 2. పైకిదీయించు.

తెలియు :

దే. అ. క్రి. 1. మరలు, వెనుకకుఁబోవు.
2. ఆతిపోవు, ఎండిపోవు.

స. క్రి. 1. మ్రొంగు.
2. త్రిష్వ.
3. పైకిఁ దీయు, తీయు.
4. దించు.
5. పెఱుకు.
6. లాగు.
7. గుచ్చు, నాటు.

తెలిపించు :

దే. స. క్రి. త్వరపెట్టు

తివు-తివ్వు :

దే. స. క్రి. 1. లాగు.
2. మరణించు.
3. తీసివేయు.
4. చేరదీయు.
5. తీసికొనిపోవు.
6. దించు.
7. నిగ్రహించు.
8. ఊడదీయు.
9. కనిపెట్టు.
10. తెలిసికొను.

తివుచు :

దే. స. క్రి. 1. పీల్చు.
2. మరణించు.
3. తోలుకొనిపోవు.
4. ఈడ్చు.
(రూ) తివ్వించు.
శ్వ. క్షౌ. తివ్వక.

తిప్పుడు :

- దే. అ. క్రి. 1. పూను.
 2. త్వరపడు.
 3. అనుకొను.
 4. నేడ్కపడు.
 5. అధికమగు.
 6. కోరు.
 7. తిరుగు.
 8. కోపించు.
 9. ధ్వనిచేయు.
 10. మాటుమోగు.
 11. ప్రవర్తిల్లు.
 12. కరుణించు.
 13. దీక్షవహించు.

తిప్పవేయు :

దే. అ. క్రి. పీట వెట్టుకొని కూర్చుండు.

తీ

తీండ్రపెట్టు-తీండ్రించు: వై. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.

2. ప్రజ్వలించు.

స. క్రి. దువ్వు, మెలివెట్టు

తీండ్రంపించు : వై. స. క్రి. ప్రకాశింపజేయు. సుద. 4

తీండ్రాలు-తీండ్రాలు. వై. అ. క్రి. అతిశయించు, పెరుగు.

తీంతేరగు. హిం. అ. క్రి. 1. తాటుమారగు.

2. ఆటుమాడగు.

తీకులబెట్టు : దే. స. క్రి. కలవరపెట్టు.

తీగలిగుచు-తీగలువాలు :

తీగియులువాలు-తీగియల్వాలు:	} ద్వ. అ. క్రి. ప్రసరించు, వ్యాపించు.
తీగెలువాలు-తీగెల్వాలు:	

ద్వ. అ. క్రి. విస్తరించు, అధికమగు.

తీగెలుసాగు-తీగెల్సాగు: ద్వ. అ. క్రి. తీగవలె నగు.

- తీరగ్రంథము : ద్వ. అ. క్రి. 1. దీర్ఘమగు, అధికమగు.
2. నిగుడు, సాగు.
- తీరుగ్రంథము : దే. అ. క్రి. దురదపెట్టు.
- తీరుగ్రంథము : దే. అ. క్రి. కంఠాతి యధికమగు.
- తీరుగ్రంథము : దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు. సాంబో. 5 అ.
- తీరు : దే. స. క్రి. 1. వాడిచేయు, పదునుపెట్టు.
2. మెలిపెట్టు.
3. చీల్చు.
4. వెదచల్లు.
5. వండ్లు కొలుకు.
- తీరుగ్రంథము : దే. స. క్రి. వాడిచేసికొను, పదునుపెట్టికొను.
నైష. 6 అ.
- తీరుగ్రంథము : ద్వ. స. క్రి. బాధపెట్టు. నవనాధ. 2 అ.
- తీరుగ్రంథము : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి మధురమగు.
- తీరుగ్రంథము : దే. స. క్రి. రాపిడిపెట్టు.
- తీరుగ్రంథము : దే. అ. క్రి. ఇంపగు.
- తీరుగ్రంథము : దే. అ. క్రి. ఇంపగు, మనోజ్ఞమగు.
- తీరుగ్రంథము : దే. స. క్రి. బాధించు, మధురముగాజేయు.
- తీరుగ్రంథము : దే. అ. క్రి. మధురమగు.
- తీరుగ్రంథము : దే. అ. క్రి. వేడుకపడు.
- తీరుగ్రంథము : దే. స. క్రి. ప్రేమచూపు.
- తీరుగ్రంథము : దే. స. క్రి. (ఒడలు మొ.) పీకు.
2. నొప్పలెత్తు.
- తీరు : దే. అ. క్రి. 1. (కాలువ) తీగించు.
2. పోవు.
3. (కాళ్ళు) బాధపెట్టు.
4. దృష్టితీయు.
5. ప్రవేశ్యసందులను మెటికలువిలుచు.

తీర్పు :

- స. క్రి. 1. ఈడ్చు.
 2. అప్పు తీసికొను.
 3. ఆకరించు.
 4. తొలగించు.
 5. (కొబ్బరిబొండాలు) దించు.
 6. తెచ్చు.
 7. వశపఱచుకొను.
 8. విడిగా నుంచు.
 9. (రాగాలు) ఆలాపించు.
 10. తెఱచు.

తీరిక చిక్కు :

తీరికయగు :

తీరు :

దే. అ. క్రి. తీరుబడియగు.

- దే. అ. క్రి. 1. సిద్ధించు.
 2. ఉచితమగు.
 3. శిక్షితమగు.
 4. పరిష్కృతమగు.
 5. పదనెక్కు.
 6. శక్యమగు.

తీరుచు :

తీర్పు :

దే. స. క్రి.

1. సవరించు.
 2. సరిదిద్దు.
 3. న్యాయమును నిర్ణయించు.
 4. కనుగొను.
 5. సమాధానపఱచు.
 6. సిద్ధింపజేయు.
 7. (అశ్వాదులను) శిక్షించి వశపఱచుకొను.
 8. (తిలకాదులను) చక్కగా నుంచు (తీటు ధా. ప్రే.)

తీర్పు

510

తీర్పు :

9. ఏర్పాటుచేయు.

10. ఒగ్గు, పన్ను.

11. అనుర్పు.

12. ఋణము పరిహరించుకొను.

13. తొలగించు.

14. కడపు.

15. నిరుపయోగ మొనర్చు.

16. చంపు.

తీర్థమాడు :

మి. అ. క్రి. స్నానముచేయు. (తీర్థములలో)

1. ప్రసవించు.

2. అభిషేకము పొందు.

తీర్థమార్చు :

మి. స. క్రి. స్నానమాడించు, అభిషేకించు.

తీర్థములాడు :

మి. అ. క్రి. స్నానముచేయు. (తీర్థములలో)

తీర్మానించు :

దే. స. క్రి. తీర్పుచేయు.

తీటిపోవు :

దే. అ. క్రి. చచ్చు.

తీటు :

దే. అ. క్రి. 1. మరణించు.

2. తొలగు.

3. నిర్మొంపబడు.

4. ఏర్పడు, బయల్పడు.

5. సాధ్యమగు

6. వీలగు.

7. ముగియు, అంతమగు.

8. సరిపోవు.

9. పరిహరింపబడు.

10. పాడగు.

11. నశించు.

ఇది క్రియాపదముల కనుప్రయుక్తమై
యవశ్యాన్వయమున గన్పించును.

తీటుచు : తీర్చు : దే. స. క్రి. పరిహరించు.

ప్రతీకారముచే నుపశ్రమింపజేయు.

(న్యాయమును) పరిష్కరించు.

తీటుపు . దే. స. క్రి. ప్రే. తీటుచు.

చూ. తీర్చు.

రాఘ. 1. ఆ.

తీటుపడు : ద్వ. అ. క్రి. వెఱపియగు.

తీలగు : దే. అ. క్రి. అడఁగు, నిస్సత్వడగు.

తీయపడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. తగ్గు,
2. క్షయమగు, నశించు.

3. నిస్సత్వమగు.

తీలుపటచు : ద్వ. స. క్రి. తీలుపడు థా. ప్రే.

తీవరపడు : వై. అ. క్రి. త్వరపడు, వేగిరపడు.

తీవరపెట్టు : ద్వ. స. క్రి. తొందరపెట్టు, వేగించు.

తీవరించు : } వై. అ. క్రి. చిరాకుపడు, కోపించు.

తీవ్రించు : }

తీసిపోవు : దే. అ. క్రి. క్షీణించు, తగ్గిపోవు.

తీసికట్టగు : } (తగాదాలలో తీసిపోయెను.)

తీసివేయు : దే. స. క్రి. 1. ఖండించు (తలతీసివేయు.)

2. తొలగించు. (వీట తీసివేయు.)

3. రద్దుచేయు. (బాకీ తీసివేయు.)

4. తగ్గించు. (ఈయవలసిన ధనములో
గొంత తీసివేయు.)

తు

తుంచు : దే. స. క్రి. ఉత్తరించు, చించు.

తుంటలు చేయు : దే. స. క్రి. ఖండించు.

తుండగించు : దే. స. క్రి. ముక్కలుచేయు.

తుండరించు : దే. స. క్రి. ఖండించు.

తుండించు : నై. స. క్రి. ఖండించు, నఱకు. (బట్ట మొలిచింపు)

తుండపడు : ద్వ. అ. క్రి. మ్రోడునలె నగు, మొండియగు.

దశ. 3 ఆ.

తుందుడుగొను : దే. అ. క్రి. తొందరపడు.

తువిష్కగురియు :
తువిష్కగుఱియు : } దే. స. క్రి. నోటి తప్పరలు రాలు.

తుపెసలాడు : దే. స. క్రి. 1. కదలు.

2. క్రీడించు.

3. బవ్బు.

పి. శకుం. 2 ఆ.

తుపెసలుగునియు : దే. అ. క్రి. చలించు.

భాగ. 10. స్కం.

తుకతుకలాడు : దే. అ. క్రి. బాగుగా తప్తనుగు.

తుచ్చెమాడు : దే. స. క్రి. నిండించు.

తుటాయించు : దే. స. క్రి. అలక్ష్యము సేయు, నిరసించు.

శ.ర.ప్రజ్ఞా.

తుటారమాడు : దే. స. క్రి. తిరస్కరించు.

తుటారించు : నై. స. క్రి. తిరస్కరించు.

దశా. 4 ఆ.

తుటుములుగట్టు :
తుటుములురేట్టు : } దే. అ. క్రి. గుమిగూడు. భాగ. 10. స్కం.

తుట్టగిల్లు : దే. అ. క్రి. బాధపడు.

-దాని నెంతయుం దలగదీయగ లేక

దట్టముగా మది తుట్టగిల్లు.

భాగ. 10 స్కం. ఉ.

తుట్టుపెట్టు : దే. స. క్రి. బాధించు. రావి. 3 ఆ.

తుట్టెగట్టు-తుట్టెలుగట్టు : దే. అ. క్రి. 1. పురుగులుపట్టి యుండలుగట్టు.
2. జడలుగట్టు.

తుడిచిపెట్టుకొనిపోవు : దే. అ. క్రి. సర్వనాశన మయిపోవు.

తుడిచివేయు : దే. స. క్రి. నిర్మూలించు

తుడిపించు : దే. స. క్రి. తుడుచు ప్రే.

తుడుచు : దే. స. క్రి. 1. ఊడ్చు.

2. నస్త్రాదికముచే ఒత్తు.

3. కడగు.

4. పోగొట్టు.

5. నిమురు.

తుడుపుపెట్టు, తుడుపువెట్టు : దే. స. క్రి. 1. తుడిచివేయు.

2. వ్రాతలో మాటలు కొట్టివేయు.

తుడ్చు : దే. స. క్రి. తుడుచు, నిమురు.

తుత్తునియలు సేయు : దే. స. క్రి. ముక్క-ముక్కలుగా చేయు.

తుత్తుమురగు : దే. అ. క్రి. పొడిపొడియగు.

తుత్తుమురాడు : దే. స. క్రి. పొడిచేయు.

తుత్తుమురుచేయు : దే. స. క్రి. పిండిచేయు,

తుత్తురుగొను : దే. అ. క్రి. ఉక్కిరిబిక్కిరగు.

ప. వీ.

తుదచేరు : దే. అ. క్రి. 1. నెఱచేరు.

2. కొనసాగు.

ఉ. హరి. 4 ఆ.

తుదమీఱు : దే. అ. క్రి. అధికమగు.

తుదితాప : దే. అ. క్రి. 1. సిద్ధించు.

2. ప్రసద్ధమగు.

తుదిముట్టు : } దే. అ. క్రి. 1. చచ్చు.

తుదముట్టు : } 2. నశించు.

3. సిద్ధించు.

తదిముట్ట :

4. పూర్తియగు.
5. అయిపోవు, న్యయమగు.
6. దృఢమగు.
7. తొలఁగు.
8. మోక్షమొందు.

తుదివోపు : దే. అ. క్రి. నెగు, పూర్తియగు.

తునియించు : దే. స. క్రి. 1. ఖండింపఁజేయు.
2. చంపించు.

తునిమిఠూడు : దే. స. క్రి. విఱుగఁగొట్టి చంపు.

తునియించు : దే. స. క్రి. 1. విఱుచు.
2. త్రుంచు.
3. ఖండింపఁ జేయు.
4. చంపించు.

తునియు : దే. అ. క్రి. 1. విఱుగు.
2. తెగు.
3. వికలమగు.
4. నశించు.

తునిసిపడు : ద్వ. అ. క్రి. తునుకలగు, పొడియగు.

తునుగు : దే. అ. క్రి. 1. మరణించు.
2. తెగు,
3. విఱుగు.

తునుచు . దే. స. క్రి. త్రుంచు, ముక్కలుచేయు.

తునుమాడు : దే. స. క్రి. 1. త్రుంచు, ఖండించు.
2. చంపు.

తునుము : దే. స. క్రి. 1. ఖండించు.

2. క్షేంచు.

3. కోయు.

4. చీల్చు.

5. నిర్మూలించు.

తున్నాడు : దే. స. క్రి. ఖండించు.

తున్నతూటాడు : దే. స. క్రి. 1. క్రుంచి ముక్కలు చేయు.

2. చంపు.

3. నశింపజేయు.

తున్ను : దే. స. క్రి. ఖండించు, చంపు.

తుప్పట్టిలు : దే. స. క్రి. తృప్తినొందు.

తుప్పచూలు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి చలించు. నవనాథ. 2 అ.

తుప్పరదూలిపోవు : దే. స. క్రి. మొదలంట నశించు.

చ. తపములబోని పాపములు దాన గుణంబుల బోని దోషముల్
జపముల నాటిపోని కలుషంబులు తుప్పర దూలిపోవు న
చ్చపుఁ దలఁపొప్ప నొక్కపరి సర్వమునైన రమేశు పేరి తీ
యపుఁబలు కింపుమీఱ నెదయం దొడ గూర్పంగ నేర్పు గల్గినన్.
నృ. పు.

తుప్పలుచూలు : దే. అ. క్రి. కలగు, తోభపడు. (తూలు + తూలు)

తుమ్మగొట్టు : దే. అ. క్రి. సాగుచేయుటకు ముందు పొలములోని
తుప్పలను దీసివేయు.

తుమురగు : దే. అ. క్రి. ఖండితమగు.

తుమ్ము : దే. అ. క్రి. శుభ్రముసేయు.

తుబగలించు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.

2. అభిశయించు, అధికమగు.

తుటిగొను : దే. అ. క్రి. క్రిక్కిరియు, గుమికూడు.

తులుగు : దే. స. క్రి. క్రుక్కు, బలాత్కారముగ దోపు.

తలుము :

- దే. స. క్రి. 1. తరుము, పీటతో కొబ్బెరను కోరు
2. జట్టుముడివేయు.
4. కొవ్వన పుప్పాదు లుంచు.
4. చక్కజేయు, సవరించు.
5. బలాత్కారముగ దోపు.

తులకరించు :

- దే. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.
2. ఆనందించు.
3. పొటమరించు.

తులకించు :

- దే. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.
2. ఒప్పు, అందమగు.
3. కనబడు, ప్రకటితమగు.
4. కుతూహలపడు.
5. ఆనందించు, సంతసించు.

తులకింపు :

- దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు.

తులదూగు :

- మి. అ. క్రి. సమానమగు, పోలు.

తులిపిపనిచేయు :

- మి. అ. క్రి. తుంటరిపని చేయు.

తులుచు :

- దే. స. క్రి. చెట్టునుండి పండు మొ|| రాల్పు.

తులుదెంచు :

- దే. స. క్రి. చెట్టునుండి పండు మొ|| రాల్పు.

తులుము :

- దే. స. క్రి. రాల్పు. చంద్రి. 4. ఆ.

తున్నమను :

- దే. అ. క్రి. ఘనముగా జరుగు ననుకొను పని
చెడిపోవు.

తున్నవోవు :

- ద్వ. అ. క్రి. నీచదశనొందు, భంగపడు.

భార. శాం. 4. ఆ.

తూ

- తూక్రించు : దే. స. క్రి. తూచు.
- తూతునవేయు : దే. స. క్రి. ఉరితీయు. హైదరు చరిత్ర.
- తూకొను : దే. అ. క్రి. 1 సంకల్పించు.
2. జనించు. కవిక. 3 ఆ.
3. అతిశయించు, ఒప్పు. సాంబో. 1 ఆ.
4. పూను. రా. భా.
స. క్రి. 1. గౌరవించు. భాగ. 8 స్కం.
2. గ్రహించు. ఉ. హరి. 1 ఆ.
3. చొచ్చు. హంస. 4 ఆ.
- తూగనోపు : దే. అ. క్రి. సమానము కాజాలు.
- తూగాడు : దే. అ. క్రి. 1. ఊగు.
2. చలించు. భార. ఉద్యో.
య. 3 ఆ.
- తూగించు : దే. స. క్రి. తూగజేయు.
- తూగియాడు . దే. అ. క్రి. తూగాడు.
1. ఊగు.
2. చలించు.
- తూగు : దే. అ. క్రి. 1. ఊగు.
2. చలించు. నిర్వ. 7 ఆ.
3. తూనికపడు.
4. ఓర్పు, శక్తుడగు.
5. కూరుకు, కునికపడు,
6. జరుగు.
7. వెడలు, ఉద్గతమగు.
8. సాటియగు.
9. నిస్సృతమగు. పాం. 4 ఆ.

తూచు : దే. స. క్రి. తూనిక వేయు.
 తూటకట్టు : దే. అ. క్రి. ఖండితమగు.
 తూటాడు : దే. స. క్రి. శిథిలము చేయు.
 తూటు : దే. స. క్రి. చిల్లివడఁ జేయు.
 తూటుకట్టు : దే. అ. క్రి. రంధ్రముపడు.
 తూటువడు : దే. అ. క్రి. రంధ్రముపడు.
 తూటుబుపుచ్చు : } దే. స. క్రి. రంధ్రములు పడఁజేయు.
 తూటుబువుచ్చు : }
 తూటుబువోవు : దే. అ. క్రి. తూటుబుపోవు.
 తూటుబునేయు : దే. స. క్రి. రంధ్రములు పడఁజేయు.
 తూవా తప్పకుండు : ద్వ. అ. క్రి. కొంచెమైనను విడువకుండు,
 మూలమున నున్నట్లు చెప్పా.

తూచు : దే. అ. క్రి. తూనిక వేయు.
 తూనిక వేయు : దే. స. క్రి. తూచు.
 తూనిగిల్లు : దే. అ. క్రి. సమానమగు.
 తూను : దే. అ. క్రి. తూగు.
 తూన్చు : దే. అ. క్రి. తూచు. కృ. శకుం. 3 ఆ.
 తూపిలు : దే. అ. క్రి. బాధపడు, దప్పిగొను.
 తూపోడుచు : దే. అ. క్రి. 1. ఉమియు. విక్ర. 8 ఆ.
 2. ఊడు. ద్వా. 1 ఆ.
 స. క్రి. నిరోధించు. నిరం. 2 ఆ.
 తూరనెత్త : దే. స. క్రి. పొల్లులోనగు నవి పోవునట్లు భాన్యా
 దులను గాలి కెగురబోయు.

తూరబొడుచు : దే. స. క్రి. రంధ్ర మగునట్లుగాఁ బొడుచు. కు. సం. 10 ఆ.
 సీ. క్రొవ్వాడి యలుగులు గొని, తూరబొడుచుచో
 ఘనవిషదంష్ట్రలు గలచుచోట. నృ. పు.

- తూరు : దే. అ. క్రి. గద్ద పైనుండి గభాలున దిగు.
- తూర్పానబట్టు : దే. అ. క్రి. పొల్లబోవుటకై ధాన్యాదులను గాలి కెగురఁబోయు. ఆం. భా. ద్వి.
- తూర్పారబట్టు : } దే. అ. క్రి. 1. కుప్ప నూర్చిన తరువాత తరకలు,
 తూర్పానబట్టు : } పొట్టు పోవుటకు, చేటలతో ధాన్య
 తూరుపాఱబట్టు : } మును గాలికిఁ బట్టు.
2. ఒకనస్త్రికిని బాగుగావిమర్శించు.
 (చూ) తూర నెత్తు.
- తూరుపెత్తు : } దే. స. క్రి. 1. గాలి కెగురఁబోయు.
 తూర్పెత్తు : } 2. తలవెండ్రుకలు దులుపు, జాడించు.
 3. తూరుపాఱఁజెట్టు.
 4. శిట్టు.
 5. బాధించు. చంద్రో. 3. ఆ.
- తూర్పు : దే. స. క్రి. 1. తూఱఁజేయు.
 2. నాటించు. భార. ద్రో. 5 ఆ.
- తూఱబడు : ద్వి. అ. క్రి. తూలు, చొచ్చు. నిర్వ. 9 ఆ.
- తూటిపోవు : దే. అ. క్రి. తప్పించుకొనిపోవు. హరి. పూ. 9 ఆ.
- తూలు : దే. అ. క్రి. 1. పైఁబడు. జై. 3. ఆ.
 2. అధికమగు. (ఈ యర్థమున తుము న్నంత గూపమే ప్రయోగములఁ గన్నట్టుచున్నది.)
 3. చొచ్చుకొనిపోవు. భార. భీష్మ. 2ఆ.
 భాగ. 10 స్కం. పూ.
 4. ప్రార్థించు. నిరం. 1 ఆ.
- తూరుకొను : దే. స. క్రి. చొచ్చు. పార్వ. 4 ఆ.
- తూలుచు-తూర్పు : దే. స. క్రి. తూఱఁజేయు.

తూటదండెములాడు : ద్వ. అ. క్రి. కలసిపోవు. అని. 3 ఆ.

తూలదాకు-తూలద్రోలు : దే. స. క్రి. పాటద్రోలు. విక్ర. 1 ఆ.

తూలగొట్టు : దే. స. క్రి. చెదరగొట్టు.

తూలబాటు-తూలబోవు : దే. అ. క్రి. చలించు.

తూలగించు : సం. స. క్రి. తృణీకరించు. నవ. 4 ఆ.

తూలనాడు-తూలగనాడు : దే. స. క్రి. నిందించు, పిట్టు.

(నూ. తూలబలుకు.)

తూలపుచ్చు : దే. స. క్రి. 1 లాఘునవలచు, అనమానించు.

2. హరించు. రామా. 7 ఆ.

3. స్రుక్కించు.

4. నిస్సత్వముసేయు. అచ్చ. యు.

తూలపోవు : మి. అ. క్రి. 1. చలించు.

2. చిన్నపోవు, అనమానమొందు.

3. బడలు. శకుం. 3 ఆ.

తూలాడు-తూలియాడు : దే. అ. క్రి. చలించు. నవ. 4 ఆ.

తూలించు : దే. స. క్రి. 1. తొలగించు. భార. విరా. 2 ఆ.

2. చెదరగొట్టు.

3. నిస్సత్వముచేయు. అచ్చ. యు.

4. పోగొట్టు.

5. పడజేయు.

తూలికొను : దే. అ. క్రి. 1. పడు. కు. సం. 2 ఆ.

2. మత్తు మొ॥ వానిచే ఊగాడు.

తూలియాడు : దే. అ. క్రి. 1. చలించు.

2. మద్యపానాదులచే ఊగాడు.

తూలు : దే. అ. క్రి. 1. కదలు.

2. మత్తు. మొ॥ వానిచే ఊగు.

3. భయముచేగొప్పించు,

తూలు :

4. బెదరు.

5. పోవు, తొలగు.

విజ్ఞా. ప్రా.

6. వ్రాలు, పడు.

7. స్రుక్కు.

8. దుఃఖించు.

ఉ.హరి. 2 ఆ.

9. నశించు, చెడు.

సు. 2. ఆ.

10. తగ్గు, అణగు.

వి.పు. 1 ఆ.

తూలకొను :

దే. అ. క్రి. కదలు. (స్వార్థమున)

తూలచు :

దే. స. క్రి. 1. చలించజేయు.

2. చెదరగొట్టు.

తూల్చు :

దే. స. క్రి. 1. జూర్చు.

2 చెదరగొట్టు.

3. స్రుక్కించు.

4. చంపు.

తృణీకరించు :

సం. స. క్రి. నిర్లక్ష్యమునీయు.

తె

తెంకగు :

దే. అ. క్రి. భీతిచెందు. చాటుపద్యమణిమంజరి.

తెంచు ;

దే. స. క్రి. 1. తెగగొట్టు.

2. ఖండించు.

అ. క్రి. ఇది గమనార్థక క్రియలతో, గూడి
శబ్దపల్లవమై ఆగమనార్థము నిచ్చును.
(అనుదెంచు.)

2. కొన్ని క్రియలకు స్వార్థము
దనుప్రయుక్తమగు. (పోవుదెంచు.)

తెండు :

దే. అ. క్రి. పరుండు.

పారి. 2 ఆ.

తెంపాడు :

దే. స. క్రి. నిందించు.

- తెంపు : దే. స. క్రి. ఖండించు.
- తెకతెకలాడు : దే. అ. క్రి. చెమర్చు.
- తెక్కలికొను : దే. స. క్రి. అపహరించు, బలాత్కారముగా
నశపజచుకొను.
- తెక్కలిగొను : దే. అ. క్రి. 1. తెక్కలికొను.
2. చంపు. ఉ. హరి. 2 అ.
- తెక్కు : దే. అ. క్రి. మదించు. ఉద్భట. 2 అ.
- తెగగొట్టు : దే. స. క్రి. ఖండించు.
- తెగగొట్టుకొను : దే. అ. క్రి. 1. పరిష్కరించుకొను.
2. విచ్ఛేదము చేసికొను.
- తెగగొను : దే. స. క్రి. జ్యోక్తప్రసేయ.
స. క్రి. బాణము సంధించు.
- తెగగోయు : దే. స. క్రి. 1. ఖండించు.
2. తొలగించు. కకు. 4 అ.
- తెగజూచు : దే. స. క్రి. చంపు.
- తెగబడు : దే. అ. క్రి. సాహసించు.
- తెగబాపు : దే. స. క్రి. ఎక్కుపెట్టు.
- తెగబాటు : దే. అ. క్రి. 1. సాహసించు.
2. విజృంభించు.
- తెగచు : దే. అ. క్రి. కలగు.
- తెగటారుచు, తెగటార్చు : దే. స. క్రి. 1. నశింపజేయు.
2. చంపు.
3. బాణముతీర్చు.
- తెగటాటు . దే. అ. క్రి. 1. చచ్చు.
2. పూర్తియగు.
- తెగడు : దే. అ. క్రి. ప్రుల్ల. భా. ఉ. 2. అ.

- తెగడు : దే. అ. క్రి. ఉపేక్షింపబడు. నీల. 1. ఆ.
 స. క్రి. 1. నిందించు.
 2. ఉపేక్షించు.
 3. పరిహసించు.
 4. ఆక్షేపించు.
 5. భయపెట్టు. వసు. 3. ఆ.
 6. నిర్ణయించు.

తెగతెంపులుచేసికొను : దే. అ. క్రి. సంబంధములుత్రెంచుకొను.

తెగదీయు : దే. స. క్రి. ఎక్కుపెట్టు.
 ఆశలు వదలు.

తెగనమ్ము : దే. స. క్రి. అయినకాడికి అమ్ము.

తెగనాడు : దే. స. క్రి. 1. కఠినముగాఁ బలుకు, ఖండితముగాఁ
 బలుకు.
 2. నశింపజేయు. చం. రా. 6. ఆ.

తెగనీలు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి బిరుసెక్కు.

తెగవేయు : దే. స. క్రి. నలకు.

తెగించు : దే. అ. క్రి. సాహసించు.

తెగిపోవు : దే. అ. క్రి. 1. భిన్నమగు.
 2. ముగియు.
 3. విడివడు.
 4. చనిపోవు.
 5. తొలఁగు.

తెగియించు : దే. అ. క్రి. తెగించు.

తెగు : దే. అ. క్రి. 1. భిన్నమగు, చచ్చు
 2. నశించు.
 3. తొలఁగు.
 4. పూర్తియగు.

తెగు :

5. సాహసించు.
6. సాధ్యమగు.
7. మారు.
8. పరిష్కృతమగు.
9. వాడిగలదగు.

తెగులుకొను : దే. అ. క్రి. వ్యాసాగ్రస్త మగు.

తెగువడు : దే. అ. క్రి. విడినడు.

తెచ్చిపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. కలిగించు.

2. దూరముననున్న వస్తువులఁజేర వేయు.

తెచ్చిపెట్టుకొను : దే. అ. క్రి. 1. స్వయంకృతాపరాధము ననుభవించు.

2. తేనివి కృతకముగా ఆరోపించుకొను.

తెచ్చు : దే. స. క్రి. 1. తీసికొనివచ్చు.

2. కల్పించు.

3. వహించు.

4. సంపాదించు.

5. కూర్చు.

తెచ్చుకొను : దే. అ. క్రి. 1. వహించు.

తెట్టగిలబడు : దే. అ. క్రి. (చేపలు) అలసి తిరిగిపడు.

పైకి కనబడు, అలయు. సారం. 2 అ.

తెట్టగిలు-తెట్టగిలు : దే. అ. క్రి. 1. పైకిగనవడు.

2. తొలగు.

3. అలయు.

4. తేరుకొను.

తెట్టు : దే. అ. క్రి. గాలిచే దృణాదులు నీటిపైకి నొక చోటికి జేరు - చేరు.

తెట్టుగట్టు-తెట్టువగట్టు : దే. అ. క్రి. నీరు మొ॥ వానియందుఁ దృణాదిక మొకవైపుకు జేరు.

తెట్టువగొను : దే. అ. క్రి. తెట్టువలు కలదగు.

తెట్టువలుగట్టు : దే. అ. క్రి. 1. తెట్టువగట్టు.
2. ప్రోగుపడు.

తెట్టువలుగగొను : దే. అ. క్రి. తెట్టువగట్టు, తెట్టువలు గను.

తెట్టెగట్టు : దే. అ. క్రి. తేనెటీగలు గూడుకట్టు.

తెట్టెలుగట్టు : దే. అ. క్రి. ప్రోగుపడు.

తెట్టెలుగొను : దే. అ. క్రి. ప్రోగుపడు.

తెట్టెలుపెట్టు : దే. అ. క్రి. చిక్కనగు.

తెడ్డుగొట్టు : దే. అ. క్రి. అకాలముగా నయిన దనిపించు.

తెడ్డుచూపు : దే. అ. క్రి. లేదను.

తెనమణు : అన్య దే. అ. క్రి. శయనించు.

క. తిత్తోకటియు గొని తెనమణి యుత్తర ముత్తర
మటంచు నొక ప్రాద్దుకడన్. ఆము.

తెనిగించు : దే. స. క్రి. తెనుగుచేయు.

తెనుగుచేయు : దే. స. క్రి. ఆంధ్రీకరించు. (రూ.) తెలుగుచేయు.

తెనుగుపడు : దే. అ. క్రి. ఆంధ్రీకృతమగు (రూ.) తెలుగుపడు.

తెనుగుపఱచు : దే. స. క్రి. ఆంధ్రీకరించు. (రూ. తెలుగుపఱచు.)

తెన్నుడు : దే. అ. క్రి. పండుకొను.

తెన్నుమాయి : దే. అ. క్రి. దారితప్ప, అపమార్గమునబడు.

తెప్పగట్టు : దే. అ. క్రి. అధికమగు.

తెప్పదోగు : దే. అ. క్రి. జలాశయములు నిండు.

తెప్పరు : దే. అ. క్రి. తేరు, స్వాస్థ్యమునొందు.

తెప్పలుదేలు : దే. అ. క్రి. ఓలలాడు, ఈదులాడు, సంతసించు.

తెప్పలుదేలుచు-తెప్పలుదేల్చు : దే. స. క్రి. ఓలలాడించు, ముంచు.

తెప్పించు : దే. స. క్రి. 1. తెచ్చునట్లు చేయు.

2. కల్పించు.

తెప్పిర్లు : దే. అ. క్రి. తేరు.

తెప్పిటిలు. తెప్పిటిలు : దే. అ. క్రి. తేరు, తెప్పిరు.

తెప్పిరు : దే. అ. క్రి. 1. మూర్ఛనండితేరు.

2. నేల్కొను.

3. ఆదమటచు.

తెమడబడు : దే. అ. క్రి. కష్టపడు, చిక్కని చొంగ పడు.

తెమరించు : దే. స. క్రి. 1. కదల్చు.

2. లాగు.

3. బలాత్కారముగా లాగు.

4. రేగఁగొట్టు.

తెమలించు : దే. స, క్రి. తెమలు ప్రే.

తెములు : దే. అ. క్రి. 1. తొల్రుపడు.

2. భయపడు.

3. విడిపోవు.

4. అసత్యమగు. భార, అను. 1

5. కదలు.

6. జారు.

7. నశించు.

8. మఱలు.

9. వెళ్ళు.

10. బయల్పెడలు.

11. ముగియు.

12. పూర్తయగు.

తెమలుచు : దే. స. క్రి. 1. కదల్చు. 2. పెలుకు.

తెమల్చికొను : దే. స. క్రి. ఆస్వాదించు, నడలించుకొను.

తెమల్చు : దే. స. క్రి. 1. కదలించు.

2. నడలించు.

3. దువ్వు.

4. జాడించు.

తెమల్చు .

5. పట్టుకొను.
6. పట్టుకొనిలాగు.
7. డీలుపఱచు.
8. ఖండించు.
9. చీల్చు.
10. ముగించు.
11. ఆస్వాదించు.

తెరగుపడు : దే. అ. క్రి. నెఱవేరు.

తెరగుపఱచు : దే. స. క్రి. 1. నెఱవేర్చు.
2. శాంతిపఱచు.
3. తయారుచేయు.
2. సరిదిద్దు.

తెరమాయచుగు : దే. అ. క్రి. 1. తెరవేసి కనబడకుండునట్లుగు.
2. హఠాత్తుగా అదృశ్యమగు.

తెరయెత్తు : దే. స. క్రి. నాటకములో తెరను దొలగించు.

తెరలబడు : దే. అ. క్రి. స్వస్థతనొందు.

తెరలఁజాలు : దే. అ. క్రి. తొలఁగు.

తెరలించు : దే. స. క్రి. 1. తెరలుచు.
2. జయించు, కలచు.
3. నశింపఁజేయు.

తెరలించుకొను : దే. అ. క్రి. భేదించు.

తెరలు : దే. అ. క్రి. 1. నీళ్ళు మొలినవి సలసలక్రాగిసొంగు
2. పాటు. (ప్రవహించు.)
3. పయనించు.
4. తగ్గు.
5. చెడరు.
6. కదలు.
7. అధికమగు.

తెరలు:

8. బయల్దేరు
9. పైకినచ్చు.
10. సం దేహించు.
11. వెరుకకుఁబోవు.
12. ఉండు.

స. క్రి. పొందు.

తెరలుచు—తెరలించు: దే. స. క్రి. 1. చెదరఁజేయు.

2. పెల్లగించు.

3. నశింపఁజేయు.

4. బయలుదేరఁదీయు.

తెరువుచ్చు : దే. స. క్రి. అతిశయము కల్గజేయు.

తెరలెత్తు : దే. స. క్రి. తరంగలెత్తు.

తెరుచ్చు : దే. స. క్రి. 1. కదల్చు.

2. ఊడదీయు.

3. కలచు.

తెరవచ్చు :	}	దే. అ. క్రి. నరుసగా గుమిగుడి నచ్చు. (నె.జి.)
తెరలువచ్చు :		ఉ. కూనరొయ్యలు తెరలుగా నచ్చునట్లు.

తెరవారు : దే. అ. క్రి. తరంగితనుగు, పొంగు. ఆము. 1 ఆ.

తెరవేయు : దే. అ. క్రి. పొంగు. పా.గి.ఆ.

తెరువడుచు : దే. అ. క్రి. దారిగొట్టు, దోపిడిచేయు.

తెరువాగు : దే. అ. క్రి. దారికట్టు.

తెరవాటుగొట్టు : దే. స. క్రి. దారికట్టి దోచుకొను.

తెరువిచ్చు : దే. అ. క్రి. దారియిచ్చు.

తెరువుగట్టు : దే. అ. క్రి. మార్గనిరోధము చేయు. దారి కాచు.

తెరువువిడుచు : దే. అ. క్రి. దారియిచ్చు.

తెరువుపెట్టు : దే. స. క్రి. బయలుదేరు, దారిచూపుచు ముందు నడచు.

- తెచ్చు : దే. స. క్రి. నిందించు.
 “తిట్టిర కలక తానొందక, తెచ్చు చూడ
 బొందునెడక. శాంతి. 2 ఆ.
- తెఱకొను : దే. అ. క్రి. బయలు వెడలు (తెఱలు + కొను.)
- తెఱిపియిచ్చు : }
 తెరిపియిచ్చు : } దే. అ. క్రి. వాన వెలియు.
 తెరపయిచ్చు : }
- తెఱకొలుపు : దే. స. క్రి. బయలు వెడలజేయు.
- తెఱవాటు, తెర్వడచు : దే. స. క్రి. దారికొట్టు.
- తెఱచు : దే. స. క్రి. బయలు వెట్టు, వివృతము సేయు,
 వికసింపజేయు.
- తెఱగుపఱచు : దే. స. క్రి. దారి యేర్పఱచు.
- తెఱగువడు : దే. అ. క్రి. 1. త్రోవనంబడు.
 2. సంధియగు.
- తెఱపిగొను : దే. అ. క్రి. సందు చేసికొను.
- తెఱపివడు : దే. అ. క్రి. కష్టములు తొలగు.
- తెఱపులుగొను : దే. అ. క్రి. వికసించు, వెడలు.
- తెఱపులు చేయు : దే. స. క్రి. చీలికలు చేయు.
- తెఱలు : దే. అ. క్రి. వాసన బయలు వెడలు.
- తెలచు : దే. స. క్రి. 1. మొక్కు. పారి. 3 ఆ.
 2. స్తుతించు.
 3. ప్రార్థించు.
- తెలతెలబోవు . దే. అ. క్రి. భయము చేతగాని, కాపట్యము చేతగాని,
 ముఖమునందు గళ తగ్గు.
- తెలతెలవాటు : } దే. అ. క్రి. సూర్యోదయ మగుటకు సూచనగా
 తెలవాటు : } దూర్పుర దెల్లని వెలుగు రేకలు
 తెలాలు : } కనిపించు.

తెలిగొను : దే. స. క్రి. ప్రమాణము చేయించు.

తెలిపించు : దే. స. క్రి. 1. లేపు.
2. నేలుకొల్పు.
3. ఎఱిగించు.

తెలియు : దే. అ. క్రి. 1. ఎఱుకపడు.
2. తేటపడు.
3. నేల్కొను.
4. ప్రసన్నమగు.
5. ప్రకాశించు.
6. తేరుకొను.
7. నమస్కరించు.

తెలివిగొను : దే. అ. క్రి. తేరుకొను.

తెలివిపడు-తెల్విపడు : దే. అ. క్రి. 1. తెలియు.
2. తోచు.
3. ప్రసన్నమగు.

తెలివిపఱచు : దే. స. క్రి. బోధించు.

తెలుచు-తెల్పు : దే. స. క్రి. 1. కనబడజేయు.
2. నమస్కరించు.
3. పొగడు.
4. ప్రార్థించు.
5. భజించు.
6. తేర్చు.
7. ప్రసన్నత నొందించు.
8. సంతసింపజేయు.
9. ఓలలాడించు.
10. విఱుచు.

తెలుపారు-తెల్పారు : దే. అ. క్రి. తెల్లనగు.

తెలుపు-తెల్పు : దే. స. క్రి. 1. ఎఱిగించు.

2. వివరించు.

3. బోధించు.

4. మేలుకొలుపు.

5. ఓదార్పు. భార. స్త్రీ. 1 అ.

తెల్పు-తెలుచు : దే. స. క్రి. 1. బోధించు.

2. మేలుకొలుపు.

తెలుపుడు చేయు :
తెలుపుడు నేయు : } దే. స. క్రి. ఎఱిగించు.

తెలుపెక్కు : దే. అ. క్రి. తెల్ల బడు.

తెల్పారు : దే. అ. క్రి. తెలుపాటు.

తెల్లగజేయు : దే. స. క్రి. తెలుపగునట్లుచేయు, విశదపఱచు.

తెల్లగిలు : దే. అ. క్రి. జాటు. ఆ. మ. క.

తెల్లపడు : దే. అ. క్రి. తెలుపురం గెక్కు.

తెల్లబాటు : దే. అ. క్రి. తెల్ల నగు.

తెల్ల మొగమువేయు : దే. అ. క్రి. మోసము వెలునడగా వెలుతెల
పోవు.

తెల్ల వాటు : దే. అ. క్రి. 1. తెల్ల నగు.

2. ముదియు.

3. ఉదయమగు.

4. (తెలివి) మందగించు

5. క్షీణించు.

తెల్ల వాటుచు :
తెల్లవార్చు :
తెల్లవాఱించు : } దే. స. క్రి. తెల్ల వాటు ప్రే.

తెల్విపడు : దే. అ. క్రి. తెలివిపడు.

- తేనెచు : దే. అ. క్రి. సాధ్యమగు.
 “తాబట్టి చేత గదాదండ మితడు
 దండనోపాయంబు తలచెనో తెనెచి
 యుండదు వీనితో నొరిమె గారాదు.”
- తేనెచు : దే. స. క్రి. తెగడు, తిరస్కరించు.
- తేవులుగొను : దే. అ. క్రి. వ్యాధి నొందు.
- తేవులుపడు-తేగులుపడు : దే. అ. క్రి. వ్యాధి నొందు.
- తేవులుపడు :తేగులుపడు : దే. అ. క్రి. తెవులుపడు.

తే

- తేగు : దే. అ. క్రి. వణకు పండిత. పర్వత.
- తేటగొను : దే. అ. క్రి. స్పష్టమగు.
- తేటపటచు : దే. స. క్రి. స్పష్టముచేయు.
- తేడు : దే. అ. క్రి. వండుకొను. ఆము.
 స. క్రి. వెదకు. క్రిడా.
- తేజిలు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రసిద్ధిపొందు.
 2. నర్థిలు.
- తేజిల్లు : దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు, జ్వలించు, ప్రసిద్ధిపొందు.
- తేజిలు : దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు, ఒప్పు.
- తేజుమాల్సేయు : అన్య. దే. స. క్రి. పదునుచేయు, వాడిచేయు.
 ఉ. రా. 6 ఆ.
- తేను : దే. అ. క్రి. నిద్రించు, నిద్రపోవు.
- తేనుగొను : దే. అ. క్రి. ముద్దగట్టు, ఘనీభవించు, గట్టిపడు.
- తేమగిల్లు : దే. అ. క్రి. తడి గల దగు.
- తేమయెక్కు : దే. అ. క్రి. ఆర్ద్రమగు.
- తేయు : దే. అ. క్రి. ఆరగు. శ.ర.

- లేరకొను : దే. అ. క్రి. తెప్పవేయకుండు.
- లేరజను : దే. అ. క్రి. వృథా యగు, తేలికగఁబోవు.
 “పాటలన్నియు నాటపాటలై చెవిటి కూ
 దిన సంకువిధమునఁ దేరఁ జనగ”
 నృ. పు.
- లేరనాడు : దే. స. క్రి. యథేచ్ఛముగా మాటాడు.
- లేరు : } దే. అ. క్రి. కలుగు.
- లేలు : } 1. ప్రసన్నమగు.
 2. నయమగు.
- లేర్చు : దే. స. క్రి. 1. స్మృతికిఁ దెచ్చు.
 2. ప్రసన్నత నొందించు.
 3. ఊరడించు.
 4. తృప్తి నొందించు,
 5. విభాగముచేయు.
 6. చంపు.
 7. పోగొట్టు.
 8. నిర్మలమొనర్చు,
 9. బాగుచేయు.
- లేటికొను : దే. అ. క్రి. కనఁబడు.
- లేటిచూచు : దే. స. క్రి. పరికించు.
- లేలు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.
 2. కనఁబడు.
 3. లేచు, తెప్పిరిల్లు.
 4. నిర్మలమగు.
 5. ప్రసన్నత నొందు.
 6. తృణించు.
 7. తృప్తినొందు.

తేలు :

8. నేర్పరియగు.

9. కృతకృత్యత నొందు.

10. ముగియు.

తేలుకొను :

దే. అ. క్రి. స్వస్థతనొందు.

తేలుచు-తేర్చు :

దే. స. క్రి. 1. మాలిన్య చుడుగువకుఁ బోవుచట్లు చేయు.

2. దుఃఖితుని ఊరడించు.

తేలఁజూచు :

దే. స. క్రి. బాగుగాఁజూచు, ఉపేక్షించు.

తేలగిలబడు :

దే. అ. క్రి. గర్వించు.

తేలగిలు :

దే. అ. క్రి. 1. శ్రమనిద్రానులచేఁ గన్నులు పైకిదేలు, తిలుగుచుపడు.

2. జలాదుల పైభాగమున నుండు.

3. గుఱియగు.

తేలగిలు :

దే. అ. క్రి. 1. ఆయాసనిద్రాదులచేఁ గన్నులు పైకిదేలు.

2. పరవశమగు.

తేలనాడు :

దే. అ. క్రి. తేలఁబలుకు.

తేలఁబలుకు :

దే. స. క్రి. 1. తప్పిదముకాదని చెప్పు.

2. ఒత్తకుండఁ దేలికగాఁ బలుకు.

తేలవైచు :

దే. స. క్రి. 1. ఆయాసము మున్నగువానిచేఁ గన్నులుమున్నగువని తిరుగుచువడఁ జేయు. (రూ. తేలవేయు.)

2. చులకనచేయు.

3. కాదనిచెప్పు

అ. క్రి. దిగాలపడు.

తేలాడు-తేలియాడు: దే. అ. క్రి. జలాదుల పైనిదేలు.

- తేలించు : దే. స. క్రి. 1. జలాదులతోఁ బైకితేలునట్లు చేయు.
2. సంతసింపఁజేయు.
3. చెల్లించు.
4. నంచించు.
- తేలిపోవు : దే. అ. క్రి. 1. జలాదులపైఁ గొట్టుకొనిపోవు.
2. హానిచేయక తొలఁగిపోవు.
3. తప్పకపోవు.
4. ఓడిపోవు.
5. నిష్ఫలమగు.
6. విషయాంతరమునకుఁ బోవు.
- తేలియాడు : దే. అ. క్రి. 1. జలాదులపైఁ దేలు.
2. జలాదులలో విహరించు, క్రీడించు.
- తేలు : దే. అ. క్రి. 1. జలాదులపై నుండు.
2. స్నానముచేయు.
3. జలములో క్రీడించు.
4. ఆయాసాదులచేఁ గన్న మొ॥ నవి తిరుగుచువడు.
5. కనబడు.
6. మోసపోవు.
7. తప్పునొందు.
8. విజయమొందు,
9. పరిష్కృతమగు.
- తేలుచు : దే. స. క్రి. తేల్పు, సంతసింపఁజేయు.
- తేలువారు : దే. అ. క్రి. పుట్టు, కలుగు. రుక్మాం. 1 ఆ.
- తేల్పు : దే. స. క్రి. 1. నీటిపైఁ దేలునట్లు చేయు.
2. సంతసింపఁజేయు.
3. అభిషేకించు.

తేల్పు :

- * 4. జలాదులందుఁ గ్రీడింపఁజేయు
- 5. ముంచు.
- 6. స్నానముచేయించు.
- 7. ప్రస్తావించు.
- 8. పరిష్కరించు.
- 9. వ్యక్తీకరించు.
- 10. ఒత్తకుండు.

త్రై

త్రైపాపవేయు : దే. స క్రి. సరిపోల్పు.
 త్రైతక్కలాడు : దే. అ. క్రి. ఎగిరిపడు.
 త్రైరుకొట్టు : అర. అ. క్రి. ఇచ్చకములాడు.

త్రొ

త్రొంగలించు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.
 2. జనియించు.
 3. వికసించు.
 4. అధికమగు.
 5. ఘోరవశ్యము పొందు.
 6. ఉద్గతమగు.
 7. విజృంభించు.
 8. నిక్కు.

త్రొంగలిగొను : దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు.

త్రొంగు : దే. అ. క్రి. 1. వంగు.
 2. వ్రాలు.
 3. పండుకొను, శయనించు.

తొంగుండు : దే. అ. క్రి. పండుకొను, శయనించు, పొంచుండు.

తొండముక్కువడు : దే. అ. క్రి. పండఁగాలు.

తొండాడు : దే. స. క్రి. త్వరపఱచు.

తొండిచేయు : దే. స. క్రి. ఆటలో ఆన్యాయముచేయు.

తొండు : దే. స. క్రి. ప్రబోధించు.

తొందరచేయు : దే. స. క్రి. బాధించు. అని. 5 ఆ.

తొందరపడు : దే. అ. క్రి. 1. సంభ్రమించు.

2. వేగిరపడు.

తొంపరలాడు : దే. స. క్రి. చంపు. కట్టా. అయోధ్య.

— సారిది రావణు మంత్రినుతల నేడ్వరను
దొరల నేవురఁ గొట్టి తొంపరలాడి.

తొంబగిలు : దే. అ. క్రి. గుమికూడు. అప్ప. 4 ఆ.

తొక్కినలాడు : దే. అ. క్రి. సమ్మర్దము నందు, ఇబ్బంది పడు.

తొక్కుతొక్కులాడు : దే. అ. క్రి. తొక్కుతొక్కులాడు.

తొక్కుటపడు : దే. అ. క్రి. బాధపడు.

తొక్కు : దే. అ. క్రి. 1. నశింపజేయు.
2. కోడిపుంఁజు పెట్టమీద నెక్కు.

తొక్కును : దే. స. క్రి. తోకొను.
— దుమికి హుటాహుటిఁ దొక్కుని నడవ.

రఘు. ఆ.

తొగరించు : దే. స. క్రి. ఎరువుజేయు.

అ. క్రి. అనురాగము నొందు.

అచ్చ. భా. 3 ఆ.

తొగరుకొను : దే. అ. క్రి. ఎఱ్ఱనగు.

తొగరుకొల్పు : దే. స. క్రి. ఎఱ్ఱపడఁజేయు.

తొగలుపెట్టు : దే. స. క్రి. బాధించు. రం. రా. యు.

తొచ్చెముచేయు : దే. స. క్రి. హీనపఱచు.

తొట్టగిలబడు : దే. అ. క్రి. తొట్టుపడు.

తొట్టగిలు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

తొట్టించు : దే. స. క్రి. స్రవింపజేయు.

తొట్టిలు : దే. అ. క్రి. వెలికిలబడు.

తొట్టు : దే. అ. క్రి. 1. వ్యాపించు.
2. ప్రసహించు.
3. కారు.

4. ఎగదట్టు.

5. నిండుకొను,

6. నాటు, గ్రుచ్చుకొను.

7. పడిపోవు.

8. కలుగు.

9. కూడుకొను.

10. మునుగు.

స. క్రి. 1. వట్టుకొను.

2. సహించు.

3. త్రొక్కు.

4. ఎదిరించు.

5. మొదలుకొను.

తొట్టుకొను : దే. అ. క్రి. 1. వ్యాపించు.
2. అధిక్తుగు.

తొట్టుపడు : దే. అ. క్రి. తడబడు.

తొట్టగిల్లు : దే. అ. క్రి. తడబడు.

తొట్టించు : దే. స. క్రి. తడబడజేయు.

తొట్టిలబడు : దే. అ. క్రి. సంభ్రమించు, తడబడు.

తొట్టిలు : దే. అ. క్రి. 1. తడబడు.
2. వ్యాపించు.

తొట్టియగొను : } దే. అ. క్రి. తొట్టుకొను.

తొట్టియగొను :

తొట్టుకొను : దే. అ. క్రి. 1. తడబడు.
2. కలియు.

తొట్టుకొల్పు : దే. స. క్రి. తడబడఁజేయు.

తొట్టుగొను . దే. అ. క్రి. తొట్టుకొను.

తొట్టుపడు : దే. అ. క్రి. తడబడు.

తొట్టియపడు : దే. అ. క్రి. తడబడు.

తొట్టువుగొను : దే. అ. క్రి. తడబడు.

తొడఁగు : దే. అ. క్రి. నీరు మొ॥ తొణుకు.

తొడఁగు-తొణఁగు : దే. స. క్రి. 1. ప్రారంభముచేయు.

2. మొదలుకొను.

3. యత్నించు.

తొడబొత్తుగలుపు : దే. స. క్రి. లైంగికసంబంధము పెట్టుకొను. (వ్యవ.)

తొడయు : దే. స. క్రి. 1. ప్రక్షాళించు.

2. తుడుచు.

3. తోము.

4. నశింపఁజేయు.

5. స్పృశించు.

తొడరాడు . దే. స. క్రి. ధిక్కరించు, మీఱు.

అ. క్రి. అతిశయించు.

తొడరు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.

2. తొట్టుపడు.

3. సక్తమగు.

4. ఎదిరించు.

స. క్రి. 1. ఎదిరించు.

2. అనుసరించు.

3. పొందు.

తొడరు :

4. రమించు.
5. ధిక్కారించు.
6. ధరించు.
7. పట్టుకొను.
8. అవలంబించు.
9. ప్రారంభించు.
10. యత్నించు.

తొడసోకు : దే. అ. క్రి. రమించు.

తొడిబెడు : దే. అ. క్రి. 1. తొట్టుపడు,
 2. జాధపడు.
 3. చలించు.
 4. చెదరు.
 5. తొందరపడు,
 6. శీఘ్రముగాఁబోవు
 7. వ్యాపించు.

తొడికలు : దే. స. క్రి. 1. ఒడిసి పట్టుకొను.
 2. దొంగిలించు.

బస. 4 ఆ.

తొడికాప్పుపడు : దే. అ. క్రి. తొట్టుపడు.

తొడికించు : దే. స. క్రి. పట్టించు, పట్టుకొనఁజేయు.

తొడికిపట్టు-తొడ్కిపట్టు : దే. స. క్రి. ఒడిసిపట్టు. నైష. 2 ఆ.

తొడిగిక్కును : దే. అ. క్రి. ధరించు,

తొడితెచ్చు : దే. స. క్రి. వెంటదీసికొనివచ్చు. ఉ.హరి. 1 ఆ.

తొడియు : దే. స. క్రి. బాణాదులు గ్రుచ్చు, నాటు.

తొడు : దే. స. క్రి. తొడుగు.

తొడుపు : దే. స. క్రి. 1. తొగించు.

2. త్రోయు.

3. పట్టుకొను.

పాండు. 5 ఆ.

తొడుకొను : దే. స. క్రి. 1. తొడుగుకొను.

2. వెంటదీసికొను.

తొడుగు : దే. స. క్రి. 1. వింట బాణము సంధించు.

2. ప్రయోగించు.

3. భూషణాదులుధరించు, ధరింపజేయు.

4. కంప నటకీ గుట్టగా వేయు.

తొడుగుచేయు : దే. స. క్రి. సంకీర్ణముగా సంకటపఱచు.

తొడ్గు : దే. స. క్రి. తొడుగు. 1. బాణాదులు ప్రయోగించు.

2. భూషణాదులు ధరించు.

తొడుపు : దే. స. క్రి. ధరింపజేయు.

తొడువు : దే. స. క్రి. తొడుగు. (భూషణాదులు ధరించు.)

తొణకు-తొణకు : దే. అ. క్రి. 1. పొంగు.

2. బప్పు.

తొణకిసలాడు-తొన్నిసలాడు : దే. అ. క్రి. నీళ్ళు మొ॥ నిండు.

పైపైనఁ గదలు.

తొన్నుండు : దే. అ. క్రి. శయనించు.

తొప్పదొరుగు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలిగా రాలిపడు.

తొప్పదోగు : దే. అ. క్రి. మిగుల మునుగు. కాశీ. 6 ఆ.

తొప్పదోచు : దే. స. క్రి. మిక్కిలి లోగఁజేయు.

తొప్పనదోగు : దే. అ. క్రి. తొప్పదోగు.

తొప్పరబెట్టు : దే. స. క్రి. బాధించు. నిర్వ. 5 ఆ.

తొప్పఱలాడు : దే. స. క్రి. ఊర్భంపఁజేయు.

తొప్పటిలబడు : దే. అ. క్రి. ప్రక్క కొరుగునట్లుగా బడు.

తొప్పటిల్లు : తొప్పటిలు : దే. అ. క్రి. బఱగు. శ.ర.

తొప్పలు : దే. అ. క్రి. బఱగు. శ.ర.

తొరగించు : దే. స. క్రి. 1. వైచు.

2. పడగొట్టు.

3. వర్షింపజేయు.

తొరగు, తొరుగు: దే. అ. క్రి. 1. పడు, జాలు.

2. స్రవించు.

3. వరించు.

4. ప్రవహించు.

5. లోబడు.

6. పువ్వులు మున్నగునవి రాలు.

స. క్రి. త్యజించు.

తొరపడు : దే. అ. క్రి. వేగిరపడు.

తొరలించు, తొర్లించు : దే. స. క్రి. పడునట్లుచేయు.

తొరలివచ్చు : దే. అ. క్రి. కలుగు.

తొరలు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.

2. మార్కొను.

3. కూడు, చేరు.

4. దొరలు.

తొరలుచు : దే. స. క్రి. తొరల్చు.

తొరల్చు : దే. స. క్రి. మార్చు.

తొరుపు : దే. స. క్రి. తొరలించు.

తొర్లించు : దే. స. క్రి. వేన్నీళ్ళు చన్నీళ్ళు కలిపి చల్లాల్చు.

తొఱగించు : దే. స. క్రి. త్యజించు.

తొఱగు : దే. అ. క్రి. స్రవించు.

స. క్రి. త్యజించు.

తొఱగుచొచ్చు : దే. అ. క్రి. పనులు తప్పించుకొని పోవు.

తొఱగువోవు : దే. అ. క్రి. తొఱగు, చొచ్చు.

తొఱటలువాటు : దే. అ. క్రి. రంధ్రములు పడు.

తొలకబాటు : దే. అ. క్రి. చిందు.

తొలకరించు : దే. అ. క్రి. 1. వరించు. 2. జనించు.

3. వెదచల్లు. 4. అతిశయించు. అని. 3.

తొలకాడు : దే. అ. క్రి. 1. తొనకు.

2. ఒలుకు.

3. ప్రకాశించు.

4. అతిశయించు.

తొలకించు : దే. స. క్రి. అతిశయింపజేయు.

నై. 8 ఆ.

తొలకు : దే. అ. క్రి. 1. చలించు.

2. అతిశయించు.

3. ప్రకాశించు.

4. జనించు.

5. ప్రసరించు.

6. ఒలుకు.

7. పొంగు.

8. వ్యక్తమగు.

తొలగద్రోయు : దే. స. క్రి. 1. పోగొట్టు.

2. తుడుచు.

విక్ర. 1 ఆ.

3. విడిచిపెట్టు.

తొలగబాటు : దే. అ. క్రి. తొలగు.

తొలగబెట్టు : దే. స. క్రి. విసరించు.

తొలగవైచు : దే. స. క్రి. పోగొట్టు.

తొలగించు : దే. స. క్రి. విడిచిపెట్టు (తొలగు ధా. ప్రే.)

1. తుడుచు.

జై. 1 ఆ.

2. పోగొట్టు.

తొలగు : దే. అ. క్రి. 1. తప్పగొను.

2. నూరమగు.

3. జాటు.

4. ప్రక్కకేగు.

5. తప్పు, మజలు.

6. చెడు.

తొలఁగు

7. వెడలు.

8. మాను.

9. పోవు, నశించు.

స. క్రి. వీడు.

తొలఁగుడుపడు: దే. అ. క్రి. తొలఁగు.

తొలఁచు: } దే. అ. క్రి. స్నానము చేయు.

తొలుచు: } స. క్రి. 1. నశింపఁజేయు.

2. కడుగు.

3. ముంచు.

4. రంధ్రము చేయు.

తొలకరించు: దే. అ. క్రి. 1. వర్షించు.

2. జనించు.

3. వెదజల్లు.

4. అతిశయించు.

అని. 3 అ

తొలుకరించు: } దే. అ. క్రి. వర్షించు, ఏటికి మొదటి వానల

తొలకరించు: } ప్రారంభమగు, తొల్కరించు.

తొలుకాడు-తొల్కాడు: దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

తొలుకు: దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

తొలుకొను: దే. అ. క్రి. మొదలగు, ప్రారంభమగు. కు.సం.8 అ

తొలుచు: } దే. స. క్రి. 1. రంధ్రముచేయు.

తొల్చు: } 2. ఖండించు.

3. నాటు.

తొల్కరించు: దే. అ. క్రి. తొలుకరించు.

తొల్కాడు: దే. అ. క్రి. తొలుకాడు.

తొల్చు: దే. స. క్రి. తొలుచు.

తొల్గించు: దే. స. క్రి. ప్రే. వేడినీళ్ళను చల్లాల్చు.
(చూ. తొల్గించు.)

తొవ్వు: దే. స. క్రి. త్రవ్వు.

తో

- తోకొను : దే. స. క్రి. వెనుక నుంచుకొను, వెంటబెట్టుకొను.
- తోగదోచు : దే. అ. క్రి. ప్రత్యక్షమగు. కకు. 2 ఆ.
- తోగించు : దే. స. క్రి. ముంచు.
- తోగు : దే. అ. క్రి. 1. మునుగు.
2. తడియు.
3. స్రవించు.
4. మిశ్రమగు.
5. నాను.
- తోచు : దే. అ. క్రి. 1. గోచరమగు.
2. స్ఫురించు.
3. పుట్టు.
4. కలుగు,
5. బయటపడు.
6. వచ్చు.
స. క్రి. 1. ముంచు, స్నానముచేయించు.
2. తడుపు.
3. మిశ్రముచేయు.
- తోడగు : దే. అ. క్రి. సహాయమగు.
- తోడు : దే. స. క్రి. 1. నీళ్ళు మొ॥ చేదతోఁ బైకిదీయు.
2. పెఱుకు. భీమ. 6 ఆ.
3. బలాత్కారముగా నపహరించు.
4. నూలుపోగు తీసి చుట్టు.
- తోడుకొను : దే. అ. క్రి. చుట్టుకొను, బాధనందు.

తోఁతెంచు : దే. అ. క్రి. 1. ఉదయించు.

2. కనబడు.

3. ప్రత్యక్షమగు.

4. వచ్చు.

తోపడఁగు : దే. అ. క్రి. రూపలు, నశించు.

తోపించు : దే. స. క్రి. కనపఱచు.

తోకారాధనచేయు : దే. స. క్రి. 1. సంభోగించు.

(వ్యవ.)

2. అక్రమముగా లైంగిక సంబంధము గలుపుకొను.

తోకొను : దే. స. క్రి. వెంటబెట్టుకొను.

తోడగూడు : దే. అ. క్రి. సహాయముగా కూడు.

తోడావేయు : అన్య. దే. అ. క్రి. బిరుదుపెండెము వేయు
(అన్నపూర్ణా పరీణయము.)

తోడితెచ్చు : } దే. స. క్రి. 1. తీసికొనివచ్చు.

తోడితెచ్చు : } 2. బంధించుకొనివచ్చు.

తోడితెప్పించు : దే. స. క్రి. రప్పించు.

తోడు : దే. స. క్రి. నరములు లాగి బాధించు.

తోడుకొను : } దే. అ. క్రి. తోడుపెట్టిన పాలు పెరుగగు.

తోడ్కొను : } స. క్రి. వెంటబెట్టుకొను.

తోడుపడు : దే. అ. క్రి. సాయపడు.

తోడుపెట్టు-తోడువెట్టు : దే. స. క్రి. తోడుగాఁ జేయు.

2. చేమిరి వెట్టు.

3. పాలు పెరు గగుటకు మజ్జిగను జోడించు.

తోడువడు : దే. అ. క్రి. తోడుపడు.

తోడువెట్టు : దే. స. క్రి. తోడుపెట్టు.

తోడువచ్చు : దే. అ. క్రి. సాయమగు.

- తోడువోవు : దే. అ. క్రి. సాయమగు.
- తోడ్కొను : దే. అ. క్రి. తోడుకొను.
- తోడెచ్చు : దే. స. క్రి. వెళ్ళి వెంటఁ దెచ్చు.
- తోడ్పడు : దే. అ. క్రి. తోడుపడు.
- తోతెంచు : దే. అ. క్రి. 1. కనబడు.
2. క్రమ్ము.
3. పుట్టు భార.శాం.5 ఆ.
4. వినఁబడు.
5. వచ్చు.
6. ప్రత్యక్షమగు.
స. క్రి. 1. తీసికొనివచ్చు.
2. తీసికొనివెళ్ళు.
- తోతెచ్చు : దే. స. క్రి. తీసికొని వచ్చు.
- తోదులేకపోవు : దే. అ. క్రి. సామరస్యము లేకపోవు, సహాయము లేకపోవు.
- తోదుతో లేకపోవు : దే. అ. క్రి. ఏదిగాని చేయనెంచు ప్రయత్నములో లేకపోవు.
- తోదోపాడు : దే. స. క్రి. 1. చొచ్చు.
2. పరస్పరము త్రోసికొను.
- తోదోపులాడు : దే. స. క్రి. 1. తోదోపాడు.
2. పరస్పరము త్రోసికొను.
- తోపగు : దే. అ. క్రి. చెల్లు బలసి వన మగు. (తోపు + అగు)
- తోపరేగఁగొట్టు : దే. స. క్రి. మెత్తగాఁ గొట్టు, ఒంటిపై తొక్కలేచునట్లు బాదు.
- తోపుడుతీయు : దే. స. క్రి. (కొయ్యకు) చిత్రిబట్టు.
- తోము : దే. స. క్రి. సమ్మోర్జనముచేయు.

తోరణకట్టు : దే. స. క్రి. 1. తోరణము కట్టు.
2. నశపఱచుకొను.
3. తిరస్కరించు.

స. క్రి. అలముకొను.

(రూ.) తోరణములు కట్టు.

తోరణకట్టుకొను: దే. అ. క్రి. పాదుకొను, నెలకొను.

తోరహత్తించు : దే. అ. క్రి. పూర్ణమగు. రామా. 3 ఆ.

తోరాలుత్రొక్కు: దే. అ. క్రి. నరిచేలలో జనుము మొ॥ చల్లుటకుఁ
బాయలు తీయు.

తోలాడు : దే. స. క్రి. పాఱద్రోలు.

తోలు : దే. స. క్రి. 1. పశు రథాదులను నడిపించు.

2. వెడలఁగొట్టు.

3. పాఱజేయు. (ఇది కొన్ని తుము
న్నంతముల కనుప్రయుక్తమై ప్రేర
ణార్థము నిచ్చును. - పోదోలు.)

4. మనుజులను జంపు.

5. గాలి పీచు.

తోలుచు : దే. స. క్రి. ప్రే. 1. తోలఁజేయు.

2. తోలించు. రుక్మా. 2 ఆ.

తోలితొప్పరలాడు: } దే. స. క్రి. బాధించు.
తోలితొప్పరబెట్టు: }

తోషించు : సం. అ. క్రి. సంతోషించు.

తోసిరాజును : దే. స. క్రి. నిరసించు, ఓడించు.

తే

- తొలబడు : ద్వ. అ. క్రి. తగులంబడు, యొక్క చూపాంతరము తవులంబడు.
- తొలు : దే. అ. క్రి. తగులు.
- తొలుకొను : దే. అ. క్రి. తగులుకొను, తవులుకొను.
ప్రే. తొలుకొలుపు.
- తొలుచు : దే. అ. క్రి. ప్రే. తగులుచు.
- తొలుపడు : దే. అ. క్రి. తగులుపడు.
- త్యజించు : సం. స. క్రి. 1. విడుచు, ఇచ్చు. కాశీ. 4 ఆ.
- త్యజియించు : సం. స. క్రి. త్యజించు.
- త్రచ్చు : దే. స. క్రి. 1. మధించు.
2. తరిమెనబట్టు.
3. ఒరపెట్టు.
4. మేయు. వాల్మీ. 1 ఆ.
- త్రమ్ము : దే. స. క్రి. దుమ్ముచేయు.
- త్రవు : దే. స. క్రి. త్రవ్వ.
- త్రవ్వటించు : దే. స. క్రి. త్రవ్వ. (గూ.) త్రవ్వటముపెట్టు.
- త్రవ్వించు : దే. స. క్రి. త్రవ్వఁజేయు, పలికించు.
- త్రవ్వితలకెత్తు : దే. స. క్రి. 1. ఒరగబెట్టు.
2. మిక్కిలి లాభము సమకూర్చు.
3. ఉద్ధరించు.
- త్రవ్వ : దే. స. క్రి. 1. ఖననముసేయు.
2. పెల్లగించు.
3. పూర్వోత్తరము లెత్తి చెప్ప.
4. పలుకు.
5. పొందు.

త్రస్తరించు, త్రస్తరలాడు : } దే. స. క్రి. పరిశోసమాడు.
 త్రస్తరులాడు, త్రస్తరముచేయు : } భాగ. 10 స్కం. ఉ.

1. క్రించుచేయు.
2. నిరసించు.
3. అభిభూరముచేయు.
4. ప్రతిఘటించు.

త్రాగించు : దే. స. క్రి. త్రావించు.

త్రాగు : దే. అ. క్రి. 1. మధుపానముచేయు, పానముచేయు.
 2. మ్రింగు.
 3. పీల్చు.

త్రాడుతెగు : దే. అ. క్రి. 1. విధవరాలగు.
 2. చనిపోవు.

త్రాడువడు : దే. అ. క్రి. త్రాడగు, బలహీనమగు.
 నిస్సారమగు. భీమే. 4 ఆ.

త్రాడువాటు : దే. అ. క్రి. పురికొను, ధైర్యచుందు, మొండిపడు

త్రాడువెట్టు : దే. స. క్రి. త్రాడుకట్టు.

త్రాడువోయు : దే. స. క్రి. త్రాడువెట్టు.

త్రావికొను : దే. స. క్రి. త్రావు.

త్రావు : దే. స. క్రి. పానముసేయు.

త్రిక్కు, తక్కు : దే. అ. క్రి. మిగులు భార. విరా. 2 ఆ.

త్రిక్కొను : దే. అ. క్రి. చిక్కుకొను.

త్రిప్పలుపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. బాధించు.

2. తిరుగునటుగా చేయు.

త్రిప్పికొను : దే. అ. క్రి. కలగు, క్షోభపడు. భార. ద్రో. 2 ఆ.

త్రిప్పియాడు : దే. స. క్రి. త్రిప్ప, తిరుగుజేయు.

త్రిప్పు : దే. స. క్రి. 1. మఱలుచు, మగుడజేయు.

2. సంచరింపజేయు.

3. విసరు.

త్రిష్ఠు:

4. గిరగిర తిరుగఁజేయు.

5. పెడగాఁజేయు.

6. కలచు.

అ. క్రి. 1. వికారముకలుగు.

2 ఇటునటు కదలు.

త్రిష్ఠుకొను : దే. అ. క్రి. చిక్కుపడు, బాధలందు.

హరి. ఉ. 2 ఆ.

త్రిష్ఠుకొలుపు : దే. స. క్రి. 1. కలచు, త్రిభింపఁజేయు.

2. మఱలించు, పోజేయు.

త్రిష్ఠుకొల్పు : దే. స. క్రి. త్రిష్ఠుకొలుపు.

త్రిష్ఠుడుగొను : దే. అ. క్రి. పరిభ్రమించు, తిరుగు.

త్రిష్ఠులాడు : దే. అ. క్రి. తిరుగు, ఇటునటు సంచరించు.

త్రిష్ఠులుపెట్టు : దే. స. క్రి. బాధలుపెట్టు.

త్రిమ్మరు : దే. అ. క్రి. తిరుగు,

త్రిమ్మలుగుడుచు: దే. అ. క్రి. బాధపడు.

“తినఁగ నలవిగాక త్రిమ్మలు గుడువంగ”

స. నీ. క. ని. 3 ఆ.

త్రివటించు : దే. అ. క్రి. మూడు సమభాగములుగా మిగులు.

త్రుంగు : దే. అ. క్రి. 1. తునక లగు.

2. రాలు.

3. అంతమగు.

త్రుంగుడువడు : దే. అ. క్రి. 1. చల్లఱు. భాగ. 9 స్కం.

2. శాంతించు, నశించు, రూపఱు.

మార్కం.

3. అంతమగు.

త్రుంచు : దే. స. క్రి. 1. తునకలుచేయు.

2. నఱకు.

3. తెగగొట్టు.

త్రుంచు :

4. చంపు.

5. చించు.

6. విభజించు.

త్రుంచి తూటాడు: దే. స. క్రి. చిందరవందర చేయు, చంపు.

త్రుంటు : దే. స. క్రి. పాటవేయు, విసరి వేయు.

ఉ॥ ఇంటికి నేను బోదడవె, యెప్పటిగర్భము నిచ్చువాడను, నా
కంటికి నిద్రలేక యది గైకొని మోసంగనేల ? వానిచే
గొంటినో, తింటినో, యతని కుత్సిబీజము వానిమీదనే
త్రుంటితి, నింత నా కొరులదూఱు, పొగడ్తయు పూడఁ నేటికిన్.
కే. చ.

త్రుక్కిడు : దే. అ. క్రి. గర్వముడుగు.

ఉ॥ రక్కసులన్ నినుం బొదివి ప్రాణము గొందు కడంగి సాదవె
త్రుక్కిడి యున్నబోవిడువఁ దొల్లిటి త్రుళ్ళికఁజెల్ల దిచ్చటన్.
పాం.మ.

త్రుట్టెలుగట్టు : దే. అ. క్రి. గుంపగు.

స. క్రి. దగ్గఱగాఁ గూర్చు.

త్రుళ్ళగించు : దే. అ. క్రి. త్రుళ్ళు, మిక్కిలి వ్యాపించు.

త్రుళ్ళగింతలుపెట్టు: దే. అ. క్రి. 1. గంతులువేయు, దుముకు.

2. ప్రసరించు, వ్యాపించు.

త్రుళ్ళాడు : దే. అ. క్రి. 1. ఎగిరిపడు.

2. నర్తించు.

త్రుళ్ళిపడు : దే. అ. క్రి. 1. మండిపడు.

2. ఉలికిపడు,

3. కదలు.

త్రుళ్ళియాడు : దే. అ. క్రి. 1. త్రుళ్ళాడు, గంతులువేయు.

2. చెలరేగు.

త్రుళ్ళింతలిడు: } దే. అ. క్రి. గంతులిడు.
త్రుళ్ళింతపడు. }

- త్రుస్సు : దే. అ. క్రి. 1. ఎగిరిపడు.
2. ఉప్పొంగు.
3. గర్వించు, పొగలెక్కు.
4. దైన్యపడు.
5. చెలరేగు.
- త్రెంచికొను : దే. స. క్రి. ఖండించు.
- త్రెంచు : దే. స. క్రి. నటకు, ముక్కలుచేయు.
- త్రెంపు : దే. స. క్రి. త్రెంచు (కోయు.)
- త్రెక్కు : దే. అ. క్రి. తెక్కు.
- త్రెక్కొట్టు : దే. అ. క్రి. ఎడదట్టు.
- త్రెక్కొను : దే. అ. క్రి. 1. కలగు.
2. త్రోవించు.
4. అధికమగు, మిక్కుటమగు.
స. క్రి. 1. కలచు.
2. చంపు.
3. సశింపజేయు.
4. త్రాగు, మ్రొంగు.
- త్రెక్కొలుగొను: } దే. స. క్రి. చంపు.
త్రెక్కొలుకొను: }
- త్రెగజూచు : దే. స. క్రి. చంపు.
- త్రెగు : దే. అ. క్రి. తెగు. శ. ర
- త్రెయ్యు : దే. అ. క్రి. ఖండితమగు. భార. ఆది. 5 ఆ
- త్రెవ్వనేయు : దే. స. క్రి. ఖండించు, చంపు.
- త్రెవ్వు : దే. అ. క్రి. 1. తెగు.
2. విడిపోవు
- త్రెళ్ళవైచు : దే. స. క్రి. ఖండించు, చంపు.
- త్రెళ్ళించు : దే. స. క్రి. 1. పడగొట్టు.
2. కూల్చు.

ప్రశ్న : దే. అ. క్రి. 1. పడిచచ్చు.
2. విలుగు.
3. పడు, రాలు.

ప్రశ్న : దే. అ. క్రి. తెంచు.
ప్రశ్న : దే. స. క్రి. ఉద్ధరించు.
ప్రశ్న-ప్రశ్న-ప్రశ్న : దే. స. క్రి. ఉద్ధరించు.

ప్రశ్న : దే. అ. క్రి. తొట్టుపడు.
ప్రశ్న : దే. అ. క్రి. తొట్టుపడు.

ప్రశ్న : దే. అ. క్రి. 1. ఎదయైనయావు నాంబోతుతోకలుపు.
2. గాళ్ళు తగిలిన గొడ్లను పాలిమేర్ల
మీద బురదలో త్రొవ్వ.
3. కళ్ళము త్రొక్కించు. (గొడ్లతో
భాగ్యము నూర్చు.)

ప్రశ్న : దే. అ. క్రి. క్రికిరిసి వచ్చు.
ప్రశ్న : దే. అ. క్రి. 1. కాలితో నదుము

2. వ్యవహారము సాగకుండఁ జేయు.
ప్రశ్న : దే. అ. క్రి. పంచములలోనొకనికంఠముందుపోవు.
ప్రశ్న : దే. స. క్రి. సలగదొక్కి కళ్ళలము చేయు.
ఉదా:- ఆవులకు ఎడ్లు త్రొక్కితొంబా
డిన గడ్డి వేయుచుండిరి.

ప్రశ్న : దే. అ. క్రి. 1. నడచు.
2. నర్తించు.
స. క్రి. 1. సందర్శించు.
2. అణచు.
3. ప్రసరింపజేయు.
4. రోటిలో పోసి దంచు.
5. సంగమించు, పుంజుకోడిపెట్టనుదాటు
6. పొదముతో నదుము.

త్రోక్కుడుపడు : దే. అ. క్రి. ఒత్తిడినొందు.

త్రోక్కుడుపడు: దే. అ. క్రి. త్రోక్కుడుపడు.

1. త్రొట్టుపడు.

2. అదుముడుపడు.

త్రోక్కులాడు : దే. అ. క్రి. 1. కలఁగు.

2. ఒకదాని నొకటి మించు.

త్రోక్కువడు : దే. అ. క్రి. కాలియదుముడు పడు.

త్రోచిపుచ్చు : } దే. స. క్రి. 1. విడచిపెట్టు.
త్రోచియాడు : } 2. నిర్లక్ష్యముచేయు.
త్రోచినడచు : }

త్రోచు : దే. అ. క్రి. 1. పైబడు.

2. అతిశయించు.

3. వడిగలుగు.

4. స్రవించు.

స. క్రి. 1. ఉపేక్షించు.

2. నశింపజేయు.

3. గెంటు.

4. తప్పించుకొను.

5. దాటు.

6. విడుచు.

7. నిరాకరించు.

8. పడవేయు.

3. దృఢపఱచు.

త్రోద్రోవులాడు: దే. స. క్రి. 1. మిక్కిలిత్రోయు.

2. ఒకరి నొకరు త్రోసికొను.

త్రోషడు : దే. అ. క్రి. త్రోయబడు.

త్రోపాడు : దే. అ. క్రి. తోయుచుఁ ద్రోయబడుచుండు.

స. క్రి. 1. త్రోయు.

2. అనుసరించు.

3. ఒరసికొను.

4. వెంబడించు

త్రోపించు : దే. స. క్రి. 1. వెడలగొట్టు.

2. గెంటించు.

3. త్రోసివేయు.

త్రోపుడగు : దే. అ. క్రి. బడలీయగు. హైదరుచరిత్ర.

త్రోపుడుపెట్టు : దే. స. క్రి. చిత్రకతో నునుపు చేయు.

త్రోపుత్రోపాడు : దే. స. క్రి. 1. ఒకరి నొకరు రాచు.

2. ఒకరు నొకరు గెంటుకొను.

త్రోపుద్రొక్కిశువాలు : దే. స. క్రి. త్రోపాడు, త్రోసికొను.

త్రోపులాడు : దే. స. క్రి. త్రోపాడు.

త్రోపువడు : ద్వ. అ. క్రి. 1. గెంటువడు.

2. సరకు గొనబడకపోవు.

3. నిర్లక్ష్యము చేయఁబడు.

త్రోపుసేయు-త్రోపుచేయు: దే. స. క్రి. 1. నిరాకరించు.

2. సరకుగొనకపోవు.

త్రోము-త్రోము: దే. స. క్రి. సమార్జనము చేయు.

త్రోయు : దే. స. క్రి. 1. పెల గించు.

2. త్రొలగించు.

3. పడగొట్టు.

4. నిరసించు.

5. కడపు.

6. జరపు.

త్రోలు : దే. స. క్రి. 1. తఱుము.

2. చంపు.

3. నడిపించు.

త్రోవగట్టు : దే. స. క్రి. దారిని ఎడములేకుండ బంధించు.

త్రోవడు : దే. అ. క్రి. శేషించు మల్ల. 1. ఆ.

త్రోవనేరుచు : దే. అ. క్రి. దారి తెలియు.

త్రోవపుచ్చు : దే. స. క్రి. నిరాకరించు.

త్రోవపెట్టు-త్రోవపెట్టు : దే. అ. క్రి. దారియిచ్చు, దారిచూపు.

త్రోవబట్టు : దే. స. క్రి. దారిబట్టు.

త్రోసిరాజను : దే. స. క్రి. నిరాకరించు. (త్రోచిరాజను)

త్వరితపడు : దే. అ. క్రి. త్వరపడు.

త్వరపడు : దే. అ. క్రి. తొందరపడు.

ద

దంగు : దే. అ. క్రి. బియ్యము మొ॥నవి పైతవుడు, పొట్టు
పోవునట్లు మెదుగు.

దంచివేయు : దే. స. క్రి. విశ్రాంతిముగా సాగించు.

దంచు : దే. స. క్రి. 1. ధాన్యాదులను పొట్టుపోవునట్లుగా
నలగగొట్టు. (ఉపన్యాసము.)

2. ధ్వరిసముచేయు.

3. నలగగొట్టు.

4. నశింపజేయు, పోగొట్టు.

5. వ్యర్థవాక్యములాడు.

దంటగలుపు : దే. స. క్రి. జతగలుపు.

అ. క్రి. పొత్తుకుదుగు.

(తెలం.)

దంటగొను-దంటకొను: దే. స. క్రి. 1. కవియు.

2. తోడుగొను.

అ. క్రి. మిళితమగు.

దంటపడు : దే. అ. క్రి. దంటగొను.

దంటకొను : దే. అ. క్రి. పూరి కలుచు.

దంటపడు : దే. స. క్రి. వెంబడించు, అనుసరించు, వెనుదగులు
(తెలం.)

దంటపాటు : దే. అ. క్రి. జొన్న మొదలగువానికి కాండము
(దంట) బలియచుగు.

దండనియచు : దే. స. క్రి. తోడ్పడు. భాగ. 1 స్కం. 328

దండపడు : దే. స. క్రి. సమీపించు.

అ. క్రి. ఎద్దు ముడ్డిమీఁద ముల్లుకోలతోఁ
బొడుచుటవల్ల బొరుసు (మచ్చగా)
నేర్పడు.

దండపెట్టు : దే. స. క్రి. ప్రహరించు, కొట్టు, నమస్కరించు.

(రా. సీ.)

దండవట్టు : దే. స. క్రి. పెండ్లియాడు.

(తెలం.)

దండవేయు : దే. అ. క్రి. పాలసమృద్ధికై బాలెంతకు మంత్రించిన
దండవేయు.

దండసిలు : } దే. అ. క్రి. 1. ఇటుకుకొను.

దండసిల్లు : } 2. అణగు, అదుముడుపడు.

దండాడించు : దే. స. క్రి. పెండ్లియైరవనాడు వధూవరుల నైతికొని
యాటాడించు.

దండించు : దే. స. క్రి. శిక్షించు.

దండింపించు : దే. స. క్రి. శిక్షింపఁజేయు.

దండిబాటు : దే. అ. క్రి. ఉన్నతిగను.

రాధేయ! జననాథు కడ దండిబారు

యోధులఁదలపడి యుర్విపైఁగలఁచ క.వ.రా.బాల.4048

- దండియగు : దే. అ. క్రి. బలిష్ఠమగు, మెండగు.
- చండు : దే. స. క్రి. ధనాదికమును సంపాదించు.
చంద్రా. 3 ఆ. 98.
- చండుకదలు : దే. స. క్రి. దాడివెడలు, దండెత్తు.
- చండుగగట్టు : దే. అ. క్రి. చేసినతప్పునకై అధికారులకు కొంత
పైకము చెల్లించు, నష్టపరిహారముకట్టు.
- చండుగనేయు : దే. అ. క్రి. స్వర్థముచేయు.
- చండుగబెట్టు : దే. స. క్రి. వృథావ్యయముచేయు.
- చండుగవేయు : దే. అ. క్రి. జుల్మానావేయు.
- చండుగూడు : దే. అ. క్రి. 1. గుమిగూడు.
2. గుంపులో కలియు.
- చండుచేయు : దే. స. క్రి. దండెత్తు, దాడిచేయు.
- చండుడిగు : } దే. అ. క్రి. సేనలతోగూడ బసచేయు.
- చండుదిగు : }
- చండుతరలు : } దే. అ. క్రి. దాడివెడలు, దండెత్తు. శ. ర. శ్రా.
- చండునడచు : }
- చండువచ్చు : దే. అ. క్రి. యుద్ధమునకు వచ్చు.
- చండువిడియు : దే. అ. క్రి. 1. సేనలతోగూడి బసచేయు.
2. దాడివెడలు.
- చండువెట్టు : దే. అ. క్రి. దండించు.
- చండువెడలు : దే. స. క్రి. దాడిచేయు, దండెత్తు.
- చండువోవు : దే. అ. క్రి. దండెత్తు.
- చండెగొట్టు : దే. స. క్రి. తూకములో మోసముజేయు.
- చండెత్తు : దే. అ. క్రి. దాడివెడలు, యుద్ధమునకుబోవు.
- చండోరావేయు : దే. అ. క్రి. టముకువేయు, దండూరవేయు (రూ.)
- దందడించు : దే. అ. క్రి. అధికమగు. భార. ఆర. 7 ఆ. 28.
సాంద్రమగు, కరగు.

దందడితాకు : దే. అ. క్రి. ద్వంద్వయుద్ధము చేయు.

“దందడితాకుచు తరములునొప్ప”

పల్నా.

దందడిపెట్టు : } దే. స. క్రి. సమృద్ధము కలిగించు, రాయడివెట్టు,
దందడివెట్టు : } (చూ) దందడిచేయు.

దందననేయు : దే. స. క్రి. వంచించు. చంద్ర. వి. 1 ఆ. 60

దందసిల్లు-దండసిలు : దే. అ. క్రి. సంకటపడు, ఇటుకునబడు.

దంపిల్లియాడు : దే. స. క్రి. చెలగాటమాడు. మల్హా. 1 ఆ. 58

దంపిలు : దే. అ. క్రి. చెలగాటమాడు.

దంపు : దే. స. క్రి. నలఁగఁగొట్టు.

దంష్ట్రించు : సం. స. క్రి. కొఱుకు.

భానుకవి పంచతంత్రము. 1 ఆ 25

దకలుపఱచు : } హిం. స. క్రి. స్వాధీనముచేయు.
దఖలుపఱచు : }

దక్కగొను : దే. స. క్రి. దక్కించుకొను, నశపఱచుకొను.

దక్కదిను : } హిం. అ. క్రి. మోసపోవు, దెబ్బతిను,
దక్కదిను : } అనుభవముపొందు.

దక్కించు : దే. స. క్రి. నిలుపు, నిలఁబెట్టు.

దక్కించుకొను : దే. స. క్రి. 1. నిలుపుకొను, నిలఁబెట్టుకొను.
2. అనుభవించు.

దక్కు : దే. అ. క్రి. 1. అనుభవయోగ్యమగు.
2. నిలుచు.
3. లభించు.
4. లోబడు.

దక్కొను : దే. అ. క్రి. స్వతంత్రుఁడగు, జనించు.

దక్కోలుకొను : దే. స. క్రి. వశపఱచుకొను. కవిరా. 4 ఆ. 267
అధీన మొనరించు.

- దక్కోలుచేయు : దే. స. క్రి. అఫీనమొనరించు.
- దక్కోలుపడు : దే. అ. క్రి. నశమగు.   శ.
- దఖలుపడు : హిం. అ. క్రి. స్వాధీనమగు.
- దగగొను : దే. స. క్రి. దగగొట్టు, దప్పిగొను. (నె.జి.)
- దగడుగొట్టు : దే. అ. క్రి. నెగగొట్టు, వేడితగులు.
- దగదగమను : { దే. అ. క్రి. దగదగ యని ప్రకాశించు.
- దగదగలాడు : {
- దగదట్టు : దే. అ. క్రి. వేగముగ పరుగెత్తుటవలన ఆయాస కలుగు
- దగపుట్టు : { దే. అ. క్రి. దప్పిపుట్టు.
- దగలుకొట్టు : {
- దగులుబాజీచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. మోసముచేయు.
- దగ్గదీయు : దే. స. క్రి. ఆశ్రయ మిచ్చి ఉంచికొను.
- దగ్గతీంచు : దే. స. క్రి. సమీపించు.
- దగ్గతీలు-దగ్గతీయి : దే. అ. క్రి. దగ్గతీయగు.
- దగ్గణు-దగ్గు : దే. అ. క్రి. దగ్గతీయగు.
- దగ్గమగు : సం. అ. క్రి. కాలు.
- దగ్గపడు . అన్య. దే. అ. క్రి. మోసపోవు
- దటాయించు : హిం. స. క్రి. 1. కోపగించు.
2. అదమాయించు.
- దట్టాకట్టు : దే. అ. క్రి. పీఠలకు గుడ్డ (దట్టి) కట్టించెద నని మ్రొక్కు.
- దట్టించు : దే. అ. క్రి. పూను.
- స. క్రి. 1. బెడరించు.
2. జయించు.
3. తాల్చు.
4. గట్టిగా కూరు.

- దటీపడు : దే. అ. క్రి. వలలోపడు.
- దట్టు : దే. స. క్రి. (ఉండలు) దట్టి చేయ.
- దడకట్టు : దే. స. క్రి. పడికట్టు.
- దడదడలాడు : దే. అ. క్రి. తొందరపడు, అదరు, కంపించు.
- దడియబడు : { దే. అ. క్రి. క్రిక్కిరిసియుండు.
- దడియగబడు : {
- దడియు : దే. అ. క్రి. నణకు. భయపడు.
- దత్తుగొను : దే. స. క్రి. పెంచుకొను.
- దద్దిచ్చు : దే. అ. క్రి. వాపులుచూపు.
- దద్దితించు : దే. అ. క్రి. దద్దటిలు.
- దద్దితీలు : దే. అ. క్రి. 1. సంత్రభమ మొందు, కరిగారుపడు.
2. భయపడు.
- దద్దితీలు : { దే. అ. క్రి. 1. తబ్బిబ్బుపడు.
- దద్దిటు : { 2. భయపడు.
3. పిల్లలు బొబ్బలుపెట్టి ఏడ్చు.
- దద్దిరు : దద్దిటు : దే. అ. క్రి. దద్దితీలు.
- దనియు : దే. స. క్రి. 1. కూడు. (రా. నీ.)
2. సంగమించు.
- దనుకు : దే. స. క్రి. 1. సహించు. హరి. పూ. 6 అ.
2. పొందు.
3. తాను.
- దన్ము : దే. స. క్రి. 1. ప్రాపించు.
2. అనుభవించు.
- దన్నుపెట్టు : దే. స. క్రి. ప్రాపు గూర్చు.
- దప్పికిచ్చు : దే. స. క్రి. దాహము పోవుటకై జలాదుల నిచ్చు.
- దప్పిగొను : దే. అ. క్రి. దాహమగు, దాహమొందు.
- దబకొయించు : హిం. స. క్రి. 1. అదుము.
2. గదమాయించు.

- దబదబనడచు : దే. అ. క్రి. వేగముగా నడచు.
- దబాయించు : హిం. స. క్రి. అదుము, నెట్టు, గద్దించి పలుకు.
- దబాలునపడు : దే. అ. క్రి. వేగముగా పడు.
- దబ్బడించు : దే. స. క్రి. 1. మూకుటితో మూయు.
2. చేతులతో జెజుచు.
- దబ్బిజచేయు : దే. స. క్రి. అన్యతపజుచు.
- దబ్బు : దే. స. క్రి. చెప్ప.
- అ. క్రి. బొంకు.
- దబ్బువెట్టు : దే. స. క్రి. మూయు, మూతవేయు.
- దమించు : సం. స. క్రి. 1. అణచు, అణగద్రొక్కు.
2. దండించు.
- దమ్మకొను : దే. అ. క్రి. అడుగు, తేమకలదగు.
- దమ్మకొను : దే. అ. క్రి. తేమకలదగు.
- దమ్మచేయు : దే. స. క్రి. తడిగానున్న పొలమును బాగుగాదున్న.
- దమ్మతీయు : దే. అ. క్రి. బుసకొట్టు, శ్వాస నెగబీల్చు.
- దయచేయు : మి. అ. క్రి. 1. నచ్చు.
2. పోవు.
- స. క్రి. 1. కరుణించు.
2. ఇచ్చు. (నియోగంబు దయచేసి.)
- దయపడు : మి. అ. క్రి. జాలినొంచు.
- దయ్యముదింపు : దే. స. క్రి. చావమోడు, భూతమును విడిపించు.
(తెలం)
- దయిలువారు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.
- దయివారు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.
2. నెజవేరు.
3. పొంగిపొరలు.
- దయ్య : దే. అ. క్రి. కృశించు, అలసటనొందు.

- దరవీడు : దే. స. క్రి. చలింపజేయు, లోగొను.
- దర్దరటపడు : దే. అ. క్రి. బాధపడు, ఆపదపాలగు. (తెలం)
- దరికొను : దే. అ. క్రి. 1. మండు, జ్వలించు.
2. కాలు, దగ్గచుగు.
3. అంటుకొను.
- స. క్రి. దహించు, కాల్చు.
- దరికొలుపు : దే. స. క్రి. కాల్చు, దహించు.
- దరిచేరు : దే. స. క్రి. దగ్గఱచేరు.
- దరిముట్టు : దే. అ. క్రి. పూర్తియగు.
- దరిసించు : దే. స. క్రి. చూచు, కానుకయిచ్చు.
- దరిసిలు : దే. అ. క్రి. కడతేరు. శ. చం.
- దరువుచేయు : } దే. అ. క్రి. తాళమువేయు, నాట్యముచేయు.
- దరువువేయు : } స. క్రి. దెబ్బకొట్టు.
- దరువులుపడు : దే. అ. క్రి. ఇష్టమునచ్చినట్లు నడచుకొను,
దెబ్బలు తగులు.
- దరువులువెట్టు : దే. అ. క్రి. గీతములుపాడు.
- దర్పించు : సం. అ. క్రి. గర్వించు.
- దర్శించు : సం. అ. క్రి. చూచు.
- దర్శింపించు : సం. స. క్రి. దర్శనము చేయించు.
- దరిసెనమిచ్చు : } దే. అ. క్రి. కానుకగానిచ్చు. కాశీ. 499
- దర్శెనమిచ్చు : }
- దలముకొను : దే. అ. క్రి. దళముకొను, అధికమగు.
- దలచు : దే. అ. క్రి. దళముకొను.
- దవకలుపడు : దే. అ. క్రి. పనిలేక తిరుగాడు.
- దవుడుతీయు : దే. అ. క్రి. అశ్వాదులు పుతగతిలో పరుగెత్తు.
- దవునెక్కు : దే. అ. క్రి. పడనెక్కు. (తెలం.)
- దవ్వగు : దే. అ. క్రి. దూరమగు.

చవ్వుపడు : దే. అ. క్రి. దూరస్థమగు.

దవ్వుపడుచు : దే. స. క్రి. దూరస్థునిజేయు.

దస్కతుపేయు : హిం. అ. క్రి. సంతకముపెట్టు.

(లక్ష్మీనారాయణ విలాసము.)

దహించు : సం. స. క్రి. 1. కాల్చు.

2. నశింప జేయు.

దహియించు : వై. స. క్రి. దహించు.

దశకొను : దే. అ. క్రి. అధికమగు.

దశగించు : దే. అ. క్రి. దట్టమగు.

దశమిచ్చు : దే. స. క్రి. మందము కావించు, దశసరిజేయు.

దశముకొను : దే. అ. క్రి. అధికమగు, గుమికూడు.

దశముకొలుపు : దే. స. క్రి. 1. అధికముసేయు.

2. సాంద్రమొనర్చు.

3. నిందించు.

దశమువేసిపుట్టు : దే. అ. క్రి. అదృష్టముతో పుట్టు.

“వాడు దశమువేసి పుట్టినాడు”(వ్యవ.)

దశమొక్కు : దే. అ. క్రి. దశసరి కలుగు, లావగు.

దళించు : దే. స. క్రి. 1. విఱచు.

2. చీల్చు.

3. నఱకు.

దళింపబడు : దే. అ. క్రి. ఖండింపబడు.

దళియించు-దళించు : దే. స. క్రి. ఏయు, కొట్టు.

దా

- దాకొను : దే. అ. క్రి. మఱుగుపడు, కనబడకుండు.
సమీపించు (నె.జి.) (దాగు + కొను.)
స. క్రి. ఎక్కు.
- దాకొలుపు : దే. స. క్రి. చేర్చు.
- దాకుకొమ్మిచ్చు : దే. స. క్రి. 'దు' అని వ్రాయు.
- దాక్కొను : దే. అ. క్రి. కనబడకయుండు.
- దాఖలుచేయు : హిం. స. క్రి. సమర్పించు. నివేదించు. (భమిడి
పాటి అప్పకవి భామకలాపము.)
- దాగిలు : దే. అ. క్రి. దాగు.
- దాగిళ్ళుమూగిళ్ళాడు : దే. అ. క్రి. దాగుడుమూతలాడు.
- దాగు : దే. అ. క్రి. మఱుగుపడు,
- దాగురించు : దే. స. క్రి. దాచు, వంచించు.
- దాచికట్టు : దే. అ. క్రి. పదిలముగా నుండు.
స. క్రి. గోపనముచేయు.
- దాచిపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. దండముపెట్టు. (తెలం)
2. కన్పింపకుండజేయు.
- దాచు : దే. స. క్రి. 1. మఱుగుపఱచు.
2. భద్రముగా నుంచు.
- దాటవేయు : దే. స. క్రి. తప్పించుకొను, తప్పించు, తరింపజేయు,
వాయిదాలు పెట్టుచుండు.
- దాటించు : దే. స. క్రి. 1. ఎగురజేయు.
2. తరింపజేయు.
3. జంతువులను సంగమింపజేయు.
అ. క్రి. పశువులకు దృష్టిదీసి అటునిటు నడిపించు,
దొంగిలించు. (నె.జి.)

- దాటు : దే. అ. క్రి. 1. మీది కుటుకు
2. కాలము గడచు.
3. పుత్రగతిభేదముతో పరుగెత్తు,
స. క్రి. 1. కడచు.
2. మీటు.
3. తరించు.
- దాటుకట్టు : దే. అ. క్రి. గుమిగూడు.
దాటుకొను : దే. అ. క్రి. అందకుండు, ఎగురు.
దాటువడు : దే. అ. క్రి. దూరమగు, గుమిగూడు,
దాటువేయు : దే. అ. క్రి. కాలువలు దాటుటకు ప్రమానువేయు.
(నె.జి.)
- దాపరించు : దే. స. క్రి. దొంగిలించు, అపహరించు.
హరి.ఉ.5 ఆ.226.
- దాపించు : దే. స. క్రి. దాచునట్లుచేయు.
దాపు : దే. స. క్రి. దాపించు.
దాడికొను : దే. అ. క్రి. ఒకదానివెంబడి ఒకటివచ్చు.
దాడిచేయు : దే. స. క్రి. దండెత్తు.
దాడిపఱచు : దే. అ. క్రి. పరుగెత్తు.
దాడిపోవు : దే. స. క్రి. దండెత్తు.
దాడియాడు : దే. స. క్రి. 1. ముట్టడించు.
2. కొల్లగొను.
అ. క్రి. దాడి యను ఆట ఆడు.
- దాడివచ్చు : దే. అ. క్రి. దండెత్తివచ్చు.
దాడివెట్టు : దే. అ. క్రి. దాడివెడలు.
దాపగు : దే. అ. క్రి. చాటగు (రా.నీ.) దగ్గరయగు.
దాపరముచేయు : } దే. స. క్రి. మఱుగుపఱచు, దాచివెట్టు.
దాపరికము చేయు :

- దారవోవు : దే. స. క్రి. కోలుపోవు.
- దాఁచు : దే. స. క్రి. చీల్చు, భేదించు.
- దారికివచ్చు : దే. అ. క్రి. అపమార్గమును వదలు.
- దారిలోనికివచ్చు : దే. స. క్రి. దారిలో నాపి దోచుకొను.
- దాకికొట్టు : దే. అ. క్రి. మార్గమిచ్చు.
- దాఁచియుచ్చు : దే. అ. క్రి. శరీరమున వేడిచేయు.
- దాచుణముచేయు : దే. అ. క్రి. వ్యాజ్యము తెచ్చు. ల. నా. వి.
- దావాచేయు : దే. అ. క్రి. ఒప్పు, ప్రకాశించు. పి.శకుం.1ఆ.86.
- దావావేయు : దే. అ. క్రి. భోగము స్త్రీకి వినాహమువంటి తంతు జరుపు. (తెలం)
- దాసవాలించు : దే. అ. క్రి. స్త్రీలు పండ్లకు దాచన అను ఒక రంగు పెట్టు. (తెలం)

ది

- దించు : దే. స. క్రి. 1. తగ్గించు.
2. దిగజేయు.
3. అవరోహింపజేయు.
4. చెడగొట్టు.
5. చనిపోవు సమయమందు మంచము నుండి దించు.

దించుకొనిపోవు : దే. అ. క్రి. పోతమన్న భూమిలోనికి క్రుంగు.

- దించుకొను : దే. అ. క్రి. 1. స్ఫోటకాదులు తగ్గు మొగనుగు.
2. గర్భస్రావము చేసికొను.

ఉదా:- చేసికొనినకడుపు దించు
కొనగలదా?

దించుకొను :

3. ప్రమాదమునుండి బయటపడు.

4. చెడగొట్టుకొను, ప్రతివ్రాసికొను

(Note Down) అనుదానికి

తెలంగాణ అనువాదము.

దిండుపడు :

దే. అ. క్రి. సామ్యసిల్లు.

దిండురుకు :

దే. అ. క్రి. 1. గద్దెపైనుండి యులుకు.

2. కూర్చున్న స్థానమునుండి ఒక్క
సారిగా లేచు.

మట్లవారిచాటువు.

దింపు :

దే. స. క్రి. దించు.

దింపుతీయు :

దే. స. క్రి. కొబ్బరి, మామిడి మున్నగు ఫలము
లను కోసి దింపి, రాశిచేయు

దింపులకు తెచ్చు :

దే. స. క్రి. తిరస్కరించు.

దింపులువోవు :

దే. అ. క్రి. ప్రేలాడు, క్రుంగఁబాటు, దిక్కు మూలు

దిక్కుగు :

దే. అ. క్రి. రక్షణయగు, ప్రాపగు.

దిక్కుజూపు :

దే. అ. క్రి. ఆశ్రయము కల్పించు,

దిక్కుమూలు :

దే. అ. క్రి. ప్రాపుదక్కు.

దిగఁగారు :

దే. స. క్రి. కృశించు.

దిగగుంజు :

దే. స. క్రి. దిగలాగు, నిరుత్సాహపఱచు.

దిగజారు :

దే. అ. క్రి. 1. తగ్గి తగ్గి హీనుడైపోవు.
2. పతితుడగు (చులకనగ అగుట.)
3. తగ్గు.
4. క్రిందకుఁబడు.
5. జారిపోవు.
6. కాదు.
7. క్రుంగు.

దిగఁజూచు :

దే. అ. క్రి. పైనుండి క్రిందికిఁబోవు.

- దిగజెక్కు : దే. స. క్రి. దిగలాగు.
- దిగదాటు : దే. అ. క్రి. క్రిందికివచ్చు.
- దిగదిగపోవు : దే. అ. క్రి. శీఘ్రముగాఁబోవు.
- దిగదీయు : దే. స. క్రి. దిగఁదుడుచు, నిరుత్సాహపఱచు.
- దిగమచ్చు : దే. స. క్రి. దృష్టిదోషాదివరిశోరార్థము
ఉప్పు మొ॥ వానిని చుట్టుఁజేర్చు.
- దిగచున్ను : దే. స. క్రి. దిగవిడుచు.
- దిగద్రావు : దే. స. క్రి. 1. విడుచు.
2. డిగ్గు.
3. గర్భస్రావ మగుటకు మందుత్రాగు.
4. తృప్తిగఁ ద్రావు.
5. అవమానాదులను సహించు.
- దిగఁద్రొబ్బు : దే. స. క్రి. క్రిందికిఁద్రోయు, గెంతు.
- దిగఁద్రోచు : దే. స. క్రి. విడుచు.
- దిగనాడు : దే. స. క్రి. 1. విడిచిపెట్టు.
2. తిరస్కరించు.
- దిగనాటు : దే. అ. క్రి. క్రమముగా కృశించు, క్షీణించు.
- దిగనాసిపోవు . దే. అ. క్రి. క్షీణించిపోవు.
- దిగనులుకు : దే. అ. క్రి. పైనుండి క్రిందికులుకు.
- దిగఁబట్టు : దే. స. క్రి. క్రిందికి లాగు.
- దిగఁబడు : దే. అ. క్రి. 1. బురద మొదలగువానితో
కూరుకొను.
2. క్రుంగు.
3. మునుగు.
4. జారు.
5. తొలఁగు
6. మాను.

దిగ్బడు :

7. తప్పిపోవు.

8. ఉండిపోవు.

దిగ్బరమ్రుంగు : దే. స. క్రి. దిగ్మ్రుంగు.

దిగ్బారు : దే. అ. క్రి. 1. తీసించు.

2. తగు.

దిగ్బెట్టు : దే. స. క్రి. 1. విడుచు.

2. మిగుల్చు.

దిగ్బెట్టు : దే. స. క్రి. బండిలో పోవుచు మధ్య దింపివేయు.

దిగ్బోయు : దే. స. క్రి. సమలకుండ మ్రుంగు.

దిగ్మోపు : దే. స. క్రి. దిగదుడుచు.

దిగ్మ్రుంగు : దే. అ. క్రి. 1. ఇతరుని ఆస్తిని కాజేయు.

2. పూర్తిగా మ్రుంగు.

3. దుఃఖముల సహించు.

దిగ్విడుచు : దే. స. క్రి. విడిచిపెట్టు.

దిగ్వేము : దే. స. క్రి. 1. అధికముగ నగలు సంతరించు.

-తేస్తాజే సొమ్ములన్ని దిగవేస్తాజే.
చం. వి.

2. చదువుటలో కొన్ని భాగముల దప్పించు.

దిగ్వైచు : దే. స. క్రి. 1. విడుచు.

2. పడవేయు.

దిగాలపడు : } దే. అ. క్రి. వ్యాకులపడు.

దిగాల్పడు : }

దిగిపించు : దే. స. క్రి. దిగజేయు, దింపు.

దిగు : దే. అ. క్రి. 1. మీదినుండి క్రిందికివచ్చు.

2. వేటుతావుల నుండి వచ్చు.

3. జారు, దిగబడు.

4. ప్రేలాడు.

దిగు :

5. ప్రయాణమైపోవుచు దారిలో
విడియు.

6. చొచ్చు.

7. చెట్లకు పిందెలుపుట్టు.

8. తగ్గు.

9. గ్రుచ్చుకొను.

10. (కల్లు) ఊరు.

దిగుచు : దే. స. క్రి. గ్రుచ్చు.

దిగుమతిచేయు : దే. స. క్రి. పరదేశమునుండి సరకులు తెచ్చు.

దిగులుకొను :

దిగులుసొచ్చు : } దే. అ. క్రి. భయపడు, కష్టపడు, వ్యాకులపడు.

దిగులుగుడచు :

దిగులుపడు : దే. అ. క్రి. భయపడు, ఆర్తిపడు.

దిగులుపఱచు : దే. స. క్రి. భయపెట్టు.

దిగువాలు : దే. అ. క్రి. 1. కారు.

2. మీదనుండి క్రిందికిఁబడు.

3. నిండిపోరులు.

దిగ్గనాడు : దే. స. క్రి. విడుచు. (రూ.) దిగనాడు.

దిగ్గనాలు : దే. అ. క్రి. దిగనాలు, కృశించు.

దిగ్గారు : దే. అ. క్రి. కృశించు.

దిగ్గు : దే. అ. క్రి. మీదనుండి క్రిందికిసచ్చు.

స. క్రి. అనరోహించు.

దిగ్గురను : దే. అ. క్రి. (దిగ్గు + అను) భయముచే హృదయము
దిగ్గుమను (సంఘియందు వర్ణాధిక్యము)

దిచ్చరించు : దే. అ. క్రి. వెల్పుడు. క్రీడా. 95

దిటవేరు : దే. అ. క్రి. సమర్థునుగు, గడిదేరు. సీ. మం. 4 అ.

దిట్టపడు : దే. అ. క్రి. అలముకొను, బలపడు; గట్టిపడు.

- దిట్టపటచు : దే. స. క్రి. 1. అధికముగా సమకూర్చు.
2. దృఢపటచు.
- దిట్టాడు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు, ఎక్కువగు.
- దిద్దివెచ్చు : దే. స. క్రి. మేనాలకు పరదా వేయు, సరిచేయు.
- దిద్దు : దే. స. క్రి. 1. విద్యాదులను నేర్పు, శిక్షించు.
2. చక్కబటచు.
3. అలుకు.
4. సవరించు, సమర్థించు.
5. అప్పజేర్చు.
6. మార్చు.
7. నియోగించు.
8. త్రవ్వ.
9. ఎఱుగు.
10. నెఱవేర్చు.
అ. క్రి. 1. వాచు.
2. విభూతిపెట్టుకొను.
- దిద్దుకొను : దే. స. క్రి. చక్కబటచు.
- దిద్దువడు : దే. అ. క్రి. శిక్షణ మొందు.
- దినశుద్ధిచెప్పు : దే. అ. క్రి. పంచాంగమునుబట్టి సదసద్దిననిర్ణయము చేయు. (తంజానూరి అన్నదాన మహా నాటకము.)
- దినసుమీలు : దే. అ. క్రి. నిరుపమానమగు.
- దినసువచ్చు : దే. అ. క్రి. సాటియగు.
“కంటి కింపగురేఖ గల్గియుండుటఁజేసి
మినుకుకాటుక కొంత దినసువచ్చు”
విజయవిలాసము.
- దిబ్బచూపు : దే. అ. క్రి. దిబ్బగా నేర్పడు.

- దిబ్బపడు : } దే. అ. క్రి. 1. నేటవేయు.
 దిబ్బపెట్టు : } 2. నాశనమగు.
 దిబ్బడవేయు : దే. అ. క్రి. శైత్యాధిక్యముచే ముక్కు మొ॥ వాని
 యందు బాధపుట్టు.
 దిబ్బెమెత్తు : దే. అ. క్రి. దీపమెత్తి ప్రమాణముచేయు.
 దిమ్మకట్టుకపోవు : దే. అ. క్రి. నేల గట్టిపడు.
 దిమ్మగొను : దే. అ. క్రి. పొరబడు.
 దిమ్మడచు : దే. అ. క్రి. దిబ్బడవేయు.
 దిమ్మదిరుగు : దే. అ. క్రి. స్పృహ తప్పు, వ్యర్థముగ సంచరించు.
 బుద్ధివచ్చు.
 2. తేగ తిరుగు. (రా.నీ.)
 దిమ్మపడు : దే. అ. క్రి. స్తంభించు, వివశుడగు.
 దిమ్మరించు : దే. స. క్రి. ఎక్కువగాఁబోయు.
 ద్రిమ్మరించు : దే. స. క్రి. దిమ్మరించు.
 దిమ్మగొను : దే. అ. క్రి. బాధనొందు.
 దిమ్మవట్టు : దే. అ. క్రి. దిమ్మతిరుగు.
 దిమ్మవడు : దే. అ. క్రి. డిందుపడు, దిమ్మతిరుగు.
 దిమ్మెట్టువడు : దే. అ. క్రి. చెవుడువడు.
 దిమ్మెత్తు : దే. అ. క్రి. బాధనొందు.
 దిమ్మెసగొట్టు : దే. స. క్రి. గట్టిపడచేయు.
 దిద్దిరతిరుగు : దే. అ. క్రి. పరిభ్రమించు.
 దిలోసచేసికొను : అన్య. దే. స. క్రి. దిటపుచేసికొను.
 దిల్లవడు : దే. అ. క్రి. బలహీనమగు.
 దివాలాతీయు : దే. అ. క్రి. 1. వ్యవహారమునందలి నష్టముచే సర్వ
 ధనమును పోగొట్టుకొను.
 2. చేసినయప్పులు తీర్చలేకపోవు.
 దివు : దే. అ. క్రి. దిగు, తప్పు.

- దివ్యలెత్తు : దే. అ. క్రి. దీపములుపెట్టు, దివిటీపట్టు, పంజాలెత్తు.
 దినంతడుచు_దినంతులడచు: దే. స. క్రి. నిందించు, దినంతులుకొట్టు.
 దినంతులుకొట్టు : దే. స. క్రి. నూలు, నిందించు.
 దినచేయు : దే. స. క్రి. బోసిచేయు. నలున టూడ్చు.
 దిసించు : దే. అ. క్రి. 1. కనబడు.
 2. అతిశయించు.
 దిసాయించు : } దే. అ. క్రి. తెలివిడి చేయు.
 దిసించు : } ఉ. నేను నీకు దిసాయించలేదా!
 దిష్టికొట్టు : దే. అ. క్రి. దృష్టిదోషము తగులు.
 దిష్టితీయు : దే. అ. క్రి. దృష్టిదోషము పోవుటకు మిరపకాయలు
 తీసిపోయు.

దీ

- దీకొను : దే. అ. క్రి. ఉత్సహించు, సిద్ధపడు,
 స. క్రి. అంగీకరించు.
 అ. స. క్రి. పొట్టెళ్ళు పోరి యెదుర్కొను.
 దీకొలుపు : దే. స. క్రి. 1. పురికొల్పు.
 2. ఎదుర్కొనజేయు.
 దీక్షించు : దే. అ. క్రి. దీక్షపూను.
 దీటు : దే. స. క్రి. 1. చక్కబఱచు.
 2. ఆకర్షించు.
 3. చలించజేయు.
 దీటుకొను : దే. అ. క్రి. 1. నిండు.
 2. వ్యాపించు.
 3. జనించు.
 4. అతిశయించు.
 5. ఒప్పు.
 స. క్రి. సరజేసికొను.

- దీటుకొలుపు : దే. స. క్రి. 1. కల్గించు, పుట్టించు.
2. నిండజేయు.
3. ప్రయోగించు.
- దీటుకొల్పు : దే. స. క్రి. దీటుకొలుపు.
- దీటుగట్టు : దే. అ. క్రి. నిండు.
- దీటుగట్టుకొను : దే. అ. క్రి. గుంపుకూడు,
“దళముగ దీటుగట్టుకొని దాటెడు
తేటులు” నృ. పు. 2-68.
- దీటువడు : దే. అ. క్రి. సమానమగు.
- దీటుపడుచు : దే. స. క్రి. పోల్చు.
- దీటువచ్చు : } దే. అ. క్రి. సాటియగు.
దీటుగు : } పోలు.
- దీనుమిగులు : దే. అ. క్రి. ఒప్పు. పాండు. 3 ఆ. 132
- దీపించు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు, హెచ్చు.
2. ఒప్పు.
3. ప్రకాశించు.
4. ప్రసిద్ధమగు.
స. క్రి. ప్రకాశింపజేయు, లగ్నమగు.
- దీపిలు : దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు.
- దీముకొను : దే. అ. క్రి. నెలవుకొను.
- దీముకొల్పు : దే. స. క్రి. నెలకొల్పు.
- దీర్ఘనిద్రజను : దే. అ. క్రి. మరణించు.
- దీలపోవు : దే. అ. క్రి. డిల్లపడు, బలహీనమగు,
(రూ) దీలపడు.
- దీలు : దే. అ. క్రి. 1. డిల్లపడు.
2. ఊడిపడు, ఊడు.
- దీలువడు : దే. అ. క్రి. కృశించు.
- దీవిండు : దే. స. క్రి. శుభమును కోరు, ఆశీర్వదించు.

దు

దుంకదూఱు :	దే. అ. క్రి. బొక్కలోఁ జోరఁబడు.
దుఃఖపడు :	సం. అ. క్రి. నొగులు, బాధనొందు.
దుఃఖపఱచు :	సం. స. క్రి. విచారము నొందఁజేయు.
దుఃఖపెట్టు :	సం. అ. క్రి. దుఃఖపఱచు.
దుఃఖించు :	సం. అ. క్రి. దుఃఖిపడు.
దుఃఖిల్లు :	సం. అ. క్రి. దుఃఖించు,

ఉ. నిన్నుఁబాసి దుఃఖిల్లుచున్నచో-
నాసి. 2-144

దుండగించు :	దే. అ. క్రి. అల్లరిచేయు,
దుంపతెగు :	దే. అ. క్రి. సమూలముగ నాశనమగు.
దుక్కిచేయు :	దే. స. క్రి. దున్ను.
దుగ్ధపడు :	దే. అ. క్రి. మనోన్యసనము నొందు, మోజుపడు.
దుడిచ్చు :	దే. అ. క్రి. ధనమిచ్చు.
దుడ్డు :	దే. స. క్రి. బాదు, కొట్టు,

“అడ్డముల్ వచ్చి యా నెళవరుల
దుడ్డుచు మొకములు దోగనడ్చుచును.”
క.వ.రా. సుందర. 4695.

దుడుకడుచు :	దే. అ. క్రి. 1. మునుగు, భాగ 10.స్కం.పూ.516. 2. పొగరు తగ్గించు.
-------------	---

దుడుకుచేయు :	దే. అ. క్రి. తొందరపడు.
--------------	------------------------

దుడుకుపడు :	దే. అ. క్రి. త్వరపడు.
-------------	-----------------------

దుడుపఁచు :	{ దే. స. క్రి. విదల్చికొట్టు, విడుచు.
దులపఁచు :	

“చవిపుట్ట మధ్యమస్వర విశేషమున
దుడుపఁచిక యింపుదులకింపఁ జిక్కు
వడనీక ప్రెస్తానభాన్యంబులైన ...
సుభాషితావళులు పలికిన”

క.వ.రా.కిష్కింధ.408.

దుదువెట్టు : } దే. స. క్రి. మోహగించు.
 దుదువెట్టించు : }
 దుద్దెక్కు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.
 దుధనాలుచేయు : దే. అ. క్రి. ఆలస్యముచేయు.
 దునియు : దే. స. క్రి. దున్ను.

'అన్నరపతి దున్నంగ నింద్రుడు సను
 దెంచి యేల యిచట దునియెద ననిన'
 భా. శ. 2. 215.

దును : దే. స. క్రి. దున్ను.
 దున్ను : దే. స. క్రి. సమముచేయు, చేసినపని పాడుచేయు.
 (తెలం)

దున్నించు : దే. స. క్రి. దున్నజేయు.
 దుప్పిమేత్రమేయు : దే. అ. క్రి. తనది తాను గుడుచుకొను.
 దుబారచేయు : } దే. అ. క్రి. అధికవ్యయము చేయు.
 దూబరచేయు : }
 దుబ్బుకట్టు : } దే. అ. క్రి. వరి మున్నగునవి సెలవేసి పెరుగు.
 దుబ్బుచేయు : }
 దుమదుమలాడు : దే. అ. క్రి. కోపముగ్రక్కు.
 దుమారుచేయు : దే. స. క్రి. (గూ) దుమారులేవు, దూళిచేయు.
 తగాదా పెట్టించు.
 దుమికించు : దే. స. క్రి. అశ్వాదులను ఉరికించుచు నడిపించు.
 దుమికియాడు : దే. అ. క్రి. గుఱ్ఱము వర్గితగతితోబోవు.
 దుముకాడు : దే. అ. క్రి. దూకు.
 దుముకు : దే. అ. క్రి. 1. ఉటుకు.
 2. పడు, వ్రాలు.
 3. ఉట్టిపడు.
 దుముకులాడు : దే. అ. క్రి. గంతులుపేయు.

దుముదుములాడు: దే. అ. క్రి. 1. దుమ్ములుచేగు.

2. నివ్వలు చేగు.

దుమ్మరమాడు: దే. అ. క్రి. ధూళి చల్లుకొను.

దుమ్మకొట్టు: దే. స. క్రి. నోటిలో దుమ్మకొట్టు.

అ. క్రి. దుమ్మకొట్టుకొనిపోవు.

దుమ్మదుమ్మచేయు: దే. స. క్రి. 1. చితుకగొట్టు.

2. నాశనముచేయు.

దుమ్మదులుపు: దే. స. క్రి. బాగుగా తిట్టు, కొట్టు.

దుమ్మ: దే. అ. క్రి. దుమ్మ కొట్టుకొను (వ్యాపించు.)

దుమ్మెత్తిపోయు: దే. స. క్రి. తీట్టు, శపించు.

దుమ్మబట్టు: దే. స. క్రి. మిక్కిలిగా నిందించు (నూ) దూయు.

దుము: దే. స. క్రి. దూయు.

దుమ్ము: దే. అ. క్రి. 1. వెడలు.

2. బాణము చొచ్చుకొనిపోవు.

స. క్రి. 1. తెంచు.

2. ఒరనుండి కత్తి మొనవి పైకిదీయు.

దురటిలు: దే. అ. క్రి. దురపిల్లు. భార. శాం. 2 అ. 109

దురదత్తిలు: దే. అ. క్రి. ఉబలాటముతీలు.

దురదపెట్టు: దే. అ. క్రి. దురదకలుగు.

దురపిలు: దే. అ. క్రి. శోకించు, కలతనొందు, పరితపించు.

దురపిలు: దే. అ. క్రి. దురపిలు, శోకించు, కలతనొందు.

దురమెక్కు: దే. అ. క్రి. విజృంభించు, చెలరేగు. శశా. 3 అ.

దురలు: దే. అ. క్రి. కలతనొందు, తపించు.

“అమోఘాస్త్రంబు తొడిగి

శరనిధిపై రామచంద్రుఁ డేయుటయు

నసలుబ్బకళలు, నంబువుల్ దురలి

యెరయ్యెడుకతుక నెంతయును దివి.”

క. వ. రా. యు కాం. 2038.

దురస్తుచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. బాగుచేయు, మరమ్మతుచేయు,
శాస్త్రచేయు.

దురాయిపెట్టు : దే. స. క్రి. బిట్టుపెట్టు. (రా.సీ)

దురాయికట్టు : దే. అ. క్రి. గ్రహాదిని వారణముకొఱకు మంత్రించిన
రక్షణకు మొదలైనవి కట్టు.

దురాయిపెట్టు : దే. అ. క్రి. బిట్టుపెట్టు. రా. సీ.

దురావెట్టు : దే. స. క్రి. శాసించు శశాం. పి ఆ. 48

దురుసాడు : దే. స. క్రి. తిట్టు.

దులదులనగు : దే. అ. క్రి. పొడిపొడి యగు. కాశ. పి ఆ. 59.

దులపరించు : దే. స. క్రి. దులుపు.

దులపరించుకొనితిరుగు : దే. అ. క్రి. అనమానాశులను లక్ష్యపెట్ట
కుండ జీవించు.

దులు-దుల్లు : దే. అ. క్రి. రాలు, పడు.

దులుచు : దే. స. క్రి. దులుపు. బ్రా.

దులువు : దే. స. క్రి. 1. రాల్చు, ఊడివడజేయు,
2. విదలించు,
3. మేల్కొనజేయు. పి.శకుం. 2ఆ. 114
4. నిందావాక్యములు పలుకు.

దులుము : దే. స. క్రి. సంఘటించు, కూర్చు.

దువాళించు-దువాడించు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రసరించు. హంస. 1ఆ. 67.
2. వేగమునందు

స. క్రి. 1. అశ్వాదులను పుత్రగతితో నడిపించు.
దురాశముచేయించు.

2. ప్రసరింపజేయు.

దువాళిదోలు : దే. స. క్రి. అశ్వాదులను పుత్రగతితోదోలు.

దువాళిసేయు : దే. స. క్రి. పరుగెత్తించు, తఱుము.

- దువ్వ : దే. స. క్రి. 1. లోఁగొనుటకు దగ్గఱకు తీయు,
 2. జట్టు చిక్కుదీయు.
 3. వాత్సల్యముతో నిమురు.
 4. వలపుచే స్పృశించు.
 5. బుజ్జగించు.

- దుష్కార్యముచేయు : సం. అ. క్రి. 1. దుస్సాసమును సుసాధము
 చేయు.
 2. చెడుపని చేయు.

దుసికిలబడు : దే. అ. క్రి. జారు.

దుసికిలబారు : దే. అ. క్రి. జారిపోవు, నశించు.

దుసికిలు-దుసికిళాడు : దే. అ. క్రి. జారు, (ప్రే. దుసికిలించు)

దుసురులువాటు : దే. అ. క్రి. క్రేళ్ళుటుకు, అతిశయించు.

దూ

దూతు : దే. అ. క్రి. ఉటుకు, గంతు వేయు.

దూకొను : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.
 2. అతిశయించు.
 3. సంకల్పించు.
 4. లోనికిఁజొచ్చు.

స. క్రి. 1. పొందు.
 2. ఆవరించు.
 3. స్వీకరించు.

దూటిపుచ్చు : దే. స. క్రి. తిరస్కరించు.

దూటు . దే. అ. క్రి. 1. చొచ్చు.
 2. తప్పించుకొను.

స. క్రి. 1. పొడుచు.
 2. దాటు.

దూటుకట్టు : దే. అ. క్రి. నిండు, వ్యాప్తమగు.

దూటుకొను : దే. అ. క్రి. ఎగురు, వ్యాపించు.

దూదుకొను : దే. అ. క్రి. క్రమ్ముకొను.

పొంగారి దట్టంపుఁ బొగలు దూదుకొనంగఁ

బర్విన నెంతయు బ్రచుసిపడక. నృ.పు.2-14

దూపకజెప్పు : దే. అ. క్రి. కల్లుత్రాగుటకు పైసలుఇచ్చు. (తెలం)

దూపగొను : దే. అ. క్రి. దప్పిగొను, (రా. సీ.) (తెలం)

దూపటించు : దే. అ. క్రి. దూపట్లు.

దూపటియ : } దే. అ. క్రి. 1. దప్పిగొను.

దూపట్లు : } 2. శ్రమపడు.

3. పరితపించు.

దూపట్టు . దే. అ. క్రి. అలయు.

దూపమువేయు : దే. స. క్రి. దూపించు, ప్రోత్సహపజుచు,
పురియెక్కించు.

దూపాడు : దే. స. క్రి. తాటించు.

దూపారు : దే. అ. క్రి. దాహముతీర్చు. (తెలం.)

దూపించు : దే. అ. క్రి. అలయు.

దూపిడు : దే. స. క్రి. అలయించు.

దూపిలు_దూపిలు : దే. అ. క్రి. దప్పిగొను, అలయు, పరితపించు.

దూపుకొను : దే. అ. క్రి. దూపించు.

దూబరచేయు : దే. అ. క్రి. అధికవ్యయము చేయు.

దూముడివేయు : } దే. అ. క్రి. ముడి తొందరగావచ్చునట్లు వేయు.

దునుముడివేయు :

దూయబట్టు : దే. స. క్రి. నిలిపి దూపించు.

దూయించు : దే. స. క్రి. దూయఁజేయు.

దూయు : దే. అ. క్రి. 1. రంధ్రముపడు.

2. చొచ్చు.

దూయు :

3. వెళ్ళు.

4. బాణము మొ. నాటి వెడలు.

5. రాచుకొనిపోవు.

6. చాప మొ. అల్లు.

7. గుప్పిలితో కోయు.

దూరనాడు : దే. స. క్రి. నిందించు.

దూరించు : దే. స. క్రి. దూరముగాఁజేయు, దూర్చు. (నె.జి)

దూరు : దే. స. క్రి. చొచ్చు.

దూటు : దే. స. క్రి. నిందించు.

దూటుచెప్పు : దే. అ. క్రి. తగవుపెట్టు.

దూటుచేయు : దే. అ. క్రి. తగవుపెట్టు, నిందమోపు, దూరుపెట్టు.

దూటువడు : దే. అ. క్రి. నిందపొందు.

దూటెక్కు : దే. అ. క్రి. నిందనొందు, అవకీర్తనొందు.

దూలగొను : దే. స. క్రి. దురదపెట్టు.

దూషించు : సం. అ. క్రి. 1. నిందించు.

2. వీడు, త్యజించు, భార.సభా.2ఆ.199

దృఢీకరించు : సం. స. క్రి. దృఢపఱచు, నిశ్చయించు.

దృశించు : సం. అ. క్రి. కనబడు. ప్రత్యక్షమగు.

దృష్టాంతీకరించు : సం. స. క్రి. ఉదాహరించు.

దృష్టించు : సం. స. క్రి. చూచు. పరిశీలించు.

దృష్టితీయు : వై. స. క్రి. దృష్టిదోషపరిహారార్థము దీపము మోడ
లగునవి చుట్టు త్రిప్ప.

దృష్టిపట్టు : వై. అ. క్రి. కనపట్టు.

దెంగు : దే. స. క్రి. సంభోగించు, గట్టిగాత్రోయు.

దెప్పరించు : దే. స. క్రి. ఆపద నొందించు, చంపు.

దెప్పరిలు : దే. అ. క్రి. బాధనొందు. (రూ) దెప్పరిల్లు

దెప్పిచెప్పు : దే. స. క్రి. తప్పును బయటపెట్టి నిందాపూర్వక
ముగాఁ బలుకు.

దెప్పిపొడుచు : దే. స. క్రి. నిర్విరామముగ నిందావాక్యము లాడు.

దెప్పు : దే. స. క్రి. 1. నిందించు.

2. ఎత్తి పొడుచు.

దెబ్బగొను : దే. స. క్రి. దెబ్బపడు.

దెబ్బడించు, దెబ్బటించు : దే. స. క్రి. కొట్టు.

దెబ్బతీయు : దే. స. క్రి. సాధించు, సంఘీగించు.

—ఈ వారవధూశిరోమణిని నంతులు
వేయక దెబ్బతీయుడి!

దెబ్బదీయు : దే. స. క్రి. అపకారముచేయు.

అ. క్రి. వ్యాధిపడి లేచు.

దెబ్బలాడు : దే. అ. క్రి. యుద్ధముచేయు, పోరు, కలహించు.

దెల్లించు : దే. స. క్రి. నీళ్ళు చల్లవఱచు,

దెల్లించు (రూ) తెల్లించు : దే. అ. క్రి. చోకువచ్చు.

దెసచెడు : దే. అ. క్రి. గతిలేకుండు.

దెసపడు : దే. అ. క్రి. 1. దుస్థితి నొందు.

2. బాధపడు.

దే

- దేకు : దే. అ. క్రి. పిఱుదులతో జరుగు,
గుడ్డలు బాగుగా మాసివేసికొను.
- దేవమార్గముజూపు : దే. అ. క్రి. ముడ్డిచూపు.
- దేవిజేయు : దే. స. క్రి. పెండ్లాడు.
- దేవిడిమన్నాచెప్ప : దే. స. క్రి. ఉద్యోగమునుండి తీసివేయు.
- దేవు : దే. స. క్రి. 1. వెదకు.
2. నీళ్ళు, పాలు, మొ॥ వాసినుండి
తడవి తీయు.
- దేవుకొనితిను : దే. స. క్రి. ఆశతో అడుగుల కాజేయు.
- దేవురించు : దే. అ. క్రి. దైన్యమునొందు, విలపించు.
స. క్రి. హాసముగా యాచించు.
(రూ) 1. దేబరించు. 2. దేవిరించు.
- దేవులాడు : దే. అ. క్రి. వెదకులాడు, (వ్యర్థముగా.)
లాలసపడు.
స. క్రి. దేహశుద్ధిచేయు.
- దేవులను : సం. అ. క్రి. ఒడలు నలుగునట్లు దెబ్బలు తిను.
- దేవుళ్ళాడు : దే. అ. క్రి. వెంపరలాడు.

దై

- దైన్యపడు : దే. అ. క్రి. విచారపడు.
- దైవారిచు : దే. స. క్రి. పొంగి పొరలజేయు.
భాస్క. రా. యు. 233
- దైవాలు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.
2. ఒప్పు.
3. పొంగి పొరలు, దొంగిలించు.

దొ

- దొంగిలించు : దే. అ. క్రి. ముచ్చిలు, అపహరించు.
- దొంగిలు : దే. స. క్రి. 1. దొంగతనముచేయు.
2. వంచించు. పాండు. 5 ఆ. 107.
- దొంగు : దే. అ. క్రి. దాగు.
స. క్రి. అపహరించు.
- దొండముక్కువడు : దే. అ. క్రి. దొండపండునలె పాకోన్నుఖమగు.
- దొండిపడు : దే. అ. క్రి. తొట్టపడు.
- దొండివోవు : దే. అ. క్రి. చిల్లవడు. బిల్వ. 2 ఆ. 64.
- దొంతరుగొను : దే. అ. క్రి. దొంతులుగాజేసు.
- దొంతులదులుపు : దే. అ. క్రి. పూర్తిగా బీదవడు, అన్నియునువెతుకు.
- దొందడించు : దే. అ. క్రి. అలసిపోవు. హరి. పూ. 9 ఆ. 153
- దొంపుగట్టు : దే. స. క్రి. చేలను వరుసగా చేసి గట్టుచేయు
- దొంగుడుకొను : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు. అచ్చ. భార. 5 ఆ. 86
- దొడ్డికొను : దే. అ. క్రి. నిండు, నెలవుకొను
- దొడ్డిదారిని ప్రవేశపెట్టు : దే. స. క్రి. అక్రమమార్గమునఁ బ్రవేశపెట్టు.
- దొడ్డివెట్టు : దే. స. క్రి. బంధించు (వశ్యాదులను.)
- దొడ్డువాటు : దే. అ. క్రి. అధికమగు. శ. ర.
- దొడ్డు : దే. స. క్రి. తన్ను.
- దొడ్డగొను : దే. స. క్రి. కొల్లగొట్టు.
- దొడ్డలువుచ్చు : దే. స. క్రి. కొల్లవుచ్చు.
- దొడ్డలువోవు : దే. స. క్రి. కొల్లపోవు. శ. ర.
- (రూ) దొడ్డపోవు.

దొడ్డు సేయ : దే. స. క్రి. అతయు నిచ్చు.

దొడ్డు సేయ : దే. స. క్రి. పెద్దసేయ.

దొనదొనమును : దే. అ. క్రి. దొనదొనమును కూయు అము. 6 ఆ.

దొన్నెకట్టు : దే. అ. క్రి. దొప్పలుకట్టు.

దొప్పకొట్టు-దొప్పలుకొట్టు : దే. అ. క్రి. గ్రాహ్యణార్థము చేయు.

దొప్పతోగు : దే. అ. క్రి. మునుకలాడు.

దొప్పలుగట్టు : దే. అ. క్రి. మడుగులుకట్టు, ఆకులతో ద్రవపదార్థము నిల్పునట్లుచేయు.

దొబ్బు : దే. స. క్రి. 1. సంభోగముచేయు.

2. దొంగిలించు.

3. ముందరికి త్రోయు.

దొబ్బులుపెట్టు : దే. స. క్రి. నిందించి బుద్ధిచెప్ప.

దొమ్మరోగముపుట్టు : దే. అ. క్రి. పశువుల దొబ్బలకు (ఊపిరి తిత్తులకు) రోగమువచ్చు.

దొమ్మలుపడు : దే. అ. క్రి. 1. వేగముగ పరుగెత్తుటనలనగాని

బరువులుమోసి క్రిందికి దిగుటనలనగాని ఎద్దులకు ఎదలపై భారముపడు. (తెలం)

2. శక్తి నశించు.

3. దొబ్బలు నీరసించు.

దొమ్మిగూడు : దే. అ. క్రి. కలియు, దొమ్మిచేయు.

దొమ్మిరేగు : దే. అ. క్రి. కల్లోలముపెరుగు.

దొమ్ములాడు : దే. అ. క్రి. 1. దొమ్మియుద్ధముచేయు.

2. పెనఁగులాడు, కలహించు.

దొరకొను : దే. అ. క్రి. 1. యెత్తించు.

2. సిద్ధపడు.

స. క్రి. 1. ప్రారంభించు.

2. పొందు.

దొరకించు : దే. స. క్రి. లభింపజేయు.

దొరకించుకొను : దే. అ. క్రి. 1. పట్టుకొను.
2. సంపాదించు.

దొరకు : దే. అ. క్రి. 1. చిక్కు.
2. కలుగు.
3. ఏలగు.
4. పట్టువడు.

దొరకువడు . దే. అ. క్రి. చిక్కు, వశమగు, (దొరకుపడ

దొరకొను . దే. అ. క్రి. 1. లభించు.
2. సంభవించు.
3. సాధ్యమగు.
4. నెఱవేరు.
5. దోచు.
6. సిద్ధపడు, లొంగు.

(చూ) దొరుకొను.

దొరకొల్పు : దే. స. క్రి. దొరకొనజేయు, సంపాదించు

దొరపు : దే. స. క్రి. 1. కలుగజేయు.
2. ఉంచు.

దొరయించు : దే. స. క్రి. 1. కలిగించు.
2. ఉంచు.

దొరయు . దే. అ. క్రి. 1. తగులు.
2. సమానమగు.
3. కలుగు.
4. జరుగు.
5. ఒప్పు.
6. చిక్కుకొను.
7. తగు.

దొరయు

8. ఉండు.

9. వచ్చు.

స. క్రి. 1. పాలు.

2. స్పృశించు.

3. ముక్కుతో పొడుచు.

4. చొచ్చు.

దొరలకయుండు : దే. అ. క్రి. ఉదాసీనుడగు.

దొరల(గ)నాడు . దే. స. క్రి. తిరస్కరించు, నిరాకరించు.

దొరలించు : దే. అ. క్రి. 1. రాలు, పడు.

2. తిరుగు.

3. సంభవించు.

4. కలియు,

5. అతిశయించు, దొరలునల్లుచేయ

రూ.దొరించు.

దొరలు . దే. అ. క్రి. పరిభ్రమించు, దొల్లు.

దొరల్పు : దే. స. క్రి. 1. కలుపు,

2. మాడ్చు.

దొరవచ్చు : దే. అ. క్రి. సాటియగు.

దొఱకు : దే. అ. క్రి. ఊడు, తెగు.

ప

దొఱయు : దే. అ. క్రి. కలియు, కూడు.

స. క్రి. 1. ప్రాపించు.

2. రమించు.

దొలించు : దే. స. క్రి. దొరలించు.

దొల్పు : దే. స. క్రి. పొడుచు, రంధ్రముచేయు.

దొలపు : దే. స. క్రి. దొరలించు.

దొల్లు : దే. అ. క్రి. దొరలు.

దొసగులపెట్టు : దే. స. క్రి. తప్పలెన్ను [రూ] దొసగులెన్ను.

దో

దోఁకు :	దే. అ. క్రి. ఇంకు, తగు.	
దోకు :	దే. అ. క్రి. భూమిలో గడితీయు, గోనీల ఆటలలో	
దోకు :	ఓడినవాడు మోచేతనోకు.	
	స. క్రి. క్రక్కు.	
దోగాడు :	దే. అ. క్రి. బిడ్డలు నేలపై జేతులాని మోకాళ్ళతో	
	నడచు, ప్రాకు.	
దోగియాడు :	దే. అ. క్రి. ప్రాకు.	
దోగు :	దే. స. క్రి. మేనితోలాలియు, ప్రాకు,	
దోచు :	దే. స. క్రి. 1. కొల్లగొట్టు.	
	2. దొంగిలించు.	
	3. అధికముగా మోసగించు.	
	4. లాగు.	
	5. అపహరించు.	
	స. క్రి. దోచియిచ్చు, ఇంటిలోనివారిని	
	మోసగించి యిచ్చు.	
దోటు :	దే. స. క్రి. ఇచ్చు.	(వ్యవ)
దోనిగట్టు :	దే. అ. క్రి. కాలువకట్టు,	
దోపు :	దే. స. క్రి. పుష్పాదులను దలలో పెట్టుకొను,	
	చూర్చు.	
దోపుడుపడు :	దే. అ. క్రి. కొల్లగొట్టబడు.	
దోపువోపు :	దే. అ. క్రి. నులివడు.	
దోబూచులాడు :	దే. అ. క్రి. దాగుడుమూతలాడు.	
దోముబట్టు :	దే. అ. క్రి. శరీరమునకు స్పర్శతెలియక ఉండు.	
దోమువట్టు :		(తెలం)

దోయికట్టు : దే. అ. క్రి. రెండుభాగములుగా చీలు.

హరి. పూ. 7 ఆ. 92

దోయిలించు : దే. అ. క్రి. దోసిలిపట్టుకొను.

దోయిలితీర్చు : దే. స. క్రి. నచుస్కరించు.

దోరగలువడు : దే. స. క్రి. ఒడగెడనగు.

దోరగలువడు : దే. అ. క్రి. దోరగలునడు.

దోరగింపు : దే. స. క్రి. దోరగిల్ల జేయు.

శ. ర.

దోరగిలబాటు : దే. అ. క్రి. పండబాటు.

దోరగిలు : } దే. అ. క్రి. ఎఱ్ఱబాటు, పంచుటకు అనువుగా
దోరగిలు : } ముమరు.

దోరవాటు : దే. అ. క్రి. ఎఱ్ఱనడు.

దోరు : దే. అ. క్రి. 1. చచ్చు.

2. వ్రాలు.

దోర్చనేర్చు : దే. స. క్రి. వడగొట్టు.

కు. సం.

దోర్చ(రుచు) : దే. స. క్రి. ఇటువంటి కదల్చు, పంపించు.

దోషించు : సం. అ. క్రి. దోషము తగులు.

దోసిలించు : } దే. అ. క్రి. దోయిలించు.

దోసిలొగు : } స. క్రి. దీనముగా యాచించు.

దోస్తీచేయు : హిం. అ. క్రి. స్నేహముచేయు.

దొడుతీయు : హిం. అ. క్రి. పరుగెత్తు.

ద్యోతించు : సం. అ. క్రి. ప్రకాశించు.

ద్రవించు : సం. అ. క్రి. కాదు, (నీరు) కరంగు.

ద్రుమ్మరించు : దే. స. క్రి. ఎక్కువగ వోయు.

ద్రెక్కొను : దే. అ. క్రి. లేచు.

స. క్రి. కలఁచు.

ద్రెచ్చు : దే. అ. క్రి. చీల్చు.

ద్రొబ్బించు : దే. స. క్రి. పడద్రోయించు.

ధా

- ధారగొను : మి. స. క్రి. ధారాపూర్వకముగా దానము పుచ్చుకొను.
- ధారణగలుగు : మి. అ. క్రి. ధర యగు. ఉ:- “ప్రాలేడుమానికలకుం దైలము మానెడు పురంబు ధారణ గలుగన్” కేయూర.
- ధారనిలపు : మి. స. క్రి. ప్రస్తుతి కెక్కునట్లు చేయు. ఉ:- పదునువ్వురు గడంగను ధారనిల్పె కటకములోనన్.
- ధారలుపట్ట(బంపు) : మి. స. క్రి. బాకా టూదుటకు నియోగించు. కు. సం.
- ధారవోయించు : వై. స. క్రి. ధారాపూర్వకముగా దానముచేయించు
- ధారవోయు : వై. స. క్రి. ఉదకధారాపూర్వకముగా దానము చేయు.
- ధావంతపడు : పై. అ. క్రి. త్వరపడు, “ధావంతపడి నీపు దవ్వుపోవలడు.” ఉ. ప. 2 ఆ.
- ధావించు : సం. అ. క్రి. పరుగెత్తు.

ధి

- ధిక్కరించు : దే. స. క్రి. 1. ఎదిరించు, ప్రతిఘటించు. 2. నిందించు. 3. తిరస్కరించు, అగౌరవపఱచు.
- ధిక్కరించు : వై. స. క్రి. బెడరించు, భయపెట్టు.
- ధూపటమగు : వై. అ. క్రి. పొగ యంతటను వ్యాపించు.
- ధూముచేయు : } దే. స. క్రి. అల్లరిచేయు.
- ధూము ధాములు చేయు : } అ. క్రి. హాసముచేయు. బాగుగా కోపమును వ్యక్తముచేయు.

- ఘాళించు : సం. స. క్రి. చిలుకు, స్రవించు. సాంబో. 1 ఆ. 181
 “ననతేనియలన్ ఘాళించు పుష్పగుచ్ఛము.”
- ఘాళిగలియు : దే. అ. క్రి. నళించు.
- ఘాళిగలుపు : దే. స. క్రి. నాశనముచేయు, మట్టిలోఁగలుపు.
- ఘానించు : దే. స. క్రి. ధ్యానముచేయు, తలపోయు.
- ఘ్రవీకరించు : సం. స. క్రి. స్థిరపఱచు.
- ఘృజమెత్తు : మి. అ. క్రి. కత్తిగట్టు, పోరాటము సాగించు,
- ఘృనించు : దే. అ. క్రి. శబ్దించు, మ్రోయు.

న

- నంకు : దే. అ. క్రి. 1. నేలను గోరాడు.
 2. ముక్కుతో మాట్లాడు.
- నంగిరియోడు : దే. అ. క్రి. నంగిమాటలు మాటలాడు.
- నంగు : దే. అ. క్రి. 1. జంకు.
 2. ముక్కుతో మాట్లాడు.
- నంచు : దే. స. క్రి. నంజు.
- నంచుకొను : దే. స. క్రి. నంజికొను.
- నంజలిపడు : దే. అ. క్రి. వ్యధపడు, తెలియనిబాధపడు (నె.జి.)
- నంజలిపడు : దే. అ. క్రి. సంకోచించు, బాధపడు.
- నంజు : దే. స. క్రి. భక్షించు, నంచుకొను.
- నంజుకొను : దే. స. క్రి. 1. కూరలులోనగు న్యంజనముల నుపదం
 శములుగా నుపయోగించు,
 ఆస్వాదించు.
 2. భుజించు.
- నంజుడగు : దే. అ. క్రి. మాంసపుముద్ద యగు. (దెబ్బలతో.)

నందించు : సం. అ. క్రి. సంజ్ఞోపించు.

స. క్రి. 1. స్తుతించు, పొగడు.

2. కటాక్షించు, కరుణించు.

నకనకపడు : దే. అ. క్రి. ఆకలిచే బాధనొందు, కృశించు.

నకనకలాడు : దే. అ. క్రి. నకనకపడు, చలించు.

“లేతనడుములు సవ్వల నకనకలాడు”

క.న.రా.అరణ్య.2752

నకనకలుగుడుచు : దే. అ. క్రి. అలరటనొంచు.

నకనకదీయు : దే. అ. క్రి. మఱియొకప్రతి దీయు.

నక్కిళ్ళపడు : దే. అ. క్రి. దవుడకీళ్ళు కదలకుండు, నిరుత్తరుడగు.

నక్కిళ్ళవట్టు : దే. అ. క్రి. చలికి మాట్లాడరాకపోవు.

నక్కు : దే. అ. క్రి. దాగిఱొను, ఒడుగు.

నక్కుత్తుకొను : దే. స. క్రి. విసుగుకొను. (పండి)

నగవులఁబోవు : దే. అ. క్రి. పరిహాసముపాలగు.

నగవులాడు : దే. అ. క్రి. నవ్వు.

స. క్రి. పరిహాసించు.

నగించు : దే. స. క్రి. నవ్వించు, పరిహాసించఁజేయు.

నగియించు : దే. స. క్రి. నగించు.

నగు : దే. అ. క్రి. నవ్వు.

స. క్రి. పరిహాసించు.

నగు(గి)పించు : దే. స. క్రి. నవ్వించు.

నగుబాటపాలగు : దే. అ. క్రి. పరిహాసాస్పదమగు.

నగుబాటపాలుచేయు : దే. స. క్రి. అవమానముపాలుచేయు.

నగుబాటాడు : దే. స. క్రి. పరాచికములాడు.

నగునేయు : దే. స. క్రి. పరిహాసించు.

నగ్గు : దే. అ. క్రి. చూర్ణమగు.

బ.స.పు.1-209

(స్రగ్గ-పాఠాంతరము-ప్రయోగాంతరములేదు.)

- నచాయించు : దే. స. క్రి. నశనర్తిగాచేయు, ఆడించు.
- నచ్చు : దే. అ. క్రి. ప్రియమగు, నమ్మకము కలుగు, లగ్నమగు.
 స. క్రి. 1. నమ్ము.
 2. వీడించు. వరాహ. 2.48.
 3. ఎలుగు.
- నచ్చుచేయు : { దే. అ. క్రి. ఆలస్యముచేయు. నె.జి.
 నజ్జుచేయు :
- నచ్చుపెట్టు : దే. స. క్రి. తొందరపెట్టు, బాధించు.
- నజరుపెట్టు : హిం. అ. క్రి. కాన్కపెట్టు.
- నజ్జుచేయు : దే. స. క్రి. నలగగొట్టు.
 పడిసెముపట్టు. (తూ. గో.)
- నటనమిగులు : నై. అ. క్రి. విలసిల్లు, అతిశయించు.
- నటించు : సం. అ. క్రి. 1. నాట్యముచేయు, నర్తించు.
 2. కపటముగా ప్రవర్తించు.
 3. నర్తించు
 4 తోచు.
 స. క్రి. అభినయించు, నిజముగా లజ్జాదీక
 మున్నట్లు కనబఱచు,
 2. అనుసరించు.
- నటియించు : సం. అ. క్రి. నటించు, నర్తించు, ఆడు.
- నట్టగు : దే. అ. క్రి. అభ్యంతరము కలుగు, పని మొలిపి
 పూర్తికాక యాగిపోవు, తిన్నగా రాక
 పోవు. వ్యవ. పాఠము నట్టయ్యె.
- నట్టాడు : దే. అ. క్రి. 1. నాట్యముచేయు, నర్తించు.
 2. చలించు,
 3. ఇటునటుదిరుగు.

నట్టింఱు : దే. అ. క్రి. నట్టింఱు, ఆఱు.

నట్టు : దే. అ. క్రి. అడ్డు, ఆగు.

నట్టుకొట్టు : దే. అ. క్రి. 1. ఆలసింఱు.

2. సంకోఱింఱు.

స. క్రి. ఆటంకపఱు.

నట్టుకొను : దే. అ. క్రి. నివసింఱు, నెలకొను.

నట్టుగట్టు : దే. స. క్రి. ఒక్కొక్కగుట్టుగ వేయు.

నట్టుపడు : దే. అ. క్రి. అడ్డుపడు.

నట్టుపఱు : దే. స. క్రి. ఆటంకపఱు.

నట్టువడు : దే. అ. క్రి. నడుమ నడుమ ఆగు.

నట్టువద్రొక్కు : దే. అ. క్రి. నాట్యమువేయు.

నట్టువేయు : దే. స. క్రి. 1. ఒక్కొక్క గుట్టుగా వేయు.

నట్టిటద్రోయు : దే. స. క్రి. నాశనముచేయు.

నడ్డంకు : దే. అ. క్రి. చలింఱు.

నడ్డగొట్టు : దే. అ. క్రి. నిలుఱు, ఆగు.

నడ్డచియొడు : దే. అ. క్రి. ప్రవర్తింఱు, ఉండు.

నడ్డఱు : దే. అ. క్రి. 1. చరింఱు.

2. ప్రవర్తింఱు.

3. వెడలు.

4. చెల్లు.

5. నెఱవేరు.

6. జరుగు.

7. గ్రాసము కడఱు.

8. ఉండు.

స. క్రి. కవియు.

వక్షతెఱు : దే. అ. క్రి. 1. వచ్చు.

2. పోవు.

3. తిరుగు.

- నడతెగు : దే. అ. క్రి. 1. నడక తెగినదగు, అలసిపోవు.
- నడపాడు : దే. అ. క్రి. నడచు, తిరుగు.
- నడపించు : దే. స. క్రి. 1. నడువజేయు, చలింపజేయు.
2. ప్రవర్తిల్లజేయు.
- నడపు : దే. స. క్రి. 1. గమనింపజేయు.
2. ప్రవర్తిల్లజేయు.
3. జరుపు, సాగించు.
4. ఆచరించు.
5. పోషించు.
6. సమకూర్చు,
- నడపుకొను : దే. స. క్రి. పోషించు, పెంచుకొను, దత్తుకొను. తె
- నడయాడు : దే. అ. క్రి. 1. సంచరించు.
2. వీచు.
3. ఉండు, నివసించు.
4. చలించు.
- నడికించు : దే. స. క్రి. భయపెట్టు.
- నడిపించు : దే. స. క్రి. 1. గమనింపజేయు.
2. జరిగించు, సాగించు.
3. త్రోలు.
- నడినీలు : దే. అ. క్రి. బాగుగా అలసిపోవు.
- నడివిటుగు : దే. అ. క్రి. సొగరడగు.
- నడుకబడు : దే. అ. క్రి. నశించు.
- నడుకు : దే. అ. క్రి. 1. ఒడుగు, వంగు.
2. లోబడు.
3. వడకు, కంపించు.
4. భయపడు, వెనుదీయు.
5. నశించు.
6. బాధపడు.

నడుకొత్తు : దే. అ. క్రి. భయములేకుండు.

నడుగు : దే. అ. క్రి. నడకు, ఉడుగు.

నడుచు : దే. అ. క్రి. 1. సంచరించు.

2. వెడలు.

3. ప్రవర్తించు, నడచుకొను.

4. కలుగు, పుట్టు.

5. అనుభూతమగు.

6. అనుకూలించు.

7. ఉండు, జరుగు.

నడునడునడుంగు : దే. స. క్రి. మిక్కిలి చలించుచు నడచు. భా.

నడుపాడు : దే. అ. క్రి. నడచు, సంచరించు.

నడుపు : దే. స. క్రి. 1. ప్రవర్తింపజేయు.

2. ఆచరించు.

3. పోషించు.

4. త్రోలు.

నడుపుకొను : దే. స. క్రి. పోషించు, ప్రవర్తింపజేసికొను.

నడుముకట్టు : దే. అ. క్రి. సిద్ధపడు, నడుముకట్టుకొను.

నడుముకొను : దే. స. క్రి. పూనుకొను.

నడుముదాకు : దే. స. క్రి. ఎదుర్కొను, ఎదిరించు.

నడుమువాచ్చు : దే. అ. క్రి. శ్రమదీరుటకు బండుకొను.

నడుమువిలుగు : దే. అ. క్రి. దుఃఖాదులవార్త వినుటచే వివశుడ;
ప్రయత్నశక్తి ఉడుగు.

నడుపొచ్చు : దే. స. క్రి. నడుమఁ బ్రవేశించు.

నత్తు : దే. అ. క్రి. తడబడుచు మాట్లాడు.

నత్తునత్తులలాడు : దే. అ. క్రి. దోషమున్నపుడు సరిగా సవ
ధానము చెప్పలేకపోవు.

నత్తుకొట్టు : దే. అ. క్రి. మాట తడబడు.

- నవరుపెట్టు : హిం. అ. క్రి. కాన్కపెట్టు (నూ. నజరుపెట్టు.)
- నదురుపెట్టు : దే. స. క్రి. అదుపుతోపెట్టు.
- ననయు : దే. అ. క్రి. 1. పూచు.
2. చిగిరించు.
- ననలొత్తు : దే. అ. క్రి. అంకురించు.
- ననుచు : దే. అ. క్రి. 1. పూచు.
2. చిగిరించు.
3. మొగ్గయెత్తు.
4. వికసించు.
5. అనురాగమొందు.
6. అతిశయించు.
7. ఇంపగు.
8. అంకురించు, జనించు.
నూ. ననయు, ననచు.
- ననువు : దే. స. క్రి. వికసింపజేయు.
అ. క్రి. అలవాటుపడు.
-ఆయెద్దు ఇచట ననపడు. (నె. జి.)
- ననువువడు : దే. అ. క్రి. అనురక్తమగు.
- ననుబ్రామిచూపు : దే. అ. క్రి. సరిగా నుడుకకుండ అన్నము పలుకగు.
- ననుబ్రామివడు : దే. అ. క్రి. ననుబ్రామి యగు. జై. 8 ఆ. 193.
- నప్పు : దే. అ. క్రి. సరిపోవు.
- నఫరిచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. బాకా మొదలగునవి యూది ప్రకటించు. చంద్రా. 4 ఆ. 28
- నమలపెట్టు : దే. స. క్రి. నమలించు.
- నమలిపెట్టు : దే. స. క్రి. ఇతరులకొఱకై సిద్ధపఱచిపెట్టు.
- నమలు : దే. స. క్రి. 1. తిను.
2. దంతములతో నలగునట్లుచేయు.
3. ఆస్వాదించు.

- సమస్కరించు : సం. స. క్రి. వందనముచేయు.
- నమించు : సం. స. క్రి. సమస్కరించు.
- నమ్మించు : దే. స. క్రి. నమ్మునట్లుచేయు.
- నమ్ము : దే. స. క్రి. విశ్వసించు.
- నమ్మెక్కు : దే. అ. క్రి. పదనెక్కు.
- నయనించు : సం. స. క్రి. దృష్టిని నిలుపు. వే. కు. 1:3:46
- నయమగు : దే. అ. క్రి. బాధ ఉపశమించు.
- నయించు : సం. స. క్రి. నడుపు.
- నరయు : దే. అ. క్రి. ముదిమించే వెండ్రుకలు తెల్లనగు.
- నరవబడు : దే. అ. క్రి. రెండు మిట్టప్రదేశములమధ్య లోతుగ నేర్పడు.
- నరియు : దే. అ. క్రి. 1. వాడిపోవు.
2. నరయు.
- నర్కు : దే. స. క్రి. నఱకు, ఖండించు.
- నర్తించు : దే. అ. క్రి. 1. నర్తనముచేయు.
2. ఎగురు.
- నర్తిలు : దే. అ. క్రి. నటించు, కదలియాడు.
- నర్తిలు : దే. అ. క్రి. నర్తిలు.
- నఱకించు : దే. అ. క్రి. నఱకు ధా. ప్రే.
- నఱకు : దే. స. క్రి. 1. ఖండించు.
2. చంపు.
3. చెదరగొట్టు. 4. ప్రగల్భములాడు.
నూ. నఱకు. నరకు. (తెలం.)
- నఱకుడువడు : దే. అ. క్రి. ఖండితమగు.
- నఱకువడు : దే. అ. క్రి. 1. తొలగి, నశించు.
2. ఖండితమగు.
- నఱుకాడు : దే. స. క్రి. శత్రువులను సంహరించు.

- నేత్రాడు : దే. అ. క్రి. సంచరించు.
 నలుమాడు : దే. స. క్రి. పొడిచేయు. భార. భీష్మ. 2 ఆ. 237
 నలుము : దే. స. క్రి. పీడించు.
 నలగించు : దే. స. క్రి. పీడించు; బాధించు.
 నలగిపోవు : దే. అ. క్రి. అగ్రకముగ కష్టములపాలగు
 (నలగిన కుటుంబము.)
 నలగు : దే. అ. క్రి. 1. నలియగు; ముక్కలగు.
 2. నొప్పికలుగు.
 3. ముడుతలువడు.
 4. నశించు.
 5. శ్రమపడు.
 నలగుడువడు : దే. అ. క్రి. బాధపడు, ఒత్తిడినొందు.
 నలగుడువెట్టు : దే. స. క్రి. బాధించు.
 నలచు : దే. స. క్రి. 1. నలగఁజేయు.
 2. బాధించు.
 3. చంపు.
 4. కలియఁగలుపు.
 నలపు : దే. స. క్రి. 1. నలగఁజేయు.
 2. బాధించు.
 నలభైయగు : దే. అ. క్రి. పరాభవమగు, (40 వ సంవత్సరము.)
 నలవడు : దే. అ. క్రి. నలగు.
 నలిగొను : దే. అ. క్రి. ఉత్సాహపడు. పండితా. వాద. 176.
 నలదీటుగొను : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి ప్రకాశించు.
 నలినలియగు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి నలగు.
 నలిపెట్టు : దే. స. క్రి. బాధించు.
 నలిబడు : దే. అ. క్రి. (రోగార్తి) శరీరసంకటము నందు.

నలియు : దే. అ. క్రి. 1. నలగు, పొడియగు.

2. విలుగు.

3. నలగు.

4. చచ్చు.

నలిరేగు : దే. అ. క్రి. విజృంభించు.

నలిసిపోవు : } దే. అ. క్రి. చచ్చు. నీతి సీ. 58.

నలియగు : } దే. అ. క్రి. తలంబుకొనునప్పుడు ముటికిపోవుటకు
దేహమున పిండి మొలచవి రాచుకొను.

నలుగు : దే. అ. క్రి. నలగు, కృశించు, తగ్గు.

నలుగు . దే. అ. క్రి. 1. శాగుగా పరిచయమగు.
2. ఒకవిషయముపరిశీలనమునందుండు.
ఉదా:- ఆ విషయము నలుగుచున్నది.

నలుగుడుపడు : దే. అ. క్రి. శాధపడు.

నలుగురినోళ్ళలోబడు : } దే. అ. క్రి. అప్రతిష్ఠ పొందు.

నలుగురినోళ్ళలోనాను : } దే. అ. క్రి. బహిర్గతమగు.

నలుగుతోపడు : దే. అ. క్రి. బహిర్గతమగు.

నలుగువెట్టు : దే. స. క్రి. నలుగిడు, మర్దించు, కొట్టు.

నలుచునలుపు : దే. స. క్రి. నలుగునట్లాచేయు.

నలుపెక్కు : దే. అ. క్రి. నల్లనగు.

నలుచుడించు : దే. అ. క్రి. నాలుగురెట్లగు.
స. క్రి. నాలుగురెట్లు చేయు.

నలుచుడించుకొను : దే. అ. క్రి. నలుచుడించు. భార.అను. 34. 297.

నలువందు : } దే. అ. క్రి. ఒప్పు.

నలువువారు : } దే. అ. క్రి. ఒప్పు.

నలువుమిగులు : } దే. అ. క్రి. ఒప్పు.

నలువొందు : } దే. అ. క్రి. ఒప్పు.

నలువుదీలు : } దే. అ. క్రి. ఒప్పు.

నల్పదేలు : దే. అ. క్రి. నల్లనగు.

నల్లబాటు : దే. అ. క్రి. నల్లనగు.

నల్లముఖముచేయు : దే. అ. క్రి. విచారమును వ్యక్తముచేయు.

ప్రతిక్రియ లేకపోవు.

నల్లమేకతప్పుచేయు : దే. అ. క్రి. జారత్వముచేయు.

“బలభేది గౌతముభార్య సహల్యఁ గా
మించి చేయడె నల్ల మేక తప్పు”

ప్రబోధచం. 1-150

నల్లతాళ్యగు: దే. అ. క్రి. నిశ్చలముగా నుండు.

(ఎన్నిజాబులు వ్రాసినా వాళ్ళు నా
పాలిటి నల్లతాళ్యయినారు) (వ్యవ.)

నల్లలుదీయు : దే. స. క్రి. 1. దిగదుడుచు. కునల. 4ఆ.217

2. నెత్తురుతో దిగదుడుచు నె. జి.

నల్లవడు : దే. అ. క్రి. సల్లనగు.

ననకమెక్కు : దే. అ. క్రి. సుందరమగు. (నూ) ననకమొప్పు,

నవనవచును : దే. అ. క్రి. కోమలమగు.

నవనవలాడు : దే. అ. క్రి. సవననచును.

నవయించు : దే. స. క్రి. బాధపెట్టు.

నవయు : దే. అ. క్రి. 1. కృశించు, చిక్కు.

2. కష్టపడు, శ్రమపడు.

నవసిపోవు: దే. అ. క్రి. కృశించు.

నవుడుకొట్టు : దే. అ. క్రి. మిణకరించు. ద్వి. హరిశ్చ. పూ. 216

నవ్వారు : దే. అ. క్రి. నవ్వుతో నొప్పు.

నవ్వించు : దే. స. క్రి. నవ్వునట్లుచేయు.

నవ్వు : దే. అ. క్రి. 1. హసించు.

2. సంతోషించు.

స. క్రి. 1. పోలు.

2. పరిహసించు, మేలమాడు.

- నవ్వుకొను : దే. అ. క్రి. నవ్వు.
- నవ్వుదేటు : దే. అ. క్రి. నవ్వు తేటపడు.
- నవ్వుపటచు : దే. స. క్రి. నవ్వులపాలుచేయు.
- నవ్వులపాలగు : దే. అ. క్రి. అపహాస్యము పాలగు, సటుగురిలో
నగుబాటునందు.
- నవ్వులపాలుచేయు : దే. స. క్రి. అవమానము పొల్పేయు,
అవమానించు.
- నవ్వులబెట్టు : దే. స. క్రి. పరిహసించు.
- నవ్వులుపడు : దే. అ. క్రి. నవ్వులపాలగు.
- నశించు : దే. అ. క్రి. నాశమునొందు.
- సనకించు : దే. స. క్రి. మోహింపజేయు. ప్రభులిం. 4 ఆ. 14 నిపు.
- సననసలాడు : దే. అ. క్రి. జరిగిన వ్యవహారమందిచ్చలేక సన్నగా
గొణుగు.
- సనవెట్టు : దే. స. క్రి. ఒకపనిని జేయుచుని వెచుకనుండి యదే
పనిగాఁజెప్ప.
- నసియించు : దే. అ. క్రి. నశించు.
- నసుగు : దే. అ. క్రి. 1. అస్పష్టముగా చెప్ప.
2. జంకు.
3. కొంకు.
4. ఆలసించు.
5. తామసించు.
- ననెముచేయు : దే. అ. క్రి. రోగనివృత్తికై ముకుపుటములలో రసా
దులు పోయు. (శిరోబాధలు.)
రూ: నస్యముచేయు.

నా

నాచీకొను : } దే. స. క్రి. 1. అపహరించు.
(హ) నాచుకొను: } 2. వశపఱచుకొను.
3. అణచు.

నాచు : దే. స. క్రి. అపహరించు.

నాటించు : దే. స. క్రి. 1. గ్రుచ్చు.
2. పాతించు.

నాటు : దే. అ. క్రి. 1. గ్రుచ్చుకొను.
2. స్థిరపడు.
3. జనించు, కలుగు.
4. అంటు, తగులు.

స. క్రి. 1. గ్రుచ్చు.
2. పాతు.
3. లగ్నముచేయు.
4. కలిగించు, ములునాటు.

నాటుకొను : దే. అ. క్రి. 1. పాదుకొను, స్థిరపడు.
2. కలుగు, సంభవించు.

నాటుకొలుపు : దే. స. క్రి. 1. అతుకుకొనఁజేయు.
2. పుట్టించు. 3. పాదుకొనఁజేయు.
(హ) నాటుకొల్పు.

నాటుతేలు : దే. అ. క్రి. మొక్క మొనవి పాతుకొని చక్కగా
వ్యాపించు.

నాటుదేలు : దే. అ. క్రి. జనించు, పుట్టు.

నాటువడు : దే. అ. క్రి. తెగు, నలుకుడువడు,

నాడు : దే. అ. క్రి. నాలు, గ్రుచ్చుకొను, విలుగు, ఖండిం
మగు.

నాకు : దే. స. క్రి. 1. నాలుకతో రాచి లోగొను.
2. తాకు

నాగవాసము బెట్టు : దే. అ. క్రి. తలుపులకు గొలుసుగల చిక్కు బెట్టు.

నాగవాసమెక్కు : దే. అ. క్రి. ఛోగపువీధికి తిరుగు.

నాచుబాటు : దే. అ. క్రి. నీట పాచి వర్పడు.

నాడెముచూపు : } దే. అ. క్రి. సరుకుయొక్క మంచిచెడ్డలు చూపు.

నాణ్యముచూపు : } దే. అ. క్రి. చిక్కిపోవు.

నాదారు : దే. అ. క్రి. మోగు.

నాదించు : దే. అ. క్రి. బాధించు.

నాదిచ్చు : దే. స. క్రి. కట్టా. యు. కాం. 13
అ. క్రి. నాలుకొను.

[అంటియు దామరపాకు జలములనంటని గతి యెంత
యా ప్రీతికరించి నడపిన మదిలోన నాదీను చెలిమి]

నాదుకొను : దే. అ. క్రి. ధ్వనియగు.

నాదుకొల్పు : దే. స. క్రి. ధ్వనింపజేయు.

నానవైచు : దే. స. క్రి. నానబెట్టు, సిగ్గుపఱచు, పనికాకుండ
నెట్టిపుచ్చు.

నాను : దే. అ. క్రి. 1. తడియు.

2. ఇంకు, ఇగురు. ఇందు. 2 అ. 15.

నానుచు : దే. స. క్రి. (నాను ధా. ప్రే.) నానునట్లుచేయు.

నానుడుపెట్టు : దే. స. క్రి. పనిని తేలనీయకపోవు.

నానుపు : దే. స. క్రి. (నాను ధా. ప్రే.)

నానోడు : దే. స. క్రి. చెప్పటకు వెనుకకుతగ్గు. కు. సం.

నాన్చినాన్చిచెప్పు : దే. స. క్రి. విషయము తేలకుండ మాటాడు.

నాన్చు : దే. స. క్రి. ఎక్కువగా తడుపు.

నాన్చు : దే. స. క్రి. నానుపు.

నామమడచు : దే. స. క్రి. 1. పేరులేకుండజేయు, చంపు.

2. నాశనముచేయు.

నామమడగు : దే. స. క్రి. చచ్చు.

నామములు పెట్టు: దే. స. క్రి. మోసముచేయు.

నాముకొను : దే. అ. క్రి. పరము నాముదంట్లు తిని వ్యాధిగ్రస్త
మగు.

2. నడ్లకు నడ్లతో వడ్డికొను.

నాములుతీయు : దే. అ. క్రి. వడ్లంగి బల్ల మొ. వానిపై గీతలుగీయు.

నారపాచు : దే. అ. క్రి. భయాదులచే బట్ట తొలగెను.

నారుచు (నార్చు): దే. స. క్రి. నాటజేయు. శ.ర.

నాటుపోయు : దే. స. క్రి. నాటుటకై యొత్తుగా విత్తనములు
చల్లి మొలకలు మొలిపించు.

నాలుకపీకికొను : } దే. అ. క్రి. మిక్కిలి ఇష్టమునుగాని కోపమును
నాలుకపెట్టికొను: } గాని ప్రదర్శించు.

నాలుకముల్లువిటుగు: దే. అ. క్రి. మాట్లాడలేకపోవు,
అనమానము కల్గు.

నాలుకజాటు : దే. అ. క్రి. రహస్యము నదలు.

నాలుకలుగ్రోయు: దే. అ. క్రి. నాల్కలు చాచు. (అగ్ని.)

నాలుకకుపదునుపెట్టు: దే. అ. క్రి. అనరాని మాట లను.
యభేచ్ఛముగా నూట్లాడు.

నాలుగువేళ్ళతోనికిపోవు: దే. అ. క్రి. భుక్తికి లోపములేకుండ కడచు

నాశపడు : దే. అ. క్రి. నశించు.

నాశపటచు : దే. స. క్రి. నాశముచేయు.

నాసిరిలు : దే. అ. క్రి. నశించు. శ. ర.

నాసిలు : దే. అ. క్రి. నవయు, ఊణించు.

నాసిలు : దే. అ. క్రి. నవయు, ఊణించు.

నింతు :

నింగివడు: }
నింగివడు: }

నింగిముట్టు :

నించు :

దే. అ. క్రి. ఇంకు, నశించు.

దే. అ. క్రి. అస్తమించు.

దే. అ. క్రి. ఆకాశము నంటు, అతిశయించు.

దే. స. క్రి. 1. నిండించు.

2. నెఱవేర్చు.

3. వ్యాపింపజేయు.

4. కలిగించు.

5. ఉంచు, పెట్టు.

6. పోయు.

7. ఏయు, ప్రయోగించు.

8. పుష్పాదులు చల్లు.

9. కలుపు, చేర్చు.

10. పొందు.

11. కటాక్షించు, చూచు.

12. పాతించు.

13. ఆవరించు.

14. వెలువఱచు.

నిండబడు :

నిండారు :

దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.

దే. అ. క్రి. 1. పూర్ణమగు.

2. అతిశయించు.

3. వ్యాపించు.

4. కడచు.

నిండించు :

దే. స. క్రి. 1. నెఱవేర్చు.

2. వ్యాపింపజేయు.

3. నిండజేయు.

- నిండు : దే. అ. క్రి. 1. జలామలచేబూర్ణమగు.
 2. నెఱవేరు.
 3. అధికమగు.
 4. వ్యాపించు.
 5. ఆయువు మూడు.
 6. కడచు, అశ్రిక్రమించు.
 7. పూర్తియగు.
 8. సంతోషించు.

- నిండుకొను : దే. అ. క్రి. 1. సంతోషించు.
 2. అయిపోవు.
 3. వ్యాపించు.
 4. అతిశయించు, పూర్ణమగు.

నిందించు : దే. స. క్రి. దూషించు.

నింపారు : దే. అ. క్రి. నినుపారు.

- నింపు : దే. స. క్రి. 1. వ్యాపింపజేయు.
 2. కలిగించు.
 3. నిండజేయు.

నిక్కముచేయు : దే. స. క్రి. దృఢపఱచు.

నిక్కవొడుచు : దే. అ. క్రి. పైకి పొడుచుకొనినచ్చు.

నిక్కించు : దే. స. క్రి. నిగుడజేయు, పైకెత్తు.

నిక్కిచూచు : దే. స. క్రి. చక్కగాఁజూచు, సోఁకు, మునికాకా
 లేచి మెడసాచి చూచు.

నిక్కిడు : దే. అ. క్రి. నిక్కు, పైకిలేచు.

- నిక్కు : దే. అ. క్రి. 1. నిగుడు, పైకి లేచు.
 2. హెచ్చు.
 3. పొంగు, పొరలు.
 4. ఉబ్బు, ఉబుకు.

నిక్కు :

5. అధికమగు.
6. వ్యాపించు.
7. సాగు, దీర్ఘమగు.
8. పొడము, జనించు.
9. సంతోషించు.
10. కైక్కులుచూపు.

నిక్కువించు : దే. స. క్రి. నిగుడఁజేసికొను. ప్రభం. 61.

విక్షేపించు : దే. స. క్రి. 1. దాచు.

2. నిలుపు.

3. పూడ్చు.

4. ఉంచు.

విగదించు : దే. స. క్రి. స్పష్టముగాఁజెప్ప,

విగనిగలాడు : దే. అ. క్రి. అంద మొసంగు, ధగధగలాడు.

విగమించు : దే. స. క్రి. తెలుపు, చెప్ప.

విగిడారు : దే. అ. క్రి. (నిగిడి + అరు) వ్యాపించు.

ఉ. హరి. 5 అ.

నిగిడించు_నిగుడించు : దే. స. క్రి. 1. చాచు.

2. వెలువరించు.

3. ప్రయోగించు.

4. వ్యాపింపజేయు.

నిగిడికొను : దే. అ. క్రి. తేడుముకొను, నిమురుకొను.

నిగుడఁజేయు : దే. స. క్రి. 1. వర్ధిలఁజేయు.

2. ప్రసరింపజేయు, ప్రయోగించు.

నిగుడఁదన్ను (రూ) నిగుడదన్ను : దే. అ. క్రి. కాళ్ళు బిగ్గసాచు.

నిగుడారు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.

నిగుడించు : దే. స. క్రి. నిగిడించు. వ్యాపింపజేయు,

-సున్నము నిగిడించినట్టి జోడరుగులపై.

భీమఖం. ఆ. 2

నిగుడు :

- దే. అ. క్రి. 1. నిక్కు, పైకిలేచు.
 2. విజృంభించు.
 3. వ్యాపించు.
 4. బయలుదేలు.
 5. యుద్ధాదులందు కవియు.
 6. వెలువడు.
 7. చక్కబడు.
 8. పొడము, జనించు,
 9. తలచు, కోరు.
 10. ఒప్పు.
 11. ప్రసహించు.
 12. విస్తరించు, దీర్ఘమగు.
 13. పరుగెత్తు.
 14. బాణాదులు మీదికి వచ్చు.
 15. మరణించు.
 16. అధికమగు.
 17. స్వాస్థ్యము నొందు.

నిగుడుచు : దే. స. క్రి. పెట్టు, మాపు (చూ) నిగుడ్చు.

నిగుడుదెంచు : దే. అ. క్రి. పొడము, కలుగు.

- నిగుడ్చు-నిగుడుచు: దే. స. క్రి. 1. వ్యాపింపజేయు, ప్రసరింపజేయు.
 2. వెలువరించు.
 3. బాణాదులను ప్రయోగించు.
 4. కలిగించు.
 5. పెట్టు.

నిగులుసేయు : దే. స. క్రి. బూడిదచేయు.

నిగూహించు : సం. స. క్రి. దాచు, మఱుగుపఱచు.

నిగదీయు-నిగలాగు: దే. స. క్రి. నిలబెట్టి యడుగు.

- నిగ్రాహు : దే. అ. క్రి. ఉత్కృష్టమగు.
- నిగ్గించు : దే. స. క్రి. నెఱవేర్చు, నిర్వహించు.
- నిగ్గు : దే. స. క్రి. మించు, మోటు.
- నిగ్గుతీయు : దే. స. క్రి. సారముతీయు.
- నిగ్రహపడు : సం. అ. క్రి. ఇబ్బందిపడు.
- నిగ్రహించు : సం. స. క్రి. 1. నిరసించు.
2. అడచు, నిరోధించు.
3. తోపాడు.
4. నిర్వహించు, నెఱవేర్చు.
- నిఘాయించు : హిం. స. క్రి. ఒకని వర్తనమును జాగ్రత్తగా పరిశీలించు.
- నిజపట్టు : దే. స. క్రి. నిజముగా తలచు.
- నిజముచేయు : దే. స. క్రి. ప్రమాణముచేయు.
- నిజముపట్టు : దే. స. క్రి. నిజముగా గ్రహించు.
- నిటకనియచు : దే. అ. క్రి. స్తంభమువలె పొడుగుగా నిలుచు.
- నిటనిటనగు : దే. అ. క్రి. మదాదులచే కన్నులు తేలిపోవు.
- నిటారుననియచు : దే. అ. క్రి. నిట్టనిలువుగా నిలుచు.
- నిట్టకనియచు : దే. అ. క్రి. స్తంభమువలెనిలుచు, పొడవుగనిలుచు.
- నిట్టగ్రమ్ము : దే. అ. క్రి. ఉప్పొంగు. వృత్తి. 2 ఆ. 50
- నిట్టతొలఁకు : దే. అ. క్రి. వెల్లివిరియు, భాగ. 8 స్కం. 717
- నిట్టదొట్టు : దే. అ. క్రి. వెల్లివిరియు. పద్య. 9 ఆ. 231
- నిట్టద్రోచు : దే. అ. క్రి. వెల్లివిరియు. కు. సం. 8 ఆ. 118
- నిట్ట(క)నియచు : దే. అ. క్రి. పొడవుగా నిలుచు (నిట్ట నిలుచుండు)
- నిట్టబొడుచు : దే. అ. క్రి. 1. నిక్కపొడుచు.
2. ఉప్పొంగు.
3. రోమాంచమగు.
4. విజృంభించు.

- నిట్టలమగు : దే. అ. క్రి. పొంగు.
 నిట్టలుద్రోచు : దే. అ. క్రి. ఉబుకు. భార. విరా. 1 ఆ. 245.
 నిట్టలుద్రోయు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు. కేయూర. 4 అ. 5.
 నిట్టలుబొడుచు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.
 నిట్టూరుచు : దే. అ. క్రి. నిట్టూర్పు విడుచు.
 నిట్టూర్పులిచ్చు : దే. అ. క్రి. నిశ్వాసము విడుచు.
 నిట్రపడు : దే. అ. క్రి. నిక్కు.
 నిట్రబొడుచు : దే. అ. క్రి. పొడవగు, నిక్కు.
 నిట్రించు : దే. స. క్రి. నిక్కించు, నిలుపుగానుంచు.
 నిట్రిల్లు : దే. అ. క్రి. ఉపవాసముండు.
 నిట్రువడు : దే. అ. క్రి. నిక్కపొడుచు.
 నిడుచను : దే. అ. క్రి. సాగు.
 నిడువెండ్రుకపెట్టు : దే. అ. క్రి. రోమాంచము నొందు.
 భార. 1 ఆ. 181

- నిదర్శించు : సం. స. క్రి. తార్కాణపఱచు.
 నిదానించు : దే. స. క్రి. నిర్ణయించు. పరిశీలించు.
 అ. క్రి. నెమ్మదించు, తొందరపడుకుండు.
 నిదురతీయు : దే. అ. క్రి. గాఢముగా నిదురించు
 నిదురతెలియు : దే. అ. క్రి. మేలుకాంచు.
 నిదురపుచ్చు : దే. స. క్రి. నిద్రింపజేయు.
 నిదురపట్టు : దే. అ. క్రి. నిద్రాఘృవగు.
 నిదురపోవు : దే. అ. క్రి. నిద్రించు.
 నిదురించు : దే. అ. క్రి. నిద్రపోవు.
 నిదేశించు : సం. స. క్రి. ఆజ్ఞాపించు.
 నిదురగొను : దే. అ. క్రి. నిద్రించు.
 నిదురపుచ్చు : దే. స. క్రి. నిద్రింపజేయు.

- నిర్దురపోవు : దే. అ. క్రి. నిదించు.
- నిద్రతేలియు : మి. అ. క్రి. మేల్కొను. ఆము. 4 అ. 144
- నిద్రతేలిపోవు : మి. అ. క్రి. వచ్చిన నిద్ర ఆగిపోవు.
- నిద్రపుచ్చు : మి. స. క్రి. నిద్రపజేయు.
- నిద్రవోవు : మి. అ. క్రి. నిదించు.
- నిద్రసేయు : మి. అ. క్రి. నిదించు.
- నిద్రించు : సం. అ. క్రి. నిద్రవోవు (నూ) నిద్రలు, నిద్రలు, నిదురించు.
- నివ్యానించు . సం. స. క్రి. చూచు.
- నిభవనము గావించు : మి. స. క్రి. సంభోగించు. శిన. రా.
- నినదించు : సం. అ. క్రి. ధ్వనిచేయు.
- నినుచు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.
స. క్రి. 1. ఉంచు, పెట్టు.
2. వ్యాపింపజేయు.
3. నాటు, ఏయు.
4. నిండించు.
- నినుపారు : దే. అ. క్రి. 1. అధికమగు.
2. పూరమగు.
- నిపతించు : సం. స. క్రి. 1. పడద్రోయు, పడనొట్టు.
2. నిపాతముచేయు, నియమించు.
- నిపాతించు : సం. స. క్రి. పడనొట్టు. భార. ఆర. 3 ఆ. 36
- నిపాదించు : సం. స. క్రి. సంపాదించు.
- నిప్పొడిగట్టు : దే. అ. క్రి. స్వయముగా కీడు తెచ్చుకొను, దుష్టార్యమును చేయు.
- నిబంధించు ; సం. స. క్రి. 1. బంధించు, కట్టు.
2. అడ్డగించు, నిరోధించు.
3. కూర్చు, రచించు, శాసించు.

నిబద్ధించు : దే. స. క్రి. నిబద్ధించు. ఉ. హరిశ్చ. 4 ఆ. 51

నిబద్ధించు : సం. స. క్రి. 1. నిజపాతము.

2. రుజువుచేయు. రాధా. 1 ఆ. 25

నిబిడీకరించు : సం. స. క్రి. దట్టముగాఁజేయు.

నిప్పరముగానుండు : దే. అ. క్రి. ధైర్యముగ, స్తిమితముగ నుండు.

నిప్పరించు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు. చంద్రా. 6 ఆ. 142.

2. నిదానించు.

నిప్పరికించు : దే. స. క్రి. 1. కరుణించు, ఆలోచించు.

అ. క్రి. 1. ఉప్పొంగు.

2. నిదానించు.

నిఘాయించు : దే. స. క్రి. సమర్థించు, నిర్వహించు.

నిఘాయించుకొను : అన్య. దే. స. క్రి. తట్టుకొను, తాను, ఓర్పుకొను.

నిమంతరించు : సం. స. క్రి. యజ్ఞాదులకుఁ బిచ్చు, ఆహ్వానించు, రాజవ్యవహార నిర్ణయార్థము పిలుచు, అవశ్యమైన శ్రాద్ధ భోజనాదులందుఁ దగు వారిని బిలుచు.

నిముకు : దే. అ. క్రి. స్తవ్యపానము చేయు.

నిమురు : దే. స. క్రి. స్పృశించు, తాను, వాత్సల్యముతో రాచు.

నిమురుకొను : దే. అ. క్రి. ఆవృతచుగు.

స. క్రి. తడవుకొను.

నిమృకునీరువోయు : దే. అ. క్రి. అచంచలముగా నుండు.

నిమృశించు : దే. అ. క్రి. స్వస్థచుగు, ఉపశమించు.

నియచ్ఛించు : సం. స. క్రి. నియమించు, ఇచ్చు.

నియమించు : సం. స. క్రి. 1. ఆజ్ఞాపించు.

2. నిరోధించు, అడ్డగించు.

3. ఏర్పాచు, నిర్ణయించు.

- నియోగించు : సం. స. క్రి. 1. ఏర్పఱచు.
2. ఆజ్ఞాపించు.
3. సంతానముకై భర్త అన్యునిగవయ్య
భార్యకు చెప్పి.
- నియోజించు : సం. స. క్రి. లగ్నము చేయు.
- నిరసించు : సం. స. క్రి. 1. తిరస్కరించు, త్రోసివేయు.
2. అలక్ష్యమునీయు, అగౌరవించు.
- నిరీక్షించు : సం. స. క్రి. 1. చూచు.
2. ఎదురుచూచు.
3. భావించు, తలపోయు.
- రామా. 7 ఆ. 173
- నిరూపించు : సం. స. క్రి. 1. నిర్ణయించు.
2. గ్రహించు, తెలిసికొను.
3. చూచు,
4. నిర్వచించు.
5. అభివయించు. (నాట్య.)
- నిరోధించు : సం. స. క్రి. అడ్డగించు.
- నిర్గమించు : సం. అ. క్రి. 1. ఉద్భవించు.
2. పైకి వచ్చు, ఉద్గతమగు.
3. బయలుపెడలు, బయలుదేలు.
- నిర్ఘాంతపోవు : వై. అ. క్రి. నిశ్చేష్టమగు.
- నిర్ఘోషించు : సం. అ. క్రి. ధ్వనిచేయు.
- నిర్జించు : సం. స. క్రి. 1. బాధించు.
2. జయించు.
3. చంపు.
- నిర్ణయించు : సం. స. క్రి. 1. నిర్ణయించు.
2. నిర్ధారణచేయు.
3. ఏర్పఱచు.

- నిర్దళించు : సం. స. క్రి. చంపు.
- నిర్దహించు : సం. స. క్రి. 1. పూర్తిగాఁగాల్పు.
2. నాశముచేయు.
- నిర్దేశించు : సం. స. క్రి. 1. చూపు.
2. ఆజ్ఞాపించు.
3. నిరూపించు, నిర్ణయించిచెప్ప.
- నిర్ధరించు : సం. స. క్రి. నిర్ధారించు.
- నిర్ధారించు : సం. స. క్రి. నిశ్చయించు.
- నిర్బంధపఱచు : సం. స. క్రి. బలవంతముచేయు.
- నిర్బంధించు : సం. స. క్రి. 1. గట్టిగా బంధించు, కదలకుండఁ జేయు.
2. బలవంతపెట్టు, నిర్బంధపఱచు.
- నిర్భర్తించు : సం. స. క్రి. 1. తిరస్కరించు.
2. బెడరించు.
- నిర్భేదించు : సం. స. క్రి. చీల్చు.
- నిర్మఢించు : సం. స. క్రి. ధ్వంసముచేయు.
- నిర్మించు : సం. స. క్రి. 1. సృజించు.
2. చేయు.
3. గ్రంథాదులను రచించు.
4. గృహదులను కట్టు.
- నిర్మితచేయు : సం. స. క్రి. నిర్మించు.
- నిర్మూలపడు : సం. అ. క్రి. నాశనమగు.
- నిర్మూలపఱచు : సం. స. క్రి. నాశనముచేయు.
- నిర్మూలించు : సం. స. క్రి. 1. నాశనముచేయు.
2. ఊడదీయు.
3. పెకలించు.
- నిర్వచించు : సం. స. క్రి. నివరించిచెప్ప, స్పష్టపఱచు.

నిర్వర్ణించు : సం. స. క్రి. చూచు.

నిర్వర్ణించు : సం. స. క్రి. 1. చేయు.

2. ఆచరించు.

3. సిద్ధముచేయు.

చూ. నిర్వర్ణిల్లు.

నిర్వహించు : సం. అ. క్రి. గీవించు.

స. క్రి. 1. నెఱవేర్చు.

2. ఆచరించు.

3. చేయు.

4. జరుపు.

5. అన్నాదిక మిడి పోషించు.

నిర్వహిల్లు : సం. అ. క్రి. జరుగు, నెఱవేరు.

నిర్వాకపఱచు-నిర్వాకపెట్టు : దే. స. క్రి. నిర్వాకముచేయు.

నిర్వహించు.

నిర్వాదించు : సం. స. క్రి. 1. విచారించు, దుఃఖించు.

2. రోతపడు.

నిర్వాసించు : సం. స. క్రి. ప్రవాసముగాఁ బంపు.

నిర్విషయమగు : సం. అ. క్రి. విషయవాసన లేనివా డగు. భార.

నిర్వేదించు : సం. అ. క్రి. దుఃఖించు, విరక్తి నొందు.

నిఱునీగు : దే. స. క్రి. సంపూర్ణముగ త్యజించు. కాశీ.1ఆ.179

నిఱుననీగు : దే. అ. క్రి. బడలు విడిచికొను, అతిగా గర్వించు.

శవము గట్టిగా బిగియు.

నిలకయిచ్చు : దే. స. క్రి. ప్రవాహవేగమున కాలాసనిచ్చు.

(నిలక = ఊత.) ఈ యేఱు నిలకనీయదు. న్యన.

నిలచికాలు : దే. అ. క్రి. ఆవిష్కరణ నెమ్మదిగా మండు.

నిలబడు : దే. అ. క్రి. నిలునబడు.

నిలబెట్టు : దే. స. క్రి. నిలవేయు, నిర్బంధించు, సహాయము

చేసి స్వయంపోషకముగా చేయు.

నిలవేయు : దే. స. క్రి. నిర్బంధించు.

నిలుగు : దే. అ. క్రి. 1. నీలుగు, ఒడలు విఱచుకొ
2. చచ్చు.
3. గర్వించు,

నిలుచు : దే. అ. క్రి. 1. నిలువబడు.
2. ప్రతిష్ఠితమగు.
3. వర్తించు.
4. నివసించు.
5. పాటిపోకుండు.
6. శేషించు.
7. ఆగు.
8. ఉండు, పోకుండు.
9. జాటు.
10. కలుగు.
11. తీటు.
12. జీవించు.
13. కనబడు.
14. వృద్ధి నొందు.
15. తగులుకొను.
16. నశింపకుండు.
17. చిత్తైకాగ్రత నొందు.
18. విశ్రేమించు.

నిలుచుండఁబెట్టు : దే. స. క్రి. నిలుచునట్లుచేయు.

నిలుచుండు : దే. అ. క్రి. 1. నిలువబడు.
2. వేచియుండు.
3. కదలకయుండు.

నిలుచుకొను : దే. అ. క్రి. నిలుచు.

నిలుపు :

- దే. స. క్రి. 1. నిలువబెట్టు, కనబడచు.
 2. స్థాపించు, ప్రతిష్ఠించు.
 3. అలంకరించు, పెట్టు.
 4. వసంపజేయు.
 5. ఆపు.
 6. అడ్డగించు.
 7. స్థిరముగా నుంచు.
 8. పుట్టించు.
 9. తగ్గుకొనజేయు.
 10. స్వస్థపడచు.
 11. ఏర్పడచు.
 12. పాటించు.
 13. విర్మించు.
 14. కూచుండబెట్టు.
 15. రక్షించు.

నిలుపుకొను :

- దే. స. క్రి. 1. ఏర్పడచుకొను.
 2. స్థిరపడచుకొను, చిక్కబట్టుకొను.

నిలుపునేయు :

- దే. స. క్రి. ఆపు.

నిలుపోవు :

- దే. స. క్రి. తాను, ఓర్పు (నూ) నిల్వోవు.

నిలువనాడు :

- దే. అ. క్రి. ఘోషించు, దృఢముగా పలుకు.

నిలువబట్టు :

- దే. స. క్రి. 1. దాచు, రహస్యముగా నుంచు.
 2. నిలుచుండు నిలబడు.
 3. ఆగిపోవు.
 4. నశించు.

నిలువబెట్టు :

- దే. స. క్రి. పాటించు, ఉదా. మాట నిలువబెట్టుకొను.

నిలువబడు-నిల్వబడు :

- దే. అ. క్రి. 1. ప్రతిష్ఠిత డగు.
 2. ఆధారమిచ్చు. ఉదా:-వానిని తిరిగి
 ఒక వ్యక్తిగా నిలువబెట్టెను.

- నిలువరించు : దే. స. క్రి. 1. తాళు, ఓర్పుకొను.
 2. కవియు, మార్కొను.
 3. నిరోధించు.
 4. ఉంచు, పెట్టు.
 5. నిలుపు, వహించు.
 6. ఆపు (హ) నిల్వరించు.

- నిలువవేయు : దే. స. క్రి. 1. ధనము ప్రోగు చేయు.
 2. వస్తువు చెడిపోకుండజేయు.
 3. నిలువజెట్టు.
 4. రక్షించు.

- నిలువుదోపులిచ్చు : దే. స. క్రి. దేవుళ్ళకు మొక్కుబడుల నిమిత్తము
 ఒంటి నున్న భూషణుల పూర్తిగా
 సమర్పించు.

- నిలువునపడు : దే. అ. క్రి. 1. నిలువున కూలబడు, నిశ్చేష్టమగు
 నిలువులపడు : 2. తెరిచికొను.

- నిలువునీరగు : దే. అ. క్రి. నిష్వేషపోవు.

- నిలువోపు : దే. స. క్రి. తాళు, ఓర్పు. శ.ర.

- నివర్తించు : దే. స. క్రి. 1. మఱలించు.
 2. పోగొట్టు.
 3. నిర్వర్తించు, చేయు.

- నివర్తింపించు : దే. స. క్రి. మఱలించజేయు.

- నివర్తిల్లు : దే. అ. క్రి. తొలగి, పోవు.

- నివసించు : సం. అ. క్రి. ఉండు, వాసముచేయు.

- నివారించు : సం. స. క్రి. 1. పోగొట్టు.
 2. అడ్డగించు.
 3. నివారణచేయు.

నివాళించు : దే. అ. క్రి. ఆరతిచ్చు.

- స. క్రి. 1. నీరాజితము సేయు.
2. నివాళి కలదానినిగాఁజేయు.
3. దిగదుడుచు.
4. తృణీకరించు, తిరస్కరించు.

నివాళిసేయు : దే. స. క్రి. 1. ఆరతిచ్చు.

2. వ్యాపించు.

నివిడించు : దే. స. క్రి. వెలికిఁజూచు.

నివుడు : దే. అ. క్రి. 1. చిప్పిలు, స్రవించు.

2. న్యక్తమగు, స్ఫుటమగు.

3. చాగు, దీర్ఘమగు.

4. తగు, ఒప్పు.

5. పైకుబుకు

6. వ్యాపించు.

7. అతిశయించు.

నివుడుచు : దే. స. క్రి. నిగుచ్చు.

నివురు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

స. క్రి. 1. వాత్సల్యాదులచేఁజేతితోరాచు

2. దుష్ట.

3. తుడుచు.

నివులుగప్పు : } దే. అ. క్రి. బూడిద గప్పు.

నీలుగప్పు :

నివేదనచేయు : సం. స. క్రి. నైవేద్య మర్పించు.

నివేదించు : సం. స. క్రి. 1. విన్నవించు.

2. సమర్పించు.

3. భక్తితో నిచ్చు.

4. ఎఱిగించు.

నివ్వగిలు : దే. అ. క్రి. వెలువడు.

నివ్వటించు : దే. స. క్రి. ఒప్పునట్లుచేయు.

నివ్వటిలు-నివ్వట్లు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.

2. కలుగు.

3. వ్యాపించు.

4. నర్దిల్లు.

5. ఒప్పు.

నివ్వట్లు : దే. అ. క్రి. 1. నిండాను.

2. సిద్ధించు.

3. ఒప్పు, ప్రకాశించు.

4. అతిశయించు.

5. వ్యాపించు.

6. కలుగు,

నివ్వెఱపడు : దే. అ. క్రి. 1. మిక్కిలి భయపడు.

2. మిక్కిలి ఆశ్చర్యపడు.

3. చేష్టు దక్కు.

4. భ్రాంశపడు.

నివ్వెఱపఱచు : దే. స. క్రి. భయపెట్టు.

నిశ్చయించు : సం. అ. క్రి. నిర్ణయించు, స్థిరపఱచు.

నిశ్చయించు : సం. అ. క్రి. 1. నిట్టూర్పు విడుచు.

2. ఊర్పు భోవలికిఁగొను.

3. ఊర్పు బయటికి విడుచు.

నిశ్వాసించు : సం. అ. క్రి. నిట్టూర్పు విడుచు.

నిశ్శేషపఱచు : సం. స. క్రి. మిగులకుండజేయు.

నిషేధించు : సం. స. క్రి. కూడదనిచెప్ప, త్రోసిపుచ్చు.

నిష్కర్షించు : సం. స. క్రి. నిశ్చయించు.

నిష్క్రమించు : సం. అ. క్రి. వెడలిపోవు.

- నిష్పంపించు : సం. స. క్రి. మార్కొను, తాకు.
- నిష్ఠించు : సం. స. క్రి. 1. శ్రద్ధ వహించు.
2. నిర్ణయించు.
- నిష్ఠివించు : సం. స. క్రి. ఉమ్మివేయు.
- నిష్ఠురములాడు : సం. స. క్రి. సూదిపోటు మాటలాడు,
నిష్ఠూరములాడు : } దెప్పిపొడుచు.
- నిష్ఠూరమువేయు : సం. స. క్రి. నిందవేయు.
- నిష్పాదించు : సం. స. క్రి. కలిగించు, నెఱవేర్చు.
- నిస్తరించు : సం. స. క్రి. 1. దాటు, తొలగించుకొను.
2. దాటించు, తరింపజేయు.
- నిస్సరించు : సం. అ. క్రి. వెలువడు
స. క్రి. 1. నిహ్నవించు.
2. మఱుగుపఱచు.
- నిహ్నవించు : సం. స. క్రి. మఱుగుపఱచు.
- నిక్షేపించు : సం. స. క్రి. ఉంచు, దాచు.

నీ

- నీగు : దే. స. క్రి. 1. పోగొట్టుకొను.
2. ఋణము తీర్చు.
- నీచుకానవడు : దే. అ. క్రి. చేపలకు ఆశపడు.
- నీటగలియు : దే. అ. క్రి. నశించు (రూ) నీశ్వరగలియు.
- నీటారు : దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు, బహు.
- నీటుపడు : దే. అ. క్రి. నీటుగల దగు.
- నీటుపఱచు : దే. స. క్రి. నీటు గలదానినిగాఁ జేయు.
- నీటువెట్టు : దే. అ. క్రి. విలాసము కల్గించుకొను.
- నీటుసేయు : దే. అ. క్రి. విలాసముచూపు.

- నీడదోచు : దే. అ. క్రి. ప్రతిబింబించు.
- నీరగు : దే. అ. క్రి. 1. ద్రవించు,
2. సశించు.
3. మిక్కిలి మెత్తబడిపోవు, బూడిద
అగు.
- నీరసించు . సం. అ. క్రి. బలహీనచుగు.
స. క్రి. నీరసము కల్గించు.
- నీరాడు : దే. అ. క్రి. స్నానముచేయు.
- నీరారు : దే. అ. క్రి. తడియారు.
- నీరార్చు : దే. స. క్రి. స్నానముచేయించు (నూ) నీళ్ళార్చు.
- నీరనడుముద్రెంపు: దే. అ. క్రి. అసాధ్యకార్యము తలపెట్టు. కు.సం.
- నీరు : దే. అ. క్రి. నిక్కు,
“కులుకుగుబ్బలు నీరగా
జిలుగు పయ్యెడకొంగు తొలగి జారగా”
రాజరంజన విద్యావిలాసనాటకము.
- నీరు ఎత్తించు : దే. అ. క్రి. బంగారుపోత బోయు,
గాయము చీముపట్టు. (నె. జి.)
- నీరుకట్టు : దే. అ. క్రి. చేలకు నీరు పాళించు.
- నీరుకాసుపట్టు: దే. అ. క్రి. తీర్థములయందు బ్రాహ్మణులు స్నాన
మంత్రములు చెప్పి డబ్బులు గ్రహించు.
- నీరుకారు-నీళ్ళకారు: దే. అ. క్రి. 1. ఉత్సాహము లేకుండు.
2. నీరసపడు.
- నీరుగాలివడు : దే. అ. క్రి. తాపమునొందు.
- నీరుచిచ్చుగొను : దే. అ. క్రి. నీరుచిచ్చు అను వ్యాధి కలదగు.
(నృత్యదులు).
- నీరుచిచ్చువడు : దే. అ. క్రి. సశించు.
- నీరుచూపు : దే. అ. క్రి. సంజువ్యాధి అంకురించు.

నీరుతాపు : దే. స. క్రి. కత్తులు మొ॥ వానిని కాల్చి వాడు
కావించి పదునుకోసమై వేడితో నీటిలో
ముంచు.

నీరుపట్టు : దే. అ. క్రి. (రోగాదులచే శరీరము) ఉబ్బు,
రక్తముపట్టు, నంజువ్యాధి కలుగు,
గర్భనతులకు దేహము నిగారిండు.

నీరుపోతలాడు : దే. అ. క్రి. జలక్రీడలాడు. కు. స०.

నీరుపోయు : దే. అ. క్రి. కొవ్వెక్కు. మదించు.
-ఇవ్విధంబున మెలగునయ్యింతి యొంటితిండి కతంబున
నినునుడికండపట్టి నీరుపోసిన మేనితో నిలుపరాని
మనసుచే జారభోగ మేమటక తిరుగు. శుక. 3. 351.

నీరుముట్టు-నీర్ముట్టు : దే. అ. క్రి. మలమూత్రవిసర్జనము చేయు.

నీరుమోయు : దే. అ. క్రి. నీటిలో మునుగు.
2. గర్భవతి యగు. పార్వ. 2 ఆ. 7.

నీరువట్టగు : దే. అ. క్రి. దప్పికగొను.

నీరువట్టు : ద్వ. అ. క్రి. దప్పిగొను. భార. అ. 3. ఆ.

నీరువిడుచు . దే. అ. క్రి. ఉచ్చపోయు.
“వీరయుగంధర్వ పేరుచెప్పి తేనీరువిడుచు ఘోషా”
(ప్రతాపరుద్రీయము.)

నీరువెట్టు : దే. స. క్రి. పొలము మొ॥ వానికి నీరు ప్రవహింపఁ
జేయు.

నీరుసిచ్చువట్టు : దే. అ. క్రి. నీరధికముగా పొందు.

నీరెక్కు : దే. అ. క్రి. జలభరితమగు, వాపునొందు, పొగరెక్కు.
(రా. నీ.)

నీరెత్తు : దే. స. క్రి. చేనికి నీరుపెట్టు.

నీరొత్తు : దే. స. క్రి. నీరుపిండు.

నీర్వట్టు : దే. అ. క్రి. దప్పిగొను.

నీలుపొటపుగొను: దే. అ. క్రి. భస్మము కవియు. కు.సం.

నీలుసేయు : దే. స. క్రి. బూడిదచేయు,

నీలుగు : దే. అ. క్రి. మరణించు, ఒడలుపెంచు.

నీలు : } దే. అ. క్రి. 1. చచ్చు.

నీలుగు : } 2. సాగు.

3. గర్వించు.

4. ఒడలు విలుచుకొను.

5. ఒడలుసాచు.

6. ఒడలుపెంచు.

నీళ్ళనాడు : దే. అ. క్రి. స్నానముచేయు.

నీళ్లాడు : దే. అ. క్రి. 1. స్నానముచేయు.

2. ప్రసవించు.

నీళ్ళార్చు : దే. స. క్రి. స్నానముచేయించు.

నీళ్ళకారు : దే. అ. క్రి. మందచుతితోనుండు, జాప్యముచేయు.

నీళ్ళతోడు : దే. స. క్రి. బావిలోనుండి జలమునుద్ధరించు;
న్యనహారము పాడుచేయు,
వేడినీళ్ళు స్నానమునకు పాళముచేయు.

నీళ్ళనమలు : దే. అ. క్రి. సంకోచించు, సంశయించు.

నీళ్ళపొసికొను : దే. అ. క్రి. గర్భవతియగు.

నీళ్ళబెట్టు : దే. స. క్రి. పశువులకు నీళ్ళుపెట్టు.

నీళ్ళలాడు : దే. అ. క్రి. స్నానముచేయు.

నీళ్ళవదలు : దే. అ. క్రి. ఆశవదలుకొను, పితాళ్ళకు తర్పణము చేయు.

నీళ్ళవదలుకొను: దే. అ. క్రి. ఆశ వీడు.

నీళ్ళోడు : దే. అ. క్రి. నీళ్ళుకారు.

ను

నుంపారు, దే. అ. క్రి. నునుపారు.

నుకసానపడు : హిం. అ. క్రి. దీనుడగు.

నూ. లుకసానపడు.

నుగడచు : దే. స. క్రి. నలగగొట్టు.

నుగొడు : దే. స. క్రి. 1. నలగగొట్టు.

2. వధించు.

3. ధ్వంసముచేయు.

4. ఖండించు.

నుగ్గించు : దే. స. క్రి. తిట్టు.

విప్ర. 4 ఆ.

నుగ్గినూచముచేయు : } దే. స. క్రి. పొడిపొడిచేయు.

నుగ్గినూచముచేయు :

నుగు : దే. అ. క్రి. నలగు.

నుగుచేయు : దే. స. క్రి. పొడిచేయు.

నుగునూచు : దే. అ. క్రి. పొడిపొడిగానగు.

నుగుసేయు : దే. స. క్రి. చంపు.

నుగులువాలు : దే. అ. క్రి. పొడియగు.

నుచ్చు : దే. స. క్రి. నుచ్చుపాతలుగట్టు.

నుడుగు : దే. స. క్రి. 1. చెవ్వు.

2. జపించు.

భీను. 2 ఆ.

నుడువు : దే. స. క్రి. 1. వచించు.

2. బోధించు.

3. చదువు.

4. అంకితముగా రచించు.

నుతించు : సం. స. క్రి. కొనియాడు.

- నుతియించు : దే. స. క్రి. నుతించు.
- నుదురంటు : దే. స. క్రి. నమస్కరించు.
- నునుపారు : దే. అ. క్రి. మృదునగు, నున్ననగు.
- నురుగుకొను : దే. అ. క్రి. నురుగుకట్టు.
- నుర్గాడు : దే. అ. క్రి. నుగ్గు.
- నుఱిచియాడు : దే. స. క్రి. సంహరించు. రాఘవ. 4 ఆ 142.
- నుఱిమించు : దే. స. క్రి. నుఱుము ధా. ప్రే.
- నుఱుచు : దే. స. క్రి. 1. ధాన్యాదికము గాశ్మతోఁ ద్రొక్కి
సలుపు.
2. నశింపజేయు.
- నుఱుపు-నుఱుచు : దే. స. క్రి. 1. ధ్వంసముచేయు.
2. చంపు.
3. ఖండించు.
- నుఱుమాడు : దే. స. క్రి. 1. పొడిచేయు.
2. చంపు.
3. ఖండించు.
- నుఱుము : దే. అ. క్రి. 1. పొడిచేయు.
2. చంపు.
3. పీడించు.
- నుఱుముచేయు : దే. స. క్రి. నుఱుముసేయు.
- నుఱుముసేయు : దే. స. క్రి. 1. చంపు.
2. పొడిచేయు.
- నులకపేను : దే. అ. క్రి. దురదనణచుకొనుటకై మర్మావయవ
ముల సలుపుకొను.
- నులించు : దే. స. క్రి. నులియఁజేయు, నులుపు, పీడించు,
హరి. పూ. 8 ఆ. 50.
- నులిగొను : దే. అ. క్రి. 1. చిక్కబడు.
2. నలయితమగు.

- నులిగొల్పు : దే. స. క్రి. మెలివెట్టు.
- నులిపడు : దే. అ. క్రి. దోపుడువడు.
- నులియగు : దే. అ. క్రి. 1. పొడియగు. 2. అల్లలాడు.
- నులియు : దే. అ. క్రి. ఏదైన నొకటి తానుటచే స్థానము తప్పి
యిట్టు తొలంగు. భా. శ. 1 అ
2. పొడియగు.
- నులివడు : దే. అ. క్రి. నులివడు, మెలికపడు.
- నులివాడు : } దే. అ. క్రి. కొంచెముగా వాడు.
- నులివాళ్ళవాడు . }
- నులివాళ్ళవాడు : } దే. స. క్రి. గోరువెచ్చనేయు.
- నులివెచ్చచేయు : దే. స. క్రి. 1. మెలిపెట్టు.
- నులివెట్టు : దే. స. క్రి. 2. గ్రుచ్చు,
1. వధించు.
- నులుచు-నుల్పు : దే. స. క్రి. 2. మెలికవెట్టు.
- నులిచికొనిపోవు : దే. అ. క్రి. 1. త్రిప్పలుపడు.
2. పీకుకొనిపోవు.
3. ముడుతలుపడు.
4. వ్యసనమునొందు.
- నులుపు-నుల్పు : దే. స. క్రి. నలగగొల్పు, నలగగజేయు.
- నులుము : దే. స. క్రి. 1. మెలికవెట్టు.
2. నలుపుకొను.
3. పెకలించు.
4. నాశముచేయు.
5. వధించు.
6. విడుచు.
7. పిసుకు.
8. ఒడిసిపట్టుకొను, లాగుకొను.

నువ్వా నేనాయను: దే. స. క్రి. అహమహమిక ప్రకటించు.

నుననుసలాడు : దే. అ. క్రి. కోపముగా నుండు.

నుసలు : దే. అ. క్రి. 1. ఆలసించు.

2. కదలు.

3. ప్రమాద మొందు.

4. వ్యతిరేకించు.

5. మసలు.

స. క్రి. పట్టుకొను.

నుసుగు : దే. స. క్రి. తిరస్కరించు.

నుసుము : దే. స. క్రి. లాగు, ఆకరించు, గుడ్డ ముఱికిపోవు
నట్లు చేతులచో రాతిమీదగొట్టి గుంజు.

నుసులు : దే. అ. క్రి. 1. కదలు, చలించు.

2. ఒడలు విఱుచుకొను.

3. ఒడుగు.

4. నిద్రపట్టక పడకలో అటునిటు
పోరలుచుండు.

స. క్రి. 1. నలుపు.

2. పూను.

నుసులుకొను: }
నుసుల్కొను: } దే. స. క్రి. నలుపుకొను.

నూ

నూకలుపడు: దే. అ. క్రి. ఆయుర్దాయముండు.

(వానికి నూకలున్నవి. అందుచే బ్రతికి
నాడు.)

నూకులాడు : దే. అ. క్రి. పోట్లాడు.

నూకలుపడు : దే. స. క్రి. పెండ్లియగు.

నూకించు : దే. స. క్రి. త్రోయించు. అచ్చ. రా. యు. 72

నూకు : దే. స. క్రి. 1. దాటు. పండితా. దీక్షా. 44

2. త్రోలు. స్వా. 4 ఆ. 44

3. త్రోయు, గెంటు, దొంగిలించు,
ఊడ్చు.

అ. క్రి. సాగు, సాధ్యమగు, (ఇది నూకదు.)
(నె.జి.)

నూటకత్రావు-నూటికొనిత్రావు : దే. స. క్రి. ఘోరముగా చంపు.

నూటిపోయు : దే. స. క్రి. బాగుగా బోధించు.

నూటు : దే. స. క్రి. 1. సన్నెకల్లులో మర్దించు.

2. రాచు, నలగఁగొట్టు.

3. ఆయుధములు మొ॥ నవి పద నెక్కు
టకు రాతిమీఁద నొకపెట్టు.

నూటుచు : దే. స. క్రి. నూర్పిడిచేయు. (నూ. నూర్చు.)

నూటునునిండు : దే. అ. క్రి. ఆయుస్సు పరిసమాప్తమగు.

నూలుకొను : దే. అ. క్రి. 1. చక్కఁబడు, సరియగు.

2. స్థిరపడు.

3. పురికొను, బలపడు.

స. క్రి. పూనుకొను.

నూలుకొలుపు : దే. స. క్రి. 1. చక్కఁబఱచు, సరిచేయు.

2. ప్రసరింపజేయు.

3. కలిగించు.

నూలుకొల్పు : దే. స. క్రి. నూలుకొలుపు.

1. పురికొల్పు, ప్రేరించు.

2. స్తిమితపఱచు, కుదురుపఱచు.

3. అంగీకరింపజేయు. కళా. 7 ఆ. 157

నూలుపట్టు : దే. స. క్రి. దారము పట్టి నూటియగునట్లు తీర్చు.

- నూల్కొను : దే. అ. క్రి. 1. పురికొను.
 2. చక్కబడు.
 3. జాలువారు.
 4. సమ్మతచుగు.
 5. సిరవడు.
 6. వ్యాపించు.
 7. సంభవించు, కలుగు.

రం. రా. యు. 326

- స. క్రి. 1. బవ్బకొను.
 2. సిరవఱచు.
 3. సమ్మతించు. ప్రబోధ. 5 ఆ. 3.

- నూల్కొల్పు : దే. స. క్రి. చక్కబఱచు, పొందుపఱచు.

నె

- నెక్కొను : దే. అ. క్రి. 1. ఉండు.
 2. వ్రాలు, పడు.
 3. పాదుకొను, సిరవడు.
 4. తోడ్పడు.
 5. తగులు, నాటు.
 6. వ్యాపించు.
 7. జనించు.
 8. అతిశయించు.
 9. ఫలించు.
 10. నిగుడు, పైకివచ్చు.

- నెక్కొలుపు : దే. స. క్రి. 1. నిలుపు.
 2. తాల్చు.
 3. సంఘటించు.

నెగడించు :

- దే. స. క్రి. 1. వర్ణల జేయు.
2. ప్రవర్తింపజేయు.

నెగడు :

- దే. అ. క్రి. 1. బయలుపడు.
2. వర్ణలు.
3. ప్రవర్తించు, సడచు.
4. ప్రసరింపజేయు.
5. యత్నముచేయు.
6. గర్వించు.
7. అతిశయించు.
8. అధికమగు.
9. కలుగు, లభించు.
10. ఒప్పు.
11. వ్యాపించు.

నెగయు :

- దే. అ. క్రి. 1. ఎగురు.
2. పైకి లేచు.
3. బయలునెడలు.
4. నీటినుండి పైకిదేలు.

నెగయుటెంచు :

- దే. అ. క్రి. నీటినుండి పైకిదేలు.

భార. ఆది. 5 ఆ.

నెగవైచు :

- దే. స. క్రి. ఎగురవైచు. కళా. 6. ఆ.

నెగుచు :

- దే. స. క్రి. ఎగుచు, తలుచు. భాగ. 8. స్కం

నెగులుకొను :

- దే. అ. క్రి. వీడ నొందు. భా. రా. యు, 5

నెగులుపడు :

- దే. అ. క్రి. బాధ నొందు.

నెగులుపటచు :

- దే. స. క్రి. వీడించు.

నెగులువెట్టు :

- దే. అ. క్రి. బాధించు.

నెగించు :

- దే. స. క్రి. గెలిపించు.

- నెగ్గు : దే. అ. క్రి. 1. నెజ్జవేరు, సిద్ధించు.
2. మను, బ్రదుకు.
3. జయమునొందు.
4. నిస్సత్వమగు.
5. ఎదురాడు.
6. నిర్వహిల్లు.
- నెగ్గుకొను : దే. అ. క్రి. జయించు.
- నెగ్గురను : దే. అ. క్రి. కోపముతో నెడ చుండు.
- నెటికలువిఱుచు : దే. అ. క్రి. ప్రేళ్ళసందులను విఱుచు.
(రూ) మెటికలు విఱుచు.
- నెటికవిఱుచు : దే. అ. క్రి. నెటికలు విఱుచు (ఏనగించుకొను.)
- నెట్టగు : దే. అ. క్రి. అధికమగు.
- నెట్టించు : దే. స. క్రి. 1. జయించు.
2. పెంపొందించు.
- నెట్టు : దే. అ. క్రి. అధికమగు, అతిశయించు, పయనించు.
స. క్రి. 1. త్రోయు, పడద్రోయు.
2. తిరస్కరించు.
- నెట్టుకొట్టు : దే. అ. క్రి. 1. చలించు.
“నియతసిత్తి యిట్టియు నెట్టుకొట్టగా”
సమీరకుమార విజయము.
- నెట్టుకొను : దే. అ. క్రి. 1. నివసించు.
2. అతిశయించు, విజృంభించు.
3. పట్టు పట్టు.
స. క్రి. 1. త్రోసికొను.
2. పూనుకొను.
- నెట్టుకొలుపు : దే. స. క్రి. ఉండఁజేయు, ఉంచు.
- నెట్టుపడు : దే. అ. క్రి. త్రోయఁబడు.

నెట్టోడు : దే. అ. క్రి. చేష్టలుదక్కు. బరవ. 5 ఆ. 130

నెత్తట్ల : దే. అ. క్రి. శ్రమదీర్చికొను. భాను. 4 ఆ. 97

నెత్తికిఁజుట్టుకొను: దే. అ. క్రి. 1. అననరముగా చెడువచ్చు.
2. లేనిపోనికార్యములలో ప్రవేశించు.

నెత్తికిదెచ్చుకొను: దే. అ. క్రి. ఆపదలు తెచ్చుకొను.

నెత్తికెక్కించుకొను: దే. స. క్రి. 1. బోధపఱచుకొను.
2. అనర్హునికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యమిచ్చు.

నెత్తికెక్కు : దే. అ. క్రి. 1. బోధపడు. (తెలం)
2. నడుమంతరముగా మదమెక్కు.
3. ఒకనిమీఁద తన భారము వైచు.

నెత్తిగట్టుకొనిపోవు : దే. స. క్రి. (చచ్చునపుడు) విడువక వెంటఁ దీసికొనిపోవు.

నెత్తిదాకు : దే. అ. క్రి. తలదాకు, అనుభవమునకు వచ్చు.
(తెలం.)

నెత్తిదను : దే. స. క్రి. వేధించు, విసిగించు. (తెలం)

నెత్తిదిరుగు : దే. అ. క్రి. పైత్యవికారము చేయు, గర్వమెక్కు.
(రూ. తల దిరుగు.)

నెత్తినఁజేతులుపెట్టు : దే. స. క్రి. నాశముసేయు.

నెత్తిన పెట్టుకొను: దే. స. క్రి. ఆదరించు, విశేషాభిమానము జూపు.

నెత్తినీడపోవు : దే. అ. క్రి. నిధవయగు.

నెత్తిమాయు : దే. అ. క్రి. పేదపడు. (తెలం)

నెత్తిరుమాయిక్రిందపడు: దే. అ. క్రి. అవమానము జరుగు. (తెలం)

నెత్తురువాటు : దే. అ. క్రి. ఎఱ్ఱనగు.

నెనయు : దే. అ. క్రి. ఎనయు.

నెనరుంచు : దే. అ. క్రి. విశ్వాసముంచు.

నెనరుచూపు : దే. అ. క్రి. కృతజ్ఞతచూపు.

నెనరుముట్టజూచు : దే. స. క్రి. అధికప్రేమతోజూచు.

నెపవడు : దే. అ. క్రి. నెపమునొందు, దోషియగు.

నెపములుగు : దే. స. క్రి. మిషచే కోపించు.

నెపమాడు : దే. స. క్రి. మిష కల్పించి చెప్ప.

నెపమార్పు : దే. స. క్రి. నాశనముసేయు.

“ధనము హేరాళ మల్లె నీతడు బళాయి,
వీడు ప్రాణాన నరిగిన వెదకివెదకి
మనల నెపమార్పుగా కేల మనంగ నిచ్చు,
నితని వధియింతనుని నిశ్చయించి రపుడు.”
కాశీ. 7-252.

నెప్పరించు : దే. స. క్రి. మూడలించు (వాసనచూచు)
నిగూపించు. శ. ర.

నెప్పలు : దే. అ. క్రి. స్థానభ్రంశ మందు. రామ. 5 ఆ. 187

నెప్పు : దే. స. క్రి. గెంటు, శ్రోయు. వరాహ. 3 ఆ. 50

నెప్పుకొను : దే. అ. క్రి. పాదుకొను. స్వా. 4 ఆ. 34

నెమకు : దే. స. క్రి. వెదకు.

నెమరుచు : దే. స. క్రి. నెమరువేయు.

నెమరుపెట్టు : దే. స. క్రి. పశువులు మ్రింగిన యాహారమును
మఱల నోటికిఁ దెచ్చుకొని చక్కగా
నమలు.

నెమరువేయు : దే. స. క్రి. నెమరుపెట్టు, మఱలమఱల యోజించు.

నెమర్చు : దే. అ. క్రి. నెమరుచు.

నెమ్మించు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు. పి. శకుం. 1 ఆ. 86.

నెమ్మిసేయు : దే. అ. క్రి. 1. ఇష్టపడు.

2. ఉత్సహించు. నైష. 7 ఆ. 172

నెమ్మకొను : దే. అ. క్రి. చెమ్మగిల్లు.

నెమ్మరు : దే. స. క్రి. నూనెతో మర్దించు.

నెయ్యమాడు : దే. అ. క్రి. చెలిమిచేయు, వైవాహిక సంబంధము
కూర్చుకొను. (నె.జి.)

నెరనమ్మ : దే. స. క్రి. మిక్కిలిగా విశ్వసించు.

నెరపు : దే. స. క్రి. 1. నెఱవేర్చు.
2. పఱచు, విస్తరింపజేయు.
3. ప్రసరింపజేయు.
4. వెదజల్లు, చిమ్ము.
5. కనబఱచు.
6. కల్పించు.
7. ఆడు.

నెరయించు : దే. స. క్రి. వ్యాపింపజేయు,

నెరయు : దే. అ. క్రి. 1. నిండు, అతిశయించు.
2. వ్యాపించు.
3. నెఱవేటు, సిద్ధించు.
4. చెదరిపడు.
5. విడిచిపెట్టు, తప్పించుకొనిపోవు.

నెఱవచ్చు : దే. అ. క్రి. అధికమగు.

నెరవిడియగు : దే. అ. క్రి. వ్యాప్తమగు.

నెరపు : దే. అ. క్రి. గుమిగూడు.

నెరసుదెగడు : దే. స. క్రి. తప్పులెన్ను, నిందించు.

నెరసులెన్ను : దే. స. క్రి. చిన్నచిన్న దోషము లెంచు.

నెరసువెట్టు : దే. స. క్రి. దోషినిజేయు.

నెరుము : దే. స. క్రి. 1. అదుము.

2. నరములమీదనాయుధములతో రాదు.

3. గుంటను బాగుగా అటు నిటు నెరపెద్దదిచేయు.

- నైతికులారాడు : దే. స. క్రి. 1. మర్మచ్ఛేదముగా పలుకు.
2. ఆయువుపట్టుల గ్రుచ్చుకొను.
భార. ఆర. 1 ఆ. 314
- నైతికులుగొను : దే. స. క్రి. మర్మభేదనముగా మాటాడు.
- నైతికువేయు : దే. స. క్రి. మర్మములను భేదించు. నైష. 2 ఆ. 97
- నైతిపించు : దే. స. క్రి. ప్రకటించు, నెలయించు.
- నైతిపు : దే. స. క్రి. 1. వ్యాపింపజేయు.
2. నెఱవేర్చు.
3. ప్రకటించు.
4. ఆచరించు.
5. కూర్చు.
- నైతియించు : దే. స. క్రి. నెఱపించు. వసు. 6 ఆ. 91
- నైతియు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.
2. వ్యాపించు.
3. ఒప్పు, ప్రకాశించు.
4. వ్యక్తమగు.
5. విజృంభించు.
6. పడు.
7. చలించు.
8. సిద్ధించు. ఉత్తర హరి వం. 2 ఆ. 173
- నైతివేర్చు : దే. స. క్రి. 1. సిద్ధింపజేయు.
2. పూర్తిచేయు.
- నైతివేరుచు : దే. స. క్రి. పూర్తిచేయు.
- నైతికగట్టు : దే. స. క్రి. కుచ్చేఘృపోసికట్టు. కాశీ. 3 ఆ. 212
- నైతికవట్టు : దే. అ. క్రి. కుచ్చేఘృపోయు. ఆము. 6 ఆ. 128
- నైతికొట్టు : దే. స. క్రి. చక్కగా ధరించు
- నైతిగొట్టు : దే. అ. క్రి. భూమిపగులు.

- నెఱిపడు : దే. అ. క్రి. 1. అగు.
2. సిద్ధించు.
- నెఱిబడు : దే. అ. క్రి. కుదుటబడు, యథాస్థితికివచ్చు.
- నెఱియలువాటు : దే. అ. క్రి. బీటలువాటు, పగులు.
- నెఱియు : దే. స. క్రి. శాధపెట్టు.
అ. క్రి. భూమి పగులు.
- నెఱివారు : దే. అ. క్రి. నెఱియలువాటు.
- నెఱివట్టు : దే. స. క్రి. తొలుచు, రంధ్రముచేయు.
- స్వా. 2ఆ.
- నెలకన్నెఱుగు : దే. అ. క్రి. చంద్రదర్శనముచేయు.
- నెలకొను : దే. అ. క్రి. 1. కుదుకొను.
2. సిరపడు.
3. ఉండు.
4. ప్రాప్తించు, కలుగు.
స. క్రి. పూను, యత్నించు.
- నెలకొలుపు : దే. స. క్రి. నిలుపు, స్థాపించు.
(నెలకొను ధా. ప్రే.) గూ. నెలకొలుపు.
- నెలతప్ప : దే. అ. క్రి. గర్భిణియగు.
- నెలమనలు : దే. అ. క్రి. నెలతప్ప, గర్భిణియగు.
- నెలయు : దే. అ. క్రి. ఉండు.
- నెలవుకొను : దే. అ. క్రి. 1. పాదుకొను, సిరపడు.
2. ఉండు, వర్తిల్లు.
3. బప్పు, ప్రకాశించు.
4. కలుగు, జనించు.
- నెలవుకొలుపు : దే. స. క్రి. 1. పాదుకొలుపు, నిలుపు.
2. చేర్చు, కలిగించు.
- నెలవుకొల్పు : దే. స. క్రి. 1. పాదుకొలుపు, నిలుపు.
2. చేర్చు, కలిగించు.

- నెలవుపడు : దే. అ. క్రి. నిలుచు.
- నెలవుపఱచు : దే. స. క్రి. నిలుపు.
- నెలవేదు : దే. అ. క్రి. స్థానభ్రష్టుచుగు.
- నెలవొందు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.
- నెవడు : దే. అ. క్రి. వెలయు, ఉండు.
- నెవయఁబడు : దే. అ. క్రి. ఎగయు, పైకిలేచు. క.కు.5 ఆ.37
- నెవయు : దే. అ. క్రి. ఎగయు, ఎగురు. భార.సభా.1ఆ.325.
- నెవ్వలుదీర్చు : దే. స. క్రి. తృప్తికలిగించు.
 ఇష్టమృష్టాన్నంబులిడి పదార్థములఁ
 దుష్టి నొందించి బంతులవెంట వారి
 నుపచరింపుచు వినియోగజనంబు
 నిపుణులై నడించి నెవ్వలుదీర్చు
 నన్నపర్వతములు నాజ్యవాహినులు.
 భాల. కటా. 1390.
- నెసమార్చు : దే. స. క్రి. చంపు. [నలుపుర నీగతి నెసమార్చు.]
 కుశలనోపాఖ్యానము.

నే

- నేటించు : దే. స. క్రి. 1. చాగిలపడు.
 భద్రరాజపుత్ర చరిత్రము, శ. ర.
 2. నిశ్చయించి పలుకు.
- నేటివ్వు (నేటు + ఇవ్వు) : } దే. అ. క్రి. ఇంటికవ్వు, గుడిసెలకు
 నేటువెట్టు : } కూలకుండ పోటీపెట్టు.
- నేటుగొను : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.
 స. క్రి. 1. నిశ్చయముచేయు.
 2. దృఢపఱచు.

- నేటుచేయు :   { దే. స. క్రి. దృశపటచు.
- నేటుసేయు :   {
- నేమించు :   దే. అ. క్రి. నియమముగొను, దీక్షవహించు.
స. క్రి. నియమించు, నిరోధించు.
- నేము :   దే. స. క్రి. ధాన్యాదులను చేటబో పోసి రాళ్ళు
లేకుండఁజేయు.
- నేయు :   దే. స. క్రి. నేతనేయు.
- నేరపెట్టు :   దే. స. క్రి. దోషినిగాఁ బలుకు.
- నేరముకొను :   దే. స. క్రి. తప్పవట్టు.
- నేరుచు :   దే. అ. క్రి. 1. సమర్థుఁడు.
2. సంభవించు.
స. క్రి. 1. ఎఱుగు.
2. అభ్యసించు.
- నేర్చు :   దే. స. క్రి. కఱచు, అభ్యసించు
- నేర్పించిపంపు :   దే. స. క్రి. ఎక్కఁగోలి పంపు.
- నేర్పు :   దే. స. క్రి. అభ్యసించఁజేయు.
- నేలఁగలియు :   దే. అ. క్రి. మంటిపాలగు, నశించు.
- నేలఁగలుపు :   దే. స. క్రి. నాశముచేయు.
- నేలకుగోలకుదెచ్చు :   దే. స. క్రి. ఓడించు. భార. ద్రోణ. 2 అ. 332
- నేలగొట్టు :   దే. స. క్రి. భూమిని తాకి బట్టుపెట్టుకొను. (తెలం)
- నేలపాలుచేయు :   దే. స. క్రి. కూల్చు, నాశముచేయు.
(నూ) నేలకూల్చు.
- నేలమట్టముచేయు :   దే. స. క్రి. నాశమొనరించు.
- నేలించు :   దే. స. క్రి. సొక్కు.
[రమణీయ సుమరజోరాజి రాజిలుచోట
సాలయుచు నేలించి తొలఁగునమ్మ.]
కు. మ. చ.
- నేలమగు :   దే. అ. క్రి. చెలిమినేయు.

నా

- నాంచు : దే. స. క్రి. 1. బాధించు.
2. చంపు.
- నొక్కి-య-నొక్కిలు : దే. అ. క్రి. నొక్కుడువడు.
- నొక్కు : దే. స. క్రి. 1. నలుపు.
2. అదుము.
3. ఒకపని చేయ బలనంతము.
- నొగిలించు : దే. స. క్రి. 1. పగులగొట్టు.
2. బాధించు.
- నొగులు : దే. అ. క్రి. 1. బాధనొందు.
2. నలగు.
3. చెడు.
4. వాడు.
- నొగుల్పు : దే. స. క్రి. 1. బాధించు.
2. పగులజేయు.
- నొచ్చిలు : దే. అ. క్రి. రాలుపడు. కృ. శకుం. 3 ఆ.
- నొచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. బాధపడు.
2. నశించు.
- నొచ్చుకొను : దే. స. క్రి. నిందించు. చం. రా.
అ. క్రి. బాధపడు.
- నొడుచు : దే. స. క్రి. తప్పలు పట్టు.
- నొడువు : దే. స. క్రి. 1. నచించు.
2. రచించు.
3. స్తుతించు.
- నొప్పించు : దే. స. క్రి. నొప్పజేయు.
- నొప్పివడు : దే. అ. క్రి. బాధపడు.

నొప్పులుపడు : } దే. అ. క్రి. ప్రసవవేదనపడు. (తెలం.)
 నొప్పులుదిను : }

నొల్లు : దే. స. క్రి. 1. ప్రోగుచేయు.
 2. బిడ్డలు నోట వేలిడుకొనిచప్పరించు.
 నిర్వ. ఉ. రా. 1 అ 40

నొలుకొను : దే. స. క్రి. అత్యాశతో ప్రోగుచేసికొను.

నొవ్వులు : దే. అ. క్రి. నొగులు.

నో

నోచు : దే. అ. క్రి. వ్రతాదు లాచరించు.

నోచుకొను : దే. అ. క్రి. ప్రాప్తమునొందు, అదృష్టము కలిగి
 యుండు.

నోట(ర)గాచువేయు : దే. అ. క్రి. ఊరకుండు.

నోటనాలుకకలు : దే. అ. క్రి. మాట్లాడు.

నోటికితాళమువేయు : దే. అ. క్రి. వాగ్బంధముచేయు.

నోటికొలదులువల్కు : దే. అ. క్రి. నోటికి వచ్చినట్లు మాట్లాడు.

నోటిలోనాడు : దే. అ. క్రి. చదువుటకు సరిగా గుర్తునకు రాకపోవు

నోనాడు ; దే. స. క్రి. నొవ్వనాడు.

నోమించు : దే. స. క్రి. నోము ధా. ప్రే.

నోము : దే. అ. క్రి. వ్రతాదు లాచరించు.

స. క్రి. 1. పూజించు.

2. పోగొట్టు.

శ. ర.

నోయు : దే. అ. క్రి. నొచ్చు, బాధపడు.

భార. ఆది. 2 అ. 37

నోరబట్టు : దే. స. క్రి. పుక్కిటబట్టు, త్రాగు.

నోరదుము : దే. స. క్రి. నోరునొక్కు.

నోరాచు : దే. అ. క్రి. ఎక్కువ తినకుండు; వ్యర్థప్రసంగము
 చేయకుండు.

నోరాడించు : దే. స. క్రి. 1. ఎప్పుడును తిను.

2. ప్రసంగించు.

నోరాడు : దే. అ. క్రి. మాట వెలునడు.

నోరార్చు : దే. అ. క్రి. 1. నోరాడించు.

2. బొంకు, ద్వి. హరి. పు. 209

నోరికట్టగొను : దే. స. క్రి. మ్రింగు.

అనుకు లనిన జంప, నల గుహవ్యాహాకు
లనిన నోరికట్ట గొనగఁ దలఁచు.

నృ. పు. 2-5.

నోరికింబోవు : దే. అ. క్రి. నోటికింపగు. క. కు. 4 ఆ. 51

నోరికివచ్చినట్లుపల్కు : దే. స. క్రి. ఇష్టము వచ్చినట్లు మాట్లాడు.

నోరుకట్టుకొను : దే. అ. క్రి. పథ్యము నాచరించు, వాగకుండు.

నోరుకాయలుగాచు : దే. అ. క్రి. పలుమాటలు పిల్చుటచే నోరు నొప్పి
నొందు.

నోరుకాయు : దే. అ. క్రి. నోటికి రుచియైన దెల్ల తినకుండ పథ్యము
చేయు.

నోరుగొట్టు : దే. స. క్రి. 1. తినకుండఁజేయు.

2. అన్యాయముచేయు.

నోరుచేయు : దే. అ. క్రి. మాటలాడు.

నోరుచేసికొను : దే. స. క్రి. 1. నిందించు.

‘నా డూరక నోరుచేసికొన్నాడు.’

2. ఛిక్కరించి మాట్లాడ నుద్యమించు.

నోరుదెఱచు : దే. అ. క్రి. 1. మాటాడు.

2. బహుళు చెప్పకయుండు.

3. అత్యాశపడు. భార. శాం. 3 ఆ. 30

నోరునొక్కు : దే. స. క్రి. మాటాడకుండఁజేయు.

నోరుపారవేయు : } దే. అ. క్రి. 1. ఇష్టమువచ్చినట్లుమాట్లాడు.

నోరుపారవేసికొను : } 2. వ్యర్థముగా ప్రలాపించు.

- నోరుమూయు : దే. అ. క్రి. మాటాడకుండు.
- నోరుమెదపు : దే. అ. క్రి. మాటలాడు.
- నోరుమెదల్చు : దే. అ. క్రి. చెప్ప.
- నోరువిప్పు : దే. అ. క్రి. మాటలాడు. (నిందతో)
- నోరూరు : దే. అ. క్రి. 1. అపేక్షకలుగు.
2. తినుబండముల తలచినపుడు నోట నీరు పుట్టు.
- నోరెత్తు : దే. అ. క్రి. మాటాడ యత్నించు.
- నోళ్ తోపడు : దే. అ. క్రి. అవనిందపడు.
- నొడుకొట్టు : దే. అ. క్రి. మిణకరించు (నూ) నవుడుకొట్టు. శ. ర.
- స్వక్కరించు : సం. స. క్రి. ధిక్కరించు.
- స్వసించు : సం. స. క్రి. 1. ఉంచు.
2. ఇల్ల డపెట్టు, తాకట్టుపెట్టు.
3. తాకు.
4. జపరమయమున దేహోపయవములను బీజాక్షరముల నుచ్చరించుచు స్మృశించు.
వి. పు. 4 ఆ. 197.
- న్యాయమాడు : మి. అ. క్రి. న్యాయము పలుకు.
- న్యాయముపెట్టు : మి. స. క్రి. తాకట్టుపెట్టు.

ప

- పంకించు : దే. స. క్రి. 1. పట్టించు.
2. చలింపజేయు.
3. (తల) కుడియెడమలకు ఆడించు,
4. అంకిత మొనరించు. చంద్ర. వి.1
- పంక్తిగట్టు : మి. అ. క్రి. వరుస దీర్చు.

పంక్తులుతీర్చు : మి. అ. క్రి. పంక్తిగాఁ గూర్చుండు.

పంక్తులుసాగు : మి. అ. క్రి. బంతులుదీర్చి కూర్చుండు.

పంగటించు : దే. అ. క్రి. ఎడముగా చాచు. (రూ.) పంగడించు,
పంగలించు.

పంగలువెట్టు : దే. అ. క్రి. కొమ్మలువేయు.

పంగించు : దే. స. క్రి. కోపించు.

పంచనామాజరువు: అన్య. దే. స. క్రి. హత్యగాని, యిల్లు వేలముగాని,
జరిగినపుడు అధికారయుక్తముగ
విచారణ జరుపు.

పంచబంగాళమగు: దే. అ. క్రి. చెల్లాచెదరగు.

పంచితీలు : దే. అ. క్రి. గోవు మూత్రము విడుచు.

“గంభీర గోరాజమున్, నేలంగూలఁగఁ
దన్నెఁబంచితీలఁగా.” భాగ.

పంచెడుపగు : దే. అ. క్రి. పనిచెడు.

పంచారించు : దే. అ. క్రి. 1. వ్యాపించు.
2. అతిశయించు.
3. నిక్కు.

పంచు : దే. స. క్రి. 1. ఆజ్ఞాపించు.
2. పుచ్చు.
3. విభాగముసేయు.

పంజరించు . దే. స. క్రి. అభ్యర్థించు.
“దాని, గబ్బిచనుదోయి యెదనుంచి
కొఁగిలించి, పడఁతితో దెల్పవలదని
పంజరించి.” రా. సా. 2 ఆ.

పంటించు : దే. అ. క్రి. 1. జాగుసేయు. 2. తడఁబడు.
స. క్రి. 1. అనుమానించు. 2. వరుసపెట్టు.
“వీరుల నెల్ల పంటించి చంపుచు”
క. వ. రా. యు. కాం.

- పంత్రించు : దే. స. క్రి. పంత్రికోలతోబాడుచు.
- పండు : దే. అ. క్రి. 1. ఫలించు.
2. శయనించు.
- పండుకొను : దే. అ. క్రి. 1. శయనించు.
2. ఫలముగొను.
- పండువు సేయు : దే. అ. క్రి. 1. ఉత్సవము సేయు.
2. పండుగనాటివలె నంటకములతో
విందు సేయు.
- పంతగించు : దే. స. క్రి. 1. పోటీచేయు.
2. విధించు.
అ. క్రి. ప్రతిజ్ఞ చేయు.
- పందలయెత్తు : దే. అ. క్రి. అప్పుడే నటుకగా పచ్చి తలచూపు.
కు. సం.
- పందాపట్టు : దే. స. క్రి. పనిపట్టించు.
- పంపించు : దే. స. క్రి. పంచు, పుచ్చు.
- పంపు ; దే. స. క్రి. 1. ఆజ్ఞాపించు;
2. పంపించు.
- పంపుకొట్టు : అన్య దే. అ. క్రి. ముఖిస్తుతీచేయు.
- పంపుజేయు : దే. స. క్రి. దుష్టశక్తులను, దయ్యములను బైకిపంపు.
- పంపువడు : దే. అ. క్రి. ఆజ్ఞాపింపబడు.
- పంపువెట్టు : దే. స. క్రి. ఆజ్ఞాపించు.
- పంప్రచేయు : దే. స. క్రి. విభాగము సేయు. (తెలం)
- పంబు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.
- పకపకనవ్వు : దే. అ. క్రి. పండ్లు కన్నడునట్లు మిక్కుటముగా
నవ్వు.
- పక్కాచేయు. దే. స. క్రి. వ్యవహారమును దృఢముచేయు.
- పక్కుగట్టు : దే. అ. క్రి. పొరగా నేర్పడు; రూ. పొక్కుగట్టు.

- చక్కుగొననేయు : దే. స. క్రి. గాఢముగా నాటునట్లు వ్రేయు
 పక్షికరించు : సం. అ. క్రి. పక్షము నహించు.
 పక్ష్యలించు : సం. అ. క్రి. తెప్పవేయు.
 పగగొను : దే. స. క్రి. విరోధపడు.
 పగలు : దే. స. క్రి. చాటు.
 పగటుచూపు : దే. స. క్రి. మురిపెము కనబఱచు.
 పగదెంచు : దే. స. క్రి. చంపు.
 పగబట్టు : దే. అ. క్రి. పగగొను.
 పగులగొట్టు : దే. స. క్రి. పగుల్చు
 పగులబడిపోవు : దే. స. క్రి. అధికముగాఁ దిట్టు.
 అ. క్రి. విఱుగబడిపోవు.
 పగులబాటు : దే. అ. క్రి. పగులు.
 పగులిచ్చు : దే. అ. క్రి. బీటలువాటు,
 పగులు : దే. అ. క్రి. భిన్నమగు. (నా) పగలు.
 పగులుచు : దే. స. క్రి. పగులజేయు.
 పగులుచూపు : దే. అ. క్రి. భిన్నమగు.
 పగులుబోయు : దే. అ. క్రి. 1. పగులుచూపు.
 2. పగులుటకు ప్రారంభించు.
 పగులువారు : దే. అ. క్రి. చీలు.
 పగ్గించు : దే. అ. క్రి. ప్రజ్ఞలు పలుకు.
 పచనముచేయు :
 పచియించు : } సం. స. క్రి. వండు.
 పచేళిమమగు : సం. అ. క్రి. తనంతట పక్వమగు. ప
 పచ్చబారు : దే. అ. క్రి. పండబారు.
 పచ్చనవెట్టు : దే. స. క్రి. అడ్డముగాఁబెట్టు. (తెలం)
 పచ్చిదేరు : దే. అ. క్రి. పచ్చియగు.

పచరించు : దే. అ. క్రి. ప్రవర్తించు.
 స. క్రి. 1. ప్రసరింపజేయు.
 2. సరకుల నమర్చు.
 3. వలను పఱచు.
 4. ప్రయోగించు.
 5. చూచు.
 6. నడపు.
 7. సవరించు.
 8. ప్రకటించు.

పచారించు : దే. స. క్రి. 1. నడపు.
 2. ప్రసరింపజేయు.

పజీతుచేయు : దే. స. క్రి. అవమానపఱచు. (తెలం)

పటపటపండ్లుగీటు : దే. అ. క్రి. పలాత్కారముతో దంతములు
 కొఱకు.

పటవడించు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.

పటితళించు :
 పటితాళించు : } దే. స. క్రి. చఱచు

పట్టించు : దే. స. క్రి. 1. విద్యార్థులకు నూతనపుస్తకము
 ప్రారంభముచేయించు.
 2. ఇతరులచే స్వీకరింపజేయు.
 అ. క్రి. శిక్షించు.

“రేపు నీ పని పట్టించెదను”

పట్టించుకొను : దే. స. క్రి. 1. ఒక విషయమై శ్రద్ధచూపు.
 2. తన, లేక, తాను లక్ష్యముగానెంచు.

పట్టిపల్లార్చు :
 పట్టిపాల్లార్చు : } దే. స. క్రి. 1. అధికముగాఁ గలత నొందించు.
 2. జరిగినదానిని గూర్చి
 మాటిమాటికి దెప్పిపొడుచు.

పట్టియాడు : దే. స. క్రి. అనలంబించు.

పట్టందు : దే. అ. క్రి. పట్టకొనుటకు పీలగు.

పట్టుక్కునకొలుపు : దే. స. క్రి. పట్టుక్కుమనునట్లు కొలుకు.

పట్టు : దే. అ. క్రి. 1. చెల్లు.

2. బహుకాలము గఱించు.

3. అనధి నిరూపించు.

4. పట్టుపట్టు.

5. అంగీకారము కాకపోవు.

6. ప్రారంభముచేయు.

7. అంటు. “పీనికక్షరమునోటపట్టను”

8. సంబంధము కలిగియుండు.

“నా కేమి పట్టినది?”

9. ఏర్పడు.

10. వచ్చు. (గింజ పట్టినది. క్రొవ్వు పట్టినది.)

స. క్రి. 1. గ్రహించు.

2. భరించు. “ఇది సేరుబియ్యము పట్టను.”

3. ప్రమాణము సరిపోవు.

‘ఈ యంగరము నాప్రేలికిపట్టినది.’

4. శంఖాదికమును ధ్వన్యావిర్భావమున కనుకూలముగ పట్టు.

5. సంవాహనార్థము పట్టు.

6. తదనంతరకార్యానుకూలముగఁగాని కార్యార్థముగాని యొక నస్తువును గ్రహించు.

7. గ్రహించు, “గ్రహణము పట్టినది.”

పట్టు

8. ఆశ్రయమిచ్చు. “పట్టివిడువరాదు.”
త్యాగ.

9. కీర్త్యు పట్టుకొను.

10. ఎక్కించు, “వడ్లు బస్తాలకు పట్టిరి.”

పట్టుకొను :

- దే. స. క్రి. 1. భూతాదు లావేశించు.
2. సూక్ష్మముగ గ్రహించు. (విద్యాదులు.)
3. దొరకనిదానిని లభింపఁజేసికొను.
4. ఆశ్రయమును దొరకించుకొను.
5. (దొంగను) పట్టుకొను.
6. ఆపుకొను. “సవ్వు పట్టుకొనలేకపోయెను.”

- అ. క్రి. 1. కార్యవ్యగ్రమగు శరీరైకదేశమున రక్తప్రసారము తగ్గుటచే విగియు.
2. ఒక వస్తువు గ్రహించబోయినపుడు మేకులు మొ॥ యడ్డగించు.

పట్టుచేయు :

- దే. స. క్రి. విస్తరివేయుటకు ముందు స్థలశుద్ధిచేయు.
“కరగృహీతములైన పరిమళోదకములు పలుచగాఁ జిలికించి పట్టుచేసి,
రమణీయ ననరత్న రజతచామీకర రచితంబులగు పశ్చైరములు వెట్టి.”

పట్టుతప్పు :

- దే. అ. క్రి. ఆధారము తప్పు.

పట్టున వఱచు :

- దే. స. క్రి. వశముచేసికొను.

పట్టుపట్టు :

- దే. స. క్రి. 1. నిరోధించు.
2. విగించు; (లేపాదులు)
3. తీవ్రముగా కార్యవ్యగ్రుఁడగు.

పట్టువఱచు :

- దే. స. క్రి. చిక్కింపఁజేయు.

- పట్టపెట్టు : దే. స. క్రి. పట్టుచేయు.
- పట్టులుపట్టు : దే. స. క్రి. కు స్తీలుపట్టు.
- పట్టువడు : దే. అ. క్రి. చిక్కు, విదితనుగు.
- పట్టువదలు : దే. అ. క్రి. 1. కార్యవిరామము నొందు.
2. దానియంతట నది సడలు.
స. క్రి. నదలిపెట్టు.
- పట్టువఱుచు : దే. స. క్రి. ఒప్పకొనునట్లుచేయు.
- పట్టువేయు : దే. అ. క్రి. 1. ముగ్గులువేయు.
2. గ్రహాదినివారణకొఱకు పట్టులు వేయు.
3. నొసటిపై శీఁంతి మొ॥వి చాది వేయు.
- పట్లుపట్టు : దే. అ. క్రి. కు స్తీలుపట్టు.
- పఠించు : సరి. స. క్రి. చదువు.
- పడగలుకూలు : దే. అ. క్రి. టెక్కెములు రాలు.
- పడగెత్తు : దే. అ. క్రి. ధ్వజమెత్తు. “కోటికిఁ బడగెత్తు.”
- పడచు : దే. స. క్రి. పడయు.
- పడదీసిపోయి : దే. స. క్రి. బలవంతముగ బౌషధము సేవింపఁజేయు.
- పడదీసి బిగించు. దే. స. క్రి. బలవంతమున వ్యవహారమున బెనక కుండఁజేయు.
- పడద్రోసికొనివచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. కార్యతీవ్రతలో మనుష్యులను కానకుండ ద్రోసికొనుచు ముందుకుఁ బోవు.
2. నిద్రాదు లొక్కసారిగ తీవ్ర రూపమును ధరించు.
“నిద్ర పడద్రోసికొని వచ్చు చున్నది.”

పడఁబడఁబాటు : దే. అ. క్రి. తప్పటడుగులు వేయు.

“పడఁబడఁబాటుచున్ నడఁకు బట్టిని దల్లిని దండ్రీ నేలలో
వెడలని తమ్ముగుఱుల నవీనకులాంగన నోరులేని.”

పాండు. 3 ఆ.

పడయు : దే. స. క్రి. పాండు (బిడ్డలను.)

పడియపడు : దే. అ. క్రి. (నేల) గుంటపడు.

పడియుండు : దే. అ. క్రి. వశమైయుండు.

పడిసెము పట్టు : దే. అ. క్రి. జలుబుచేయు.

పడు : దే. అ. క్రి. 1. క్రిందఁబడు.

2. పాటుపడు.

3. తిట్టుతెను.

4. ముద్రపడు.

5. కోపము మొ॥ సర్వవికారములను
పొందు (కోపపడు, భయపడు,
మోహపడు మొ.)

6. నాణెములు చెల్లు

7. స్నేహము భాసించు.

“వారిద్దఱకు పడును, వారిద్దఱకు
పడదు.”

8. బావిలో జల యూటు.

9. కలహము సంభవించు,

“వా రిర్వురకు పడ్డది.”

10. శరీర మొకస్థితిలో నుండు.

బోరగిలపడు, చేరగిలపడు. మొ॥

11. ఒకస్థితిని పొందు.

12. లంఘనములు పడు.

13. అప్రతిష్ఠ పడు.

14 అడుపడు.

పడు :

15. అడ్డముపడు.

16. వ్యాధిగ్రస్తుఁ డగు.

17. ఎగిరిపడు, పొగరుచూపు.

18. ఎత్తుపడు. శక్తివిహీనమగు.

“గొ డెత్తుపడెను.”

19. లేవనెత్తవలసిన స్థితిలోనుండు.

(దుర్దశాపన్నుఁడగు.)

పడికట్టు :

దే. అ. క్రి. నేయి మొ॥ కొనునప్పడు పాత్రలకు
సరియగు తూకము పెట్టు.

పడిచచ్చు :

దే. అ. క్రి. 1. నశించు.
2. మిక్కిలి ఆసక్తిచూపు.

పడిచేయు :

దే. అ. క్రి. జీతముకొఱకు పనిచేయు.

పడిపోవు :

దే. అ. క్రి. కూలు.

1. వైరము ప్రకటించు.

2. నిస్సత్తువయగు.

“కాళ్ళు పడిపోయెను.”

పడియకట్టు :

దే. అ. క్రి. పల్లములో నీళ్ళు నిలుచు.

పడివెట్టు :

దే. అ. క్రి. దిననెచ్చమిచ్చు, భృతి నిచ్చు.

పడుకయిచ్చు :

దే. స. క్రి. భోగించు.

“అందరికి నన్నిరూపంబులంది పొంద...

...యిరువురకు మువ్వరకు మఱియేవుర
కును, బడకయిచ్చుచు బెనకె గోపాలుఁ
డపుడు.” దశ. చ. 8 ఆ.

పడుకవాసియగు : పశువులకు దోమకాటు లేక నిదురపట్టు ప్రదేశమై
యుండు. (చేయివాసియగు)

పడుకవేయి :

దే. అ. క్రి. జబ్బుపడు.

పడుకొను :

దే. అ. క్రి. 1. శయనించు.

2. వ్యవహార మూగిపోవు.

పడుచుకొను : దే. అ. క్రి. వ్యభిచారముచే సంపాదించు.

పడుచులేచుచుజేయు : దే. అ. క్రి. లేనియోపికనుదెచ్చుకొనిచేయు.

పడటంగల్పు : దే. స. క్రి. 1. కలుష మొనర్చు.

2. వృథాయొనర్చు. యా.వి.వి.

పదనిచ్చు : దే. స. క్రి. 1. పాకమునకుదెచ్చు,

“పన్నీటన్ నయనమ్ము లొత్తై దనువుం
బాటీరపంకంబుతో”

జెన్నారం బదనిచ్చి గీరి సిగవేసెన్”

హం. వి. 1 ఆ.

2. సరకు చేయు. (పొగాకుపదనుచేయు)

రూ. పదనుచేయు.

పదనుకొను : దే. అ. క్రి. 1. కార్యప్రారంభానుకూలదశ నొందు.

2. సహజమైనది తదంతమునందుఁగూడ
భాసించు, ప్రకాశించు.

“అటచంద్రులోని చిహ్నంశమునుంబోలె
నుదుటఁ గస్తురిబొట్టు పదనుకొనఁగ.”

పాండు. 4ఆ.

పదరు : దే. స. క్రి. 1. కోపించు.

2. చలించుజేయు.

3. ఆక్షేపించు.

4. వదరు.

పదస్తుచేయు : అన్య. దే. అ. క్రి. 1. భద్రముగా దాచిపెట్టు.

2. విలువైనదిగా భావించు.

పదిలపడు : దే. అ. క్రి. 1. భద్రపడు.

2. స్థిరపడు.

పదిలముచేయు : దే. స. క్రి. భద్రపడు.

- పదిలించు : దే. స. క్రి. భద్రపఱచుకొను.
 “హృదయము పదిలింపలేక.” భా.రా.
 ‘ఎద పదిలించుకొన్నది’ ఆంధ్రప్రశస్తి.
- పదురు : దే. అ. క్రి. 1. త్వరపడు.
 స. క్రి. 1. దూషించు.
 2. బెడరించు.
- పదురుచు : దే. స. క్రి. పదురఁజేయు,
 చూ. పదుచు.
- పనవు : దే. అ. క్రి. ప్రలాపించు.
- పనిగొను : దే. స. క్రి. నియోగించు.
- పనితగులు : దే. అ. క్రి. కార్యావసరము కలుగు.
- పనితీర్పు : దే. స. క్రి. చంపు.
- పనియైపోవు : దే. అ. క్రి. 1. కార్యము పూర్తియగు.
 2. పేదపడు.
 3. మృత్యువు సమీపించు.
 4. కొఱగాకపోవు.
 “వాని పని యైపోయెను.”
- పనివంచు : దే. స. క్రి. పనిగొను.
- పనివడు : దే. అ. క్రి. (పని + పడు) అక్కఱపడు.
 స. క్రి. 1. అభ్యసించు.
- పనివిను : దే. అ. క్రి. 1. ఆజ్ఞానశవర్తియగు;
 2. నెలవు తీసికొను.
- పనుకు : దే. స. క్రి. ఆగ్రహించు.
- పనుగొను : దే. అ. క్రి. 1. దృఢపడు.
 2. కలుగు.
- పనుచు : దే. స. క్రి. 1. నియోగించు.
 2. పుచ్చు.

పనుపడు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.

2. నాలు.

3. కార్యము సమకూడివచ్చు.

పన్నిదముపొడుచు : దే. అ. క్రి. పందెమువేయు.

పన్నుపడు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.

2. నాలు.

3. వాడుకపడు. ప్రే. పన్నుపడుచు.

పన్నునెఱచు : దే. స. క్రి. ఉన్నకుదిరిక పాడుసేయు.

పన్ను : దే. స. క్రి. 1. వ్యూహములు దీర్చు.

2. సిద్ధపడుచు.

3. ఏర్పడుచు;

4. కుట్రపన్ను.

5. అమర్చు.

6. నాగలి మొ||గు సాధనములకు

త్రాళ్ళతో కాడి మొదలగునవి

యమర్చు;

7. వలపన్ను.

అ. క్రి. 1. కలుగు.

2. యుద్ధమునకు సిద్ధపడు.

పన్నుండు : దే. అ. క్రి. శయనించు; పరుండు.

పన్నుపడు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.

2. నాలుకొను.

3. వాడుకపడు.

పప్పుచేయు : దే. స. క్రి. 1. పెసలు కందులు మొ|| దాస పొట్టు

పోయి బ్రద్దలగునట్లుచేయు.

2. పొడిచేయు.

3. నలుమాడు.

అం. వా. 4

4. బేడలుచేయు.

పప్పులుడుకు : దే. స. క్రి. 1. సాధ్యమగు (సామాన్యముగా న్యూ
 లేకమునందే ప్రయోగము.)
 “నాదగ్గర నీ పప్పు లుడకవు.”

2. ఆటలుసాగు.

పప్పెత్తు : దే. స. క్రి. తగినశాస్తి చేయు.

పమ్మ : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

పయనించు : దే. అ. క్రి. ప్రయాణముచేయు.

పయ్యాడు : దే. అ. క్రి. 1. ఆవహించు.

2. పైనినాడు.

3. కలిసినచ్చు.

“ఈ కైకయేమిటి కిట్టులయ్యె నెవతె
 చెప్పెరా యీబుద్ధి దీని కివ్వేళ
 దయ్యంబుసోకెనో తనయదృష్టంబు
 పయ్యాడి దీని నెపంబైన యదియె.

క. న. రా. బాల. 1.

పయిసేతసేయు : దే. స. క్రి. ఉపరతిసేయు.

బిల్వ.

పయిసేయు : దే. స. క్రి. ఆక్రమించు;

“ధరణి నీయంతపాతకుఁ జూడలేదు
 నయసువాడవు నీవు వార్ధకంబగుటఁ
 బయిసేయకున్నాడఁ బదిరి నీమీఁద.”

క. న. రా. ఆరణ్య కాం.

పరకాయించుచు : దే. స. క్రి. విషయము తెలిసికొనుటకు నిదా
 నించి చూచు.

పరకాయించు : దే. స. క్రి. పరికించు, పరీక్షగాఁజూచు.

పరంగించు : దే. స. క్రి. పరంగించు.

క. సంగతి పంచామృతములు

పొంగుచు రసవితతి గూర్చి పుటమిడి యజుఁడా

బంగరు సిగ్గులగుళికఁబ

రంగించె నసంగ నుంగరము నిడి రతివల్.

యా. వి. వి.

పరఁగు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రయుక్తమగు.

2. ప్రసిద్ధమగు.

3. ప్రవర్తిల్లు.

4. ప్రసరించు.

5. ప్రయాణమగు.

6. ప్రవహించు.

7. విహరించు.

పరడులెత్తియుండు: దే. అ. క్రి. కాయలు కాచు. ప. పి.

పరపరగీయు : దే. స. క్రి. వేగముగా నవిచ్ఛిన్నముగా వ్రాయు.

పరపర చించు : దే. స. క్రి. వేగముగా, లేక కోపముతో చించు.

పరపు : దే. స. క్రి. 1. బాణములు ప్రయోగించు.

2. ప్రవహింపఁజేయు.

పరమువడు : దే. అ. క్రి. ప్రాణాచారము వడు.

పరవంజు : దే. స. క్రి. 1. క్రమ్ముకొను. 2. ఆనరించు.

పరవద్రోలు : దే. స. క్రి. వేటాడునపుడు పొదలోనున్న జంతువులను బైటకుఁ ద్రోలు.

పరవశ్శుద్రొక్కు: దే. అ. క్రి. కోపముతో గంతులువేయు.

పరవసముచేయు: దే. అ. క్రి. ఆవేశమునొందు.

“ఇట్లు శిఖండి గండడంగి పోయినం గని మత్స్యచేది కేకయాది సైన్యంబులు పరవసంబుచేసి యురవడించిన.”

ద్రోణ. 4 ఆ.

- పరమ : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.
- పరాచిత్రచేయు : దే. స. క్రి. 1. ఉపేక్ష సేయు.
2. ముఱపు కలిగించు.
3. బహుపరాకులు చెప్పి.
4. హెచ్చరించు.
- పరాచిత్రపడు : ద్వ. అ. క్రి. ప్రమాదపడు.
- పరాత్రయించు : సం. అ. క్రి. 1. బలముచూపు.
2. శౌర్యమును ప్రకటించు.
- పరాచిత్రమాడు : దే. స. క్రి. ఎకసక్కెములాడు.
- పరాభవింపు : సం. స. క్రి. అవమానించు.
- పరామర్శచేయు : సం. స. క్రి. ఎవరైన చనిపోయినపుడు వారి కత్యంత బంధువులైనవారిని పలుకరించు.
- పరామర్శింపు : దే. స. క్రి. చక్కగా విచారణసేయు.
- పరామర్శించు : సం. స. క్రి. చక్కగా విచారించు.
- పరామృతించు : సం. స. క్రి. వివేచించు.
- పరికరించు : దే. స. క్రి. పరుజుతో (కత్తిపిడి) పట్టు.
“ఇటునదేనేడుల యెలజన్మనంపు
దొరలు పసిండికత్తులు పరిజించి
కుండలకోటిరకోటితో దివ్యమండ
నంబులుదాల్చి.” క.వ.రా. ఆరణ్య
- పరికరించు : దే. స. క్రి. పరీక్షించు,
అ. క్రి. 2. ఆయత్తపడు.
“పంకనిర్మగ్నమగు గోవుఁ బరికరించి
సుకరముగనుద్ధరించుగోపకునిమాడ్కి
జై. భా. 1 ఆ
సం. అ. క్రి. 1. వలసిన వస్తువులను సేకరించు.

- పరికల్పించు : సం. స. క్రి. వర్షము. భార. శాం. 5 ఆ.
- పరికించు : దే. స. క్రి. 1. పరీక్షించు.
2. విచారించు.
3. చూచు.
- పరిక్రమించు : సం. స. క్రి. కీర్తనమునెయు.
- పరిక్రమించు : సం. అ. క్రి. నిర్గమించు, బయలుదేరు.
- పరిక్రమించు : సం. అ. క్రి. విహరించు.
- పరిగ ఏరు : దే. అ. క్రి. కోసిన పైరు కట్టలు కట్టిన తర్వాత క్రిందపడిపోయిన కంకులను ఏరికొను.
- పరిగట్టు : దే. స. క్రి. మునుము పెట్టు.
“గరికలు పారలు గడపారలును
ముసలముల్ దాల్చి క్రమ్ముక పరిగట్టి
యిలయెల్ల ద్రవ్వచు. క.వ.రా. బాల.
- పరిగణించు ; దే. స. క్రి. ఎన్ను.
- పరిగొను : దే. అ. క్రి. బాచుతీటు.
స. క్రి. చుట్టుకొను.
- పరిగ్రహించు : సం. స. క్రి. ప్రియముతోఁ బుచ్చుకొను.
- పరిఘటించు : సం. స. క్రి. 1. కలిగించు.
2. చేయు.
- పరిఘట్టించు : సం. స. క్రి. 1. మోడు, కొట్టు,
2. నేలను దిమ్మిస మొదలైన వానితో
బాగుగఁ గొట్టు.
- పరిఘాటించు : సం. స. క్రి. ఎదురాడు.
- పరిచయించు : సం. స. క్రి. 1. స్నేహించు.
2. మఱిగ.
- పరిచరించు : సం. స. క్రి. పరిచర్య చేయు.

పచ్చేడించు : సం. స. క్రి. 1. భేడించు.

2. విడివిడిగాచేయు.

3. నిశ్చయించు. కు. సం. 6

పరిజేయు : దే. స. క్రి. పాలించు.

“పండినచేల్లెల్ల పరిజేస్తిమంత్రి.” కా.

పరిథవించు : సం. స. క్రి. 1. పరిభవల్లజేయు.

2. నడపు.

3. అతిక్రమించు.

పరిథవిల్లు : సం. స. క్రి. 1. ధరించు.

అ. క్రి. 1. ప్రవర్తిల్లు.

2. అతిశయిల్లు.

పరిణమించు : సం. అ. క్రి. 1. సంతోషించు.

2. మార్పునొందు.

స. క్రి. నచస్కరించు.

పరితపించు : సం. అ. క్రి. సంతాపించు.

పరితోషించు : సం. అ. క్రి. మిక్కిలి సంతోషించు.

పరిత్యజించు : సం. స. క్రి. బొత్తిగా విడచు.

పరిపాలించు : సం. స. క్రి. చక్కఁగాఁగాపాడు.

పరిపోషించు : సం. స. క్రి. చక్కఁగాఁబోషించు.

పరిభవపడు : సం. అ. క్రి. పరిభవముచెందు.

పరిభవించు : సం. స. క్రి. అనమానించు.

పరిభ్రమించు : సం. అ. క్రి. అంతటఁదిరుగు.

పరిమళించు : సం. అ. క్రి. తావి పీచు.

పరిమాలుచు : దే. స. క్రి. 1. ఖండించు.

2. చంపు.

పరియలువాలు : దే. అ. క్రి. బీటలువాలు, ముక్కలగు.

పరియాచకముచేయు : దే. స. క్రి. పరిహసించు.

- పరియు : దే. అ. క్రి. 1. తొలగెగు;
2. చెడు.
3. మీఁదిభాగము సారహీనమై
చెక్కలువాసి రాలు.
- పరిలంఘించు : సం. స. క్రి. డాటు.
- పరివర్తించు : సం. స. క్రి. 1. చుట్టినచ్చు.
2. మార్పింపఁజేయు.
- పరివశించు : సం. స. క్రి. మిక్కిలి స్వాధీనముచేయు.
- పరివేషించు : సం. స. క్రి. చుట్టుకొను.
- పరివోపు : దే. స. క్రి. అక్రమించు.
అ. క్రి. 1. చెడిపోవు.
2. నశించు.
- పరిశీలించు : సం. స. క్రి. శోధించు.
- పరిశోధించు : సం. స. క్రి. మిక్కిలి శోధనముచేయు.
- పరిశ్రమించు : సం. అ. క్రి. శాస్త్రాధికములందుఁ గృషిసేయు.
- పరిసిపోవు : దే. అ. క్రి. 1. కొన్నాళ్ళకు దోష ముపశమించు.
2. మాసిపోవు.
రూ. పరిసిబారిపోవు.
- పరిస్ఫోటించు : సం. స. క్రి. 1. చీల్చు.
2. ప్రకాశింపఁజేయు.
- పరిషించు : సం. అ. క్రి. పరిశేచనముసేయు.
- పరిషేధించు : సం. స. క్రి. నిషేధించు.
- పరిష్కరించు : సం. స. క్రి. 1. చక్కఁబెట్టు.
2. అలంకరించు.
3. సర్దుబాటుసేయు.
- పరిష్కరించు : సం. స. క్రి. కౌగిలించు.
- పరిహరించు : సం. స. క్రి. 1. విడుచు; విసర్జించు.

పరిహాసించు : సం. స. క్రి. పరిహాసముచేయు, నవ్వు.

పరిక్షించు : సం. స. క్రి. 1. పరిశీలించు.

2. పరికించు.

పరుండు : దే. అ. క్రి. శయనించు.

పరుగులెత్తు : దే. అ. క్రి. పనితొందరచే వేగముగఁబోవు.

పరుగెత్తు : దే. అ. క్రి. వేగముగఁబోవు.

పరుమగు : దే. అ. క్రి. చూర్ణమగు.

పరువుపోవు : దే. అ. క్రి. మానముపోవు.

పరువులుపెట్టించు : దే. స. క్రి. తఱుము.

పరువువెట్టు :

పరువుగొను :

పరువువాటు :

పరువిడు :

} దే. అ. క్రి. పరుగెత్తు. [నూ] పరుగిడు.

పరువెక్కు : దే. అ. క్రి. చేను మొ॥ నవి పక్వస్థితికి వచ్చు.

పర్యటించు : సం. అ. క్రి. భ్రమోదులకుఁ దిరుగు.

పర్యాలోచించు : సం. స. క్రి. చక్కఁగా నాలోచించు.

పర్యదాసించు : సం. స. క్రి. త్రోయు.

పర్వు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.

పఱగప్పు : దే. అ. క్రి. పొరగప్పు.

పఱగు : దే. అ. క్రి. ప్రసరించు.

పఱచు : దే. అ. క్రి. ప్రవహించు. నూ. పఱపు.

స. క్రి. 1. పడఁజేయు.

2. దుప్పటిపఱచు.

3. అనుభవింపఁజేయు.

4. వ్యాపింపఁజేయు.

పఱతెంచు : దే. అ. క్రి. పాఠిపఱచు.

- పజపు : దే. స. క్రి. 1. పోగొట్టు.
2. త్రోలు.
3. ప్రయోగించు.
4. పూయు.
- పజవద్రోలు : దే. స. క్రి. వేటయందు మృగములను పొడ
నుండి వెడలగొట్టు.
- పటిగొను : దే. స. క్రి. 1. అపహరించు.
2. చంపు.
- పటియవాయు : దే. అ. క్రి. చీలు.
- పటివోవు : దే. అ. క్రి. 1. కొల్లవోవు.
2. నశించు.
- పఱుచు : దే. స. క్రి. 1. వడఁజేయు.
2. దుప్పటిపఱచు.
3. పాటుపడఁజేయు.
- పఱుపుచేయు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు. (తెలం.)
స. క్రి. విశాలముచేయు.
- పలకపట్టించు : దే. స. క్రి. చదువవేయు.
- పలకపట్టు : దే. అ. క్రి. చదు వారంభించు.
- పలకు : దే. అ. క్రి. 1. పండు.
2. ఫలించు.
- పలచమందు : దే. అ. క్రి. కప్పముగొను.
- పలపలవేగు : దే. అ. క్రి. తెల్ల వారు.
- పలమారు : } దే. అ. క్రి. ఆహారము తినునప్పుడు పదార్థము
పొరమారు : } నాశికారంధ్రములలోనికి బోవు.
- పలవరించు : దే. అ. క్రి. ప్రలాపించు.
- పలవించు : దే. అ. క్రి. పలవరించు.
- పలవు : దే. అ. క్రి. పలవించు.

పలాములుచేయు: దే. స. క్రి. 1. పాడుచేయు:

2. దోపిడిచేయు.

ఫలాయనసూత్రమువరించు: సం. అ. క్రి. పాటిపోవు.

రూ. పలాయనము చి త్రగించు.

పలుకబాటు : దే. అ. క్రి. 1. వివరముగు.

2. పాఠోన్ముఖముగు.

పలుకరించు : దే. అ. క్రి. మాటాడు.

స. క్రి. 1. మాటాడించు.

2. హెచ్చరించు.

3. ఆపదలోనున్న వారి నాశ్వాసిండు.

పలుకు : దే. అ. క్రి. మాటాడు.

స. క్రి. 1. అను.

2. నిందించు.

పలుకుచేయు: దే. స. క్రి. అన్నమును అపక్వస్థితిలో దించు.

పలుకులుచేయు: } దే. స. క్రి. ముక్కలుచేయు.

పొలుకులుచేయు:

పలుచబడిపోవు: దే. అ. క్రి. 1. పలుచనగు.

2. గౌరవము తగ్గు.

పలుచబడు . దే. అ. క్రి. 1. పలుచనగు.

2. గౌరవము తగ్గు.

పలుము : దే. అ. క్రి. ప్రలాపించు.

పల్కరించు : దే. అ. క్రి. 1. మాటాడు.

స. క్రి. 1. మాటాడించు.

2. హెచ్చరించు.

పల్పించు : దే. స. క్రి. జీనువేయు.

పల్లీకొట్టు : అస్య. దే. అ. క్రి. 1. గతితప్ప.

2. తలక్రిందులగు.

3. చచ్చిపోవు.

- పల్లకట్టు . }
 పల్లగించు : }
 పల్లటలు : }
 పల్లటలొను : }
 పల్లటలొటు : }
 పల్లటలొచ్చు : }
 పల్లనగట్టు : }
 పల్లవించు . }
 పల్లవిలు : }
 పల్లాబోవు : }
 పల్లార్చు : }
 పల్లకుట్టు : }
 పల్లొత్తు : }
 పల్లవరించు : }
 పల్లెముకొట్టు : }
 పవడించు ; }
 పవళించు : }
 పవ్వడించు : }
 పవ్వళించు : }
- దే. స. క్రి. 1. పల్లముకట్టు.
 2. జీను వేయు.
 దే. అ. క్రి. 1. న్యాయమును.
 2. చలించు,
 3. తెల్లబోవు.
 4. ఎత్తువాటు.
 దే. అ. క్రి. 1. ఎగురు. (పావురము వలె)
 2. పట్టుకొట్టు.
 దే. స. క్రి. 1. పల్లముకట్టు.
 2. అంబారీవైచు.
 సం. అ. క్రి. చిగుర్చు, చిగిరించు.
 సం. అ. క్రి. చిగుర్చు.
 అన్య. దే. అ. క్రి. గుట్టుము మొ॥ నిలువక ఒకదాటు
 పోవు, ప్రయాణముచేయు.
 దే. స. క్రి. బాధించు. హంస.
 దే. అ. క్రి. దంతమధ్యమున ఆహారపదార్థము చిక్కు
 కొన్నప్పుడు సూచీముఖాదులతోకుట్టు.
 దే. స. క్రి. దంతక్షతమునెయు.
 దే. అ. క్రి. ప్రలాపించు.
 దే. అ. క్రి. పెండ్లియైన తర్వాత మగపెండ్లి
 వారిని వెళ్ళిపోమ్మని పల్లెమును
 మ్రోగించు.
 దే. అ. క్రి. శయనించు.

- పశువతించు : సం. స. క్రి. బలిపెట్టు. (పశువుగాఁజేయు.)
- పశువఱుచు . సం. స. క్రి. యజ్ఞమునందు బలియిచ్చు.
- పసందుచేయు : దే. స. క్రి. 1. అందముచేయు.
2. మేలుగానున్నదని నిర్ణయించు.
- పసగరగొను : దే. స. క్రి. పీడించు.
- పసఁగు : దే. అ. క్రి. విశదనుగు.
- పసచెడు : దే. అ. క్రి. 1. రుచిచెడు.
2. ప్రయోజనముచెడు.
3. శోభచెడు.
- పసరించు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.
- పసరుకొను : దే. అ. క్రి. పాచిపట్టు
- పసాపడు : దే. స. క్రి. భుజించు. రూ. పసాబడు.
- పసిగొను : దే. అ. క్రి. 1. గాలిపట్టు.
2. ఆకలిగొను.
స. క్రి. 1. ఆచూకీతీయు.
2. కుక్క-లు వాసనబట్టి కనుగొను.
రూ. 1. పసికట్టు. 2. పసిబట్టు.
- పసుపాడు : దే. అ. క్రి. పసుపు పూసికొని జలకమాడు.
- పస్తాయించు : దే. అ. క్రి. 1. పశ్చాత్తాపపడు.
2. సంకోచించు.
3. నిదానించు.
4. పరిశీలించు.
- పశ్చేముపట్టు : దే. అ. క్రి. హారతిపట్టు.
- పశ్చేమువెట్టు : } దే. అ. క్రి. వీరభద్రుని పశ్చేముపట్టు.
- పశ్చేముపట్టు : }
- పశ్చేరమిడు : దే. స. క్రి. అన్నము నడ్డించు.
- పక్షీకరించు : సం. అ. క్రి. పక్షము నవలంబించు.

పా

- పాగెముడుగు : దే. అ. క్రి. శోభ కోల్పోవు.
- పాత్రగిల్లు : దే. అ. క్రి. పాతది యగు.
- పాతు : దే. స. క్రి. పూడుచు.
- పాగుబడు : దే. స. క్రి. మెత్తబడు, ముద్దకట్టు. (బెల్లపుపా.
- పాచికపాటు : దే. అ. క్రి. వేసినయెత్తు సాగు.
- పాచిపట్టు : } దే. అ. క్రి. చెడిపోవు. (అన్నము పాసిపోయిన
- పాచిపోవు : }
- పాసిపోవు : }
- పాచు : దే. స. క్రి. 1. పాయజేయు.
2. చిక్కెడలించు.
3. తొలగించు.
- పాటననేయు : దే. స. క్రి. పాపటదీయు. (అలంకరించు) మన
- పాటపాడు : దే. స. క్రి. 1. వేలమువేయు.
అ. క్రి. 2. వేలములోబాల్గొను.
- పాటించు : దే. స. క్రి. 1. ఆదరించు.
2. విచారించు;
3. ప్రతీక్షించు.
4. ధరించు.
5. పొందు.
- పాటికెక్కు : దే. అ. క్రి. ప్రశస్తిపొందు.
- పాటిగొను : దే. స. క్రి. లెక్కచేయు.
- పాటిచూడు : దే. అ. క్రి. గుర్తు చూచు. (తెలం.)
- పాటిదప్పు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రశస్తిపోవు.
2. గుటి తప్పు.
3. నియమము తప్పు.

- పాటియి : దే. అ. క్రి. కలుగు.
- పాటిసేయు : దే. స. క్రి. లెక్కసేయు.
- పాటునబడు : దే. అ. క్రి. 1. పైరు యథాసమయమునఁ బడు.
2. యథాస్థానమునఁ బడు.
3. యథాస్థితికి వచ్చు.
- పాటుపడు : దే. అ. క్రి. శ్రమపడు.
- పాడు : దే. అ. క్రి. పాడుపడు.
- పాడిచేయు : దే. అ. క్రి. 1. పశువులను పాలు తీసి పెరుగు
మొ॥ నవి చేయు.
2. న్యాయముచేయు.
- పాడు : దే. అ. క్రి. పాటపాడు.
- పాడువాలు : దే. అ. క్రి. పాడుపడు. ప్రే. పాడుపెట్టు.
- పాతపడు : దే. అ. క్రి. పాతది యగు.
- పాతరబెట్టు : దే. స. క్రి. 1. క్రొత్తధాన్యము మ్రగ్గుటకు
భూమిలో గుంటచేసి పూడ్చిపెట్టు.
2. మదమణించు.
- పాతరలాడు : దే. అ. క్రి. 1. సర్తించు.
2. చలించు.
- పాతరించు : దే. అ. క్రి. 1. శోకించు.
“రాత్రియగుటయు నొక ఘోరరాక్షసుండు
బాధవెట్టంగ నొక సతి పాతరింప.” స. నీ. క. ని.
- పాత్రలాడు : దే. అ. క్రి. 1. సర్తించు.
2. చలించు.
- పాదుకొను : దే. అ. క్రి. 1. నెలకొను.
2. నిలుచు. ప్రే. పాదుకొలుపు.
- పాదుచేయు : దే. అ. క్రి. చెట్టుచుట్టు పళ్ళెమువలె నీరు నిలుచు
నట్లు చేయు.
రూ. పాదిచేయు.

పాదునిలుచు . దే. అ. క్రి. 1. నెలకొను;
2. నిలుచు.

పాపటతీర్పు : దే. స. క్రి. కేశవిధిని దీర్పు.

పాపటతొలు : దే. అ. క్రి. 1. నేల చదును చేయుటకు గుంటక
తోలు.

2. గొర్తిన వేసిన మెట్టపైకు చాళ్ళ
మధ్య గుద్దలించుట కుపయోగించు
సాధనము పాపణము. దానితో
చేనుకు పైపాటు చేయు.

పాపటపుచ్చు : దే. స. క్రి. పాపటనలె దీయు.

పాపటవోపు : దే. అ. క్రి. చదునగు.

పాపత్యమానమగు : సం. అ. క్రి. పరిరపబడుచున్న దగు. రామా.

పాపు : దే. స. క్రి. 1. పాయజేయు.
2. దున్ను.

పాము : దే. స. క్రి. 1. రుద్దు.
2. రాచు.

పాముకొను దే. స. క్రి. నశముచేసికొను.

అ. క్రి. 1. పాచి పేరుకొను. (నె.జి.)
2. అననసరముగా బాధ్యతపెట్టుకొను.

పాయగిల్లు : దే. అ. క్రి. తొలగగు.

పాయదట్టు : దే. స. క్రి. పోద్రోయు.

పాయదెర్లువెట్టు : దే. స. క్రి. విభేదములు కల్పించు. (తెలం)

పాయబాటు : దే. అ. క్రి. 1. పాయు.

2. చెడు, 'అన్నము పాసినది.'

పాయబుతీయు : దే. స. క్రి. 1. విభాగముచేయు.

2. చేనిలో జనుము మొ॥ చలుటకై
వరి మొ॥ పంటలను విడిగా దీయు.

పాయవడు : దే. అ. క్రి. 1. చీలు.

2. తొలఁగు.

పాయవాలు : దే. అ. క్రి. 1. చీలు.

2. తొలఁగు.

3. ఏలు పాయగ నేర్పడు.

పాము : దే. అ. క్రి. 1. తొలఁగు.

2. చిక్కెడలు.

3. పక్వపదార్థములు కాలాతిక్రమము
మీల్చబడి చెడు.

స. క్రి. విడుచు.

పారమేదించు : మి. స. క్రి. తుదముట్టించు.

పారాణించు : దే. స. క్రి. పారాణిపెట్టు.

పారిఖత్తుపెట్టు : అన్య. దే. అ. క్రి. 1. విడకు లిచ్చు.

2. విభక్తమగు.

పారు : దే. అ. క్రి. 1. పరుగెత్తు.

2. పాసనము చేయు.

3. పశువులు పాటుకొను.

పారుకాడు : దే. అ. క్రి. 1. పరుగెత్తు.

2. కీటకాదులు తిరుగాడు.

రూ. పారకాడు.

పార్తెంచు . దే. అ. క్రి. పరుగెత్తినచ్చు.

పాటఁజూచు : దే. స. క్రి. కలయఁజూచు.

పాటదోలు : దే. స. క్రి. తఱుము.

పాటఁబట్టు : దే. స. క్రి. పోఁద్రోలు.

పాటఁబోయు : దే. స. క్రి. క్రుచ్చురించు.

పాటవేయు : } దే. స. క్రి. 1. విసరివేయు,

పాటవైచు : } 2. పోఁగొట్టుకొను.

- పాతాడు : దే. అ. క్రి. 1. పిల్లలు ప్రాకు.
2. పరుగెత్తు.
- పాటు : దే. అ. క్రి. 1. పరుగెత్తు.
2. ప్రవహించు.
3. ప్రసరించు.
(విరియఁబాటు; పండఁబాటు.)
- పాటుచూచు : దే. అ. క్రి. గృహనిర్మాణసమయమున స్తంభాదులు పాతుటకు సూటి చూచు.
- పాటుతెంచు : దే. అ. క్రి. 1. పరుగెత్తుకొని వచ్చు.
2. ప్రవహించు.
- పాటుపోఁగుపోయు : దే. స. క్రి. దూరదూరముగ నూలుపోయు.
- పాటుపోవు : దే. అ. క్రి. 1. పొల్లపోవు.
2. వ్యర్థమగు.
- పాలాడు : దే. స. క్రి. ఖండించు.
- పాలాడుచు : } దే. స. క్రి. 1. ఉపేక్షించు,
పాలాడుచు : } 2. హింసించు (పట్టి పాలాడుచు.)
“రక్షః పాలుని హింసక యూరక
పాలాడుట నీతియే.” భాగ.
- పాలార్గు : దే. అ. క్రి. కోమలమగు, “రవణ పాలార్గు చెక్కు
టద్దములకోడ.” రా. సాం. 1 ఆ.
- పాలించు : దే. స. క్రి. 1. రక్షించు.
2. ఇచ్చు. హేమాబ్జ.
- పాలు : దే. స. క్రి. 1. వివర్ణమగు.
2. రక్తక్షీణతచే దెల్లనడు.
(ముఖము పాలిపోయినది.)

- పాలుచు : దే. స. క్రి. భాగము పంచు.
 “పాలుపంపని యీశ యేలిమాటలన
 అలుక తీర్చెదను.” భార. ఉద్యో. 31.
- పాలుగొను : దే. అ. క్రి. పంచుకొను.
- పాలుపడు : దే. స. క్రి. 1. పూనుకొను.
 2. స్వాధీనముగు.
- పాలుపుచ్చు : దే. స. క్రి. 1. విభాగించు.
 2. నిర్ణయించు.
- పాలుపోవు : దే. అ. క్రి. 1. తోచు.
 2. ఊహ కలుగు.
 (అది యెట్లుచేయుటకు పాలు
 పోలేదు.
- పాలుమాలు : దే. అ. క్రి. పాలుమాలు, బద్ధకించు.
- పాలువెట్టు : దే. స. క్రి. 1. భాగించు.
 2. నిర్ణయించు.
- పాల్గొను : దే. అ. క్రి. పాలుగొను.
- పాల్పడు : దే. అ. క్రి. పాలుపడు. (నీచార్థమున)
- పాల్కాలు : దే. అ. క్రి. పాలుమాలు.
- పాలెంబుదిగు : దే. అ. క్రి. దండు విడియు.
- పాశాలుసేయు : దే. స. క్రి. చన్నిళ్ళువేన్నిళ్ళు కలిపి శరీరము
 సహించు స్థితిలో నుంచు.
 “కడువేగ విభునికీ గ్రాగిన నీళ్ళు
 బిందెలఁ జన్నిళ్ళు బిరబిరఁదెచ్చి
 పసిండి చెంబులనీరు పాశాలు చేసి
 యక్కడ మంచంబు నడ్డంబు వెట్టి.”
 కా. క.

- పాశ్చాత్యముండు :
 పాశ్చాత్యమునేయు : } దే. అ. క్రి. కాపుండు.
 పావుకొను : దే. స. క్రి. అతిగా భుజించు.
 పాశమువెట్టు : దే. స. క్రి. తొడవా(శ) సమువెట్టు.

పి

- పింగటించు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయపు మాటాడు.
 2. బెట్టునేయు.
 స. క్రి. సాధించు.
 పించమణించు : దే. స. క్రి. పీచమణించు.
 పింజాపెట్టు : } దే. స. క్రి. పంచెలు చీరలు మొ॥ వానిని చేతి
 పింజుపెట్టు : } వ్రేళ్ళతో చిన్నచిన్న మడతలుగా
 పెట్టు.
 పింజించు : దే. స. క్రి. 1. పింజెపోయు.
 2. నీళ్ళు చిలకరించు.
 పిండలించు : దే. స. క్రి. ముద్దనేయు.
 పిండలిసేయు : దే. స. క్రి. పిసికి పిండలిచేయు.
 పిండాకుడుపెట్టు : } దే. అ. క్రి. తిండిపెట్టు (నీచార్థమున)
 పిండాకుడుపెట్టు : }
 పిండిపెట్టు : } దే. స. క్రి. మెత్తగా నలుపు.
 పిండియిడు : } “ఒండొకడైవైన నిపుడు
 నీ పిండియిడమె.” మను. 4 ఆ.
 పిండిలించు : దే. స. క్రి. పొడిసాడిగాఁ జేయు.
 పిండు : దే. స. క్రి. 1. పాలుపిడుగు.
 2. రసము పిడుచు.
 3. బలవంతముగా డబ్బు రాబట్టు.

పిండుకొను : దే. అ. క్రి. గుంపుకూడు.

పిండుగట్టు : దే. అ. క్రి. 1. గుమిగూడు.
2. గుంపుగాఁజేరు.

పింపినలాడు : దే. అ. క్రి. 1. పిల్లలు పెదవులతో ధ్వనిచేయుచు
నాడు.
2. చలించు.

పింపిళాడు : దే. అ. క్రి. నర్తించు.

పింపిళ్ళగూయు : దే. అ. క్రి. 1. నర్తించు;
2. మెత్తని యెడల్పొరసికొని సవ్వడి
గలుగు.

పికరగు : అన్య. దే. అ. క్రి. కనిపించు, భయము కలుగు.
ఉ. నీకు లెంపకాయ కొడితే మీ
తాతకు పిక రవ్వాలి.

పికవికలగు : } దే. అ. క్రి. చెల్లాచెదరగు.
పికాపికలగు : }

పిక్కటిల్లు : దే. అ. క్రి. 1. నిండు.
2. అతిశయించు;
3. వ్యాపించు;
4. పిగులు.

పిక్కు : దే. అ. క్రి. 1. బిగువుచే జనుగు.
2. శీఘ్రమగు.
3. గ్రుడ్లనుండి పిల్లలు బయటపడు;
4. వెలువడు.
ఉ. నోటమాట పిగులలేదు.
5. ప్రాతదై పోగులుతెగు.

స. క్రి. ఉన్న కొలదిలోనే కష్టపడి నిలువవేయు.

పిగులు : దే. అ. క్రి. చినిగిపోవు.

పిచ్చలించు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.

2. భయపడు.

స. క్రి. ప్రశంసించు.

పిచ్చలుగొట్టు : దే. అ. క్రి. వట్టగొట్టు.

పిచ్చికళలుపోవు : దే. అ. క్రి. వెకిలివేషములు వేయు.

పిచ్చిలు : దే. స. క్రి. 1. చిప్పిలు.

2. ఉబుకు.

పిట్టపాటు : దే. అ. క్రి. పై నిపిట్ట పాటుటవల్ల శిశువులకు జబ్బు
సేయు.

పిట్టపిడుగులు : దే. అ. క్రి. (పిడుగు + పిడుగు = పిట్టపిడుగు)

పిడుగువలెఁబ్రవర్తించు.

పిట్టముకట్టు : దే. అ. క్రి. వ్యవహారము స్తంభించు, ఎండిపోవు.

పిడికిలించు : దే. స. క్రి. పిడికిటఁబట్టు.

“ఉత్తరంబున గల నాయకులు చిచ్చు
యినం బిడికిలింత మనుచున్నవారు.

పిడిగొట్టు : దే. స. క్రి. (పిడి + కొట్టు) ఎద్దు పట్టు.

పిడిదరుగు : దే. అ. క్రి. నరికోతకు మంచి ముహూర్తమున
నుపక్రమించు.

పిడివాటుకొట్టు : దే. అ. క్రి. 1. నడ్లపనలు బల్లమీఁదగొట్టిరాల్చు.

2. బడంబడిక చేయు.

పిడివెట్టు : } దే. స. క్రి. 1. బట్టివెట్టు.

పిడివేయు : } 2. కంఠస్థముచేయు.

పిడివేయు : దే. అ. క్రి. 1. పసుల కఱిలో చేయిడి త్రిప్ప.

2. బట్టివెట్టు, కంఠస్థముచేయు.

పిడిసానబట్టు : దే. స. క్రి. బరమా పట్టు.

పిడిసుట్టుగట్టు : దే. స. క్రి. నడుమునకు బలముగా నుండుటకు చీర
కొంగును మూడు నాలుగు చుట్లు
త్రిప్పి కట్టు. (తెలం)

- పిఱుచు : దే. స. క్రి. పిండు.
- పిఱుకబ్రాము : దే. స. క్రి. పిఱుకతో తోము.
- పిఱుపుపెట్టు : దే. స. క్రి. పిండు.
- పిఱువరించు : దే. స. క్రి. శోషిల్ల జేయు. ప. పి.
- పిఱునుగట్టు : దే. స. క్రి. గట్టివడు.
- పిఱుకు : దే. స. క్రి. పాలు పిండు.
- పిఱ్ఱబలియు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి బలియు.
- పిఱ్ఱ : దే. అ. క్రి. అపానవాయువు విడుచు.
- పిఱుకు : దే. అ. క్రి. పాలు పిండు.
- పిమ్మిటిగొను : దే. అ. క్రి. విరవిరఁబోవు. గూ. బిమ్మిటినొందు.
- పిమ్మిటినొందు : దే. అ. క్రి. శక్తి క్షీణించు.

“అయ్యసుర పిమ్మిటి నొంది చెమర్చి
దుర్మాయముతో డీకొని. భాగ. 7 స్కం.

- పిరిగొను : దే. స. క్రి. 1. పెనఁగొను.
2. మెలిపెట్టు.
- పిరువీకులాడు : దే. అ. క్రి. 1. వెనుకంజవేయు.
2. వీకులాడు.

స. క్రి. బాధించు

- పిరువీకుసేయు : దే. అ. క్రి. వెనుకంజవేయు.

(గూ) పిరువీకుడులు సేయు.

“ఒడిసిహస్తముల

పరుపునేలనె తమ్ము బట్టుక తివిచి,
పిరువీకుడులు సేసి భీతి పుట్టించి.”

క. న. రా. ఆర.

- పిఱుతివియు :
పిఱుతివుచు :
పిఱుదీయు : } దే. అ. క్రి. వెనుదీయు.

- పేఱుదుకొను : దే. స. క్రి. వెంబడించు.
- పేఱుదెక్కు : దే. అ. క్రి. వెనుక (జిక్కు.
- పేఱువడు : దే. అ. క్రి. 1. వెనుదీయు.
2. భయపడు.
- పేఱువెట్టు : దే. స. క్రి. 1. అనాదరించు.
2. వెనుకబెట్టు.
- పేఱువోవు : } దే. అ. క్రి. వెనుదీయు.
- పేఱుసను : } స. క్రి. వెనుక వెడలు.
- పిలపిలలాడు : దే. అ. క్రి. ఉత్సుకత వహించు.
- పిలపిలవచ్చు : దే. అ. క్రి. తొందరగా వచ్చు.
- పిలుకుమాటు : } దే. అ. క్రి. 1. చచ్చు.
- పిలుకుమాలు : } 2. నాశమందు.
- పిలుకుమాల్చు : } దే. స. క్రి. చంపు.
- పిలుకుమార్చు : } దే. స. క్రి. అహ్వనించు.
- పేలుచు : దే. స. క్రి. అహ్వనించు.
- పిల్లిగింతలుకొట్టు : } దే. అ. క్రి. తలక్రిందులగు.
- పిల్లిమింతలువేయు : } దే. అ. క్రి. తలక్రిందులగు.
- పిల్లిమంత్రములువేయు : } దే. అ. క్రి. తలక్రిందులగు.
- పిసపిసలాడు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి మెత్తగానుండు.
- పిసమూల్చు : దే. స. క్రి. చంపు.
- పిసాళించు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.
2. వ్యాపించు.
3. దొంగ యెత్తువేయు.
- స. క్రి. పరిహాసములాడు.
- పిసుకుకొను : దే. అ. క్రి. లోలోన నిందించుకొను.
- పిసుకు : దే. స. క్రి. 1. సంవాహనము సేయు.
2. మెత్తని వస్తువును చేతితోఁగలు
- నట్లు నలుపు.

పీ

- పీఠు : దే. స. క్రి. 1. లాగు.
2. తీసివేయు.
- పీఠులాడు . దే. అ. క్రి. పెనగులాడు.
- పీఠువాలు : దే. అ. క్రి. 1. చప్పటయగు, అణగారిపోవు.
2. కృశించు.
- పీఠువీకాడు : దే. స. క్రి. మిక్కిలి పెలుకులాడు, భా. స్త్రీ. 2 ఆ.
- పీచమణచు : } దే. స. క్రి. నిర్వ్యయనివేయు, పొగరు తగ్గించు.
- పీసమణచు : }
- పీటవెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. కదలకుండఁగూర్చుండు.
2. తిరుగఁబడు.
- పీడించు : దే. స. క్రి. పట్టుకొని వదలకుండు.
- పీరు : దే. అ. క్రి. పిగులు.
- పీరుచు : దే. స. క్రి. పీలుచు.
- పీలిచి పిప్పిచేయు : దే. స. క్రి. నిస్సారమొనర్చు.
- పీలు : దే. అ. క్రి. పిగులు.
- పీలుచు : దే. స. క్రి. 1. జుట్టు.
2. ఊపిరిపట్టి నొడి ముక్కులోనికి
ఈడ్చుకొను. చూ. పీల్చు.

పు

- పుంభీభవించు : సం. అ. క్రి. 1. బలియు.
2. నృద్ధిపొందు.
- పుంజికొను : దే. అ. క్రి. 1. గుబురుకొను.
2. శరీరమునందు బలము చేకూరు.
- స. క్రి. ధనము బలవంతముగా రాఁబట్టుకొను.

పుంజీభవించు : సం. అ. క్రి. ప్రోగుపడు.

పుంజుకొను : సం. స. క్రి. 1. శక్తి కూడఁదీసికొను.

2. పటిలాగు.

పుండలించు : } దే. స. క్రి. విస్మృతి చెందిన దోషమును మఱల
పుండరించు : } కలుకు.

2. అభూతకల్పనము చేయు.

పుండ్రాకోరిచెప్ప : సం. అ. క్రి. కొండెములు చెప్ప.

పుంపులువచ్చు : దే. స. క్రి. బయటికిఁదలుము.

పుక్కిలించు : } దే. స. క్రి. గండ్దాపించు.

పుక్కిరించు : }
పుచ్చు : దే. అ. క్రి. చెడిపోవు,
స. క్రి. పంపు.

ముల్ల మొ॥ వానిని తీయు.

పుచ్చుకొను : దే. అ. క్రి. 1. గ్రహించు.

2. (వాడుకభాషలో) కొట్టు.

3. ఫలాహారములనుగాని, పరనాగ్ధము
గ్రంథమునుగాని స్వీకరించు.

పుచ్చుపోవు : దే. అ. క్రి. చెడిపోవు.

పుటమారిపోవు : దే. అ. క్రి. నాశమగు.

పుటమెగయు : దే. అ. క్రి. 1. మీది కెగయు.

2. పుటుక్కుమను.

3. తెగు.

“పేరాస నధర బింబీఫలరంబులకుఁ

గీరము ల్వలఁగొనఁ గ్రేళ్ళు దాటుచును

తొంగలి తెప్పసందులఁ బుటమెగసి

నింగి పేరెమువారు నిడువారుచూపు.

క. ప. రా.

- పుటపుటనగు : దే. అ. క్రి. ప్రవృద్ధమగు.
- పుటమరించు : } దే. అ. క్రి. 1. వ్యాధి ప్రారంభమగు.
- పొటమరించు : } 2. ననలెత్తు.
- పుటమారిపోవు : దే. అ. క్రి. నాశమగు.
- పుటమార్చు . దే. అ. క్రి. 1. నాశముచేయు.
2. దీపమార్చు.
3. వృద్ధిని నిరోధించు.
- పుటముబ్బు : ద్వ. అ. క్రి. మీఁది కుబ్బు. వసు. 2. ఆ.
- పుట్టిమునుగు : దే. అ. క్రి. అధికనష్టమగు.
- పుట్టు : దే. అ. క్రి. జన్మించు;
- పుట్టుమార్చు : దే. స. క్రి. నాశముచేయు.
- పుడికిరించు : } దే. స. క్రి. 1. కొంచెము సేయు.
- పుణికిరించు : } 2. తగ్గించు.
- పుడిసిలించు : దే. స. క్రి. పుడిసిటఁబట్టు.
- పుడుకు : } దే. స. క్రి. 1. స్పృశించు.
- పుణుకు : } 2. కొంచెముగా నిచ్చు. విక్ర. 2 ఆ.
3. ఇచ్చు. హరి. 9 ఆ.
4. (ఐదువేళ్ళతో) గ్రహించు.
- ఉ. హరి. 5 ఆ.
5. చేపలను చేతులతోఁ బట్టు.
- పుడుచు . దే. అ. క్రి. 1. తృప్తిపడు.
2. దానముచేయు.
3. గ్రహించు.

“కుడువఁ గట్టనుదొడుగను ముడువఁబుడువ
నెంతగలిగినఁ బ్రాయంపు టింతకులకును
గ్రామ్యధర్మంబు లేకున్నఁ గలుగు దుఃఖ
మెంతని వచింపవచ్చు నో దంతిగమన!

హంస. 3 ఆ.

పుత్రపుత్రసోపు : దే. అ. క్రి. 1. పుత్రపుత్రలాడు.

2. వినశమగు.

పుత్తెంచు : దే. స. క్రి. పంపించు.

పుత్యంగోయు : దే. స. క్రి. మొదలంట నాశనము చేయు.

పునాదులులేవు : దే. స. క్రి. 1. ఒకరిని పూర్తిగా నాశపఱచు.

2. ఇంటికి బునాదులను ద్రవ్య.

పునిశ్రీనిచేయు : దే. స. క్రి. పెండ్లిచేయు.

పుప్పించు : దే. స. క్రి. పుచ్చు.

పుయితోడు : దే. అ. క్రి. వెనదీయు.

పురచెయ్యిపెట్టు : దే. అ. క్రి. అక్రమముగా జోక్యము కల్పించుకొను

పురచేయిచూపు : దే. అ. క్రి. లేదను.

పురడించు : దే. అ. క్రి. 1. వర్ధిల్లు.

2. విజృంభించు.

పురణించు : దే. అ. క్రి. 1. సమానమగు.

2. ప్రకాశించు.

పురపురపొక్కు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి దుఃఖించు.

పురపురలాడు : దే. అ. క్రి. సిద్ధివేళలందు ఫలము పొందుటకు తతరపడు.

పురమాయించు : అన్య. దే. స. క్రి. 1. వనిని విభాగించి యప్పగించు.

2. ప్రారంభించుటకుఁ బ్రోత్సహించు.

పురమేగు : దే. అ. క్రి. ఊదేగు.

పురస్కరించు : సం. స. క్రి. 1. ముందిడుకొను.

2. పూజించు.

పురస్కరించుకొను : సం. స. క్రి. 1. ముందిడుకొను.

2. ఆధారము చేసికొను.

పురాణించు : సం. అ. క్రి. 1. పురాణము రచించు.

“పురాణింపం దొరంకొంటి.” భాగ.

పురాణించు :

2. నరిలు.

3. విజృంభించు.

4. పురాణము చెప్ప.

పురాయించు : దే. అ. క్రి. 1. బలియు.

2. విజృంభించు.

3. నరిలు.

పురికొను : దే. అ. క్రి. కలియు.

స. క్రి. క్రమ్ము.

పురికొలుపు . దే. స. క్రి. 1. ప్రోత్సహించు.

2. పురిపెట్టు, పురియెక్కించు.

పురియెక్కించు : దే. స. క్రి. కొండెములు చెప్పి కోపమును నృద్ధి చేయు.

పురియెక్కు : దే. అ. క్రి. 1. త్రాళ్ళు దారములు పేనునపుడు మిక్కిలి బిగువు కలుగు.

2. మనసునందు బిగియు.

పురవేయు : దే. స. క్రి. పేను.

పురివిడు : దే. అ. క్రి. 1. విడిలిపోవు.

పురివిచ్చు : } 2. నమలిపురి విచ్చు.

పురుడించు : } దే. అ. క్రి. సమానమగు.

పురుణించు : } దే. అ. క్రి. సమానమగు.

పురులుకూలు : దే. అ. క్రి. గర్వమణుడు.

పురులువోనాడు : దే. స. క్రి. 1. గర్వము విడుచు.

2. పొగరు విడుచు.

పుష్పచెయ్యిపెట్టు : } దే. అ. క్రి. 1. కాదను.

పుష్పచెయ్యిచూపించు : } 2. లేదను.

3. అపసవ్యముగాఁ జేయు.

బసవ.మ. విలా.

5. చివరికి ఆశాభంగముచేయు.

- పులకరించు: }
 పులకించు : } దే. అ. క్రి. గగుర్పొడుచు.
- పులపొడుచు : దే. అ. క్రి. 1. గగుర్పొడుచు
 (పులము + పొడుచు)
 2. కన్ను తటాలున మూసి తెరిచు.
 “చప్పుళ్ళకుఁ బులపొడుచుచుఁ
 జొప్పరయుచు.” భల్లా. ఆ. 3
- పులికాపుపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. లోహవిగ్రహములను కడిగి మెరుగు
 గెక్కించు.
 2. పులుకడుగు.
 3. తోము.
 4. తొలుచు, శుభ్రపఱచు.
 వి. రా. విప్రనారా. చరి.
 చూ. పులిక్కాపు తీయు.
- పులికడుగు : దే. స. క్రి. 1. రత్నాదులను కడుగు.
 2. మాలిన్యము తొలగించు.
- పులుగఱచు: }
 పూరికఱచు: } దే. అ. క్రి. 1. గడ్డికఱచు.
 2. దైన్యస్థితి నందు.
 ఉదా: పూరి కఱచినఁ జంపరాదు.
- పులుము : దే. స. క్రి. 1. పూయు.
 2. ఒకదోషమును పరులపై నారో
 పించు.
- పుల్కడుగు : దే. స. క్రి. మాలిన్యము కడుగు.
- పుల్పొడుచు : దే. అ. క్రి. 1. పులపొడుచు.
 2. తెప్ప లప్పళించు.
- పుల్లగిల్లు : దే. అ. క్రి. 1. భయపడు.
 2. పుల్ల నగు. (పులు పగు)

- పుల్ల వడు : దే. అ. క్రి. 1. నీరసపడు.
2. స్తంభించు.
- పుల్లవిటుచు : దే. స. క్రి. మంత్రించు.
అ. క్రి. మనసు విటుగునట్లు మాటాడు.
“పెనుజీకటులుగ్రమ్ము పెన్ బైటచసియించి
వెఱచెగా యని పుల విఱిచి విఱిచి.”
పాం. మా. 3 ఆ.
- పుల్ల సిల్లు : దే. అ. క్రి. 1. విసర్జమగు.
2. కలఁగు.
- పుష్పవతియగు : సం. అ. క్రి. సమర్థాడు.
- పుష్పించు : సం. అ. క్రి. 1. వికసించు; పూచు.
2. సమర్థాడు.
- పుసలాయించు : హిం. స. క్రి. బుజ్జగించు.
- పుసురుకొను : దే. అ. క్రి. వ్యసనపడు. ప. వీ.

పూ

- పూంచు : దే. స. క్రి. పూనుచు.
- పూచిపోవు : దే. అ. క్రి. నిరర్థకమగు,
- పూచీపడు : అన్య. దే. అ. క్రి. బాధ్యత వహించు.
- పూచు : దే. స. క్రి. పూను; ఉద్యమించు.
- పూటపడు ; దే. అ. క్రి. 1. బాధ్యతవహించు;
2. హామీయిచ్చు.
- పూటవెట్టు : దే. స. క్రి. పూటవడఁజేయు.
- పూఁతెక్కు . దే. అ. క్రి. ధనము, బలము, క్రొవ్వు మొ॥ వాసచే
బలియు.

- పూచు : దే. అ. క్రి. 1. పుష్పించు.
 “పూచిన మావులు.” ఆముక్త.
 2. నాంకపూచు.
 3. తవ్వ సుళ్ళు పొడము.
 4. నిస్సారచుగు.
- పూజయిచ్చు : దే. అ. క్రి. పూజచేయు.
 “వాసుదేవుఁ డన్ జడునకుఁ బూజ
 యిచ్చుని విచారవిదూరుడు భీష్ముఁ
 డెంతయున్ వెడఁగుఁడనంబునన్ బనిచె”
 భా. సభా. 2-9
- పూజించు : దే. స. క్రి. 1. ఆరాధించు.
 2. గౌరవించు.
- పూజజేయు : దే. స. క్రి. ఘటాదులను జిత్రించు.
- పూడఁగొట్టు : దే. స. క్రి. పోఁగొట్టుకొను.
- పూడికతీయి : దే. స. క్రి. నూతిలో అడుగున పేరుకొన్న మట్టి
 మో॥ వానిని తీసివేయు.
- పూడు : దే. అ. క్రి. 1. మట్టిలోనగువానిచేఁ బల్లమునిండు.
 2. నిండు.
- పూచ్చు : దే. స. క్రి. 1. పూడఁజేయు.
 2. పాతు.
- పూదెగట్టు : దే. అ. క్రి. బంగారు పూసగా నేర్పడు.
- పూను : దే. స. క్రి. 1. కడఁగు.
 2. ఉడ్యమించు.
 3. ధరించు.
 4. వహించు.
 5. ఆవేశించు.

పూనుచు :	}	దే. స. క్రి. 1. పూనజేయు.
పూనుచు :		2. సిద్ధపఱచు.
		3. (జేరు) పూనుచు.
		4. కాడికి కట్టు.
పూయు :		దే. స. క్రి. 1. అలడు.
		2. మెత్తు.
పూరగించు :		దే. స. క్రి. 1. నెఱవేర్చు.
		2. పూరించు.
		3. కడపు.
పూరడించు :	}	దే. స. క్రి. నింపు.
పూరణించు :		
పూరించు :		సం. స. క్రి. 1. పూర్తిచేయు.
		2. నించు.
		3. ఉబ్బునట్లుచేయు.
పూరిగఱచు :		దే. అ. క్రి. నేలఁబడు.
పూర్ణముచేయు :		మి. అ. క్రి. నెఱవేర్చు.
పూర్ణిభవించు :		నై. అ. క్రి. పూర్ణమగు.
పూవుగట్టు :		దే. అ. క్రి. పూవుగలదియగు.
పూసకట్టు :		దే. అ. క్రి. కాచిననేయి మొ॥ చల్లారి పూసలు. నేర్పడు.
పూసికొను :		దే. స. క్రి. అనవసరముగా బాధ్యత వహించు.

పె

పెంచు :	దే. స. క్రి. పెనుచు.
పెంచుకొను :	దే. స. క్రి. దత్తుతీసికొను.
పెంటగట్టు :	దే. స. క్రి. పొలములలో నెరువునకై పశువు మందగట్టు.

- పెంటిపడు : దే. అ. క్రి. కవగూడు.
- పెండిలియగు : } దే. స. క్రి. 1. వినాహమగు.
- పెండిలియాడు : } 2. పెండ్లాడజేయు.
- పెండిలిసేయు : దే. స. క్రి. 1. పెండ్లి చేసికొను.
2. పెండ్లాడజేయు.
- పెండ్లాడు : దే. స. క్రి. వినాహమగు.
- పెంపగు : } దే. అ. క్రి. వర్తిల్లు.
- పెంపారు : } 2. ప్రయాణమగు.
- పెంపుమీటు : } 3. నాశనముచేయు. భాగ. 10 స్కం.
- పెంపు : దే. స. క్రి. 1. పెల్లగిల్లు.
- పెకలు : దే. అ. క్రి. 2. ప్రయాణమగు.
- పెకలుచు : } దే. స. క్రి. పెకలించు.
- పెకల్చు : } 2. అ. క్రి. పెకలు ప్రే. పెగలుచు, పెగల్చు.
- పెగలు : దే. అ. క్రి. మితిమీరు.
- పెచ్చుపెరుగు : దే. అ. క్రి. బిట్టబిగిసిన వస్తువుల నూడదీయుటలో
- పెటపెటమను : } దే. అ. క్రి. పెటపెట యను శబ్దము చేయు.
- పెటపెటలాడు : } 2. అ. క్రి. చిటిలిపడు.
- పెటిలిపడు : దే. అ. క్రి. 1. చిట్లు.
- పెటియి : } 2. పేలుచేగు. గూ. పెట్టు.
- పెటుయి : } 3. నాటు.
- పెట్టు : దే. స. క్రి. 1. ఉంచు.
2. గుడ్డుపెట్టు.
3. నాటు.
4. కొట్టు.
5. నదలు.

అనుప్రయుక్తమయిన (విడిచిపెట్టు, నదలిపెట్టు) పూర్తిగా నని యర్థము.

పెట్టుకొను : దే. స. క్రి. ఉంచుకొను.

పెట్టువడు : దే. అ. క్రి. బెట్టుతిను.

పెట్టెవెట్టు . దే. అ. క్రి. చుట్టుకొను.

“పీఠరూపంబునఁ బెట్టెవెట్టిన శేషు
ఫణరత్నపుణలకుఁ బ్రాకు పెట్టు.

పాండు. 4 ఆ.

పెట్టకొలికికట్టు : దే. స. క్రి. పెడతెక్కలు విఱచికట్టు.

పెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రేలి ధ్వనితో బ్రద్దలగు.

2. ఒడలుపెట్టు. (ఒడలు ప్రేలు).

పెడచెవిఁబెట్టు . దే. స. క్రి. 1. వినకుండు. 2. అలత్యముసేయు.

పెడతలఁబడు : దే. అ. క్రి. అపమార్గమునఁ బడు.

పెడతిరుగు : దే. అ. క్రి. న్యతిరేకమగు, మఱియొకత్రోవ పట్టు.

పెడఁబాయు : దే. స. క్రి. ఎడఁబాయు.

పెడమరలు :

పెడమరు : దే. అ. క్రి. వెనుకకుఁ దిరుగు.

పెడమఱు :

పెడమఱించు : దే. స. క్రి. వెనుకకుఁ దిరుగజేయు.

పెడమువెట్టు : దే. అ. క్రి. పెడమొగము పెట్టు.

“పెటరని పెండ్లి పెద్దలు పెడమువెట్ట.”

నై. 6 ఆ.

పెడముసేయు : దే. అ. క్రి. పెడమొగముపెట్టు.

పెడమొమువడు : దే. అ. క్రి. విముఖమగు.

పెడరించు : దే. స. క్రి. పెడత్రోవపట్టించు.

“నుంధరాదేశ మాతృఁ బెడరింప

శమనుని బిల్చినరీతి

అనరానిమాట - కామాతురుండైన

మనుజేశుఁజూచి యమ్మగువ యిట్లనియె.”

క. వ. రా. అయోధ్య.

పెడరేచు : దే. స. క్రి. పురికొలుపు.

పెడులు : దే. అ. క్రి. పెట్టు. “పెడిలి నువర్ణ పర్వతము.”
భార. ఆది. 8 ఆ.

పెదవులునాకు : దే. స. క్రి. నీచముగ నొకస్త్రీ యొక్క తగులము పొందు.

పెదనిదురబోవు : దే. అ. క్రి. చచ్చు.

పెద్దమనిసియగు : దే. అ. క్రి. 1. కన్నియకుఁ బ్రథమరజోదర్శనమగు.
2. అల్లరిపిల్లవాఁడు బుద్ధిమంతునివలెఁ గూర్చుండు.

పెనఁకువలుగొను : దే. అ. క్రి. మెలినడు.

పెనఁగబడు : దే. అ. క్రి. పెనవేసికొను.

పెనఁగాడు : దే. అ. క్రి. మల్లాడు. గూ. పెనఁగులాడు.

పెనఁగు : దే. అ. క్రి. 1. పెనగొను.
2. కలయు.
3. యుద్ధముసేయు.
4. మాటుపలుకు.

పెనఁగొను : దే. అ. క్రి. పెనవడు.

పెనఁచు : } దే. స. క్రి. పెనఁగు ధా. ప్రే,
పెనవు : }

పెనయు : దే. అ. క్రి. 1. కలయు.
2. పెనఁగు.

పెనవెట్టు : దే. స. క్రి. మెలివెట్టు.

పెనవేయు : దే. స. క్రి. 1. మెలివెట్టు.
2. పశువుల నొండ్రిఁజేర్చికట్టు.

పెన్నాటకమువేయు. దే. స. క్రి. అధికప్రదర్శనము చేయు.

“కలితనం బేల పెన్నాటకంబు సేయ.”
భీమ.

పెనియాడు :	దే. అ. క్రి. పెనఁగియాడు.
పెనుచు :	దే. స. క్రి. పెనుగఁజేయు.
పెనుపడు :	దే. అ. క్రి. 1. అతిశయిల్లు. 2. వరిల్లు.
పెనుపారు :	దే. అ. క్రి. పెంపారు.
పెరంజు :	దే. స. క్రి. 1. లాగు. 2. ఆకరించు. 3. చీల్చు.
పెరపెరలాడు :	దే. అ. క్రి. మనసులో కోరికపడు.
పెరరేచు :	} దే. స. క్రి. ప్రేరేపించు.
పెరరేపు :	
పెరుగు :	దే. అ. క్రి. 1. వరిల్లు. 2. ఎదుగు. 3. ఆవేశముపొందు (శివ మెక్కు)
పెరుగు :	దే. అ. క్రి. తెగు.
పెరువు :	దే. అ. క్రి. 1. వరిల్లు. 2. ఎదుగు.
పెర్గు :	దే. స. క్రి. పెఱుకు, పెల్లగించు.
పెర్గు :	దే. అ. క్రి. పెరుగు.
పెర్వు :	దే. అ. క్రి. పెరువు.
పెఱికి వేటాడు :	దే. స. క్రి. నాశమునఁయు.
పెఱుకు :	దే. స. క్రి. 1. పెల్లగించు. 2. మోయు.
పెఱుగు .	దే. స. క్రి. 1. కడఁగు. 2. ఉద్యమించు. అ. క్రి. విజృంభించు.
పెలరు :	దే. అ. క్రి. కంపించు.

పెలుకులు : దే. అ. క్రి. విహ్వలించు.

పెల్కులు : దే. అ. క్రి. పెలుకులు.

పెల్లగించు : దే. స. క్రి. పెల్లగిల్లజేయు.

పెల్లగించుకొను : దే. అ. క్రి. వెలికుబుకు. “ఏప్పు పెల్లగించుకు
వచ్చినది.”

పెల్లగిలు : } దే. అ. క్రి. 1. పాచు ఊడి లేచు.
పెల్లగిలు : } 2. పాటు.

పెల్లకొను : దే. అ. క్రి. అతిశయిల్లు.

పెళపెళయను : } దే. అ. క్రి. 1. నస్త్రములు గంజిచేతగట్టిగానుం
పెళపెళలాడు : } 2. ధనాదికముచే జనులు బడ
నెఱపు.

పెళ్ళలేచు : దే. అ. క్రి. బెత్తిక లేచు.

పెళ్ళలేపు : దే. స. క్రి. పెళ్ళలేచు ధా. ప్రే.

పే

పేటనపెట్టు : దే. స. క్రి. యత్నించు.

పేటాడు : దే. స. క్రి. భేదించు.

అ. క్రి. మిక్కిలిగా తిరుగు.

పేట్రేగు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

పేడు : దే. అ. క్రి. దారముపేను.

పేడెత్తు : దే. అ. క్రి. 1. విచ్చు.

2. తొలగెను.

3. విభేద మేర్పడు.

పేదగిలు : దే. అ. క్రి. పేదపడు.

పేదవడు : దే. అ. క్రి. 1. దారిద్ర్యము పొందు.

2. దైన్యము పొందు.

పేను : దే. స. క్రి. (దారము) పేను.

పేనుకొలుగు : దే. అ. క్రి. వెండ్రుకలు రాలు.

పేను : దే. అ. క్రి. 1. ఘనీభవించు.

2. సాగ్రదమగు.

3. అతిశయించు.

పేనుకొను : దే. స. క్రి. 1. పేనుపెట్టి పిలుచు.

2. పిలుచు.

3. నచించు.

4. స్తుతించు.

5. చేయనలసిన పని పేనుకొను.

అ. క్రి. గట్టిపడు. (నెయ్యి మొ॥)

పేనుగ్రుచ్చు : దే. స. క్రి. 1. పేనుపెట్టి పిలుచు.

2. పేర్కొను.

అ. క్రి. దండగ్రుచ్చు.

పేనుచు : దే. స. క్రి. ఒకదానిమీఁదనొకటిపెట్టి యేర్పఱచు.

పేర్చు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.

2. విజృంభించు.

పేర్కొను : దే. స. క్రి. పేనుకొను.

పేనుమాయు : దే. అ. క్రి. నశించు; ప్రే. పేనుమాయించు.

పేనువడు : } దే. అ. క్రి. కీర్తియందుగాని యపకీర్తియందుగాని
ప్రసిద్ధి కెక్కు.

పేనువోవు : }
పేనువాడు : దే. అ. క్రి. 1. కీర్తిశాలగు.
2. పేనుపెట్టి పిలుచు.

పేను వాడుకొను : దే. అ. క్రి. పరపతి నుపయోగించు.

పేరెమువాలు : దే. అ. క్రి. పరుగెత్తు.

పేరెమువాలు : }
పేరెములువాలు : } దే. అ. క్రి. విజృంభించు.

పేరేలుద్రొక్కు: దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు.

“నిడుదకేల్దొయి బూనిన సంక
చుటువాల్, డాలిరునంక పేరేలు
ద్రొక్క.” వి. పు. 1 ఆ

పేలు : దే. అ. క్రి. 1. సెగచే వేగి యుబ్బు,
2. పగులు.

పేళ్ళమడచు : దే. స. క్రి. నామమడచు.

ప్రేలు : దే. అ. క్రి. నదరు.

ప్రేలుచు: }
ప్రేచ్చు: } దే. స. క్రి. ప్రేలఁజేయు.

పై

పైఁడిముడుచు : దే. అ. క్రి. పెండ్లికి సళ్ళితార్థము చేయు.
(పెండ్లికి పైఁడిముడుచు.)

పైకివచ్చు : దే. అ. క్రి. అభివృద్ధిపొందు.

పైకొను : దే. స. క్రి. 1. మీలు.
2. కవియు.
3. యత్నించు.
అ. క్రి. కలుగు.

పైత్యము నేయు : } దే. అ. క్రి. 1. పైత్యగుణవృద్ధి కలుగు.
పైత్యమునఁబడు: } 2. వెఱిగా మాటాడు.
పైత్యానఁబడు: }

పైనముచెప్పు : దే. స. క్రి. దండువెడలుట కాజ్ఞ యిచ్చు.

పైపడు : దే. స. క్రి. 1. మీలు.
2. కలియు.
3. మీఁదఁబడు.

పొంగు :   దే. అ. క్రి. 1. ఉల్బణముగు.
                         2. సంజోషించు.
                         3. గర్వించు.

పొంగుడు వంగుతగు: దే. అ. క్రి. 1. పొంగుతగు.
                         “వార్ధకంబై న దుర్వారముజానిక
                         సంగతి పొంగుదునంగు డగుచు.”

వి. పు. 1 అ.

పొంచు :   దే. అ. క్రి. ఏదేని నుద్దేశించి మఱుగుపడి
                         కనిపెట్టియుండు.

పొంజు :   దే. అ. క్రి. పోజు.

పొంతనపెట్టు : } దే. స. క్రి. 1. ప్రాయ్వికి ఒకప్రక్కన నీరు కాంచు
పొంతపెట్టు : }   కొనుటకు కుండ మొ॥ నీటితో,
                         బెట్టి వండుటకు అను ఏర్పఱచు.
                         2. నీరు కాచు.

పొంతనబడు :   దే. అ. క్రి. 1. దారికి నచ్చు.
                         2. స్నేహ మేర్పడు.

పొందు :   దే. అ. క్రి. కన్నుమొగుడు.
                         స. క్రి. 1. ప్రాప్తించు.
                         2. కలయు.

పొందుకొను :   దే. అ. క్రి. నెలకొను.

పొందుపడు :   దే. అ. క్రి. అనుకూలించు.

పొందుపఱచు :   దే. స. క్రి. అనుకూలపఱచు.

పొంపిరిగొను : } దే. అ. క్రి. 1. అతిశయిల్లు.

పొంపిరివోవు : }   2. నరిలు.
                         3. వ్యాపించు.
                         4. సంజోషించు.
                         5. ప్రసిద్ధికెక్కు.

- పొంపెనలారు: దే. అ. క్రి. ఒప్పగు.
- పొకారు : దే. అ. క్రి. నాశమగు.
- పొకారుచు : దే. అ. క్రి. పొకారు ధా. ప్రే.
- పొకాలు : దే. అ. క్రి. వెడలు, నాశనమగు.
- పొక్కు : దే. అ. క్రి. 1. దుక్కించు.
2. బొబ్బలేచు.
3. ఉలుకు.
4. వార్త బయలుపడు (వార్తపొక్కు.)
- పొగచు : దే. స. క్రి. 1. పొగ వ్యాపింపజేయు.
2. సాతాళించు.
3. పట్టించుకొను.
- పొగచూరు : దే. అ. క్రి. పొగపట్టు.
- పొగడ్తవడు : దే. అ. క్రి. స్తుతింపబడు.
- పొగడు : దే. స. క్రి. స్తుతించు.
- పొగవు : దే. స. క్రి. సాతాళించు.
- పొగయు : దే. అ. క్రి. 1. పొగకలదియగు.
2. కుములు.
3. రాజు.
- పొగులు : దే. అ. క్రి. పరితపించు.
- పొగులుగట్టు : దే. అ. క్రి. గుంపుగట్టు.
“తన్నుఖి నిశ్వాస వాతాహతిం దూలి
వలాహకంబులు పుచ్చోపరిభాగంబునం
బొగులుగట్టి వర్షింప.” వి. పు. 1 ఆ.
- పొచ్చుపోవు : దే. అ. క్రి. న్యూనతనొందు. ప. వీ.
- పొచ్చాయించు : హి. స. క్రి. వ్యవహారమును ఏదో ఒకరీతి
సానుకూలపఱచు.

పౌజంగుపడు : దే. అ. క్రి. అధోముఖమగు.

2. ఆధిక్యము తగు.

“తటకుహవిద్రుమద్రుమవితానము లొప్పు పయోధి కింక ను
తటచటులోర్మిహస్తముల గర్వమునన్ వెడలంగద్రోచినం
బటుతరభావ మేది బహుభంగి విక్రీత నొంది క్రింద న
చ్చట నచటక బౌజంగునడి స్రగిన బాడబకీలలో యనన్.”

నృ. పు. 1 ఆ

పొటకరించు : దే. అ. క్రి. 1. మొలుచు.

2. ఉబ్బు.

పొటమరించు :

పొటనురిల్లు : } దే. అ. క్రి. 1. బొబ్బలేచు.

పొటమరియి : } 2. మొలుచు.

పొటము :

పొట్టకువచ్చు : దే. అ. క్రి. సరి మొ|| గింజకు వచ్చు.

పొట్టకూటికి కుదురు : దే. అ. క్రి. 1. హీనముగ జీవితము గడుపు.

2. పొట్టపోసికొను.

పొట్టపోసికొను : దే. అ. క్రి. 1. జీవించు.

2. కడుపు నింపుకొను.

పొట్టబెట్టు : దే. స. క్రి. 1. నాశము చేయు.

2. చచ్చు.

పొట్టపొరలగు : దే. అ. క్రి. 1. పీడితమగు.

2. జర్జరితమగు.

పొట్టలుపెట్టు : దే. అ. క్రి. గింజలుపట్టు. (తెలం.)

పొట్టలెట్టు : దే. అ. క్రి. పోరుపెట్టు. (తెలం.)

స. క్రి. వదలక వేధించు.

పొట్టు : దే. అ. క్రి. పాచిపట్టు.

పొడకట్టు : దే. అ. క్రి. 1. కనబడు.

2. ప్రత్యక్షమగు.

- పొడగను : }
 పొడగాంచు : } దే. స. క్రి. చూచు.
 పొడచూచు : }
 పొడచూపు : దే. అ. క్రి. 1. కనబడు.
 2. ప్రత్యక్షమగు.
 పొడతెంచు : దే. అ. క్రి. ఉదయించు.
 పొడము : దే. అ. క్రి. పుట్టు.
 పొడవడఁగు : దే. అ. క్రి. 1. చెడు.
 2. చచ్చు.
 పొడవడఁచు : దే. స. క్రి. పొడవడఁగు ధా. ప్రే.
 పొడవడు : దే. అ. క్రి. కనబడు.
 పొడవఱు : దే. అ. క్రి. పొడవు తగ్గు.
 పొడవుసూపు : దే. అ. క్రి. ప్రత్యక్షమగు.
 పొడవుసేయు : దే. స. క్రి. పుట్టించు.
 పొడవెట్టు : దే. అ. క్రి. వృద్ధిసూపు.
 పొడిగించు : దే. స. క్రి. వృద్ధిసేయు.
 పొడిగొట్టు : దే. స. క్రి. 1. చేనియందలి చెట్లు గొట్టు.
 2. చూర్ణముచేయు.
 3. కారము దంచు. (తెలం.)
 పొడిచివేయు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి శౌర్యము చూపు.
 పొడిసేయు : దే. స. క్రి. చూర్ణముచేయు.
 పొడుగు : దే. అ. క్రి. 1. ఉన్నతమగు.
 2. పరిలు.
 పొడుచు : దే. అ. క్రి. 1. పోట్లాడు.
 2. ఉదయించు.
 స. క్రి. 1. కుమ్ము.
 2. గుచ్చు.

పాడుచు :

3. వ్రేయు.

4. కుట్టు.

5. ఆనవెట్టు. (ఆనపాడుచు)

పాడుచుకొనివచ్చు : దే. అ. క్రి. రోషము నచ్చు.

పొడ్డు : దే. అ. క్రి. పొడము.

పొత్తిచ్చు : దే. అ. క్రి. భాగస్వామ్య మొనగెను.

పొత్తిబోవు . దే. అ. క్రి. కాన్పుల తర్వాత స్త్రీలకు కడుపు
లానెక్కు.

పొత్తు సేయు : దే. అ. క్రి. చెలిమిచేయు.

పొదలాడు :

పొదలు : } దే. అ. క్రి. పరిల్లు.

పొదలుకొను :

పొదవెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. సూచించు.

2. ఆరోపించు.

3. పొదగా ఎదుగు.

4. పొదలచే వ్యాపించు.

పొదిగొను : దే. అ. క్రి. గుంపుగూడు.

స. క్రి. పరివేషించు.

పొదిరించు : దే. స. క్రి. పొదుదు ధా. వ్రే.

పొదివెంచు : దే. అ. క్రి. పురివిప్పు.

ప. వీ.

పొదుగుచేయు : దే. అ. క్రి. పొదుగుకట్టు.

పొదుగు : దే. స. క్రి. 1. గ్రుడ్లు పొదుగు.

2. రత్నములు పొదుగు.

3. క్రమ్ము.

4. మందును బెల్లము మొ॥ వానిలోఁ
గప్పివెట్టు.

పొదుపుచేయు : దే. స. క్రి. 1. ఆదాచేయు.

2. వస్తువును జాగ్రతగా వాడు.

- పొదుము : దే. అ. క్రి. కోడి పాదుగు.
- పొదురు : } దే. అ. క్రి. పూచు.
- పొద్రుచు : }
- పొదువు : దే. స. క్రి. 1. కవియు.
2. క్రమ్ము.
3. చుట్టుకొను.
4. పొదుగు.
- పొద్దుపోవు : దే. అ. క్రి. 1. ఆలస్యచుగు.
2. సూర్యుఁ డస్తమించు. (రా.సీ.)
- పొనఁగు . దే. అ. క్రి. 1. పొనుపడు.
2. కాంతిమాయు.
“మనుజులయూర్పుల మాసి యద్దము
పొనఁగినగతి.” క. వ. రా. అరణ్య.
- పొనరారు : దే. అ. క్రి. బిప్ప.
- పొనరు : దే. అ. క్రి. 1. అగు.
2. పొనఁగు.
- పొనరుచు : } దే. స. క్రి. పొనరు ధా. ప్రే. రూ. పొనరించు.
- పొనర్చు : }
- పొనరువడు : దే. అ. క్రి. పొందువడు.
- పొనలు : దే. అ. క్రి. గనగన మండు.
- పొనుగుపడు : దే. అ. క్రి. 1. నివురుగవ్వు
2. నిస్తేజమగు.
3. అణఁగు
4. శూన్యమగు.
- పొనుపడు : దే. అ. క్రి. 1. నిస్తేజమగు.
2. వ్యర్థమగు.
3. ఉడుగు.

పొనుబాటగు : దే. అ. క్రి. క్రమ్ముదల కలుగు.
 క. ద్రోహోక్తుల వైరాసల
 మూహింపక రాజవెట్టి యుక్తిరహితులై
 స్నేహంబు పిదపఁ జనునె య
 పోహంబుగ నుంచుగాక పొనుబాటగునే?
 కే. చ.

పొన్నడు : దే. అ. క్రి. 1. నిస్తేజమగు.
 2. వ్యర్థమగు.
 3. ఉడుగు.

పొమ్మను : దే. స. క్రి. 1. వెళ్ళు మని సూచించు.
 2. నిశ్చయము దెలుపు.

పొరటు : దే. స. క్రి. 1. కూరాకు నీళ్ళిగురున ట్లుడికించు.
 2. వండు.

పొరగలు : దే. అ. క్రి. విభేదమగు.

పొరగ్రమ్ము : దే. అ. క్రి. కంటికి పొర అడ్డమువచ్చు.

పొరపడు : దే. అ. క్రి. ప్రమాదపడు.

పొరపోవు : దే. అ. క్రి. 1. పొలమారు.
 2. ఆహారపదార్థము నాసికారంద్ర
 ములో దిగు.

పొరయు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.
 2. పొంచు.
 స. క్రి. పొందు.

పొరలబడు : దే. అ. క్రి. పొంగిపడు.

పొరలాడు : దే. అ. క్రి. పొరలు.

పొరలు : దే. అ. క్రి. 1. పొర్లు.
 2. ప్రవర్తిలు.

పొరలుచు : దే. స. క్రి. పొరలించు. పొరలు ధా. ప్రే.

పొరు : దే. అ. క్రి. చూలుకట్టు.
 పొరిగొను : దే. స. క్రి. 1. చంపు.
 2. నాశము చేయు.

పొరిమారుచు : }
 పొరిమార్చు : } దే. స. క్రి. చంపు.
 పొరిమారుచు : }
 పొరిమార్చు : }
 పొరిమారు : } దే. అ. క్రి. చచ్చు.
 పొరిమార్చు : }
 పొరిమారు : } దే. అ. క్రి. పొరలాడు.
 పొరిమార్చు : } దే. అ. క్రి. 1. పొర్లాడు.
 2. పశుమిథునము కూడు.

పొరడుపుచ్చు : }
 పొరడువోవు : } దే. అ. క్రి. గూనుపడు.
 పొరడుమాను : }
 పొరయు : దే. అ. క్రి. పొందు.
 పొరీపుచ్చు : దే. స. క్రి. కలఁచు.
 పొరీవోవు : దే. అ. క్రి. కలఁగు.
 పొరిగొను : దే. స. క్రి. చంపు.
 పొరిమారు : దే. అ. క్రి. ప్రమాదపడు.
 పొరిమార్చు : దే. స. క్రి. పొరిమార్చజేయు.
 పొరియు : దే. అ. క్రి. 1. సంచరించు.
 2. వ్యాపించు.
 3. సమీపించు.
 4. ప్రవేశించు.

పొరిసాడు : దే. అ. క్రి. సంచరించు.
 పొరికలుగు : దే. అ. క్రి. వృద్ధికలుగు.

- పొలియు : దే. అ. క్రి. 1. చెడు.
2. చచ్చు.
- పొలివుచ్చు : దే. స. క్రి. పొలివోవఁజేయు. రూ. పొలిదిసుగు.
- పొలివోవు : దే. అ. క్రి. 1. చచ్చు.
2. చెడు.
3. వ్యర్థమగు.
4. భంగమగు.
5. ఉడుగు.
- పొలుచు : } దే. అ. క్రి. 1. ప్రత్యక్షమగు.
పొల్చు : } 2. కనఁబడు.
3. బహు.
4. స్థిరమగు.
- పొలుపారు : దే. అ. క్రి. బహు.
- పొలువడు : దే. అ. క్రి. తఱుగు.
- పొలుసుదోము : దే. అ. క్రి. చేపలపై నుండు బిళ్ళవంటి తోడుగు.
తీసివేయు.
- పొల్లవడు : దే. అ. క్రి. 1. వ్యర్థమగు.
2. తీయించు.
- పొల్లవుచ్చు : దే. స. క్రి. పొల్లవోవఁజేయు.
- పొల్లవోవు : దే. అ. క్రి. పొల్లవడు.
- పొల్లచేయు : దే. స. క్రి. వ్యర్థముచేయు.
- పొల్లబోవు : దే. అ. క్రి. వ్యర్థమగు.
- పొల్లవడు : దే. అ. క్రి. 1. తీయించు.
2. వ్యర్థమగు.
3. తొలుగింజపడు
- పొవడు : దే. అ. క్రి. పొగడు.
- పొవయు : దే. అ. క్రి. పొగయు.

- పొవులు : దే. అ. క్రి. పొగులు.
- పొసఁగించు : దే. స. క్రి. 1. అనుకూలపడునట్లుచేయు.
2. అందఁజేయు.
- పొసఁగు : దే. అ. క్రి. 1. అనుకూలించు.
2. లభించు.
3. చక్కఁబడు.
4. పొందువడు.
5. ఒప్పు.

పో

- పోంచాయించు : దే. స. క్రి. 1. చేరవేయు.
2. అందజేయు. (తెలం.)
- పోఁగుపోయు : దే. స. క్రి. 1. సంతనకై తిన్నగా పోగుపాటించికుట్టు
2. గుట్టపోయు.
- పోగువాలు : దే. స. క్రి. ఆనరించు.
- పోగొట్టు : దే. స. క్రి. 1. నశింపఁజేయు.
2. పోగొట్టుకొను.
- పోఁజు : దే. స. క్రి. గోటిగో నార మొ॥ సన్నగా చీల్చు.
- పోఁజోవు : దే. స. క్రి. పోవునట్లుచేయు.
- పోఁదెచ్చు : దే. అ. క్రి. వచ్చు.
- పోఁద్రోలు : దే. స. క్రి. వెళ్ళగొట్టు.
- పోకడపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. వ్యయపెట్టు.
2. విక్రయించు.
3. పోగొట్టు.
- పోకాలు : దే. అ. క్రి. పోవు.
- పోచు : దే. స. క్రి. 1. పొగచు.
2. నారచీల్చు.

- పోజుగొట్టు :
 పోజువేయు : } ఆం. అ. క్రి. చక్కనిభంగిమలో కన్నడు.
 పోజిచ్చు : }
 పోటీపెట్టు : } దే. స. క్రి. 1. ఒకటి పడకుండు మరొకదాని నాథా
 పోటీపెట్టు : } రముగ నుంచు.
 2. ప్రతికక్షిగా మరొకరిని నిలుపు.
 పోటులాడు : దే. అ. క్రి. యుద్ధముచేయు.
 పోతుక్కు : దే. అ. క్రి. నొప్పికలుగు. “తలపోతుక్కినది.”
 పోవొగు : } దే. అ. క్రి. యుద్ధప్రయత్నముసేయు.
 పోవొడ్డు : }
 పోటాడు : దే. అ. క్రి. కలహించు.
 పోడిమిసేయు : దే. స. క్రి. 1. పోషణముసేయు.
 2. అలంకరించు.
 పోడుపెట్టు : దే. స. క్రి. చెట్టు చేచులుగల కొండలపై బొగ్గు
 కొఱకు అగ్నిని దరికొలుపు.
 పోదేర్చు : దే. స. క్రి. బోదేర్చు. బ. పు.
 పోతపోయు : దే. అ. క్రి. 1. ఒకేరూపులో, దయారుచేయు.
 2. అమ్మవారు కన్నట్టు.
 పోతరించు ; దే. అ. క్రి. 1. కొవ్వగులుగు.
 2. మదించు.
 3. బలుపెక్కు.
 పోతలుగుట్టు : దే. అ. క్రి. వింత వింత కుట్లు కుట్టు.
 పోనాడు : దే. స. క్రి. 1. పోగొట్టు.
 2. నిందించు.
 పోపడు : దే. అ. క్రి. పోవు.
 పోపుచేయు : }
 పోపువేయు : } దే. అ. క్రి. తిరుగమూతపెట్టు.
 పోపుపెట్టు : }

- పోబడితీయు : దే. స. క్రి. ఆచూకి తీయు.
- పోమొత్తు : దే. స. క్రి. పోద్రోయు.
- పోయు : దే. అ. క్రి. 1. పుట్టు. (చెమటపోయు. మొ||)
 2. నారుపోయు.
 3. నీరుపోయు.
 4. ఉరిపోయు.
 5. బాణ మరిపోయు.
 6. నూలుపోయు.
 7. అమ్మవారు మొ|| శరీరముపై
 కన్నడు.

పోరచు : దే. స. క్రి. దేవిరింతగా నడుగు.

పోరాడు :

పోరితమాడు :

పోరామిపెట్టు :

పోరామిసేయు :

దే. అ. క్రి. కలహించు.

“నారాయణుండు మెల్ల న
 నారీమణి మేఖలకును నచ్చినగతి నే
 పోరామిచేసి మానము
 దూరము గావించె.” స.నీ.క.ని. 2 ఆ.

పోరు : దే. అ. క్రి. కలహించు.

పోరుడించు : దే. అ. క్రి. యుద్ధవిరమణము చేయు.

పోరుపెట్టు :

పోరువెట్టు :

దే. అ. క్రి. పిల్లలు పోరుపెట్టి యేడ్చు.

పోలు :

- దే. అ. క్రి. 1. ఒప్పు.
 2. సదృశమగు.
 3. శక్యమగు.
 4. తగు.

- పోలుచు : } దే. స. క్రి. 1. పోలఁజేయు.
పోయ్యు : } 2. ఉపమించు.
పోయిచుకొను : } దే. స. క్రి. గుర్తుపట్టు.
పోయ్యుకొను : } దే. అ. క్రి. గుండ్రముగాఁ దిరుగు.
పోయిదిరుగు : } దే. అ. క్రి. అలునిటు తిరుగు.
పోయిపోయు : } దే. అ. క్రి. 1. వెడలు.
పోవు : } 2. చచ్చు.
3. కడచు.
4. చెడు. (కన్నులు పోవును.)
స. క్రి. 1. పొందు.
పోవుదెంచు : దే. అ. క్రి. పోవు.
పోషాకుదొడుగు : అన్య. దే. అ. క్రి. ప్రత్యేకమైన (చక్కని)
దుస్తులు వేయు. (తెలం)
పోషించు : సం. స. క్రి. రక్షించు.
పోసరించు : దే. అ. క్రి. పోతరించు.
పోసికొనిపోవు : దే. స. క్రి. ఎండఁబెట్టిన వడ్లు మొ॥ వానిని కాకు
లెత్తుకొని పోవు.
పోసువెట్టు : దే. స. క్రి. 1. ప్రోత్సహపఱచు.
2. ఉద్రిక్తునిఁజేయు. (తెలం.)
పోహణపెట్టు : } దే. స. క్రి. 1. క్రమ ప్రమాణముగ నలుదముత్య
పోహణించు : } ములు నడిమికివచ్చినట్లు గ్రుచ్చు.
పోహళించు : } 2. చక్కగా నరుసగా పేర్చినట్లు
కూర్చు.

పా

పాఞ్జుతీరు : } అన్య దే. అ. క్రి. బారులు తీటు.
 పాఞ్జుతీరు . }
 పాఞ్జుతీరుచు : } దే. స. క్రి. పాఞ్జుతీరు ధా. ప్రే.
 పాఞ్జుతీరుచు : }

ప్ర

ప్రకటించు : సం. స. క్రి. వెల్లడిచేయు.
 ప్రకాశించు : సం. అ. క్రి. వెలుగు.
 ప్రకృతినునిచేయు : మి. స. క్రి. సహజముగా నుండునట్లుచేయు.
 ప్రకోపించు : సం. అ. క్రి. మున్నురించు.
 ప్రక్షళించు : సం. స. క్రి. చక్కగాఁ గడుగు.
 ప్రక్షిప్తము(లు)చెప్పు : సం. అ. క్రి. లేనిమాటలు కల్పించిచెప్పు.
 ప్రక్షిప్తమునేయు : సం. స. క్రి. గ్రంథములలో లేని విషయము
 లెక్కించు.
 ప్రక్షోభించు : సం. అ. క్రి. మిక్కిలి కలఁతపడు.
 ప్రచ్ఛిపోవు : దే. అ. క్రి. అధికసంఖ్యలో నుండు. (తెలం)
 ప్రచ్ఛు : దే. స. క్రి. నిందించు (ప్రచ్ఛికోలు.)
 ప్రచ్ఛాదించు : సం. స. క్రి. కప్పిపుచ్చు.
 ప్రజ్వలించు : సం. అ. క్రి. 1. లెప్పగా నుండు,
 2. ప్రకాశించు.
 ప్రణమిల్లు : సం. స. క్రి. నమస్కరించు.
 ప్రణయించు : సం. స. క్రి. జ్వలించఁజేయు.
 ప్రణుతించు : సం. స. క్రి. పొగడు.
 ప్రతాపించు : సం. అ. క్రి. ప్రతాపము చూపు.
 ప్రతారించు : సం. స. క్రి. మోసపుచ్చు.
 ప్రతికలుగు : వై. అ. క్రి. సాటువ కలుగు.
 ప్రతికారము గావించు : మి. అ. క్రి. మాటునేతనేయు.

ప్రతికౌగిలించు : మి. స. క్రి. మాటుకౌగిలించు. పండితా.

ప్రతిగట్టు : మి. అ. క్రి. ఎదురుతిరుగు. పండితా.

ప్రతిగ్రహించు : సం. స. క్రి. దానము పుచ్చుకొను.

ప్రతిఘటించు : సం. స. క్రి. మాఱొడ్డు.

ప్రతిపాదించు : సం. స. క్రి. 1. కలిగించు.

2. తెలుపు.

3. నిరూపించు.

ప్రతిపాలించు . సం. స. క్రి. 1. రక్షించు.

2. ప్రతీక్షించు.

ప్రతిఫలించు : సం. స. క్రి. ప్రతిబింబించు.

ప్రతిబంధించు : సం. స. క్రి. 1. అడ్డగించు.

2. గ్రహబాధ కలుగు.

ప్రతిబింబించు : సం. అ. క్రి. 1. ప్రతిఫలించు,

ప్రతిలేకయుండు : దే. స. క్రి. సాటిలేకుండు. పండితా.

ప్రతివచ్చు : వై. అ. క్రి. సాటివచ్చు.

ప్రతివసించు : సం. అ. క్రి. నసించు.

ప్రతివాదించు : సం. అ. క్రి. వాదికి బ్రతిపక్షముగ మాటాడు.

ప్రతిషేధించు : సం. స. క్రి. నిషేధించు.

ప్రతిష్ఠాపించు : } సం. స. క్రి. 1. శాశ్వతముగ నెలకొల్పు.

ప్రతిష్ఠచేయు : } 2. దేవాలయాదులు ప్రతిష్ఠచేయు.

ప్రతిసేయు : వై. స. క్రి. సమానపఱచు.

ప్రతిస్పర్ధించు : సం. స. క్రి. స్పర్ధచేయు.

ప్రతీక్షించు : సం. అ. క్రి. ప్రత్యాశతో నెదురుచూచు.

ప్రత్యక్షించు : సం. అ. క్రి. కనిపించు.

ప్రత్యాహరించు : సం. స. క్రి. వెనుకటివానిని సంగ్రహించు.

ప్రత్యుద్గమించు : సం. స. క్రి. ఎదుర్కొనిపోవు.

ప్రత్యేకించు : సం. అ. క్రి. ప్రత్యేకమగు, వేర్వేరు.

- ప్రవక్షిణించు : సం. స. క్రి. నలగొను.
- ప్రవర్జించు : సం. స. క్రి. విశదపఱచిచూపు.
- ప్రధావించు : సం. అ. క్రి. పరుగెత్తు, పాటు.
- ప్రపంచమునెఱుగు : మి. అ. క్రి. లోకమెఱుగు.
- ప్రపంచించు : సం. స. క్రి. విస్తరించు.
- ప్రబలు : సం. అ. క్రి. 1. అతిశయిల్లు.
2. వరిల్లు.
- ప్రబోధించు : సం. స. క్రి. 1. చక్కగాఁ దెలుపు.
2. మేలుకొలుపు.
- ప్రబ్బు : దే. అ. క్రి. 1. వ్యాపించు.
2. వర్జిల్లు.
3. అతిశయించు.
4. వర్జిల్లు.
- స. క్రి. 1. నిందించు.
2. కలయు.
- ప్రభవించు : దే. అ. క్రి. 1. పుట్టు.
2. కలుగు.
3. జనించు.
- ప్రమాణించు : దే. స. క్రి. సత్యనిర్ధారణమున కుదాహరణము చూపు.
- ప్రమాణీకరించు : సం. స. క్రి. 1. ప్రమాణములు చూపు.
2. సత్యముగా నెంచు.
3. ఒట్టుపెట్టుకొను.
- ప్రమాదపడు : మి. అ. క్రి. సౌరపడు.
- ప్రమోదించు : సం. అ. క్రి. సంతోషించు.
- ప్రమోషించు : సం. స. క్రి. 1. వంచించు.
2. బుద్ధి నపహరించు.

ప్రమ్మిదఅరు : మి. అ. క్రి. 1. దీపమాను.

2. మరణించు.

ప్రమ్ము : దే. స. క్రి. పరిశేషించు.

ప్రయత్నించు : సం. స. క్రి. మిక్కిలి యత్నించు.

ప్రయాణించు : సం. అ. క్రి. ప్రయాణముచేయు.

ప్రయాసపడు : సం. అ. క్రి. 1. శ్రమపడు.

2. పాటుపడు.

ప్రయోగించు : సం. స. క్రి. 1. మంత్రించి విడుచు.

2. మాటలు వాడు.

ప్రయ్యవడు : దే. అ. క్రి. నిందపడు.

ప్రలాపించు : సం. అ. క్రి. పలవించు.

ప్రలోభించు : సం. స. క్రి. ఆసగొనఁజేయు.

ప్రవచించు : సం. స. క్రి. భాష్యార్థము చెప్పు.

ప్రవర్తించు : సం. అ. క్రి. నడచు.

ప్రవర్ణించు : సం. అ. క్రి. మిక్కిలి వృద్ధి నొందు.

ప్రవహించు : సం. అ. క్రి. పాటు.

ప్రవేశించు : సం. అ. క్రి. చొచ్చు.

ప్రవృత్తి : దే. అ. క్రి. సమృద్ధమగు.

ప్రశంసించు : సం. స. క్రి. స్తోత్రముజేయు, పొగడు.

ప్రసంగముచేయు : సం. స. క్రి. 1. సంగము కలుగఁజేయు.

“మకరకేతనుఁ బంపుడ వారికిం దజ

శ్చలనముసేసి మైవడిఁ బ్రసంగము

సేయు జగద్ధితంబుగాన్. య. సం. 4

2. ఉపన్యసించు.

ప్రసంగించు : సం. స. క్రి. ప్రసంగముచేయు.

ప్రసక్తించు : సం. స. క్రి. ప్రస్తావమునకు వచ్చు.

ప్రసరించు : సం. అ. క్రి. వ్యాపించు.

- ప్రసవించు : సం. స. క్రి. బిడ్డను కను.
- ప్రసాదించు : సం. స. క్రి. అనుగ్రహించి యిచ్చు.
- ప్రసాదించు : సం. స. క్రి. అలంకరించు.
- ప్రసేవించు : సం. స. క్రి. సేవించు.
- ప్రస్తుతించు : సం. స. క్రి. 1. విస్తరించు.
2. ఛందకిప్రస్తారము చేయు.
- ప్రస్తావించు : సం. స. క్రి. 1. ప్రస్తావమునకుఁ దెచ్చు.
- ప్రస్తుతించు : సం. స. క్రి. 1. స్తుతించు.
2. అప్పటి కుపయోగపడునట్లు చే
- ప్రస్థాపించు : సం. స. క్రి. 1. చక్కగా స్థాపించు.
2. బయలుదేరఁదీయు.
3. పంపించు.
- ప్రహరించు : సం. స. క్రి. కొట్టు.
- ప్రహరించు : }
ప్రహరించుట్టు : } దే. అ. క్రి. గస్తీతిరుగు.
ప్రహరితిరుగు : }
- ప్రహసించు : సం. అ. క్రి. పెద్దగ నవ్వు.
- ప్రహ్వికరించు : సం. స. క్రి. నమ్రముగాఁ జేయు.

ప్రా

- ప్రాంజలించు : సం. స. క్రి. దోసిల్పాగు.
- ప్రాచు : దే. స. క్రి. 1. ఎక్కు.
అ. క్రి. 1. తొమ్మిత్తో మోకాళ్ళతో;
“తీగ ప్రాకుచున్నది”
2. వ్యాపించు.
3. వృద్ధిపొందు.

ప్రాకుదెంచు : దే. స. క్రి. 1. ఎక్కు,

అ. క్రి. 1. జరుగు.

2. వ్యాపించు.

3. వృద్ధి నొందు.

ప్రాకులాడు : దే. అ. క్రి. అల్పప్రయోజనము కల లాభాశచే
నంటిపెట్టుకొని తిరుగు.

ప్రాకువట్టు : } దే. అ. క్రి. పాచిపట్టు.

ప్రాకొను :

ప్రాణగొడ్డమాడు : దే. స. క్రి. ప్రాణమును హింసించుటకుఁదగిన
మాటలాడు.

ప్రాణమగు : మి. అ. క్రి. అతిప్రియమగు.

ప్రాణముగూటబడు : మి. అ. క్రి. మనస్సున కూరట గలుగు.

ప్రాణముగొను : మి. స. క్రి. చంపు.

ప్రాణము యల్లను : మి. అ. క్రి. భయభ్రాంతమగు.

ప్రాణముతిను : మి. అ. క్రి. మిక్కిలి బాధపెట్టు.

ప్రాణముతీయు : మి. స. క్రి. ప్రాణముపోవునంత బాధకలిగించు.

ప్రాణముతెగు : మి. అ. క్రి. మృతినొందు.

ప్రాణమునిల్పుకొను : మి. అ. క్రి. అతికష్టముచే జీవించు.

ప్రాణముపోవు : మి. అ. క్రి. మరణించు.

ప్రాణముపైవచ్చు : సం. అ. క్రి. 1. మిక్కిలి ప్రమాదమగు.

2. ప్రాణము మీదికివచ్చు.

ప్రాణముప్రాణమగు : మి. అ. క్రి. అతిప్రియమగు. రాజ. ౧. ౩౩.

ప్రాణముమీదికివచ్చు : మి. అ. క్రి. ప్రాణముపైకి వచ్చు.

ప్రాణములుపట్టుకొని యుండు : మి. అ. క్రి. ఆశతో జీవించు.

ప్రాణమెత్తు : సం. స. క్రి. ప్రాణముతీయు.

ప్రాణములేచివచ్చు : మి. అ. క్రి. అత్యుత్సాహము కలుగు.

ప్రాణాచారమువడు : మి. అ. క్రి. ప్రాయోపవేశముచేయు.

- ప్రాదుర్భవించు : సం. అ. క్రి. పుట్టు.
- ప్రాపించు : సం. స. క్రి. పొందు.
- ప్రాపుచెడు : సం. అ. క్రి. రక్షణ పోవు.
- ప్రాప్తించు : సం. అ. క్రి. లభించు.
- ప్రాము : దే. స. క్రి. 1. తాచు.
2. పూతపెట్టు.
3. మోయు, కనుబ్రాము.
4. తుడుచు.
5. పీడించు.
6. ఖండించు.
- ప్రారంభించు : సం. స. క్రి. మొదలుపెట్టు.
- ప్రార్థించు : సం. స. క్రి. 1. వేడుకొను.
2. అడుగు.
- ప్రార్థిలుగు : దే. అ. క్రి. ఆయుస్సు కలుగు.
- ప్రార్థిమాలు : } దే. అ. క్రి. 1. సోమరితనము ప్రకటించు.
ప్రార్థిమాలు : } 2. బడలికపడు.
3. జబ్బుపడు.
- ప్రావు : వై. అ. క్రి. వ్యాపించు. గూ. పరపు.
- ప్రాశించు : సం. అ. క్రి. తిను.

పి

- పిదిలిపడు : } దే. అ. క్రి. 1. జూలు.
పిదిలికొను : } 2. విరియు.
పిదిలిపోవు : } 3. పిగులు.
పిదులు : }
- పియపడు : దే. అ. క్రి. ఇష్టమును పొందు.

పు

పుచ్చు :	దో. అ. క్రి. పుష్పిపట్టు.
పుచ్చుపట్టు :	దో. అ. క్రి. 1. పుష్పిపట్టు. 2. పుచ్చుపట్టు.
పువ్వుదిట్టు :	దో. స. క్రి. బాధపడునట్లు నిందించు.

ప్రే

ప్రేచు :	దో. స. క్రి. ప్రేరేచు.
ప్రేముడించు :	దో. అ. క్రి. 1. ప్రియపడు. 2. శోకించు. 3. బాధపడు.
ప్రేరించు :	దో. స. క్రి. ప్రేరేపణచేయు.
ప్రేరేచు :	
ప్రేరేపించు :	
ప్రేరేపు :	
ప్రేరిగించు :	దో. స. క్రి. ప్రేలు.
ప్రేలు :	దో. అ. క్రి. 1. వదరు. 2. వేగు. 3. వేగి చిటిలిపడు. 4. మందు ప్రేలు.
ప్రేలుచు :	దో. స. క్రి. ప్రేలు ధా. ప్రే.
ప్రేల్పు :	
ప్రేవులతచు :	దో. అ. క్రి. ఆకలియగు.
ప్రేవులుమాడు :	దో. అ. క్రి. ఆకలియగు.

పై

ప్రేయిడు :
ప్రయ్యాడు : } దే. స. క్రి. నిందపెట్టు.
ప్రయిడు :

ప్రేవడు :
ప్రయ్యివడు : } దే. స. క్రి. నిందపడు.
ప్రయివడు :

ప్రేవెట్టు : :
ప్రయ్యివెట్టు : } దే. అ. క్రి. నిందించు, నిందపెట్టు.
ప్రయివెట్టు :

ప్రా

ప్రొద్దగు : దే. అ. క్రి. ఆలస్యమగు.

ప్రొద్దుగ్రుంకు : దే. అ. క్రి. సూర్యాస్తమయమగు.

ప్రొద్దుపుచ్చు : దే. అ. క్రి. కాలక్షేపముచేయు. రూ. ప్రొద్దుచ్చు.

ప్రొద్దుపొడుచు : దే. అ. క్రి. 1. సూర్యోదయమగు.

2. అభ్యుదయమగు.

3. (నిందార్థమున) మొగాన పొడుచు.

ప్రొద్దుపోవు : దే. అ. క్రి. ఆలస్యమగు.

ప్రొద్దువేగు : దే. అ. క్రి. తెల్లవాగు. రూ. ప్రొద్దువేవు.

ప్రొద్దిక్కు : దే. అ. క్రి. 1. సూర్యుడు పైకివచ్చు.

2. ఎండవక్కు.

ప్రో

ప్రోక్షించు :	సం. స. క్రి. 1. మంత్రజలము చిలకరించు. 2. (అసభ్యముగా) జార స్త్రీ సంగమము చేయు. 3. యజ్ఞమునందుపశువునుశుద్ధిచేయు.
ప్రోగుచేయు :	దే. స. క్రి. 1. రాశీకరించు.
ప్రోవుచేయు :	2. కూడఁబెట్టు.
ప్రోగుపడు :	దే. అ. క్రి. 1. రాశియగు.
ప్రోవుపడు :	2. కూడు.
ప్రోచు :	దే. స. క్రి. రక్షించు.
ప్రోజు :	దే. స. క్రి. నార లోనగువాని నలుసులు వాయుసన్నముగాఁదీయు. రూ. పోజు.
ప్రోదిగొను :	దే. స. క్రి. పోషించు.
ప్రోదినేయు :	దే. స. క్రి. పోషణముసేయు.
ప్రోపడు :	దే. అ. క్రి. పోషణమును బొందు.
ప్రోపెట్టు :	దే. స. క్రి. 1. గుంపుచేయు. 2. రక్షించు.
ప్రోలుడుపు :	దే. స. క్రి. ప్రేరేచు.
ప్రోవుకొను :	దే. అ. క్రి. రాశిపడు. ప్రే. ప్రోవుకొలుపు.
ప్రోవెట్టు :	దే. స. క్రి. కుప్పలుగాఁబెట్టు.
ప్రోవుపెట్టు :	

ఫ

ఫజీతుసేయు :	హిం. స. క్రి. తిట్టి యవమానపఱచు. రూ. బజీదుసేయు.
ఫణమంటు :	దే. స. క్రి. రెచ్చగొట్టు.
ఫర్మాయించు :	హిం. స. క్రి. ఆజ్ఞాపించు.

- ఫలించు : } సం. అ. క్రి. 1. పండు.
 ఫలియించు : } 2. నెఱవేరు.
 ఫసందగు : హిం. స. క్రి. 1. బాగుగా నుండు.
 2. కంటి కింపగు.
 ఫిరాయించు : హిం. అ. క్రి. 1. మారు. “తత్త్వము ఫిరాయిం
 చినది.
 2. ధూర్తుడుగా మారు.
 స. క్రి. తిరిగియిచ్చు.
 ఫునలాయించు : హిం. స. క్రి. బతిమాలు.
 ఫెళఫెళమను : } దే. అ. క్రి. 1. విజృంభించు.
 ఫెళఫెళలాడు : } 2. ఫెళఫెళమని ధ్వనితో మ్రోగు.
 ఫైనలగు : హిం. అ. క్రి. తీరుమానమగు.
 ఫైనలుచేయు : హిం. స. క్రి. తీరుమానముచేయు.
 ఫొక్తుపఱచు : హిం. స. క్రి. కుదురుపఱచు.

బ

- బంటించు : దే. స. క్రి. పరాక్రమించు.
 “బంటిగాఁడవు నన్ను నొకయెడ డించి
 బంటించి యహితులఁ బైకొనరాదు”
 క. న. రా. సుందర.
 బండకొయ్యవేయు : } దే. స. క్రి. పంగగానున్న కొయ్యలో కాళ్లు
 బండవేయు : } చేతులు చూర్చి బిగించు.
 రూ. బొండకొయ్య వేయు.
 బండగించు : దే. అ. క్రి. బండపడు.
 బండపడు : దే. అ. క్రి. బండకొయ్య వేయఁబడు, మొద్దుబారు.
 బండపాటు : దే. అ. క్రి. మొద్దుపాటు.
 బండారము బయటపడు : దే. అ. క్రి. ఉన్నవిషయము బహిర్గతమగు.

- బండిగిల్లు : దే. అ. క్రి. కడగండను పడు.
- బంతిసాగు : దే. అ. క్రి. పంక్తిగా నేర్పడు.
- బంతులాడు : దే. అ. క్రి. పెండియందు చెండ్లాడు.
- బంతులుగట్టు : దే. అ. క్రి. 1. వరుసలు దీర్చు.
2. కుప్పనూర్పిడియందు కుప్పచుట్టు
గొడచేతఁ ద్రొక్కించు.
3. పూలచెండు కట్టు.
4. వరుసగా పలుపులతో నెడ్లను గట్టు.
- బంతులుగా సాగు : దే. అ. క్రి. వరుసగా నుండు. పండి. 2.
- బంతులుదీరు : దే. అ. క్రి. 1. బారులుతీరు.
2. భోజనసమయములందుఁబంతులుగా
నేర్పడు.
- బందనగొను : దే. అ. క్రి. జగురుగొను.
- బందముకట్టు : దే. అ. క్రి. పశువుల కాళ్ళను పలుపుతోఁగట్టివేయు
- బందానపడు : దే. అ. క్రి. 1. చెట్టు ఎక్కుటకు కాళ్ళకు ఉగ్గము
తగిలించుకొను.
2. చిక్కులలో నటుకుకొను.
- బందివెట్టు : దే. స. క్రి. బంధించు.
- బందుబస్తుచేయు : } హిం. స. క్రి. 1. కట్టుదిట్టముచేయు.
- బందోబస్తుచేయు : } 2. జాగ్రత్తచేయు
ప్రే. బందోబస్తు చేయించు.
కు. రా.
- బందెగొను : దే. స. క్రి. చెఱపెట్టు.
- బందెలునుట్టు : దే. అ. క్రి. బందాలువేయు.
- బంధించు : సం. స. క్రి. 1. కట్టు.
2. బంధనముచేయు.

బకషాయించు : అన్య దే. స. క్రి. సహించు.

“నేను రాజరికంచేసే రాజునని ఒక
తప్పుకు బకషాయించెదరు, ఇద్దరిని
ముగ్గురిని చంపుచుంటే వాండ్లెట్లు
ఓర్చేరు.” కు. రా.

బకాళించు : దే. అ. క్రి. ఊపుకలుగు.

“వెన్నునఁగొమ్ములు వెళ్ళ గుమ్ముచును
బకాళించి తన్నఁ గుంభంబులు పగితె”
కా. క.

బకాయపడు : అన్య. దే. అ. క్రి. శాకీపడు.

బకాయపెట్టు : అన్య. దే. స. క్రి. శాకీపెట్టు.

బక్కచిక్కు : దే. అ. క్రి. కృశించు.

బక్కటిల్లు : } దే. అ. క్రి. శుష్కించు.
బక్కటిలు :

బగటు : దే. స. క్రి. ప్రకాశింపఁజేయు.

“హరినీలసోపాన సరణి గాఢోలును
బగటుచున్నదినల్లపాపవేరు ప్ర.ప్ర.1ఆ.

బగళంబుసేయు : దే. స. క్రి. తొలగించు.

బగాయించు : దే. స. క్రి. పరుగెత్తించు.

బగిసిమాలు : దే. అ. క్రి. సిగ్గు వదలిపెట్టు.

“అబిడ గర్భోత్పత్తికి

నైబగిసియు మాలి పతిరతాదృతి మీఁదన్
లోబాడమిన రుచి మించినఁ

బ్రాబల్యము గలుగు విటులపాలిదియయ్యెన్.”

బగ్గముపాడగు : దే. అ. క్రి. సర్వనాశమగు.

బగ్గిపడు :

దే. అ. క్రి. దుమ్ముపడు.

“కాక వెఱచినమాట నిక్కంబయేని
నేడు నీనంక శాస్త్రాలనికరమునకుఁ
జెల్లఁబో మాంసకబళంబుజెల్లమయ్యెఁ
బ్రాత పరివారములనోట బగ్గిపడియె.
శుక.

బగ్గుమను :

దే. అ. క్రి. 1. మండు;

2. కోపించు.

బచ్చిపెట్టు :

దే. స. క్రి. ముద్దుపెట్టు. (తెలం)

బచ్చెనపెట్టు :

బచ్చెనపోయు :

దే. స. క్రి. రంగుపూయు.

బజ్జపెట్టు :

దే. స. క్రి. నిద్రపుచ్చు.

బజాయించు :

హిం. స. క్రి. 1. కొట్టు.

2. తాడించు.

3. జాడించు.

బజారించు :

దే. స. క్రి. వ్యభిచరించు.

బజీతుచేయు :

దే. స. క్రి. చిత్తుచేయు.

బట్వాడాచేయు :

అన్య. దే. స. క్రి. 1. పంచు.

2. కూలీలకు జీతములు పంచు.

బట్టిపట్టు .

దే. స. క్రి. 1. కంఠస్థముచేయు.

2. ఏదైన రసము దీయుటకు ప్రాయి
మీఁదనుంచి కాంచు.

3. కంఠస్థముచేయు.

4. సారాయి మొ॥ కాచి వడపోయు.

బడలు :

దే. అ. క్రి. శ్రమపడు.

- బడలుకొను : }
 బడలుపడు : } దే. అ. క్రి. 1. శ్రమపడు.
 బడలిపోవు : } 2. నీరసించు.
 బడల్వడు : }
 బడాయించు : దే. అ. క్రి. 1. వృద్ధి నొందు.
 2. బడాయికొట్టు.
 స. క్రి. 1. వృద్ధి యొనరించు. ఆం. వా.
 2. నచ్చక సాగ నంపు.
- బడాయిచెప్పు : దే. అ. క్రి. గొప్పచెప్పు.
 బడితపూజచేయు : }
 బడితబాజాపట్టు : } దే. స. క్రి. బాగుగఁగొట్టు.
 బడితసంబరముచేయు : }
- బడిత్రిప్పు : దే. స. క్రి. దృష్టితీయు.
 బడియు : దే. అ. క్రి. వెంటవచ్చుచు మధ్యలో నెడఁబాయు.
 బడివాయు : దే. స. క్రి. వెంట నెడఁబాయు.
 బడివిడుచు : దే. అ. క్రి. 1. తెగించు.
 2. పరువు లెక్కపెట్టకుండు.
 “బడివిడిచినముండ బజారుకుపెద్ద.”
 (సామె.)
 స. క్రి. ఆయత్తవటచు. సుకు. పరి.
- బడుగగు : దే. అ. క్రి. నిర్వీర్యమగు.
 బడాయించు : హిం. స. క్రి. నిర్ణయించు.
 బతిచెడు : దే. అ. క్రి. నశముచెడు.
 బతిమాలు : దే. స. క్రి. దైన్యముతో వేడికొను.
 బతిమాలుచు : దే. స. క్రి. బతిమాలు ధా. ప్రే.
 బతిమాలించుకొను : దే. అ. క్రి. పెటనాడు బతిమాలునట్లు చేసికొను
 బత్తెమిచ్చు : దే. అ. క్రి. దినవెచ్చమిచ్చు.

బత్తెముతోదాటు : దే. అ. క్రి. ఒక పెద్దమానును తెప్పగా మలచి
దానితో కాలునలు దాటు.

బదనాయంపెట్టు హిం. అ. క్రి. బాధ్యత కల్పించు.

బదనాయించు : హిం స. క్రి. 1. మార్పు.

2. తిరుగఁబడు. (తెలం)

బద్దమానముచేయు : దే. స. క్రి. కొలతలు తూకములు సరిచూచు.

బద్దముతప్ప : దే. అ. క్రి. నియమముచెడు.

బద్దించు : దే. స. క్రి. కొల్పినది మఱలఁగొల్పు.

బద్దికెక్కు : దే. అ. క్రి. అపనిందపాలగు.

బదులిచ్చు : దే. అ. క్రి. అప్పు ఇచ్చు.

బదులుచేయు : దే. అ. క్రి. అప్పుతీసికొనివచ్చు.

బద్ధకించు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రాలుమాలు.

2. శిశువు పురీషించు.

బనాయించు : హిం. స. క్రి. 1. ఏర్పాటుచేయు.

2. వెక్కిరించు.

3. ఆయత్తపఱచు.

4. వేళ్ళాకోళ్ళముగఁ బొగడు.

5. కృత్రిమముగాఁగల్పించు. (తెలం)

బనాయించుకొను : సే. అ. క్రి. కలుపుకొనియుండు. (తెలం)

బబ్బరించు : దే. అ. క్రి. బొబ్బరించు.

“వీరవాసరకోటి వేలంబులోనఁ

దృఢము చలింప దైతేయులటంచు

గణుతించి ఝల్లనఁగలఁగఁ బాటుచును

బబ్బరించుచు సేతుపద్ధతిఁబట్టి.

క. వ. రా. యుద్ధ కాం.

బమ్మరించు :

బమ్మరిల్లు :

బమ్మరిలు :

దే. అ. క్రి. భ్రమరించు, తిరుగు.

- బమ్మ : దే. అ. క్రి. ప్రసిద్ధుడు.
- బమ్మెరపోవు : దే. అ. క్రి. 1. భ్రమపడు.
2. జంకు.
- బయటకుబోవు : దే. అ. క్రి. బహిర్భూమికిఁ బోవు.
- బయటపడు : దే. అ. క్రి. వెల్లడియగు.
- బయటపెట్టు. } దే. స. క్రి. 1. రహస్యమును వెలువరించు.
బయల్పెట్టు : } 2. వెలివేయు.
- బయలనుండు : దే. అ. క్రి. ఋతుకాలమందు స్త్రీ వెలుపలనుండు.
- బయలుదేలు : దే. అ. క్రి. ప్రయాణము ప్రారంభించు.
- బయలుపడు : దే. అ. క్రి. ప్రకాశితమగు.
- బయలుపడచు : దే. స. క్రి. ప్రకాశమాన మొనర్చు. కు. సం. 9౮.
- బయలుపెడయు : దే. అ. క్రి. ప్రకాశితమగు.
- బయలుపెడలు : దే. అ. క్రి. బయలుదేరు.
- బయలుపోవు : దే. అ. క్రి. వెలినడు.
- బయసిమాలు : దే. అ. క్రి. 1. అపకీర్తిపాలగు.
2. అధర్మపరుఁ డగు.
- బరబరలాడు : దే. అ. క్రి. నునుపులేకయుండు.
- బరాబరిసేయు : దే. స. క్రి. హెచ్చరికసేయు.
- బరకాస్తుచేయు : హిం. అ. క్రి. 1. కొలువుచాలించు.
2. సమావేశము ముగించు.
3. తొలగించు.
- “మహారాజు కచేరికివెళ్ళి బరకాస్తు
చేసి నగరుకుఁ బ్రవేశించి.” కు.రా.
- బరితెగించు : దే. అ. క్రి. 1. హద్దుమీఱు.
2. దుస్సాహసముచేయు.
- బరిమీదనిలుచు : దే. అ. క్రి. పాఠిపోకుండ నెదురుకొను.

- బరివీచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. మార్పిడిచేయు (ఉద్యోగములు స్థలములు వస్తువులు మొ.)
- బరుకు : దే. అ. క్రి. 1. గోళితో ధ్వనివచ్చునట్లు శరీరము మీద గీయు.
2. కొకిరికిగా వ్రాయు.
- బరువుచేయు : దే. అ. క్రి. వ్యాధి అతిశయించు.
- బరువుతీరు : దే. అ. క్రి. భారము తొలగెను.
- బర్తరపుచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. ఉద్యోగమునుండి తీసివేయు.
- బణటు : దే. అ. క్రి. 1. సంజ్ఞగా గీటు.
2. గోళు.
- బలకరించు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.
- బలకొయించు : దే. స. క్రి. అతిశయించు.
- బలకొట్టు : దే. అ. క్రి. “అ” యని శ్రుతిపట్టు.
- బలకొను : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.
- బలపడు : దే. అ. క్రి. 1. అధికమగు.
2. దృఢపడు.
- బలయు : దే. స. క్రి. పరివేషించు. (బలసి కొలుచు)
- బలవంతము చేయు : దే. స. క్రి. బలాత్కారముచేయు.
- బలాత్కరించు : దే. స. క్రి. బలాత్కారముచేయు.
- బలిపెట్టు : } దే. స. క్రి. 1. చంపు.
- బలిగొను : } 2. ఆహుతిగా చంపు.
- బలియిడు : }
- బలియు : దే. అ. క్రి. 1. పుష్టికలుగు.
2. అధికమగు.
- స. క్రి. చుట్టుకొను. కు. సం. 10 ఆ.
- బలివాలు : దే. స. క్రి. చంపు.
- బయపుగొను : దే. అ. క్రి. పుష్టినొందు.

బలువుచేయు :	దే. అ. క్రి. వ్యాధిమోపగు.
బవియు :	దే. అ. క్రి. బలుపునొందు.
బవిసిమూలు :	దే. అ. క్రి. సిగ్గులేకుండు. రూ. బైసిమూలు.
బసచేయు :	దే. అ. క్రి. విడిదిచేయు.
బహిరవెట్టు :	} దే. స. క్రి. తెలుపుడుచేయు, వెలివేయు.
బహిరవోపు :	
బహివడు :	దే. అ. క్రి. వెలివేయఁబడు.
బహివెట్టు :	దే. స. క్రి. వెలిపెట్టు.
బహిష్కరించు :	సం. అ. క్రి. వెలివెట్టు.
బహుమతిచేయు :	సం. స. క్రి. కానుకచేయు.
బహుమానించు :	సం. స. క్రి. బహుమతిచేయు, గౌరవించు.
బహురూపమాడు :	సం. అ. క్రి. వేషములువేయు. పండితా.
బహుకరించు :	సం. స. క్రి. సన్మానించు.

బా

బాఁడు :	దే. స. క్రి. 1. తీవ్రముగఁ గొట్టు. 2. ప్రహరించు.
బాఁడుకొను :	దే. అ. క్రి. తొమ్ముపై బాఁడుకొను.
బాకాపట్టు :	దే. స. క్రి. ముఖస్తుతిచేయు.
బాకీపడు :	హిం. అ. క్రి. ఋణపడు.
బాగుండు :	దే. అ. క్రి. 1. చక్కగానుండు. 2. మర్యాదగానుండు.
బాగుచేయు :	దే. స. క్రి. 1. శుభముచేయు. 2. చక్కఁబఱచు.
బాజాపట్టు :	దే. స. క్రి. 1. స్తోత్రముచేయు. 2. దెబ్బలుకొట్టు.
బాడించు :	దే. స. క్రి. 1. జాడించు 2. అదేపనిగా దోషోద్ఘాటనము సేయు. 3. తెగఁదిట్టు.

బాడుదలనట్టు : దే. స. క్రి. జీవగ్రాహముగా గ్రహించు.
 “భీతిఁబాఱెడు పురుషుఁడు వెన్నోని
 బాడుదల నట్టి దర్పంబు దలకుమీఱు.
 నృ. పు. 2 ఆ.

బాతళించు : దే. అ. క్రి. త త్తరించు.
 బాతాయికొట్టు : దే. అ. క్రి. బాతాఘానీ చేయు.
 బాదరించు : దే. అ. క్రి. సమానచుగు.
 బాధించు : సం. స. క్రి. బాధపెట్టు.
 బానగిల్లు : దే. అ. క్రి. బలాత్కృత మగు.
 బారకించు : దే. అ. క్రి. 1. భారచుగు.
 2. తలనొప్పి మొ. కలుగు.
 బారచా(సా)పు : దే. అ. క్రి. చేతులుచాచు.
 బారపోయు : దే. అ. క్రి. చేయిచాఁగునంతకొలది నూలువడుకు
 బారినబడు : దే. అ. క్రి. 1. కపిల (మోట) పశువులు నీచు
 లాగుచు నడచు వాలు ఏర్పడు.
 2. మోటయెద్దునలె గట్టించు.
 3. ఎడనఁబడు, అగ్గచుగు.
 బారినమరు : దే. స. క్రి. 1. వెంపరలాడు.
 2. చంపు.
 బారసాపు : దే. అ. క్రి. విజృంభించు.
 బారుగాపోవు : దే. అ. క్రి. ఉదారముగ నడచుకొను. (నె. జి.)
 బారుచేయు : { దే. స. క్రి. 1. తుపాకిలో మందుగుండు వేసి కూరు.
 బారుపేయు : { 2. సూటిచేయు.
 బావుకొను : దే. అ. క్రి. 1. అన్నము లోనగునవి ఆత్రముతో
 చేతినిండ ఎత్తి నోట నిడుకొను.
 2. అనుభవించు.

“ఇది చేసి యేమి బావుకొంటివి.”

చావుటాయెత్తు : దే. అ. క్రి. దండెత్తు.

బావురుమను : దే. అ. క్రి. 1. బావురునుని యేడ్చు.

2. శూన్యమగు.

“సందడిలేక యిల్లు బావురు మను
చున్నది.

బాళితాకు : దే. అ. క్రి. మూర్ఛనందు.

బాసగొను : దే. అ. క్రి. ఒట్టుపెట్టుకొను.

బాసాడు : దే. అ. క్రి. 1. భాషించు.

2. తనకుఁ దెలియనిభాషలోమాటాడు

బాహుప్పశించు : వై. అ. క్రి. భుజాస్థానము సేయు.

బాహుస్థానమాచరించు : దే. స. క్రి. భుజములను చఱచు.

బాహిరప్రోవు : వై. అ. క్రి. 1. బయలుపడు.

2. మూర్ఛిల్లు.

బి

బింకముచూపు : దే. అ. క్రి. 1. పౌరుషముచూపు.

2. పట్టుపట్టి కూర్చుండు.

బింకమెక్కు : దే. అ. క్రి. 1. గర్వమెక్కు.

2. అతిశయించు.

“బింకంబెక్కు క్రోధాగ్నికిన్”

కు. సం. 1 ఆ.

బిందించు : దే. అ. క్రి. తొలివానపడు.

“కన్య బిందింపదయ్యె” కాళహస్తి. 3 ఆ.

బిక్కుట్టువడు : దే. అ. క్రి. భయపడు.

“పెక్కుజీవులు లోన బిక్కుటువడఁగనా
బ్రహ్మాండభాండమ్ము పగిలె నొక్కొ
పగిలె గంబము భువనకంపంబు గదుర”

స్మ. పు. 5 ఆ.

- విక్రియించు : దే. స. క్రి. టిక్రియించు. (చెవులు)
- విక్రియించుకొను : దే. అ. క్రి. అసహాయస్థితిలో నుండు.
- విక్రియించుకొను : దే. అ. క్రి. బంబరిగా భయపడుచుండు.
- విగబట్టు : } దే. స. క్రి. 1. గట్టిగా పట్టుకొను,
విగించుకొను : } 2. శ్వాసము బంధించు
- విగించు : } దే. స. క్రి. 1. కట్టు.
విగియించు : } 2. గట్టిచేయు.
- విగుచు : దే. స. క్రి. విగించు.
- విగియు : దే. అ. క్రి. 1. విగు వగు.
2. బెట్టుచేయు.
- విగువుకొను : దే. అ. క్రి. విగువగు.
- విచానా ఎత్తిపోవు : అన్య. దే. అ. క్రి. ఊరినుండి వెడలిపోవు.
- విజుగు : దే. అ. క్రి. బొంకు.
- విట్టాడు : దే. అ. క్రి. హెచ్చుగా మాటలాడు.
- విడాయించు : దే. అ. క్రి. విగియు. “ముక్కు విడాయించినది.
స. క్రి. 1. ఒకదానిలో మఱియొకదానినుంచు
2. మూయు.
- విడియపడు : దే. అ. క్రి. సిగ్గుపడు.
- విత్తరపోవు : దే. అ. క్రి. 1. చలించు.
2. నిశ్చేష్టమగు.
- విత్తరములాడు : దే. అ. క్రి. విలసిల్లు.
- విత్తరించు : దే. అ. క్రి. 1. సరసమాడు.
2. విలాసముచూపు.
3. ప్రకాశించు.
4. చలించు.
- విద్దు : దే. అ. క్రి. చచ్చు.
- విబ్బరించు : దే. అ. క్రి. పులి గర్జించు.

బిమ్మిటిగొను : దే. అ. క్రి. 1. మూర్ఖిల్లు.

2. వివశత నొందు.

బియ్యమిచ్చుకొను : దే. అ. క్రి. బ్రాహ్మణేతరులు పితృకార్యము చేసికొను.

బిరబిరనడచు:

బిలబిలనడచు:

బిసవెత్తు :

దే. అ. క్రి. తొందరగా నడచు.

దే. స. క్రి నేలను ద్రవ్యసపుడు ములుములుగా చేయు:

బిస్స :

దే. అ. క్రి. కుతూహలపడు.

బిజ్జబిగియు :

దే. అ. క్రి. (బిగియు + బిగియు) 1. మిక్కిలిబిగియు
2. మిక్కిలిబెట్టుసేయు.

బిట్టు :

దే. అ. క్రి. బిటునగు.

బిట్టుకొను :

దే. అ. క్రి. బిగిసిపోవు.

బిలకట్టు

దే. అ. క్రి. మెడలోనగుచోట్ల నెత్తురు గడ్డకట్టు.

బిసతిప్పు :

దే. స. క్రి. 1. మంత్రముచెప్పు.

2. సలహానిచ్చి తనకు వీలుగా మార్చుకొను.

బిసచెడు :

దే. స. క్రి. యంత్రము చెడు.

బిసిపోవు

దే. అ. క్రి. పట్టువదలు.

బీ

బీజారు :

దే. స. క్రి. 1. భాన్యాదులను పైకెగసనత్రోయు.
2. గింజలను బైకెగ్గద్రోసి మంచి వేర్పఱచు. (నె.జి.) చూ. బేజారు.

బీటగిల్లు :

దే. అ. క్రి. పగులువాటు.

బీటలువాటు :

దే. అ. క్రి. పగులువాటు.

బీటలువోవు :

- బీటు వేయు : దే. అ. క్రి. బీటువాలు. అస్యదే. పహరా కాచు
- బీడుపడు : దే. అ. క్రి. 1. పాడగు.
2. పనిలేకయుండు.
- బీడుపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. పాడుచేయు.
2. పంటచేలు పండింపక విడిచిపెట్టు.
- బీతుకొను : } దే. అ. క్రి. భయపడు.
- బీతువడు : }
- బీరముచెడు : దే. అ. క్రి. దర్పము నశించు.
- బీరాజు : దే. స. క్రి. తుడిచి కుప్పచేయు.
- బీటువడు : } దే. అ. క్రి. 1. వ్యర్థమగు.
- బీటువాలు : } 2. బలహీనమగు.
- బీటవోవు : }
- బీటుమాన్చు : దే. అ. క్రి. 1. బీరము మాన్చు.
2. నిబ్బరము పోగొట్టు.

బు

- బుకొయించు : దే. స. క్రి. అబద్ధమును నిజమని వాదించు.
- బుక్కు : దే. స. క్రి. ఆబగా తిను. రూ. బొక్కు.
- బుంగతేలు : దే. అ. క్రి. ఉబ్బు.
- బుగబుగమను : } దే. అ. క్రి. 1. చితచితలాడు.
- బుగబుగలాడు : } 2. బుడగలెత్తు.
3. అధిక కోపమును బ్రదర్శించు
- బుగపెట్టు : } దే. అ. క్రి. నీరు సోనపెట్టి పాలు.
- బుగ్గిలిండు : }
- బుగ్గరించు : } దే. అ. క్రి. ఉబ్బు.
- బుగ్గిలిండు : }
- బుగ్గియగు : దే. అ. క్రి. బూడిదయగు.

బుగులుకొను : దే. అ. క్రి. 1. చిప్పిలు.

2. వ్యాపించు.

3. విజృంభించు.

రూ. గుబులుకొను.

బుగులుపుచ్చు : దే. స. క్రి. బయలుపడుచు.

బుగులువోవు : దే. అ. క్రి. బయలుపడు.

బుచ్చివాలు : దే. అ. క్రి. చిన్నపోవు.

బుజయిడు : దే. అ. క్రి. 1. సున్నచుట్టు.

2. ముద్రించు.

“కొనొక్కటె దబ్బటి

యని బుజయిడు పగిది నాభి యంగన కమరున్”

చంద్ర.

బుజువైచు : దే. అ. క్రి. ముద్రలువేయు.

బుజ్జగించు : దే. స. క్రి. ఉపలాలించు.

బుజ్జుపొంగు : దే. అ. క్రి. ఉప్పొంగు.

బుట్టలోపెట్టు

బుట్టలోవేసికొను : } దే. స. క్రి. వశముచేసికొను. (మనుజులను)

బుట్టదాఖలుచేయు : దే. స. క్రి. విన్నవమును విచారింపకపోవు.

బుడిబుడిదీరముదీయు : దే. అ. క్రి. ఏడుపు నభినయించు.

బుడిబుడిపోవు : దే. అ. క్రి. గుసగుసలాడు.

బుడివడు : దే. అ. క్రి. తొట్రుపడు.

బుడిపుష్కపోవు : దే. అ. క్రి. గుసగుసలుపోవు.

బుడగించు : దే. అ. క్రి. పంది ముట్టెతో గోరాడు.

బుడగొడుచు : దే. అ. క్రి. బుడగ లేర్పడు.

బుడిబిగించు : దే. అ. క్రి. మద్యపానముచేయు.

బుద్ధిగడికలుచు : } దే. అ. క్రి. 1. దురూహాలుసేయు.

బుద్ధిగడితిను : } 2. కక్కుర్తిపాలగు.

బుద్ధిబూరెలుతిను : దే. అ. క్రి. పొరపాటుపడు.

బుద్ధిసేయు : దే. స. క్రి. తలంచు.

“మాత్స్యపురమున దైన్యపడుట బుద్ధి
సేయకు” భార. అశ్వ. 1. ఆ.

బుదుకరించు : దే. స. క్రి. బుజ్జించు.

బురబురలాడు : దే. అ. క్రి. శైతాద్యులచే బిల్లలకు జొంపపట్టు.

బురణించు : దే. స. క్రి. తిరస్కరించు.

బురిడీకొట్టు : దే. స. క్రి. 1. మోసముచేయు.

2. డంబములాడు.

బుట్టగోరికొను : దే. అ. క్రి. యోచన కుదురక ఆలోచించు.

బుట్టరామకీరనపాడు : దే. స. క్రి. తలవగులంగొట్టు

బులిపించు : దే. స. క్రి. వ్యామోహపెట్టు.

బులియు : దే. అ. క్రి. సుఖపడు.

బుసకొటు : దే. అ. క్రి. 1. పాము రోషముతో నిశ్చలించు.

2. కోపపడు.

బుసబుసలాడు : దే. అ. క్రి. పొంగు

బుసివోవు : దే. అ. క్రి. కొద్దిగా చెడిపోవు.

బూ

బూకరించు : దే. స. క్రి. అబద్ధపుమాటను నిజమని సాధించి చెప్పా.

బూజుపట్టు : దే. అ. క్రి. 1. చెడిపోవు.

2. ప్రాతదగు.

బూజెక్కు : దే. అ. క్రి. బూజుపట్టు.

బూదరిలు :

బూదరించు : } దే. అ. క్రి. ఒడలువాచు.

బూదిచటచు : దే. అ. క్రి. బూడిదపట్టు.

బూదువాటు : దే. అ. క్రి. నూగుపాటు.

బూరటింఁచు :	}	దే. అ. క్రి. 1. నిండు.
బూరటియి :		
బూరటియి :		2. ఉబ్బి.
బోకరింఁచు :		దే. స. క్రి. బూకరింఁచు.

బె

బెంగటిలు :	దే. అ. క్రి. బెంగపడు.	
బెండగిల్లు :	దే. అ. క్రి. 1. పెల్లగిల్లు.	
	2. ప్రయాణమగు.	
బెండాడు :	దే. స. క్రి. 1. చెండాడు.	
	2. హింసించు.	
బెండుపడు :	} దే. అ. క్రి. 1. సారసీనమగు. ప్రే. బెండుపఱచు.	
బెండువడు :		2. బరువులేక తేలిపోవు.
		3. రుచి తప్ప.
బెంబేలుపెట్టు :	దే. స. క్రి. ఎక్కువ మోసపుచ్చు.	
బెకబెకలాడు :	దే. అ. క్రి. కప్పలుకూయు.	
బెక్కుట్టు :	దే. అ. క్రి. 1. నాపోవు.	
	2. “బే” యను.	
బెగడాయించు :	దే. స. క్రి. విరోధించు. గూ. బిగడాయించు.	
బెగడు :		
బెగడొందు :	} దే. అ. క్రి. భయపడు.	
బెగడువడు :		
బెగడిలు :		
బెగడియి :	}	
బెగడు :		
బెగ్గలింఁచు :	దే. అ. క్రి. 1. విహ్వలించు.	
	2. భయపడు.	

- బెగ్గిలు : దే. అ. క్రి. 1. విహ్వలించు.
2. భయపడు.
3. చింతించు.
4. చలించు.
- బెట్టవడు : దే. అ. క్రి. 1. నడదెబ్బ తిను.
2. మనసులో విరాగము పొందు.
- బెట్టించు : దే. స. క్రి. చిమ్ము.
- బెట్టుచెడు : దే. అ. క్రి. 1. గౌరవము చెడు.
2. యంత్రపు కీళ్లు సడలు.
- బెట్టుచేయు : దే. అ. క్రి. ఒకానొక యాధిక్యమును బ్రకటించు,
- బెడకు : }
బెళకు : } దే. అ. క్రి. 1. చలించు.
బెడంకు : } 2. తొలగు.
బెళంకు : }
- బెడగారు : దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు.
- బెడగు : దే. అ. క్రి. 1. అందగించు.
2. పాత్రాదికమును తోమి మెఱుఁగెక్కించు.
“కోర బెడంగనో” బసవ.
- బెడగొందు : దే. అ. క్రి. అందగించు.
- బెడవడు : దే. అ. క్రి. పశువు మందనుండి వేత్ర తిరుగు.
(నె. జి)
- బెడాయించు : }
బెడియు : } దే. అ. క్రి. తప్ప.
- బెడిసికొట్టు : దే. అ. క్రి. పథకము అనుకూలించక పోవుటయే కాక ప్రతికూలించు. (కథ) అడ్డము తిరుగు.

- బెడిసిపోవు : దే. అ. క్రి. న్యవహారము చెడిపోవు.
- బెణకు : } దే. అ. క్రి. మెడ మొ॥ చోట నరము చెదరు.
- బెణుకు : }
- బెదరించు : దే. స. క్రి. భయపెట్టు.
- బెదరుపడు : } దే. అ. క్రి. భయపడు.
- బెదరిపోవు : }
- బెదరు : }
- బెరయించు : దే. స. క్రి. కలిగించు.
- “అరుదారఁ గురియించి రమ్యతంపుసోన
బెరయించి మొరయించి పృథులదుందుభుల.”
కు. పా.
- బెరయు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు.
2. వ్యాపించు.
3. చేరు.
- బెరసగు : దే. అ. క్రి. (పందెపుకోడివలె) శౌర్యముచూపు.
- బెలయు : } దే. అ. క్రి. కలియు.
- బెలయించు : }
- బెనుకు : దే. అ. క్రి. 1. వదులగు.
2. ఉన్నతస్థలమునుండి కొలదిగా
చలించు.
- బెళుకు : దే. అ. క్రి. చలించు.
- బెళగు : దే. అ. క్రి. తోము. బ. స.
- బెళుకు : దే. అ. క్రి. తళతళలాడు.

బే

- బేజారెత్తు : దే. అ. క్రి. 1. గాబరాపడు.
2. భయపడు.
బేరమాడు : దే. స. క్రి. ధరలు తగ్గించి యడుగు.
బేరముచేయు : దే. స. క్రి. కొను.
బేరిజుచేయు : } దే. స. క్రి. 1. లెక్కగట్టు.
బేరిజువ్రాయు : } 2. జమ ఖర్చులు వ్రాయు.

కళింగ. ౩

- బేలుపడు : }
బేలుపోవు : } దే. స. క్రి. మోసపోవు.
బేలువెట్టు : } దే. స. క్రి. మోసముచేయు.

బై

- బైతాయించు : హిం. అ. క్రి. తిష్టవేయు.
బైలగు : ద్వ. అ. క్రి. బైలుపడు.
బైలుసేయు : దే. స. క్రి. బయలు వెట్టు.
“సభ బైలుసేసి ఒకరితో నొకరు
మాటలాడక గాలి మంద యెద్దలః
మారాజును తలచుకొంటూ.”

రా. రం.

- బైసిమాలు : దే. అ. క్రి. 1. అపకీర్తిపాలగు.
2. సిగ్గుమాలు.

బొ

బొంకు : దే. అ. క్రి. అబద్ధముచెప్పు.

బొంకులాడు : దే. అ. క్రి. అసత్యమాడు.

బొంకించు : దే. స. క్రి. (బొంకు ధా. ప్రే.) మోసపుచ్చు.

బొంగుబుజాన వేసికొను : దే. అ. క్రి. ముష్టియెత్తుకొను, దైవ్యపడు.

బొంగురువోవు : దే. అ. క్రి. గొంతు విస్వరమగు.

బొంతకుట్టు : దే. అ. క్రి. 1. చిరిగినబట్టలను ఒకచోఁజేర్చి చిరుగులు కనిపించకుండ పఱుపువలెఁగుట్టు.
2. స్వారికి జీను కుట్టు.

బొంతరేగు : దే. అ. క్రి. గుడ్డలోని దారములు సడలి పైకిలేచు.

బొంతరేగఁగొట్టు : దే. స. క్రి. మిక్కిలి తాడించు.

బొందుకట్టు : దే. అ. క్రి. 1. తాళిబొట్టు దారముకట్టు.
2. పరికిణీలు మొ॥ వానికి దారముతో బొందునట్లు.

బొందువోవు : దే. అ. క్రి. వరి వెన్నువదలువేళ చెడిపోవు.

(పైరు.)

బొక్కపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. నెగవేయు.

2. పోగొట్టు.

3. వంచనసేయు.

బొక్కలువెదకు : దే. స. క్రి. రంధ్రాన్వేషణము సేయు.

బొక్కు : } దే. స, క్రి. 1. పిండివంటి పదార్థములను నోటఁ
బొక్కులాడు : } బోసికొను.
బొక్కులాడు : } 2. పేరాసతోఁదిను.
3. తిను.

బొబ్బరించు : దే. అ. క్రి. పెద్దకేకలుపెట్టు.

బొబ్బలిడు : దే. అ. క్రి. కేకలుపెట్టు.

బొబ్బిడు : దే. అ. క్రి. 1. కేకపెట్టు.

2. వంతబొందు.

అను.124.

బొబ్బిలుబొడుచు : దే. అ. క్రి. సింహనాదములుసేయు.

బొమలుముడివేయు : దే. అ. క్రి. కోపమును ప్రకటించు.

బొమ్మరవోవు : దే. అ. క్రి. భ్రమించు.

బొమ్మవెట్టు : దే. స. క్రి. 1. అవమానము చేయుటకై
ప్రతికృతిని పెట్టు.

2. చేతబడిచేయు.

బొల్లు : దే. స. క్రి. అసత్యమాడు.

బో

బోగిడుచు : దే. అ. క్రి. ఎండకు వానకు కొయ్యచెడి మెత్తనై
పోవు. (నె.జి.)

బోటుచేయు : దే. స. క్రి. నేలను మిట్టగాచేయు.

బోడించు : దే. స. క్రి. తలగొఱిగించు.

బోడికొట్టు : దే. స. క్రి. తల శుభ్రముగా గొఱిగించు.

బోదేర్చు : దే. అ. క్రి. పంట పోగా మిగిలిన పొలము నందలి
చెత్తను ఎరువుకై కాల్చు. రూ. పోదేర్చు.

బోధచేయు : } మి. స. క్రి. 1. పాఠముచెప్ప, కఱపు.

బోధించు : } 2. తెలియజేయు.

బోధపడు : మి. అ. క్రి. ఆకళింతకు వచ్చు.

బోనముపెట్టు : దే. అ. క్రి. మద్దెల కెడమవైపున నన్నమును బూడి
దయ్యఁ గలిపి మెత్తు.

బోరగించు : దే. స. క్రి. బోరగిలఁజేయు.

బోరగిలు : } దే. అ. క్రి. మొగము నేల కానుకొనునట్లు పడు.

బోరగిలు : } రూ. బోరగిలబడు.

బోరచటచు : దే. అ. క్రి. జొమ్మచేయు.

బోరత్రోసికొను : } దే. స. క్రి. 1. అనుభవించలేక పాడుచేసికొను.
బోర్గదోసికొను : } 2. తనపైకిదానే తెచ్చుకొను.

అ. క్రి. 1. చతికిలబడు.
2. కార్యముచెడు.

బోరుకలుగు : } దే. అ. క్రి. మ్రోగు.
బోరుకొను : }

బోరుకాడించు : } దే. స. క్రి. పిల్లలకు స్నానము చేయించు.
బోర్కాడించు : }

బోరుకాడు : } దే. అ. క్రి. స్నానముచేయు.
బోర్కాడు : }

బోసిపడు : } దే. అ. క్రి. దంతములు కాని చెవుల దుద్దులుకాని
బోసివోవు : } లేని ముఖముయొక్క శూన్యస్థితిగలుగు.
(వృక్షాదులు కొట్టివేయబడినయిల్లు
మొ॥ వానికిఁ గూడ నందురు)

బోసేయు : దే. అ. క్రి. భుజించు. చూ. బోంచేయు.

బౌ

బౌళివట్టు : దే. అ. క్రి. ఒడలు మఱచు.

“పచ్చినెత్తురు ద్రావి బౌళివట్టుటయు
రిచ్చపాలున సంచరించుచున్నాడు.”

క. వ. రా. యుద్ధ కాం.

బ్ర

బ్రతుకు : } దే. అ. క్రి. 1. జీవించు.
 బదుకు : } 2. ఆపదనుండి రక్షింపఁబడు.
 బ్రమయించు దే. అ. క్రి. బ్రమించు. ప్రే.
 “పగలెల్ల నాటల బ్రమయించుచును
 సందుగొందులెల్ల నెఱింగికొనుచు.”
 ప్ర. ప్ర. 1 ఆ.

బ్రమయు : దే. అ. క్రి. భ్రమించు.
 బ్రమరితిరుగు : దే. స. క్రి. చుట్టితిరుగు.
 బ్రమరివాటు : దే. స. క్రి. చుట్టితిరుగు.
 బ్రమసివడు : దే. అ. క్రి. భయపడు.
 బ్రాహ్మణార్థము నేయు: సం. స. క్రి. 1. పితృకార్యము జరిపించు.
 భార. ఆది. 4 ఆ.
 2. సుష్టుగా భోజనము చేయు.

బ్రు

బ్రుంగు : దే. అ. క్రి. 1. పూడు.
 2. మునుగు.
 బ్రుంగుడువడు : దే. అ. క్రి. కష్టపడు.
 బ్రుంగువడు : దే. అ. క్రి. మునుగు.
 బ్రుంచు : దే. స. క్రి. 1. బ్రుంగఁజేయు.
 2. పూడునట్లుగాఁజేయు.
 బ్రుయ్యు : దే. అ. క్రి. నశించు.

భ

- భంగవతు : మి. స. క్రి. మోసపోవు.
 భంగపెట్టు : మి. స. క్రి. భంగపడుచు.
 భంగించు : మి. స. క్రి. మోసపెట్టు.
 భంజించు : మి. స. క్రి. విడుచు.
 భండించు : సం. స. క్రి. తిట్టు.
 భక్షించు : సం. స. క్రి. తిను.
 భగభగలాడు : దే. అ. క్రి. 1. భగభగమని మండు.
 2. మిక్కిలికోపము గలుగు.

- భజించు : సం. స. క్రి. సేవించు.
 భటివేయించు :
 భటియంవేయించు : } దే. స. క్రి. వల్లవేయించు.
 భద్రపడు. సం. అ. క్రి. జాగ్రత్తగా నుండు.
 భద్రపడుచు : సం. స. క్రి. జాగ్రత్తచేయు.
 భద్రపెట్టు : సం. స. క్రి. జాగ్రత్త పెట్టు.
 భద్రాకరించు : సం. స. క్రి. ముండనముచేయు.
 భయంపడు : సం. అ. క్రి. భయపడు.

- భరపడు :
 భరంపడు : } సం. అ. క్రి. శ్రమపడు.
 భరవసాచెప్పు : హిం. అ. క్రి. ధైర్యముచెప్పు. కళింగ.వా.
 భరాయించు : వై. స. క్రి. వహించు.

భరించు. అంబావివాహము.

- భరించు : సం. స. క్రి. 1. మోయు.
 2. రక్షించు.

3. వ్యయము సంగీకరించి వెచ్చపెట్టు.
 (నె. జి.)

- భర్జించు : సం. స. క్రి. బెదరించు.
 భర్జించేయు : నై. స. క్రి. పూర్తిచేయు.
 భర్జించు : సం. స. క్రి. నిందించు.
 భస్మీకరించు : సం. స. క్రి. 1. బూడిదచేయు.
 2. దుమ్ముచేయు.

భా

- భాంకరించు : సం. అ. క్రి. 1. భేరి మొ॥ ధ్వనిసేయు.
 2. సింహనాదము సేయు.
 భాగించు : సం. స. క్రి. విభజించు.
 భాతియగు : మి. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.
 2. సమానమగు.
 భావించు : సం. స. క్రి. తలంచు.
 భాషించు : సం. స. క్రి. మాటలాడు.
 భాసిల్లు : సం. అ. క్రి. ప్రకాశించు.

భి

- భిక్షించు : సం. స. క్రి. యాచించు.

భీ

- భీతిలు : సం. అ. క్రి. భయపడు.
 భీతుగొను : నై. అ. క్రి. భయపడు.
 భీష్మించు : సం. అ. క్రి. పట్టుపట్టి కూర్చుండు.

భు

- భుజించు : సం. స. క్రి. 1. తిను.
 2. అనుభవించు.

భూ

భూషించు : సం. స. క్రి. స్తుతించు.

భే

భేటీసేయు : దే. స. క్రి. 1. సందర్శించు.
2. సముఖముసేయు.

(శాహమహారాజు కల్యాణము.)

భేటీసేయించు : దే. స. క్రి. సమావేశపఱచు.
“నేవచ్చినపుడే సగుణుడైయే
పుండుననుమాట మందలించి భేటీ
సేయించనోయి.”

భేదించు : సం. స. క్రి. చీల్చు.

భేదిల్లు : }
భేదిలు : } సం. అ. క్రి. చీలు.

భో

భోగించు : దే. స. క్రి. అనుభవించు.

భోరుకొల్పు : దే. అ. క్రి. మ్రోతకల్పించు.

భోసేయు : వై. అ. క్రి. భోజనముసేయు.

భ్ర

భ్రమపుట్టు : మి. అ. క్రి. కోరికపుట్టు.

“పువ్విలుకానికైన భ్రమపుట్టుగదే
భ్రవనైక మోహినీ.” ఉ.రా.

భ్రమరించు : సం. అ. క్రి. తిరుగు.

భ్రమలఁబెట్టు : సం. స. క్రి. భిన్నముగాఁదోపఁజేయు.

భ్రమించు : } సం. అ. క్రి. 1. తిరుగు.

భ్రమియించు : } 2. పరిభ్రమించు.

స. క్రి. 1. ఆశపెట్టు.

2. భ్రమపెట్టు.

“మాటనేర్పున భ్రమించు ననున్”

జాహ్నుషి.4.

3. భ్రాంతిపొందు.

భ్రష్టమగు : } సం. అ. క్రి. చెడిపోవు

భ్రష్టగు :

భ్రా

భ్రాజిల్లు : సం. అ. క్రి. ప్రకాశించు.

భ్రాంతిపఱచు : సం. అ. క్రి. భ్రాంతిపడఁజేయు.

మ

మంకుచేయు : దే. అ. క్రి. పట్టుపట్టు.

మంకుపట్టుపట్టు : దే. అ. క్రి. మొండికివేయు.

మంగు : దే. అ. క్రి. మాఁగు.

మంగుబాటు : దే. అ. క్రి. వ్యాధిచే ముఖముమీదమచ్చలేర్పడు
రూ. బంగుబాటు (తెలం)

మంచమునేయు : దే. అ. క్రి. వ్యాధిగ్రస్తఁడగు.

రూ. 1. మంచమెక్కు.

2. మంచముపట్టు.

3. మంచానఁబడు.

మంచమువేయు : దే. అ. క్రి. లంజఙ్గికముచేయు.

మంచిచేసికొను : దే. స. క్రి. 1 స్నేహము చేసికొను.

2. అనుకూల పఱచుకొను.

మంచిమాటచేసికొను: దే. అ. క్రి. అన్నముతిను.

స. క్రి. అనుకూలము చేసికొను.

మంచు : దే. స. క్రి. రక్షించు. రూ. మనుచు.

మంచెపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. చేనికి కాపుంచు.

2. కాయలు పండుటకు గడ్డివేయు.

మంజూరుచేయు: అన్య. దే. అ. క్రి. 1. అనుమతియిచ్చు.

2. అంగీకారము తెల్పు.

మంటగలుపు : దే. స. క్రి. నాశముచేయు.

మండాడు : దే. స. క్రి. ద్వైతముతో యాచించు.

“వలదని కేల్వట్టి వారించి చనవు

గలయట్టి దేవతాకామిను లెల్ల

మండాడుటయు వారి మనవియూలించి.’

క. వ. రా. సుందర.

మండిపడు : దే. అ. క్రి. కోపగించు.

మండిపోవు : దే. అ. క్రి. 1. జ్వలించు.

2. కోపాదులచే దహించు.

3. ధర లెక్కువగు.

మండు : దే. అ. క్రి. జ్వలించు, కోపాదులచే జ్వలించు.

మండెకట్టు : } దే. స. క్రి. త్రొత్తగాఁ ద్రవ్వవలసిన బావిలో

మండెదింపు : } ఒరలకు ముందుగా త్రాటితోఁజుట్టిన

గుండ్రని వస్తువు నేర్పఱచు.

మండెవేయు : దే. స. క్రి. పొగాకు మొ॥ త్రొక్కుటకు గుట్టవేయు.

మండెవేసిపొడుచు: దే. స. క్రి. దొంతరగాఁబెట్టి బల్లముతోఁ గ్రుచ్చు.

మంతఖానికొట్టు: దే. అ. క్రి. ముచ్చటలు చెప్ప.

మంతరించు : దే. అ. క్రి. 1. ఉపాయముచెప్ప.

2. సలహాచెప్ప. (తెలం)

మంతు కెక్కు : దే. అ. క్రి. ప్రసిద్ధి కెక్కు.

మంత్రాంగము చేయు : మి. అ. క్రి. గూడుపురాణి చేయు.

మంత్రించు :

మంతరించు : } సం. అ. క్రి. మంత్రము పెట్టు.

మందగట్టు : దే. స. క్రి. పశువులను చేలలో పెంటగట్టించు.

మందగించు : దే. అ. క్రి. 1. ఆకలితగు
2. మందమగు.

మందగొను . దే. అ. క్రి. గుంపుగూడు.

మందటలాడు : దే. అ. క్రి. తగవులాడు.
స. క్రి. ఎదిరించు, తిప్పు.

మందటిలు : దే. అ. క్రి. అణగు.

మందడిగొను : దే. స. క్రి. గుట్టమును లాయమునగట్టు.

మందరము నేయు : దే. స. క్రి. దహించు.

మందలచెప్పు : దే. స. క్రి. పని వైనము చెప్పు.

మందలయుండు : దే. స. క్రి. పనిచేయుస్థలమున ఉండి పరిశీలించు.

మందలించు : దే. స. క్రి. 1. చెప్పు.
2. ఆజ్ఞాపించు.
3. హెచ్చరించు.
4. హితోపదేశముచేయు.
5. సమానముగఁ జాటించు.

“ముక్తాఫలమ్ముల మందలించుదు
కురువింద లట్లు” కాళహస్తి. 3 ఆ

6. ఒకరు చనిపోయినపుడు వారి
యింటివారిని పరామర్శించు.

మందీకరించు : సం. అ. క్రి. స్తబ్ధమగు.

మందీభవించు : సం. అ. క్రి. మందమగు.

మందుపెట్టు : దే. స. క్రి. మరులుకొనుటకు దుష్టనస్తువులు
తీర్చించు.

మంపిల్లు : } దే. అ. క్రి. అతిశయించు.
 మంపుగొను : } “పంపాతరంగిణీప్రాంతహూనులకు
 మంపిల్లదొడగె నెమ్మదిలోన భీతి”
 క.వ.రా. అరణ్య.

మంబరము నేయు : దే. స. క్రి. దహించు.

మకమకలాడు : దే. అ. క్రి. కాంతిహీనమగు.

మక్కజేయు : దే. స. క్రి. కాంతి పోగొట్టు.

మక్కళించు : దే. స. క్రి. 1. ఉబ్బించు.

2. సరిపఱచు.

గూ. మక్కడించు.

మక్కించు : దే. స. క్రి. మక్కెలు విఱుగఁదన్ను.

మక్కు : దే. అ. క్రి. 1. కాంతిహీనమగు.

2. నవయు.

3. చచ్చు. (తెలం.)

4. ఫలించు.

5. పక్కమగు.

మక్కువచేయు : దే. స. క్రి. ప్రేమించు.

మక్కుడుపట్టు : దే. అ. క్రి. కాంతిహీన మగు.

మక్కుపెట్టు : దే. స. క్రి. కొయ్యలయం దెడము పూడ్చుట కొక
 ద్రవ్యమును మప్పు.

మక్కుమార్పు : } దే. స. క్రి. వీచమఱచు.

మక్కుమారుచు : } “ఛాక్కగాఁ గొనక నిలింపులఁబట్టి
 మక్కుమారుచు దైత్యుండలి గలిగి
 యాలంకయొప్పు”. క.వ.రా. కిష్కింధ.

మక్కెక్కు : దే. అ. క్రి. ముఱికియగు.

మగుడఁబడు : } దే. అ. క్రి. వెనుకకుఁ దిరుగు.
 మగుడు :

మగుడుచు : దే. స. క్రి. వెనుకకుఁ ద్రిష్ఠ.

మగ్గు : దే. అ. క్రి. వేడికి మెత్తపడు. గూ. మగ్గు.

మగ్గుడుపాటు : దే. అ. క్రి. మగ్గు.

మచ్చగట్టు : దే. స. క్రి. మచ్చరించు.

“కూరిమిఁ గొసరుచుఁ గొలిచెదననుచు
మచ్చగట్టెడి వీడు మాయావిచేత
నిచ్చిన మనలోన నెవ్వరినైనఁ
దలమానిసిని జంపి దాటిపోవంగ.”

క. వ. రా. యుద్ధ.

మచ్చమాపు : దే. స. క్రి. 1. పొగరణచు.

2. అపకీర్తితొలగించు.

మచ్చయిడు : దే. స. క్రి. కళంక మాపాదించు.

మచ్చరించు : } దే. అ. క్రి. చలము పట్టు.

మచ్చరికించు : } స. క్రి. స్పర్ధించు.

మచ్చికపడు : దే. అ. క్రి. 1. చనవు నృద్ధినొందు.

2. పురుషుడు స్త్రీయందు తగులుపడు.

మచ్చిర్కచేయు : దే. అ. క్రి. 1. ఆకరి గచు.

2. అతిష్ఠి లోబఱచుకొను.

మచ్చుచల్లు : దే. అ. క్రి. మచ్చుచుందుచల్లు.

మజ్జనమార్పు : మి. స. క్రి. స్నానముచేయించు.

మటమటలాడు : దే. అ. క్రి. 1. ఇతరులయం దీర్వ్యాదులచేత
మొగమువికారమగు.

2. కోపమును వెలిగ్రక్కు.

మటుమాయమగు : దే. అ. క్రి. కన్పడకుండఁబోవు.

మటుమాయలుచేయు : దే. స. క్రి. మోసముచేయు.

మట్టగించు : దే. స. క్రి. 1. బురదను కాళ్ళతోఁద్రొక్కు.

2. తగ్గించు.

అ. క్రి. న్యనహారము తగ్గు.

- మట్టము చేయు : దే. స. క్రి. 1. ఎత్తు సమానముచేయు.
ఉదా: ఇల్లు కిటికీల మట్ట మయినది.
2. నాశనముచేయు.
ఉదా: నేలమట్టమయినది.
- మట్టనము చేయు: దే. స. క్రి. 1. సొదుపుచేయు.
2. నాశముచేయు.
- మట్టాడు : దే. అ. క్రి. 1. సంచలించు.
2. వ్యాపించు.
- మట్టిమల్లాడు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి పెనఁగు.
- మట్టు : దే. స. క్రి. త్రొక్కు.
- మట్టుకట్టు : దే. అ. క్రి. పురాదివేయు.
స. క్రి. వహించు.

“మాకు నాశాస్యమైన
యట్టి కార్యము సేయు మననిభారంబు
మట్టుకట్టితి వసమానశౌర్యమున.”
క. వ రా. యుద్ధ.

- మట్టుకొను : దే. అ. క్రి. కుదురుకొను.
- మట్టుచేయు : దే. స. క్రి. తగ్గించు.
- మట్టుపడు : దే. స. క్రి. కుదురుపడు.
- మట్టుపఱచు : దే. స. క్రి. మట్టుపగు ధా. ప్రే.
- మట్టుమల్లాడు : దే. అ. క్రి. యథేచ్ఛముగ తిరుగు.
“చాల చౌకళింపుచును మందలొనఁ
జాల మట్టుమల్లాడె.” కా. క.
- మట్టుమీలు : ద్వ. స. క్రి. అతిక్రమించు.
- మట్టువెట్టు : దే. స. క్రి. (మట్టు + పెట్టు) చంపు.
- మడఁగు : } దే. అ. క్రి. 1. వంగు.
- మణఁగు : } 2. మఱుగు.
ప్రే. మడఁచు, మణఁచు.

మడచు : దే. స. క్రి. మణంగఁజేయు.

మడత్రొక్కు : దే. స. క్రి. తాటియాకులు మణగునట్లు త్రొక్కు.

మడమతిరుగు : దే. అ. క్రి. వెనుదిరుగు.

మడమబుద్రొక్కు : దే. స. క్రి. త్వరపెట్టు.

అ. క్రి. గోతులుత్రవ్వు. (తూ.గో.)

మడవవేయు : దే. అ. క్రి. మడికి నీరుకట్టు.

మడవు . దే. అ. క్రి. 1. విముఖురగు, నిష్ఫలమగు.

మడికట్టుకొను : దే. అ. క్రి. దేనపూజాదులకొఱకు ఉదికిన దోన
తులు కట్టుకొను.

మడిమంచగు : దే. అ. క్రి. హీనమగు.

మడియు : దే. అ. క్రి. చచ్చు.

మడ్డివెట్టు : దే. స. క్రి. పశువులకు రోగనివృత్తికై మడ్డికూడుపెట్టు.

మడుగు : దే. అ. క్రి. 1. అడఁగు. 2. వంగు.

ప్రే. మడుచు, మణుచు. రూ. మడువు, మడ్డు.

మడుగుమడుగుచేయు : దే. అ. క్రి. బురద బురదచేయు.

మడుమడుచేయు : } నీళ్ళు నిలుచునట్లు చేయు.

మడొయించు : దే. స. క్రి. సంతరించు.

“ఈరీతి పేరోలగంబుండి రాణున

కార్యంబులు మణొయించి” రఘు.నా.

మతలబుచెప్పు : దే. అ. క్రి. సంగతిచెప్పు.

మతించు : సం. స. క్రి. విచారించు.

రూ. మతియించు.

మతిగొల్పు : సం. స. క్రి. మతిగొను ధా. ప్రే.

మత్తగొను : } దే. అ. క్రి. మత్తగొను.

మత్తయిగొను : } దే. అ. క్రి. మత్తగొను.

మత్తగొను : దే. అ. క్రి. 1. మథనపడు.

2. లోలోన గుబ్బిసలాడు.

3. తెలివితప్పు.

- మథనపడు : సం. అ. క్రి. మానసికముగ సంకటపడు,
అందోళనమొందు.
- మథించు : సం. స. క్రి. 1. మథనముచేయు.
2. త్రచ్చు.
- మదమడచు : మి. స. క్రి. చంపు.
- మద్దటిలు : దే. అ. క్రి. వేడిచల్లారు.
- మద్దత్తు నేయు : } దే. స. క్రి. ఆసరాయిచ్చు. ల. నా.
మద్దతిచ్చు : }
- మదించు : సం. అ. క్రి. పొగరెక్కు.
- మదింపుకట్టు : దే. స. క్రి. వెల నిర్ణయించు.
- మదింపుచేయు : దే. స. క్రి. వెలకట్టు.
- మదుపుచేయు : దే. స. క్రి. బంగాళులో రాగి కలుపు.
- మదురంగబండు : దే. అ. క్రి. మ్రగ్గబండు.
- మదురు : దే. అ. క్రి. కమియు.
- మనమువడయు : దే. అ. క్రి. మెప్పునొందు.
- మననగు : } దే. అ. క్రి. 1. నచ్చు.
మనసుంచు : } 2. కోరికపుట్టు.
3. శ్రద్ధపూను.
స. క్రి. 1. విను.
2. చిత్తగించు.
3. మనస్సును లగ్నముచేయు.
- మనస్కరించు : దే. అ. క్రి. మ్రగ్గబండు, ఇష్టమగు.
- మనసువిటుగు : దే. అ. క్రి. ప్రీతి నశించు.
- మనాయించు : దే. స. క్రి. లక్ష్యపెట్టు.

మనికితపడు : దే. అ. క్రి. 1. దుఃఖపడు.

2. కలతపడు.

“మనలోన ఏమైన మనికిత మొస్తేను
నావ్రేటు లన్నిటిని నీవే తిను.

ఉమా.

“హానీశానుల్ మనికితపడగా”

సమీరకుమార విజయము.

మను : దే. అ. క్రి. బ్రదుకు.

మనుగు : దే. అ. క్రి. చచ్చు.

మనుచు : దే. స. క్రి. రక్షించు. ప్రే. మనుపు.

మనువు : దే. అ. క్రి. చచ్చు.

మన్నించు : దే. స. క్రి. 1. శౌరవించు.

2. క్షమించు.

మన్నిగొను : దే. స. క్రి. 1. చంపు.

2. బందిగొను.

మన్ను : దే. అ. క్రి. 1. వస్త్రాదులు చాలకాలము చినిగి
పోకుండు.

2. బ్రదుకు.

మన్నుచేయు : దే. స. క్రి. 1. అగ్ని సంస్కారముచేయు.

2. మట్టితోఁగలుపు.

3. (తర్జనార్థమున) నాశముచేయుదు
నని బెదిరించు.

మప్పు : దే. స. క్రి. 1. కన్నులబ్రాము.

2. నేర్పు.

మబ్బుకొను : దే. అ. క్రి. మడించు.

మబ్బులవడు : దే. అ. క్రి. సేఘచ్ఛన్నమగు.

మభ్యపెట్టు : దే. స. క్రి. కన్నులబ్రాము.

- మయికొను : దే. స. క్రి. సహృదించు. రూ. మేకొను, మైకొను.
- మరగ : దే. స. క్రి. 1. అంటక్రాగు.
2. తగులము నొందించుకొను.
అ. క్రి. సలసలక్రాగు, రూ. మరుగు, మఱగు.
- మరణించు : సం. అ. క్రి. చచ్చు.
- మరపు : దే. స. క్రి. 1. అలవాటుచేయు.
'మరపవచ్చుగాని మాన్చలేము.
2. కోడెదూడను కాడికి అలవాటు చేయు.
3. మరగజేయు, మరగించు.
- మరలబడు : దే. అ. క్రి. మఱలు.
- మరలబాటు : దే. స. క్రి. మఱలించు.
- మరలు : దే. అ. క్రి. 1. తిరుగు.
2. నివర్తిల్లు.
3. వెన్నకుదిరుగు.
- మరలుచు : దే. స. క్రి. మరలజేయు. రూ. మరల్చు.
- మరించు : సం. అ. క్రి. మరణించు.
- మరులుకొను :
మరుల్కొను : } దే. స. క్రి. అధికముగా వలచు.
మరులెత్తు :
- మర్దించు : సం. స. క్రి. 1. కొట్టు.
2. సంవాహనముచేయు.
- మర్మమెత్తు : దే. స. క్రి. ఊటాడు.
- మఱచు : దే. స. క్రి. విస్మరించు.
- మఱపడు : దే. అ. క్రి. విస్మృతమగు.
- మఱలు : దే. అ. క్రి. వెనుదిరిగిపోవు.

మఱుగు : దే. అ. క్రి. 1. చాటగు.
2. దుఃఖపడు.
3. నీళ్ళు సలపలకాగు.
స. క్రి. తగుల్కొను.

మఱుగుపడు : } దే. అ. క్రి. కన్నడకపోవు.
మఱుపడు : }

మఱుగుసొచ్చు : దే. అ. క్రి. కన్నడకుండు.
స. క్రి. శరణుపొందు.

మఱువెట్టు : దే. స. క్రి. మధ్యవెట్టు.

మలకలుగొను : } దే. అ. క్రి. మెలికలు తిరుగు.
మలకలఁబడు : }

మలఁగఁజేయు : దే. స. క్రి. మలఁగు ధా. ప్రే.

మలఁగు : దే. అ. క్రి. 1. మరలు.
2. తప్పకొనిపోవు.
3. వెలుఁగు.

మలగుదాలుపడు : దే. అ. క్రి. త్రొక్కటపడు.

మలగొను : దే. అ. క్రి. మెలిగొను.

మలఁచు : దే. అ. క్రి. పుష్పించు.
స. క్రి. చెక్కు. రూ. మలుచు.

మలపు : దే. స. క్రి. 1. మలయఁజేయు.
2. త్రివ్వ.
3. మఱలించు.

మలపుగొను : దే. అ. క్రి. 1. నటించు.
2. నర్తించు.

మలమలమాడు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలిమాడు.

మలయు : దే. అ. క్రి. 1. తిరుగు.
2. పెనఁగు.

- మలయు : 3. తపించు.
4. ఉద్రేకించు.
5. న్యాపించు.
6. ఉద్యమించు.
- మలరు : దే. అ. క్రి. సంతాపించు.
- మలీమనమగు : సం. అ. క్రి. బాగుగ మాసిపోవు.
- మలుగు : దే. అ. క్రి. ఆరు.
- మలుచు : దే. స. క్రి. 1. బియ్యము మొ॥ మలుచు.
2. శిల్పి రాతిని చెక్కు.
ప్రే. మలుపు.
- మలుపు : దే. స. క్రి. 1. ఆర్పు.
2. నశింపజేయు.
3. మలుగజేయు.
- మల్లచఱచు : దే. అ. క్రి. తొడఁగొట్టు.
- మల్లడించు : } దే. స. క్రి. పెనఁగొను.
- మల్లడిగొను : }
- మల్లాడు : దే. స. క్రి. పెనఁగొను.
- మల్లు కట్టు : దే. స. క్రి. అడ్డగించు.
- మల్లు పెనఁగు : దే. అ. క్రి. కుస్తీపట్టు.
- మల్లుపోరాడు : దే. అ. క్రి. మల్లు యుద్ధము సేయు.
- మల్లెలువడు : దే. అ. క్రి. పురుగులువడు.
- మవ్వమొందు : దే. అ. క్రి. అందమగు.
- మనఁగు : దే. అ. క్రి. 1. చేగు.
2. విజృంభించు.
- మనకములాడు : దే. స. క్రి. రతిసేయు.
- “మధురాధరలఁగూడి మనకంబులాఁ
క. వ. రా. యు

- మనకలాడు : దే. అ. క్రి. సర్పములు కాకులు మొ॥వి రతిసే
 మనకొను : దే. అ. క్రి. (మనక + కొను) మత్తైక్కు.
 మనగొను : దే. అ. క్రి. 1. బ్రమయు.
 2. వ్యసనపడు.
 మనమనగ్రాగు : దే. అ. క్రి. ఎక్కునక్రాగు.
 మనరుగలియు : దే. అ. క్రి. విజృంభించు.
 మసలు : దే. అ. క్రి. 1. తడయు.
 2. నీళ్ళుక్రాగు.
 మసలుకొను : దే. అ. క్రి. 1. విహరించు.
 2. ప్రసరించు.
 మస్తరించు : దే. స. క్రి. లోబడుచు.
 మళ్ళదోలు : దే. స. క్రి. గొడ్లను మఱలించు,
 రూ. మళ్ళవేయు.
 మస్సు : దే. అ. క్రి. మఱలు.

మా

- మాగిలు : దే. అ. క్రి. పక్వమగు.
 మాగు : దే. అ. క్రి. కమియబండు.
 మాగుడువాలు : } దే. అ. క్రి. 1. హాయు.
 మాగుడుపడు : } 2. మలినమగు.
 మాగువారు : } 4. పాతవడి గట్టిపొందు.
 ఉదా: కుండ మాగినది.
 మాగువాలు : దే. అ. క్రి. మగ్గు.
 మాకొను : దే. స. క్రి. 1. కఱచు.
 2. కొలుకు.
 మాఘమాడు : దే. అ. క్రి. మాఘస్నానముచేయు.
 మాటకెక్కు : దే. అ. క్రి. ప్రసిద్ధిగను.

మాటచెల్లు : దే. స. క్రి. పలుకుబడి ఉండు.

మాటతీసికొను : దే. అ. క్రి. వాగ్దానభంగముచేయు.

మాటదాటు : దే. అ. క్రి. వాగ్దానము చెల్లింపకపోవు.

మాటనిలబెట్టుకొను : దే. అ. క్రి. మాటతప్పిపోకయుండు.

మాటపట్టిచ్చు : దే. అ. క్రి. వాగ్దానముచేయు.

మాటవడు : } దే. అ. క్రి. 1. నిందింపబడు.

మాటవడు : } 2. తిట్టునడు.

మాటపోగొట్టుకొను : దే. అ. క్రి. 1. వాగ్దాన భంగముచేయు.

2. పలుకుబడి చెడగొట్టుకొను.

మాటమిగులు : దే. స. క్రి. తిట్టు

అ. క్రి. అధికప్రసంగముచేయు.

మాటమీదనిలబడు : } దే. అ. క్రి. మాటతప్పిపోకయుండు.

మాటమీదనుండు :

మాటయిచ్చు : దే. అ. క్రి. వాగ్దానముచేయు.

మాటవచ్చు : దే. అ. క్రి. నిందకలుగు.

మాటాడు : దే. అ. క్రి. వంచించు.

మాటాడిపెట్టు : దే. స. క్రి. వ్యవహారమునుపొసగఁగ్రద్దోయించి పెట్టు.

మాటు : దే. అ. క్రి. తగులముగొను.

స. క్రి. 1. మఱగుపఱచు.

2. లోహపాత్రల చిల్లులు మాటు.

మాటుమణగు : దే. అ. క్రి. 1. సద్దుమణగు.

2. నిశ్శబ్దమగు.

మాటువడు : దే. అ. క్రి. తగులునడు, మరుగునడు.

మాటువెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. వేటకాడు మృగములను జంపుటకు

ఎఱి పెట్టు.

2. చిల్లిపడిన పాత్రలను అడుకు.

మాట్లువెట్టు : దే. అ. క్రి. పలను పన్ను.

- మనకలాడు : దే. అ. క్రి. సర్పములు కాకులు మొ॥వి రతిసే॥
 మనకొను : దే. అ. క్రి. (మనక + కొను) మత్తెక్కు.
 మనగొను : దే. అ. క్రి. 1. బ్రమయు.
 2. న్యసనపడు.
 మనమసగ్రాగు : దే. అ. క్రి. ఎక్కునక్రాగు.
 మనరుగలియు : దే. అ. క్రి. విజృంభించు.
 మసలు : దే. అ. క్రి. 1. తడయు.
 2. నీళ్ళుక్రాగు.
 మసలుకొను : దే. అ. క్రి. 1. విహరించు.
 2. ప్రవర్తించు.
 మస్తరించు : దే. స. క్రి. లోబడుచు.
 మళ్ళదోలు : దే. స. క్రి. గొడ్లను మఱలించు,
 రూ. మళ్ళవేయు.
 మళ్ళు : దే. అ. క్రి. మఱలు.

మా

- మాగిలు : దే. అ. క్రి. పక్కమగు.
 మాగు : దే. అ. క్రి. కమియబండు.
 మాగుడువాటు : } దే. అ. క్రి. 1. మాయు.
 మాగుడుపడు : } 2. మలినమగు.
 మాగువారు : } 4. పాతపడి గట్టిపొందు.
 ఉదా: కుండ మాగినది.
 మాగువాటు : దే. అ. క్రి. మగ్గు.
 మాకొను : దే. స. క్రి. 1. కఱచు.
 2. కొలుకు.
 మాఘమాడు : దే. అ. క్రి. మాఘస్నానముచేయు.
 మాటకెక్కు : దే. అ. క్రి. ప్రసిద్ధిగను.

- మాటచెట్లు : దే. స. క్రి. పలుకుబడి ఉండు.
- మాటతీసికొను : దే. అ. క్రి. వాగ్దానభంగముచేయు.
- మాటదాటు : దే. అ. క్రి. వాగ్దానము చెల్లింపకపోవు.
- మాటనిలబెట్టుకొను : దే. అ. క్రి. మాటతప్పిపోకయుండు.
- మాటపట్టిచ్చు : దే. అ. క్రి. వాగ్దానముచేయు.
- మాటవడు : } దే. అ. క్రి. 1. నిందింపబడు.
- మాటవడు : } 2. తిట్టునడు.
- మాటపోగొట్టుకొను : దే. అ. క్రి. 1. వాగ్దాన భంగముచేయు.
2. పలుకుబడి చెడగొట్టుకొను.
- మాటమిగులు : దే. స. క్రి. తిట్టు
- అ. క్రి. అధికప్రసంగముచేయు.
- మాటమీఁదనిలబడు : } దే. అ. క్రి. మాటతప్పిపోకయుండు.
- మాటమీఁదనుండు : }
- మాటయిచ్చు : దే. అ. క్రి. వాగ్దానముచేయు.
- మాటవచ్చు : దే. అ. క్రి. నిందకలుగు.
- మాటాడు : దే. అ. క్రి. వంచించు.
- మాట్లాడిపెట్టు : దే. స. క్రి. వ్యవహారమునుపొసగఁజేయించిపెట్టు.
- మాటు : దే. అ. క్రి. తగులముగొను.
- స. క్రి. 1. మఱిగుపఱచు.
2. లోహపాత్రల చిల్లులు మాటు.
- మాటుమణగు : దే. అ. క్రి. 1. సద్దుమణగు.
2. నిశ్శబ్దమగు.
- మాటువడు : దే. అ. క్రి. తగులునడు, మరుగునడు.
- మాటువెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. వేటకాడు మృగములను జంపుటకు ఎఱి పెట్టు.
2. చిల్లిపడిన పాత్రలను అదుకు.
- మాటువెట్టు : దే. అ. క్రి. వలను పన్ను.

మాఁడు : దే. అ. క్రి. 1. దగ్ధమగు. ప్రే. మాడుచు, మాడ్చు
మాడు : దే. అ. క్రి. 1. మెలయు. దీనికివ్యస్తప్రయోగములేదు.
“కూడిమాడు”

2. తిండిలేక పడియుండు.

మానగు : దే. అ. క్రి. మనోజ్ఞునుగు. నూ. మానగు.
చెట్టు కట్టు.

మానసిండు : దే. స. క్రి. తలంచు.

మాను : దే. స. క్రి. విడుచు.
ప్రే. 1. మానుచు.

2. మానువు.

మాపు : దే. స. క్రి. 1. మాయజేయు.
2. పోగొట్టు.

మాయచేయు : దే. స. క్రి. 1. అపహరించు.
2. మోసముచేయు.

మాయముచేయు : దే. స. క్రి. 1. అదృశ్యముచేయు.
2. మోసగించు.

మాయించు : దే. స. క్రి. నశింపజేయు.

మారకలించు : దే. స. క్రి. మొత్తముగా చంపు.

మారాకువేయు : దే. అ. క్రి. చిగురించు. (రెండవయాకు తొడుగు.)

మారాముసేయు : దే. అ. క్రి. పిల్ల లల్లరిపెట్టు.

మారాముఘ్నపన్ను : { దే. అ. క్రి. 1. తగాదాలుపెట్టు.

మారాముఘ్నపెట్టు : { 2. న్యవహారము తెగకుండజేయు.

మారించు : సం. స. క్రి. నాశముసేయు. కుచే. 3 ఆ.

మారిమనగు : దే. స. క్రి. అంటువ్యాధివలె చంపు, నాశముచేయు.

మారుపన్ను : దే. స. క్రి. ఎదురు తీర్పు. ప. పీ.

మారుమలయు : దే. స. క్రి. సరిగా ఎదురించు.

- మారువెట్టు : దే. అ. క్రి. మారన్నము వడ్డించు.
 మార్పొడు : దే. స. క్రి. ప్రతిఘటించు (వెలుగోటివారివంశావళి)
 మార్కొను : దే. స. క్రి. మాటుకొను.
 మార్పు : దే. అ. క్రి. (స్వార్థ) వడ్డించు.
 (మాటు ధా. ప్రే.) మాఱజేయు.
 చిల్లరమార్పు.
 మారించు : సం, స. క్రి. 1. నీళ్ళుచల్లు, తుడుచు.
 మార్పొడు : దే. అ. క్రి. మాటుపడు.
 మాటుకొనలిడు : దే. అ. క్రి. విస్తరించు.
 మాటుకొను : దే. స. క్రి. 1. ఎదుర్చు.
 2. వేటు రూపగు.
 మాటుచు : దే. స. క్రి. మాఱజేయు.
 మాటుపడు : దే. స. క్రి. ఎదుర్కొను.
 “మాటుపడంగలేని యసమరుల సుప్తల.”
 భాగ. 1 స్కం.
 అ. క్రి. 1. తప్పిపోవు.
 2. భేదమునొందు.
 మాటుపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. ఎదురించు.
 2. అన్నము వజల వడ్డించు.
 మాటుమనలు : } దే. స. క్రి. ఎదిరించు.
 మాటుమనులు : }
 మాటుమలయు : } దే. అ. క్రి. ఎదురుపడు.
 మార్మలయు : }
 మాటుమొగమువడు : దే. అ. క్రి. పరాఙ్ముఖమగు.
 మాలు : దే. అ. క్రి. లేకుండు, “బుద్ధిమాలు.”
 మాలుగు : దే. అ. క్రి. 1. సోమరితనముపొందు.
 2. గారాబము చూపు.

మాలుచు :	దే. స. క్రి. (మాలు ధా. ప్రే)
మచ్చు :	లేకుండఁజేయు.
మాశేమగు :	దే. అ. క్రి. మచ్చికపడు.
మాసరచూడు :	దే. స. క్రి. కుచిచూచు. (తెలం.)
మాసరవెట్టు :	దే. స. క్రి. మచ్చుకకు ఇచ్చు.

మి

మించు :	దే. అ. క్రి. అతిశయించు.
	స. క్రి. అతిక్రమించు
మిందన్ను :	దే. అ. క్రి. మిన్నన నిలుచు.
మిక్కిలు :	దే. స. క్రి. మీఱు.
మిగులు :	దే. అ. క్రి. 1. శేషించు.
	2. అతిశయించు.
	3. మిట్టమీఱు.
మిగులుచు :	దే. స. క్రి. మిగులఁజేయు.
మిటకరించు :	దే. అ. క్రి. కన్నులుమిటకరించు. చూ. మిణక
మిటమిటలాడు.	దే. అ. క్రి. ఎండ తీవ్రముగా నుండు.
మిటరించు :	దే. అ. క్రి. 1 నిక్కు.
	2. విజృంభించు.
	3. ఒయ్యారించు.
మిట్టాడు :	దే. అ. క్రి. సంచలించు.
మిట్టించు :	దే. అ. క్రి. ఎగురు.
మిట్టిపడు :	దే. అ. క్రి. 1. ఎగిరిపడు.
	2. గర్వపడు.
మిట్ట :	దే. అ. క్రి. ఎగురు.
మిడిపోవు :	దే. అ. క్రి. మిగులు, తొలఁగు.

మిడియు : దే. అ. క్రి. 1. ఎగురు.
2. వెలికులుకు.

మిడిసిపడు : దే. అ. క్రి. 1. మిట్టిపడు.
2. గర్వించు.

మిడుకు : దే. అ. క్రి. 1. బదుకు.
2. త్రుళ్ళు.
3. కదలు.
4. పరితపించు.
5. ఎండు.
6. అల్పశక్తితో వ్యవహరించు.

మిడుచు : } దే. స. క్రి. 1. ద్రవద్రవ్యమును బొట్టుబొట్టుగా
మిడు : } విడుచు.
2. నెటికవిలుచు.

మిడుమిడుకను : దే. అ. క్రి. పరితపించు.

మిణకరించు : దే. అ. క్రి. 1. ఏమియు తోచక భ్రమించు.
2. గ్రుడ్లు మిణకరించు.

మిణకు : దే. అ. క్రి. భయపడు.

మితిదప్పు : దే. అ. క్రి. మితిమీలు.

మిథ్యసేయు : దే. స. క్రి. అబద్ధముసేయు.

మినమినలాడు : దే. అ. క్రి. మెఱయు.

మినహాయింపు : దే. స. క్రి. త్రోసివేయు.

మినుకు : }
మినుకుమినుకుమను : } దే. అ. క్రి. 1. మినుకుమినుకుమను.
2. ఉండియుండి కన్పించు.
మినుకురను : }
మినుమినుకను : } 3. స్వల్పకాంతితో వెల్లు.

మిన్నగూలు : }
మిన్నవిలుగు : } దే. అ. క్రి. ఉపద్రవము సంభవించు.

మిన్నదన్న : దే. అ. క్రి. అత్యన్నతమగు.

మిన్నదాకు : దే. అ. క్రి. అధికక్రి నాండు.

మిన్నలాడు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.

“మిచుకొప్ప నునుకొప్ప మినమినల్ దూలాడఁ

గన్నుల ధళధళల్ మిన్నలాడ.” హం.వి.4 ఆ.

మిరమిరలాడు : దే. అ. క్రి. దృష్టిచెదరు.

మిఱుఱుగొను : } దే. అ. క్రి. మిక్కిలిచెదరు. ర. రా.
మిఱిమిఱుగొను :

మిఱుగు : దే. అ. క్రి. మిటయగు.

మిఱ్ఱెక్కు : దే. అ. క్రి. 1. గర్వమెక్కు.
2. ఉన్నతప్రదేశ మెక్కు. (తెలం.)

మిలమిలలాడు : దే. అ. క్రి. మెఱయు.

మిలాయిండు : హం. స. క్రి. కలుపు.

మివులు : దే. అ. క్రి. మిగులు.

మిశ్రీకరించు : సం. స. క్రి. కలుపు.

మినమినమను : దే. అ. క్రి. నునుపుదేరియుండు.

మిసుకు : దే. అ. క్రి. కదలు.

మీ

మీటనొక్కు : దే. అ. క్రి. 1. యంత్రము పని ప్రారంభించుటకు
మీట నొత్తు.

స. క్రి. 2. చాటుననుండి పనిచేయించు.

(నీచార్థమున.)

మీటవేయు : దే. స. క్రి. నొప్పి యధికముగ నుండు.

మీటు : దే. స. క్రి. 1. ఎగఁజిమ్ము.

2. పొడుచు.

3. కుట్టు.

4. తొంటిమీటు.

- మీదుకట్టు : దే. అ. క్రి. 1. జన్నెవట్టు.
2. దేవతాదులకు ముడుపుకట్టు.
- మీదువోవు : దే. స. క్రి. అతిక్రమించు.
- మీదెఱుగు : దే. స. క్రి. భవిష్యము నెఱుగు.
- మీమాసిండు : సం. స. క్రి. విచారించు.
- మీటిపలుకు : దే. అ. క్రి. హద్దుమీరి మాటలాడు.
- మీలు : దే. స. క్రి. 1. అతిశయించు.
2. కడచు.
3. అతిక్రమించు.
- మీసముద్రిప్పు : దే. అ. క్రి. 1. పంతమాడు.
2. పౌరుషము చూపు.

మృ

- మృతమగు : మి. అ. క్రి. చచ్చు.

ము

- ముంగలు : దే. అ. క్రి. ముందునడచు.
- ముంచితెచ్చు : దే. స. క్రి. సంపూర్ణము గావించి తెచ్చు.
“ఇందువరாவళి ముంచితెచ్చి” కే. ౪
- ముంచు : దే. స. క్రి. 1. మునుగజేయు.
2. ఎక్కువ మోసముచేయు.
3. నీటిలో ముంచు.
అ. క్రి. ఎక్కువవాన కురియు.
- ముంచుకొను : దే. స. క్రి. క్రమ్మికొను.
- ముంచెత్తు : దే. స. క్రి. 1. బాగుగా తడుపు.
2. మునిగించు.

ముండమోయు : దే. అ. క్రి. 1. వైశ్యమునొందు.

2. వ్యథచుగు.

ముండ్లువచ్చు ; దే. అ. క్రి. 1. పులకాంకురములు వచ్చు.

2. నాలుకపై సన్నిపాతము నలన
ముండ్లువచ్చు.

ముందుపడు ; దే. అ. క్రి. 1. ముందగు.

2. అగ్రగామి యగు.

3. నీరసించు. (తెలం.)

ముంపుగొను : దే. అ. క్రి. 1. గుంపుగూడు.

2. క్రమ్ముకొను.

ముంపెత్తు : దే. స. క్రి. బాగుగా మునుగునట్లు చేయు.

ముకుళించు ; సం. అ. క్రి. ముడుచుకొను.

ముక్కటపడిపోవు ; దే. అ. క్రి. మొగమోటపడు.

ముక్కవేయు : దే. స. క్రి. 1. పండవేయు.

2. కాపువేయు.

3. ముక్కునట్లుచేయు.

4. చెడిపోవునట్లుచేయు.

ముక్కాకలుదీలు : దే. అ. క్రి. అటేతేలు.

ముక్కాకసేయు : దే. స. క్రి. 1. మూడుకాకలు పొందించు.

2. మిక్కిలి బాధించు.

“కాహళిపణవశంఖ మృదంగనినద

మా హరిదంతంబు లల్లికొనంగ

ముత్తికాదిగి ముక్కాకసేసి (?)

హత్తివాకిఱులెల్ల నాక్రమించుటయు.”

క. ప. రా. యుద్ధ

ముక్కిపోవు : దే. అ. క్రి. వస్తువుచెడిపోవు.

ముక్కుళించు : సం. అ. క్రి. మొగుడు. ప్రే. మొగుడ్చు.

ముకుళీభవించు : సం. అ. క్రి. 1. ముకుళించు.

2. మొగుడు.

ముక్కు : దే. అ. క్రి. 1. చెడు.

2. శ్వాసము బిగబట్టు.

3. ముక్కుతో ధ్వనిచేయు.

ముక్కునులిపు : దే. స. క్రి. నిక్కచ్చిచేయు.

‘ముక్కునులిపి పుచ్చుకొనెను’.

ముక్కుపట్టించు : దే. స. క్రి. 1. బలవంతముగా నంగీకరింపజేయు.

2. ఇబ్బందిపెట్టు.

ముక్కువిణుచు : దే. అ. క్రి. అసంతృప్తి నొందు.

ముక్కుంకులువోవు : దే. అ. క్రి. అనేక వికారములు గలుగు

ముక్కును : దే. అ. క్రి. ముందుకొను.

ముఖము కండలూడఁబెఱుకుకొను : దే. అ. క్రి. అననసరముగ

అధికకోపమును బ్రకటించు.

ముఖముత్రిప్పు : దే. అ. క్రి. 1. రంకుమాటు. (తెలం.)

2. పెడమొగము పెట్టు.

ముగించు : దే. స. క్రి. పూర్తిచేయు.

ముగిణమందగు : దే. అ. క్రి. ప్రాణహారకమగు మందును తిన్న
యనస్థ నొందు.

“ముగిణి మందైకడు మూర్ఛయు నొంది.”

‘

కా. క.

ముగియు : దే. అ. క్రి. సమాప్తమగు.

ముగ్ధజేయు : దే. స. క్రి. 1. మెత్తబఱచు.

2. పండించు.

ముగ్ధవేయు : దే. స. క్రి. పండునట్లుచేయు.

ముగ్గు : దే. అ. క్రి. 1. (పండ్లు) పక్వదశ సత్క్రిమించి
క్రుశ్శుటకు పూర్వ దశయందుండు.
2. ముందునకు నంగు.
3. బిగువు కోల్పోవు.
4. పటుశ్చము తప్పు. చూ. మొగ్గు.

ముచ్చటపడు : దే. అ. క్రి. ఆసక్తిచూపు.

ముచ్చటలాడు : దే. అ. క్రి. వార్తలాడు.

ముచ్చటించు : దే. అ. క్రి. ముచ్చటలాడు.

ముచ్చముడుగు : { దే. అ. క్రి. 1. మిక్కిలి ముడుగు.
ముచ్చముణుగు : { 2. చేష్టలుడుగు.

ముచ్చికొను : దే. స. క్రి. 1. ముడిచికొను.

2. ముసురుకొను.

“అని పలుక జళుకు వదిలెన

గొనఁగా మేనెల్ల ముచ్చికొనుచుం బులిమె

ల్ల నె యవలికిఁ జని వెసఁ జం

గున నచ్చటి లతలు ద్రెంచికొనుచుం బాటెన్.

శుక. 2 ఆ.

ముచ్చిపడు : దే. అ. క్రి. శిథిలమగు.

“కాయంబు కుష్ఠరోగా

పాయంబున ముచ్చి ముచ్చి పడుచును విప్రం

డా యధిపతి కెదురై నను.” స.న.క.ది.1.

ముచ్చిరు : దే. అ. క్రి. 1. కుములు.

2. శోకించు.

ముచ్చిలించు : { దే. స. క్రి. దొంగిలించు.
ముచ్చిలు : {

ముచ్చెచ్చేయు : దే. స. క్రి. బచ్చెనపోయు, రంగుజేయు.

ముట్టగు : దే. అ. క్రి. బహిష్టయగు.

ముట్టగొను : దే. స. క్రి. సంపూర్ణముగఁదీసికొను.

ముట్టగొలుచు : దే. స. క్రి. బాగుగఁగొలుచు.

ముట్టమునేము : దే. స. క్రి. ముట్టడించు.

ముట్టడించు : దే. స. క్రి. ముట్టడిచేయు.

ముట్టబడు : దే. అ. క్రి. 1. శ్రమపడు.

2. తాఁకు.

ముట్టించు : దే. స. క్రి. 1. అంటించు.

2. కాల్చు.

3. అన్నము ముట్టించు.

4. వ్యాపింపఁజేయు.

ముట్టు : దే. అ. క్రి. 1. తాఁకు.

2. శత్రువును దాఁకు.

3. మర్మము తాఁకు.

4. ముట్టడించు.

5. కడముట్టు.

ముట్టుకొను : దే. స. క్రి. 1. చుట్టుకొను.

2. ముట్టడించు.

3. తాఁకు.

ముట్టుకోలుకొను : } దే. స. క్రి. ముట్టడించు.

ముట్టుకోలుపట్టు : }

ముట్టుకోలుపఱచు : దే. స. క్రి. ముట్టడిపడఁజేయు.

ముట్టుపడు : దే. అ. క్రి. సంకటమగు.

ముట్టుబాటగు : దే. అ. క్రి. తగులు.

ముట్లుడుగు : దే. అ. క్రి. ముట్టు అగిపోవు; పయోధిక స్త్రీలకు
రజోనివర్తనము కలుగు.

ముడిగొను : దే. స. క్రి. ముడివైచు.

ముడియవైచు : దే. అ. క్రి. నిశ్చయముగాఁ జెప్ప. పాండు. 1 అ.

ముడివడు : దే. అ. క్రి. 1. సంధించు.

2. పెనంగొను.

3. అతిశయించు.

4. కలుగు.

ముడివెట్టు : దే. స. క్రి. 1. ముడివేయు.

2. పెండ్లి చేయు.

3. వైశుధ్యమును ముడివెట్టు.

4. సరిపుచ్చు.

5. పనతులు వెట్టు.

6. సంబంధముపెట్టు.

ముడుగఁద్రోయు : దే. స. క్రి. ముడుచుకొనునట్లుచేయు. నృ. పు.

ముడుగబాటు : దే. అ. క్రి. ముకుళీభవించు.

ముడుగు : దే. అ. క్రి. 1. ముకుళించు.

2. తగు.

3. సంకోచించు.

4. చేపలుడుగు.

ముడుచు : దే. స. క్రి. 1. ముడుగఁజేయు.

2. ముడివెట్టు.

3. మాటగట్టు.

4. పూలుముడుచు.

5. దొంగిలించు.

ముడ్డినతుడిచివేయు : దే. స. క్రి. నిర్లక్ష్యముచేయు.

ముత్తికవేయు : దే. స. క్రి. చుట్టుముట్టు

“వాసరసైన్యముల్ వచ్చి యీపురము

దానవావళి నెందుఁ దలచూపనీక

ముత్తికవేయక మునుపు నాసీత

చిత్తంబు చల్లఁగా జేయుట మేలు”

క. వ. రా. యుద్ధ.

ముదనస్థమగు : దే. అ. క్రి. పూర్తిగాఁజెడు. (మృతనస్థ మగు.)

ముదరఁబెట్టు : దే. స. క్రి. చెడుగాఁబరిణమించునట్లుచేయు.

ఉదా:- వ్యాధి ముదరఁబెట్టిరి.

ముదలకించు : దే. స. క్రి. 1. మార్కొను.

2. తార్కాణపఱచు.

3. ప్రస్తావించు.

ముదలవెట్టు : దే. స. క్రి. ఆజ్ఞాపించు.

ముదలించు . దే. స. క్రి. 1. అడుగు.

2. మార్కొను.

ముదియు : దే. అ. క్రి. ముదిమిపొందు.

ముదురు . దే. అ. క్రి. 1. కాయభోగగునవి పరిణమించు.

2. వరిలు.

3. పాకముచెడు.

ఉదా:- అయ్యపని ముదిరినది.

4. గిడసబాటు.

ముద్దగించు : దే. అ. క్రి. ముద్దపడు.

ముద్దాడు : దే. స. క్రి. 1. ముద్దగొను.

2. ఆదరించు.

ముద్దారు : దే. అ. క్రి. ముద్దగు.

ముద్దిడు : దే. స. క్రి. చుంబనముచేయు.

ముద్దిక్కు : దే. అ. క్రి. కఱ్ఱ సన్నగాఁ జేసిన తరువాత పదను
వలన గరకుగా నగు. (తెలం)

ముద్దిరవడు : దే. అ. క్రి. 1. నోటికి తాళముపడు. (తెలం)

2. నిర్బంధింపఁబడు.

ముద్దిరువేయు : { దే. అ. క్రి. కళ్ళములో గింజలు కుప్పలుగాపోసి
ముద్దిరువేయు : { ముద్దిరవలకతో అచ్చుకొట్టు.

ముద్రవెట్టు : దే. స. క్రి. ముద్రించు.

- ముద్రించు : దే. స. క్రి. 1. ముద్రపేయు.
2. అచ్చొత్తు.
- మున్నాచేయు : దే. స. క్రి. ముందటి తట్టానించు.
“అచ్చినిట్టలపుం జన్గనబోలుమున్నోరగు
మున్నాచేసి యుల్లాసియై.” పాం. మ. 3 ఆ.
- మునిగితేలు : దే. అ. క్రి. విషయమునందు బాగుగ నిరుగ్నుండై
యుండు.
- మున్నిడు : దే. స. క్రి. స్వాధీనముచేయు.
“మున్నిడునే నురము విషయములకు”
అను.
- మునుకు : దే. అ. క్రి. మునుకొను.
- మునుగు : } దే. అ. క్రి. 1. మునుక పేయు.
మున్ను : } 2. అడగు.
3. సశించు.
- మునుచు : }
మునుపడు : } దే. అ. క్రి. మునుకొను.
మున్నొను : }
- మునుమాడు : దే. స. క్రి. మొదలుపెట్టు.
- మునుము : }
మునుము : } దే. స. క్రి. వరికోత కోయునపుడు ఒకపాయగా
మునుము ఒడ నటకు.
మునుమిడు : } ఉదా : మునుమిడిచంపు.
మునుమిడు : }
- మునుముకొను : దే. స. క్రి. వరుసఁబెట్టు (వరిచేను కోయుటయందు)
- మునుముతెచ్చు : దే. స. క్రి. 1. మొదలుపెట్టు.
2. ఉన్నదంతయుఁ దెచ్చిపెట్టు.
పం. రా. చ.

- ముప్పటిలు : దే. అ. క్రి. చల్లారు.
- ముప్పిరిగొను : దే. అ. క్రి. మూశుపిరులుగాఁ జెనఁగొను.
- ముప్పొంగు : దే. అ. క్రి. 1. మూశుపొంగులు పొంగు.
2. ఉత్పసించు.
- ముబ్బడించు : దే. అ. క్రి. మున్నుడించు.
- ముమ్మడియగు : దే. అ. క్రి. మూశురెట్లు అగు. (మున్నుడించు.)
- ముమ్మరమగు : దే. అ. క్రి. దట్టమగు.
- ముమ్మరించు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.
2. అధికమగు.
- మురళించు : దే. స. క్రి. తిరస్కరించు.
- మురాళించు : దే. స. క్రి. దిగఁదుడుచు.
- మురించు : దే. స. క్రి. త్రిప్ప.
- మురికొను : దే. స. క్రి. ఖండించు.
- మురిపించు : } దే. స. క్రి. ఆశపెట్టు.
- మురియించు : }
- మురియఁబడు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.
- మురియు : దే. అ. క్రి. 1. కులుకు.
2. గర్వించు.
3. తిరుగు.
4. తెగు.
5. విఱుగు.
6. చూర్ణమగు.
7. ముక్కలగు.
- మురిసిపడు : దే. అ. క్రి. రేణువుగా రాలిపడు. బ. శ్
- మురుగు : దే. అ. క్రి. క్రుశ్చిపోవు.
- ముమ్మరించు : దే. అ. క్రి. సన్నని ధ్వనిసేయు.
- ముఱకటించు : దే. స. క్రి. 1. త్రిప్ప.
2. ముడుచు.

- ముఱముఱమను : } దే. అ. క్రి. కోపవికారముచూపు.
- ముఱముఱలాడు : } దే. స. క్రి. చిమ్మటగొట్టముతోనీరుచిలుకు. ప.వీ.
- ముఱటలాడు : } దే. అ. క్రి. గర్వించు.
- ముఱ్ఱలాడు : } దే. అ. క్రి. 1. క్రుశ్శు.
- ముఱ్ఱయు : } దే. అ. క్రి. 2. చదియు.
- ముఱుగు : } దే. అ. క్రి. మూలుగు.
- ములుసూపు : } దే. అ. క్రి. 1. అధికమగు.
2. పక్షపాతముచూపు. (తెలం)
- ముల్లిడు : } దే. స. క్రి. కంచెవేయు.
- ముల్లచ్చు : } దే. అ. క్రి. ముల్లతీయు.
- ముల్లదీయు : } దే. స. క్రి. బాగుగా కొట్టు. (తెలం.)
- ముల్లబలియు : } దే. అ. క్రి. గర్వమెక్కు. (తెలం)
- ముల్లవిలుగు : } దే. అ. క్రి. ఆటంకము సంభవించు.
- ముల్లెక్కు : } దే. అ. క్రి. జొన్నపైగు కాటుకలుపో ముల్లు సూపు.
- ముల్లెరు : } దే. అ. క్రి. తొలకరికిముందు భూమియందుగల
- కంప మొల్లవానిని గాల్చి బాగుపఱచు.
- ముళ్ళపెట్టు : } దే. అ. క్రి. 1. విరోధము కల్పించు.
2. పెండ్లి సేయు.
3. సరుకూరు.
- మువ్వెట్టికొను : } దే. అ. క్రి. మిక్కిలి చాకిరిచేయించుకొను.
- ముసగసలాడు : } దే. అ. క్రి. క్రిక్కిరియు.

“పీఠల మర్దించి విజయంబుగాంచి
యీ రాముఁ డిలయెల్ల నేలెడుఁగాక
యనిపోకఁ జూచి యాకాశమార్గమున
దేవతావళి ముసగసలాడె.”

ముసముసముసు : దే. అ. క్రి. చిఱచిఱలాడు.

ముసముసలాడు : దే. అ. క్రి. పిల్లలు శైత్యముచే బాధపడు.

ముసరు : దే. స. క్రి. 1. కవిము.
2. క్రమ్ము.
3. గుంపుగాఁగూడు.
రూ. ముసురు.

ముసించు : దే. అ. క్రి. 1. చెడు.
2. దురదృష్టమునొందు.

ముసిముట్టు : దే. అ. క్రి. 1. చిక్కు.
“తనకావించు కల్మషంబుల ముసి
ముట్టుక మెఱయు నీ జగజ్జెట్టి
చందంబు విని” నృ. పు. 5 ఆ;
2. కగడు.

ముసుగుడువడు : దే. అ. క్రి. కప్పడువడు.

ముసుగుదన్ను : దే. అ. క్రి. ఆచ్ఛాదనముచేయు.

ముసుగువడు : } దే. అ. క్రి. ఆనరించు.
ముసుగువాఁడు :

ముసురుకవియు : } దే. స. క్రి. క్రమ్ము.
ముసురుకొను :

ముసురుబెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. వాన నిలువక కురియు.
రూ. ముసురుపట్టు.

ముస్తాదగు : } దే. అ. క్రి. 1. సిద్ధమగు. ల. నా. వి.
ముస్తాబగు : } 2. దుస్తులతో నలంకరించుకొను.

ముస్తాబుచేయు : దే. స. క్రి. అలంకరించు.

ముస్తిపుచేయు : దే. స. క్రి. సిద్ధపఱచు. శచీపురందరము.

ము స్తీచుచేయు : దే. స. క్రి. 1. అలంకరించు.

2. హాదాకట్టు.

“గరుడాద్రి విష్ణుచక్రంబు హలాది
మొదలైన యేనుగుల్ ము స్తీచు
చేసి.” రఘు. ఆ. 2

3. సన్నాహమగు.

హేమాబ్జ.

ము స్తీబగు : దే. అ. క్రి. ముస్తాబగు.

“అనికి ము స్తీబాయె నయితమరాజు.”

కా. క.

మూ

మూగు : దే. అ. క్రి. గుమిగూడు.

మూడిచూచు : దే. స. క్రి. మది కలకపడి చూచు.

ప. పీ.

మూడు : దే. అ. క్రి. 1. కలుగు (కీడుమూడు)

2. ముగియు

3. అపదకలుగు.

మూడుచు : దే. స. క్రి. మూడు ధా. ప్రే.

మూగపోవు : దే. అ. క్రి. హాసము ధరించు.

మూగబాటు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.

మూచూచు : దే. స. క్రి. ఆఘ్రాణించు. గూ. మూచూచు.

మూచూడు : దే. స. క్రి. మూర్ఛింను.

మూడుముచ్చపడు : దే. అ. క్రి. పెండ్లియగు.

మూతిబిగించు : } దే. అ. క్రి. ఇష్టము లేకుండుటను సూచించు.

మూతిముడుచు : }

మూతివిటుచు : దే. స. క్రి. 1. అపహాస్యముచేయు.

2. అసహ్యించుకొను.

మూతులనాకు : దే. అ. క్రి. ముఖప్రేతలు పలుకు.

మూత్రించు : దే. అ. క్రి. కాలుమడుచు.

మూదలించు : దే. స. క్రి. 1. నిరూపించు.
2. తార్కాణించు.
3. హెచ్చరించు.
3. కూడబలుకు.

మూనతిరుగు : దే. అ. క్రి. వరిచేను నాటుకొని పైరుకు తిరుగు.

మూను : దే. స. క్రి. వస్త్రగాలితముచేయు.

మూచు : దే. స. క్రి. 1. కప్ప.

2. మూతపెట్టు

మూరిబోవు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.

2. విజృంభించు.

3. కాలిపోవు.

4. అడగు.

“అటుమీఁద నిందుకతమున

నాదు తెక్కలు మూరిబోయె”

క. వ. రా. కిష్కింధ.

మూరు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

మూరుకొను :
మూర్కొను : } దే. స. క్రి. వాసనచూచు.

మూర్ఖించు : సం. అ. క్రి. హతముపూను.

మూర్ఖిల్లు : సం. అ. క్రి. మూర్ఖనొందు.

మూర్తమాడు : దే. అ. క్రి. విశ్రమించు.

మూర్తీభవించు : సం. అ. క్రి. రూపొందు.

మూలకువేయు : దే. స. క్రి. దాచిపెట్టు.

మూలబడు : దే. అ. క్రి. 1. కొఱగాకుండబోవు.

2. వ్యాధిపీడితుడగు.

3. వ్యవహారము నిలిచిపోవు.

- మూలుగు : దే. అ. క్రి. బాధాకరమగు సన్ననిధ్వని చేయు.
 మూసకట్టు : దే. స. క్రి. మూసలోపోయు.
 మూసుకవచ్చు : దే. అ. క్రి. ఆకాశమున చుట్టు ఆనరించు.

మె

- మెండుకొను : } దే. అ. క్రి. అతిశయించు.
 మెండిలు : }
 మెండొడ్డు : దే. స. క్రి. ఎదిరించు.
 మెకమెకపడు : దే. అ. క్రి. 1. ఎగిరెగిరిపడు.
 2. వాగు.

“జానకీనందనుం డప్ప
 డా వీరవరునితో ననియె నప్పుడును
 బ్రాలుమాలిన నీకుబంకజూసను డు
 కాలజిత్తును పేరు కల్పించుటెట్లు
 మిన్నక పొమ్మిక మెకమెకపడక”
 కు. పా.

- మెక్కు : దే. స. క్రి. మెసపు.
 మెచ్చు : దే. స. క్రి. ప్రశంసించు.
 మెచ్చువచ్చు : దే. అ. క్రి. ప్రశంసకలుగు.
 మెటికవిటుచు : దే. అ. క్రి. పిల్లల కణతలపైఁ దల్లులు ప్రేమతో
 నంగుళీ సంధులను విటుచు.
 (ఓర్వలేకయు నీపని చేయుదురు.)
 మెట్టు : దే. స. క్రి. త్రొక్కు.
 మెడదన్ను : దే. అ. క్రి. మెడయందు నిండుగ నుండు.

“మెడదన్ను పునుకల నిడుపేరులొండొంటిం
 బొరిబొరిదాకి బొణ్ణొణ్ణుగురనంగ.”

మెడవిలుచు : దే. స. క్రి. బలవంతముగ సరిగీకరింపజేయు.
 ఉదా:-మెడలు విటిచి పనిచేయించిరి..
 గూ. మెడనంచు.

మెత్తగిలు :
 మెత్తబాటు : } దే. అ. క్రి. మెత్తబడు.
 మెత్తవడు : }
 మెత్తు : దే. స. క్రి. దట్టముగఁబూయు.
 మెదడుపోవు : దే. అ. క్రి. బుద్ధి నశించు.
 మెదలు : దే. అ. క్రి. అల్పముగ చలించు. ప్రే. మెదలుచు.
 మెదుకగొను : దే. అ. క్రి. 1. పిసకపట్టు (తల చెడువాసనకొట్టు)
 నె. జి.

2. మందమగు.

మెదుగు : దే. అ. క్రి. విషయము బాగుగఁ బరిశీలనఁజేయు.
 మెదుపు : } దే. స. క్రి. అన్నాదులను మెత్తగాఁజేయు.
 మెదించు : }
 మెదుగు : } దే. అ. క్రి. ధాన్యము పొట్టుపోవ నలగు.
 మెదువు : }
 మెదుచు : దే. స. క్రి. 1. మెదించు.
 2. మేళగించు.
 3. మర్దించు.

మెనుచు : దే. స. క్రి. కన్వముతో ఎనుపు.

మెప్పించు : దే. స. క్రి. ఒప్పనట్లుచేయు.

మెయికొను : దే. అ. క్రి. 1. అనుకూలించు.
 2. సమ్మతించు.

మెయికొల్పు : దే. స. క్రి. అంగీకరింపజేయు.

మెయిమెయినుండు : దే. అ. క్రి. సుఖముగ నుండు.

మెరమెరపడు : దే. అ. క్రి. సంశయపడు.

మెరమెరలాడు : దే. అ. క్రి. బాధపడు.

మెరవడించు :

మెరవడియగు : } దే. స. క్రి. తళతళ లాడించు.
మెరవడిసేయు :

మెరసాడు : దే. అ. క్రి. మెరియు.

మెరిపించు : దే. అ. క్రి. ఒక్కసారి యాధిక్యమును బ్రదర్శించు.

మెచ్చు : దే. స. క్రి. (మెరియు + మెచ్చు) ఊరేగించు.

మెరిమణివెప్పు : దే. అ. క్రి. ఊరేగు.

మెరికు : దే. అ. క్రి. ఊడబీకు.

మెరిచు : దే. అ. క్రి. తళతళలాడు.

మెరిము : దే. స. క్రి. 1. నాటిస బాణాదులను గదల్చు.

“నెరికుల మెరింగుటమ్ములు

మెరిమిన తెరింగున.” నృ.పు. 5 అ.

2. పొడుచు. ఉ. హరి. 3 అ.

అ. క్రి. మెరియు.

మెరిమెచ్చు : దే. స. క్రి. (మెచ్చు + మెచ్చు) మిక్కిలి మెచ్చు.

మెరిమెచ్చలాడు : దే. అ. క్రి. మెచ్చుచుట్లు నటించు.

మెరియు : దే. అ. క్రి. 1. తళతళలాడు.

2. బయలుపడు.

3. ప్రసన్నమగు.

మెరివడిచూపు : దే. అ. క్రి. శౌర్యము ప్రకటించు.

“తనవెన్న నున్న చిటుత మానంతుండు

చికిలి బంగారుడాల్ గైకొని

మెరినడి జూపదెచ్చిన” రఘు. 2 అ.

మెరికు : దే. స. క్రి. 1. పెరుకు.

2. ఉత్పాటించు.

మెరిగువెట్టు : దే. స. క్రి. ప్రకాశింపజేయు.

మెలగు :	దే. అ. క్రి. 1. నర్తించు.	
	2. జాగరూకతతో సంచరించు.	
	3. సంచరించు.	
మెలచు :	{	దే. స. క్రి. (మెలగు ధా. ప్రే.)
మెలపు :		“బలయుతుడుగాఁగ మంత్రిన్ మెలవంగావలను.” స.నీ.క.ని.
మెలచు :	దే. అ. క్రి. జ్వలించు.	
మెలయు :	దే. అ. క్రి. మెలగు.	
మెలరారు :	దే. అ. క్రి. సంచరించు.	ప.వీ.
మెలిగొను :	దే. స. క్రి. పెనఁగొను.	
మెలియు :	దే. అ. క్రి. పెనఁగు.	
మెలిపడు :	దే. అ. క్రి. 1. మెలిగొను.	
	2. పేచీపడు.	
మెలివెట్టు :	దే. స. క్రి. మెలివేయు.	
మెలచు :	దే. స. క్రి. మెలియఁజేయు.	
మెలగించు :	దే. అ. క్రి. నెమ్మదిగ నడుపు.	
మెసఁగు :	{	దే. స. క్రి. మెక్కు.
మెసవు :		

మే

మేగు :	దే. స. క్రి. 1. పూయు.	
	2. అనుసరించు.	
	అ. క్రి. తిరుగు.	
మేతాడు :	దే. స. క్రి. మేయు.	
మేకువారు :	దే. అ. క్రి. గట్టిపడు.	
మేటిల్లు :	దే. అ. క్రి. అతిశయించు.	
మేండ్రించు :	దే. స. క్రి. భేదించు.	

మేడివామిపడు: దే. స. క్రి. 1. కుప్పనూర్పిడిలో పడుగులో గడ్డి
కళ్ళముచుట్టు నేటిగావేయు.
2. పని వగ తెగకుండు.
రూ. నేడాము పడు.

మేడుపడు: }
మేడ్పడు: } దే. అ. క్రి. జడమగు.
మేడెముపొడుచు: దే. అ. క్రి. యుద్ధముచేయు.
మేదించు: దే. స. క్రి. పూయ.
మేదు: దే. స. క్రి. అలుకు.
మేనతవేయు: దే. అ. క్రి. చక్రబంధమువేయు. రాయవాచకము.
మేపు: దే. స. క్రి. (నేయు ధా. ప్రే.) నేయనేయు.
మేయు: దే. అ. క్రి. పశ్వాదులు ఘాసాదులను దిను.
మేరదప్ప: దే. అ. క్రి. నియమ మతిక్రమించు.
రూ. నేర మీలు.

మేరవెట్టు: దే. స. క్రి. ఆజ్ఞాపించు.
మేలమాడు: దే. స. క్రి. పరిహాసించు.
మేలుకను, మేల్కను: } దే. అ. క్రి. నిద్రనుండి లేచు.
మేల్కొను, మేలుకొంచు: }
మేలుకనుపు: దే. స. క్రి. మేలు కనజేయు.
మేలుకొను: దే. స. క్రి. మోహించు. శ. ర.
అ. క్రి. నిద్రలేచు.

మేలుకొలుపు: దే. స. క్రి. నిద్రలేపు.
మేలుపడు: దే. అ. క్రి. 1. మోహించు.
2. వలపుగొను.

మేలుమాలెగట్టు: దే. అ. క్రి. 1. వృద్ధిపొందు.
2. రెండంతస్థుల బంగళా కట్టు.

(తెలం.)

- మేపు : దే. అ. క్రి. 1. మేగు.
2. బాగుగ అనుసరించు.
3. అంట్రాగు
- మేళగించు : } దే. స. క్రి. 1. కలియు.
మేళవించు. } 2. శ్రుతిసేయు.
- మేళనమిచ్చు : సం. అ. క్రి. 1. కలియునట్లుచేయు, అను.

మై

- మైకొను : దే. అ. క్రి. ఈయకొను.
- మైదుపుచ్చు : దే. స. క్రి. మోసగించి లోగొను,
- మైపుడుకు : దే. స. క్రి. జడలు తాకు.
- మైపుజుచు : దే. అ. క్రి. సొమ్ముసిల్లు.
- మైమోజువర్చు : దే. అ. క్రి. గగుర్పొడుచు.
- మైయెఱుగు : దే. స. క్రి. 1. తెలిసికొను.
2. స్మృతికలుగు.
- మైలవడు : దే. అ. క్రి. 1. మలినమగు.
2. అశుచియగు.
- మైస్కరముచేయు : దే. స. క్రి. 1. మాయముచేయు. (శైలం.)
2 గారడిచేయు.

మొ

- మొండాడు : దే. అ. క్రి. (మొండి+ఆడు) పట్టుపట్టు.
“మొండాడలాడు.” యయా. 3 ఆ.
- మొండించు : దే. స. క్రి. ఖండించు.
“గండభేరుండ సంఘముల కంతముల్
మొండించి.” వొ. చ.

మొండికించుకొనిపోవు: దే. అ. క్రి. మొండికివేయు.

మొండిచేయిచూపించు: దే. అ. క్రి. వాగ్దానభంగముసేయు.

మొండిచేయు: దే. అ. క్రి. మూర్ఖపుఁబట్టు పట్టు.

మొకమొకాయచూచుకొను: దే. అ. క్రి. తెలతెలపోవు.

మొకరాయుచేయు: దే. స. క్రి. నిశ్చయించు.

మొకులుబెట్టు: దే. అ. క్రి. పిల్లలు హతముచేయు.

మొక్కచెడు: దే. అ. క్రి. అనమానపడు.

మొక్కపడు: } ద్వ. అ. క్రి. భంగపడు.

మొక్కపోవు: }

మొక్కపోవు: } ద్వ. అ. క్రి. 1. మొన మడఁగిన దగు.

మొక్కలుపోవు: } 2. భంగపడు. ప్రే. మొక్కపుచ్చు.

మొక్కలించు: దే. అ. క్రి. 1. ముష్కరించు.

2. శౌర్యముచూపు.

మొక్కు: దే. స. క్రి. నమస్కరించు.

మొక్కుకొను: దే. అ. క్రి. ముడుపుకట్టు.

మొక్కుబడితీర్పు: దే. అ. క్రి. అయిన దనిపించుకొనుటకుఁ బనిచేయు.

మొఖాసా తిను: దే. అ. క్రి. గొప్ప యినాము గ్రహించు.

“ఈటె యీటె కొక్కరుగ మొఖాసా
తిన్నాము.” బొ. క.

మొగకట్టు: దే. అ. క్రి. మొగతీర్పు.

మొగకొను: దే. స. క్రి. ఎదుర్కొను.

మొగడించు: దే. స. క్రి. ముకుళించు.

మొగతప్పు: దే. అ. క్రి. జంకు.

మొగతిరుగు: దే. అ. క్రి. పరాజ్ఞునిగు.

మొగమిచ్చు: దే. అ. క్రి. సుముఖుడగు.

మొగముచాటుచేయు: దే. అ. క్రి. తప్పుకొని తిరుగు.

ఇష్టములేకుండుటను సూచించు.

- మొగమోడు : } దే. అ. క్రి. 1. సంకోచించు.
 మొగమోటపడు: } 2. ఇష్టములేకపోయినను పరుని
 యందలిమర్యాదచేత సంగీకరించు.
- మొగరించు : దే. స. క్రి. ఎదిరించు.
- మొగియు: దే. స. క్రి. 1. పూను.
 2. ఎదుర్కొను.
- మొగుచు : దే. స. క్రి. మొగుడుచు. రూ.
- మొగుడు : దే. అ. క్రి. ముకుళించు.
- మొగుడుచు: } దే. స. క్రి. మొగుడు ధా. ప్రే.
 మొగుడ్చు : }
- మొగులుచేయు : దే. అ. క్రి. మబ్బు పట్టు.
- మొగులుముట్టు : దే. అ. క్రి. మిన్నంటు.
- మొగుప్పుదాకు : దే. అ. క్రి. పసిపిల్లలను బయటకుఁదెచ్చిన కింకలు
 వచ్చు. (తెలం)
- మొగుప్పువడు : దే. అ. క్రి. సేఘములు దట్టముగ వ్యాపించు.
- మొగ్గకొట్టు : దే. స. క్రి. మొగ్గలు గిలి వేయు.
 “పొగతోట మొగ్గకొట్టారు.”
- మొగ్గతిల్లు : దే. అ. క్రి. 1. తలక్రిందులగు.
 2. కూలఁబడు
- మొగ్గతొడుగు : దే. అ. క్రి. మొగ్గలు వేయు.
- మొగ్గరించు : దే. అ. క్రి. వ్యూహముతీర్చు.
- మొగ్గవాలు : } ద్వ. అ. క్రి. గణికాదులు శిరము పాదములతోఁ
 మొగ్గవేయు: } జేర విల్లువలె వెల్లకిల వంగు.
- మొగ్గవిచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. వికసించు.
 2. యథాయథ లగు.
- మొట్ట : దే. స. క్రి. నైతిమీఁదఁ జేతివ్రేళ్ళతోఁగొట్టు.

- మొత్తు : దే. స. క్రి. 1. బాదు.
2. కొట్టు.
- మొత్తుకొను : దే. అ. క్రి. 1. పలుమారు హితమును జెప్ప.
ఉదా: అదే మొత్తుకొన్నా వినలేదు
2. మొగ్గవేయు.
3. గుఱిఖాతిశయముచే నేడ్చు.
- మొత్తుపడు : దే. అ. క్రి. 1. కొట్టుపడు.
2. దెబ్బపడు.
- మొత్తులాడు : దే. అ. క్రి. దెబ్బలాడు.
- మొవలుకొను :
మొవలుపెట్టు : } దే. అ. క్రి. ప్రారంభమగు.
మొవలిడు ; }
- మొవలుచెడు : దే. అ. క్రి. సర్వనాశమగు.
- మొవగు :
మొద్దివోవు; }
మొద్దివాలు: } దే. అ. క్రి. బండబాటు.
మొద్దిపడు: }
- మొనకట్టు : దే. అ. క్రి. 1. నేన తీర్చు.
2. ఉత్సహించు.
- మొనకనరుకొను: దే. అ. క్రి. ఎప్పుడును చిరాకుగా నుండి యితి!
అను కనరుకొను.
- మొనకొను : దే. అ. క్రి. మొనయు.
- మొనదప్పు : దే. అ. క్రి. విముఖమగు.
- మొనదేలు : దే. అ. క్రి. 1. కురుపు మొనదేలు.
2. విషయము ముఖ్య మగు.
- మొనపు : దే. స. క్రి. మొనయు ధా. ప్రే.

- మొనయు : దే. స. క్రి. 1. పూను.
2. ఎదుర్కొను.
అ. క్రి. కలుగు.
- మొనరు : దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు.
- మొనలావరించు : దే. అ. క్రి. మొగిలులు క్రమ్ముకొను.
- మొనరుసూపు : దే. అ. క్రి. అంకురించు.
- మొరయు : దే. అ. క్రి. మ్రోయు. ప్రే. మొరయించు
- మొరయించు : దే. స. క్రి. ఎదురించు.
- మొఱగు : దే. స. క్రి. 1. పొంచియుండు.
2. మోసపుచ్చు.
అ. క్రి. శరణార్థియగు.
- మొఱకటించుకొను : దే. అ. క్రి. 1. చిట్టించుకొను.
2. ఇష్టములేకుండుటను సూచించు.
- మొఱమొఱలాడు : దే. అ. క్రి. కోపించు. రూ. మొల్లాడు.
- మొఱవవోవు : దే. అ. క్రి. మొక్కవోవు.
- మొఱుగు : { దే. అ. క్రి. 1. (కుక్క) అఱచు.
మొఱువు : { 2. కుక్కవలె నఱచు. (నిందార్థమున)
- మొఱివోవు : { దే. అ. క్రి. ఏకదేశమున వైకల్యము నొందు.
మొఱిపడు : {
- మొలకకట్టు : దే. స. క్రి. తొంపియందుఁ జలుటకుగాను విత్తనము
మొలకలెత్త తడిసి ముడియకట్టు.
- మొలకెత్తు : { దే. అ. క్రి. అంకురించు.
మొలచు : {
మొల్చు :
- మొలత్రాడు బిగువుతగ్గు : దే. అ. క్రి. 1. శక్తి యుడుగు.
2. పలుకుబడి తగ్గు.
- మొలతెంచు : దే. అ. క్రి. పుట్టు.

మొలయిచ్చు : దే. స. క్రి. మేకులు బిగించు.

“పులకలొండొరుల మేనుల నుచ్చిపోయి
దగ్గఱ మొల లిచ్చిన కరణిగాఁగ.”

కు. సం. 9 ఆ.

మొలవేయు : దే. స. క్రి. 1. నాటు.

2. గింజ నాటు.

మొల్కలలుకు : దే. అ. క్రి. నాకుకై విత్తనములు అలుకు. (తెలం)

మొల్పు : దే. అ. క్రి. గూ. మొలచు.

మొవుడు : నై. అ. క్రి. ముకుళించు.

మొసకొట్టు : దే. అ. క్రి. ఊపిరిగొను.

మొసరు : దే. అ. క్రి. పెరుగు.

మో

మోకరించు :

మోకటియి :

మోకటియి :

మోకటిల్లబడు :

దే. అ. క్రి. మోకాళ్ళపై నొరగు.

మోకరించు : దే. అ. క్రి. మోకరించు.

మోగించు : దే. స. క్రి. 1. ధ్వనిచేయు.

2. ఊరివెంట చెప్ప.

3. బాకాలు మొ|| ఊదు.

గూ. మ్రోగించు.

మోచేతిక్రిందబ్రదుకు : దే. అ. క్రి. ఆహారపడు.

మోచేతిపులుసుత్రావించు : దే. స. క్రి. ఆటలో దైవ్యము కల్గున
టోడించు.

మోజుపడు : దే. అ. క్రి. 1. ఆకరి తనుగు.

2. ఆసక్తునుగు.

- మోటించు : దే. స. క్రి. పోటి వెట్టు. చూ. మోటించు.
- మోటువారు : దే. అ. క్రి. మొద్దునడు.
- మోహము వేయు : దే. అ. క్రి. మబ్బలు ఆవరించు.
- మోడికట్టు : దే. స. క్రి. మంత్రకాండ్రు పరస్పరము గెల్పుటకు
బదులు గీసి స్పర్ధ వహించు.
“ఆడ మోడిగలదా రామయ్య”
త్యాగరాజు.
- మోడిగై కొను : దే. అ. క్రి. పట్టదలపట్టు.
“చెలువుండుగళరనంబులుచేసినట్టులైన
వీరులవిందుగా వినుచుజొక్కు
మోడిగై కొన్న యట్టులైనగోడెగాడు
చాల వలచితి సొలసితిఁ గేళి నేలు
వేడుకలుమీఱనన్నంచు వేడుకొనుచు.
ఉపాపరి. 1 ఆ.
- మోడిచేయు : దే. అ. క్రి. 1. పంతుముపట్టు.
2. మకురుపట్టు పట్టు..
చూ. మోడియాడు.
- మోడుచు : }
మోడ్చు : } దే. స. క్రి. మొగుడ్చు.
- మోడుపడు : }
మోడ్చుడు : } దే. అ. క్రి. 1. మ్రోడగు.
2. మొక్కనోవు.
3. తునుగు.
4. ఖండితమగు.
- మోదకట్టు : దే. అ. క్రి. 1. మోడుటచేత నెత్తుగుగడ్డ కట్టు.
2. ప్రహరించు.
- మోదపడు : సం. అ. క్రి. సంతోషపడు.
- మోదించు : సం. అ. క్రి. సంతోషించు.

మోదిల్లు : మి. అ. క్రి. మోదపడు.

మోదు : దే. స. క్రి. 1. కొట్టు.

మోదుగులుపూయు : దే. అ. క్రి. 1. వట్టసగు.

2. వ్యర్థమగు.

(నె.

మోవగు : దే. అ. క్రి. (వ్యాధి) అధికమగు.

మోపిడు : దే. అ. క్రి. విల్లెక్కుపెట్టు.

మోపు : దే. స. క్రి. మోయు ధా. ప్రే.

1. ఆరోపించు.

2. పూన్చు.

మోపుచేయు : దే. అ. క్రి. 1. వ్యాధి అతిశయించు.

2. తీవ్ర ప్రయత్నముచేయు.

స. క్రి.. ఎత్తుపెట్టు.

మోపుబెట్టు : దే. అ. క్రి. ఆనుపెట్టు.

మోపెట్టు : దే. స. క్రి. మోపిడు.

మోముకొను : దే. స. క్రి. వహించు.

మోమోడు : దే. అ. క్రి. మొగమోడు.

మోయనవంపు : దే. స. క్రి. భోజనసామగ్రి వంపు.

మోయు : దే. స. క్రి. వహించు.

మోరకించు : దే. అ. క్రి. ఎదురుతిగుగు.

మోరటిల్లు : } దే. అ. క్రి. గగ్గోలుపడు.

మోరటిలు : } దే. స. క్రి. నెదురించు.

మోలగించు : దే. స. క్రి. ఎదుర్కొను.

మోశికట్టు : దే. అ. క్రి. మోడికట్టు.

మోసగించు : } దే. స. క్రి. వంచించు.

మోసపుచ్చు : }

మోసపోవు : ద్వ. అ. క్రి. 1. ప్రచూదపడు.
2. వందింపబడు. ప్రే. మోసపుచ్చు.

మోసులుసాగు : దే. అ. క్రి. 1. వర్షిలు.
2. మొక్కలు పెరుగు.

మోహించు : దే. స. క్రి. ఎదుర్కొను.
అ. క్రి. వ్యూహములు పన్ను.
రూ. మోహించు.

మోహించు : సం. స. క్రి. వలచు.
అ. క్రి. మూర్ఖిలు.

మ

మంగబడు : దే. అ. క్రి. క్రుంగు.

మంగు : దే. అ. క్రి. 1. క్రుంగు.
2. వ్రాలు.

మందు : దే. అ. క్రి. 1. చచ్చు.
2. నొచ్చు.

మంపుదాల్చు : దే. అ. క్రి. 1. కను లరమోడ్చు.
2. పారవశ్యము నొందు.

“ఆ శరదిందుబింబ సద్భృశానన సూనశరాసకోటి సం
కాశు రమేశు రాగరసకశ్మలగాత్రయు స్రస్తనేత్రయున్
బేళలబంధకై శికియు భీతిముద్రశునిపాత ముఖ్య చే
ష్టాశబలత్వ సక్త తనుశంపయునై తను మంపుదాల్చుచున్.”

పాం. మా. 5 అ.

మక్కు : దే. అ. క్రి. కాంతిహీనమగు. రూ. మక్కు.

- మ్రగ్గు : దే. అ. క్రి. 1. చచ్చు.
2. బాగుగా నుడుకు.
3. విహ్వలించు.
4. అణగు.

మా

- మ్రాకుగట్టు : దే. అ. క్రి. 1. చెట్టుగట్టు.
2. దృఢపడు.

మ్రాగన్నువడు : దే. అ. క్రి. అటమూతవడు (కన్నులు.)

మ్రాగు : దే. అ. క్రి. సోలు.

మ్రానువడు : }
మ్రాన్నడు : } దే. అ. క్రి. స్తంభించు.
మ్రానుసెందు : }

మ్రానుపిలు : }
మ్రానుపిలు : } దే. అ. క్రి. స్తంభించు.

మ్రానుపెట్టు : } దే. స. క్రి. చేష్ట తక్కునట్లుచేయు.
మ్రానెట్టు : } అ. క్రి. కొయ్య చిగుర్చు.

మ్రానుసెందు : దే. అ. క్రి. 1. మ్రాన్నడు.
2. చేష్ట లుడుగు.

మ్రాలు : దే. అ. క్రి. సోలు.

మ్రాలుచు : }
మ్రాలుచ్చు : } దే. స. క్రి. సోలించు.

మ్రాలుదెంచు : దే. అ. క్రి. సోలు.

మై

మైంగు : దే. స. క్రి. కబళించు, గ్రసించు, కడిగొను.
మైంగుడువడు : దే. అ. క్రి. కబళితమగు.

ము

ముచ్చిరు : దే. అ. క్రి. దుఃఖపడు
ముచ్చిలు : } దే. స. క్రి. దొంగిలించు.
ముచ్చిలించు: }

మే

మేగు : } దే. స. క్రి. 1. మేగు.
మేవు : } 2. పూయు.
3. ఆవరించు.

మొ

మొక్కు : దే. స. క్రి. నమస్కరించు.
మొగతిలు : } దే. అ. క్రి. ముందునకు వ్రాలు.
మొగివడు : }
మొగితిలబడు: }
మొగ్గు : దే. అ. క్రి. 1. వ్రాలు.
2. కూలబడు.
3. ఒరగు.
4. ఒకపక్షము నవలంబించు.

మ్రో

మ్రోగు :	{	దే. అ. క్రి. 1. ధ్వనించు.
మ్రోవు :		2. అటచు.
మ్రోడువడు :	{	దే. అ. క్రి. 1. నిష్పతమగు.
మ్రోవ్వడు :		2. మొక్కనోవు.
మ్రోయు :	{	దే. అ. క్రి. 1. ధ్వనించు.
		2. మ్రోగు.
మ్రోలగించు :	దే. అ. క్రి. మ్రోలగించు.	
మ్రోవు :	దే. అ. క్రి. రూ. మ్రోగు.	

య

యంత్రించు :	సం. స. క్రి. 1. యంత్రణముచేయు.		
	2. నియమించు.		
	3. లక్షించు.		
యజించు :	{ సం. అ. క్రి. యజ్ఞముచేయు.		
యజీయించు :		స. క్రి. అర్పించు	వరాహ.
		రూ. యజంపు.	
యతనపడు :	వై. అ. క్రి. ప్రయత్నపడు.		
యతామతమగు :	దే. అ. క్రి. వెఱియగు.		
యతించు :	సం. అ. క్రి. ప్రయత్నముచేయు.		
యతికిఁబ్రతిచెప్పు :	దే. అ. క్రి. ప్రతిధానికి వంకర	సమాధి	
	చెప్పు.		
యతిమతమగు :	దే. అ. క్రి. యతామతమగు.		
యత్నించు :	సం. అ. క్రి. ప్రయత్నముచేయు.		
యద్దేవాచేయు :	వి. స. క్రి. హేళనచేయు.		

యద్వాతద్వాలాడు: సం. స. క్రి. 1. పెడసరపు మాటలాడు.

అ. క్రి. 2. లజ్జగుజ్జలు పడు.

వి. రా. ప్రహాదచరిత్ర. హేమాబ్జ.

యద్వాతద్వాలుచెప్పు: సం. అ. క్రి. వికల్పముచేయు.

యమించు : సం. స. క్రి. అదుపుతోపెట్టు,

యా

యాగరవేయు : దే. స. క్రి. పాఱుదల కాలువలలో పిల్ల కాలువలను
చీల్చి నీటిని పంచు.

యాచించు : సం. స. క్రి. అర్పించు.

యాదరగట్టు : దే. అ. క్రి. కుటుంబములో ఎవరికివారే ధనమును
సంపాదించి దాచిపెట్టుకొను.

యాదిజేయు : దే. స. క్రి. వల్లించు. (తెలం)

యాదివెట్టు : దే. స. క్రి. జ్ఞాపకమునం దుంచు. (తెలం.)

యారందీయు : దే. స. క్రి. మొలకజల్లి నచ్చేనిలో నీరు పోవుటకు
కాలువగా దీయు.

యాసకాటమగు: దే. అ. క్రి. అడుగులు న్యత్యస్తమగు.

యూ

యూపావికలాగు: దే. స. క్రి. బలవంతపెట్టు. (నె. జి.)

యో

యోగించు : సం. అ. క్రి. ధనవిషయమున ననుకూలించు.

యోచించు : సం. స. క్రి. ఆలోచించు.

యోజించు : సం. స. క్రి. 1. ఆలోచించు.

2. కూర్చు.

3. యోజనచేయు.

రంకురాట్టముతిరుగు : దే. అ. క్రి. గుండ్రముగాఁ దిరుగు.

రంగనిసేవించు : దే. అ. క్రి. కల్లుత్రాగు.

రంగముసేయు : దే. స. క్రి. 1. అల్లరిచేయు.

2. సమస్యను పెద్దదిగా చేయు.

రంగరించు : } దే. స. క్రి. 1. ద్రవపదార్థములను రెండింటిని

రంగలించు : } బాగుగాఁగలుపు.

2. ఆముదమును చనుబాలతో పిల్లలకు పెట్టుటకు కలుపు.

రంగాయించు : దే. స. క్రి. రంగువేయు.

రంజించు : సం. స. క్రి. రంజిల్లు, ఆహ్లాదింపజేయు.

రంజిల్లు : సం. అ. క్రి. 1. ఎఱువగు.

2. ఒప్పారు. రూ. రంజిలు.

3. బాగుగ నొప్పు.

రంధిపడు : దే. అ. క్రి. అధికోత్కంఠ పడు.

రంపట్టిల్లు : దే. అ. క్రి. విజృంభించు.

రంపట్టిల్లెడు మల్లరంపు గిత్తలబోలె
నెడనెడ వడి బొబ్బలిడెడువారు.

కు. మ. చ.

రంపమాత్తైపడు : దే. స. క్రి. అంపముతో గోసినట్లు వధించు.

'...సిద్ధిరాజు వచ్చిన దండు

రాశిగ రంపచూరై పడవొడవు.' కా.క.

రక్కరించు : దే. స. క్రి. రక్షించు.

రక్కొను : దే. అ. క్రి. 1. వరిల్లు.

2. తేలుకొను.

- రక్షకట్టు : మి. అ. క్రి. 1. రక్షరేకు కట్టు.
2. తాయెక్కు కట్టు.
- రక్షించు : సం. స. క్రి. కాపాడు.
- రక్షించుకొను : సం. స. క్రి. కాపాడుకొను.
- రగులు : దే. అ. క్రి. మండు.
- రగులుచు, రగుల్చు : దే. స. క్రి. రగులు భా. ప్రే.
- రచించు : సం. స. క్రి. 1. నేర్పుకోజేయు. (గ్రంథాలు.)
2. కూర్చు.
3. సమకూర్చు.
- రచ్చకెక్కు : దే. అ. క్రి. 1. బజారుకెక్కు.
2. నలుగురి నోళ్ళలోబడు.
- రచ్చగొను : దే. అ. క్రి. గుంపుగూడు.
- రచ్చజేయు : దే. స. క్రి. గోలచేయు.
- రజ్జు : దే. అ. క్రి. ప్రేలు.
- రజ్జులాడు : దే. అ. క్రి. న్యర్థపు మాటలాడు.
- రబ్బడినేయు : } దే. స. క్రి. నిందసేయు.
- రబ్బుసేయు : }
- రద్దివెట్టు : దే. స. క్రి. అల్లరివెట్టు.
- రద్దుసేయు : దే. స. క్రి. కొట్టివేయు.
- రప్పించు : దే. స. క్రి. రాజేయు.
- రప్పెల్లుకొట్టు : దే. అ. క్రి. కేకలువేయు; బొబ్బలిడు.
- “రప్పెల్లు కొట్టేటి రాక్షసుని జూచి.”
కా. క.
- రమణించు : సం. అ. క్రి. ప్రకాశించు.
- రమించు : సం. స. క్రి. 1. ఒకదానియందిష్టముగా ప్రవర్తించు
2. సంభోగించు.
- రవణించు : సం. అ. క్రి. రమణించు.

రవళించు : దే. అ. క్రి. ధ్వనించు.

రవానాచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. 1. పంపించు.

2. దొంగిలించు.

రవాళించు : దే. అ. క్రి. ధ్వనిసేయు.

రవించు : సం. అ. క్రి. ధ్వనించు.

చ. ద్విరదతురంగపైన్యరథబృందములున్ బలవేగసారసో
త్రుర విశదస్ఫురన్నద పదస్ఫుటపూర్ణ మహోన్నతంబులై
గిరిహరిణాబ్జమేఘముల గేలిడి యంబరమంటి పాదముల్
జరచి రవించి దట్టమెయి సారె జెలంగగ విల్లుపుత్తురన్
యా. వి. వి. 4 ఆ.

రవుల్కొను : దే. అ. క్రి. రాఁజు, రగుల్కొను.

రసనుగొట్టు : దే. స. క్రి. పొడిచేయు.

సీ. రథములపైకి నుగ్రంబుగా లంఘించి
రథికులతోఁగూడ రసనుగొట్టి
మొల్ల. సం.

రసించు : సం. అ. క్రి. ఆర్ద్రమైన చిత్తవృత్తి కలుగు.

రస్తుచేయించు : అన్య. దే. స. క్రి. నిలువచేయు.

“మూడు నెల్లకీ బియ్యం పప్పు
రస్తుచేయించి.” బొన.

రహించు : సం. అ. క్రి. బప్పు.

రా

రాజవెట్టు : దే. స. క్రి. మండునట్లుచేయు.

రాజు : దే. అ. క్రి. నిప్పంటుకొను.

రాదీయు : దే. స. క్రి. 1. నేర్పుతో వసూలుచేయు.
2. రప్పించు.

- రాబట్టు : దే. స. క్రి. వచ్చుచున్నచేయు.
- రాతించు : దే. స. క్రి. రాచు.
- రాకు : దే. స. క్రి. అరగదీయు
- రాకొట్టు : దే. స. క్రి. 1. రారా పోరా యని ఏకవచనాం
తముగ నుచ్చరించు.
2. తిరస్కరించు.
3. రారన్నుని పిలుచు
చాటు. మ. 148. పు.
4. కవితయందుఁ బరిచితిని ప్రదర్శించు.
5. నీచముగా సంబోధించు.
ద్వి. అన విని రావణుఁ డౌగాక యనుచు
జనియెద నని యాగశాలకుఁ జనియె
ఏకతంబున నన్యు లెఱుంగక యుండ
రాకొట్టి తగిన సారథిఁజేరఁబిలుచు.
క. వ. రా. ఆర.

- రాగడిల్లు : దే. అ. క్రి. వెనుక కొగ్గు
“లంఘించి వెనుకకు రాగడిల్లుచును
బ్రాకుచు దూకుచు పైకిలేచుచును”
కా.క.

- రాగముతీయు : సం. స. క్రి. ఏడ్చు.
- రాగించు : సం. అ. క్రి. రాగిల్లు.
- రాగి(లు)లు : దే. అ. క్రి. సంతసించు, రంజిల్లు.
- రాగెయిడు : దే. అ. క్రి. గుఱ్ఱమునకు జీను తగుల్చు.
- రాచు : దే. స. క్రి. 1. ఒరసికొను, ఒరయు.
2. చెఱుచు.
3. పుద్దు.
4. పోలు.
5. నశింపజేయు.

రాజర్కముచేయు : సం. అ. క్రి. అధికారము సాగించు.

రాజర్కంచేయు. (న్యవ.)

రాజ్ఞి : సం. అ. క్రి. ప్రకాశించు.

రాటుపడు : వై. అ. క్రి. ఉపద్రవపడు. రూ. రాట్పడు.

రాణించు : దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు.

రాణివాసముచేయు : దే. అ. క్రి. 1. సుకుమారత కనబడుచు.

2. సుఖముగాబ్రతుకువెళ్ళుచు.
రాణివాసం చేయు. (న్యవ)

రాత్రిపడు : సం. అ. క్రి. రాత్రియగు.

రాపడు : ద్వ. అ. క్రి. (రాయి+పడు.)

1. స్తంభించు.

2. రాయిపడు.

3. రాయియగు.

4. దృఢపడు.

రాపాడు : ద్వ. స. క్రి. (రాపు+అడు) రాయు,

ఒత్తిడిచేయు, సాదించు.

రాపెట్టు : ద్వ. స. క్రి. (రాపు+పెట్టు.) బాధించు.

రామార్పణమగు : సం. అ. క్రి. 1. నాశనమగు.

2. అన్యుని వశమగు.

రామార్పణముచేయు : సం. స. క్రి. నాశనముచేయు.

రాయబారించు : దే. అ. క్రి. రాయబారముచేయు.

రాయిడు : దే. అ. క్రి. ఒరసికొను.

రాయు : దే. స. క్రి. 1. ఒరయు.

2. ఏదిరిరము.

3. సరిపోలు.

అ. క్రి. 1. కలహించు.

2. గొంతురాయు.

- రారాపు నేయు : దే. స. క్రి. మిక్కిలి బాధించు.
- రాలగొట్టు : దే. స. క్రి. రాలుచు. రూ. రాలచ్చు.
- రాలు : దే. అ. క్రి. 1. గలితమగు.
2. క్రిందపడు.
- రాలుగొను : దే. అ. క్రి. జల్పములాడు.
- రాలుచు : దే. అ. క్రి. రాలు ధా. ప్రే.
- రాలపడు : దే. అ. క్రి. కంపించు, గద్గదికనొందు. రూ. రాలప్పడు
- రావడు : దే. అ. క్రి. 1. రాయియగు.
2. జడమగు.
- రావించు : దే. స. క్రి. రప్పించు.

రి

- రికిరించు : దే. అ. క్రి. నిక్కబొడుచుకొను.
- రిచ్చలునేయు : దే. అ. క్రి. రిచ్చవడు.
- రిచ్చవడు : దే. అ. క్రి. ఆశ్చర్యము నొందు.
- రిత్త వోవు : దే. అ. క్రి. వ్యర్థమగు.
- రిమ్మవట్టించు : దే. స. క్రి. బాధ కల్పించు.

ద్వి. సులభమార్గం బిది చూచితి రాము
గెలుచు నుపాయ మే క్రియ మతి లేదు
రమ్మని ప్రార్థింప రావణమాట
రిమ్మవట్టింప మారీచుడిట్లనియె.

క.వ.రా. యుద్ధ.

- రివ్వలువిలుగు : దే. అ. క్రి. శ్రమపొందు.

ద్వి. వచ్చిన ననుజూడ వచనసంగతికి
రిచ్చలుపడి వాడు రివ్వలువిటిగి
దిగులుచే నేమియు తెలియకమఱలి.

క. వ. రా. యుద్ధ.

రు

- రుంజు : దే. స. క్రి. 1. విదలించు.
2. ముక్కుతో ఆకర్షించుకొను.
- రుక్మపెట్టు : దే. స. క్రి. కంఠస్థముచేయు.
- రుచించు : సం. అ. క్రి. ఇష్టమగు.
- రుజువుపడు : దే. అ. క్రి. నిరూపితమగు.
- రుజువునేయు : దే. స. క్రి. నిరూపించు.
- రుతించు : సం. అ. క్రి. పక్షులు రొదసేయు.
- రుత్తు : దే. స. క్రి. కొట్టు
- రుద్దు : దే. స. క్రి. 1. తోము.
2. ఒకరితప్పు మఱొకరిపైఁబెట్టు.
- రుద్ధపఱచు : మి. స. క్రి. అడ్డగించు.
- రుప్పు : దే. స. క్రి. రుప్పు.
- రుబ్బు : దే. స. క్రి. 1. నానఁబెట్టినవానిని తోటితోవేసి మెదుపు.
2. కంఠపాఠముచేయు.
అ. క్రి. కఱ్ఱయందు నేకు తల కనబడకుండ దానియందు గట్టిగా బిగిసికొను.
(తెలం.)
- రువారిండు : దే. అ. క్రి. చలించు.
ద్వి. తొంగలి తెప్పసందుల పుటమెగసి నింగి బేరెము వాలు నిడువాలుచూపు బేడిసదాఁలుల పిఱుదులేక ములు వాడని విరులు రువారిండు జడలు.
క. వ. రా. బాల.
- రువ్వు : దే. స. క్రి. విసరివైచు. రూ. రుప్పు.
- రునరునలాడు : దే. అ. క్రి. కోపించు.

రూ

రూఢిదేవు : సం. అ. క్రి. 1. ఒకపనియందు బాగుగా ప్రవేశము
గలిగియుండు.

2. అనుభవము గలిగియుండు. (తెలం)

రూఢించు : దే. అ. క్రి. మల్లు లొక విధముగా బంధించు.

రూపగు : దే. అ. క్రి. రూపమేర్పడు.

రూపదాగు : } దే. అ. క్రి. 1. నశించు.

రూపణగు : } 2. చచ్చు.

ప్రే. రూపణచు, రూపడచు.

రూపణు : దే. అ. క్రి. 1. రూపుచేడు.

2. నశించు.

రూపాణించు : } దే. స. క్రి. నిరూపించు.

రూపించు :

రూపుకట్టు : దే. అ. క్రి. 1. ఆకారమేర్పడు.

2. రూపు దేటు.

రూపుమాయు : దే. అ. క్రి. 1. నశించు.

2. చచ్చు.

ప్రే. రూపుమాపు.

రూపునెడు : దే. అ. క్రి. నశించు.

రూపుసేయు : దే. స. క్రి. మూర్తికల్పన చేయు.

రె

రెండాడు : దే. అ. క్రి. అసత్యములు పలుకు.

అను.

రెక్కొను : దే. అ. క్రి. 1. వర్ధిల్లు.

2. తేరుకొను.

ప్రే. రెక్కొలుపు.

- రెచ్చు : దే. అ. క్రి. విజృంభించు.
- రెట్టపట్టు : దే. స. క్రి. పెండ్లియాడు.
అ. క్రి. పెండ్లి లేని సంబంధము కలుగు.
- రెట్టించు : దే. స. క్రి. 1. ద్విగుణించు.
2. ఎదిరించు.
- రెట్టించుకొను : దే. అ. క్రి. వివాదపడి మాటకు మాటగా అనుకొను.
- రెపరెపలాడు : దే. అ. క్రి. 1. వస్త్రవర్ణాచికము గాలికి గదలు
2. ఆకలివేయు.
- రెమ్ము : దే. అ. క్రి. 1. ఒడిసి తిరుగు.
2. ఒడియు.

రే

- రేగగొట్టు : దే. అ. క్రి. 1. ఎగయు.
2. విజృంభించు.
3. ఉద్రేకించు.
ప్రే. రేచు, రేపు.
- రేగు : దే. స. క్రి. రేగగొట్టు.
- రేకవిడిలు : దే. అ. క్రి. వికసించు.
- రేకుమడచు : దే. స. క్రి. 1. చావగొట్టు.
2. గర్వ మడగించు.
- రేకులుజేయు : దే. స. క్రి. పలుచగా వెడల్పుగా చేయు.
- రేకెత్త : దే. అ. క్రి. వర్ధిల్లు.
- రేకొత్తు : దే. అ. క్రి. వికసించు.
- రేయు : దే. అ. క్రి. విజృంభించు.
స. క్రి. ఖండించు.

రొంపపట్టు : దే. అ. క్రి. జలుబుచేయు.

రొంపిజొచ్చు : దే. స. క్రి. 1. బురదలో దిగు.

2. బాధలోపడు.

రొంపిదుక్కిచేయు : దే. స. క్రి. నీరుబెట్టి దుక్కిచేయు.

రొంపిలోదిగు : దే. అ. క్రి. చిక్కులలోపడు.

రొక్కించు : దే. స. క్రి. రొక్కపఱచు (ధనగూఢముననిచ్చు).

రొచ్చుచేయు : దే. స. క్రి. బురదచేయు.

రొదాళించు : దే. అ. క్రి. ధ్వనించు.

రొప్పించు : దే. స. క్రి. 1. త్రొక్కించు.

2. అలపుతో రొప్పునట్లుచేయు.

రొప్పు : దే. అ. క్రి. 1. కూయు.

2. గరించు.

3. కోపించు.

4. ఆయాసముతో ఉచ్చాస్యన నిశ్వాసములు దీర్ఘముగా వదలు.

స. క్రి. తఱుము. (పశువులను)

రొల్లు : దే. అ. క్రి. ప్రలాపించు.

రొల్లుపడు : దే. అ. క్రి. 1. బాధపడు.

2. అవమానపడు.

3. నిందపడు.

రొల్లుపెట్టు : దే. స. క్రి. బాధపెట్టు.

రోగొను : దే. అ. క్రి. డబ్బు స్వీకరించు.

రోజు : దే. అ. క్రి. నిట్టూర్పు.

రోతగించు : దే. అ. క్రి. రోతపడు.

రోకుబెట్టు : ద్వ. అ. క్రి. అత్యంతాసక్తినిజూపు.

రోగముకుదురు : దే. స. క్రి. దుష్ఫలిత మనుభవించు.

రోగముకుదుర్చు : దే. స. క్రి. పొగ రణగించు.

రోజులుబయటపడు : దే. అ. క్రి. 1. కష్టదినములు వచ్చు. (తెలుగు)
2. మంచిదినములు వచ్చు.

రోటువోవు : దే. అ. క్రి. ఈచవోవు.

రోడు : దే. అ. క్రి. 1. మాటిమాటికినిగొట్టుకొను.

ఉ. లాడికి మూఁగుకాకులు పలాయన మొందగజేయ వీపుపై
త్రాడును వ్రేలు నీకె గుది తాపిన దేహము పేడికాళ్ళకున్
రోడి నశించు తోడక బలు రోమములంటిన జోరుటీగలున్
గూడిన బందముంగలిగి కూర్చుచు నుండొక బక్కగుఱ్ఱమున్
హంస. 5 ఆ.

రోదించు : సం. అ. క్రి. రోదనముచేయు.

రోదు : దే. అ. క్రి. రోజు.

“మహావ్యాళంబుభంగి ప్రాకటనిశ్వాసభంగి
రోదుచును.” క. వ. రా. అయో.

రోధించు : సం. స. క్రి. 1. అడ్డగించు.

రోయు : దే. అ. క్రి. రోతపడు.

స. క్రి. 1. వెదకు.

2. విడుచు.

రోషించు : సం. అ. క్రి. 1. రోషపడు.

2. కినియు.

రోపించు : దే. అ. క్రి. రోషపడు.

రౌ

రౌలు : దే. అ. క్రి. రాజు. రూ. రవులు.

రౌలుచు : దే. స. క్రి. రాజు నట్లు చేయు.

ప్రే. రవులుచు. (రూ) రగులుచు.

అ

అంకాడు :	దే. అ. క్రి. జారత్వము చేయు.
అంకుబోవు :	దే. అ. క్రి. జారత్వముచేయు. రూ. అంకుబోవు
అంకెవేయు :	దే. అ. క్రి. ఎద్దు అటచు. స. క్రి. ధిక్కారముచేయు.
అంతియ :	} దే. అ. క్రి. కలకలశ్వుని చేయు.
అంతిలు :	
అంపటిలు :	} దే. అ. క్రి. బుసకొట్టుచుఁ బోట్లాడు (గిత్తలు)
అంపియ :	
అంపియ :	దే. అ. క్రి. 1. వ్యాపించు. 2. నర్తిలు. 3. విజృంభించు. 4. అతిశయించు.
అంకు :	దే. స. క్రి. గీరు.
అట్టువడు :	దే. అ. క్రి. నిందపడు.
అవ్వాడు :	దే. స. క్రి. నిందించు.

ఆ

తాచిరంపానబెట్టు :	దే. స. క్రి. అతిగా బాధించు.
	(రూ) తాసిఅంపానబెట్టు.
తాచు :	దే. స. క్రి. రాపుడుచేయు.
తాపాడు .	} దే. స. క్రి. దుస్సహమగు బాధ పెట్టు.
తాపిడిపెట్టు:	

ఁ

ఁకీక్కించు :	దే. స. క్రి. నిక్కించు.
ఁకింగుమను :	దే. అ. క్రి. ఁక్కిపెట్టు.
ఁకింగులువాలు :	దే. అ. క్రి. వలయుములుగా నేర్పడు.

- తీర్చినడు : దే. అ. క్రి. ఆశ్చర్యపడు.
 తీర్చు : దే. స. క్రి. చిమ్మనగ్రోవితో జలాదికము చిమ్మన.
 తీర్చుచును : దే. అ. క్రి. రివ్వమను ధ్వనిచేయు.

ఋ

- ఋప్పు : దే. స. క్రి. చూ. రుప్పు.
 ఋవు : దే. స. క్రి. విసరివైచు.
 ఋవు : దే. స. క్రి. ఋవు. ఆము. 6 అ

ఋ

- ఋక్కలుకట్టుకొనివచ్చు : దే. అ. క్రి. సంతసముతో అత్యంత
 వేగమున వచ్చు.
 ఋక్కడు : దే. అ. క్రి. 1. చేయియాడు.
 2. ఋక్కలు కదల్చు.
 (ఋక్కడిన ఋక్కడును. సామెత.)

- ఋప్పమోడు :
 ఋప్పలాచ్చు :
 ఋప్పలిడు : } దే. అ. క్రి. కంటిరెప్పలుమూయు.
 ఋప్పవెట్టు :
 ఋప్పలువొందు : }

ఋ

- ఋకుమడచు : దే. స. క్రి. అణగగ్రదొక్కు.
 ఋము : దే. అ. క్రి. అతిశయించు, విజృంభించు.

ఋ

- ఋలు : దే. అ. క్రి. 1. శాధచే నటచు.
 2. విజృంభించు.

ల

లంకించు : దే. అ. క్రి. 1. తగులు.

2. జతపడు.

స. క్రి. 1. తగిలించుకొను.

2. పెన వేయు.

3. అవమానించు.

4. వెంటపడు.

లంకించుకొను : దే. స. క్రి. 1. దొరకపుచ్చుకొను.

2. లోగొను.

హేమాబజ్జ

లంకెవెట్టు : దే. స. క్రి. 1. తగులుపఱచు.

2. పెన వేయు.

3. గొలుసు కొక్కెములను కూర్చు.

4. సంబంధము కలుపు.

లంగగొను : దే. స. క్రి. లంఘించు.

లంగరువేయు: అన్య. దే. స. క్రి. 1. ఆపుచేయు.

2. పడవలు మొలవానికి లంగరుదింపు.

లంఘించు : సం. అ. క్రి. దూకు.

లంపటవడు : దే. అ. క్రి. 1. శ్రమపడు.

2. ఇటుకునబడు.

లంపటవెట్టు : దే. స. క్రి. 1. శ్రమపెట్టు.

2. నాశనముచేయు.

3. చంపు.

“చ. ప్రమదముగూర్చు నాదుమృగరత్నము కానకుబోయిరాదువ్యా
 ఘ్రము కబళించెనో వృకపరంపర లంపటవెట్టెనో మృగేం
 ద్రము తినెనో. వి. పు.

లంపట వేట్టు :

4. మోహశక్యము కలిగించు.
5. సంసారమున దగులుకొను.
6. చిక్కులయంచు తగులు.

లంబించు : సం. అ. క్రి. వ్రేలాడు.

లంబించు : సం. స. క్రి. తిట్టు.

లక్షోటాచేయు : దే. స. క్రి. 1. లేబాదులను సంప్రదించు.
2. నీలుచేయు.

లక్ష్యము సేయు : సం. స. క్రి. 1. గుఱిపెట్టు.
2. గొరవించు.
3. లెక్కచేయు.

లక్షించు : సం. స. క్రి. గుఱిచేయు.

లగాయించు : అన్య. దే. స. క్రి. 1. తగిలించు.
2. తన్ను.
3. ఎక్కువగా తిను.

లగించు : దే. అ. క్రి. 1. సరిపడు.
2. ఇముడు.

లగవట్టు : ద్వ. స. క్రి. 1. ముట్టడించు.
2. కోటలెక్కు.

లగలెక్కు : దే. స. క్రి. కోట లెగలబాకు.

లగించు : దే. స. క్రి. పొగడు.

లఘువేయు : దే. అ. క్రి. దూకు.

లచ్చన సేయు : దే. స. క్రి. అలంకరించు.

తాంబూలరసాపహినుంబు

లత్తుక కెమ్మోవి లచ్చన సేయ

నడుగులొత్తుచు నున్న యడపంబుబోడి

క. వ. రా. సు.

- లజ్జించు : సం. అ. క్రి. సిగ్గుపడు.
- లజ్జగుజ్జలాడు : దే. అ. క్రి. 1. హెచ్చుకుందాడు.
2. ఎక్కువతక్కువ మాటలాడు.
- లజ్జగుజ్జలుపడు : దే. అ. క్రి. కింకర్తవ్యతామూఢతచే ఆరాటము
చేందు.
- లటలటలాడు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి వదులగు.
- లపటాయించు : అన్య. దే. స. క్రి. 1. కబళించు.
2. చుట్టు.
- లబలబలాడు : దే. అ. క్రి. 1. మిక్కిలియేడ్చు.
2. అల్లరిచేయు. (తెలం)
- లభించు : సం. అ. క్రి. ప్రాప్తించు.
- లయించు : సం. అ. క్రి. 1. లీనమగు.
2. నశించు.
3. సక్తమగు.
- లవట్లాడు : దే. స. క్రి. 1. పట్టుకొని వేలాడు.
2. ఆశ్రయించియుండు. (తెలం.)
- లవించు : సం. స. క్రి. కోయు.
- లసుకు : దే. స. క్రి. నాశముచేయు.

లా

- లాఁగించు : దే. స. క్రి. లంఘించు.
“నడుము లాఁగించి విడిచియు.”
ఉ. ప. ఆ. 3. (శర. విచార్యము)
2. ఈడ్చింపజేయు.
- లాఁచికొను : దే. స. క్రి. లాగికొను.
- లాఁచియుండు : దే. స. క్రి. ప్రతీక్షించు.
హరికి మణిమీద స్పృహగల దడిగికొనుట
లాఘవంబని తఱివేచి లాఁచియుండి. వి. పు. 4. ఆ

- లాఁచు : దే. స. క్రి. 1. కవియు.
2. పొంచు.
3. పోల్చు.
4. ఒరయు. అంబికాశత
- లాఁత సేయు : దే. అ. క్రి. 1. ఉద్రేకించు.
2. విజృంభించు.
- లాకేత్వమిచ్చు : దే. స. క్రి. లేదను.
- లాగించు : దే. స. క్రి. లాగునట్లుచేయు.
- లాగు : దే. స. క్రి. 1. ఆకరించు.
2. సాగునట్లుచేయు.
3. ఈడ్చు.
అ. క్రి. (కాళ్ళు) లాగు.
- లాగుకొను : దే. స. క్రి. 1. అపహరించుకొను.
2. బలనంతముగాస్వాధీనముచేసి
- లాగులాడు : దే. అ. క్రి. పెనఁగులాడు.
- లాభించు : సం. అ. క్రి. లాభము కలుగు.
- లాయు : దే. అ. క్రి. 1. ఉద్రేకించు.
2. విజృంభించు.
- లాలన సేయు : మి. స. క్రి. 1. ముద్దుచేయు.
2. ఆరక్షిచూపు.
3. బుజ్జగించు.
- లాలపోసికొను : దే. అ. క్రి. స్నానముచేయు.
- లాలించు : సం. స. క్రి. బుజ్జగించు.
- లాలూచీపడు : అన్య. దే. అ. క్రి. 1. మోసగించుటకుఅంగీకరి
2. ఆరపడు.
- లావుకొను : దే. అ. క్రి. 1. బలియు.
2. లావెక్కు.

- లావుచూపు : దే. అ. క్రి. 1. బింకము కనబఱచు.
2. బలముచూపు.
- లావుచెడు : దే. అ. క్రి. 1. తగ్గిపోవు.
2. బలహీనమగు.
సీ. భేషజం బెద్దాని భేదింపఁజాలదు
లంఘనంబున నెద్ది లావు చెడదు.
- లాహిరిపట్టు : అన్య. దే. అ. క్రి. మైకము క్రమ్ము.

లి

- లిఖించు : సం. స. క్రి. వ్రాయు.
- లిద్దెబిగించు : దే. స. క్రి. సరిచేసి దిట్టముచేయు.
[లిద్దె—బండిచక్రపు కుండలో ఉల
వాయి సడలిపోగా, నలుచదరపు
రంధ్రముచేసి గట్టికొయ్య బిగించుట.
దీనిలో మఱల ఇటుసుకు రంధ్రము
చేసి ఉలవాయి బిగింతురు.]
- లివలివలాడు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి కదలు.
- లివ్వ : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.
“ఘోరాంధ్యపటలి యొక్క స్పృడి లివ్వ.
చొ. చ.

లు

- లుంగగొను : దే. అ. క్రి. 1. దారము చుట్టుకొను.
2. ప్రోగగు.
రూ. లుంగలుపడు.
- లుకలుకలాడు : దే. అ. క్రి. 1. తడబడు.
2. పురుగులు పెడత్రొక్కిడిగా తిరుగు.

లుకలులాడు : దే. అ. క్రి. కీర్పూడి బాగుగా కదలిపోవు.

లుకసానపడు : అన్య. దే. అ. క్రి. 1. కష్టపడు.

2. దీనుడగు.

[రూ.] నుకసానపడు.

లుకసానులోపడు : అన్య. దే. అ. క్రి. లుకసానపడు.

లుగచెడు : దే. అ. క్రి. 1. చెడిపోవు.

2. బాసతెప్పు.

లుగసానపడు : అన్య. దే. అ. క్రి. లుకసానపడు.

లూటీచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. దోచుకొను.

లూటీపడు : అన్య. దే. అ. క్రి. రంధ్రముపడు.

తె

తెక్కగు : దే. అ. క్రి. 1. తీరగు.

2. యోగ్యుడు. (తెలం)

తెక్కించు :

తెక్కగొను : { దే. స. క్రి. 1. లక్ష్యముచేయు.

తెక్కపెట్టు : { 2. ఎన్నికచేయు.

తెక్కనేయు : }

తెగయు : దే. అ. క్రి. లేచు.

తెప్పమగు : దే. అ. క్రి. అగ్గమగు, గుఱియగు.

క. అప్పుడు సరపతి యిప్పటి

యప్పడతక యెందు నోయె నాశ్చర్యం బే

చొప్పకలయె నిజమె యనుచు

తెప్పంబయ్యెను వదను శిలీమ ఖములకున్.

కేయా. 4.

లే

- లేకుండు : దే. అ. క్రి. 1. లేకపోవు.
2. శూన్యముగు. అ.
- లేచు : దే. అ. క్రి. 1. ఉత్థితిముగు.
2. నేలుకొను.
3. పొటనురించు.
- లేచిమొ మువడు : దే. అ. క్రి. 1. విముఖముగు.
2. పెడమొగమునడు.
3. మోము వ్రాలవేయు.
- లేపు : దే. స. క్రి. లేచునట్లుచేయు.
- లేపుకొనిపోవు : దే. స. క్రి. లేవదీసికొనిపోవు.
- లేవఁగొట్టు : దే. స. క్రి. వెళ్ళగొట్టు.
- లేవట్టు : దే. స. క్రి. 1. పైకెత్తు.
2. ఉద్ధరించు.
3. గూ. లేబట్టు.
- లేవదీసికొనిపోవు : దే. స. క్రి. 1. బలవంతముగా లేవదీయు.
2. న్యభిచరించి స్త్రీని ఆశ్రియులనుఁ
గొనిపోవు.
- లేవిడీగొట్టు : దే. స. క్రి. 1. గేలిసేయు.
2. అనమానించు.
- లేవిడీపడు : దే. అ. క్రి. 1. చులుకనయగు.
2. అనమానపడు.
- లేవిడీయగు : దే. అ. క్రి. 1. పైకి లేచిపోవు. (తెలం.)
2. చులుకనయగు.
[గూ.] లేవిడియగు.
- లేవిడీలేపు : దే. స. క్రి. 1. అవహసించు.
2. అనమానించు.

లై

లై చేయు : అన్య. దే. స. క్రి. 1. ముద్దచేయు.
2. పలుచగా చేయు. (కైలం)

లొ

లొంగదీయు : దే. స. క్రి. 1. స్వాధీనమునకుఁ దెచ్చు.
2. లొంగునట్లు చేయు.

లొంగు : దే. అ. క్రి. 1. లోకువగు.
2 వెనుదీయు.
3. స్వాధీనమగు. (రూ.) లొగ్గు.

లొగ్గడిలఁజేయు : దే. స. క్రి. 1. కలగుండుపడఁజేయు.
2. లోఁబడునట్లు చేయు.

పల్నా. [జౌ.]

లొగ్గడిలు : దే. అ. క్రి. 1. కలగుండుపడు.
2. ఊర్భించు.

లొచ్చగు : దే. అ. క్రి. 1. తీసిపోవు.
2. తక్కువయగు.

లొచ్చవడు : దే. అ. క్రి. తక్కువపడు.

లొటలొటమను : దే. అ. క్రి. లొటలొటమని ధ్వనించు.
రూ. లొటలొటలాడు.

లొట్టపడు : దే. అ. క్రి. పాత్రాదికము దెబ్బతగిలి నిష్పన్నమగు.

లొట్టపోవు : దే. అ. క్రి. 1. అణగు.
2. పల్లమగు.
3. చిదుకు.

[వాని కన్ను లొట్టపోయినది.]

- తొట్టవేయు : దే. అ. క్రి. కుచిగల పదార్థములను తినునప్పుడు
 నాలుకను అంగిటఁజేర్చి ధ్వనిపుట్టించు.
 తొడపెట్టు : దే. స. క్రి. ద్రవద్రవ్యమును చేతఁగలియఁబెట్టు.
 గూ. లొడుపు.
 తొడతొడమను : దే. అ. క్రి. 1. నడఱు.
 2. నీళ్ళు మున్నగునవి కాటుట
 యందగు ధ్వని చేయు.
 తొడారించు : దే. అ. క్రి. తెగవాగు.
 తొడుపుకొను : దే. స. క్రి. పరద్రవ్య మపహరించు.
 తొల్లిపెట్టు : దే. స. క్రి. అల్లరిచేయు.
 తొప్పు : దే. అ. క్రి. మొఱుగు.

లో

- లోంగొను : దే. స. క్రి. స్వాధీనము చేసికొను.
 గూ. లోఁగొను.
 లోఁగు : దే. అ. క్రి. 1. లొంగు.
 2. అడఁగు.
 3. వెనుదీయు.
 స. క్రి. చొచ్చు.
 లోఁగొను : దే. స. క్రి. 1. లోపల నణఁచుకొను.
 2. స్వాధీనపఱచుకొను.
 లోఁచు : దే. స. క్రి. 1. లొంగఁజేయు.
 2. ఆచుకొను.
 లోఁడు : దే. స. క్రి. 1. ప్రేలులోనగు వానితో కెళ్ళగించు.
 2. ప్రాతవిషయములను పెల్లగించు.
 లోఁబడు : దే. అ. క్రి. అధీనమగు.
 లోకువకట్టు : దే. స. క్రి. తక్కువపఱచు.

లోకునచేయు : దే. స. క్రి. తక్కునచేయు.

లోటగు : దే. అ. క్రి. 1. లోకునయగు.
2. తక్కునయగు.

లోటు : దే. అ. క్రి. ఇంటిపను లన్నియుఁ జేయు.

లోయిపడు : దే. అ. క్రి. 1. నష్టియగు.
2. లోపయగు.

నూ. లోటుపోవు; లోటగు.

లోతుదెలియు : దే. అ. క్రి. అభిప్రాయము తెలిసికొను.

లోనగు : దే. అ. క్రి. వశయగు.

లోపముచేయు : వి. స. క్రి. 1. తక్కునచేయు.
2. చులుకనచేయు.

లోపించు : దే. అ. క్రి. 1. మఱుగుపడు
2. తక్కునపడు.

లోపు : దే. స. క్రి. బాగుగా కలియునట్లు కలుపు [జేలం.]

లోయి : దే. అ. క్రి. కొండ మున్నగునవి పగులు.

[కృ. లోయ]

లోలమగు : దే. అ. క్రి. తగులయగు.

లోలాయపడు : సం. అ. క్రి. శ్రమపడు.

లోలాయమానమగు : సం. అ. క్రి. మిక్కిలి చలించు.

లోలాయపడు : } దే. అ. క్రి. 1. పనిలేక సోమరిగాఁ ద్రిచ్చును.
2. శ్రమించు.

లోవు : దే. అ. క్రి. లోఁగు [నూ]

వంక బెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. లేనితప్పు చూపు.
2. నెపము పెట్టు.

వంకలుదిద్దు ; దే. స. క్రి. 1. సరిచేయు.
2. బాగుపఱచు.
3. సంస్కరించు.

వంకలుదీర్చు : { దే. అ. క్రి. వంకలుదిద్దు.
వంకలొత్తు : {
వంక వోపు : దే. అ. క్రి. వంకరవోపు, వంకరయగు.
వంగడియు : దే. స. క్రి. 1. వంచు.
2. గర్హమడచు.
3. ప్రోవకుండెచ్చు.
4. లోబఱచుకొను.

వంగు : దే. అ. క్రి. 1. వ్రాలు.
2. అణగియుండు.

వంచాడించు : దే. అ. క్రి. బెదరు, సంకోచించు.

వంచించు : దే. స. క్రి. 1. వంచనసేయు.

వంచు : దే. స. క్రి. 1. వంగు. ప్రే. వంగజేయు.
2. మోసపుచ్చు.

వంచుకొను : దే. స. క్రి. వంగడిసికొను.

వంచోడించు : దే. స. క్రి. దయతోఁ జూపించు.

వంజువాటు : దే. అ. క్రి. గొడ్డువాటు.

వండు : దే. స. క్రి. పచనముచేయు.

వంతదీయు : దే. స. క్రి. ఆసతోఁ జూచు.

వంతపడు : దే. అ. క్రి. బాధపొందు.

నంతపాడు : దే. అ. క్రి. 1. ఒకనివెనుక మఱియొకడు హంగు
పాటపాడు.

2. స్రాపగు.

3. మద్దతుచేయు.

నంతపొందు : దే. అ. క్రి. నంతపడు.

నంతుకువచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. సాటికివచ్చు.

2. పోటీకివచ్చు.

నంతుకెక్కు : దే. అ. క్రి. ప్రసిద్ధికొందు.

నంతునకువచ్చు : దే. అ. క్రి. నంతుకువచ్చు.

నంతుపెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. కూలిపెట్టు.

2. భాగముపెట్టు.

నంతులుపెట్టుకొను : దే. అ. క్రి. 1. పని భాగించుకొను

2. పట్టుదలనూపి కలహించు.

3. నంతులువేసికొను.

నూ. నంతులుపోవు.

నందటలాడు : దే. స. క్రి. ఖండించు.

నందలాడు : దే. స. క్రి. చెల్లాచెదరుచేయు.

నందించు : సం. స. క్రి. స్తుతించు.

నందు : దే. అ. క్రి. సంతాపించు.

నకిలొనరుచు : అన్య. దే. అ. క్రి. మఱియొకరికొఱకు మాటా

నక్కణించు : దే. స. క్రి. 1. నచించు.

2. వ్యాఖ్యానించు.

నూ. నక్కాణించు.

నక్కరించు : } దే. అ. క్రి. 1. తిరుగబడు.

నక్కళించు : } 2. మాటుమలయు.

నక్కాణించు : దే. స. క్రి. 1. వ్యాఖ్యానముచేయు.

2. వాక్రచ్చు.

వక్కు : దే. అ. క్రి. 1. బక్కటిల్లు.

2. కృశించు.

వక్రించు : సం. అ. క్రి. 1. మఱలు.

2. మఱలబడు.

3. విషమించు.

4. భేదించు.

వగచు : దే. అ. క్రి. 1. శోకించు.

2. పశ్చాత్తాపపడు.

3. దుఃఖించు.

4. ఆలోచించు.

5. తలచు.

వగతెంచు : దే. అ. క్రి. వగను తెగజేయు.

స. క్రి. పరిష్కరించు.

వగదెగు : దే. అ. క్రి. పరిష్కృతమగు.

వగరుచు (ర్చు): దే. అ. క్రి. నిట్టూర్చు.

వగలించు : దే. అ. క్రి. వగలుచూపు.

.....రఘురామునినంటి

జగదేకసౌందర్యశాలినిజూచి

వగలింపుచును దాను నలచితి ననుచు.

క. న. రా. య

వచించు : సం. స. క్రి. మాటలాడు.

వచ్చందాలుపోవు: దే. అ. క్రి. సంతులుపెట్టుకొను.

వాడని వీడు, వీడనివాడు పనిచే

కుండు.

వచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. దగ్గరపడు.

2. చనుదెంచు.

వటవటపడు : దే. అ. క్రి. దుఃఖించు.

- వటించు : దే. అ. క్రి. వస్తుండు.
- వట్టకొట్టు : దే. స. క్రి. 1. పిచ్చలుకొట్టు.
(వృషభాదులకు.)
2. కాలుబట్టు.
- వట్టిపోవు : దే. అ. క్రి. 1. పశువులు పాలీయకపోవు.
2. ఇంకు.
- వట్టు : దే. అ. క్రి. 1. ఇంకు.
2. కృశించు. (నీరు వట్టినది.)
- వట్రపడు : దే. అ. క్రి. 1. తగ్గు.
2. గుండ్రమగు.
- వట్రపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. తక్కువపఱచు.
2. లక్ష్యపెట్టు.
- వట్రించు : దే. అ. క్రి. 1. తిరుగు.
2. పరాజ్ఞుభిమగు.
- వట్రయి(లు) : దే. అ. క్రి. 1. ప్రవర్తిల్లు.
2. తిరుగు.
3. కలుగు.
- వడకాడు : దే. అ. క్రి. కంపించు.
- వడకు : దే. స. క్రి. 1. నూలుతీయు.
2. డబ్బు రాబట్టుకొను.
అ. క్రి. కంపించు.
రూ. వణకు.
- వడకుపడు : దే. అ. క్రి. భయపడు. (తెలం,)
- వడగెట్టు : దే. స. క్రి. నీరు లేకుండఁజేయు.
- వడగొను : దే. అ. క్రి. 1. తాపమునొందు.
2. ఎండదెబ్బ తగులు.
రూ. వడగొట్టు.

- వడబోయు : దే. స. క్రి. నడిగట్టు.
- వడచు : దే. స. క్రి. 1. పోయు.
2. కాల్చు. (బియ్యము నడగట్టు.)
- వడపోయు : దే. స. క్రి. శోధించు.
- వడలు : దే. అ. క్రి. పుష్పములు వాడు.
- వడవేయు : దే. స. క్రి. గట్టిగా మెలివేయు.
- వడికొను : దే. అ. క్రి. వేగము నంను.
ప్రే. నడికొలుపు.
- వడిగట్టు : దే. స. క్రి. పాత్రము నోటికి గుడ్డకట్టి నీళ్ళులోనగు
వానిని నడబోయు.
- వడిగొను : దే. అ. క్రి. 1. మెలిపడు.
2. వేగము కలుగు. ప్రే. నడికొలుపు.
- వడితిరుగు : దే. అ. క్రి. మెలికలు తిరుగు.
- వడిపించు : దే. స. క్రి. 1. కాజేయు.
2. పూర్తిగా అయిపోవునట్లు చేయు.
- వడిపెట్టు : దే. స. క్రి. మెలిపెట్టు.
- వడిబెట్టు : దే. స. క్రి. 1. నడిగట్టు.
2. శోధించు.
3. కోవము కలిగించు. (కెలం)
- వడియగట్టు : దే. స. క్రి. నడిగట్టు.
- వడియబోయు : దే. స. క్రి. నడిగట్టు.
- వడివేయు : దే. అ. క్రి. 1. మెలిపెట్టు.
2. జందెములు నడివేయు.
- వడుచు : దే. స. క్రి. కడుగు లోనగువానిని తిప్పి దూదిగా
నూలుగా దీయు. (రాట్నము)
- వడుగు : దే. అ. క్రి. కాంతిమాయ.
- వడుచు : దే. స. క్రి. నడియు ధా. ప్రే.

- వడుసుపోవు : దే. అ. క్రి. వస్త్రాదులు జల్లివడు.
- వడ్డించు : దే. స. క్రి. వడ్డననేయు.
- వడ్డికిబాటు : దే. అ. క్రి. అధికమగు. రాధికా. 1 అ.
- వత్తుపెట్టు : దే. స. క్రి. వాడుకపెట్టు.
- వత్తానగు : దే. అ. క్రి. మద్దతగు.
- వదరు : దే. అ. క్రి. 1. అదరు
2. వ్యర్థపు మాటలాడు.
- వదలించు : దే. స. క్రి. 1. తగ్గించు. ప. వీ.
2. డబ్బుర్రాబట్టు. (తెలం.)
3. తన్ను విడుచునట్లు చేయు. (తెలం)
4. విముక్తి నొందించు.
- వదలించుకొను : దే. అ. క్రి. అనిష్టమునుండి విముక్తుడగు.
రూ. వదలించుకొను.
- వదలు : దే. అ. క్రి. 1. ఊడు.
2. వీడు.
స. క్రి. విడుచు.
ఉదా: అరటిమొక్క పూవు వదలెను,
- వదవదలాడు : దే. అ. క్రి. 1. చలితో వణచు
2. బాగుగా మాగినపండ్లు మెత్తనగు.
- వదిగొను : దే. అ. క్రి. చెప్ప
- వదులు : దే. అ. క్రి. బిగువు తప్పు.
- వధించు : సం. స. క్రి. 1. మారణముచేయు.
2. చంపు.
- వద్దైపోవు : } సం. అ. క్రి. అత్యధికశ్రమపడు.
- వధయిపోవు: } ఉదా: పాపం ఆపిల్లాడు ప్రొద్దుటినుంచి
వద్దైపోయినాడు.
- వనటు : దే. అ. క్రి. దుఃఖించు.

- వసటుగొను : దే. అ. క్రి. దుఃఖపడు.
- వనరు : దే. అ. క్రి. 1. శోకించు.
2. దీనాలాపము లాడు.
3. విలపించు.
- వన్నె తేలు : దే. అ. క్రి. 1. రంగెక్కు.
2. చాయతేలు.
- వన్నెదలుగు : దే. అ. క్రి. నగ్గు.
- వన్నెపెట్టు : దే. స. క్రి. కాంతి గలిగించు.
- వన్నెమీలు : దే. అ. క్రి. రంగు అతిశయించు.
- వన్నెలుచూపు : దే. అ. క్రి. నైపుణ్యము కనబఱచు.
- వన్నెలపచరించు : దే. అ. క్రి. పైపై విలాసములు చూపు.
- వపదీయు : దే. స. క్రి. 1. బాధించు. 2. యాగీయపశువు కుడి
డొక్కనుండి మొక పలుచనిపొరను దీయు.
- వమ్మగు : దే. అ. క్రి. వ్యర్థమగు.
- వమ్మవోవు : దే. అ. క్రి. 1. వ్యర్థమగు.
2. నష్టమగు.
- వయాళించు : దే. అ. క్రి. విహరించు.
గూ. నయ్యాళించు.
- వయిచు : దే. స. క్రి. వైచు. బస. 3 ఆ.
- వరగలించు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.
2. నటలు.
- వరటు : దే. అ. క్రి. కృశించు.
సీ. సంతతంబును గృత్రచాంద్రాయణాదుల
వరటుచునుంట యెవ్వరికి మెచ్చు. భీమ. 4 ఆ.
- వరపడు : దే. అ. క్రి. వరములకై దేవతలమోల సాష్టాంగ
పడి దినముల తరబడియుండు.
- వరపుబడు : దే. అ. క్రి. ప్రాణాచారములుపడు.

- వరించు : సం. స. క్రి. వగణముచేయు, కోసు. నూ. వరిముం.
- వరుగగు : దే. అ. క్రి. ఎండిపోవు.
- వరులు (రు) : దే. అ. క్రి. వదలు.
- వర్గించు : సం. స. క్రి. వర్గీకరించు.
- వర్జించు : సం. స. క్రి. విడుచు.
- వర్ణించు : సం. స. క్రి. 1. స్తుతించు.
2. పొగడు.
- వర్తించు : } సం. అ. క్రి. 1. ఉండు.
వర్తలు, వర్తలు : } 2. వ్యవహరించు.
- వర్ధించు : సం. స. క్రి. 1. వర్ధిల్లు, జేయు.
2. పెంచు,
- వర్ధిలు (లు) : సం. అ. క్రి. వృద్ధిపొందు.
- వర్షించు : సం. అ. క్రి. వానకురియు.
- వర్షింపు : వై. అ. క్రి. వానకురియు.
- వజ్రదగట్టు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రవాహముగా మాటు.
2. జననమూహము తగ్గక సాగివచ
- వరదవాటు : దే. అ. క్రి. ప్రవహించు.
- వజ్రపునఁబడు : దే. అ. క్రి. 1. ఎండిపోవు.
2. వరములు వెనుకపట్టు.
- వజరు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.
2. వర్తలు.
3. వ్యాపించు.
- వజ్రవట్టుగొను : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి యొడు.
- వజ్రనగు : దే. అ. క్రి. నాలుకకు మిక్కిలి కారముగా నుం
- వజ్రనగు : దే. అ. క్రి. గుంటలేర్పడు. (తెలం)
- వజ్రోడు : దే. అ. క్రి. వజ్రోడు.
- వజ్రోడు : దే. అ. క్రి. ప్రవహించు, వజ్రగు.

- వలకట్టు : దే. స. క్రి. అనుకూలపఱచు.
- వలగొను : దే. స. క్రి. 1. ప్రదక్షిణించు.
2. చుట్టుకొను.
- వలచు : దే. అ. క్రి. 1. వాసనకొట్టు.
2. వాసన నచ్చునట్లు వీచు.
స. క్రి. 1. కోరు.
2. కామించు.
- వలచుట్టు : దే. అ. క్రి. వలగొను.
- వలపలించు : దే. అ. క్రి. వలగొను, ఎడమప్రక్కగా పోవు
- వలపించు : దే. స. క్రి. వలచునట్లుచేయు.
- వలపుగొను : దే. స. క్రి. కామించు.
- వలయు : దే. అ. క్రి. 1. ఇష్టమగు.
2. ఆవశ్యకమగు.
3. యుక్తమగు.
4. విహితమగు.
- వలయెత్తు : దే. అ. క్రి. కామోద్రీక్తమగు.
- వలలోవేసికొను : దే. స. క్రి. తన మాయలో చిక్కించుకొను.
- వలవలమను : { దే. అ. క్రి. 1. శోకించు.
- వలవలయెడ్చు : { 2. మిక్కిలియెడ్చు.
- వలసతీయు : { దే. అ. క్రి. రాజోపద్రవాదులచేత
- వలసపోవు : { దేశాంతరము పట్టు.
- వలిగొను : { దే. అ. క్రి. 1. చలిగొను.
- వలిబట్టు : { 2. నణచు.
3. చల్లబెడు.
- వలియ(బాటు : దే. అ. క్రి. వేగముగా పరుగెత్తు.
- వలియు : దే. అ. క్రి. సన్నగిల్లు.
- వల్చు : దే. స. క్రి. రూ. వలచు.

- వల్లకాకపోవు : దే. అ. క్రి. 1. స్వాధీనముతప్ప.
2. వీలులేకపోవు.
- వల్లకాదను : దే. అ. క్రి. చేతఁగాదను.
- వల్లవప్పు : దే. అ. క్రి. 1. వైపువప్పు.
2. చేయిజాటిపోవు.
- వల్లనగు : దే. అ. క్రి. సాధ్యమగు.
- వల్లనవేయు : దే. అ. క్రి. నల్లించు. గూ. నల్లెవేయు.
- వల్లించు : దే. స. క్రి. 1. నల్లెవేయు.
2. నల్లెవేయించు.
- వల్లపోవు : దే. అ. క్రి. 1. కలగుఁడుపడు.
2. వాడిపోవు. (తెలం.)
- వల్లు : దే. అ. క్రి. (గూ. బిల్లు.)
“వారలు పెండియేమిటికి నల్లనటంటి నటంచుఁ బల్లినన్.” హం. వి. 5 ఆ.
- వల్లెవేయు : దే. స. క్రి. 1. పొగరెక్కిన పశువులకు బండము వేయు.
వల్లెనైచు వారెవ్వరు మల్లరాల.
ఉ. హ. 4 ఆ.
2. నల్లించు.
- వశపడు : దే. అ. క్రి. స్వాధీనమగు.
- వశీకరించు : సం. స. క్రి. చుండుమాకులచే లోబడుచుకొను.
- వసపడు : దే. అ. క్రి. స్వాధీనమగు.
- వసపోవు : దే. అ. క్రి. శక్యమగు.
- వసమఱు : దే. అ. క్రి. వశము తప్ప. ప్రే. వసమఱుజేయు
చ. అనుకు లెసంగినప్పు డచురావళిగుంగినయపు ధర్మముల్
వసమఱి తూలినప్పు డవనర్గమువ్రాలినయపు భాగ.

వసించు :	సం. అ. క్రి. 1. వాసముచేయు. 2. ఉండు. గూ. వసియించు.
వసిగొను :	దే. స. క్రి. పూను.
వసిలిపోవు :	దే. అ. క్రి. తొలగెను.
వసివాలు :	దే. స. క్రి. 1. వాడిపోవు. 2. మిక్కిలి సొగపాటు.
వసివా కుప్పవాడు :	దే. అ. క్రి. మిక్కిలి కృశించు.
వసులు :	దే. అ. క్రి. తొలగెను.
వహించు :	సం. స. క్రి. తాల్చు.
వహియించు :	

వా

వాచు :	దే. స. క్రి. 1. నంచ (గూ.) 2. వాగించు.
వాంఛించు :	సం. స. క్రి. 1. కోరు. 2. కాంక్షించు.
వాఱలువేయు :	దే. అ. క్రి. తబకలాడు.
వాఱు :	దే. అ. క్రి. 1. నదలు. 2. మ్రోగెను.
వాఱుచు :	దే. అ. క్రి. 1. ఏకరు. 2. ఉత్కంఠపడు (మోమువా) 3. లావెక్కు (కాలువాఱుచు.)
వాకట్టువడు :	దే. అ. క్రి. నోరు మూతపడు.
వాకలు చేయు :	అన్య. దే. స. క్రి. 1. విచారించు. 2. తెలిసికొను.

- వాక్యోను : దే. అ. క్రి. 1. మాటాడు.
2. అటచు.
- వాక్యోలుపు : దే. స. క్రి. మాటాడచేయు.
- వాక్యచుచ్చు : దే. స. క్రి. 1. పేరుచెప్ప.
2. చెప్ప.
- వాగించు : }
వాయిండు : } దే. స. క్రి. మ్రోయించు.
- వాగు : దే. అ. క్రి. 1. వదలు.
2. మ్రోయు.
- వాచనమునేయు : సం. స. క్రి. చెప్ప. (స్వస్తి)
- వాచటచు : దే. స. క్రి. యాచించు.
అ. క్రి. నడుచు, మొలపెట్టు.
- వాచించు : సం. అ. క్రి. వచించు.
- వాచిపోవు : దే. అ. క్రి. వాచిరిగొను.
- వాచ్యేడు : దే. స. క్రి. (వాచి + చెడు) చెడిపోవు.
- వాచాడు : దే. అ. క్రి. వాచిననుచేయు.
- వాటపడు : దే. అ. క్రి. అనుకూలమగు.
- వాటముగాతిను : దే. స. క్రి. పుష్టిగా తిను.
- వాటముగానుండు : దే. అ. క్రి. అనుకూలముగా నుండు.
- వాటలాడు : దే. అ. క్రి. కొట్లాడు.
- వాడబాటు : దే. అ. క్రి. వాడు.
- వాడిచూపు : దే. అ. క్రి. 1. పొరుషము కనబఱచు.
2. వేగము హెచ్చించు. (కేలం.)
- వాడిమీటు : దే. అ. క్రి. పదునెక్కు రూ. వాడియగు.
- వాడు : దే. అ. క్రి. మ్లానమగు.
స. క్రి. ఉపయోగపఱచు.
తెలియజెప్ప. (పేరువాడి)

- వాడుకపడు : దే. అ. క్రి. 1. పరుపడు.
2. అలనడు.
- వాడుకపెట్టు : దే. అ. క్రి. నతనుపెట్టు.
- వాడుకొను : దే. స. క్రి. 1. ఉపయోగపఱచుకొను.
2. జనులు ప్రవాదముగాఁజెప్పకొను.
- వాడుచు : దే. స. క్రి. (వాడు ధా. ప్రే) (నూ.) వాడు.
- వాడుచూపు : దే. అ. క్రి. వాడిపోవుటకు మొదలగు.
- వాడుదెంచు : దే. స. క్రి. వాడుదేలు, వాడుపడు.
నూ. వాడుపాటు.
- వాడుపడు : ద్వ. అ. క్రి. వాడుపాటు. ప్రే. వాడుపఱచు.
- వాడుపఱచు : ద్వ. స. క్రి. వాడుపాటు ధా. ప్రే.
- వాతఁబెట్టు : దే. అ. క్రి. నోటఁబెట్టు.
స. క్రి. అర్పించు.
ఉదా: నిష్కరణముగా పులి వాతఁబెట్టితిమి.
- వాదడుచు : దే. అ. క్రి. వాదించు (నూ.) వాదాడు.
- వాదించు : సం. అ. క్రి. వాదులాడు, వాదమునేయు.
- వాదిడు : దే. అ. క్రి. (వాడు + ఇడు) వాదముచేయు.
- వాదులాడు : దే. అ. క్రి. 1. తగాదాలాడు.
2. వాగ్వివాదములు సలుపు.
- వాను : దే. అ. క్రి. కున్నురి కుండలుచేయు.
- వాపసు చేయు : అన్య. దే. స. క్రి. తిరిగి యిచ్చు.
- వాపిరిగొను : దే. అ. క్రి. వాచిపోవు.
- వాపిరియోడు : } దే. అ. క్రి. దేబిరించు.
వాపిరోడు : }
- వాపుచ్చు : దే. అ. క్రి. నోరుతెఱచు.
- వాపోవు : దే. అ. క్రి. 1. అఱచు.
2. ఏడ్చు.

వామహస్తముచూపు: దే. స. క్రి. లేదను

అ. క్రి. మొండిచేయిచూపు.

వాము : దే. అ. క్రి. జాటు.

వాయగొట్టు : దే. స. క్రి. 1. వాచునట్లుగొట్టు.
2. నలగగొట్టు.

వాయాడు : దే. అ. క్రి. వాగ్దానభంగముచేయు.

వాయారు : దే. అ. క్రి. నోరు పడిపోవు.

వాయించు : దే. స. క్రి. 1. వాదనమునేయు.
2. మ్రోగించు.
3. కొట్టు.

“నాలుగు వాయించి కూర్చుండబెట్టిని ”

వాయోడు : దే. అ. క్రి. 1. మాట పిటికియగు.

2. మాటాడ లేకపోవు.

2. వాగ్దానభంగముచేయు.

వారబట్టు : దే. అ. క్రి. ఆపోశించు.

వారబెట్టు : దే. స. క్రి. అన్నము వార్చు.

వారబోయు : దే. స. క్రి. 1. గ్రామదేవత యారేగునపుడు వేప
మండలువేసిన నీను క్రుమ్మరించు.
2. ధారపోయు.

వారడు : దే. అ. క్రి. ఆగిపోవు.

వారబోవు : దే. అ. క్రి. ఒప్పిష్ఠయగు.

వారించు : సం. స. క్రి. 1. అడ్డగించు.
2. నివారించు.

వారు : దే. అ. క్రి. 1. రెండుచేతులతోతాటారు. ఓరచివ్వు
2. ఉడుగు.

3. దేనినిగాని నన్నగా కోయు,
(తోలు వారులు.)

4. వడియు. [ఉదా: గంజివారెను.]

వార్షు :

దే. అ. క్రి. 1. ఆచమించు.

2. సంధ్యవార్షు.

స. క్రి. 1. ప్రతీక్షించు.

2. అన్నములోని గంజయోడ్చు.

వార్తకెక్కు : దే. అ. క్రి. ప్రసిద్ధికెక్కు.

వార్తలాడు : దే. అ. క్రి. 1. చమత్కారముగా మాట్లాడు.

విప్రనారాయణచరిత్ర. విరా.

2. కై వారముచేయు.

చిత్రకూట మాహాత్మ్యము.

వాలయించు : దే. స. క్రి. 1. నిర్బంధించు. ప్రే. వాలయించు.

వాలాయముతీర్చు : దే. అ. క్రి. మొగముచూపించిపోవు. (సనిచేయక)

వాలయించిచేయు : దే. స. క్రి. 1. తప్పకచేయు.

2. వల దన్నను చేయు.

వాలారు : దే. అ. క్రి. 1. పదునగు.

2. వాడియగు.

వాలార్చు : { దే. స. క్రి. వాలఁజేయు.

వాలించు :

వాలు : దే. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.

2. క్రిందికి దిగు.

3. ఒకగు.

4. వంగు.

5. అతిక్రమించు.

వాలుచు : దే. స. క్రి. వాలఁజేయు.

వాలుచేయు : దే. స. క్రి. 1. పొడవు, లేక, కూచి చేయు.

2. ఏటవాలుచేయు.

వాల్చు : దే. స. క్రి. 1. వాలఁజేయు.

2. నంచు. 'తలవాల్చు.'

'మంచము వాల్చు.'

- వాఱూరు : దే. అ. క్రి. ఆలస్యమగు.
- వాసనకట్టు : } దే. స. క్రి. వాసనపోకుండ మూతగట్టు.
- వాసనగట్టు : }
- వాసనగొట్టు : దే. స. క్రి. కంపుగొట్టు.
- వాసపోయు : దే. అ. క్రి. వాసాలు పఱచు.
- వాసింఁచు : దే. అ. క్రి. 1. వసింఁచు.
2. వాసనకట్టు.
3. ప్రసిద్ధికెక్కు.
- వాసికెక్కు : దే. అ. క్రి. ప్రసిద్ధిగోను
- వాసిచేయు : దే. స. క్రి. ప్రసిద్ధిని కల్గించు.

వి

- వింగడింఁచు : దే. స. క్రి. 1. వేటుపఱచు.
2. విభజించు.
- వింజమాకిడు : దే. అ. క్రి. వింధ్యము సూర్యు నడ్డగించు.
- వింజమాకిడు : దే. అ. క్రి. 1. వింధ్యారణ్యము చిగిరించు.
2. వింధ్యను ఆజ్ఞపెట్టు.
- వికటింఁచు : సం. అ. క్రి. 1. వంకరయగు.
2. ఎరురు తిరుగు.
3. వ్యతిరేకమగు.
- వికర్షించు : సం. స. క్రి. లాగు.
- వికారముగా నుండు : సం. అ. క్రి. 1. అజీర్ణముచేత, వైత్యముచేత
- ఁగోకు వచ్చినట్లుండు.
2. అసుందరముగా నుండు.
3. వస్తువునహజాకృతిమాలియుండు
- వికారింఁచు : సం. స. క్రి. మార్పు కలిగించు.

వికాసించు :

వికసించు :

వికాసిలు :

వికాసిలు :

సం. అ. క్రి. 1. వికాసముపొందు.

2. విప్పగు.

విక్రనవిలుగు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి విలుగు.

విక్రవిరియు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి విరియు.

విక్కు : దే. అ. క్రి. 1. విజృంభించు.

2. గర్వించు.

3. బద్ధకము నడలుటకై ఒడలు
విలుచుకొను.

విక్రమించు : సం. అ. క్రి. శౌర్యముచూపు.

విక్రయించు : సం. స. క్రి. అమ్ము.

విక్షేపించు : సం. స. క్రి. 1. ఎగురవేయు.

2. విసరివేయు.

విగాహించు : సం. అ. క్రి. 1. మునుగు.

2. ప్రవేశించు.

విగుర్వించు : సం. అ. క్రి. ప్రయత్నముచేయు.

‘గుర్వీ ఉద్యమనే.’ ధాతుపాఠ

విగ్రహించు : సం. అ. క్రి. విగోధించు.

విఘటించు : సం. స. క్రి. విఘటనముచేయు.

విఘాతించు : సం. స. క్రి. 1. చెఱుచు.

2. చంపు.

విఘూర్ణించు : సం. స. క్రి. 1. చలించు.

2. మ్రోగు.

విఘ్నపడు : సం. అ. క్రి. అడ్డుపడు.

విచరించు :

విచలించు :

సం. అ. క్రి. సంచలించు.

- విచారపడు : సం. అ. క్రి. 1. సంతాపించు.
2. కలనరపడు.
- విచారించు : సం. అ. క్రి. 1. ఆలోచించు.
2. సంతాపించు.
స. క్రి. 1. చావుకు పరానుగ్మచేయు.
2. సంగతులు అడిగి తెలిసికొను.
- విచేష్టించు : సం. అ. క్రి. మిక్కిలి చేష్టలు కలది యగు.
- విచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. విరియు.
2. విరియఁజేయు.
3. చీలు.
- విచ్చుమొగ్గుగు : దే. అ. క్రి. చెల్లాచెదరగు.
- విచ్చేయు : దే. అ. క్రి. 1. నచ్చు.
2. పోవు.
- విజయంచేయు : } నై. అ. క్రి. 1. నచ్చు.
విజయముచేయు : } 2. పోవు.
- విజృంభించు : సం. అ. క్రి. 1. చెలరేగు.
2. వికసించు.
- విజ్ఞాపించు : సం. స. క్రి. విన్నవించు.
- విజ్ఞ : } దే. అ. క్రి. 1. వ్యాపించు.
విజ్ఞాపకు : } 2. తన్నుకొనుటయందు శ్వనిచే
విజ్ఞోడుపడు : దే. అ. క్రి. 1. భేదపడు.
2. వ్యత్యయనుగు.
- విటతాటనమగు : దే. అ. క్రి. కలఁతపడు.
- విటతాటమాడు : దే. స. క్రి. 1. కలఁత నొందించు.
2. తాఱుమాఱుసేయు.
- విడంబించు : సం. స. క్రి. 1. అనుకరించు.
2. మోసపుచ్చు.

- విడదీయు : సం. స. క్రి. వేలుచేయు.
- విడద్రొక్కు : దే. స. క్రి. విడుచు.
- విడచిలిచ్చు : దే. అ. క్రి. భార్యాభర్తలు విడిపోవు.
- విడియమునేయు : దే. అ. క్రి. తాంబూలము సేవించు.
- విడియు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రమాణికులు చారిలో దిగు.
2. జాతు.
- విడిలించు : దే. స. క్రి. వేలుచేయు.
- విడివడు : దే. అ. క్రి. 1. వీడు
2. తెగనుండి వేలువడు.
3. నిర్బంధమునుండి తొలగగు.
- విడివోవు : దే. అ. క్రి. 1. నడుచు.
2. విడినడు.
- విడు : దే. స. క్రి. 1. వీడు.
2. విడుచు.
- విడుగు : దే. అ. క్రి. వికసించు.
- విడుచు : దే. స. క్రి. 1. విడదీయు.
2. విమోచనము సేయు.
- విడువలపెట్టు : దే. స. క్రి. విముక్తునిచేయు.
- విడువడు : ద్వ. అ. క్రి. (విడుపు + వడు) విడినడు.
- విడుపు : దే. స. క్రి. విడుచు.
- విడెమునేయు : దే. అ. క్రి. తాంబూలము సేయు;
గూ. విడియము సేయు.
- వికర్కించు : సం. స. క్రి. 1. ఊహించు.
2. సంశయించు.
- వితాకుపడు : దే. అ. క్రి. నిశ్చేష్టమగుడుగు.
- విదలించు : దే. స. క్రి. 1. చులకనచేయు.
2. నీర్పు మొనప విదిరించు. (చుల

- విదళించు : సం. స. క్రి. ఖండించు.
- విదారించు : సం. స. క్రి. చీల్చు.
- విదిరించు : దే. స. క్రి. విదరింపఁజేయు.
- విదురు : దే. అ. క్రి. 1. విదురుచు.
2. విదులు.
- విదురుచు : దే. స. క్రి. విదురఁజేయు, విదిలించు,
విదులుచు.
- విదులు : దే. అ. క్రి. రాలు. ప్రే. విదులుచు.
- విదైములాడు :
విదైములునెయు : } దే. అ. క్రి. పసిపిల్లలు నిలుచు.
- విదైలాడు : దే. అ. క్రి. విద్యాప్రకర్ష చూపు.
- విదైలు చూపు : దే. అ. క్రి. ప్రావీణ్యము కనబఱచు.
- విద్యోతించు : సం. అ. క్రి. ప్రకాశించు.
- విద్రవించు : సం. అ. క్రి. పాటిపోవు.
- విద్రావించు : సం. స. క్రి. పాటిపోవునట్లు చేయు.
- విద్రుచు : దే. స. క్రి. విదిలించు. గూ. విదురుచు.
- విద్రోహించు : సం. స. క్రి. అన్యాయముచేయు.
- విద్యేషించు : సం. అ. క్రి. 1. వగలాను.
2. నిరోధించు.
- వినించు : సం. స. క్రి. 1. కట్టడిసేయు.
2. ఏర్పాటుసేయు.
- వినాయించు : మి. స. క్రి. వేటుచేయు.
- వినిందించు : సం. స. క్రి. మిక్కిలి నిందించు.
- వినికెడిచేయు : దే. స. క్రి. తెలియఁజేయు.
- వినిపించు : దే. అ. క్రి. వినవచ్చు.
స. క్రి. విననట్లు చేయు.

వినియోగించు : సం. స. క్రి. 1. ఉపయోగపఱచు.

2. దేవునికి నై వేద్యము పెట్టు.

విను : దే. స. క్రి. ఆకర్షించు.

వినుకునేయు : దే. అ. క్రి. విను.

వినుచు : దే. అ. క్రి. వివచింపు.

ప్రే. వివేచింపు, వినిపించు.

వినిపించు : సం. అ. క్రి. క్రితములచేత ప్రార్థింపు.

విన్ననగు : దే. అ. క్రి. 1. వివర్ణింపు.

2. చిహ్నబోవు.

విన్నబడు :
విన్నబోవు : } దే. అ. క్రి. వివర్ణింపు.

విన్నవించు : దే. స. క్రి. 1. మనవిచేయు.

2. విజ్ఞాపించు.

విన్నానముచూపు : దే. అ. క్రి. నేర్పు ప్రదర్శించు.

విప్పు : దే. స. క్రి. 1. ఊడదీయు.

2. కట్టు విప్పు, బంధము సడలించు.

సంత్రపుకట్టు విప్పు.

3. పురి విప్పు, నెమలి పింఛము

విరియించు, త్రాడుపురి సడలించు.

4. చీర విప్పు, కోక యూడదీయు.

5. పొడుపుకథ విప్పు = పొడుపుకథ

లోని తాత్పర్యము చెప్పు.

6. వివరించు. (విప్పిచెప్పు.)

విప్పునేయు : దే. స. క్రి. 1. పెంచు.

2. తెలుచు.

విభజించు : సం. స. క్రి. 1. వంచు.

2. విభాగించు.

- విభాళించు : సం. స. క్రి. నుదురు పగులగొట్టు.
అ. క్రి. పగాక్రమము నెఱపు.
- విమర్శించు : సం. స. క్రి. చంపు.
- విమర్శించు : సం. స. క్రి. 1. పరానుర్థచేయు.
2. అనుశీలనము చేయు.
- విమోహించు : సం. స. క్రి. మిక్కిలి మోహించు.
- విచ్యుమందు : దే. అ. క్రి. సంబంధము చేయు.
- విరగఁబూయు : దే. అ. క్రి. విశేషముగాఁ బూయు.
- విరచించు : సం. స. క్రి. విశేషముగా రచించు.
- విరజిమ్ము : దే. స. క్రి. మిక్కిలిగాఁ జిమ్ము.
- విరతిపొందు : ద్వ. అ. క్రి. 1. అనిష్టతను పొందు.
2. విముఖతను పొందు.
- విరమించు : సం. అ. క్రి. 1. విశ్రాంతి పొందు.
2. ఉడుగు.
- విరవారు : దే. అ. క్రి. చెదరి పాజిపోవు.
- విరవిరలాడు : దే. అ. క్రి. శైలసంస్కారము మాలిన శరీర పగులుటకుఁ బూర్వస్థితిని గలుగు.
- విరవిరవాలు : } దే. అ. క్రి. విలవిలపోవు.
- విరవిరవోవు : }
- విరసించు : సం. అ. క్రి. విరసత్వము పొందు.
- విరాగిలు : సం. అ. క్రి. వైరాగ్యము పొందు.
స. క్రి. ద్వేషించు.
- విరాజిల్లు : సం. అ. క్రి. ప్రకాశించు.
- విరిచికట్టు, విఱిచిరట్టు : దే. స. క్రి. చేతులు నెనుకకుఁదీసి కట్టు
- విరిపోటునేయు : దే. స. క్రి. భదించు. కా.
- విరియఁజిమ్ము : దే. స. క్రి. మిక్కిలిగాఁ జిమ్ము.
- విరియఁబడు : దే. అ. క్రి. ఏడు, విరియు.

విరియఁబాటు : దే. అ. క్రి. 1. వికసనోన్ముఖమగు.
2. వ్యాపించు.
3. పగులు.

విరియఁబూయు : దే. అ. క్రి. అధికముగా పుష్పించు.

విరియఁబోయు : దే. స. క్రి. కేశాదికమును వ్రేలాడ విడుచు.

విరియు : దే. అ. క్రి. 1. వికసించు.
2. తగులు.
3. వీడు.
4. చెదరు.
5. తొలఁగు.
6. ఉప్పొంగు.

విరివాటు : దే. అ. క్రి. 1. పాయవడు.
2. చీలు.

విరోధించు : సం. అ. క్రి. 1. నిరోధించు.
2. పగఁగొను.

విఱుగఁగాయు : దే. అ. క్రి. విఱుగఁబండు.

విఱుగఁద్రొక్కికొను : దే. అ. క్రి. 1. క్రిక్కిరియు.
2. కాళ్ళు తడఁబడఁజేయు.

విఱుగఁబండు : దే. అ. క్రి. అధికముగాఁ బండు.

విఱుగఁబడు : దే. అ. క్రి. 1. గర్వించు.
2. ఓడు. ఆము. 6 ఆ.
3. కూలిపోవు.
4. అత్యంతాగ్రహము చూపు.
5. పొగరు చూపు.
6. విజృంభించు.
(విఱుగబడినప్పుడు)

- విజుగు : దే. అ. క్రి. 1. తునియు.
2. ఓడు.
3. పాకముచెడు.
(పాలువిజుగు, నెత్తురువిజుగు,
మనసు విజుగు.)
4 విషాదులు నిర్వీర్యమగు.
- విజీచికట్టు : దే. స. క్రి. విరిచికట్టు.
విజుచు : దే. స. క్రి. (విజుగు ధా. ప్రే.)
1. రంగువిజుచు.
2. ఒడలు విజుచుకొను.
3. జొమ్ము విజుచుకొను.
4. కట్ట మొ॥వానిని ఖండించు.
- విజుచుకతిను : దే. స. క్రి. మిక్కిలిగా (ఎదుటివారి యిష్టానిష్టములతో నిమిత్తములేకుండ) తిను.
- విజ్జవీగు : దే. స. క్రి. మిక్కిలి నిక్కు.
అ. క్రి. గర్వపడు.
- విలంఘించు : సం. స. క్రి. దాటు.
- విలంబించు : సం. అ. క్రి. విలంబముసేయు.
- విలసించు : సం. అ. క్రి. దుఃఖముతో ప్రలాపించు.
- విలవిలపోవు : } దే. అ. క్రి. విహ్వలత నొందు.
విలవిలలాడు : }
విలసిల్లు . సం. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.
2. ఒప్పు.
- విలాపించు : సం. అ. క్రి. విలపించు.
- విలీనీకరించు : సం. స. క్రి. కలియు.
- విలియ(యా)వేయు : దే. స. క్రి. 1. సరిచూచు.
2. ఏర్పరచు.

విలుచు (బుచ్చు) : దే. స. క్రి. వెలయిచ్చి కొను.

విలోకించు : సం. స. క్రి. 1. చూచు.

2. ఆలోచించు.

వివక్షించు : సం. అ. క్రి. 1. తేడా తెలిసికొను.

2. చెప్ప నిచ్చించు.

వివదించు : సం. అ. క్రి. 1. కలహించు.

2. వాదపడు, రూ. వినాదపడు.

వివరపుట్టు : సం. అ. క్రి. వివరముగా తెలియు. మత్స్య. 1 ఆ.

వివరించు : సం. స. క్రి. 1. వక్కాణించు.

2. విచారించు.

3. విశదపఱచు.

వివరుజేయు : దే. స. క్రి. తిరస్కరించు.

“శంబకు వలయంబు నవదరించు కరంబు
తూడు వివరుజేయు దోడ్కుగంబు.”

యా. వి. వి.

వివహమగు : } సం. స. క్రి. పెండ్లాడు.

వివాహమగు : }

వివేకించు : సం. స. క్రి. 1. విచారించు.

2. విడబఱచి తెలిసికొను.

వివేచించు : సం. స. క్రి. వివేచనసేయు.

విశదించు : సం. స. క్రి. విశదముగా చెప్పు. వాసి. 4 ఆ.

విశదీకరించు : సం. స. క్రి. స్పష్టము చేయు.

విశిష్టాచేయు : సం. స. క్రి. తనకు సంబంధించినంతవఱకు
బహిష్కరించు.

విశసించు ; సం. స. క్రి. యజ్ఞములోఁ బశువులను జంపు.

విశేషించు : సం. అ. క్రి. 1. అతిశయించు.

2. అధికమగు.

స. క్రి. ఒక అధికవిషయమును జెప్పు.

విశ్రమించు : సం. అ. క్రి. విశ్రమిల్లు, విశ్రామించు.
అలసట దేటు.

విశ్లేషించు : సం. స. క్రి. విడబడచు.

విశ్వసించు : సం. స. క్రి. నమ్ము.

విషమించు : సం. అ. క్రి. చెడు.

2. విరోధించు

విషముగ్రక్కు : దే. అ. క్రి. ద్వేషము ప్రకటించు.

‘వాడు విషము క్రక్కుచున్నాడు.’

విషయించు : సం. స. క్రి. 1. విషయముచేయు.

2. సంగమించు.

3. చూచు.

4. కూర్చినచ్చు.

(విద్యజ్ఞులు నిన్ను విషయించి వత్తుడు)

విషయీకరించు : సం. స. క్రి. ఉద్దేశించు.

విషాదించు : సం. అ. క్రి. ఖేదపడు.

విష్ఠించు : సం. అ. క్రి. విష్ఠచేయు, మలవిసర్జనముచేయు.

విసంచుచేయు : దే. స. క్రి. పంచిపెట్టు.

విసంవాదించు : సం. అ. క్రి. సానర్జ్యము లేకయుండు.

విసరికొట్టు : } దే. స. క్రి. 1. తిరస్కరించు.

విసరికొను : } 2. లోకునచేసి మాటలాడు.

విసరిపాటవేయు : దే. స. క్రి. గిరవాటుపెట్టు.

విసరియాడు : దే. స. క్రి. విసరు (తిరుగలి మున్నగువానితో.)

విసర్జించు : సం. స. క్రి. 1. విడుచు.

2. విసర్జనముచేయు.

విసర్పించు : సం. అ. క్రి. వ్యాపించు.
 'ధాత కేశంబులు విశీర్ణంబులై తలకెక్కి
 విసర్పించు కతంబున సర్పంబులు పుట్టి.'
 వి. పు. 1ఆ.

విసరు : దే. అ. క్రి. 1. బయలుపడు.
 2. నీచు.
 3. వేయు.
 స. క్రి. 1. ఆడించు.
 2. మాటలు విసరు.
 3. పాఠవేయు.
 4. అవతలవానిని తిరస్కరించు.

విసవిసనడుచు : దే. అ. క్రి. విసరుగా నడచు.

విసవిసలాడు : దే. అ. క్రి. అనిష్టము, కోపము, కార్పణ్యము,
 మొ॥ నవిప్రకటించు.

విసికించు : దే. స. క్రి. మనస్సునకు శ్రమ కలుగఁజేయు.

విసిగిక్కును : } దే. అ. క్రి. విసుగుపొందు.
 విసివిక్కును : }

విసుగు : దే. అ. క్రి. బడలికచే చికాకుపడు.
 చూ. విసువు.

విసుగెత్తు : దే. అ. క్రి. చీకాకుపడు.

విస్తరించు : సం. స. క్రి. విస్తరిలఁజేయు.

విస్తరిలు : } సం. అ. క్రి. వ్యాపించు.
 విస్తరిలు : }

విస్పష్టపడు : సం. అ. క్రి. విస్పష్టమగు.
 స. క్రి. విస్పష్టముచేయు.

విస్ఫారమగు : సం. అ. క్రి. విస్తృతమగు.

విస్ఫురించు : సం. అ. క్రి. 1. భుజాదులు అడరు.
2. బాగుగా మనస్సుకు తట్టు.

విస్మరించు :
విస్మృతినొందు: } సం. స. క్రి. మఱచు.

విహరించు : సం. అ. క్రి. విహారముచేయు.
స. క్రి. 1. అగ్నులను విహరించు. (అనగా)
ఆహుతికనుకూలముగాజ్వలించజేయు
2. వ్యభిచరించు.

విహ్వలించు : సం. అ. క్రి. భయాదులచేత అనయనముల
స్వాధీనత తప్పినవాడగు.

విహరించు . సం. అ. క్రి. విహరించు.

వీ

వీగిపోవు : దే. అ. క్రి. వదలిపోవు.

వీగియాడు : దే. అ. క్రి. 1. చలించు.
2. తూగాడు.

వీగు : దే. అ. క్రి. 1. తొలగు (గొడ్డువీగు.)
2. భారమగు.
3. నిక్కు.
4. భారముచేత జవజవలాడు.
5. ఓడిపోవు.

వీక్షచేయు : సం. స. క్రి. వీక్షించు. మత్స్య. 1 అ

వీక్షించు : సం. స. క్రి. చూచు.

వీచు : దే. అ. క్రి. విసరు.

వీటతాటముసేయు: దే. స. క్రి. చెల్లాచెదరు చేయు.

వీటిబుచ్చు : దే. స. క్రి. శ్వర్థపుచ్చు.

- వీటిఁబోవు : దే. అ. క్రి. 1. దూషితమగు.
2. వ్యర్థమగు.
3. నష్టమగు.
- వీడికోలు సేయు : దే. స. క్రి. 1. ఓడిపోవు, 2. వంపు.
- వీడు : దే. అ. క్రి. 1. నదలు.
2. కొనసాగు (తీగెలు వీడంగ.)
3. వీడఁజేయు.
- వీడుకొను : దే. స. క్రి. 1. పోయినచెప్పదనని చెప్పకొని వదలు.
2. వదలు.
ప్రే. వీడుకొలుపు, వీడుచు.
- వీడుచు : దే. స. క్రి. వీడునట్లుచేయు. (రూ.) విడుచు.
- వీడుజోడాడు : దే. అ. క్రి. వ్యత్యస్తమగు.
- వీడుపడు : దే. అ. క్రి. 1. మాటుపడు.
2. భేదపడు.
3. తడఁబడు. రూ. వీడునడు, వీడ్వడు.
- వీడువిడియు : దే. అ. క్రి. దండువిడియు.
'అతులితోత్సాహమున వేటలాడియాడి
కడగి యచ్చోటనే వీడు విడిసెగాన.' శుక.
- వీడెము సేయు :
వీడ్యము సేయు : } దే. అ. క్రి. తాంబూలమువేయు.
- వీడ్కొను : దే. స. క్రి. సెలవు పుచ్చుకొను. రూ. వీడుకొను.
- వీడ్కొలుపు : దే. స. క్రి. [రూ] వీడుకొలుపు.
- వీతెంచు : దే. అ. క్రి. 1. వీచు.
2. విసరు.
- వీనిచ్చు : దే. అ. క్రి. చెవియొగ్గు.
- వీనుమిగులు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రసిద్ధికెక్కు.
2. అతిశయించు.

వీపడచు : దే. స. క్రి. భయములేదని చెప్పటకై వీపు చాప

వీపుచాచు : దే. స. క్రి. 1. ధైర్యముచెప్ప.
2. మర్దించు.

వీపునఁజుటచు : దే. స. క్రి. వీపుమీఁదఁగొట్టు.

వీటిడివోవు : దే. అ. క్రి. వృశయగు.

వీలగు : దే. అ. క్రి. అనుకూలమగు.

వీలు : దే. స. క్రి. ఉపయోగించు.

వీలుచెడు : దే. అ. క్రి. అనుకూలము లేకపోవు.

వీలుచేయు : దే. స. క్రి. అవకాశము కల్పించు.

వీలుపడు : దే. అ. క్రి. 1. సరిపడు.
2. అనుకూలపడు.
3. అవకాశ మేర్పడు.

వీసరపడు :
వీసరపోవు :
వీసరవోవు : } దే. అ. క్రి. వెలితిపడు.

వృ

వృద్ధియగు : సం. స. క్రి. 1. పెరుగు.
2. వర్ధిల్లు.

వె

వెంటపడు :
వెంటాడు : } దే. అ. క్రి. 1. బాధించు.
2. అనుసరించు.
వెంటిగొను : దే. స. క్రి. విరిగొను.
వెంటిపట్టు : దే. అ. క్రి. గడ్డితో మోకు పేను.

వెగటించు : దే. స. క్రి. వ్యతిరేకించు.

వెగడుపడు : దే. అ. క్రి. తల్లడపడు.

వెగలమగు : దే. అ. క్రి. అధికమగు.

వెచ్చగిలఁబెట్టు : దే. స. క్రి. వేడిచేయు.

వెచ్చఁజూపు : దే. అ. క్రి. వేడిమిచూపు.

వెచ్చఁజేయు : దే. స. క్రి. వేడిచేయు.

వెచ్చనగు : దే. అ. క్రి. వేడియగు.

వెచ్చపట్టు : దే. అ. క్రి. కొద్దిగా జ్వరము పట్టు.

వెచ్చపడు : దే. అ. క్రి. 1. వ్యయమగు.

ప్రే. వెచ్చపఱచు.

వెచ్చపెట్టు : దే. స. క్రి. వ్యయముచేయు.

వెచ్చపోపు : దే. అ. క్రి. వ్యయపడు.

వెచ్చించు : దే. స. క్రి. వెచ్చమునేయు, వ్యయముచేయు.

వెచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. కాగు.

2. తపించు.

కేయా. 3. ౬

వెటకారమునేయు : } దే. స. క్రి. వెక్కిరించు.

వెటకరించు :

వెట్టదీయు : దే. అ. క్రి. చల్లబడు.

‘దేహంబు బలువెట్ట దీసి సిస్టుగ నుండు

‘జలువగాఁ బన్నీట జలకమాడు.’

హంస. 2. ౬

వెడఁగుపడు : దే. అ. క్రి. అవివేకము నందు.

వెడఁగురుపడు : దే. అ. క్రి. జడత్వమునొందు.

వెడనిద్రవడు : దే. అ. క్రి. 1. దొంగనిద్రవోపు.

2. జడత్వమునొందు.

వెడరూపగు : దే. అ. క్రి. పిచ్చిరూపమగు.

వెడలఁగ్రమ్ము : దే. స. క్రి. వెల్లడిచేయు.

వెడలఁబడు : { దే. అ. క్రి. వెడలు, బయలుదేరు.
 వెడలఁబాటు : { ప్రే. వెడలుచు.
 వెడలఁబోయు : దే. స. క్రి. వెల్లడిచేయు.

ఉదా:- నుంచితనము వెడలఁబోసెను.

వెడుపెట్టు : { దే. స. క్రి. నంచించు.
 వెడుమీటు : {
 వెల్లుడుపెట్టు : దే. అ. క్రి. భయముఁగొ చూచు. బస. 2 ఆ.
 వెతకు : దే. స. క్రి. అన్వేషించు. రూ. వెదకు.
 వెదకులాడు : దే. స. క్రి. వెదకుఁగొను.
 వెదచల్లు : దే. స. క్రి. 1. పాఱఁజల్లు,
 2. వ్యాపింపఁజేయు.
 3. విత్తనములుచల్లు [రూ.] వెచ్చల్లు

వెదచిందు : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు.

వెదపెట్టు : దే. స. క్రి. విత్తు.

వెనకు : దే. స. క్రి. వెదకు [రూ.]

వెనుఁబడు : దే. అ. క్రి. భేదపడు.
 స. క్రి. వెంటబడించు.

వెనుకకువచ్చు : దే. స. క్రి. శరణుఁజొచ్చు.
 'భీతంబై వెనుకకు వచ్చిన కపోతంబుఁ గాచిన
 శిబిచక్రవర్తిరీతి.' భాగ.

వెనుకచిక్కు : దే. అ. క్రి. వెనుకఁబడు.

వెనుకదీయు : దే. అ. క్రి. 1. సంకోచించు.
 2. వెనుకకు మఱలు.

వెనుకద్రొక్కు : { దే. అ. క్రి. వెనుదీయు.
 వెనుద్రొక్కు : {

వెనుకపడు : దే. అ. క్రి. 1. కూడఁబడు.

2. వెనుకచిక్కు.

వెనుక వేయు : దే. స. క్రి. కూడబెట్టు.

వెనుక వేసికొనివచ్చు : దే. స. క్రి. పక్షపాతము చేతగాని ప్రేమచేత
గాని మొకని దోషము సమర్థించు.

వెనుకొను : దే. స. క్రి. వెంటబడించు. గూ. వెన్నొను.

వెనుచటచు : దే. స. క్రి. వెంటబడించు.

వెనుచూచు : దే. స. క్రి. ఓడించు.

వెనుచూపు : దే. అ. క్రి. ఓడిపోవు.

వెనుతవులు, వెన్నవులు : దే. స. క్రి. వెంటబడు. గూ. వెన్నవులు.

వెనుదన్ను : దే. స. క్రి. 1. వెనువెంటనే వచ్చు.

2. ధిక్కరించు.

వెనుదీయు : దే. అ. క్రి. వెనుకకు మఱలు.

వెన్నకువన్నువచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. మెత్తని వస్తువు గట్టిపడు.

2. కఠుకెక్కు.

వెన్నడించు : } దే. స. క్రి. 1. వెంటబడించు.

వెన్నడికొను : } 2. తఱుము.

వెన్నంటు :

వెన్నాగు : దే. స. క్రి. రక్షించు.

వెన్నాడు : దే. స. క్రి. వెన్నడించు. గూ. వెన్నడు.

వెన్నిచ్చు : దే. అ. క్రి. వెనుదీయు, ఓడు, వెన్నుచూపు.

వెన్నిడు : దే. అ. క్రి. వెనుదీయు. అను.

వెన్నుచూపు : దే. అ. క్రి. వెన్నిచ్చు, నరి వెన్నుతీయు.

వెన్నుదన్ను : దే. స. క్రి. 1. అనుసరించు.

2. వెనుక నిలుచు.

3. తిరస్కరించు.

4. వెంటబడించు.

“వెన్నడుముల విన్ను వెన్నుదన్ని.” అను.

వెన్నుదీయు : దే. అ. క్రి. వరి మొదలగు వాని కంకి బయటపడు.

వెన్నువిలుగు : దే. అ. క్రి. 1. వీపు విలుగు.

2. పాడువడు.

3. నిరుత్సాహపడు.

వెన్నువేము : దే. అ. క్రి. వీపుచును.

వెన్నొగు : దే. అ. క్రి. వీపిచ్చు.

వెన్నడు : దే. స. క్రి. వెనుబడు.

వెమ్ము : దే. అ. క్రి. తాపమునొందు.

వెరజాడు : దే. అ. క్రి. జాటుకొను.

వెరజా : దే. స. క్రి. 1. జపురుకొను.

2. సంగ్రహించు.

‘జలములు ద్విక్కగ సకలరత్నం
బులు వెరజాసాగరపతి వీడుకొలిపి.’

నృసిం. 2 ఆ.

వెఱజొచ్చు : దే. అ. క్రి. భయముతోజొచ్చు.

“పరిమెయిజొచ్చితొల్లబహుభంగులగ్రాతెడిమిత్రుజైత్రునిం
బారిగొనవచ్చు గ్రీష్మమను పొచ్చెపుబేరి పురారి ఫాలభా

సురపటువహ్నియంచు వెఱజొచ్చిన మస్మధుగాచె.” నృ. 3 ఆ.

వెఱగుపడు : దే. అ. క్రి. 1. ఆశ్చర్యము నొందు.

2. నిశ్చేష్టత నొందు.

వెఱగొందు : దే. అ. క్రి. 1. ఆశ్చర్యము నొందు.

2. భయపడు.

వెఱచుచు : దే. అ. క్రి. భయపడు.

వెఱచు : దే. అ. క్రి. భయమందు.

వెఱపించు : దే. స. క్రి. భయపెట్టు.

వెఱవేకులందు : దే. అ. క్రి. భయజ్వరము నందు.

వెఱైత్తు : దే. అ. క్రి. పిచ్చైత్తు.

వెలందు : దే. అ. క్రి. వెలను గ్రహించు.

“ఈ వెలంది యెడల్ పైడిలో వెలంది.”

వెలకట్టు :	దే. స. క్రి. ఖరీదు నిరూపించు.
వెలకిలబడు :	{ దే. అ. క్రి. పడుటలో వీపుమీదఁ బడు.
వెల్లకిలబడు :	
వెలగఁబెట్టు :	దే. అ. క్రి. నిర్వాహకముసేయు.
వెలచు :	దే. స. క్రి. శుద్ధిచేయు. (పాత్రలు)
వెలచేయు :	దే. స. క్రి. 1. వెలకట్టు.
	2. కొను.

వెలతెలపోవు :	దే. అ. క్రి. వివర్ణత్వమునొందు.
వెలతెలబోవు :	{
వెలవెలఁబాటు :	
వెలవెలఁబోవు :	{ దే. అ. క్రి. నివర్ణమగు.
వెలవెలనగు :	
వెలవెలనవోవు :	{
వెలవెల్లనగు :	
వెలపోయు :	దే. స. క్రి. భాన్యాదులు కొలుచు.
వెలయించు :	దే. స. క్రి. ప్రకటించు.
వెలయు :	దే. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.
	2. ప్రసిద్ధికెక్కు.
	3. బయలుపడు.

వెలరారు :	{
వెలరువాటు :	
వెలరొందు :	
వెలలఁబున్ను :	దే. స. క్రి. తఱుము.
వెలలు :	దే. అ. క్రి. వెడలు. ప్రే. వెలలుచు.
వెలారించు :	{
వెలారుచు :	
వెల్వరించు :	
	దే. స. క్రి. వెడలించు, బయలుపఱచు.

- వెలికిలు : దే. అ. క్రి. 1. వీపు క్రిందగు
2. వీపు క్రిందుగాఁ బరుండు.
- వెలితివడు : దే. అ. క్రి. 1. లోపముచూపు.
2. చ్యుతఁడగు.
- వెలిపించు : దే. స. క్రి. వెలిపఱచు.
- వెలిపుచ్చు : దే. స. క్రి. బయలుపఱచు.
- వెలిదెటు : } దే. స. క్రి. బహిష్కరించు.
- వెలివేయు : }
- వెలియు : దే. అ. క్రి. 1. వాన వెలియు.
2. రంగుతగ్గు.
- వెలివిరియు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రవహించు.
2. ఉబుకు.
3. బయలుపడు.
- వెలివిసరు : దే. అ. క్రి. బయలుపడు.
- వెలుకఁబాటు : దే. అ. క్రి. వెల్ల బాటు.
- వెలుగు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.
2. జ్వలించు.
ప్రే. వెలిగించు.
- వెలుగువేయు : దే. అ. క్రి. 1. (తోటకు) కరవేయు.
2. కంచెవేయు.
- వెలుగొందు : దే. అ. క్రి. ప్రకాశించు.
- వెలుచు : } దే. స. క్రి. తోలు (వశువులను.)
- వెచ్చు : }
- వెలుపలించు : దే. స. క్రి. వెలిపఱచు (రూ) వెల్వఱించు.
- వెలుపించు : దే. స. క్రి. వెలుపుచేయు.
- వెలువడు : } దే. అ. క్రి. బయటఁబడు; బయలుదేరు.
- వెల్వడు : } ప్రే. వెలువరించు; వెలువఱచు.
వెల్వరించు.

- వెలువరించు : దే. స. క్రి. బయటికి వెడలఁ జేయు.
- వెల్లకిలపడు : దే. స. క్రి. వెలకిలఁబడు.
- వెల్లకొట్టు : దే. అ. క్రి. సున్నమువేయు.
- వెల్లచఱచు : దే. స. క్రి. వెల్ల వేయు.
- వెల్లడించు : దే. స. క్రి. శెలియఁజేయు.
- వెల్లనగు : దే. అ. క్రి. వివర్ణతనొందు.
- వెల్లబాటు : దే. అ. క్రి. వెలుకఁబాటు.
- వెల్లవేగు : దే. అ. క్రి. మిక్కిలి శెల్లవారు.
- వెల్లవేయు : దే. స. క్రి. సున్నముకొట్టు.
- వెల్లిగొను : దే. అ. క్రి. ప్రవహించు. (పరంపరగా)
- వెల్లివిరియు : దే. అ. క్రి. 1. బాగుగా ప్రవహించు.
2. వఱదఁబెట్టు.
3. నిండుగా నుండు.
- వెల్లివొడుచు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రవహించు.
2. వఱదపొడుచు.
- వెల్లవగట్టు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రవహించు.
2. మడుగుగట్టు.
3. వఱదఁబెట్టు.
- వెల్వెలఁబాటు : } దే. స. క్రి. 1. వెలవెలఁబాటు.
వెల్వెలుకఁబాటు : } 2. మిక్కిలి వెలుకఁబాటు.
- వెవ్వెఱలాడు : దే. అ. క్రి. వెలవెలఁబాటు.
- వెవ్వెలుకఁబాటు : దే. అ. క్రి. వెల్వెలుకఁబాటు.
- వెళ్ళగొట్టు : దే. స. క్రి. వెడలించు.

వెళ్ళబెట్టు :

దే. స. క్రి. 1. రహస్యము సవివేకముచేతఁగాని,
బాధపెట్టుట చేతఁగాని వదలు.

2. వెల్లడిచేయు.

అ. క్రి. 1. తెలివివక్కువగా ప్రవర్తించు.

2. నాలుక (నోరు) వెళ్ళబెట్టు.

3. చేతగానితనము ప్రకటించు.

4. నిస్సహాయుడగు.

వెళ్ళబోసికొను : దే. స. క్రి. దుఃఖమును చెప్పకొను.

వెళ్ళు : దే. అ. క్రి. వెడలు.

వెనులుబాటగు : దే. అ. క్రి. తీరికచిక్కు.

వే

వేంచేయు :

దే. అ. క్రి. 1. వచ్చు.

2. కూర్చుండు.

3. నివసించు.

4. పోవు.

వేకటియగు : దే. అ. క్రి. గర్భవతియగు.

వేకియగు : దే. అ. క్రి. జ్వరమువచ్చు.

వేగు : దే. అ. క్రి. తపించు.

వేగుండు : దే. అ. క్రి. కాచియుండు.

వేచు : దే. స. క్రి. వేగఁజేయు, వేగించు.

వేటాడు : దే. స. క్రి. నృగ పక్షి మత్స్యదులను వెదకిపట్టు.

వేడు : దే. స. క్రి. 1. ప్రార్థించు.

2. కోరు.

3. యాచించు. గూ. వేడుకొను.

వేగపడు : మి. అ. క్రి. త్వరపడు.

భార ఉద్యో.

వేగించు : దే. అ. క్రి. జాగరముచేయు.

వేగిరపడు : దే. అ. క్రి. త్వరపడు.

- వేగిరపెట్టు : దే. స. క్రి. త్వరపెట్టు.
- వేగిరించు : దే. స. క్రి. త్వరపడునట్లుచేయు.
- వేగు : దే. అ. క్రి. 1. ఉదయమగు.
2. శుభోదయమగు.
3. వేయించుటచే బాధపడు.
- వేగునడచు : దే. అ. క్రి. రాయబారము నడచు.
- వేచు : దే. స. క్రి. ఎచుకుచూచు.
- వేషబిమ్మలాడు : దే. అ. క్రి. మాయలు పలుకు.
- వేషబించు : దే. స. క్రి. మాయజేయు.
- వేడించు : దే. స. క్రి. చుట్టినచ్చు.
- వేడుకపడు : దే. అ. క్రి. కుతూహలపడు.
స. క్రి. అపేక్షించు.
- వేడుకసేయు : దే. స. క్రి. అపేక్షపడు, కాంక్షించు. (తెలం)
అ. క్రి. 1. విందుసేయు.
2. పండువుసేయు.
3. కన్నులకు అందముగా నుండు.
4. వినోదము కలిగించు.
- వేడుకొను : దే. స. క్రి. 1. ప్రాధేయపడు.
2. బతిమాలు.
3. అడుగు.
- వేడెపెట్టు : దే. స. క్రి. పరివేష్టించుజేయు.
- వేడులుగొను : దే. అ. క్రి. పిచ్చియెత్తు.
- వేడులుట్టు : దే. అ. క్రి. పిచ్చియెత్తు.

ఆ దురాత్మునిమాట యాలించి సెవుల
వేడులుట్టగ నిట్లు వెడలి వచ్చితివి
వత్తురే యెట్లులైన వనితను దించి
కత్తుల బోనైన గహనంబులోన

- వేధించు : సం. స. క్రి. 1. తొలిగొట్టు.
2. బాధించు.
- వేపుకొనితిను : దే. స. క్రి. మిక్కిలి బాధించు.
- వేయించు : దే. స. క్రి. 1. ఉంచునట్లుచేయు.
2. మంగలముస వేయించు.
- వేయు : దే. స. క్రి. 1. వైచు.
2. దిగ విడుచు.
- వేరమిసేయు : దే. స. క్రి. విరోధము కలిగించు.
- వేటిడించు : దే. స. క్రి. అవివేక మొందజేయు.
- వేటుదన్ను : దే. అ. క్రి. పాతుకొను.
- వేటుపడు : } దే. అ. క్రి. 1. భేదపడు.
వేటుపెట్టు : } 2. స్పష్టపడు.
వేటుపోవు : }
- వేటుపెట్టు : దే. స. క్రి. కొడుకులు మొ॥ వారికి
వేటు కాపురములు పెట్టించు.
- వేటుసేయు : దే. స. క్రి. విడిచేయు.
- వేలముపడు : దే. అ. క్రి. గతిమాలిబలవంతముగానమ్ముడుప
- వేలమువేయు : దే. స. క్రి. ఎవడెక్కున ధరపెట్టునో వాడు కొ
నట్లు పదిచుందిలో నమ్ము.
రూ. ఏలమువేయు.
- వేలముసను : దే. అ. క్రి. 1. మొక్కనోవు.
2. వ్యర్థమగు.
- వేలుచు : } దే. స. క్రి. హోమముచేయు.
వేల్చు : }
- వేష్మపాటు : దే. అ. క్రి. 1. పాతుకొను.
2. స్థిరపడు.
- వేవు : దే. అ. క్రి. వేగు. (రూ.)

వేషించు :

సం. స. క్రి. చుట్టుకొను.

వేసరించు :

దే. స. క్రి. శ్రమపఱచు.

వేసరు :
వేసారు : }

దే. అ. క్రి. 1. శ్రమపడు.

2. నొచ్చు.

3. విసుగు. ప్రే. వేసరించు.

4. ఓపికతగు.

వేసుకుపోవు :

దే. స. క్రి. బలాత్కారముగ కొనిపోవు.

ఉదా: పులి వేసుకుపోయెను.

వై

వైచు :

దే. స. క్రి. 1. వినరివేయు.

2. విత్తేపించు.

3. పడజేయు.

వైతొలగు :

దే. అ. క్రి. బయటికి తొలగు.

వైనమగు :

దే. అ. క్రి. 1. విశదమగు.

“వైనంబై శ్రుతి పలుకుచుండు.” యా. ౩

(నూ) వయినమగు.

2. పరిష్కారమగు.

వైరించు :

సం. స. క్రి. వగగొను.

వైరీకరించు :

సం. స. క్రి. శత్రువుగాఁజేయు.

వైశపడు :

దే. అ. క్రి. తొందరపడు.

వ్య

వ్యతిరేకించు : సం. అ. క్రి. విరోధభావము కలిగియుండు.

వ్యభిచరించు : సం. అ. క్రి. 1. తప్పి చరించు.
2. అంకునోపు.

వ్యయించు : సం. స. క్రి. వెచ్చించు.

వ్యవహరించు : సం. స. క్రి. 1. వివాదముచేయు.
2. వాడుకచేయు.

వ్యా

వ్యాకరించు : సం. స. క్రి. వివరించు.

వ్యాకులపడు : సం. అ. క్రి. 1. సంతాపపడు.
2. కలతఁజెందు.

వ్యాఖ్యానముసేయు : సం. స. క్రి. 1. వెక్కిరించు.
2. అధికార్థముచెప్ప.

వ్యాఖ్యానించు : సం. స. క్రి. వ్యాఖ్యానముచేయు.

వ్యాజ్యమాడు : దే. అ. క్రి. వివాదమాడు.

వ్యాజ్యముచేయు : దే. అ. క్రి. వివాదమును కోర్టు కెక్కించు.

వ్యాపించు : సం. అ. క్రి. 1. నెఱయు.
2. అంతట ప్రసరించు.

వ్యావర్తించు : సం. స. క్రి. 1. విడదీయు.
2. తొలఁగదీయు.

వ్యాహరించు : సం. స. క్రి. చెప్ప.

వ

వక్కిలిండు : దే. స. క్రి. వక్కిలుచేయు, భేదిండు.

వక్కివాయు : దే. అ. క్రి. తెగు.

వక్కివాలు : దే. అ. క్రి. 1. వక్కియగు.

2. చీలు.

3. భేదిల్లు.

వచ్చివందఱలాడు : దే. అ. క్రి. చీల్చిచెండాడు.

వచ్చు : దే. స. క్రి. చీల్చు.

వప్పించు . దే. స. క్రి. చీల్చుజేయు.

వయ్యబిడు : } దే. అ. క్రి. బ్రద్దలగు.

వయ్యలగు : }

వయ్యవాలు : దే. అ. క్రి. బ్రద్దలగు; చీలు.

వా

వాయు : దే. స. క్రి. లిఖించు. వ్రే. వ్రాయించు.

వాయి : దే. అ. క్రి. 1. పక్షి క్రిందికి దిగు.

2. ఒఱగు.

3. తగు.

వ్రే. వ్రాలుచు, వ్రాల్చు.

వీ

వీలు : దే. అ. క్రి. చీలు. వ్రే. వ్రీల్చు.

వీలుపడు : దే. అ. క్రి. 1. భేదిల్లు.

2. దౌర్భల్యము నందు.

వ్రే

- వ్రేగు : దే. అ. క్రి. వ్రేగు. (రూ)
- వ్రేగుడించు : దే. అ. క్రి. 1. బరువుడించు.
2. గర్వమడచు.
- వ్రేగుపడు : దే. అ. క్రి. భరపడు.
- వ్రేచు : దే. స. క్రి. వ్రేగజేయు.
- వ్రేటుగొను : దే. అ. క్రి. దెబ్బతిను, నఱకుడువడు.
- వ్రేయు : దే. స. క్రి. 1. కొట్టు.
2. నఱకు.
- వ్రేలఁబడు : {
- వ్రేలాడు : { దే. అ. క్రి. ఊగు, లంబమానుడగు.
- వ్రేలు : { వ్రే. వ్రేలుచు.
- వ్రేలుకాడు : {
- వ్రేలిడు : దే. స. క్రి. జోక్యము కలిగించుకొను.
- వ్రేలుచు : దే. స. క్రి. 1. వ్రేలజేయు.
2. కడుగు.
- వ్రేలుపెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. అనవసరముగా జోక్యము కల్గి
కొను.
- వ్రేలెత్తిచూపు : దే. స. క్రి. నిందితునిగాఁజేయు.
- వ్రేలుమడచిచెప్పు : దే. స. క్రి. 1. సకారముగా ప్రశంసచేయు
2. గణించిచెప్పు.
- వ్రేలువంపించుకొను : దే. అ. క్రి. దోషి యనిపించుకొను.
- వ్రేల్చు : దే. స. క్రి. వ్రేలాడఁజేయు.
- వ్రేల్మడచు : దే. అ. క్రి. చిటుక వేయు.

- శంకలుగట్టు : మి. అ. క్రి. సందేహించు.
- శంకించు : సం. అ. క్రి. సందేహించు; భయపడు.
- శంకిణీయగు : మి. అ. క్రి. గయ్యాళితనము నెఱపు.
- శంకిలు : }
 శంకిల్లు : } దే. అ. క్రి. సందేహించు, భయపడు.
- శకటలుపడు : దే. అ. క్రి. వగలుపడు రూ. శకటపడు. (అ
- శకటాలాడు : దే. అ. క్రి. చదరంగమాడు. రూ. సాగటాలా
- శకించు : సం. అ. క్రి. సాధ్యమగు.
- శరగోపము(పె)వెట్టు : సం. స. క్రి. 1. నూయచేయు.
 2. మోసగించు.
- శరించు : సం. అ. క్రి. మూర్ఖపుపట్టు పట్టు.
- శనిపట్టుకొను : మి. అ. క్రి. దుష్కాలము వచ్చు.
- శని వదలు : మి. అ. క్రి. చెడురోజులు పోవు.
- శపించు : సం. స. క్రి. తిట్టు; శాపించు.
- శబ్దరలాడు : దే. స. క్రి. 1. నిఘ్రములు పలుకు.
 2. అనాచ్యములు పలుకు.
- శబ్రవచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. కీడు వచ్చు.
 2. ఆపద వచ్చు.
 3. పాపము వచ్చు. (తెలం.)
- శబ్దించు : సం. అ. క్రి. ధ్వనిచేయు.
- శమించు : సం. అ. క్రి. 1. అడగు.
 2. శాంతినిొందు.
- శయనించు : }
 శయించు : } సం. అ. క్రి. పనుండు.
- శరణు : దే. స. క్రి. శరణుజొచ్చు.

శ్రీ

శీతకన్నువేయు : దే. స. క్రి. దయమాలు, ఉపేక్షించు.

శీతలించు : సం. అ. క్రి. 1. నెమ్మువాలు.

2. జలుబుచేయు.

3. చావుకు ముందు కాళ్ళు చల్లబడు.

శీలించు : సం. స. క్రి. వాడుకపజుచు, పరిశీలించు.

శు

శుద్ధిచేయు : } మి. స. క్రి. స్వచ్ఛముసేయు.

శుభ్రపజుచు :

శుశ్రూషించు : సం. స. క్రి. శుశ్రూషచేయు; విను.

శుష్కించు :

శుష్కిభవించు : } సం. అ. క్రి. ఇంకు, ఎండు, కృశించు.

శూ

శూన్యమగు : సం. అ. క్రి. వట్టిదగు.

శృ

శృంఖలించు : సం. స. క్రి. సంకెలవేయు.

శృంగారించు : సం. స. క్రి. అలంకరించు.

శృంగారిలు : దే. అ. క్రి. ఒప్పు.

అను. 1

శృతికలయు : దే. అ. క్రి. జత కలియు.

శృతిపోయు : దే. అ. క్రి. రాగతాళములకు లయకలుపు.

శే

- శేఖరించు : సం. అ. క్రి. 1. గొప్పపడు.
 2. ఉన్నతినందు.
 ప్రే. శేఖరింపించు. రం. నా.
 3. జరిపించు. మన్నా. వి.
 4 సమస్యాపూరణముచేయు. రం.నా
- శేషించు : సం. అ. క్రి. మిగులు.

శో

- శోకించు : సం. అ. క్రి. తపించు, వగచు.
 శోచించు : సం. అ. క్రి. శోకించు.
 శోధించు : సం. స. క్రి. శుద్ధిచేయు, పరిష్కరించు; వెదకు.
 శోభించు : } సం. అ. క్రి. ప్రకాశించు.
 శోభిల్లు : }
 శోషించు : } సం. అ. క్రి. ఇంకు, ఎండు, ప్రాణము శోషపడు.
 శోషిల్లు : }

శ్ర

- శ్రమంపడు : }
 శ్రమించు : } సం. అ. క్రి. శ్రమపడు; పరిశ్రమచేయు.
 శ్రవంపడు : }
 శ్రమపెట్టు : } సం. స. క్రి. ఆయాసపెట్టు.

శ్రా

- శ్రావ్యమగు : సం. అ. క్రి. చెవుల కింపగు.

శ్రీ

శ్రీరంగనీతులుచెప్పు: మి. అ. క్రి. తా మాచరింపక యితరులకు
నీకులు చెప్పు.

శు

శ్రుతపటచు : మి. స. క్రి. తెలియఁజేయు.

శౌ

శౌమించు : సం. స. క్రి. ప్రశంసించు.

శ్చ

శ్చేషించు : సం. స. క్రి. రెండర్థములు వచ్చునట్లు చెప్పు.

శ్వ

శ్వసించు : }
శ్వాసించు : } సం. అ. క్రి. నిట్టూర్చు.

ష

షడరించు : సం. స. క్రి. పదలిపెట్టు.

“చరమవేశన మేను షడరించి మించి
విరజాసదినిగూడి వేడుకలలర.

... ..
పరమవైకుంఠంబు భక్తితోబొందు.
ము. కాం. ప.

- షడాయించు : అన్య. దే. స. క్రి. నూకులువెట్టు.
 గూ. సడాయించు.
 అ. క్రి. పండ్లు మొ॥ నవి క్రుళ్ళిపోవు.
 (తెలం.)
- షరతుకట్టు : అన్య. దే. అ. క్రి. పందెమువేయు.
- షరతుపెట్టు : అన్య. దే. అ. క్రి. ఏదేని యొక నియమముపట్టు.
- షరీకగు : అన్య. దే. అ. క్రి. చేగు, కలియు, దురుద్దేశ్యముతో
 కలియు.
- షరీకుచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. చేర్చు.
- షష్ఠాష్టకమగు : సం. అ. క్రి. దెబ్బలాట యగు.

షో

- షోకుచేయు : అన్య. దే. అ. క్రి. డాబుసరిగా ముస్తాబుచేసికొను

స

- సంకటపడు : సం. అ. క్రి. ఇటుకుపడు, కష్టపడు.
- సంకటపెట్టు : సం. స. క్రి. కష్టపెట్టు.
- సంకరమగు : సం. అ. క్రి. కలిసిపోవు, కష్టమగు.
- సంకలించు : సం. స. క్రి. ప్రోగుచేయు, ఉద్దేశించు.
- సంకల్పించు : సం. స. క్రి. ఏదేని కార్యమును దీక్షతో నొనరిం
 చుటకు నిర్ణయించుకొను.
- సంకుచించు : సం. అ. క్రి. సంకోచమునొందు.
- సంకేతించు : సం. స. క్రి. పేరుపెట్టు; గుర్తుచెప్పు.
- సంకొత్తు : దే. అ. క్రి. శంఖ మూడు.
- సంకోచించు : సం. అ. క్రి. 1. సంకోచమునందు.
 2. అనుమానించు.
 3. వెనుదీయు.
 4. ముడుచుకొను.

సంక్రమించు : సం. స. క్రి. 1. ప్రవేశించు; దఖలుపడు.

2. చెందు (ఆస్తి)

3. వ్యాధులు మున్నగునవి తాకు.

సంక్షేపించు : సం. స. క్రి. సంక్షేపముచేయు; చంపు.

సంక్షోభించు : సం. అ. క్రి. కలతపడు.

సంగడించు : దే. స. క్రి. స్నేహముచేయు.

సంగతమగు : సం. అ. క్రి. సరిపడు, కూడు.

సంగతిగలుపు : సం. స. క్రి. జతగలుపు. (తెలం)

సంగతినిచ్చు : సం. అ. క్రి. రాజదర్శన మగు.

సంగతిబట్టు : సం. స. క్రి. స్నేహము చేపట్టు.

సంగతులుచెప్పు : సం. అ. క్రి. వార్తలుచెప్పు.

సంగమించు : సం. స. క్రి. సంభోగించు, కలియు.

సంగ్రహించు : సం. స. క్రి. 1. చక్కగా గ్రహించు.

2. సంక్షేపించు.

3. సమకూర్చు.

సంఘటించు : సం. స. క్రి. ఏర్పాటుచేయు.

సంఘటిల్లు : సం. అ. క్రి. సంభవించు.

సంఘర్షించు : సం. స. క్రి. ఒరయు.

సంఘీభవించు : సం. అ. క్రి. ఏకమగు.

సంచరించు : సం. అ. క్రి. తిరుగు; యథేచ్ఛముగా తిరుగు.

సంచలించు : సం. అ. క్రి. 1. మిక్కిలి చలించు.

2. ఊగులాడు.

రూ. (సంచలియించు.)

సంచకరిగట్టు : దే. అ. క్రి. వస్తువు తనది యని యనిపించుకొనుటకు నామకార్థము కొంత సామ్మనిచ్చు.

- సంచగు : దే. అ. క్రి. ఏకమగు.
 సంవికట్టుకట్టు : దే. స. క్రి. వైశ్యముసేయు.
 సంచిబిగించు : దే. అ. క్రి. వ్యయము చేయకుండు.
 సంచిమొదలిచ్చు : దే. స. క్రి. పెట్టుబడిపెట్టు.
 సంచివిప్పు : దే. స. క్రి. వ్యయముచేయు.
 సంచుమీలు : దే. అ. క్రి. అతిశయించు.

గీ. కొమిరె పొక్కిలిబంగారుకుందె యందు
 రతియు శృంగారమును భావ్యరాశి నింది.
 దంచ నిడినట్టి గోకలి సంచుమీటి
 గోచురాజి తనప్పు నాచూడ్గిగాఁగ. హంస. 2 ఆ

- సంచెఱుగు : దే. స. క్రి. రహస్య మెఱుగు; జాడతెలియు.
 సంచీవిందు : సం. అ. క్రి. చచ్చిబ్రతుకు.

సంచెవడు : సంభాషణకాలమగు.

సంతకుపంపు : } దే. స. క్రి. స్త్రీ గళితశీల యగు.
 సంతకుపోవు :

సంతచెప్పు : దే. అ. క్రి. వేదము సంతచెప్పు.

సంతనకట్టు : దే. అ. క్రి. సన్నద్ధ మగు.

సంతనకొట్టు : దే. అ. క్రి. ఆయత్తపడు; సంఘేభవించు.

సంతనచేయు : దే. స. క్రి. ప్రోగుచేయు, సిద్ధముచేయు, సమకూర్చు.

సంతనపడు : దే. అ. క్రి. సమకూరు.

సంతనపఱచు : దే. స. క్రి. ప్రే. సమకూరుచు.

సంతపడు : దే. అ. క్రి. ఒద్దికనడు.

ప్రే. సంతపఱచు; సంతపెట్టు.

సంతరించు : దే. స. క్రి. సరిపఱచు, సేకరించు, రచించు, ధరించు,
 కలిగించు.

సంతసపడు : }
 సంతసించు : } వై. అ. క్రి. సంతోషపడు.
 సంతసించు :

సంతాపించు : } సం. అ. క్రి. మిక్కిలి తపించు.
 సంతాపిల్లు : }
 సంతోషించు : } సం. అ. క్రి. సంతసించు.
 సంతోషిల్లు : }
 సంతోషియ్య : }
 సందడించు : దే. స. క్రి. సందడిచేయు; అతిశయించు, తొందర
 పడు.

సందడిలు : }
 సందడిగొను : } దే. స. క్రి. ప్రే. సందడిగొలుపు.
 సందడిపడు : }
 సందడిసేయు : దే. అ. క్రి. గోలచేయు.
 సందర్శించు : సం. అ. క్రి. సమయమగు.
 సందరిసించు : వై. స. క్రి. సందర్శించు; చూచు.
 సందర్శించు : సం. అ. క్రి. బాగుగాచూచు, తెలిసికొను.
 సందిచ్చు : దే. స. క్రి. 1. అవకాశము నొసగు.
 2. వెడల్పుగు.
 3. తనలోపమును వెలిపెట్టుకొను.

సంవియపడు : దే. అ. క్రి. సందేహపడు.
 సందుకొను : దే. అ. క్రి. వ్యాపించు; కూడు, పరిగ్రహించు.
 సందుగొట్టు. దే. స. క్రి. బిడ్డలకు దోషము తగులు.
 సందుచే(సే)కొను: దే. అ. క్రి. సందుతీసికొను.
 సందు చేసికొను: దే. స. క్రి. అతలి వానిలోపము నుపయోగించుకొను.

(నె. జి.)

సందుదవులు : ద్వ. అ. క్రి. బిడ్డలకు సందుదోషము తగులు.
 సందునీళ్ళపోయు: దే. అ. క్రి. బాలెంతకు విధివిధానముగా
 స్నానము చేయించు.

- సందువడలు : దే. అ. క్రి. 1. ఖాళీయిచ్చు.
2. అవకాశమిచ్చు.
3. సడలిచ్చు.
ఉదా: ప్రేమభావన సందునదలెను.
- సందెల్లు : దే. అ. క్రి. 1. నెలవంకవచ్చు.
2. నెలవంక చూచు.
(రూ. సందుచూడు.)
- సందేశించు : సం. స. క్రి. సందేశము నంపు.
- సందేహించు : సం. అ. క్రి. సందేహపడు.
- సంధానించు : సం. స. క్రి. కూర్చు.
- సంధానపడు : సం. అ. క్రి. సమకూడు.
ప్రే. సంధానపఱచు; సంధానపెట్టు.
- సంధించు : సం. స. క్రి. సంధిచేయు; కూడు,
వ్యాధిలో స్మృతిమాలు.
- సంధిలు : సం. అ. క్రి. కూడు.
- సంధ్యవార్చు : సం. అ. క్రి. సంధ్యానందనము చేయు.
- సంపత్తిలు : సం. అ. క్రి. సమృద్ధిచుగు.
- సంపాదించు : సం. స. క్రి. 1. గడించు, పత్రిక సంపాదించు.
2. వెలయిచ్చి కొనక వస్తువులను సేకరించు.
- సంపు : దే. స. క్రి. చంపు (రూ)
- సంపుటించు : సం. అ. క్రి. ముకుళించు, సంపుటమునఁజెట్టు,
సంపుటికరించు.
- సంపుటికరించు : సం. స. క్రి. గ్రంథమును సంపుటముగాఁజేయు.
- సంప్రతించు : సం. స. క్రి. 1. లెక్క మొదలైనవానిని సరిచూచు.
2. సరిపోల్చు.
3. సమాలోచనముచేయు.

సంప్రతిష్ఠించు : సం. స. క్రి. ప్రతిష్ఠించు,

సంప్రాశించు : సం. స. క్రి. ప్రాశించు.

సంప్రోక్షించు : సం. స. క్రి. 1. సంప్రోక్షణముచేయు.

2. జారత్వముచేయు.

సంబంధపడు : సం. అ. క్రి. 1. పొసఁగు.

2. తటస్థపడు.

3. జతపడు.

4. వియ్యమందు. (నీచార్థములో.)

సంబంధించు : సం. అ. క్రి. సంబంధపడు.

సంబరవడు : దే. అ. క్రి. సంభ్రమించు; సంతోషపడు,
అనుకూలపడు.

సంబళమిచ్చు : దే. స. క్రి. భోజన సానుగ్రహియిచ్చు.

సంబళించు : } దే. స. క్రి. 1. తొలగఁజెల్పు.

సంబడించు : } 2. దింపెచ్చుము పుచ్చుకొను.

సంబళించుకొను : దే. అ. క్రి. తేలుకొను.

సంబాళించుకొను : దే. అ. క్రి. ఓదాసు, తేలుకొను.

సంబెరమిచ్చు : దే. అ. క్రి. జలాంజలికై జలము నిచ్చు.

హర. 3 ఆ

సంబెరముచూపు : దే. అ. క్రి. జలము చూపు.

కు. సం. 5 ఆ

సంబోధించు : సం. స. క్రి. పిలుచు, పేరుపెట్టి పిలుచు.

సంబ్రవడు : దే. అ. క్రి. సంబరపడు, సంతోషపడు.

సంభజించు : } సం. స. క్రి. కొలుచు.

సంభరించు : } సం. స. క్రి. మోయు.

సంభరియించు : } సం. అ. క్రి. జరుగు, కలుగు.

సంభవించు : } సం. అ. క్రి. జరుగు, కలుగు.

సంభవిల్లు : }

- సంభావించు : సం. స. క్రి. చక్కఁగా తలఁచు, సమ్మానించు.
- సంభాషించు : సం. అ. క్రి. 1. ఆదరముతో మాటాడు.
2. ఒండొరులతో మాటలాడుకొను.
3. చెప్ప.
- సంభోగించు : సం. అ. క్రి. కలయు, రమించు, అనుభవించు.
- సంభ్రమించు : సం. అ. క్రి. 1. వేగిరవడు.
2. తిరుగుడువడు.
3. తత్తరవడు.
- సంయమించు : సం. స. క్రి. నియమించు. (ఇంద్రియాదులను)
- సంయోగించు : సం. స. క్రి. కూడు, కూర్చు.
- సంరంభించు : సం. అ. క్రి. వేగిరవడు, ఆటోపించు.
- సంరక్షించు : సం. స. క్రి. కాపాడు.
- సంరోధించు : సం. స. క్రి. అడ్డగించు.
- సంప్రదించు : సం. స. క్రి. సరిపోలు.
- సంవర్ధించు : సం. స. క్రి. పెంచు.
- సంవాహించు : సం. స. క్రి. 1. సంవాహనము చేయు.
2. కాశ్య మొ॥నవి పిసుకు.
- సంవిభాగించు : సం. స. క్రి. పంచు.
- సంవీక్షించు : సం. స. క్రి. అభివీక్షించు.
- సంశయించు : సం. స. క్రి. సంశేపించు.
- సంశ్రయించు : సం. స. క్రి. ఆశ్రయించు.
- సంశేషించు : సం. స. క్రి. కొగిలించు.
అ. క్రి. సంధి పొందు. (పదము.)
- సంసరించు : సం. అ. క్రి. పుట్టు, సంస్మృతి నొందు.
- సంస్కరించు : సం. స. క్రి. 1. చక్కఁజేయు.
2. పరిష్కరించు.
3. సంస్కార మొనరించు.
4. తప్పలు దిద్దు.

సంస్తంభించు : సం. అ. క్రి. కదలకుండు..

సంస్తవించు : సం. స. క్రి. బాగుగా స్తుతించు.

సంస్తుతించు : సం. స. క్రి. మిక్కిలిగా పొగసు.

సంస్పృశించు : సం. స. క్రి. తాడు.

సంస్మరించు : సం. స. క్రి. స్మరించు.

సంహరించు : సం. స. క్రి. చంపు.

సకిలించు : దే. అ. క్రి. 1. గుఱ్ఱము హేషపెట్టు.

2. శేషించు.

3. బదులు చెప్పలేక నోటితో ధ్వనిచేయ

సఖ్యపడు : మి. అ. క్రి. స్నేహముచేయు.

సగపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. సర్దు.

2. వెనుకు.

3. పొందుపఱచు. (తెలం.)

సగిలించు : దే. అ. క్రి. సకిలించు.

సగిలిపాటు : దే. స. క్రి. పేడ మొలవాని సారపునీరు చేలలో

ప్రవహించు. (నె. జి.)

సగ్గు : దే. అ. క్రి. అడఁగు. (సగ్గుబియ్యము.)

సగ్గుడుమగ్గుడగు : దే. అ. క్రి. బాగుగా నలఁగు.

సచ్చు : దే. అ. క్రి. 1. చచ్చు.

2. శక్తి యుడుగు. (వ్యవ.)

సజాయించు : దే. స. క్రి. అలంకరించు.

సజించు : దే. స. క్రి. సిద్ధపఱచు, అలంకరించు.

సజీకరించు : దే. స. క్రి. సిద్ధముచేయు.

సడపు : దే. స. క్రి. అపహరించు.

సడలించు : దే. స. క్రి. వదులుచేయు. గూ. సడల్చు.

సడలు : దే. అ. క్రి. ఊడు, జాటు, వదులగు.

ప్రే. సడలుచు.

- సడలుప(వ)డు : దే. అ. క్రి. సడలు.
- సడించు : దే. స. క్రి. ఎసటిపోతలుగాదంచు.
- సడియించు : దే. స. క్రి. కుదించు, “సన్నబియ్యముగా
సడియించి కడిగి.” చా. చ.
- సడ్డగొను : దే. అ. క్రి. లెక్కగొను.
ద్వి. ఇవ్వేళ నాదు కట్టెనురను నిలిచి
కనిపించుకొని కడకలకును బోక
నను నొక్క చీరికై నను సడ్డగొనక
కనువాడిచినయట్లు గర్వించు, నిలుచు
నిను వసిష్ఠుని జూచి నేడు తొలితిని.
క.వ.రా. అయో.
- సడ్డచేయు : దే. స. క్రి. లక్ష్యపెట్టు.
- సణగు : } దే. స. క్రి. 1. విడువకుండ జెప్ప.
సణుగు : } 2. గొణుగుకొను.
- సతగొట్టివెచ్చు : దే. స. క్రి. వజ్రాయుధము వైచు.
సతగొట్టి = వజ్రాయుధము.
ద్వి. వెసదంతి బురికొల్పి విబుధ నాయకుడు
సతగొట్టివెచ్చిన సరుకుగాఁ గొనక.
క.వ.రా. యుద్ధ.
- సతపోరు : దే. స. క్రి. వెంటబడి విసిగించు,
ఎక్కువగా యత్నించు.
- సతమతమగు : దే. అ. క్రి. ప్రయాసపడు.
- సతాయించు : అన్య. దే. స. క్రి. హింసించు, బాధించు.
- సత్కరించు : }
సత్కారముచేయు : } సం. స. క్రి. సమ్మానము చేయు.

- సత్కాతీయు : అన్య. దే. స. క్రి. దృష్టితీయు.
 “బంగారపుతొట్లోను బాలుని తీసుకువచ్చిరి
 తబుకుతో వరహాల్ త్రవ్విరి, సత్కాతీసిరి
 బాలున కానల నీనల జల్లిరి.” కు. రా.
- సదమదమగు : దే. అ. క్రి. నలఁగు. గూ. సతమతమగు.
- సదమదము సేయు : } దే. స. క్రి. నలఁపు, చంపు.
 సదమదమొనరించు :
- సదరు : దే. అ. క్రి. సర్దు.
 క. వచ్చి యిదియేమి చెలి యని
 విచ్చలవిడి వీపుచఱచి వెఱనకు మని లో
 సొచ్చిన భయమున సదరినఁ
 గచ్చుగ నిట్లనియె గోవకన్యక సతికిన్.
 హంస. 2 ఆ.
- సదించు : దే. స. క్రి. రేకుగాఁగొట్టు.
- సద్దడించు : దే. అ. క్రి. సందడించు, ధ్వనిచేయు.
 ద్వి. ఎద్దు లావులు కోడె లేపార మిగుల
 సద్దడింపుచు పరిజనములతోడ. కా. క.
- సద్దిగట్టు : దే. స. క్రి. వెంబడి ఘోషనము నిచ్చి పంపు.
- సద్దివడు : దే. అ. క్రి. చలిది యగు.
- సద్దుమఱుగు : దే. స. క్రి. 1. నిశ్శబ్దమగు.
 2. పైకి పొంగక శమించు.
- సనకటించు : దే. స. క్రి. వినికిడి చేయు. వి. రా. కల్యాణము.
- సను : దే. అ. క్రి. చను, వెళ్లు.
- సనుకొను : దే. స. క్రి. పూనుకొను.
- సన్నగిలు(లు) : దే. అ. క్రి. 1. సన్నమగు.
 2. దిగజాటు.
 3. కృశించు.

సన్నద్ధముచేయు: మి. స. క్రి. సిద్ధముచేయు.

సన్ననేత్రనేయు: } దే. స. క్రి. మిక్కిలిగా చిక్కు.

సన్నసూయవడకు: } దే. స. క్రి. మిక్కిలిగా చిక్కు.

సన్నవ(వ)డు : దే. అ. క్రి. చిక్కిపోవు, పలుచబడు.

సన్నవాటు : దే. అ. క్రి. పలుచబడు.

సన్నసేయు : దే. స. క్రి. సైగచేయు.

సన్నాయినొక్కులునొక్కు: దే. అ. క్రి. ఉండి ఉండి బడుపుగా

వ్యవహారము చెడిపోవు మాటలాడు.

సన్నాయివట్టు : దే. అ. క్రి. రాగము తీసి యేడ్చు.

సన్నాహముసేయు: సం. స. క్రి. యత్నించు.

సన్నిధియగు : సం. అ. క్రి. సన్నిధిసేయు; ప్రత్యక్షమగు.

సన్నుతించు : సం. స. క్రి. చక్కగా స్తోత్రముచేయు.

సన్మానించు : సం. స. క్రి. గౌరవించు, సమ్మానించు.

సన్న్యసించు : సం. అ. క్రి. 1. కాన్యకర్మములను విడచు.

2. ఆశ్రమ స్వీకారముచేయు.

సప్రాణించు : సం. స. క్రి. ప్రాణము కలుగునట్లు చేయు.

సమకట్టు : దే. స. క్రి. ప్రయత్నించు, చేయు.

సిద్ధపఱచు, సేకరించు, ఏర్పఱచు.

సమకూటు : దే. అ. క్రి. సమకూటు. (నూ)

సమకూడు : } దే. అ. క్రి. లభించు; సిద్ధించు.

సమకూటు : } దే. అ. క్రి. లభించు; సిద్ధించు.

సమకొను : దే. అ. క్రి. లభించు, సిద్ధించు. ప్రే. సమకొలుపు.

సమపఱచు : దే. స. క్రి. సమానముచేయు.

సమపాశముచేయు: దే. స. క్రి. 1. సమానముగా కలుపు.

2. సమముగా పంచు. వి.

3. అనుభవయోగ్యముగా కలుపు.

సమయపడు : దే. అ. క్రి. సంకేతిత మగు.

సమయమువచ్చు : సం. స. క్రి. అనకాశము లభించు.

సమయించు : సం. స. క్రి. చంపు.

సమయు : దే. అ. క్రి. చచ్చు, నశించు. ప్రే. సమయించు.

సమర్థుడు : దే. అ. క్రి. ఋతుమతియగు.

సమర్థించు : సం. స. క్రి. 1. పట్టినది తగినట్లు నెఱవేర్చు.
2. బలపఱచు.

3. చక్కగా నిర్వహించు.

సమసించు : సం. అ. క్రి. 1. సమాసమగు. (వ్యాక.)
2. సరిపోవు.

సమసిపోవు : దే. అ. క్రి. కరగిపోవు, చనిపోవు.

సమాకర్షించు : సం. స. క్రి. మిక్కిలి ఆకర్షించు.

సమాధానపడు : సం. అ. క్రి. సమృత్తిపడు. ప్రే. సమాధానపఱచ

సమాధానమగు : సం. అ. క్రి. 1. అంగీకారమగు.
2. రాజీపడు.

3. ఇష్టమగు.

సమాప్తించు : సం. స. క్రి. ముగించు, చంపు.

సమార్జించు : సం. స. క్రి. సంపాదించు.

సమాళించు : దే. స. క్రి. సంబాళించు, ఓదార్చు.

సమావిష్టపఱచు : సం. స. క్రి. సమావేశపఱచు.

సమావేశించు : సం. అ. క్రి. సమావేశమగు.

సమాశ్వాసించు : సం. స. క్రి. ఓదార్చు.

సమీకరించు : సం. స. క్రి. సమాకలనముచేయు.

సమీక్షించు : సం. స. క్రి. 1. బాగుగా చూచు.

2. పరిశీలించి అభిప్రాయము ప్రకటించు.

సమీపించు : సం. అ. క్రి. చేరువయ్యు.

సముచ్చయించు : సం. స. క్రి. కూర్చు.

సముజాయించు : అన్య. దే. అ. క్రి. నచ్చజెప్ప.

ఉదా : ఈ ఫిర్యాదు ఏలాగున సముజాయింతును.

కు. రా.

సముతుపడు : దే. అ. క్రి. పట్టువడు.

సముదాయించు : దే. స. క్రి. ఓదాప్పు.

భావతము. శ్రీరంగకవి జలక్రీడలు.

సముద్ధాశించు : సం. అ. క్రి. 1. విభూతి పూసికొను.

2. గండవొడి చల్లుకొను.

సముద్భాషించు : సం. స. క్రి. హెచ్చుగా స్తుతించు.

సముద్వీక్షించు : సం. స. క్రి. లెస్సగా చూచు.

సముద్ఘోషించు : సం. స. క్రి. 1. ఆక్రోశించు.

2. గొంతెత్తించెప్ప.

సమ్మతపడు : సం. అ. క్రి. సమ్మతించు.

సమ్మతించు :
సమ్మతిలు : } సం. అ. క్రి. అంగీకరించు.

సమ్మదపడు : సం. అ. క్రి. సంజోషించు.

సమ్మర్దించు : సం. స. క్రి. మెత్తగా కొట్టు.

సమ్మానించు : సం. స. క్రి. గౌరవించు.

సమ్మార్జించు : సం. స. క్రి. కడుగు.

సమ్ముఖమిచ్చు : సం. స. క్రి. దగ్గఱకు జేర్చు.

సమ్మెటపెట్టు : దే. స. క్రి. సమ్మెటవేయు.

సమ్మెటవేయు : దే. స. క్రి. 1. సమ్మెటతోగొట్టు.

2. బాధించు.

సమ్మోదించు : సం. అ. క్రి. మిక్కిలి సంతసించు.

సమ్మోహించు : సం. అ. క్రి. మరులుకొను.

సయించు : దే. అ. క్రి. అన్నాదులు హితమగు (రూ)సహించు

సయించు : దే. అ. క్రి. తమించు; ఓర్పుకొను. (రూ. సైచు)

సయిరించు : దే. స. క్రి. క్షమించు, ఓర్పుకొను.

సయ్యమాడు : దే. అ. క్రి. పరాచికమాడు.

ఉ. చూచితె సహ్యాజాతటిని శుభ్ర.....జాహ్నవీ
ప్రాచరితంబు కేశవపదాశ్రయ మంబర కేశమూర్ధగ
మ్యోచిత మమ్మహావిభవ మొప్పునె నీకని సయ్యమాడలో
నాచ కవత్రపాతిశయ మద్భుతమై యతిదారుణంబుగన్.
వల్లభాభ్యుదయము. 1 ఆ.

సయ్యాటలాడు : దే. అ. క్రి. (పిల్లి పిల్లలతోనాడు) పరిహాసమాడు.

సయ్యాటించు : దే. స. క్రి. పరిహాసించు.

సరదు : దే. స. క్రి. ఏర్పాటుగా నమర్చు.

సరబడించు : దే. అ. క్రి. మెత్తబడు.

సరభసిల్లు : సం. అ. క్రి. తొందరపాటు పొందు.

“పేరు విన్నప్పడే భూతచయము
దిగులున సరభసిల్లి. హంస. 3 ఆ.

సరమగొను : దే. అ. క్రి. శ్రమగొను.

సరసమాడు : సం. స. క్రి. ప్రేమతో పరిహాసములాడు.

సరసు : దే. స. క్రి. సమభాగముగా పంచు.

సరాగములాడు : సం. స. క్రి. ప్రేమాలాపము లాడు.

సరించు : సం. అ. క్రి. పోవు

సరికట్టు : దే. అ. క్రి. సరిదాడు; సరిచేయు.

సరికడచు : దే. స. క్రి. మీటు.

సరిగొను : దే. స. క్రి. చంపు, రూపుమాపు.

సరిచేయు : దే. స. క్రి. 1. బాగుచేయు.

2. నాశనముచేయు.

3. సమానముచేయు.

4. సర్దుపాటుచేయు.

రిచూచు : దే. స. క్రి. సంప్రతించు; పోల్చిచూచు.

- సరితూగు : దే. అ. క్రి. 1. సమానమగు.
2. పంతమునకు వచ్చు. (తెలం.)
3. సాటికివచ్చు.
- సరిదాకు : దే. అ. క్రి. దృష్టాంతమగు.
- సరిపడు : దే. అ. క్రి. 1. అనుకూలమగు.
2. సమానమగు.
3. చాలు.
- సరిపెట్టు : దే. స. క్రి. సరిచేయు, చాలించు, చంపు.
- సరిపోయి : దే. అ. క్రి. సరిపడు.
- సరిపోవు : దే. అ. క్రి. సమానమగు; సమాధానమగు.
- సరిబేర్చు : దే. అ. క్రి. సమానముగ నతిశయిల్లు.
- సరిబేసియగు : దే. అ. క్రి. అయిపోవు; నశించు, వ్యవహారము చెడు;
- సరియగు : దే. అ. క్రి. నశించు.
- సరియు : దే. స. క్రి. సమవిభాగము నేయు.
- సరివచ్చు : దే. అ. క్రి. పోలు, సమానమగు.
- సరిసరియనిబ్రదుకు : దే. అ. క్రి. ఆధివ్యాధుల నలన మంచముపట్టి చావ సిద్ధమై, చివర కెట్లో బ్రతుకు.
- సరుకుగొను : } దే. స. క్రి. లక్ష్యపెట్టు.
సరకు నేయు : }
- సరుగు : దే. అ. క్రి. పెరుగు, వర్ధిల్లు.
- సరుదు : దే. అ. క్రి. సరదు (డబ్బు సర్దాడు.)
- సరుసుకొను : దే. అ. క్రి. పాలు పంచుకొను.
- “రారోయి దైత్యవీరులార మీర లమరులతోడ
సరిగాగ నమృతంబు సరుసుకొందురుగాని: హే. స్వ.
- సర్దు : దే. స. క్రి. సరిగా నమర్చు.

- సద్గుణు : దే. స. క్రి. 1. సవరించుకొను.
2. సద్గుణాటు చేసికొను.
- సత్తుమను : దే. అ. క్రి. స్రుక్కు.
- సలించు : దే. అ. క్రి. చలించు.
- సలగమాడు : దే. అ. క్రి. వశువులు అమేధ్యము తిను.
- సలపరించు : దే. అ. క్రి. 1. కురుపు బాధించు.
2. ఒడలున జ్వరము మొదలడు.
- సలసలక్రాగు : దే. అ. క్రి. నీళ్ళు తెల్లచు కాగు
- సలసలమను : దే. అ. క్రి. 1 క్రాగు.
2. టెల్లు.
- సలాముచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. ఒంటిచేతితో ఫాలాభివాదనము చేయు. సుకుమారీ పరిణయము.
- సలికెపెట్టు : దే. స. క్రి. 1. సలికతో సరిచేయు.
2. పాఱతో చెలుగు (తెలం.)
సలిక = చిన్నపాఱ.
- సల్లపెట్టు : దే. స. క్రి. సడలునట్లు చేయు. శుక.
- సల్లాపించు : సం. అ. క్రి. పరస్పరము సంభాషించు.
- సళించు : దే. అ. క్రి. దుఃఖించు. నీలా. 2 అ.
- సశుపరించు : } దే. అ. క్రి. న్నణము లోనగునవి పోతెత్తు.
- సశువు : }
- సశ్శపెట్టు : దే. స. క్రి. వదులుచేయు.
“శబరకాంతలగుట్టు సశ్శపెట్టు” మ.చ.
- సశ్శు : దే. అ. క్రి. ఊడు, జాటు, వదలు. రూ. సడలు.
- సశ్శుకొను : దే. అ. క్రి. సడలుకొను.
- సవదరించు : దే. స. క్రి. 1. చక్కజేయు.
2. భరించు.

నీ. సవదరించుటయెట్లు జరగోళమునందు
సవమమాసావ సానంబుదాక.

కాశీ. 6 అ.

- సవరచేయు : దే. స. క్రి. చక్కజేయు.
- సవరణసేయు : } దే. స. క్రి. 1. వాహనాదుల నలంకరించు.
 సవరణించు : } 2. తప్పదిద్దు.
- సవరపోవు : దే. అ. క్రి. పొలము చవుడెక్కు.
- సవరించు : } దే. స. క్రి. 1. అలంకరించు.
 సవరింతచేయు : } 2. చక్కబెట్టచు.
 3. కూర్చు.
 4. తాల్చు.
 5. చేయు.
 6. తప్పదిద్దు.
 7. శీతాగ్రము చేయు.
- సవరిల్లు : దే. అ. క్రి. అందనుగు; ఒప్పు.
- సవరుచు : దే. స. క్రి. సవరించు; చిత్రించు.
- సవరుచూపు : దే. అ. క్రి. అందముచూపు.
- సవలుచేయు : అన్య. దే. స. క్రి. ప్రశ్నించు.
- సశిచేయు : దే. అ. క్రి. సాగుకు సిద్ధుచుగు.
- సశిపోయు : దే. స. క్రి. నారుపోయు.

సా

- సాకించు : దే. స. క్రి. పెంచునట్లుచేయు.
- సాచు : దే. స. క్రి. కాపాడు, పెంచు.
- సాగదీయు : దే. స. క్రి. 1. దీర్ఘీకరించు.
 2. బతిమాలు.
 3. విచుర్చించు.
- సాగిలబడు : దే. స. క్రి. దండప్రణామము చేయు.

సాగు : దే. అ. క్రి. దీర్ఘమగు, దండకారముగా నేలకు వ్రాలు.

సాకతముచేయు : దే. స. క్రి. ఊరడించు, అనుగ్రహించు.

సాకిరియగు : దే. అ. క్రి. సాక్ష్యము చెప్ప.

సాకుబెట్టు : దే. స. క్రి. నెపము పెట్టు.

సాక్షాత్కరించు. సం. అ. క్రి. ప్రత్యక్షమగు.

సాగదీయు : దే. స. క్రి. 1. లాగి పొడవుచేయు.

2. బ్రతిమాలు.

3. లేని విషయమును పెంచు.

సాగదోలు : దే. స. క్రి. క్రొత్తగా గిత్తలను వ్యవసాయము లోనికిఁ దెచ్చు.

సాగనంపు : దే. స. క్రి. ఆవులను కొంతదూరము పంపించు.

సాగవేయు : దే. స. క్రి. చేరవేయు.

సాగించు : దే. అ. క్రి. జరిగించు; సాగునట్లుచేయు.

సాగు : దే. అ. క్రి. 1. పోవు.

2. ప్రవర్తిల్లు.

3. యత్నించు.

4. జరగు.

సాగుచేయు : దే. స. క్రి. వ్యవసాయము చేయు.

సాగుదెంచు : దే. అ. క్రి. సాగు.

సాగుమానముచేయు : దే. అ. క్రి. సహగమనము చేయు.

“అనిలోనఁ దిక్కిన్న హతమాయెనయ్య
ఆ మహాత్ముని భార్య యతిపుణ్యకాంత
సాగుమానముచేసి జననాథ! కా. క.

సాటియగు : దే. అ. క్రి. సమానమగు.

సాడు : దే. స. క్రి. అర్పించు.

సాత్కరించు : సం. స. క్రి. తద్రూప మొందించు.
(భస్మసాత్కరించు.)

సాతాశించు : దే. స. క్రి. ఉక్కళించి పోవుచేయు.

సాదమొందు : దే. అ. క్రి. నాశనమందు.
'కాశికా భూరివిషాదము సాదమందగన్.'
పాండు. 1. ఆ.

సాదించు : పే. స. క్రి. 1. నెఱవేర్చు.
2. సమకూర్చు.
3. దెప్ప.
4. పగదీర్చుకొను.
5. క్రొత్తగా వచ్చిన కోడలిని తమ
యింటి ఆచారముల కలవడునట్లు
చేయు.
(ఇది నిండాచూపకముగానే యుండును.)

అ. క్రి. అన్నము వండు.

సాదు : దే. స. క్రి. పెంచు.

సానపట్టు : దే. స. క్రి. మెఱుంగుదీర్చు, వదనుపెట్టు.

సానలుదేటు : దే. అ. క్రి. 1. మెఱుంగుదేటు.
2. ఆరితేరు.

సాపడు . దే. అ. క్రి. భోజనము చేయు. రూ. సాపడు.

సాపించు : దే. స. క్రి. తిట్టు.

సాముచేయు : దే. అ. క్రి. కట్ట త్రిప్ప.

సామ్యముపెట్టు : దే. అ. క్రి. పోలిక పఱచు.

ఉదా: వానికి నాకును సామ్యము పెట్టుదువా?

సాయంపడు:

సాయపడు:

సాయముచేయు:

సాయముపడు:

సాయదాపాయదాగాబోవు: దే. అ. క్రి. అన్యోన్యము సహాయముగా నుండు.

సారిండు: దే. స. క్రి. చాచు, సరిదీయు, నరి సారిండు.

సారెవెట్టు: దే. స. క్రి. నూతన వధువును అత్తవారింటికి పంపునపుడు తినుబండారములు, వస్తువులు, చీరెలు మొ॥నవి పంపు.

సారాచేయు: అన్య. దే. స. క్రి. సరిచేయు.

సార్పడు: దే. అ. క్రి. చిక్కుపడు.

సార్పడు: దే. అ. క్రి. నిస్సారమగు. బరగు, చాలుగాపడు. ప్రే. సార్వజను.

సాశగించు: దే. అ. క్రి. మేళననగు.

సాహిత్యమిచ్చు: సం. అ. క్రి. భోజన మిచ్చు.

సి

సింగరించు: దే. స. క్రి. అలంకరించు.

సిగగోయు:

సిగదలుగు: } దే. స. క్రి. జుట్టు గొట్టిగించు.

సిగపట్లగోత్రమగు: } దే. అ. క్రి. కలహించు.

సిగపట్లవట్టు:

సిగలు:

సిగ్గిలు:

సిగ్గిలు:

సిగ్గుపడు:

సిగ్గువోవు:

దే. అ. క్రి. సిగ్గుచెడు.

- సిడిచెట్టు : దే. అ. క్రి. సిడిమానువేయు, పిల్లలు పోరుపెట్టు, (నె. జి.)
 స. క్రి. సంకటపెట్టు.
 సిద్ధవజ్రు : సం. స. క్రి. తయారుచేయు.
 సిద్ధమగు : సం. అ. క్రి. ఆయత్తమగు.
 సిద్ధాంతీకరించు : సం. స. క్రి. సిద్ధాంతముచేయు.
 సిద్ధించు : సం. అ. క్రి. ఈడేటు, సమకూడు.
 సిద్ధిపొందు : సం. స. క్రి. సాధించు.
 అ. క్రి. మరణించు.
 సిఫారసు చేయు : అన్య. దే. అ. క్రి. మాటసాయపడు.
 సిబ్బలివడు : దే. అ. క్రి. 1. కష్టపడు.
 2. సిగ్గుపడు.
 సిలుగుపెట్టు : దే. స. క్రి. కష్టపెట్టు.
 సిలుగులబడు : దే. అ. క్రి. అపాయములోఁ జిక్కుకొను.
 సిగ్గాడు : దే. అ. క్రి. ఉత్సవమాడు. వి. రా.
 సిఘ్నగుపెట్టు : దే. స. క్రి. కష్టపెట్టు.
 సిఘ్నచూపు : దే. స. క్రి. బెదరించు, పరాక్రమించు.
 సివమెత్తు : దే. అ. క్రి. పూనకముపూను, ఆవేశము నందు.
 సినుచేయు : దే. స. క్రి. అలంకరించు; సరిచేయు, సాగుచేయు.
 సికొట్టు : దే. స. క్రి. తిరస్కరించు.
 సీతగ్గరించు : దే. స. క్రి. చీదరించు, సీతార్థముచేయు.
 సీదాయచ్చు : దే. అ. క్రి. సాహిత్యమిచ్చు.
 సీలువేయు : అన్య. దే. స. క్రి. ముద్ర లగించు.
 (భమిడిపాటి అప్పకవి భామాకలాపము.
 సీవరించు : } దే. స. క్రి. కోపముచే చీదరించు.
 సీవరిసు : }

సు

సుంకమువట్టు : దే. అ. క్రి. 1. దొరతనముచేయు.

2. పన్ను వసూలుచేయు.

స. క్రి. తక్కువఱచు.

సుంకురాయి : దే. స. క్రి. పొగ రడగించు.

‘సురవైరులనుబట్టి సుంకురాయితిని.’

క స. రా. సుం.

సుకుమారీకరించుకొను : సం. స. క్రి. కొమలము గావించుకొను.

సుఖించు : సం. అ. క్రి. సుఖపడు.

సుడిగొను : దే. స. క్రి. చుట్టుకొను. ప్రే. సుడిగొలుపు.

సుడిబడు : దే. అ. క్రి. సుడినడు (నూ.)

సుడితిరుగు : దే. అ. క్రి. యోగ్యతకుమించు, అర్హతము తిరుగు.

సుడివ(వ)డు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రవాహములో క్రింద నేర్పడిన
గుండములవలన నీరు వలయముగా
తిరుగు.

2. అనిలావర్త మగు.

సుడియందుకొను : దే. అ. క్రి. అదృష్టమువట్టు.

సుడియు : దే. అ. క్రి. చుట్టి చుట్టి వీచు, చుట్టుకొను.

సుడివడు : దే. అ. క్రి. 1. చుట్టుకొను.

2. చలించు.

3. కష్టములో మునుగు.

సుడివోవు : దే. అ. క్రి. వ్యర్థమగు.

సుడిసున్దములుచెప్ప : దే. అ. క్రి. అంగసాముచికిమున సుడులకు
సంబంధించిన సూక్తములు చెప్ప.

(చెంగల్వరాయని యెఱుకల కథ)

సుణుగు : దే. స. క్రి. వంచించు.

- సుద్దగించు : దే. స. క్రి. బంగారులోనగు వానిని సుత్తైతో మిట్ట
పల్లములు లేకుండ సరిచేయు.
- సుద్దిచేయు : దే. స. క్రి. శుద్ధిపఱచు.
- సుద్దులాడు : దే. అ. క్రి. 1. నీకులు చెప్ప.
2. సోద చెప్ప.
- సుద్దులుచెప్ప : దే. అ. క్రి. సుద్దులు వెట్టు.
- సుద్దులువెట్టు : దే. అ. క్రి. ముచ్చటలు చెప్ప. (తెలం.)
- సునాయించు : దే. అ. క్రి. 1. గుడ్డలు మొదలైనవి నర్దుకొను.
2. వినిపించు.
- సున్నగిల్లు : దే. అ. క్రి. శూన్య మగు.
- సున్నచుట్టు : దే. స. క్రి. పనిని పూర్తిగ పాడువెట్టు.
- సున్నముచేయు : దే. స. క్రి. మెత్తగా చేయు.
- సున్నవెట్టు : దే. అ. క్రి. 1. ఎగగొట్టు.
2. వంచించు.
- సుబ్బనచూటలాడు : దే. స. క్రి. పెద్దగా కొల్లగొను.
- సుబ్బు : దే. అ. క్రి. బయలువడు.
'వెలివిసరి యపుడ సుబ్బెడునది.' ప్రభా. 1. ఆ.
- సుబ్బువుట్టు : దే. అ. క్రి. నింద పుట్టు.
ద్వి. దబ్బర యని దొరల్ తము గానకుండ
సుబ్బువుట్టియు మళ్ళి జడిగి చేరుచును.
క.వ.రా. యుద్ధ.
- సుమాళించు : దే. అ. క్రి. పారవశ్యము నొందు.
ద్వి. మునినాథ! అన్నదమ్ములను మీచేత
ననిపించుకొని విహంగాధిరాజ్యంబు
పాలింపుచును వయోబల గర్వములను
కైలాసమున కేగి కాలానుగతిని
మాలోన మేము సునూళించి.

సురభిళించు : సం. అ. క్రి. సువాసన వేయు.

సురభీకరించు : సం. స. క్రి. వాసన కలదానినిగాఁ జేయు.

సురాళించు : దే. స. క్రి. 1. దిగమడుచు.

2. త్రిష్ట.

ద్వి. .... పాశంబుచేతఁ

జట్టి మింటికి నెత్తి సురలెల్ల మెచ్చఁ

జట్టి సురాళించి ముకు రాలంగ.

క.న.రా. యుద్ధ.

సురుగు : దే. అ. క్రి. 1. అదృశ్యమగు.

2. పాఱు.

3. జాడగాఁబోవు.

సుఱసుఱలాడు : దే. అ. క్రి. సుఱసుఱ మండు. (కోపముతో.)

సుల్లాయిమాటను : దే. స. క్రి. దెప్పిపెట్టు.

సుష్టపఱచు : సం. స. క్రి. శృష్టిపఱచు.

సుసలాయించు : } అశ్య. దే. స. క్రి. 1. పాసఁగించు.

సుసాయించు : } రూ. సాసాయించు.

సుస్తీచేయు : అశ్య. దే. అ. క్రి. 1. అనాగోగ్యము కలుగు.

2. బద్ధకించు.

సూ

సూదించు : సం. స. క్రి. 1. జాడగా తెలియఁజేయు.

2. తెలియఁజేయు.

సూటించు : దే. స. క్రి. పోల్చు.

మ. సురకాంతల్ సరిరాదు, యక్షసకులున్

సూటింపఁగా రాదు. మొల్ల. సం.

సూటిపడు : దే. అ. క్రి. సరిదాచు.

- సూకించు : దే. అ. క్రి. పగగొను.
- సూడుకొను : } దే. అ. క్రి. 1. పగగొను.
సూడుదీర్చు : } 2. పగదీర్చు.
- సూడుపట్టు : దే. అ. క్రి. విశోధించు.
- సూడువీగు : దే. అ. క్రి. పగదీర్చు.
- సూత్రపట్టు : మి. స. క్రి. 1. సూత్రముతో కొలిచి నిర్ణయించు.
2. దారముపట్టి వంకరలేక నిర్మించు.
- సూత్రపడు : సం. అ. క్రి. జతపడు; అనుకూలించు.
- సూత్రపఱచు : } సం. స. క్రి. 1. నరుసగా కూర్చు.
సూత్రమువెట్టు : } 2. సూత్రములుగా వ్రాయు.
- సూత్రించు : సం. స. క్రి. సూత్రపఱచు; అనుసంధానము చేయు.
- సూత్రీకరించు : సం. స. క్రి. సూత్రప్రాయముగాఁజెప్ప.
- సూయాణము గఁజేయు : దే. స. క్రి. శిరసావహించు.
- సూయాణము = సూచీయానము.
సూచితోకుట్టుపనిచేసి దానిని పూర్వము
తలలో ధరించెడివారు.
(హెచ్. శేషయ్యంగారు, కర్ణాట
పండితులు, నిరూపించిన యర్థము)
- సూరెగిల్లు : దే. అ. క్రి. ప్రక్కకొదుగు.
- సూక్ష్మించు : సం. స. క్రి. తక్కువచేయు.

సృ

- సృజించు : } సం. స. క్రి. సృష్టిచేయు.
సృష్టించు : }

సె

- సెగించు . దే. స. క్రి. 1. రోయు.
2. అసహ్యించుకొను.
- సెపియించు : దే. స. క్రి. శపియించు.
- సెబాసను : అన్య. దే. అ. క్రి. 1. భళీయను.
2. పొగడు.
- సెలకట్టనిచ్చు : దే. స. క్రి. సన్నద్ధ పడనిచ్చు.
- సెలకట్టు : దే. అ. క్రి. 1. అమ్ములపొది కట్టు.
2. సన్నద్ధుడగు.
- సెలగను : దే. అ. క్రి. (సెలగ + అను) ఒక్కలెక్కను పూర్తి
చేసి 'సెలగ'యని పలుకు (పుట్టికి సెలగ)
- సెలగబాటు : దే. అ. క్రి. చెట్టు సన్నని లేతకొమ్మలుపెట్టు.
- సెలపోయు : దే. అ. క్రి. ప్రణము గండిపడు.
- సెలయు : దే. అ. క్రి. విజృంభించు.
- సెలవగు : దే. అ. క్రి. ఆజ్ఞయగు.
- సెలవడు : దే. అ. క్రి. సెలవాటు.
- సెలవాటు : దే. అ. క్రి. సెలవేయు.
- సెలవిచ్చు : దే. స. క్రి. 1. ఆజ్ఞాపించు.
2. అనుమతించు.
అ. క్రి. 3. దయచేయు.
- సెలవు : దే. స. క్రి. ఖండించు. రూ. సెలగు. ఉ.హరి.2ఆ.
- సెలవేయు : దే. అ. క్రి. సెలపోయు.
- సెలుగు : దే. అ. క్రి. 1. మిక్కిలిగా నటచు.
ఉదా: ఆమె మిక్కిలి సెలుగుచున్నది.
2. వాడు సెలిగిపోస్తున్నాడు.
3. ఎందు కట్లు సెలుగుతావు?

సె

సేకరించు :	దే. అ. క్రి. తెప్పితిల్లు.
	స. క్రి. సంగ్రహించు.
సేదగొను .	దే. అ. క్రి. 1. బడలు.
	2. శ్రమ నొందు.
సేదదీటు :	దే. అ. క్రి. బడలిక వాయు.
సేవలువోవు :	దే. అ. క్రి. శ్రమనోవు
సేవించు :	సం. స. క్రి. కొలుచు.
సేనలుతు :	{ దే. స. క్రి. వివాహాంతరము వధూనకు
సేనలుపోయి :	
	వియ్యము నోసిళ్ళతో పోయించు.

సై

సైచు :	దే. స. క్రి. ఓర్పుకొను.
	అ. క్రి. చుచించు.
సైరించు :	దే. స. క్రి. సైరణసేయు.

సొ

సొంపలు :	దే. అ. క్రి. అందము చెడిపోవు.
సొంపారు :	దే. అ. క్రి. అందగించు.
సొంపిలు :	దే. అ. క్రి. సొంపగు. రూ. సొంపిలు.
సొక్కు :	దే. అ. క్రి. 1. పారవశ్యము నొందు.
	2. బడలు.
	3. సొక్కు వక్క తినుటచే
	వికారము నొందు.
	రూ. చొక్కు.

- సాగటాలాడు : దే. అ. క్రి. జూదమాడు.
- సాగయించు. దే. స. క్రి. సాగయజేయు.
- సాగయు : దే. అ. క్రి. చొక్కు; పరవశత్వము నొందు.
- సాగియించు : దే. అ. క్రి. సుఖించు.
- సాగియు : దే. అ. క్రి. ఇంపగు.
- సొటసొటవోవు : దే. అ. క్రి. కృశించు.
- సొట్టవోవు : దే. అ. క్రి. లోహపాత్రాదులు దెబ్బతగిలి
నిమ్మమగు.
- సొడ్డుకొట్టు : దే. అ. క్రి. ఒక కాగ్యము నితరులకంటె త్వరగా
చేసి వారిని లేవజేయకొట్టు.
- సొడుపెట్టు : } దే. అ. క్రి. సొడ్డుకొట్టు.
- సొడ్డువేయు : }
- సొదపెట్టు : దే. అ. క్రి. విసువు కలుగునట్లు తన కథ చెప్పు.
- సొదవెళ్ళబెట్టు : దే. అ. క్రి. తన కథ చెప్పుకొను.
- సొదవేయు : దే. అ. క్రి. చుట్టుకొని మండు.
- సొనపెట్టు : దే. అ. క్రి. అదేపనిగా ఒక నిషయమును గూర్చి
గొణుగు.
- సొనాయించు : దే. స. క్రి. అనుర్పు. సుకుమారీ పరిణయము.
- సొమ్మగొను : }
- సొమ్మవోవు : } దే. అ. క్రి. 1. మూర్ఖిల్లు,
- సొమ్మసిల్లు : } 2. ఎక్కువగ బడలు.
- సొమ్మసిలు : }
- సొరకాయలుకోయు : దే. అ. క్రి. అబద్ధములు కల్పించి గొప్పగా
చెప్పు.
- సొరగు : దే. అ. క్రి. లీనమగు.
- సొరవోయు : దే. అ. క్రి. మెలికలు తిరుగు.

సోమగాకలగు : దే. అ. క్రి. చెడిపోవు, వాడిపోవు.

“అమ్మించుచే బువ్వులచెట్లు సోమగాకు
లగుచునుండె. నా. యా.

సోమగు : దే. అ. క్రి. మూర్ఛిల్లు.

సోలయు : దే. అ. క్రి. 1. మూర్ఛిపోవు.
2. వైముఖ్యమునందు.
3. వైరస్యమునందు.
4. వెనుదీయు.

సోయ : దే. స. క్రి. నచించు శ్రీగిరి కురవంజి.

సోసోయించు : దే. స. క్రి. 1. మందలించు.
2. హెచ్చరించు.
3. పొసగించు.
4. వ్యవహారము నతుకుపెట్టు.

సో

సోంకు : } దే. స. క్రి. తగులు, గ్రహ మావేశించు.

సోకు :

సోకుడించు : దే. స. క్రి. గర్వించుచు.

సోకోర్చు : దే. అ. క్రి. ఒత్తిడికి ఆగు.

సోడుముట్టు : దే. అ. క్రి. కపాలమున కెక్కు, వ్యాపించు.

సోదాచేయు : అన్య. దే. అ. క్రి. శోధించు.

సోదించు : వై. స. క్రి. శోధించు.

సోదెగొను : దే. అ. క్రి. శోధించు.

సోదెచెప్పు : దే. అ. క్రి. 1. రాగల మేలు కీడులను జెప్ప.
2. వినుగెత్తునట్లు మాట్లాడు.

సోబపడు : దే. అ. క్రి. తోభపడు.

సోమించు : దే. అ. క్రి. సరిపోలు, పరాక్రమించు.
విజృంభించు, వ్యాపించు.

- సోమెక్కు : దే. అ. క్రి. 1. మదమెక్కు.
2. పారవశ్యముజెందు.
- సోలించు : దే. స. క్రి. 1. వివశత్యము నొందించు.
2. పీడించు.
- సోలు : దే. అ. క్రి. 1. వివశత్యమునొంది వ్రాలు.
2. ఓడు.

స్థ

- స్థలించు : } సం. అ. క్రి. తొల్రుపాటుపడు, జాటు.
స్థలియించు: }

స్త

- స్తంభించు : సం. అ. క్రి. మ్రాన్నడు.
- స్తవము నేయు: సం. స. క్రి. పొగడు.
- స్త్రుతించు : సం. స. క్రి. స్తోత్రము చేయు.

స్థ

- స్థగించు : సం. స. క్రి. పొదుగు.
- స్థాపించు : సం. స. క్రి. స్థాపనము చేయు, నిలుపు.
- స్థిరీకరించు : సం. స. క్రి. స్థిరము చేయు.

స్న

- స్నవనము చేయు: } సం. అ. క్రి. స్నానము చేయు.
స్నపించు: }
- స్నేహించు : సం. అ. క్రి. స్నేహము చేయు.

స్ప

- స్పందించు : సం. అ. క్రి. చలించు.
 స్పర్థించు : సం. అ. క్రి. మత్సరపడు, పోటీపడు.
 స్పష్టీకరించు : సం. స. క్రి. స్పష్టము చేయు.

స్ప్ర

- స్ప్రశించు : సం. స. క్రి. తాఁకు.

స్ఫ

- స్ఫాలించు : సం. స. క్రి. చఱచు.
 స్ఫుటీకరించు : సం. స. క్రి. స్పష్టముచేయు.
 స్ఫురించు : సం. అ. క్రి. 1. అదరు.
 2. తోఁచు.
 స్ఫూర్తికలుగు : సం. అ. క్రి. ఊహ కలుగు.
 స్ఫోటించు : సం. అ. క్రి. పగిలి పైకెగురు.

స్మ

- స్మరించు : } సం. స. క్రి. 1. స్మరణముచేయు.
 స్మరియించు : } 2. తలఁచు.

స్ర

- స్రగ్గు : దే. అ. క్రి. 1. అడఁగు.
 2. నశించు. రూ. సగ్గు
 స్రవించు : }
 స్రవియించు : } సం. అ. క్రి. కాలు, ఓడు.

స్రక్కబడు : దే. అ. క్రి. దుఃఖించు.

స్రక్కు : దే. అ. క్రి. 1. వెనుదీయు.
2. భయపడు.
2. ఉడుగు.
4. ముడుతపడు.
5. తగ్గు.
6. దుఃఖించు.
7. చింతించు.
8. మూర్ఛిల్లు.
9. సంకోచించు.
10. వాడు.
11. చుట్టుకొను.
12. చిక్కు.

స్రగ్గు : దే. అ. క్రి. 1. కందు.
2. కమలు.

చ. కఱచితి మెయ్యెడన్ విరము గ్రక్కితి
మీతని యందు నెట్టి మా
కఱచినకాట్లకున్ శిశువు
కాయము తోలును స్రుగ్గదయ్య. నృ. పు. 4

స్వ

స్వతంత్రించు : సం. అ. క్రి. స్వేచ్ఛ వహించు.

స్వపించు : సం. అ. క్రి. నిదురపోవు.

స్వయంపాకముపంపు : సం. అ. క్రి. మోయిన (సాహిత్యము)పం
స్వయంపాకముచేయు : సం. అ. క్రి. లోన దురూహాలు చేయు.

- స్వస్తిచెప్పు : సం. స. క్రి. 1. శుభములు పలుకు.
2. కార్యమును చేయ మాను.
3. ఉపగమించు.
4. పొగడు. (వర్తమానార్థము నందు)
- స్వాగతించు : సం. స. క్రి. 1. స్వాగతము చెప్పు.
2. కుశలప్రశ్నలు వేయు.
- స్వాపిలు : సం. అ. క్రి. నిదురబోవు.
- స్వారీచేయు : అన్య. దే. అ. క్రి. గుట్టమెక్కి పరుగెత్తించు.
- స్వాహాచేయు : } సం. స. క్రి. 1. మింగు.
2. నాశనము చేయు.
- స్వాహాపట్టు : }
- స్వీకరించు : సం. స. క్రి. అంగీకరించు.
- స్వేదించు : సం. అ. క్రి. చెనుటపోయు.

హ

- హంకరించు : దే. అ. క్రి. అహంకరించు.
- హతముపట్టు : సం. అ. క్రి. పట్టుదలపట్టు.
- హడావుడిచేయు : అన్య. దే. అ. క్రి. 1. తొందరచేయు.
2. కంగారుచేయు.
- హతమారు : మి. అ. క్రి. నాశనమగు.
- హతమార్పు : మి. స. క్రి. చంపు.
- హత్తు : } దే. అ. క్రి. అంబుకొను.
- హత్తుకొను : }
- హత్యచేయు : సం. స. క్రి. చంపు.
- హరించు : } సం. స. క్రి. 1. చంపు.
2. దొంగిలించు.
3. కరగిపోవు.
- హరియించు : }

(హారతికర్పారము మున్నగున)

4. ఇగిరిపోవు.

- హారీమను : }
 హారీయను : } సం. అ. క్రి. మరణించు.
 హరువగు : దే. అ. క్రి. అందచుగు.
 హరుసిండు : }
 హరుషిండు : } వై. అ. క్రి. హర్షించు.
 హరించు : సం. అ. క్రి. సంక్షోషించు.
 హర్షించేము : అన్య. దే. స. క్రి. లగ్నయెక్కు. రంగా. 2 అ.
 హవణించు : దే. స. క్రి. 1. అలంకరించు.
 2. తరించు.
 3. చక్కఁబఱచు.
 4. ఉంచు.
 5. రచించు.

రఘునాథ నాయకాభ్యుదయము.

- హవణిల్లు : దే. అ. క్రి. 1. ప్రకాశించు.
 2. విజృంభించు.
 హవణుపఱచు : దే. స. క్రి. సమకూర్చు. పాం. మా.
 హవులుపెట్టు : సం. స. క్రి. యజ్ఞములందు హవిర్భాగము లిచ్చు.
 హసించు : సగ. అ. క్రి. నవ్వు.
 హాహాశించేము : దే. అ. క్రి. 1. కలకలస్వని చేయు.
 2. సంభ్రమించు.
 3. పరాక్రమించు.

హా

- హాజరు అగు : అన్య. దే. అ. క్రి. ఎదుటపడు.
 హాజరుచేయించు : } అన్య. దే. స. క్రి. 1. పట్టి తెప్పించు. కు.రా.
 హాజరుపెట్టు : } 2. వ్యక్తులను ఎదుటపెట్టు.
 3. ఆయత్తపఱచు.
 గంగా పార్వతీ సంవాదము.

హాళియనేము: అన్య. దే. స. క్రి. 1. హాళియపెట్టు.

2. ఆయత్తవటచు.

గంగా పార్వతీ సంవాద:

హారతివట్టు : దే. స. క్రి. హారతియిచ్చు.

హాళిచేయు : దే. అ. క్రి. ఆరక్తి నెటపు.

హావళిచేయు : దే. స. క్రి. ఉపద్రవము కలిగించు.

హానించు : సం. అ. క్రి. నవ్వు.

హాన్యమాడు : సం. స. క్రి. ఎగతాళిచేయు

హాన్యముపట్టు : సం. స. క్రి. నలుగురు కలిసి ఎగతాళిచేయు.

హి

హింసించు : సం. స. క్రి. 1. చంపు.

2. శాధించు.

హితమగు : సం. అ. క్రి. మేలగు.

హితవగు : నై. అ. క్రి. 1. ఇంపగు.

2. మేలగు.

3. యోగ్యమగు.

4. రుచించు.

హితవులుచెప్ప: సం. అ. క్రి. బుద్ధులుచెప్ప.

హు

హుంకరించు : } సం. అ. క్రి. హుమ్మని ధ్వనిచేయు.

హుంకరించు : }

హుళుక్కిచేయు : అన్య. దే. అ. క్రి. మాయమగు.

స. క్రి. మాయలుచేయు.

హుళుక్కియగు: అన్య. దే. అ. క్రి. 1. ఉత్తదగు.

2. వ్యర్థమగు.

హుషారిచ్చు : అన్య. దే. అ. క్రి. హెచ్చరిక పలుకు.
 హుసివోవు : హిం. స. క్రి. చొచ్చుకొనిపోవు.
 హూనము చేసికొను : దే. అ. క్రి. ఒళ్ళు నలగఁగొట్టుకొను.
 హూనహూనముగు : దే. అ. క్రి. ఒడలు నలగు.

హె

హెచ్చరించు : } దే. స. క్రి. 1. హెచ్చరిక సేయు.
 హెచ్చరికించు } 2. హుషారు చేయు.
 గూ. ఎచ్చరించు.

హెచ్చరిలు : దే. అ. క్రి. హెచ్చరికపడు.

హెచ్చించు : దే. స. క్రి. ఎక్కువ చేయు.

హెచ్చిలు : దే. అ. క్రి. ఎక్కువగు.

హెచ్చు : దే. అ. క్రి. ఎచ్చు.

హెచ్చలాడు : దే. అ. క్రి. ప్రగల్భములాడు.

హే

హేజీలచేయు : అన్య. దే. అ. క్రి. విన్నవించు.

లీలావతీ కల్యాణ

హేమా హేమీయగు : అన్య. దే. అ. క్రి. ఘనచుగు.

హేమించు : సం. అ. క్రి. బంగారముగు.

హేరామి చేయు : దే. స. క్రి. 1. హింసించు.

2. ఉపద్రవపెట్టు.

హేరాశము సేయు : దే. స. క్రి. అధికముచేయు.

గూ. ఏరాశముచేయు.

హేళనము సేయు : దే. స. క్రి. వెక్కిరించు.

హేషించు : సం. అ. క్రి. గుట్టము సకిలించు.

గ్రంథ సంకేత పట్టిక

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి ఆశ్వాసా మలసంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
1.	అచలా.	అచలాత్మజాపరిణయం	ఆ. 3.	వేంకటాచార్యకవి.
2.	అచ్చ. భా.	అచ్చ తెలుగు భారవి	ఆ. 5.	శ్రీరామకవి.
3.	అచ్చ. రా.	అచ్చ శేనుగు రామాయణము భాల. భాలకాండము అయో. అయోధ్యా కాండము ఆర. అరణ్యకాండము కిష్కిం. కిష్కింధాకాండ సుం. సుందరాకాండము య. యుద్ధకాండము	కాం. 6	
4.	అధ్యా.	అధ్యాత్మ రామాయణము ఉ. ఉత్తరకాండము	కాం. 7	కోటమరాజు నాగయామాత్యుడు
5.	అని.	అనిగుద్ధచరిత్రము	ఆ 5	కనుపర్తి అబ్బయ మాత్యుడు
6.	అను.	అనుభవసారము (పద్యము)	ఏకాశ్వా సము	పాల్కురికి సోమనాథుడు
7.	అప్ప.	అప్పకవీయము	ఆ. 5	కాకునూరి అప్పకవి
8.	అ. మ. క.	అష్టమహిషీకళ్యాణము (ద్విపద)	ఆ. 3	తిరువేంగళనాథుడు
9.	అహ.	అహల్యా సంక్రందనము	ఆ. 3	సముఖము వేంకట కృష్ణప్ప నాయకుడు

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి అశ్వాసాదుల సంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
10.	ఆం. చం.	ఆంధ్ర చంద్రాలోకము		అడిదము సూరకవి
11.	ఆం. భా.	ఆంధ్ర భాషార్ణవము (నిఘంటువు)	కాం. 3	నుమరుపాటి వేంక నార్యుడు
12.	ఆం. శే.	ఆంధ్రనామ శేషము (నిఘంటువు)		అడిదము సూరికవి
13.	ఆం. సం.	ఆంధ్రనామ సంగ్రహము (నిఘంటువు) దేవ. దేవవర్ణ మాన. మానవవర్ణ స్థా. స్థావరవర్ణ తి. తిర్యగ్వర్ణ నా. నానార్థవర్ణ	వర్ణలు. 5	పైడిపాటి లక్ష్మణకవి
14.	ఆం. పద.	ఆంధ్రపదాకరము		
15.	ఆము.	ఆము క్తమాల్యద	ఆ 6	శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు
16.	ఇందు.	ఇందుమతీపరిణయము	ఆ. 6	కుమారస్వారజు
17.	ఇందు. రా.	ఇందుమతీపరిణయము	ఆ. 4	తెనాలి రామభద్రకవి
18.	ఉ. రా.	ఉత్తర రామాయణము	ఆ. 8	కంకంటి పాపరాజు
19.	ఉ. హరి.	ఉత్తర హరివంశము	ఆ. 5	నాచన సోమనాథుడు
20.	ఉ. హరిశ్చ.	ఉత్తర హరిశ్చంద్రో పాఖ్యానము	ఆ. 4	తక్కెళ్ళపాటి లింగన
21.	కా. క.	కాటమరాజు కథ (ద్విపద)		

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి ఆశ్వాసా దలసంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
22.	కకు.	కకుత్స్థవిజయము	ఆ. 5.	మల్లె అనంత భూపాలుడు
23.	కలు. శ.	కలునాయిశతకము		డబ్బీరు నరసు
24.	క. న. రా.	కట్టావరదరాజు రామాయణము బాల. అయోధ్య. ఆర. కిష్కిం. సుం. యుద్ధ.		కట్టావరదరాజు
25.	కవిక.	కవికర్ణరసాయనము	ఆ. 6	సంకుసాల నృసింహకవి
26.	కవిచౌ. శ.	కవిచౌడప్పశతకము		కపిచౌడప్ప
27.	కవిజ.	కవిజనరంజనము	ఆ. 3	అడిదము సూరకవి
28.	కవిజనా.	కవిజనాశ్రయము సంజ్ఞా. సంజ్ఞాధికారము నృత్తా. నృత్తాధికారము జాతి. జాత్యధికారము దోషా. దోషాధికారము	అధికార ములు 4.	వేములవాడ భీమకవి
29.	కవిరా.	కవిరాజమనోరంజనము	ఆ. 5	కనుపర్తి అబ్బయ మాత్యుడు
30.	కవిస.	కవిసర్పగారుడము	ఆ. 2	కాచన బసవన్న
31.	కళా.	కళాపూర్ణోదయము	ఆ. 8	పింగళి సూరన
32.	కార్తిక.	కార్తికమాహాత్మ్యము		కుందుర్తి వేంకటా చలపతి
33.	కావ్యా.	కావ్యాలంకార చూడామణి	ఉల్లాస ములు 9	విన్నకోట పెద్దన్న

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి అశ్వాసాదుల సంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
34.	కాశీ.	కాశీఖండము	ఆ. 7	శ్రీనాథుడు
35.	కాశ.	కాశహస్తీమాహాత్మ్యము	ఆ. 8	ధూర్జటి
36.	కాశ. శ.	కాశహస్తీశ్వర శాసకము		ధూర్జటి
37.	కిరా.	కిరాతారునీయము	ఆ. 5	గోపాలుని సింగయ
38.	కుచేల.	కుచేలోపాఖ్యానము	ఆ. 3	గట్టుప్రభువు
39.	కువల.	కువలయాశ్వ చరిత్రము	ఆ. 5	సవరము చిన నారాయణకవి
40.	కు. సం.	కుమార సంభవము	ఆ. 12	నన్నెచోడుడు
41.	కృ. క.	కృష్ణకర్ణామృతము	ఆ. 3	వెలగపూడి వెంగన
42.	కృ. శకుం.	శకుంతలా పరిణయము	ఆ. 3	కృష్ణకవి
43.	కృష్ణ.	కృష్ణరాజవిజయము	ఆ. 4	కుమార ధూర్జటి
44.	కృష్ణ. శత.	కృష్ణశతకము		నృసింహకవి
45.	కృష్ణా.	కృష్ణాభ్యుదయము	ఆ. 5	గొంతేటి సూరన్న
46.	కేయూర.	కేయూరబాహు చరిత్రము	ఆ. 4	మంచన
47.	క్రీడా.	క్రీడాభిరామము	ఆ. 1	నల్లభరామకవి
48.	గంధ.	గంధవహము	ఆ. 1	మంచర వాసుదేవకవి
49.	గాధే.	గాధేయోపాఖ్యానము		చిత్రకవి అనంతా మాత్యుడు
50.	గోపీ. రా.	గోపీనాథరామాయణము		గోపీనాథవేంకటకవి
51.	ఘటికా.	ఘటికాచలమాహాత్మ్యము	ఆ. 3	తెనాలిరావకృష్ణుడు
52.	చంద్ర.	చంద్రభాను చరిత్రము	ఆ. 5	తరిగొప్పలమల్లన్న
53.	చంద్ర. వి.	చంద్రరేఖావిలాపము	ఆ. 3	కూచిమంచి జగ్గకవి
54.	చంద్రా.	చంద్రాంగద చరిత్రము	ఆ. 6	పైడిమట్టి వేంకటపతి

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి అశ్వాసాదుల సంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
55.	చంద్రి.	చంద్రికా పరిణయము	ఆ. 6	శ్రీ సురభిమాధన రాయప్రభువు
56.	చం. రా.	చంపూ రామాయణము	ఆ. 8	ఋగ్వేదకవి నేంకటాచలపతి
57.	చమ.	చమత్కారమంజరి	ఆ. 3	సింహాద్రి నేంకటా చార్యులు
58.	చిత్రభా.	చిత్రభారతము	ఆ. 8	చరికొండ ధర్మన్న
59.	చెన్న.	చెన్న బసవపురాణము	ఆ. 5	అత్తనూరుపావకవి
60.	జాహ్నవీ.	జాహ్నవీ మాహాత్మ్యము	ఆ. 4	ఏనుగు లక్ష్మణకవి
61.	జై. భా.	జైమిని భారతము (అశ్వమేధపర్వము)	ఆ. 8	పిల్లలమఱ్ఱి పినవీర భద్రదుడు
62.	తపతీ.	తపతీసంవరణో పాఖ్యానము	ఆ. 5	అద్దంకి గంగాధరకవి
63.	దశకు.	దశకుమార చరిత్రము	ఆ. 12	కేతన
64.	దశా.	దశానతార చరిత్రము	ఆ. 10	ధరణిదేవుల రామ యామాత్యుడు
65.	దా. శ.	దాశరథిశతకము		కంచెరగోపన్న
66.	దిలీప,	దిలీపచరిత్రము	ఆ. 4	కొటికలపూడి నేంకటకృష్ణకవి
67.	ద్వా.	(సింహాసన) ద్వాత్రింశిక	ఆ. 12	కొండవిగోపరాజు
68.	ద్వి.కో.భా.	ద్విపదభాగవతము	స్కం. 12	కోనేరునాథుడు
69.	ద్వి. తి. సా.	ద్విపదసారంగధర చరిత్రము	ఆ. 2	కూచిమంచి తిమ్మకవి

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి ఆశ్వాసాదుల సంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
70.	ద్వి. నల.	ద్విపద నలచరిత్రము	భా. 5	చక్రపురి రాఘవా చార్యులు
71.	ద్వి. పరమ.	ద్విపద పరమయోగి విలాసము	ఆ. 8	తాళ్ళపాక తిరువేంగళ నాథుడు
72.	ద్వి. భార.	ద్విపద భారతము (విరాటపర్వము)	ఆ. 5	తిమ్మన
73.	ద్వి. శ.సా.	ద్విపద సారంగధర చరిత్రము	ఆ. 5	బాణాల శంభుదాసుడు
74.	ద్వి. భాగ.	ద్విపదభాగవతము (దశమస్కంధము)	స్కం. 1	మాడికి సింగన్న
75.	ద్వి. హరి.	ద్విపదహరిశ్చంద్ర శతకము	భా. 2	గౌరన
76.	ధనా.	ధనాభిరామము	ఆ. 3	నూరన
77.	ధర్మ.	ధర్మఖండము	ఆ. 9	ఈదులపల్లి భవానీ శంకరుడు
78.	ఆం. ధా.	ఆంధ్రధాతుమాల		పరవస్తు చిన్నయసూరి
79.	నరస.	నరసభూషణీయము	ఆ. 5	మూర్తికవి
80.	నవ (నాథ)	నవనాథ చరిత్రము	ద్వి. భా. 5	గౌరన
81.	నా. పంచ.	పంచ తంత్రము	ఆ. 5	నారాయణకవి
82.	నార.	నారసింహపురాణము (ఉత్తర భాగము)	ఆ. 5	హరిభట్టు

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి ఆశ్వాసాదుల సంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
83.	నిరిం.	నిరంకుశోపాఖ్యానము	ఆ. 4	కంఠకూరి కుద్రయ
84.	నిర్వ.	నిర్వచనోత్తర రామాయణము	ఆ. 10	తిక్కన సోమయాజి
85.	నీతి.	నీతి సీతపద్య శతకము		తాళ్ళపాక తిమ్మయ
86.	నీలా.	నీలాసుందరీ పరిణయము	ఆ. 3	కూచిగుంచి తిమ్మకవి
87.	నృసిం	నృసింహపురాణము	ఆ. 5	ఎఱ్ఱాప్రగడ
88.	నైష.	శృంగారనైషధము	ఆ. 8	శ్రీనాథుడు
89.	పండితా.	పండితారాధ్య చరిత్రము (ద్విపద) దీక్షా. దీక్షాప్రకరణము ప్రకరణ ములు. 5 పురా. పురాతనప్రక రణము వాన. వాదప్రకరణము మహిమ. మహిమ ప్రకరణము పర్వ. పర్వతప్రకరణము		పాలకురికి సోమనాథుడు
90.	పద్మ.	పద్మపురాణము (ఉత్తరఖండము)	ఆ. 10	మడికి సింగన్న
91.	పరమ	పరమయోగివిలాసము	ఆ. 5	తిమ్మనృపాలుడు
92.	పాంచా.	పాంచాలీ పరిణయము	ఆ. 5	కాకమానిమూర్తికవి
93.	పాండు.	పాండురంగ మాహాత్మ్యము	ఆ. 5	కౌనాలిరామకృష్ణుడు
94.	పారి.	పారిజాతాపహరణము	ఆ. 5	నంది తిమ్మర

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి ఆశ్వాసాదుల సంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
95.	పార్వ.	పార్వతీపరిణయము	ఆ. 6	కోటి శ్రీరాయ రఘునాథ తొం మాన్ మహీపాలు.
96.	పి. శకుం.	శకుంతలాపరిణయము	ఆ. 4	పిల్లలమట్టి పినపీ భద్రు.
97.	వై. శకుం.	శకుంతలాపరిణయము	ఆ. 3	పెద్దాడ నాగరాజు
98.	ప్రబంధ.	ప్రబంధరాజ వేంకటేశ్వరవిలాసము	ఆ. 1	గణవరపు వేంకటక
99.	ప్రబోధ.	ప్రబోధ చంద్రోదయము	ఆ. 5	నందిమల్లయ-ఘం సింగం
100.	ప్రభా.	ప్రభానతీప్రద్యున్నము	ఆ. 5	పిరగళి సూరన
101.	ప్రభు.(లిం)	ప్రభులింగలీల. ద్విపద (ఒక్కొక్క ఆశ్వాసమునకు అయి దైదు గతులు గలవు)	ఆ. 5	పితుపర్తిసోమయ
102.	ప్ర. మణి.	ప్రబంధమణిభూషణము		
103.	బస. పు.	బసవపురాణము (ద్విపద)	ఆ. 7	పాలకురికి సోమన
104.	బహు.	బహుళాశ్వచరిత్రము	ఆ. 5	దామరల వేంగళనాయకు.
105.	బిల్వ.	బిల్వణీయము	ఆ. 3	పండిపెద్దకృష్ణస్వామి
106.	బ్రహ్మో.	బ్రహ్మోత్తర ఖండము	ఆ. 5	శ్రీధరమల్లె వేంకటరామక
107.	బ్రౌణ్య.	బ్రౌణ్యనిఘంటువు		బ్రౌనుదొర

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి అశ్వాసాదుల సంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
108.	భర్తృ.	భర్తృహరి సుభాషితము నీ. నీతిశతకము శృ. శృంగారశతకము వై. వైరాగ్యశతకము	శతకములు 3	ఎనుగు లక్ష్మణకవి
109.	భల్లా.	భల్లాణచరిత్రము	ఆ. 5	వాలేశ్వరుడు
110.	భాగ.	భాగవతము	స్కం. 12	బమ్మెరపోతరాజు
111.	భాను.	భానుమతీ పరిణయము	ఆ. 4	రేంటూరి రంగరాజు
112.	భార.	భారతము ఆది. ఆదిపర్వము ఆ. 8 సభా. పర్వము ఆ. 2 ఆర. అరణ్యపర్వము ఆ. 7 విరా. విరాటపర్వము ఆ. 3 ఉద్యో. ఉద్యోగ పర్వము ఆ. 4 భీష్మ. భీష్మపర్వము ఆ. 5. ద్రో. ద్రోణపర్వము ఆ. 5. కర. కరపర్వము ఆ. 3. శల్య. శల్యపర్వము ఆ. 2.	పర్వములు 18	కవిత్రియము (నన్నయ, తిక్కన, ఎఱ్ఱాప్రగడ.)

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి ఆశ్వాసాదుల సంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
		సా. సాప్తి కవర్వము ఆ. 2 స్త్రీ. స్త్రీపర్వము ఆ. 2 శాంతి. శాంతిపర్వము ఆ 6. ఆను. ఆనుశాసనిక పర్వము ఆ 5. అశ్వ. అశ్వమేధ పర్వము ఆ 4. ఆశ్ర. ఆశ్రమవాస పర్వము ఆ 2. పశా. పశాసలపర్వము. ఆ 1. మహా. మహాప్రస్థానిక పర్వము. ఆ 1.		
113.	భా. రా.	భాస్కర రామాయణము (అచ్చ తెనుగు రామా యణము కడ నున్నట్లు దీనికి కాండము లెఱుంగునది)	కాం. 6	భాస్కరుడు లోనగువారు
114.	భా. శ.	భాస్కరశతకము		మారద వెంకయ్య
115.	భీమ.	భీమేశ్వర పురాణము	ఆ. 6	శ్రీనాథుడు
116.	భేష.	భేషజకల్పము	ఆ. 4	బహుపాద వెంకటాచార్యుడు
117.	భోజరా.	భోజరాజీయము	ఆ. 7	అనంతామాత్యుడు

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి ఆశ్వాసా దులసంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
118.	భోజసుతా.	భోజసుతా పరిణయము	ఆ. 5	కోటిశ్వరకవి
119.	చునుచ.	చునుచరిత్రము	ఆ. 6	
120.	చుల్ల.	చుల్ల భూపాలీయము	శతక ములు 3	ఎలకూచి బాలసరస్వతి
121.	చుల్లుపు.	చుల్లుపు రాణము (దేవమల్లచరిత్రము)	ఆ. 4	నుదురుపాటి వేంకనాధ్యుడు
122.	చుల్లూణ.	చుల్లూణ చరిత్ర	ఆ. 3	ఎడపాటి ఎఱ్ఱన్న
123.	మార్క.	మార్కండేయ పురాణము	ఆ. 8	మారస
124.	ముకుంద.	ముకుందవిలాసము	ఆ. 3	కాణాచిపెద్దన్న
125.	మృ. వి.	మృత్యుంజయవిలాసము	ఆ. 3	గోగులపాటి కూర్మదాసుడు
126.	మై.	మైరానణచరిత్రము	ఆ. 3	మాడయకవి
127.	మొ. రా.	మొల్ల రామాయణము	కాం. 6	మొల్ల
128.	యయా.	యయాతిచరిత్రము	ఆ. 5	పొన్నగంటి తెలగనాధ్యుడు
129.	రంగ.	రంగరాయచరిత్రము	ఆ. 3	దిట్టకవి నారాయణకవి
130.	రం. రా.	రంగనాథ రామాయణము	కాం. 6	రంగనాథుడు
131.	రం. రా. ఉ.	రంగనాథ రామాయణము ఉత్తర కాండము (ద్విపద)	కాం. 1	కాచభూపతి విఠలరాజు

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి ఆశ్వాసాదుల సంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
132.	రఘు.	రఘునంశము	ఆ. 10	అవుహారి కీచ్ఛయ్య
133.	రఘునా.	రఘునాథాభ్యుదయము		విజయరాఘనకవి
134.	రత్న.	రత్నపరీక్ష		భైరవకవి
135.	రస.	రస మంజరి	గుచ్ఛములు 8	సురతాని ణోదండపతి
136.	రసా.	రసాభరణము	ఆ. 4	అనంతామాత్యుడు
137.	రసిక.	రసికజనమనోభిరామము	ఆ. 7	కూచిమంచితిమ్మకవి
138.	రాఘవ.	రాఘవపాండవీయము	ఆ. 4	పింగళి సూరన్న
139.	రాజగో.	రాజగోపాల విలాసము	ఆ. 5	కాళయ
140.	రాజ. చ.	రాజశేఖర చరిత్రము	ఆ. 3	మాదయగారిమల్లన
141.	రాజ. వి.	రాజశేఖర విలాసము	ఆ. 3	కూచిమంచితిమ్మకవి
142.	రాధా.	రాధామాధవీయము		చింతలపూడి విల్లనార్యుడు
143.	రాధికా.	రాధికాసాంత్వనము	ఆ. 4	ముద్దుపళని
144.	రామ.	రామరాజీయము	ఆ. 1	వెంకయ్య
145.	రామలిం.	రామలింగేశ్వర శతకము		అడిదము సూరన్న
146.	రామా.	రామాభ్యుదయము	ఆ. 8	అయ్యలరాజు రామభట్టు
147.	రామే.	రామేశ్వర మాహాత్మ్యము	ఆ. 5	ఏనుగు లక్ష్మణకవి
148.	రా.వి.	రాజవాహన విజయము	ఆ. 5	కాకమాని మూర్తికవి
149.	రుక్మా.	రుక్మాంగద చరిత్రము	ఆ. 5	ప్రౌఢకవి మల్లన

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి ఆత్మాసామలసంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
150.	రుక్మి.	రుక్మిణీ పరిణయము	ఆ. 5	కూచినుంచితిమ్మకవి
151.	లక్ష్మణ.	లక్ష్మణసార సంగ్రహము	ఆ. 3	చిత్రకవి పెద్దన్న
152.	ల. వి.	లక్ష్మీవిలాసము	ఆ. 5	రాయసము వేంకటపతి
153.	వరాహ.	వరాహపురాణము	ఆ. 12	నందిమల్లయ్య ఘంటసింగన
154.	వసు.	వసుచరిత్రము	ఆ 6.	రామరాజ భూషణుడు
155.	వా. రా.	వాసిష్టరామాయణము	ఆ. 5	మడికి సింగన్న
156.	వాల్మీ.	వాల్మీకి చరిత్రము	ఆ. 3.	రఘునాథ భూపాలుడు
157.	విక్ర.	విక్రమార్కచరిత్రము	ఆ. 3	జక్కన
158.	విజ. వి.	విజయవిలాసము	ఆ. 3	చేమకూర వేంకటకవి
159.	విజ్ఞా.	విజ్ఞానేశ్వరీయము	కాం. 3	కేతన
160.	వి. న.	విజయనందన విలాసము	ఆ. 3.	నుంగళగిరి ఆనందకవి
161.	వి. పు.	విష్ణుపురాణము	ఆ. 8	వెన్నెలకంటి సూరన
162.	విష్ణుమా.	విష్ణుమాయా నాటకము		చింతలపూడి ఎల్లనామ్యుడు
163.	వి. ప్ర.	విప్రనారాయణ చరిత్రము	ఆ. 5	చెదలవాడమల్లయ్య
164.	వీధి.	వీధినాటకము		శ్రీనాథుడు
165.	వీర.	వీరభద్రవిజయము	ఆ. 4	బమ్మెరపోతన
166.	వేంక.	వేంకటేశాంధ్రము (నిఘంటువు)	వరులు. 5	గణవరపు వేంకటకవి

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి ఆశ్వాసాదుల సంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
167.	పేం. పంచ.	పంచతంత్రము	ఆ. 5	వేంకటనాథుడు
168.	పేం. మా.	వేంకటాచల మాహాత్మ్యము	ఆ. 6	తరిగొండ వెంకమ్మ
169.	వేణు.	వేణుగోపాలశతకము		
170.	వేమన.	వేమన శతకము	భాగ. 3	వేమనయోగి
171.	వైజ.	వైజయంతీ విలాసము	ఆ. 4	సారంగు తమ్మయ్య
172.	శ. ర.	శబ్దరత్నాకరము (నిఘంటువు)		బహుజనపల్లి సీతారామచార్యులు
173.	శశాం.	శశాంకవిజయము	ఆ. 5	శేషము వేంకటపతి
174.	శా. స. మ.	శాసనపద్యసంజరి		
175.	శివధ.	శివధర్మోత్తరము	ఆ. 8	మల్లారెడ్డికవి
176.	శివర.	శివరహస్యఖండము	ఆ. 10	కోడూరి వేంకటాచలపతి
177.	శివరా.	శివరాత్రి మాహాత్మ్యము	ఆ. 4	శ్రీనాథుడు
178.	శివ. సా.	శివతత్వసారము		మల్లికార్జున పండితారాధ్యుడు
179.	శుక.	శుకసప్తతి	ఆ. 4	కదిగిపతినాయకుడు
180.	శు. చ.	శుకచరిత్రము	ఆ. 5	పరశురామ పంతులరామమూర్తికవి
181.	శృంగా.	శృంగార రసమంజరి		సురతాని కోదండపతి
182.	శేష.	శేషధర్మము	ఆ. 5	తామరపల్లి తిమ్మయ్య
183.	శ్రీరం.	శ్రీరంగ మాహాత్మ్యము	ఆ. 5	భైరవకవి

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యంపలి ఆశ్వాసా ముల సంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
184.	శ్రీరం. మ.	శ్రీరంగ మాహాత్మ్యము	ఆ. 10	కట్టా వరద రాజేంద్రుడు
185.	మ. చ.	మట్టుక్రవర్తి చరిత్రము	ఆ. 8	మల్లారెడ్డికవి
186.	పోడ.	పోడశకుమారచరిత్రము	ఆ. 8	వెన్నెలకంటి అన్నయ్య
187.	చకల. స.	చకలనీతి సన్మతము		మడికిసింగన్న
188.	సత్య. సాం.	సత్యభామా సాంత్యనము		లింగనమఱు కామేశ్వరకవి
189.	సమీర.	సమీరకుమార విజయము	ఆ. 7	పుష్పగిరి తిమ్మన
190.	సర్వ. సా.	సర్వలక్షణసార సంగ్రహము		కూచిమంచితిమ్మకవి
191.	సస్యా.	సస్యానందము		దోనయా మాత్యుడు
192.	సాం. ని.	సాంబనిఘంటువు	నర్దులు. 5	కస్తూరి రంగకవి
193.	సాంబో.	సాంబోపాఖ్యానము	ఆ. 5	రంగప్పరాజు
194.	సానందో.	సానందోపాఖ్యానము	ఆ. 5	శినరామకవి
195.	సారంగ.	సారంగధరచరిత్రము	ఆ. 3	చేనుకూర వేంకటకవి
196.	సిం. నార	సింహాద్రి నారసింహ శతకము		గోగులపాటి కూర్మదాసుడు
197.	సీతారా.	సీతారామాంజనేయ సంవాదము		పరుశురామపంతుల గురులింగమూర్తి
198.	సీతావి.	సీతావిజయము (శతకంఠరామాయణము)	ఆ. 4	మర్దనకవి

సంఖ్య	గ్రంథ సంకేతములు	గ్రంథ నామములు	గ్రంథముల యందలి అశ్వాసా దుల సంఖ్య	గ్రంథకర్తల నామములు
199.	సీమం.	సీమంతినీ కళ్యాణము	ఆ. 5	పెనుమళ్ళ సోమమంత్రి
200.	సుద.	సుదక్షిణాపరిణయము	ఆ. 5	తేనాలి అన్నయ్య
201.	సుదంతా.	సుదంతాపరిణయము (ప్రాతప్రతి)	ఆ. 4	అళిఘరికవి
202.	సురా.	సురాభాండేశ్వరము	ఆ. 4	గట్టుప్రభువు
203.	సు. శ.	సుమతిశతకము		బద్దెనకవి
204.	సేతు.	సేతుఖండము	ఆ. 6	నక్కలంక వీరభద్రుడు
205.	హంస.	హంసవింశతి	ఆ. 5	అయ్యలరాజు నారాయణ మాత్యుడు
206.	హ. న.	హరిశ్చంద్రనలో పాఖ్యానము	ఆ. 5	రామరాజ భూషణుడు
207.	హర.	హరవిలాసము	ఆ. 7	శ్రీనాథుడు
208.	హర. వి.	హరభక్తివిలాసము		అత్తూరి పాపకవి
209.	హరి.	హరివంశము పూ. పూర్వభాగము ఉ. ఉత్తరభాగము	ఆ. 6 ఆ. 10.	
210.	హరిశ్చ.	హరిశ్చంద్రోపాఖ్యాన	ఆ. 5	శంకరకవి
211.	హ. వరాహ.	వరాహపురాణము	ఆ. 5	హరిభట్టు